למסירת מודעות
הלוח הכללי
ידיעות אחרונות
טל. 03-261211
ישוראכרט ויזה דינרס
מהשעה 16.00 עד 21.30
בטל' 03-212212

היום 60 עמודים
כולל 7 יע' ספורט בצבע

יום ה', ב' באדר ב' תשמ"ו, 13.3.1986, גליון מס' 16979
Yedioth Ahronoth
ידיעות אחרונות
מרכז המערכת: דב יודקובסקי
דפוס גלעד, דרך פ"ת 138, ת"א
העורך המו"ל הראשון: נח מוזס ז"ל
העורך: ד"ר ח. רוזנבלום
29 אג' באילת
34 אג' (כולל מע"מ)

עד 9 בערב
ניתן למסור מודעות ל-
ידיעות אחרונות
הלוח הכללי
לבעלי כרטיס אשראי
03-296662
03-280666

פוצצה ועידת „חרות"

לאחר לילה של תיגרות, מהלומות ומשברים – הופסקו הדיונים ב־3 לפנות בוקר, תוך אווירת פילוג ודיבורים על „התאבדות התנועה" □ שמיר: מקווה שנתכנס שוב תוך שבועות □ במהלך הלילה ניסו אנשי שרון־לוי להדיח את קצב מתפקיד יו"ר הנשיאות – ובמחנה שמיר האשימו את שרון ב„פוטש" □ מתנגדי שמיר הכשילו את בחירתו ליו"ר התנועה □ שרון התפטר מראשות ועדת המנדטים, ואז הופסקו הדיונים תוך הסתערות צירים על הבמה

[…] ועידת „חרות", אתמול: יצחק שמיר, משה ארנס, אריאל שרון, דוד לוי. (צילומים: יוסי רוט)

צמד הברוקרים שיצאו מהארץ הותירו חובות במיליוני דולר

[…] בליך, 43, ויורי סלנט, 41, פרשו לפני 7 שנים מבנק הפועלים ורכשו את חברת „[…]ט" לניהול תיקי השקעות □ זוהי חברה קטנה, שהיקף פעילותה מצומצם □ הסתבכו מאז מפולת ריגר־פישמן □ חייבים כ־5 מיליון ד' גם לקיבוצים ולבנקים

מימין: מנכ"ל הבורסה יוסי נויטן, המכנס את דירקטוריון הבורסה לדיון במצב. באמצע: חגי בליך. משמאל: יורי סלנט.

– מאת בני ברק, […] „ידיעות אחרונות" – […] בליך ויורי סלנט, […] חברת הברוקרים […] את הארץ […] אתמול. […] חייבים […] מיליוני דולרים. […] חייבים בליך וסלנט […] מיליון דולר לתנו־[…] ולבנק לאו־[…] להם בסכום […] (סוף בעמוד 8)

נערה בת 16 נטלה את אקדחו של אביה וירתה קליע בליבה

[…] מקרי התאבדות ביממה □ אם ל־2 התאבדה בסכין; בת 59 – בגלולות שינה

[…] חיים ברוידא, „ידיעות אחרונות" – שלושה מקרי התאבדות תוך שעות ספורות: ג.ב. בת 16 מחולון, תלמידת תיכון „תלמה ילין" בגבע[…] תיים, התאבדה אתמול בבוקר בביתה, בירייה ללי[…] בה מאקדחו של אביה. גר[…] (סוף בעמוד 8)

– מאת בינה ברזל, כתבת „ידיעות אחרונות" –

ישיבת ועידת חרות „פוצצה" סמוך לשעה 3 לפנות בוקר, תוך סערת־רוחות, תיגרות־ידיים ומהומה־רבתי. לאחר ה„פיצוץ", כינס ממלא־מקום ראש־הממשלה יצחק שמיר מסיבת־עיתונאים, ובה הודיע כי בהתייעצות עם ראשי התנועה, למעט השרים דוד לוי ואריאל שרון, הוא החליט לנעול את המושב הנוכחי של הוועידה, ולקיים מושב שני שלה. נראה כי הוועידה תשוב ותיתכנס רק בעוד שבועות אחדים.

בהתייחסו למצב שנוצר

(סוף בעמוד 8)

נפטרה נינה קציר

נינה קציר, רעייתו של הנשיא הרביעי אפרים קציר, נפטרה אתמול בבית החולים „שיבא" ממחלת הסרטן.

(ראה כתבה בעמוד 9)

הדולר השחור: 1.60 – 1.62

- היציג: 1.48
- לנוסעים: 1.765
- השחור: 1.62 – 1.60

מילון הוועידה

„חבורה של פושעים" □ „שגעון של גדלות" □ „הקירקס הזה" □ „התאווה הזאת לשלטון"

„מה עשית, הצטרפת לחבורה של פושעים?" שאל יצחק שמיר את דובר תנועת חרות יוסי ברזין, איש מחנהו של דוד לוי. הביטוי צוטט ברדיו ומעל במת הנואמים בוועידה – והיה במוקד סערת האשמות והאשמות־נגד עזים בין לוי לשמיר.

וכך הם אמרו:

- דוד לוי על עצמו: מדובר בחבר שלכם, הנמנה על „חבורת פושעים". בביטוי „חבורה של פושעים" הצטרף שמיר לחברו הפרופסור (ארנס) שדיבר על ה„מאפיה". זו סטירת־לחי. זהו כתם על חלק גדול של התנועה.
- שמיר על לוי: דבריו שכאילו היו עיוותים

(סוף בעמוד 8)

הטרגדיה של „חרות"

– מאת ישעיהו בן־פורת –

ועידת „חרות", שיצאה לדרך במתכונת לא בלתי צפויה אך מלווה במעשי בריונות שחרגו מכל קנה מידה מקובל, נתקעה אמש במבוי סתום שממנו פורשת דרכים טראגית בשביל התנועה שבעברה רשמה דפים יותר מפוארים בתולדות המדינה.

אם אדם מרוסן כמו מ"מ ראש־הממשלה יצחק

(סוף בעמוד 8)

לעובדי עובדים — ישירות מהיבואן!
שי להג
מבחר ענק — תצוגה נוחה
פולארג בע"מ
רמת גן רח' ז'בוטינסקי 135 טל. 03-7517964
פתוח: 08.30 — 17.00

ribei מכונות כביסה עם יבוש
במחיר של מכונת כביסה בלבד
1160 ש"ח - יבוש חינם

רשת עתיד מחשבים מודיעה
מבצע קומודור 64, 128
אטארי XL וסדרת ST החדשה
ת"א, קניון איילון „סוסורי" נתניה, הרצל 15
חיפה, הנביאים 20

„אולפן חקר" נרב משתמשים
המוכנה העיסקית-תעשייתית
הנמכרת ביותר בישראל על י.ב.מ.-P.C.
„אולפן חקר"-אבל לא במחירו
03-333835

מתחם מוצרים לאירועים ושמחות בחלומות

אולמי מילטון
ותנייה ובוצים
וגנים יוצר מכל...
חינם! מבצע בת"ים
- חליפה לחתן
- תקליטן מנחה
- הסרטת וידאו
- טיפול יופי
- שמלת כלה
- חלה ועוגת טקס
- ליל כלולות במלון
החל מ-250 איש 14,900 ש' (כולל מע"מ)
מבצע נתניה
- פרחים לאולם
- תקליטן מנחה
- הסרטת וידאו
- טיפול יופי
- שמלת כלה
- חלה ועוגת טקס
- ליל כלולות במלון
החל מ-250 איש 23,500 ש' (כולל מע"מ)
לחתן בר מצווה - זוג אופניים B.M.X.
בת"ים 10% הנחה לחודש פברואר | נתניה
שד' העצמאות 62 טל. 03-867651 | רח' ספיר 4, טל. 053-40221

בתוך אוניברסיטת בר-אילן
בר-אילן כשר למהדרין
טל. 03-763412

גלו סקאי אופנת להיט
לכל כיס מבחר דגמי ג'ינס וכותנה בסגנון איטלקי לנשים גברים וילדים.
איכות אמינות ויופי,
ונחת קורת גג אחת
Blue Sky

ביג דיל קונה ומוכר עודפי יצור
טבריה, דלתות וכו'.
רח' מרחביה 20 תל-אביב טל. 03-823373

אלום סטייל טל: 342748 משרד 727307
תריסים 49 ש"ח, ויטרינות 39 ש"ח,
שיפוצי בתים פנים וחוץ -
אפשרות לתשלומים.
AS

אלום רכו בע"מ עבודות אלומיניום לבניין
* סגירת מרפסות * מקלחונים * ויטרינות
דקאפלסט בע"מ ייצור פרופילים מ-P.V.C קשיח
* מחיצות * תריסים טל. 03-719937, 727565

בית ספר לנהיגה
FIR רוביר
מבצע טילון - 95,000 ש'
טל' 03-338509, 020405

י. בן שואף
מבחר עצום
מחירים זולים
ת"א: הקישון 4, טל. 03-824992, 831877 בסיטונאות
חיפה: ק. מתקין, וליחידים
שדרות השומרים 2, טל. 04-711768 וליחידים.

מצודה - ג. בידרמן - סוכנות ביטוח
כל סוגי הביטוח במחירים שלא הכרת!

אביטל בע"מ סוכנות לביטוח.
טרנר בעלי מלאכה 21 תל-אביב (מיקוד 63824) טל. 284150
תנאים מיוחדים - נסח וחיובה 200008, 282472

משקי הגליל
מבצע!
1 ק"ג שניצל לבן 10 ש"ח
1 ק"ג שניצל לבן 9.5 ש"ח
1 ק"ג כתף 9 ש"ח
1 ק"ג ספריבס 5 8 ש"ח

מעונות רם בע"מ
שמחים להודיע על פתיחת בית הורים
במקומו החדש האגדה 16 רמת גן טל. 775740

בית אבות רעננה - מקום מרכזי ושקט
* טיפול אישי ומסור באווירה ביתית
רח' בורכוב 23 רעננה טל. 052-21031

דודי שמש וחשמל
היוצר
מים חמים 24 שעות ביממה

מגן חום דודי שמש וחשמל
טל. 03-5510884, 868810

חישדוד - זה לחימום מיידי מהפכני לכל דירה
03-808728, 03-295744

„המחסן" ש. גולדשטיין בע"מ
30 שנה בשדות העגנוי טל. 37510-0

א. הובלות ושרותים
המסבל 052-23471
דדי טל. 03-216297

בואי נשמור על איכותית
Liginia
סבון אינטימי
טל. 052-559534

מוצרי צעיר בונה לא בונים עם פרוקט

אסכולת מיגון הדר
ציור מטחון בע"מ
* מיטות לפי הזמנה במבחר דגמים
* מיגורות אזעקה וקנן 1 ותקן 2
* מיגורות קשר פנים
באישור המשטרה
רח' המאספים 4 ר"ג טל. 03-256912

ארכיפוקמודה „צור" עיצוב
03-491689

א. גליק
תל אביב: רח' קרליבך 34
חיפה: דרך העצמאות 61

מיכונים מחשבים ליעול (1970) בע"מ
582451

שיטת קלפר
קורס מתקדם בירושלים 5.3.86
קורס בסיסי למבוגרים ונוער בת"א 21.3.86
197040

רב בריח לרכב
מ-65 ש"ח
ציקמן אורן בע"מ
התקנה ותיקון מנעולים
רח' שוקן 20 ת"א טל: 024668 שרות לילה: 274262

בן זהר מכון ובית ספר לספרות נשים
בהנהלתו האישית של
נגי אוז אתי
מחירון אצל התלמידים תספורת 3 ש"ח
צבע 9 ש"ח פסים 20 ש"ח
הרצל 57 ר"ג טל. 03-720433, 719604

מכשירי כתיבה
אקדח המחירים הטוב ביותר
במחיר מבצע של
100 ש"ח + מע"מ
על כל קניית מכשיר 6000 מדבקות
חינם!
TOWA
03-372898, 371833

מדיחים זוז גדרות - טלטה אינטרנשיונל בע"מ
ביאליק 135 ר"ג 7518249

יוני מצבות מומלצים
* אחים חליבה
* חרש אבן
* יצחק בלייר בע"מ
* צור
* י. קוטלר תעשיות ובן ושיש
* שלייפשטיין

ג'וקסי טלפון אלחוטי
03-7519876

אחים עיני
* מרבדיות מקצועית לניקוי ותיקון שטיחים
* תיקונים אומנותיים וחידוש קאנטים
* ניקוי ספות וריפודים בבית הלקוח
03-858606

מכון ארגמן
ניקוי, תיקון וחידוש שטיחים!
אזור התעשיה נתניה טל. 053-33667, 31003

השירות לשטיח א.ח. מומו
המפעל הקישון 14 א. התעשיה 705927, 708955

נעלי טרקלין - TRAKLIN

ל.ה.ב. בע"מ נשק, תחמושת ואביזרים
03-376423-4

מאיר וינו יבואן נשק מורשה
רח' הרצל 94, ראשון לציון

ספק ממשלתי ומורשה
אנשי גטוסים ואביזרים
תספורת הגבר לגנוי

קרמיקה שחמון
א.נ.א. לבנין - קרמיקה וכלים סניטריים
אש"ד
יוסף כסף - יעוץ ותכנון
חוזרים קולמן חוזרים
כפר-סבא ויצמן 66 טל. 052-443306
מוזמן מכירות - המלאכה 8
טל. 052-23307

קולי פיסטופ
על איזה מיזרון אתה רוצה לישון? יש לנו אותו!!!
ספרדק
במחירים מיוחדים

הוסנלדים ונוער
hadar רהיט נחדר!
ייצור ושיווק חדרי ילדים ונוער

אי שווק והפצה בע"מ - לשעבר ר.ת.
אביזרים, כיסויים למערכות קול למכוניות
דרך פתח-תקוה 70
מבצע! סט כיסויים מחודר טורבו 75 ש"ח
טל. 377395

מוטורדיו בע"מ
רדיו טייפ ומערכות אזעקה לכל סוגי הרכב.
רח' שלמה 114, ת"א טל. 377070

„רדיו עמרי - „לביטחון"

סובארו חולון
מורשה יפנאוטי
מבצע - לשיפוצי מנוע
רח' התעשיה, רולון טל. 402051

סוכנות Ford גבעתיים
אחים לוי

מוריה יצרני שטיחים
מבצע!

מחסן שטיחים מרכזי
שטיחים מקיר לקיר.
הקישון 14 בני-ברק

אומן ריהוט משיש וגרניט
+ שיש וגרניט למטבחים וחדרי אמבטיה
המפעל: 03-478422

א.א. שיש („בחט")
גרניט שיש למטבחים באיכות מעולה
* אפשרות לתשלומים
טל. 03-823508

ששון
גרניט ושיש למטבחים

סלע שיש
יבוא ושיווק גרניט למפעלים מתקבלות עבודות

אבי-צפוני שיש בע"מ
שיש למטבחים במבחר צבעים.
אזור התעשיה רעננה טל. 052-448218

שיש אביטל בע"מ יבוא ושיווק שיש וגרניט למפעלים.

שיש מגדיאל בע"מ
שיש כפיר

אלומגת לבנין
אלומיניום, זגגות, שיפוצים

גולה בונים
מאגרי מפוזלים, חלונות, ...
שרות מהיר, נוהירת וחים
אפשרות לבליטה לישנים.

שולחנות פינג פונג
במבחר דגמים
יבואן 052-542149, 052-544460

יוסף קופיטו ושות'
ראשים אוטומטיים להברגות
LUBO
חולון בנימין 161 תל-אביב

ריהוט לתינוקות
03-600468

אינגלינד-1
עגלות היוקרה הסופר אורטופדיות
1985
שנתיים אחריות
להשיג בחנויות המובחרות
03-733386

סינת היותר אבן גבירול 63 - כל הנחת הקוסמטיקה
עתשו תופין קונדיטוריה

בניס
כשר
קייטרינג מס' 1 בארץ
במלון פלאט אולמות מפוארים
במפעל: טלפונים:
304833 במשרד: 397021

קייטרינג הופנן
שוקי קייטרינג אירגון אירועים ושמחות
03-843852, 032965, 836017

קירור ניסים בע"מ

קריאו משה

קורסי ספרות וקוסמטיקה
קורסים מקצועיים ברמה גבוהה לספרות קוסמטיקה * אפילציה * פדיקור ומניקור
תסרוקות, תספורות, פן, פדיקור - 2 ש'
פסים, גוונים, החלקה, סלסול - 12 ש'
צביעה - 6 ש' תשלום צמורנית - 18 ש'
המכון הישראלי לספרות וקוסמטיקה
226066, 229388

סופר קרמיקה 2000 בע"מ
יבוא ושיווק של כלים סניטריים וקרמיקה
רח' יצחק נפחא 10 בני-ברק, 61362, טל: 03-702663

ש. רפפורט יבוא ושיווק בע"מ
* כלים סניטריים
* ברזים ואביזרי אמבטיה * קרמיקה חרסינה
917828, 911703

דמיקסה (ישראל) בע"מ
הברזים המובילים באיכות סקנדינבית
ברזים וחלקים מכל הדגמים
373553

מרקורי
כלבו לאופנה האחרונה.
פתוח כל יום 8.30–19.00
ובמוצאי-שבת עד 22.00
אופנת נשים גברים וילדים
נעלים ובגדי ספורט

וזהו העולם בו אנו חיים

כל העולם שמחוצה לנו מותח עלינו ביקורת סוערת על קיום קשרינו הדיפלומטיים עם דרום־אפריקה, ואליו מתחברים גם יהודים לא מעטים שכל שמץ של יחס ישראלי תקין אל דרום־אפריקה מוציאם ממש מכליהם והם מסתערים בשצף על כל משלחת ישראלית, תהיה זו להקה תיאטרלית או אחרת, הרוצה לבקר בפרטוריה ... והנה מתפרסם סקר מדעי ישראלי־אמריקאי ובו גילוי לא בלתי מעניין על יחסים עסקיים הדוקים עם דרום־אפריקה המקוימים ע"י המדינות הערביות, וביניהן ירדן המוכרת לדרום־אפריקה נשק כבד, ומארוקו הנעזרת ע"י מאמנים צבאיים מדרום־אפריקה, וסעודיה הקונה מדרום־אפריקה כשליש הזהב שלה, ומביאה מדרום־אפריקה מהנדסים, טכנאים ורופאים ובעלי מקצועות אחרים לצריכתה הפנימית, ואין פוצה פה ומצפצף — פרט ל„מצפצפי" העולם הערבי נגדנו על „הזדהותנו עם הגזענות הדרום־אפריקאית". וזה העולם בו אנחנו חיים ...

*

דמי לימוד

הסתערותו של בגין־הבן על שרון ללא כל פרובוקציה מצד: מעל המירקע הטלוויזיוני לפני כחודש לא הביאה למסתער הצעיר ברכה. והראיה: מאות צירי „חרות" שיצאו אתמול בוועידתם להגנה על שרון נגד מתקיפו, וגם יכלו לו. כך נפל בגין־הבן עם הופעתו הפומבית הראשונה שדוד על קרשי תנועתו האהובה עליו. ואם כי אין זה בשום אופן סופה של הקריירה הפוליטית שלו אין ספק שהוא ישקול עתה ביתר זהירות את צעדיו.

*

סימן לבאות

השבוע הגיעו אלינו מארה"ב 52 תיירים חשובים, בהם אישים ידועים ובעלי 78 עתונים ו־11 תחנות טלוויזיה אמריקאיים שהוזמנו ע"י שלטונותינו והובאו ארצה במטוסים מיוחדים, שהעמיד לרשותם חיל האוויר שלנו. והיכן התאכסנו הללו בהגיעם לאילת? נכון! בטאבה ... ומדוע דווקא בטאבה? מפני הטבע ה„פיקצ'רסקי" הקוסם שלה ואולי גם מתיריה הזולים יותר, ואשר לאילת הסמוכה — אפשר „לקפוץ" גם אליה לשעתיים כדי לקנות בה את הדרוש לתייר ולחזור לבלות את ימי הנופש האמיתיים בטאבה. וזהו מה שיהיה בעבור הפרבר האילתי הקטן טאבה למצרים: רבבות תיירי העולם, שאנו הוצאנו מיליונים למשיכתם אלינו, יבואו וישאו את כספם — לטאבה הקטנטנת, ושתתפתח על חשבון אילת ותייריה ותגרום לגסיסתה של אילת הריקה לבסוף ...

ישראל הבהירה: צה"ל מוכן לקדם פני האיום הסורי

במימסד המדיני והביטחוני בישראל שורר „אי־שקט" בעקבות שני נאומיו של אסד □ הערכת־המצב הגיעה למסקנה, כי אסד רציני באיומיו, ולכן יש להרתיעו – אחרת יפרש זאת כחולשה □ אסד יפעל להשגת יעד צבאי מיידי: סילוק ישראל מלבנון

– מאת דין בדישי, פרשננו הצבאי –

„אי־שקט" – זו התחושה במימסד המדיני והבטחוני בישראל, בעקבות שני הנאומים האחרונים של הנשיא אסד, שהצטיינו בנימתם התוקפנית.

הסיבה: הנשיא הסורי ממעט בדרך־כלל להתבטא בפומבי, וכשהוא עושה זאת – כל מילה אצלו שקולה ומכוונת. לכן, שני נאומים בעלי מסר מלחמתי ברור שנישאו בטון מיליטנטי בדטה, ובתוך פחות משבוע, היו תופעה שמערכת הביטחון וממשלת ישראל לא יכלו לעבור עליה לסדר היום.

המשימה הראשונה והדחופה ביותר היתה להעריך – על סמך ניתוח הטקסט של הנאומים והמידע הנלווה על המצב הפנימי בסוריה ובעולם הערבי – את המניע לנאומים ואת כוונותיו של הנשיא הסורי. המרכיבים העקריים של ההערכה על־סמך ניתוח הנאומים הם:

● הנשיא הסורי דבק במטרותיו ארוכות־הטווח, שהצנועה שבהן היא השבת הגולן לריבונות סורית, והשאפתנית־יותר: הקמת סוריה־רבתי.

● ברגע שסוריה תוכל להשיג מטרות אלה, או רק את „שיחרור הגולן", באמצעים צבאיים, היא תעשה זאת. לכן יש ליחס משמעות אקטואלית לאיומי אסד.

עם זאת יש בנאומים סימנים רבים לכך, שהנשיא הסורי סבור שהוא קרוב, אך לא הגיע עדיין, ל„איזון האסטרטגי" המלא עם ישראל, ולכן כדי לצאת למיתקפה על ישראל – הוא עדיין זקוק לסיוע של מדינות ערביות נוספות.

● לעומת זאת, יש לסוריה גם יעד צבאי מיידי: שבירת הנוכחות של צה"ל וצד"ל בדרום־לבנון. יעד זה היא תנסה להשיג באמצעות אירגוני המחבלים, מבלי לחכות שיבשילו התנאים הצבאיים והמדיניים למיתקפה כוללת על ישראל. מלבד גירוש ישראל מלבנון – שהוא מטרה בפני עצמה – מקווה אסד בדרך זו להתיש את כוח העמידה של ישראל, על־ידי גרימת אבידות ונזק רבים ככל האפשר לצה"ל ולישובי גבול הצפון.

● המצב הכלכלי הקשה בסוריה וכישלון היוזמה הסורית להסדר בלבנון מאיימים על יציבות המשטר. ההיסטוריה התוקפנית של אסד נועדה, בין השאר, לגבש ולחזק סביבו את הקונצנזוס הלאומי.

הצהרותיהם התקיפות של שר הביטחון וראש־הממשלה בימים האחרונים, נועדו למנוע מן הנשיא הסורי מלפרש את שתיקתה של ישראל כחולשה. הם גם נועדו להרתיע את אסד מלבצע מיתקפת־פתע על ישראל, בכך שהבהירו לו כי מתייחסים לאיומיו ברצינות מלאה, וכי צה"ל מוכן ומתכונן ליום שבו ינסה נשיא סוריה להגשים את איומיו. ישראל גם פותחת השבוע מיתקפת־הסברה באו"ם נגד סוריה, וזו נועדה להשיג הרתעה במישור הבינלאומי.

נראה שהמסר כבר ניקלט ברמשק. יש סימנים מובהקים לכך, שאסד חושש כי הפרשנות הישראלית המחמירה לנאומיו תציג אותו כתוקפן בזירה הבינלאומית, תגביר את בידודו המדיני, ואולי אף תסבך אותו במלחמה לפני שהוא מוכן לה. מכאן דברי הפרשנות המרגיעים ששידר שלשום רדיו דמשק, אשר עמדו בניגוד לרוח נאומיו של אסד שנישאו קודם לכן. אחרי הכל, גם אסד לא אוהב להיגרר למצבים שאין לו שליטה עליהם.

דיפלומטיה בשמש, בין מסרים

דיפלומטיה בשמש: „החתימה על שטר הבוררות בעניין טאבה תשמש מאיץ ביחסי מצרים־ישראל" – מסר זה מהנשיא מובארק הביא עימו השליח האמריקני ריצ'ארד מרפי, שנפגש אתמול עם ראש־הממשלה שמעון פרס. ביום א' ייצא לקהיר שר התיירות אברהם שריר, והוא ישא עימו מסר מפרס למובארק. בינתיים, בין המצרים ובעוד משלחות המנכ"לים מישראל ומצרים מנהלות בישראל שיחות על כתב־הבוררות של טאבה – יכלו פרס ומרפי להתחמם בקרני השמש בירושלים ולדון ב„רעיונות חדשים" לקידום השלום (כתב: רוני שקד; תצלום: „זום 77")

פרץ: „בצה"ל משמיעים דברי זימה לחיילות"

שר הפנים, שדיבר בכנס של חוזרים בתשובה, הוסיף: „החיילים נלקחים למיסגדים וכנסיות – ואני אומר זאת באחריות"

– מאת גד ליאור, כתב „ידיעות אחרונות" –

„בצבא מביאים מרצים כדי להשמיע באוזני החיילות דברי זימה ותועבה. זה מה שמשמיעים לבנות יהודיות בצה"ל ואני אחראי לכל מילה שאני אומר" – כך הבריז אמש שר הפנים, הרב יצחק פרץ, כאשר נאם בפני למעלה מ־3,000 תלמידי ישיבות, כולם „חוזרים בתשובה" בכנס הגדול ביותר של החוזרים בתשובה שהתקיים בארץ.

השר פרץ, שדבריו התקבלו בתשואות סוחפות, דיבר ברגש רב, הרים את קולו והלהיב את קהל החוזרים בתשובה. „צר לי מאוד לקבוע", אמר, „שיש חברי־כנסת, העושים הכל כדי למנוע שחיילים בצה"ל ייפגשו עם אנשי תורה. הדבר נאסר עליהם. אבל אני רוצה לומר לכם שחיילי צה"ל נלקחים בכנסיות ובמסגדים – רק לא בישיבות, רק לא שם, שלא יתקרבו חלילה לאנשי תורה. איפה אנחנו נמצאים, בארץ־ישראל או ברוסיה?"

ועוד אמר השר, לקול תשואות רמות של מאזיניו: „הכנס הזה הוא התשובה לכולם. כולכם עוד תשובו לתורה אתם וילדיכם תחזרו"

כאשר ירד השר מהבמה נשמעו קריאות קצובות מאחד מאגפי האולם: „פרץ, פרץ..."

את כנס התשובה הגדול, שהתקיים בסיסמא שהונפה על במת בנייני האומה „שובו אלי ואשובה אליכם", ארגנה „תנועת התשובה – מוסדות אור החיים" ועל במתו ישבו, בין השאר, הרב הראשי לשעבר עובדיה יוסף, המחזיר בתשובה מרוסיה שעלה ארצה לפני שבועות אחדים, אליהו אסאס, סגן שר הרווחה מטעם ש"ס, רפאל פנחסי והח"כ יעקב יוסף, ראש מוסדות „אור החיים" הרב ראובן אלבז ועוד כ־80 מכובדים.

לצידם הופיעו על הבמה כמה וכמה תזמורות חסידיות, שבהן בלטה אתנו להקה שלמה של „חוזרים בתשובה" מצפון הארץ, שכל חבריה היו עד לפני זמן קצר להקת קצב שהופיעה במקצבי פופ סוערים בדיסקוטקים בקריית שמונה והאיזור. אתמול הם כבר ניגנו „שמע ישראל".

חדשות קונסורציום

ה־PC שלך הוא גם מכשיר טלקס

PC-TELEX

תוך 5 דקות הופך המחשב שלך IBM-PC (ותואמיו) למכשיר טלקס ממוחשב ומתוחכם ביותר

* התכנה מופעלת ע"י כרטיס אלקטרוני המורכב באופן קבוע במחשב
* מודיע על כניסת טלקס תוך כדי עבודה בתוכנות אחרות
* אפשרות שליפת דוחות לפי תחכים (נושאים)
* אפשרות שידורי טלקס ב־ON-LINE
* הדרכה ויעוץ חינם

המחיר הזול ביותר בשוק

מבצע:

נסיון לשבוע ימים ללא התחייבות!!!

קונסורציום [illegible] (03) 299161 [illegible]

רוזוליו: שרגא רוטמן עבר ניתוח לב פתוח

–מאת נחמה דואק, כתבת „ידיעות אחרונות" –

„שוטפים את דמו של שרגא רוטמן", אמר אמש מזכיר „חברת העובדים" דני רוזוליו בתום ישיבתה השנית של ועדת החברה המשותפת ל„חברת העובדים", הנהלת „סולל בונה" ועובדיו.

רוזוליו אמר, כי המנכ"ל לשעבר לא אשם בקשיי „סולל בונה", שנוצרו כתוצאה משפל בענף הבניה. לדבריו, מנוע רוטמן מלהשיב להאשמות, כי עבר לא מכבר ניתוח לב פתוח בארה"ב.

לפני הפגישה עם העובדים, שהיתה בעיקרה הצגת עמדות הפתיחה, התכנסו לישיבה נפרדת נציגי ההנהלות של „חברת העובדים", „סולל בונה" ובנק הפועלים.

בפגישה זו הוצגה תוכנית ההבראה, שהכינו ראשי „סולל בונה" כתשובה להמלצותיה של ועדת פוגל.

רוזוליו אמר, כי תוכנית הה־ארגון של החטיבה הקבלנית נראית טובה מאוד בעיניו, אך הרגיש, כי ביניים זוהי רק ראשית המו"מ. תוכנית ההבראה הזו הוצגה לאחר מכן גם בישיבה המשותפת עם נציגי העובדים.

להטיב עם הח"כים: לא נוח כעת

מאת ישראל תומר, כתב „ידיעות אחרונות"

במסדרונות הכנסת עוברת [...] שמועה, כי לאחר מתן סיוע לקיבוצים במצוקה ולמוסדות בקשיים, יתכן כי האוצר יצטרך להקציב סכומים להבטחת אשראי [...] למיגזור נוסף במשק: הח"כים.

ועדת גבנצאל, בראשות מבקר המדינה לשעבר, שמונתה לפני יותר משנה לבדוק את מבנה שכרם של חברי הכנסת והדרכים הנכונות לעידכונו, סיכמה ככל הנראה את המלצותיה, אך הדו"ח מתבושש להתפרסם.

ההשהייה הבלתי מוסברת מביאה רבים מן הנוגעים בדבר לידי עיסוק בניחוש [...] המלצות הוועדה. אחת הגירסאות אומרת, כי הדו"ח ימליץ על מתן הלוואה מסובסדת לח"כים לשם רכישת מכוניות.

למעשה, אף כי אין ידוע בבירור מה הן ההמלצות, אין כמעט ספק, כי הוועדה תמליץ להיטיב עם נבחרי העם ונראה, כי מטעם זה מתעכב הפירסום: שבועות אלה של [...] המו"מ על הסכמי השכר, אינם מועד נוח [...] סום אחוזי תוספת השחיקה לשכר הח"כים.

„מעולם לא הבטחנו לכם שער יציב"

– אבל במשרדים הכלכליים הובעה אתמול דעה, כי [...] השקל אינו דחוף [...]

מאת צבי זינגר ובני ברק, כתבי „ידיעות אחרונות"

הבורסה לניירות ערך היתה [...] להגיב אתמול על הידיעות, כי יש [...] את מדיניות הפיחותים הזוחלים [...] הדולריות הנסחרות בבורסה [...] בשווי 6 מיליון שקל חדש. ביקוש של [...] שקלים היה גם למניות הבנקים [...] למעשה כי אם אגרות חוב [...]

„לא הבטחנו ששער המטבע יהיה יציב לעד, ולא הבטחנו גם להיפך. אם נראה צורך בשינוי שער המטבע – נעשה זאת. אך היום אין כל צורך בשינוי כזה".

כך אמר אמש לכתבנו מנכ"ל [...] ד"ר עימנואל שרון, בתגובה על הידיעות [...] רסמו אתמול כאילו נשקלת תוכנית [...] הכלכליים, לחידוש הפיחות הזוחל.

לדבריו, גם דו"ח משלחת קרן המטבע [...] מית אינו ממליץ על פיחות או על [...] המטבע. „בדו"ח מוצגות כמה אלטרנטיבות [...] בסופו של דבר, מצביעות נגד שינויים [...] בע. אין בו המלצה חד־משמעית – אלא [...] שורה של אפשרויות שבהן ניתן לנקוט".

גם במשרדים הכלכליים, בירושלים [...] מול את השיקולים המצביעים על הצורך [...] נות את שער החליפין של השקל לעומת [...]

● למרות ששערו של השקל לעומת [...] אר יציב מאז תחילת התוכנית הכלכלית [...] שהשקל פוחת מאז התחלת התוכנית [...] לעומת „סל המטבעות" המורכב מהמטבעות [...] פיים העיקריים זמן הדולר עצמו. [...] גישו אותם כלכלנים – אין כל צורך [...] לפחות את השקל.

● גם הוזלת מחירי הדלק בעולם [...] רך בפיחות שער השקל. זאת משום ש[...] הדלק מקלה על התעשייה ומוזילה [...] הייצור שלה. אותם כלכלנים [...] חודש יוני יוזל הדלק בעוד 15 אחוז [...] עוד יותר, על התעשייה. עם זאת [...] לים, שאם יביא מו"מ השכר לעליית [...] להיווצר מצב שיביא ללחצים לפיחות.

גם לקטנים מגיעה פריסת חובות

מאת צבי זינגר, כתב „ידיעות אחרונות"

קרן המצוקה אישרה השבוע סיוע [...] מפעלי תעשייה, שמניות אחד מהם נסחרות בבורסה של תל־אביב. עד כה קיבלו [...] מכספי הקרן עוד שני מפעלים [...] אחרות נבדקות כעת.

דובר משרד התמ"ס, שהקרן פועלת [...] תו, אמר אמש, כי בקשה נוספת [...] ונבחנת. אמות המידה לאישור [...] בית שנתית צמודה של 7.5 אחוזים [...] מן האשראי הנוח ייהנו רק מפעלים [...] ביסודם", שנקלעו ל„קשיי נזילות [...] שתי ההלוואות, שאושרו השבוע [...] ליון ומיליון ורבע דולר, נועדו [...] המפעלים לפרוע הלוואות קצרות מועד [...]

חרות המשוסעת

שמיר: „אנחנו נלחמים עכשיו על נפש התנועה והשאלה היא – האם עוד תהיה לנו תנועה בכלל"

ד"ר בני בגין עם יורם ארידור, דוד לוי בקהל: „מי שהיו" וטוענים לכתר, איש לא היה אמש מנצח (תצלום: יוסי רוט)

– מאת בינה ברזל, כתבת „ידיעות אחרונות" –

התמונה היתה מזעזעת.

על בימת ועידת „חרות" עמד ד"ר יוחנן באדר בן ה־85, זקן חברי התנועה, ניסה לומר דבר, ולא יכול. מאות צירים, אנשי מחנות דוד לוי ואריק שרון, הניפו ידיים וצעקו במקהלות, „רוצים הצבעה". ח"כ דוד מגן, ראש העיר קרית־גת, מאנשי שרון, חטף את המיקרופון, וניסה לנהל את ההצבעה הגלויה על ועדת המינויים, כפי שביקש קודם לכן שרון.

לעזרתו של באדר נחלץ דווקא אריק שרון, שעלה לבימה, ונזף באוהדיו: „איזה מין דבר זה? תפסיקו מייד להפריעו! איך אתם לא נותנים לחבר ותיק ביותר לדבר? מה קרה לכם?"

באדר עוד ניסה לומר כמה דברים, אך שוב נבלעו המהומה והצעקות. הוא ירד מהבימה, כשמשה קצב קובע בצער: „הייתי לא איפשרו לד"ר באדר לדבר, הוא נאלץ לרדת."

ביום השלישי של דיוני ועידת „חרות", באולם הקונגרסים בבנייני התערוכה בתל־אביב, התבהרה עוד יותר התמונה של מלחמת־אחים ללא מעצורים, כאשר שני הצדדים – מחנה שמיר־ארנס מחד, ומחנה לוי־שרון מאידך – מאשימים זה את זה בהאשמות כבדות ביותר, ומטיחים זה בזה עלבונות כמו „פושעים", „שקרנים", „חולי שגעון גדלות" ועוד כהנה וכהנה.

יצחק שמיר, שבדרך־כלל אינו תוקף אישית את יריביו ב„חרות", יצא אתמול מגידרו.

בכנישה שקיים שמיר אתמול עם כ־70 מתומכי „חרות", הוא תקף את דוד לוי בצורה קיצונית ללא תקדים. בין היתר אמר: „עוד לא קרה דבר כזה, בהיסטוריה של התנועה, כאשר בא אדם ואומר, 'תנו לי להיות המנהיג. אני היורש'. ז'בוטינסקי יצא מכליו, שקראו לו 'מנהיג', או כשרצו לחוג לו יום־הולדת. האם נמחוק את כל העבר שלנו? האם נכופף את קומתנו בפני קפריזות של מישהו שהחליט תוך שגעון של גדלות, שהוא מנהיג?"

שמיר הנסער הוסיף: „היום המלחמה היא על גורל התנועה. צפויה סכנה, שבראש התנועה תתייצב קבוצה בעלת אינטרסים זרים למטרות התנועה. לאנשים אלה אין בלמים וסייגים. הם רצים לתקשורת, ותוקפים את אנשי התנועה. זו פעם ראשונה שאני מוציא דברים כאלה, כי אני רואה את הסכנה. אנשים באו אלי ואמרו לי, 'אל תתערב, הרי אתה תהיה ראש־הממשלה, מה איכפת לך מי ינהל את התנועה'. אמרתי להם: וכי אני דואג לעתידי? אני האיש שיאמר, 'אחרי המבול'? אנחנו דואגים לעתיד התנועה. בהצבעה הערב מדובר לא במשה ארנס, אלא בגורל התנועה. האם תהיה לנו תנועת החרות או לא. אני אומר זאת בכל הרצינות, לא מנסה להפחיד".

נעשו מספר נסיונות הידברות, בהשתתפותו של יו"ר נשיאות הוועידה, השר משה קצב (מחנה שמיר), אך כולם נכשלו. כשעה 5 אחר־הצהריים נפתחה ישיבת מליאת הוועידה, וכבר עם פתיחתה היה ברור כי יש קרע חמור, העלול אף לגרום ל„פיצוץ" הוועידה.

אריאל שרון ביקש לערוך הצבעה גלויה על הרכב ועדת המינויים. „כיו"ר ועדת המנגנונים, הרכבתי רשימה, ואני מבקש מהוועידה לאשרה". הוא קרא 91 שמות – כולם אנשי מחנות לוי־שרון. השר קורפו (מחנה שמיר) הגיב בהצעה נגדית – לאשר רשימה בת 70 איש, שרובם אנשי מחנה שמיר. אז פרצה המהומה, שבה ניסה ד"ר באדר להשמיע את דברו, ולא סיים.

יצחק שמיר, שביקש את רשות הדיבור, דיבר בחריפות קיצונית. רבים אמרו כי אינם זוכרים את שמיר כה זועם וקוצף. „אנו הולכים מרחוי אל רחוי על כל תפקיד, וכך אנו עוברים את ימי הוועידה לדראון, כאשר אויבינו נהנים. מה אומרים ברחוב הישראלי? הנה תנועה המאבדת עצמה לדעת, לעיני כל...

„מה לכם כי תלינו על כל דבר? מה הצעקות והצווחות האלה?"

המגעים נמשכו, אך באווירה עויינת ביותר. באולם הוועידה נשמעו יותר ויותר התלחשויות על „פיצוץ". לאווירה הקשה עוד הוסיפו ראיונות טלוויזיוניים עם שמיר ולוי, ששודרו ב־9 בערב, ורבים מהצירים חזו בהם.

שמיר דחה בתוקף את השאלה, אם המאבק בינו לבין דוד לוי הוא מאבק של בני עדות המזרח באשכנזים. עם זאת, הוא אמר, „אם מעלים חברים חדשים, אין צורך לסלק את הוותיקים, שמסרו את כל חייהם למען התנועה, אלא צריך לעבוד יחד".

דוד לוי, שרואיין מייד אחרי שמיר, הביע סלידה מהכינוי „חבורה של פושעים", שהודבק למחנהו על־ידי שמיר. „בכך הצטרף מר שמיר לחברו הפרופסור (משה ארנס), שדיבר על ה'מאפיה', אך שניהם, כמובן, ירצו את האמון של הפושעים האלה..."

לילה רביעי: קולות באפלה

– מאת רונית ורדי, כתבת „ידיעות אחרונות" –

לילה רביעי, ועידת חרות, יצחק שמיר נותן נאום תוקפני.

יצחק שמיר: „מנחם בגין, הלוואי והיה כאן היום. אבל אינני יודע אם הוא היה יכול להשתלט על שיטות כאלה..."

הלילה הרביעי בלי אבא מחק את הגעגועים, טישטש סופית את המוחות, פרץ את אחרוני הסכרים, הפגיש את ארבעת ראשי התנועה, ראש־בראש בנאומים ארוכים מן הבטן.

חצות באולם הגדול. המאבק בעיצומו. לקט ציטוטים מתוך הקהל:

– אני מתבייש בתנועה, צריך לעבור למערך.
– שתוק מטומטם!
– שב בשקט.
– חמור!
– אתה אשם!
– תלכו כולכם הביתה! שרון־לוי־שמיר! תלכו הביתה! בוו אתם נלחמים על הכסאות ואנחנו עוזבים את הילדים בבית, תתביישו לכם! כולם הביתה!

ולפתע קול אחר:

– שתוק, מצלמים אותך!

ושוב פרץ הקולות:

– עושים בושות כבר שלושה ימים. חצי מהתנועה לא יהיו פה יותר, אני שומע מה מדברים.
– מדוע לשמיר, קורפו וארנס מותר ללכת יחד ולאריק ולוי אסור?

אתמול עלה הבוקר על גגי התערוכה מתוך אופטימיות יחסית. על קירות הלובי תלו מודעות בנוסח: „ועדת הכלה מתכנסת בשעה המש."

ח"כ עובדיה עלי אמר: הוועדה יושבת עם באדר, חדר שלישי משמאל, יהיה מעניין.

אני נכנסת לחדר. שולחן רחב, סביבו ראשים רכונים, עשן סיגריות, דיון מעמיק, תמונה חיוכית. מבט שני: מנהלי החשבונות של מחנות לוי־שרון, בונים את רשימת ועדת המנגנונים.

אחר־הצהריים נשא שרון את נאום הכתר. פרס ראוי לציון: אני רוצה לברך, הוא אומר, את המתמודד שלא זכה, „הדוקטור בנימין זאב בגין". רוני מילוא יושב בצד וצוחק. שרון: „חשוב, שיצטרפו אנשים חדשים לתנועה, כל אדם חדש יבורך".

קולות בקהל: לא לזלזל!

משה קצב, הנשיא, מפזר את הקהל להפסקה עד שבע בערב. בשמונה הקהל עוד מסוער.

העניין המרכזי: הבחירות לוועדת המתמדת, שתרכיב את המרכז הבא. דוד לוי אמור להתמודד מול משה ארנס. ליתר ביטחון מבקש לוי, שוועדת המנגנונים בראשות שרון תתכנס. בכוונה של הוועדה לצרף לוועידה עוד כמאתיים צירים.

שמיר וארנס נלחמים כאריות. שלל פטנטים נישלפים. שרון עולה לבמה, מטיל את כל משקלו, כולל צבא ובטחון, כדי שהוועדה תתכנס, אבל זה לא הולך. אחת בלילה, אחרי נאום הזעם של שמיר, אחרי לוי, בשעה שארנס מדבר. ועדיין אין החלטה.

את הזרקור בלילה הרביעי בלי אבא, אני מכוונת אל שרון וד"ר באדר. באדר ניסה לדבר, הפריעו לו. קצב ניסה לעשות סדר, לא הלך.

שרון מסתודד עם ישראל כץ, משנס מותניו, עולה לבמה ונוזף: מה אתם עושים? קצב מפסיק אותו: אל תסית! שרון ממשיך, כמי שאינו שומע. וזה עוד לא הסוף.

השבוע בטוטו במשחקי גביע המדינה מינימום הפרס הראשון:

450 אלף ש"ח

עשית טוטו היום?

ספורט טוטו

המועצה להסדר ההימורים בספורט

מינימום לכל הפרסים: מיליון ש"ח
הפרסים כוללים העברה. האזינו היום לתוכנית „רדיו־טוטו" ברשת ג' בשעות 17.00-19.00.

שוגל

יהודי שהוצא להורג בארה"ב במשפט לינץ' זכה לחנינה לאחר מותו

– מאת אלי תבור, ניו־יורק –

עלילת־יהדם האנטישמית החמורה ביותר בהיסטוריה האמריקנית הגיעה אתמול לסיומה. ליאו פראנק, יצרן עפרונות יהודי מהעיר מילדג'וויל שבמדינת ג'ורג'יה, שנתלה על־ידי המון אנטישמי מוסת, זכה בחנינה שלאחר המוות מידי ועדת החנינה העליונה של מדינת ג'ורג'יה 71 שנה לאחר הירצחו.

האיש, ליאו פראנק, מנהל עבודה במיפעל לייצור עפרונות באטלנטה, נידון למיתה ב־25 באוגוסט 1913, לאחר שנמצא אשם ברצח נערה בת 13, מרי פאגאן, שעבדה במיפעל העפרונות והיתה כפופה לו. הפרשה משכה בזמנו תשומת־לב כל־ארצית בארצות־הברית, עוררה רגשות אנטישמיים חריפים בכל רחבי הדרום וגרמה לתחייה מחודשת של הקו־קלוקס־קלאן באיזור. הגיעו הדברים לידי כך, שכשליש מתושביה היהודיים של אטלנטה נמלטו מן העיר.

פרשה זו היתה העילה שגרמה בזמנו לייסוד הליגה למניעת השמצה של בני־ברית.

ב־21 ביוני 1915 החליט המושל ג'ון סלייטון להמתיק את עונשו של פראנק ולהמיר אותו במאסר־עולם, לאחר שהתעוררו ספקות לגבי אשמתו. המתקת גזר־הדין הצילה את חייו של פראנק באורח זמני ואיפשרה להמשיך בהליכי־הערעור בפני בתי־המשפט.

אולם בליל 15 באוגוסט 1915 התפרצה למקום כילאו של פראנק קבוצת אנשים חמושים, אשר נטלו לעצמם את הכינוי „אבירי מרי פאגאן". הם הוציאו את פראנק בכוח מן הכלא תוך שהם משמיעים קריאות אנטישמיות ולמחרת בבוקר תלו אותו מול ביתה של הילדה שנרצחה.

הלינץ' שם קץ להליכים המשפטיים, דבר שמנע כל אפשרות להוכיח את חפותו של האיש לפני כס המשפט, וכתוצאה מכך נותר עליו כתם של רוצח.

בשנים האחרונות הועלתה הפרשה מחדש לתודעת הציבור על ידי עיתון־בוקר היוצא לאור בנשוויל, „דה טנסיאן". בשנת 1982 פירסם העיתון הצהרה מאת אלונזו מאן, אדם שהיה נער שליחויות במשרדי המיפעל לעפרונות בעת הרצח. בהצהרה זו אמר מאן, כי ראה עובד אחר במיפעל, בשם ג'ים קונלי, גורר את גופת הנערה. לדבריו, הוא פחד להעיד בעת המשפט, שכן קונלי איים לרצוח אותו. מאן מת אשתקד בגיל 87. קונלי מת ב־1962.

המערכה הציבורית שניהל העיתון הוכתרה סוף־סוף בהצלחה, ואתמול החליטה ועדת החנינות והשיחרורים של מדינת ג'ורג'יה בהצבעה פה אחד, כי היא מעניקה חנינה לפראנק. יו"ר הוועדה, וויין סנאו, אמר, כי ההחלטה נתקבלה במטרה „לרפא פצעים ישנים" בלי להכריע בשאלת אשמתו או חפותו של המנוח.

הוועדה קבעה, כי הוחלט לחון את פראנק, משום שהמדינה לא הגנה עליו מפני הלינץ' ועל־ידי כך נשללה ממנו האפשרות לערער על פסק־הדין ולהוכיח את חפותו בפני בית־המשפט. כסיבה נוספת ציינה הוועדה את העובדה, שהמדינה לא הביאה את עושי־הלינץ' לדין.

הצבא האמריקני יחזיק בישראל מחסני תחמושת

הסכם על כך ייחתם, כנראה, כבר בשבוע הבא • מחסני התחמושת ישרתו בעת חירום גם את צה"ל

– מאת אלי תבור, ניו־יורק –

ישראל וארה"ב עומדות לחתום – כנראה כבר בשבוע הבא – על הסכם להקמתם בישראל של מחסני תחמושת לצורכי הצבא האמריקני.

הנושא כבר נידון בסוף השנה שעברה בשיחות שקיימו פקידים ישראליים עם אנשי מימשל בוושינגטון, ועתה מצפים לסיבוב שיחות נוסף, שיתקיים בישראל, בין צוותים מדיניים וצבאיים של שתי המדינות – סיבוב שיסתיים, כך מקווים, בחתימה על ההסכם.

את הדרישה, שהאמריקנים יקימו בישראל מחסני תחמושת, העלה אריאל שרון מייד אחרי מלחמת יום הכיפורים. שרון טען אז, כי הימצאותם של מחסני תחמושת אמריקניים בישראל תשחרר את צה"ל מן הצורך להחזיק במלאי גדול של תחמושת, שכן במקרה של מלחמה הוא יוכל לנצל את המאגרים האמריקניים. אולם עד כה נכשלו כל הניסיונות לשכנע את האמריקנים להקים בישראל מחסני חירום.

בסופו של דבר התרצו האמריקנים – בעיקר מתוך רצון לסייע לכלכלת ישראל. החזקת מלאי גדול של תחמושת עולה כסף רב, ואם יוכל צה"ל לצמצם את התקציב המוקצה ליעד זה, תוך שהוא נשען על מלאי של צבא ארה"ב, יהיה בכך משום חיסכון של ממש לישראל.

כבר כיום מאחסן צבא ארה"ב בישראל ציוד רפואי. ארה"ב דורשת לעגן את איחסון התחמושת בהסכם מפורש, שיבטיח, כי ישראל תשתמש בה רק לאחר קבלת רשות מהמימשל האמריקני.

אז מה אם זה לא האוסקר

סילווסטר סטאלונה („רמבו", „רוקי 4") זוכה לנשיקה מאשתו בריגיטה, לאחר שקיבל את פרס השחקן הפופולארי ביותר מטעם „בחירת העם" – גוף המתיימר לייצג את דעתו של ציבור הצופים, ואשר שולל לא פעם את קביעותיהם של מבקרי הקולנוע המקצועיים. בריגיטה מככבת לצידו של סטאלונה ב„רוקי 4" ומופיעה בסרט נוסף, המוקרן עתה בישראל: „סוניה האדומה". (תצלום־רדיו: „רויטר")

המלחמה על בובות האהבה

– מאת כתב סי"צ בבריסל –

בעיה של יבוא „בובות אהבה" מתנפחות מרגיזה לבריטניה העסיקה בימים האחרונים את בית־המשפט של הקהילייה האירופית בעקבות שאילתה שהוגשה על־ידי בית־משפט בריטי לעירעורים.

הנושא הובא לערכאות על־ידי חברת יבוא בריטית בשם „קונגייט", לאחר שביקשה לייבא משלוח של בובות כאלה מגרמניה, והמשלוח הוחרם על־ידי השלטונות. חברת היבוא הגישה תביעה לבית־משפט בריטי לעירעורים, וזה העביר את הנושא להכרעת בית־המשפט של הקהילייה האירופית.

בית־משפט זה נתן שלשום פסק־דין, ובו קבע כי השלטונות של מדינה, החברה בקהילייה האירופית, אינם יכולים להסתמך על נימוקים של שמירת המוסר הציבורי כדי למנוע יבוא מוצר, המיוצר גם באותה מדינה עצמה.

במהלך הבירורים המשפטיים התברר, כי בובות אהבה מתנפחות מיוצרות גם בבריטניה, אולם החוק אינו מתיר לשווק אותן כאמצעות הרואה, להציגן בחלונות־ראווה או למכור אותן לקטינים בני פחות מ־18.

בית־המשפט קבע, כי יבואני הבובות הגרמניות הן אים בהחלט ליבאו, אבל גם הם חייבים לכבד את ההגבלות הקיימות לגבי הבובות הבריטיות.

קיבוץ כרמיה מודיע:

ביום ו' — 14.3.86, יוחלפו אצלנו כל מספרי הטלפון:

* מתחלפות שלוש הספרות הראשונות של (213) — ל־498־051
* שתי הספרות האחרונות — נשארות ללא שינוי

מעתה מספר מרכזיית הקיבוץ:

051-49811

„שמיכות כרמיה":

051-49802

051-49803

למכירה–השכרה

מוצעים בזה למכירה/להשכרה הנכסים כדלקמן:

1) מבנה בן 10 חדרים בשדרות מסילת הישרים 30 (?) ... חלקה 181 בגוש 6017. המבנה עומד על מגרש בשטח של ... מ"ר ונמצא באזור מגורים מיוחד. על המגרש הנ"ל ניתן להקים בנין בן 4 קומות המיועד למלאכה ותעשיה.
2) דירת חדר בקומת מרתף בשדרות יהודית 20 ת"א.
3) ...לת המכירה מזמינה את הציבור להציע את הצעותיו לרכישת הנכסים הנ"ל.
4) על המציע לצרף להצעתו צ'ק בנקאי לפקודת מנהלת העזבון בגובת 5% מסכום ההצעה.
5) את ההצעות לרבות תנאי התשלום יש לשלוח למשרד הח"מ עד ליום 1.4.86.
6) את הנכסים ניתן לראות בתאום בטלפון [illegible].
7) אין מנהלת המכירה מתחייבת לקבל הצעה כלשהי.
8) ביצוע העסקה כפוף לאישור בית־המשפט.

י. גרינוולד — ... עו"ד, מנהלת עזבון המנוח(?) ... רחוב ...

מכרזי השלטון המקומי

פרסום מס' 145/86

להלן תקציר מכרזי הרשויות המקומיות

תנאי התשלום: כמפורט בגוף המכרזים. נוסח מלא של כל מכרז נמצא לעיון ברשות המקומית המפרסמת ובמרכז השלטון המקומי. מסמכי ומפרטי המכרזים ניתן לרכוש ברשות המקומית בסכומים הנקובים בטבלה. נוסח הפרסום — באחריות הרשות המקומית המפרסמת.

שם הרשות המקומית	מס' מכרז	סף נדרש בשקלים	פרטי המכרז	תאריך אחרון להגשה	טל. מען לפרטים	ראש הרשות המקומית
ע. ירושלים	14/86	39	הקמת בית הספר סילואן לבנות	1.4.86	מר נתן מילר טל' 02-237805	ט. קולק
ע. תל אביב	183/86		לאספקת 1,500,000 מערכות תלושי חשבון גודל 11×28 בג סוגי נייר: 1. 60 ג', 2. 70 ג', 3. 56 ג', שביט + שורה ממוגנטת, הדפסה עד 4 צבעים ובחלקם גם הדפסת גב	27.3.86	חיים ליברמן חדר 11 קומת קרקע בבנין העיריה בשעות 8—13	ש. להט
ע. תל אביב	189/86		שפוץ מכללי חשמל לרכב	27.3.86	יצחק אלטיט שארית ישראל 6 יפו	ש. להט
ע. תל אביב	190/86		אחזקה והפעלת שרותים צבוריים בככר המושבות	27.3.86	י. הורוביץ רח' התחיה 2 יפו	ש. להט
ע. תל אביב.	191/86	75	החלפת צנורות במעברי כביש חיבורי בתים והחלפת מגופים	27.3.86	רח' פילון 5 קומה 5 חדר 504	ש. להט
ע. אילת	2/86		אספקת חומרים לבצוע עבודות צנרת מים	20.3.86	מנהל מח' רכש טל' 059-73472	ר. הוכמן
ע. בת ים	10/86	50	קוי ביוב ותיעול במקומות שונים	30.3.86	א. הנדסה סטרומה 1 חדר 202	א. קינמון
ע. חולון	7/86	50	קו סניקה למכון השאיבה ברח' הלוחמים	25.3.86	אגף הנדסה חדר 402 888444	פ. אילון
ע. לוד	5/86	50	השלמת בית כנסת בשכ' בן גוריון	20.3.86	מהנדס העיר טל' 08-222481	מ. לוי
ע. נהריה	6/86		תוספת 6 כתות למקלט בביה"ס גולדה מאיר	26.3.86	מח' טכנית טל' 04-922121	ת. לבב
ע. נהריה	9/86	25	השכרת מזנון — אגם השעשועים	26.3.86	מח' משפטית קומה ג' חדר 302	ת. לבב
ע. רמת גן	4/86	30	שכירת מזנון וקיוסק בפארק הלאומי קריניצי	21.3.86	מח' נכסים רח' המעגל 26	א. עמית
ע. רעננה	3/86	100	עבודות סלילה ברחוב הר סיני	24.3.86	מח' טכנית טל' 052-22221	ב. וולפוביץ
ע. רעננה	8/86	100	עבודות סלילה בצומת לוינשטיין	24.3.86	מהנדס העיר טל' 052-23223	ב. וולפוביץ
מ.מ. גבעת שמואל	91/86	100	מכירת בנין משרדים (מכרז חוזר)	31.3.86	מזכיר המועצה טל' 532279	י. ויסמונסקי
מ.מ. מזכרת בתיה	4/86	35	מכירת מגרש למוסך	21.3.86	משרדי המועצה טל' 08-411198	ר. אלול
מ.מ. שלומי	1/86		ביטוחי המועצה	20.3.86	גזבר המועצה טל' 04-968161	י. לנקרי
מ.א. גולן	9/85	250	הקמת מרכז פיס קהילתי	4.4.86	מזכירות המועצה 069-61026-8	א. ליס
מ.א. יואב	2/86	25	פינוי אשפה בתחום המועצה	24.3.86	משרדי המועצה טל' 055-83501-3	ז. הלבני
מ.א. מטה אשר	1/86	150	הקמת אולם ספורט	27.3.86	מח' טכנית טל' 04-922292-3-4	ב. רתן

משרות פנויות בשלטון המקומי

שם הרשות המקומית	מס' מכרז		פרטי המכרז	תאריך אחרון להגשה	טל. מען לפרטים	ראש הרשות המקומית
מ.מ. רמת השרון	1/86		משרת מהנדס המועצה	24.3.86	מח' מנגנון טל' 491121	מ. ורבין
מ.מ. רמת השרון	2/86		משרת מזכיר המועצה	24.3.86	מח' מנגנון טל' 491121	מ. ורבין
מ.א. רמת הנגב	1/86		משרת קצין בטחון	27.3.86	מזכירות המועצה טל' 057-71408	מ. חקלאי

היחידה לכלכלה ומחקר, מרכז השלטון המקומי

הלוח הכללי — הלוח הגדול ביותר

ההומואים ניצחו את החסידים

– מאת יעקב אילון, ניו־יורק –

בימים אלה ניצבים היהודים האורתודוכסיים של ניו־יורק בראש חזית המתנגדים למתן זכויות להומוסקסואלים, והם עושים זאת בקולניות רבה.

במשך כל יום אתמול נערך בעיריית ניו־יורק דיון ציבורי בהצעת חוק, האוסר להפלות הומוסקסואלים במקומות עבודה, בדיור ובשירותים ציבוריים. בדיון כזה רשאי כל אורח להביע את דעתו, ובראש המתנגדים לחוק ניצבו יהודים חובשי כיפות. באולם העירייה נכחה קבוצה נכבדה של חסידים עטורי פאות. בבוא השעה הם הצטופפו בפינה של האולם לתפילה ואחר כך שבו לתקוף את החוק ולהריע למתנגדים לו.

הדובר הראשון היה ראש העיר אד קוץ', התומך בחוק בשם שיוויון הזכויות. החסידים באולם צעקו לעברו, שיסעו את דבריו בקריאות „בוז" והפנו את גבם לקוץ'. הם נרגעו רק לאחר התערבות שוטרים.

בראש הדוברים נגד החוק עמדו החבר האורתודוכסי של מועצת־העיר מברוקלין, נח דיר, והרב יהודה לוין, שרץ בבחירות האחרונות לראשות העירייה וזכה לקולות ספורים בלבד. הם ציטטו פסוקים מהתנ"ך, גינו את הצעת החוק וקבעו, כי היא תזיק לילדיה של ניו־יורק. כל העת הוחלפו צעקות וגידופים בין קבוצת היהודים שבאולם לבין קבוצה של הומוסקסואלים, שבאו לדבר בעד החוק.

לבסוף, לאחר שמיעת יותר ממאה דוברים, החליטה הוועדה לאשר את החוק ולהגיש אותו להצבעה סופית במליאת העירייה. הפעילים האורתודוכסיים מבטיחים, כי עדיין לא אמרו את המילה האחרונה בסוגיה זו.

ישראל דורשת הסגרת ראש כת נוצרית

– מאת כתב „יו. פי." –

גניבת ספינת־מותרות של חברת־שכר ישראלית – זהו החשד המיוחס למנהיגה של כת פולחנית דתית העצור באוסטרליה. האיש, ארתור גיימס המפל, הואשם לפני חמש שנים ברצח שני בניה הקטנים של אישה אמריקנית.

היום עומד בית־משפט אוסטרלי לשמוע את בקשתה של ישראל להסגיר לידיה את האיש.

המפל, בן 42, הוא מייסדה של כת „החוג הנוצרי", איזיגון אשר הועיל בעבר בתי־ספר ופנימיות בקליפורניה. בינואר השנה הגיע המפל לאוסטרליה על סיפון ספינת־מיפרש ושמה „אוריאנה". ספינה זו נגנבה ב־1981 מחברת שכר ישראלית לטיסי־מותרות, „אוריאנה פרופרטי בע"מ".

עוקובון: טלפון למקריאי ... (?)

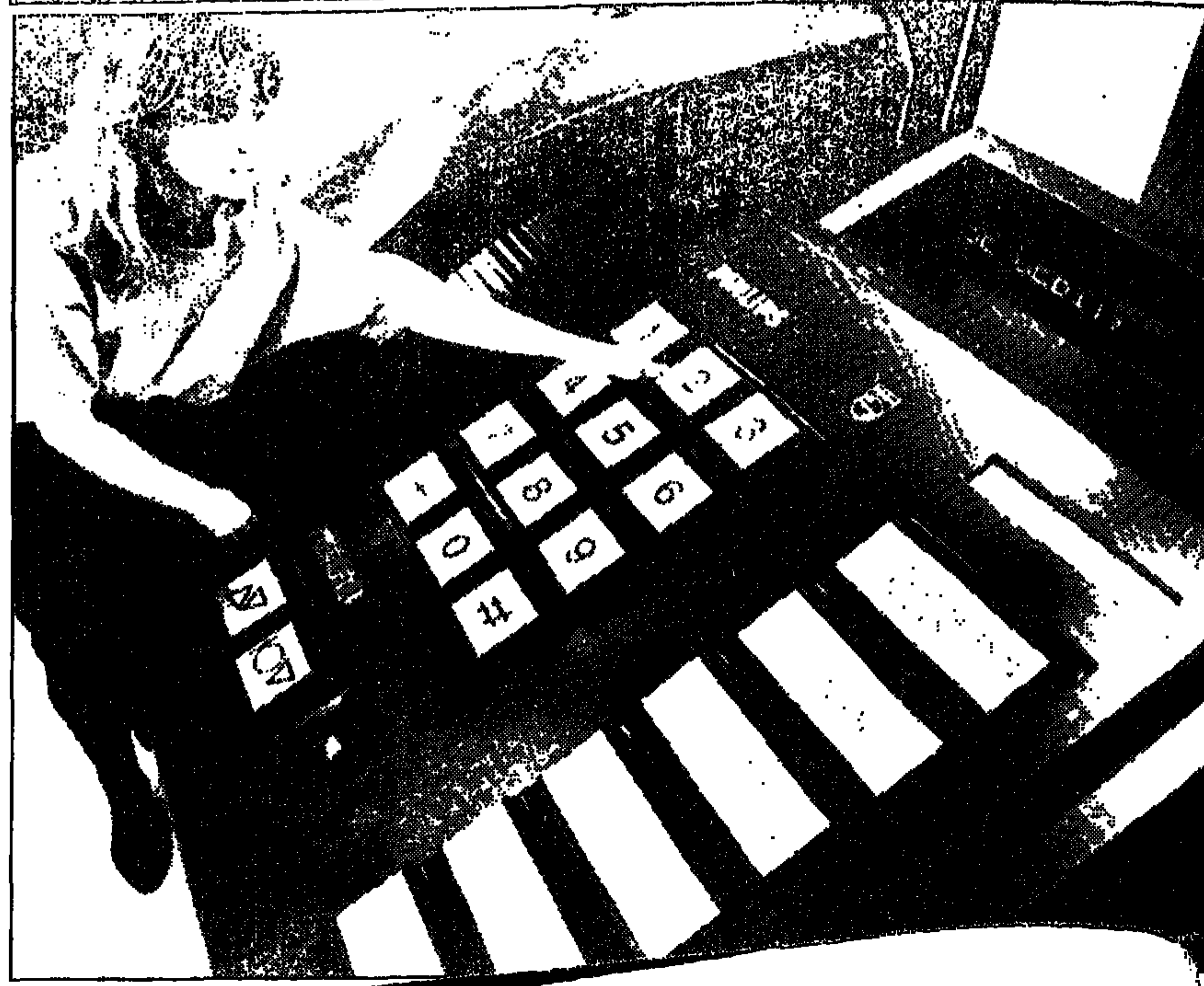

חברת „פיליפס" ה... ביותר בעולם. זהו דגם מוגדל ... ים ביריד. ניתן לשוחח בטלפון ג... ול, נחשב לאחד החשובים שביריד ... (תצלום־רדיו: „רויטר")

„הל... יות..." כותב „וושינ... החליטה שלא ... הטילה את כי...

...ישראל ...ישראלית

...ובריניות והיו הנוקשה, השדולה הפרו־ישראלית משרד־החוץ בירושלים". ...ק לעצמן, עם הזמן, אינטר... בהכרח עם אלה של הלקוחות ...אבק למניעת מכירתם של הטילים ...בחינה מסויימת, למאבק 'עצמאי' של ...המעוניינות לספר את תרמיתה כגורם שאין לנצחו. השדולה אורגנה למילוי משימה מסויימת, והשדולה עושה זאת אוטומטית..

„סעודיה אינה יריבה של ישראל, אבל איראן הינה אוייב מסוכן יותר, והיא תישאר אוייב כזה במשך זמן רב בעתיד. איראן היא מדינה בעלת אוכלוסייה גדולה, הנתונה להשפעה קנאית, בעוד שסעודיה היא ארץ מתונה. ישראל חייבת לקבוע לעצמה עדיפויות, והראשונה צריכה להיות: לבלום הצלחה איראנית כזאת, שתבטיח שליטה של טהראן על המיפרץ הפרסי", נאמר בעיתון.

מאמר זה ב„וושינגטון פוסט" משקף גם את התחושה בוושינגטון הרשמית, שאם העיראקים יתמידו באסטרטגיה הנוכחית שלהם, הם יובסו במלחמה. במימשל רואים בדאגה רבה את שיטות השחיקה של הפיקוד העיראקי, המטיל את מיטב כוחותיו להתקפות־נגד חסרות תכלית ותקווה, והסובל אבידות כבדות ביותר. גורמי ה„פנטגון" מעריכים, כי המשכת האסטרטגיה הזאת תגרום להתמוטטות צבאית של העיראקים. (ראה כתבה בעמ' 17)

...במימשל רייגן ...רס מוכן להכשיל „ממש ברגע האחרון את העיסקה ...בר סוכמה מזמן", מחשש שהדבר יגרום נזק כספי לכלכלה הלאומית.

שונה המצב לגבי העיסקה החדשה – של מכירת טילים מסוגים שונים ושל ציוד אמריקני מתוחכם אחר לסעודיה – בסכום של כ־350 מיליון דולר. מאחר שעיסקה זו טרם נחתמה, הרי לא ניתן „לאיים" על הקונגרס, כי ייגרם נזק לכלכלה הלאומית. כרגע נראה, שעיסקת פשרה, שהמימשל מנסה לעבד עם ראשי הקונגרס, צפויה לכישלון.

„וושינגטון פוסט" כותב היום זו הפעם הראשונה, מה שרבים במימשל רייגן אומרים כבר מזמן באורח פרטי: כי השדולה הפרו־ישראלית בוושינגטון קרובה בגישותיה המדיניות לעמדות הליכוד. „שדולה זו", כותב העיתון הוושינגטוני, „להוטה אף יותר מישראל עצמה לבלום את מכירת הטילים לסעודיה. תופעה זו ניתן להסביר, חלקית, בעובדה, שבממשלת האחדות הלאומית בישראל יש שני קווי מדיניות חוץ, המתחרים זה בזה – המדיניות...

ספרד תישאר חברה בנאט"ו

– מאת יוסף עזיאל, כתבנו במדריד –

...אוהדי ... הצביעו אתמול ברוב גדול בעד ...השארות בנאט"ו. במישאל־עם, שנערך לפי המלצת ...ראש־הממשלה, פליפה גונזלס, הצביעו כ־54% אוהזו בעד ...ההישארות, בעוד שאחוזות כ־38 אוחזו הביעו התנגדות ...להמשך חברותה של ספרד בברית המערבית.

בבחירות לפני שלוש וחצי שנים הבטיחה מפלגתו הסוציאליסטית של גונזלס להוציא את ספרד מנאט"ו, אך אחרי שעלתה לשלטון, סיגרה על ההישארות בטענה, כי עזיבה תרחיק את ספרד מהקהילייה המערבית־אירופית ומהגוש המערבי בכלל.

מעניין, שרוב הפרשנים צפו התמודדות צמודה, ולא מעטים העריכו, כי ידם של אומרי הלאו תהיה על העליונה...

יהודי ב... נידון ב... ל־8 שנות מאסר

– מאת שלמה שמגר, כתבנו במערב־גרמניה –

וולטר שווארץ, יהודי בן 67, נידון אתמול במינכן לשמונה שנות מאסר על חלקו בשוד, שבוצע לפני שמונה שנים וחצי שנים ברצח סוחר התכשיטים היהודי מרשיק רפפורט, בן 60.

שווארץ, יליד גרמניה, היגר ב־1937 לארגנטינה, התחבר עם גורמים מהעולם התחתון והיה לסוחר ברכוש גנוב. מ־1970 ניהל את עסקיו מבריסל, ואחת לשנה היה מגיע לגרמניה ומוכר לרפפורט תכשיטים, שמקורם מפוקפק.

ב־1977 קישר שווארץ בין העבריין הארגנטינאי קרלוס־אלברטו טשאוס אספינדולה, לבין רפפורט. ברשותו של העבריין הארגנטינאי היו תכשיטים גנובים בשווי 60 אלף מארק, ורפפורט הסכים לשלם תמורתם 45 אלף מארק. הוא נתן מיקדמה בסך 30 אלף מארק, אך כעבור יום סירב לשלם את היתרה, בטענה כי בין האבנים שקנה היו שתיים מזוייפות. שווארץ נתלווה למשא ומתן בחנותו של רפפורט במינכן וסיפר, כי הארגנטינאי, הידוע כפורץ אלים, רצח את רפפורט במפתח שברי.

ב־1978 נידון שווארץ באורוגוואי לחמש שנות מאסר – שלוש מהן בגלל דרכון מזוייף שנמצא ברשותו ועוד לשנתיים מפני שתיקו המשפטי נערך. לבסוף התברר, כי פקיד במרד־קומת, של משרד־המשפטים ישב על התיק פשוט כמשמעו, כדי להגניה את מושבו. לאחר שלטונות אורוגוואי הכניעוהו לגרמניה, ישב שווארץ עוד שנה בכלא במינכן עד לבירור דינו.

בית־המשפט הגרמני התחשב אתמול בכל חנסי־ בית הללו, ולאור שדן אותו לשמונה שנות מאסר, הודיע לראות אותו כמי שרצח את עונשו בשל הבאזר המיושב באורוגוואי ובמינכן ולשחררו.

הרוצח הארגנטינאי, שהוא כיום בן 61, מוחזק בארגלונה לקראת הסגרתו לגרמניה. בינתיים הוא ניקה בדיקה פסיכיאטרית כדי לעכב את הליכי ההסגרה.

ישות יעקב — התאחדות הכללית של העובדים בא"י

ביה"ס העירוני המקיף י"ט ובי"ס לטכנאים "עמל" ע"ש לוידי דייויס.

תל־אביב 69107, רח' בני אפרים 226. ת.ד. 24095. טל. 476160, 479752

הרשמה לשנה"ל תשמ"ז

בית הספר מודיע בזאת לציבור ההורים והתלמידים על פתיחת כיתות חדשות, מועדי הרישום ומקצועות הלימוד לקראת שנת הלימודים תשמ"ז.

1. כיתה ט' טכנולוגיה כללית (למסיימי ח' כיתות שאינם אזרחי תל־אביב (המיון לטגמות המקצועיות היחודיות יעשה בכיתה י' לפי הכישורים וההשגים)).
2. כיתה י' מגמת דפוס — מקצועות האופסט — (רמת מסמ"ר)
3. כיתה י' מגמת חשמל ובקרה, אלקטרוניקה ומחשבים (קביעת מגמת ההתמחות תעשה בכיתה י"א (רמת מסמ"ית))
4. כיתה י' המגמה לטכנולוגיה ומתכת (רמת מסמ"ית, מסמ"ר)
5. כיתה י' המגמה לשווק וקידום מכירות (רמת מסמ"ית).
6. כיתה י' עיונית במגמה ריאלית (בנרות מוגבר (קביעת התמחויות במקצועות המוגברים: מתמטיקה, פיסיקה, ביולוגיה וכימיה תעשה בכיתה י"א))
7. כיתה י' עיונית במגמה ההסטוריתספרותית (בגרות מוגבר (קביעת המקצועות המוגברים תעשה בכיתה י"א))
8. כיתה י"א מגמת דפוס — מקצועות האופסט מסלול דו־שנתי (רמת מסמ"ר).
9. כיתה י"ג הנדסאים, טכנאים במקצועות האלקטרוניקה והמחשבים (תואר טכנאי להנדסאי בכיתות י"ב אלקטרוניקה שנועלדו תואר הנדסאי על ידי ...)

פרטים והרשמה במזכירות.

הנהלת בית הספר

קרא מחר במוסף

השקל שלך

אנטומיה של רמות־חיים ב־50 יישובים בארץ

ועוד שפע של כתבות על ההשקעות הכדאיות כעת, ה„מציאות" בהנחות וכן המדורים הקבועים על שוק־ההון

משמאל, שלישיית „אדמה" – חיים פנירי, אהרלה סייקס ומנטת (מנחם קורן); רגלית החטובות של זמרת להק „אדמה", סמדר בנזי; להקת „איזולירבנד" – ריקי מנוו רוני וייס, עמי פרנקל ומוטי דיכנה. (צילום: זום 77)

אווירה מתוחה בצילומי הקדם-אירוויזיון

מירי אלוני בכתה צביקה פיק זעם

רק חמישה מתוך שמונה שירים מתוכננים הוקלטו אתמול ■ הזמרים חוששים שייאלצו להקליט את שיריהם בעת החזרה הכללית לפני התחרות ביום א'

– מאת רבקה נוימן ואשר ומורי

ביום השני לצילומי השירים של תחרות הקדם-אירוויזיון בתיאטרון ירושלים, הוקלטו רק חמישה שירים מתוך השמונה שתוכננו להקלטה. היום ייעשו מאמצים, כדי להתגבר על הפיגור ולצלם את השירים הנותרים.

בקרב אנשי צוות-ההפקה רווחו הדעות, כי בלית-ברירה, יצטרכו לצלם את השירים האחרונים בזמן החזרה הגנרלית, שאמורה להתקיים רק מספר שעות לפני התחרות עצמה, ביום א' הקרוב. אם כך יקרה, יגרום הדבר לוויכוחים סוערים בין הזמרים לבין מפיקי התחרות.

את יום-הצילומים פתחה „שלישיית אדמה", עם השיר „לה ולי". להקת „איזולירבנד" ביצעה את השיר-מערכון „תה או קפה", והישרתה אווירה פורימית.

סיפור יום האתמול שייך למירי אלוני, ולבעלה-אמרגנה שמוליק אומני, שצעק בזעם לעבר הטכנאים: „לעזאזל, למה אי-אפשר לצלם תמונה אחת כמו בני-אדם".

למירי אלוני נגרמה עוגמת-נפש, כאשר שמלתה המוכספת לא נראתה היטב על המסך, וכמעט ששרפה את המצלמות בגלל הברק הנגרי. כשדמעות בעיניה אמרה בהתמרמרות: „שוב יוצא לי לאכול אותה. יהודה תמיר צילם אתמול 57 פעמים, אז למה לי לא נותנים עוד כמה הזדמנויות?".

הרחק מהמהומה, המתינה צעירת התחרות, הזמרת ריטה, בת ה-24. „אני מתרגשת. זוהי חשיפה הראשונה שלי בפני קהל כה גדול. אני אוהבת את השיר שלי, למרות שאני יודעת שלא אזכה בפרס", הודתה.

כל אותה שעה המתין באולם-התיאטרון הזמר צביקה פיק, מוקף בשלוש היפהפיות המלוות אותו בשירו, „לילה לילה". פיק טרם נרגע מהכוונות להוציא צו-מניעה נגד השמעת שירו, על-ידי אולפני קולינור. „הם יודעים רק לאיים", אמר. „עד עכשיו לא נעשה דבר. אם לא יתנצלו על הפירסומים בעיתונות, הם הפסידו אותי כלקוח, ועוד מאה לקוחות פוטנציאליים אחרים".

צו-עיכוב יציאה נגד יזם עמנואל

– מאת צדוק יחזקאלי, כתב „ידיעות אחרונות" –

בית-המשפט המחוזי בירושלים הוציא אתמול צו עיכוב יציאה מהארץ נגד פנחס ארנרייך, אחד מיזמי העיר עמנואל לבקשת בנק „טפחות" התובע ממנו כ-800 אלף דולר.

מכתב-התביעה שהוגש אתמול לבית-המשפט המחוזי מתברר שארנרייך, תושב בני-ברק ערב להלוואה שהלווה בנק „טפחות" לחברת „כוכב השומרון", אשר מונה לה כונס נכסים.

הבנק תובע מארנרייך, כערב, להחזיר את ההלוואה שיחד עם ריבית והצמדה הגיעה מ-243 אלף ש"ח בנובמבר 84, למיליון ו-264 אלף ש"ח – היום.

במקביל, נענה בית-המשפט המחוזי לבקשת בנק „טפחות" והוציא צו עיכוב יציאה מהארץ נגד ארנרייך.

„נש[illegible] את משטרת חיפה כי זוהי משטרה שלנו"

מיסמך משטרתי שהוגש במשפט בית-הלוחם מתאר לחץ שהופעל על האדריכל ינאי לאשר את חשבונות הקבלן בפרוייקט

– מאת אילן גמניו, כתב „ידיעות אחרונות" –

„אם לא תחזיר את החשבונות ישלחו אליך את משטרת חיפה לחיפוש, מאחר שמשטרת חיפה היא משטרה שלנו" – דברים אלה של נציג אירגון נכי-צה"ל, ראובן אביגדור, ציטט קצין מודיעין של המשטרה, שהקשיב לשיחה במשרדו של אדריכל „בית הלוחם" בחיפה, דוד ינאי.

במסמך פנימי משטרתי, שהוצג השבוע במשפט הדיבה שהגיש האדריכל ינאי נגד אירגון נכי-צה"ל, כתב קצין המודיעין, כי במאי 77 הראה לו ינאי מסמכים שונים, שבהם שונו כמויות חומרי בנייה. בין היתר סיפר לו ינאי, כי „הוא נלחץ לאשר חשבונות שאינם נכונים."

הקצין, רפ"ק חיים סתיו (שבינתיים השתחרר מהשירות), כתב כי בתחילה לא האמין בחומרת הסיפור ואז, בנוכחותו, טילפן ינאי לאביגדור וקיים שיחה נוספת עם אדם בשם אורן (מהנדס מטעם עירית חיפה). לדברי הקצין, איים אביגדור על ינאי בשיחה כשהוא דורש לקבל חזרה את החשבונות שהוגשו לינאי לאישור. אורן אמר לינאי: „כדאי לך לאשר את החשבונות. גם אתה תהנה מכך."

במהלך המשפט, המתנהל בפני שופט השלום בתל-אביב, ארי זיו-אב, אישרו עדים, כי דוד ינאי היה אחד האנשים אשר הוטל עליהם לבדוק חשבונות ולאשרם לתשלום. מזכיר סניף חיפה של האירגון, יצחק איצקוביץ, סיפר, כי באחד הערבים בשנת 1977 הוזמן לביתו של איש ציבור בחיפה, מר אנגלרד, שהיה חבר ועדת הבניין של הפרוייקט „ושם מצאתי גם את מר ינאי." בשיחה הודיע ינאי, כי „החברה קליקה, כדי להונות את האירגון ולהוציא כספים במירמה."

לדברי איצקוביץ, שבוע או שבועיים קודם לכן, (על-פי מסמכים שהוצגו לבית-המשפט, מדובר בתחילת אפריל 1977), קיים ינאי ביוזמתו שיחה מקדימה עם איצקוביץ בביתו של האחרון, ובמהלכה רמז לו, לדבריו, כי קיימים אי-סדרים בפרוייקט. העד איצקוביץ אישר, כי יחד עם ינאי היה אמור גם מר אנגלרד לבדוק חשבונות וסיפר, כי אנגלרד התלונן באוזניו על כך שהאירגון אינו מאפשר לו לקבל חומר לבדיקה. נימוק האירגון היה אז, שאנגלרד עדיין אינו חבר בוועדת הבניין.

במהלך המשפט נחקר ממושכות מזכיר אירגון נכי-צה"ל, יעקב מעוז, ואישר, כי בשנת 1977 ביקש דוד ינאי להופיע בפני הוועד הארצי של אירגון נכי-צה"ל, כדי למסור לחבריו מידע ישיר ומלא על הפרשה, אך בקשתו זו נדחתה. העד מעוז נמנה עם ארבעת מנסחי האיגרת שהיא נשוא תביעת הדיבה. בתשובה לשאלת פרקליטתו של ינאי, עו"ד דניאלה גרצולין, ולשאלות השופט זיו-אב, הודה מעוז, כי לפני פרסום האיגרת לא פנה כלל לאמת עם המפקח הראשי בפרוייקט, חיים פיק, תלונות על האדריכל, שלטענתו, הגיעו לידו. העד אישר, כי לא שוחח גם עם איש מהיועצים שעבדו בבניין ולמעשה הסתמך רק על מסמכים שהיו בידיו.

אתמול דחה השופט ארי זיו-אב את בקשת פרקליט אירגון נכי-צה"ל, משה שורייג שלא לחייב את האירגון להשיב להאשמות המיוחסות לו בכתב האישום. עו"ד שוריג טען כי לא הוכחה כוונה להוציא דיבה וגם לא היתה כוונה לפגוע בדוד ינאי.

אנשי בת[illegible] הפעם, נולדו[illegible] הגיעו לביקור המסורתי בירושלים. [illegible] נגונה צעירה זו. (צילום: זום 77)

מואשם [illegible]ס אחיותיו המפגרות

[illegible]

כתב-האישום שהוגש נגד האיש, מפרט סעיף אישום של אינוס, ובעילת אשה לקויה בשיכלה. שופט בית-המשפט המחוזי בבאר-שבע נענה לבקשת הפרקליטות, והורה לעצור את האיש עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. כמו-כן הורה השופט למנות לאיש סניגור מטעם המדינה.

פושטים שוב על התחנות הפירטיות

בעלי-התחנות הסירו את העתירות שהגישו לבג"ץ ■ נציגי חברות הסרטים הזרות יתבעו ועדי הבתים

– מאת דני שדה וצדוק יחזקאלי, כתבי „ידיעות אחרונות" –

„מסע החיסול" של תחנות הכבלים הפירטיות ממשיך. משרד-התיקשורת, המשטרה ומאבטחים פרטיים, יפשטו היום על תחנות הכבלים באיזור הקריות, וינתקו אותם מלקוחותיהם.

זאת, לאחר שאתמול הסירו בעלי-התחנות את העתירות שהגישו לבית-המשפט הגבוה לצדק, נגד משרד-התיקשורת ונגד שופט-השלום החיפני עמירב רנר, אשר הוציא צו לפרק את התחנות הפירטיות.

בעלי תחנות הכבלים באיזור הקריות, הגישו את העתירה לבג"ץ לפני כחודש, לאחר שבוע של פשיטות שביצעו טכנאי משרד-התיקשורת ונציגי אירגון הגג למלחמה בתחנות הפירטיות. אירגון זה כולל את בעלי בתי-הקולנוע, נציגי חברות הסרטים האמריקניות ומפיצי סרטי הווידיאו בישראל.

העותרים טענו, כי למשרד-התיקשורת ולנציגי חברות הסרטים הזרות, אין סמכות לפרק כבלים, וכי החלטתו של שופט-השלום רנר, היתה בלתי חוקית. לפיכך הם ביקשו להוציא צו, שיאסור את המשך חיתוך הכבלים של התחנות.

המלחמה בתחנות הפירטיות הוקפאה, איפוא. אולם במהלך החודש שחלף, קיבל בית-המשפט חוות-דעת של פרקליטות המדינה, הקובעת חד-משמעית, כי הצו שהוצא בבית-המשפט בחיפה הינו חוקי, וכי החוק מגדיר בבירור מהי תחנת כבלים, ומתיר להרוס תחנה כזו.

כשבוע הבא יגישו נציגי חברות הסרטים הזרות, תביעות משפטיות נגד ועדי-בתים משותפים בכל רחבי הארץ, על גניבת זכויות יוצרים.

דובר משרד-התיקשורת, יהושע עמישב, מסר אמש כי משרד-התיקשורת מרוצה מהסרת המיכשול המשפטי, בדרך למיבצע חיסול התחנות הפירטיות.

„קצין הבטחון דרש בחורה שנותנת"

– מאת איתן מור, כתב „ידיעות אחרונות" –

קצין-הבטחון של מחנה צריפין, סרן משה דוויטש, מואשם בבית-הדין של פיקוד מרכז בקבלת שוחד מיני. בכתב-האישום מיוחס לו גם עבירות של איומים, הדחה בחקירה, שרירות כלפי פיקודים והתנהגות שאינה הולמת את דרגתו.

הנאשם, שהועמד לדין על-סמך מימצאי חקירה שניהלה המשטרה-הצבאית, כפר בכל העבירות.

חיילים שהעידו במשפט מטעם התביעה, סיפרו כי הוא השפיל אותם ופגע בכבודם. אחרים טענו שהנאשם ערך להם משפטי-ראווה בנוכחות חברתו. באותם „משפטים" נוכח, לדבריהם, כלב דוברמן שחור, שהסתובב בחדר בעת שהנאשם שימש כקצין שיפוט.

אחד מפיקודיו, ששירת כשוטר גדודי, סיפר שהנאשם דרש ממנו לסדר לו בחורה. „הוא פקד עלי", טען, „למצוא לו „אחת כזו שמוכנה לשכב".

„אחרי שהסכמתי, וניסיתי להפגיש אותו עם צעירה ירושלמית, הוא הפך להיות החבר שלי. נשפטתי אצלו על עבירה של הפקרת נשק, וזריתי והוא זיכה אותי. חבר שלי, שעמד אף הוא לדין משמעתי בפניו, על אותה עבירה, קיבל עונש".

בת 24 שנולדה במרוקו לאחר שאמה נאנסה: אני מחפשת את אבי

ז'קלין אדרי, סטודנטית לציור בתל-אביב, גודלה על-ידי סבתה, לאחר שאמה שהיתה בזמן האונס בת 12, לא התאוששה מההלם ■ „האנס, אבי, הוא כיום כבן 75 ושמו כנראה יהודה ועקנין", אומרת ז'קלין

ז'קלין אדרי (צילום: אברהם חסון)

– מאת שלומית מוריס, כתבת „ידיעות אחרונות"

לפני 24 שנה בעיר קטנה במרוקו, ארע מקרה אונס אכזרי שזיעזע את הקהילה היהודית במקום. ילדה בת 12 שעבדה כעוזרת-בית באחד מבתי העשירים, נאנסה על ידי השליח שהיה מביא מצרכי מזון לאותו בית, אדם בן 50 אב ל-10 ילדים.

המקרה התגלה לאחר שהתברר, כי אותה ילדה נמצאת בחודשי הריון מתקדמים. הילדה, היום אשה בת 36, מעולם לא התאוששה מההלם. התינוקת שלה נלקחה ממנה ביום לידתה והיא אושפזה בבי"ח לחולי-נפש. אותה תינוקת היא ז'קלין אדרי, בחורה נאה בת 24 הלומדת זו השנה הרביעית במכון אבני לאמנות בתל-אביב. ז'קלין התקשרה וביקשה: "אנא פרסמו את סיפורי. היום, אחרי 24 שנה, אני חייבת לגלות מיהו אבי. שמעתי שעלה לארץ יחד עם משפחתו לפני הרבה שנים ואני רוצה לראות אותו."

ז'קלין עצמה עלתה לארץ יחד עם אמה וסבתה שגידלה אותה, כשהיתה בת 10 חודשים בלבד. אמה אושפזה בארץ במוסד סגור וסבתה גידלה אותה. ימים מרים עברו על ז'קלין. רק בגיל 12, לאחר שחיטטה במסמכים של סבתה, גילתה כיצד נולדה. התברר לה, שהיה משפט גדול במרוקו, שבו האנס, אביה, ביקש לאמצה ולגדלה אולם אמה וסבתה סרבו. בית-המשפט התחשב בו בגלל היותו אב ל-10 ילדים והקל בעונשו.

ז'קלין דרשה לדעת יותר. הסבתא הרשתה. כשהלכה לבקר את אמה בבי"ח לחולי-נפש ביקשה ממנה פרטים נוספים על אביה אך אמה המשיכה לבהות בחלל ואמרה: "תחזרי מהר הביתה, עוד מעט והחושך ירד והגברים אורבים לך בדרכים."

ז'קלין עזבה את הבית ועברה לפנימיה. היא התגלתה כבחורה מוכשרת אך חסרת שקט נפשי. היתה משוטטת ברחובות ומצלמת אנשים קטועי-ידיים, שבורי-לב, יחפים, חרושי קמטים. פעם נסתה לשים קץ לחייה וניצלה. אח"כ היה שנה בהולנד, לאחר שפגשה זוג הולנדים מבוגרים שהתגוררו בבית-מלון ליד הפנימיה בת למורה. הם ניסו להיות לה אב ואם. אך הבדל התרבויות ניצח. ז'קלין חזרה לארץ, לא שרתה בצבא בשל נסיון ההתאבדות והחלה ללמוד ציור. נסיונותיה לאתר את אביה הלכו וגברו. קרובי משפחתה ממרוקו שהיו מגיעים לחופשות לארץ ורק לה סודרי פרט.

"מה שאני יודעת עליו היום: שם משפחתו ועקנין שמו אולי יהודה. הוא צריך להיות בן 75 והוא מתגורר בארץ. גם אם האיש הזה עשה מעשה אכזרי והרס לאמי את החיים, אני קיימת בזכותו ואני חייבת לפתוח לדעת[illegible]

מילון הוועידה

(סוף מעמוד ראשון)

בבחירות לוועידה – דברי שקר. אני אעשה איתו את החשבון.

● דוד לוי לשמיר: השיטות האלו שפגעו בנו בתנועה אינן ראויות לאמון מצידי.

● שמיר על טענתו של לוי למנהיגות: האם נכופף את קומתנו בפני קפריזות של מישהו, שהחליט תוך שיגעון-גדלות שהוא המנהיג?

● שמיר על המאבק בוועידה: אנו נצא מהקירקס הזה. אנו הולכים מרחי אל רחי. יריבינו בחוץ נהנים. מה אומרים ברחוב? זוהי תנועה המאבדת עצמה לדעת לעיני כל.

שמיר פונה לצירים ממחנה יריביו: מה השינאה הזאת בעיניכם? מי הכניס לכם את הדבר הזה? איני יודע אם בגין היה מסוגל להשתלט היום על התארה הזאת לשלטון.

● דוד לוי: הימים האלו בוועידה היו ימים נוראים. איך לא יכאב, ואיך לא תהיה מרירות בלב נוכח תופעות אלו?

● שמיר: לא אכחיש שליבי מר עלי היום.

זכות המלה האחרונה לד"ר יוחנן באדר הקשיש, מוותיקי התנועה: אני מסתובב באולמות כמו בסרט רע, ואני שואל עצמי אם הכל היה לשווא. מה יהיה גורלה של תנועה זו?

רופאי שיניים יהודים – התאחדו

מאת דבורה נמיר, כתבת "ידיעות אחרונות"

רופאי שיניים יהודים מכל רחבי תבל, 50 אלף במספר, הוזמנו להצטרף כחברי-כבוד להסתדרות רופאי השיניים בישראל, כדי לתדק את הקשר בינם ובין עמיתיהם בארץ.

יו"ר הסתדרות רופאי השיניים בישראל, ד"ר שמואל פרלמוטר, יזום ההזמנה, ציין שבקרוב תוכן רשימת רופאי שינים שיביעו נכונות להתנדב לעבודה בארץ בעיתות חירום.

עפ"י התיכנון, ייערך אחת לשלוש שנים, קונגרס בינלאומי של רופאי שיניים, שבו יידונו גם נושאים מדעיים וציוניים.

טרומפלדור בשיחזור אורקולי

מאת [illegible], כתבת "ידיעות אחרונות"

[illegible] על [illegible] את [illegible] על טרומפלדור [illegible].

הקרב על הגנת הגליל ב-1920, שבו אמר טרומפלדור את המשפט המפורסם: "טוב למות בעד ארצנו", ישוחזר במיצגת אורקולית ביום שישי בתל-חי, ע"י 4000 חניכי הנוער העובד והלומד, לא הרחק מהמצבה הזכרון לטרומפלדור – הארי השואג.

מתנה ליום ההולדת: רקוויאם

מאת עמוס אורן, כתב "ידיעות אחרונות"

זמרת הסופראן הספרדית, מונסרת קאבאייה והמצו-סופראן האמריקאית, מרלין הורן, מן הזמרות הנודעות בעולם, ישירו בשני קונצרטים חגיגיים של התזמורת הפילהרמונית בסוף החודש, לכבוד יום הולדתו ה-60 של מנצח התזמורת, מהטה ובמלאות 25 שנים להופעתו הראשונה בישראל.

שתי הזמרות ישירו את הרקוויאם של ורדי ולצידן יופיעו הטנור האמריקאי, ניל ווילסון והבאריטון היפאני יאקו ריהנן. זובין מהטה יקבל ביום א', אזרחות כבוד של עיריית ת"א.

ערב הצדעה לסגל בתי הסוהר

אמש התקיים מפגש הוקרה לסגל שירות בתי הסוהר ביוזמת התנועה "עם ישה עם [illegible]", "ידיעות אחרונות" ובשיתוף [illegible].

במפגש, במלון מנדרין, בהשתתפות 500 סוהרות וסוהרים, הביעה מזכ"ל נעמ"ת, מאשה לובלסקי, את הוקרתה לאנשי סגל בתי הסוהר האילו [illegible] [illegible] עם יפה עם אחר, [illegible] שומר, הוציעה להנהיר בקשרים שמקיימים התנועה ועיתון "ידיעות אחרונות" עם השירות.

אווירת [illegible] בוועידת "חרות"

(סוף מעמוד ראשון)

עתה בחרות, אמר שמיר: "זהו משבר, אך אני בטוח שנצליח להתגבר עליו. בינתיים, המוסדות הנוכחיים של התנועה ימשיכו לתפקד".

השר שמיר הטיל את האחריות ל"פיצוץ" על דוד לוי, אשר לדבריו נושא בעיקר האחריות לכך שאי-אפשר היה להגיע להבנה ולהסכמים. מאחר שלוי ושרון עזבו את אולם הוועידה מיד לאחר ה"פיצוץ", אי-אפשר היה לקבל את תגובתם.

בכל מקרה, אמר שמיר, הוא ינסה כבר הבוקר להיפגש עם אנשים בחרות, כדי לנסות ולפתור את המשבר.

בתשובה לשאלה האם לדעתו ישפיע המצב בחרות על הרוטציה ענה: "אני רואג עכשיו לתנועת החרות".

קודם לכן, התבטא השר יצחק שמיר במרירות על מהלכה של הוועידה הסוערת: "חרות היא תנועה שמאבדת עצמה לדעת לעיני כל", אמר. בהתייחסו לאפשרות שיורח ממעמדו כיו"ר התנועה אמר: "בלי רוב בתנועת החרות, לא אשאר מנהיג אפילו יום אחד. לא הוכתרתי ולא נמשחתי. אם לא יבחרו בי – לא אהיה".

פיצוץ הישיבה ונעילת הוועידה באו בסיומו של ליל-דיונים ארוך וסוער, גדוש האשמות, התפרצויות ותיגרות. ואלה היו המהלכים:

● השר משה קצב, יו"ר הנשיאות, הציע לוועידה לבחור ביצחק שמיר לתפקיד יו"ר התנועה. ההצעה עוררה סערה באולם, והשר קצב הכריז על הפסקת הישיבה, כדי שיוכל להתייעץ עם היועץ המשפטי של התנועה.

● במהלך ההפסקה, השתלטו אנשי שרון-לוי על במת הנשיאות, והכריזו כי הם מדיחים את השר קצב מתפקיד יו"ר הנשיאות. במקום נבחרו לתפקיד זה את ח"כ דוד מגן, מאנשי שרון. ח"כ מגן העמיד מייד להצבעה את הצעתו של השר שרון בעניין הרכב ועדת המנדטים – אותה הצעה, אשר משך כל היום עמדה במוקד חילוקי-הדעות וההצעה התקבלה. השר שרון אמר, כי היה הכרח לפעול בדרך זו, משום ששמיר ביקש "למשוך" את דיוני הוועידה על-מנת לסיים אותה בלי כל החלטה. אחד הצירים ממחנה שמיר – ז'ק לוי – קבע: אריק עשה כאן "פוטש".

● אנשי שמיר-ארנס, בראשות השר קצב ששב לבמה, הודיעו כי אינם מכירים ב"הדחה", ולא בתוצאות ההצבעה. קצב הודיע, כי השר שרון כבר הסכים להצעתו של ח"כ שטרית, לפיה כל צירי הוועידה יהפכו למרכז חדש, [illegible] חרות.

● השר שרון עלה לבמה, הכחיש את דברי קצב, והודיע כי הוא מתנגד [illegible] דו כיו"ר ועדת המנדטים. אותו תפקיד שבו נבחר בני בגין. שרון ירד מהבמה לקול צעקות של אנשים: מה עשית לנו?

● השר דוד לוי עלה לבמה, האשים את שמיר [illegible] ון "לחטוף" הצבעה – וקרא לדחות את הוועידה בשבועיים.

באולם גברה המהומה. שמיר ניסה לדבר, אך לא [illegible] ריו על הפסקת הישיבה וסגירת הוועידה – אך צירים הסתערו לעבר הבמה, [illegible] וראשי מחנה לוי-שרון אנשי-ביטחון. כך נעלה ועידת חרות, בלי לקבל שום החלטה.

הברוקרים השאירו חובות

(סוף מעמוד ראשון)

בתקופה האחרונה.

לפי הידיעות שהגיעו לבורסה, מתברר כי חגי בליך מכר באחרונה את דירתו, וכי יורי סלנט עזב את הארץ שלשום.

שורשי ההסתבכות הכספית של "פיט" נעוצים עוד במפולת המניות הזופשית, בראשית שנת 1983, שכונתה אז "מפולת ריגר פישמן". "פיט" השקיעה כספים רבים במניות שטופחו על-ידי ריגר ופישמן, ולאחר ההתמוטטות, נאלצה ליטול הלוואות, לעיתים בריבית קצוצה, על-מנת לפרוע הלוואות קודמות, רובן דולריות, שנלקחו כדי לרכוש את המניות.

מנכ"ל הבורסה, יוסי ניצני, כינס אתמול מסיבת עתונאים דחופה, ומסר כי בבוקר נודע להנהלת הבורסה שיורי סלנט וחגי בליך, בעלי "פיט", עזבו את הארץ ומשרדם נסגר. כל הנסיונות ליצור עימם קשר עלו בתוהו, אמר ניצני.

נציגי החברה לא הופיעו אתמול למסחר בבורסה, ולא מסרו כל הוראות לביצוע. "הסיבה לאירועים אלה אינה ידועה לנו", אמר מנכ"ל הבורסה. ניצני הוסיף "בשלב זה לא ידוע אם נגרם נזק ללקוחות החברה, ומה היקפו".

עוד מסר ניצני, כי [illegible]

לקוחות ועתונאים שהגיעו אתמול למשרדי "פיט" בשדרות רוטשילד 61 בתל-אביב מצאו את הדלתות נעולות. יש לציין כי רק מעטים הגיעו למשרדים, שכן מספר הלקוחות של "פיט" בבורסה הוא קטן ביותר, והיקף פעילותה ירד מאוד ומגיע כיום לכמחצית אחוז בלבד, מסך הפעילות של הבורסה.

הבורסה פנתה אתמול למשטרה בבקשה לשמור על משרדי החברה, ולמנוע מעשי אלימות במשרדים.

ורדה רביה, המבצעת של החברה בבורסה, אמרה לי אמש בהתרגשות רבה, כי לא ידעה דבר על העומד להתרחש בחברה. "הגעתי אתמול בבוקר לעבודה כרגיל", היא סיפרה. "בערך בשעה 9.30 בבוקר הגיעה המזכירה, והודיעה כי עלינו ללכת הביתה, וכי החברה נסגרת. את ההודעה מסר מנהל החשבונות של החברה. אין לי מחר מקום עבודה ללכת אליו", אמרה ורדה רביה.

[illegible]

לחברת "פיט" היתה גם קרן נאמנות בשם "אביב". לקרן זו השקעות בניירות-ערך בשווי כולל של 400 אלף דולר. אתמול הורתה הבורסה לנאמן של הקרן, חברת הביטוח "הפניקס", שהיתה עד לפני שנה שותפה כ-50 אחוז ב"פיט", שלא לפדות את תעודות הקרן. הוראה זו תהיה תקפה גם היום. בסמכות הבורסה למנוע פדיונות של תעודות קרנות נאמנות למשך שלושה ימים. אם יהיה צורך בכך, תבקש הבורסה את אישור האוצר, להמשיך בהקפאת הפדיונות של תעודות הקרן.

לסלנט ולבליך קשורה גם חברת ההשקעות "אפיק", שמניותיה נסחרות בבורסה. אתמול הופסק המסחר במניות "אפיק", והוא לא יחודש גם היום. הבוקר מתכנסת מועצת המנהלים של החברה, כדי לדון במצב החדש שנוצר. לראשונה נודע לחברי המועצה על הפרשה מפי מנכ"ל הבורסה, יוסי ניצני, שחיפש במשרדי "אפיק" את סלנט ובליך.

חברת "אפיק" היא, בין היתר, בעלת המפעלים והחברות הבאים: מפעל "פ.יס.בי." במגדל-העמק, לייצור מעגלים מודפסים; "גהה" – חברה להפצת מוצרים רפואיים ול"אפיק" 50 אחוז ממניותיה; [illegible]

[illegible]

ניצני אמר, כי הוא סבור שלפרשה לא תהיה השפעה ממשית על המסחר במניות, שכן מדובר בחברה קטנה יחסית, עם היקף פעילות מצומצם ביותר.

יש לציין כי להנהלת הבורסה היה ידוע מזה חודשים ארוכים על מצבה המחמיר של "פיט", והיא עקבה אחרי המתרחש בה. בין היתר נדרשה החברה להגדיל את הונה, דבר שבוצע. הבורסה בדקה גם עיסקות שונות ש"פיט" ביצעה עם גורמים שונים, כהם חברות העוסקות במתן הלוואות בריבית קצוצה. אולם – לדברי ניצני – "כל הבדיקות הוכיחו כי לא היה צורך בנקיטת צעדים כלשהם, מעבר לאלה שננקטו".

ומה על המשקיעים?

כאמור, עדיין קשה לדעת אם אכן נגרם להם נזק. התמונה תתבהר, לאחר שיתברר אם נכסי "פיט" מכסים את ההתחייבויות שלה כלפי הלקוחות. יש להניח כי לחברה ימונה מפרק, ורק אז ניתן יהיה לבדוק בדיוק מה מצב החברה.

משקיעים שיש להם תעודות בקרן הנאמנות של החברה, "אביב", יוכלו כנראה לממש את תעודותיהם, אם ירצו בכך, בעוד מספר ימים. יתכן שהקרן תנוהל מעתה על-ידי הנאמנים, ושוויין של התעודות יקבע על-פי השינויים שיהיו בשערי ניירות-הערך בהן משקיעה הקרן.

חברת הברוקרים "פיט" הוקמה עוד בשנת 1934, והצטרפה כחברה לבורסה בשנת 1963. באותן שנים היתה החברה [illegible] לאומי לישראל.

בחודש אוגוסט, 1979, רכשו חגי בליך ויורי סלנט [illegible]

בחודש ינואר 1985, מכרה "הפניקס" את חלקה ב"פיט" לצמד בליך-סלנט. עיסקת המכירה אושרה על-ידי הבורסה. "הפניקס" קיבלה תמורת מניותיה ב"פיט" 70 אלף דולר.

"פיט" לא היתה מעולם חברת ברוקרים גדולה. בשנים הראשונות לפעולתה, היא קיבלה לקוחות בסלקטיביות רבה, וביקשה לפעול רק עבור לקוחות גדולים, כאלה שהיו מוכנים להשקיע סכומים של 100 אלף דולר ויותר. מאוחר יותר קיבלה גם לקוחות קטנים יותר.

כאמור, משבר המניות ההופשיות של ראשית שנת 1983 – "מפולת ריגר פישמן" גרם הפסדים עצומים ל"פיט", שהשקיעה כספים רבים במניות שטופחו על ידי קרנות הנאמנות של ריגר-פישמן, רוב הכספים הושקעו על-ידי החברה עצמה (חשבון "נוסטרו") ולאו דווקא עבור הלקוחות. המפולת של מניות אלה, שאיבדו בן-לילה עשרות אחוזים מערכן, גרמה קשיים מיידים ל"פיט", שמימנה את השקעותיה העצמיות בבורסה בהלוואות דולריות. הריבית על הלוואות אלה הלכה ותפחה, ומנהלי "פיט" נאלצו ליטול הלוואות נוספות, לעיתים בריבית קצוצה, על מנת להחזיר את ההלוואות הקודמות. נראה כי בתקופה האחרונה הם "נלחצו" על-ידי נותני ההלוואות, ולא יכלו לפרוע את חובותיהם, ואז גמלה בליבם ההחלטה לעזוב את הארץ.

יורי סלנט וחגי בליך נחשבו כמומחים גדולים בתחומי הפיננסים וההשקעות בישראל.

סלנט, בן 41, רווק שגר עד היום עם אימו, ברחוב מסמון 6 בתל-אביב, היה תלמיד מצטיין, ובעל ידע רב במחשבים. את אימו לא ניתן היה להשיג אתמול בביתה או בטלפון.

חגי בליך, בן 44, נשוי לירדנה, [illegible]

[illegible]

בליך, בעל תוארים בכלכלה ובמינהל-עסקים, הצטרף בתום לימודיו לבנק הפועלים, ובראשית שנות ה-70 מונה על-ידי יעקב לוינסון ז"ל למנהל המחלקה לניירות-ערך של הבנק. יורי סלנט מונה לסגנו. כעבור זמן-מה נשלח בליך לארה"ב, והקים את סניף בנק הפועלים בשיקאגו. יורי סלנט החליף אותו בתפקיד ראש המחלקה.

בשנת 1979, לאחר שבליך שב לארץ, החליטו הוא וסלנט לפרוש מבנק הפועלים, ולרכוש את חברת הברוקרים "פיט" מבנק לאומי. בשנים הראשונות עשו חיל, אך "מפולת ריגר פישמן" סיבכה אותם בצורה קשה ביותר.

הטרגדיה

(סוף מעמוד ראשון)

שמיר, היורש-לכאורה של מייסד התנועה ומנהיגה ההיסטורי מנחם בגין, מגדיר את הוועידה כ"קרקס" ומזהיר מפני "חבורת פושעים" שלדעתו מסכנת את עצם קיום התנועה, פירושו שכמעט כלו כל הקיצים וכי המשחק לא יכול עוד להימשך.

מעבר לעימותים הקולניים, הבלתי-פוסקים, על עמדות כוח אמיתיות ומדומות, המעסיקים את 2000 צירי הוועידה שמטבע הדברים נועדה לכונן את דרכה של התנועה ושליחותה בממשלה, השאלה המחייבת תשובה היא: מה בעצם קורה כאן ומדוע זה קורה?

קורה, שכדברי אחד העסקנים הבכירים, "תנועה בורחת מחרות", או כדברי אישיות יותר בכירה [illegible] תנועה מעורערת, ה"גולם קם על יוצרו". בעוד שוותיקי התנועה מנסים בכל כוחם, גם בעזרת תחבולות פורמליסטיות ולא אלגנטיות ביותר, לשמור על הקיים, לאמור – על מעמדם והשפעתם בתנועה ובאמצעותה על המדינה: קמו עליהם שני כוחות – מחנה לוי ומחנה שרון, שלמרות ניגודיהם העמוקים, שבעבר באו לידי ביטוי בוטה, שני אלה חברו יחד כדי לנגח את ההנהגה הוותיקה. חילופו מן הבמה הציבורית של מנחם בגין שיחררה אותם מן האילוץ שמנע מהם לגלות את כוונותיהם לרשת-השלטון במועד יותר מוקדם. לוי, כמו שרון, רואים עצמם מועמדים לא פחות מתאימים מיצחק שמיר לרשת את מקומו של בגין בהנהגה. [illegible]

[illegible]

מרכז "העבודה" אמור היה לדון מחר על פיתוח הרוטציה. על רקע ועידת חרות, הישיבה נדחתה למועד יותר מאוחר. אם "חרות" לא תימצא דרך לצאת עם טלאי כלשהו מן התסבוכת שלה, על כורחה היא עלולה לפטור את המערך מן החובה המוסרית למסור לה את ראשות הממשלה בעוד שבעה חודשים.

בצער רב אנו מודיעים על פטירת יקירנו

ריטרבנד דוד

פרטים על מועד הלוויה להתקשר לטל' 03-849336

המשפחה

לחברתנו לעבודה
סימה קריאף ומשפחתה

אתך באבלך הכבד
על אובדן בעלך

ג'ורג' (חיים) ז"ל

טנא נגה
ההנהלה והעובדים

בת 16 התאבדה בירייה

(סוף מעמוד ראשון)

פת אשה נמצאה על חוף הים סמוך לדולפינריום, והוברר כי שמה קץ לחייה בשיסוף גרונה בסכין-מטבח. אשה נוספת, בת 59 משיכון בבלי, התאבדה בבליעת גלולות-שינה.

אתמול, סמוך ל-7 בבוקר, שבה נ.ג. בת ה-16 לבית הוריה בחולון. [illegible] זו אמה, ששמעה את קולה וניתקה – והגיבה בסערת-נפש. היא פנתה ורצה אל חדרו של אביה, נטלה את האקדח שהוא מחזיק ברשיון, וירתה חיישר בליבה. האב המהום מיהר להזעיק את בנו, והשניים החישו אותה לבית-ח"ח "וולפסון" בחולון. הרופאים שם קבעו את מותה.

● חמש שעות לאחר-מכן, ב-12 בצהריים, הבחין דייג בחוף תל-אביב, ליד הדולפינריום, [illegible] גופתה נמצאו סימני אלימות. תחילה הועלתה סברה כי נרצחה, אך בבדיקה נקבע כי שמה קץ לחייה בשיסוף גרונה בסכין-מטבח. התברר כי האשה, אם לשניים, נעדרה מביתה מאז יום שלישי השבוע ובני-משפחתה הודיעו על היעלמה במשטרה.

● מקרה ההתאבדות השלישי אירע ב-3.30 אחרי הצהריים. המשטרה הוזעקה לדירה בקומה השלישית של בית בשיכון בבלי, ומצאה גופת אשה שהתאבדה בבליעת גלולות-שינה. האשה, גרושה בת 59, [illegible]

גם את המוות היא ניסתה לקחת בהומור

נינה קציר, רעייתו של הנשיא הרביעי אפרים קציר, שנפטרה אתמול ממחלת הסרטן, היתה מורה במשך שנים רבות ופיתחה שיטות הוראה מיוחדות □ על מחלת הסרטן היא דיברה בגילוי לב ואף בהומור: "אין בי פחד מוות. יש בי פחד-מפני-הפחד"

נינה קציר, רעייתו של הנשיא הרביעי אפרים קציר, נפטרה אתמול במרכז הרפואי "שיבא" בתל-השומר, לאחר מחלה חשוכת-מרפא. הלווייתה תיערך מחר ברחובות. היא תצא מבית המשפחה במכון וייצמן למדע בשעה 11, אל בית-העלמין החדש.

נינה קציר נולדה במוהילוב שברוסיה הלבנה ועלתה ארצה בגיל 19. במשך שנים רבות היתה מורה לאנגלית ופיתחה שיטות הוראה מקוריות, המבוססות על לימוד ויזואלי תוך ניצול ציור ומוסיקה.

כשנבחר בעלה לכהונת נשיא המדינה פעלה לקרב את הנוער לבית הנשיא וסייעה לחיילי צה"ל. היא נילוותה לפרופ' קציר במסעותיו בעולם ולקחה חלק בארועים ממלכתיים רבים, וכהם ביקור הנשיא סאדאת בירושלים.

על מחלת הסרטן שבה לקתה סיפרה בראיון גלוי-לב ונדיר עם כתבת "הארץ" תמר מרוז: "אין בי פחד מוות. אבל יש בי פחד-מפני-הפחד. חרדה.

"יש בי פחד מפני כאבים שאולי עוד יבואו. מאותה תהום נוראה של ייסורים שטעמתי עכשיו את טעמם. גיהנום של כאבים...אבל הרופאים מרגיעים אותי: לא ניתן לך לסבול. זה לא נחוץ. אנחנו ניתן לך מורפיום כשיגיעו הכאבים הקשים.

"במצב שלי זה נקרא בשורה טובה.

"אני שקטה עכשיו, ובלי שום 'אוי ואבוי'. יש בי כאבים, אבל בגדול שאדם יכול לשאת אותם...

"לכאב כזה יש השפעה אחרת. יותר ויותר קשה לי להתרכז. לא משום שמחשבתי צלולה פחות, אלא מין תחושה שכוח הריכוז הפך למעין התרכזות פנימית אל המתרחש בתוכך. אל הסרטן המתפשט. אל הכאבים... בתת-ההכרה זה בעצם תופס את כולך. את כל תשומת-הלב. במצב כזה אדם בתוך-תוכו מועסק בכור הזה.

"אני לא מפחדת לבטא את המילה סרטן. אני לא מפחדת לבטא את המילה מוות. אני גם לא מפחדת מהדבר עצמו. כל חיי ניסיתי לקחת דברים בהומור; גם את המוות אני מנסה לפעמים לקחת כך...

"כששמעתי שאני הולכת למות אמרתי: אוי ואבוי, עכשיו תהיה לי עבודה להכין הזמנות להלוויה, עד שנזכרתי שלא שולחים הזמנות. אבל. חשבתי, אולי אכתוב את רשימת האנשים שאינני רוצה שיבואו!"

נינה קציר תיארה גם את הבדידות שבה שרוי אדם המוטל על ערש-דווי ורואה כיצד המבקרים מתמעטים והולכים. "פחד נורא הוא הפחד להישכח", אמרה לעתונאית. "כמו למות עוד בחייך... הפחד הנורא שלי הוא פחד של אדם המוצא ממעגל החיים בעודו חי..."

בראיון סיפרה נינה קציר על פגישתה עם בעלה, שהיה אז סטודנט שנשלח ללמד אותה עברית, ומאז לא נפרדו. היא הזכירה את מות בתה נורית, וסיימה במלים הבאות:

"אני שוכבת בבית-החולים. דועכת. ימי ספורים. אני שוכבת. חושבת מחשבות. דולה זיכרונות. אבל בעצם אני כבר שרויה במין שלווה מיוחדת במינה. ומרות הייסורים זו תחושה של רגיעה. תחושה כאילו אני הולכת לאט, מתקרבת אל הבלתי-נודע."

כתבת "ידיעות אחרונות", מירי עדן, מוסיפה:

עם היוודע דבר מותה של נינה קציר באו קרובי-משפחה וידידים לבית משפחת קציר שבמכון וייצמן ברחובות, לנחם את פרופ' קציר ובתו. בנם של נינה ואפרים קציר יצא אתמול לארצות-הברית וההלוויה נידחתה כדי לאפשר לו להשתתף.

הפילהרמונית לא תגיע, הכרטיסים בכל זאת נמכרים

בשיחת טלפון מפולין סיפר האמרגן שמואל צמח, שמכירת הכרטיסים להופעותיה של הפילהרמונית נמשכת, למרות הודעת התזמורת [illegible] ביטולן

– מאת עמוס אורן, כתב "ידיעות אחרונות" –

האם מסתמנת תקרית דיפלומטית-תרבותית בין ישראל לפולין? שלטונות וארשה מסרבים, כנראה, לקבל את עובדת ביטולו של מסע הקונצרטים של התזמורת הפילהרמונית הישראלית בפולין, בחודש הבא.

האמרגן שמואל צמח, השוהה בימים אלה בוורשה, עם להקת המחול הישראלית "בת-דור", סיפר אתמול בשיחת טלפון לארץ, כי נמשכת מכירת הכרטיסים להופעות של הפילהרמונית "כאילו לא קרה כלום". הכרטיסים הולכים ואוזלים.

בתגובה לידיעה זו מסר מנכ"ל התזמורת, אבי שושני, כי עוד בביקורו בפולין, כשבוע שעבר, הוא הודיע באופן חד-משמעי לשלטונות המקומיים, כי הפילהרמונית לא תגיע. "הם מקווים כנראה, שבכל זאת נבוא", ניסה שושני להסביר את המשך מכירת הכרטיסים.

"הבטחנו להם למצוא תזמורת מחליפה, אך כל נסיונותינו, עד כה, לא עלו יפה". הוסיף שושני. היום אמור לשוב ארצה המנהל המוסיקלי והמנצח של התזמורת, זובין מהטה.

גם הכרטיסים להופעותיה של להקת "בת דור" בפולין אזלו מזמן, ובכניסה לתיאטרון "ויילקי", שבו הופיעה הלהקה השבוע, נוצר שוק שחור: כרטיס שמחירו 400 זלוטי, נמכר ב-5000 (!).

קשיש, מהיום אתה לא לבד

מודעה בעיתון חיפשה "צעירים, חזקים, שאיכפת להם"; מאחוריה עומדת שושי לוי, רווקה בת 27 מת"א, שהחליטה להרתם להגנת קשישים □ 10 צעירים כבר מסיירים כל ערב ברחובות

– מאת שלומית מורים, כתבת "ידיעות אחרונות" –

מודעה בעיתון הכריזה: "מתארגנת קבוצה של אנשים צעירים וחזקים שאיכפת להם, להגנה על קשישים מפני שודדים אכזריים." מאחורי המודעה, שאספה 10 גברים, מתנדבים בגילאי 25-50, עומדת שושי לוי, רווקה בת 27 מרמת אביב.

שושי, בעלת תואר ראשון בסוציולוגיה, הלומדת לתואר בפילוסופיה ונותנת שעורים פרטיים באנגלית ובסטטיסטיקה, היא בחורה שאיכפת לה: "ההתעללות ההולכת וגוברת באוכלוסיית הקשישים תמיד הרתיחה אותי. חברה בריאה לא יכולה לסבול תופעה כזאת. כולנו נזקק בחברה הזאת וזה צריך להיות אכפת לנו. השוד שאירע לפני שבוע וחצי ביפו, שבו גם התעללו בזוג קשישים, גרם לי להחליט, שאני חייבת לעשות משהו, ועכשיו."

שושי לוי: 10 צעירים הגיעו (צילום: אברהם חסון)

לקריאה של שושי נענו 20 גברים. 10 מהם חיפשו עבודה, וכשהתברר להם שמדובר על פעולות התנדבות ללא שכר "ירדו" מהעניין. כמו תמיד, היו גם כמה סוטים שהעירו את שושי באמצע הלילה. בסופו של דבר, נשארו עשרה. חלקם מאבטחים בחברות שמירה, ויש גם מתכנת מחשבים, בעל מקומון בר"ג, פועל ייצור ואיש קבע.

בשלב ראשון הם מסיירים בשכונות הקשישים, בדרום ת"א. החל משעות אחה"צ, הם דופקים על דלתות הקשישים ומודיעים להם: מהיום אתם לא לבד. הם מקווים שיצטרפו אליהם אנשים נוספים, ואז הם יתחלקו לקבוצות, ויערכו סיורים ליליים בשכונות.

"בסיורים שלנו אנחנו נתקלים בקשישים גלמודים, הישנים על מדרכות ובגנים צבוריים. יש כאלה שאיש לא יודע עליהם ויש כאלה שאין להם מושג מהן זכויותיהם כאזרחי המדינה." אומרת שושי, ומבקשת מעוד אנשים שאיכפת להם, ליצור איתה קשר באמצעות ת.ד. 39693 ת"א.

מכת גניבות בצה"ל: מאות כלי נשק נעלמים מדי שנה

כך מסרו הפרקליט הצבאי הראשי והקמצ"ר לוועדת חו"ב □ מדובר בעיקר בנשק קל, שנמכר לעבריינים, אך מגיע גם לידי המחבלים

– מאת ישראל תומר, כתב "ידיעות אחרונות" –

מאות כלי נשק הנעלמים מדי שנה בצה"ל, בעיקר נשק קל, נמכרים לעבריינים של העולם התחתון ומגיעים גם לידי המחבלים – כך מסרו אתמול לוועדת החוץ והבטחון של הכנסת, הפרקליט הצבאי הראשי, תת-אלוף בן-ציון פרחי, וקצין משטרה צבאית ראשי, תת-אלוף אלימלך אמיל.

השניים ציינו, כי בצה"ל פועלים בצורה רצינית נגד "מכת" גניבות הנשק ואבדנו. עשרות חיילים כבר הועמדו לדין ונדונו על עבירות אלה לתקופות מאסר.

מדי שנה מתגלה במחסנים חסר של מאות כלי נשק, גילו הפרקליט הצבאי הראשי והקמצ"ר. כלי הנשק נעלמו תוך כדי אמונים, או נגנבו.

לחברי הוועדה נמסר, כי חיילי המילואים לוקחים נשק הביתה, תוך כדי ימי השרות, בשעה שבבתים פרטיים אין סידורים מתאימים לשמירתו. תופעה זו של גניבות נשק ואבדנו קיימת גם בישובים שבשטחים.

ח"כ אמנון לין התריע בוועדה על התופעה, שנשק ישראלי מצוי בידי מחבלים: "לאחרונה הצהיר אבו-[illegible], מפקד כוח 17 של פת"ח, כי בידי הפת"ח מצוי נשק רב של צה"ל ואין עוד צורך להבריח נשק אל תוך ישראל. זוהי הכרזה מדאיגה..."

תת-אלוף בן-ציון פרחי ציין, כי נגד תופעות אלה נלחמים בצה"ל ע"י ענישה מרתיעה, הידוק המשמעת, פעולות הסברה והגברת הפיקוח והביקורת על מחסני הנשק. "כמחצית מכלי הנשק שנעלמו או נגנבו, נמצאו לבסוף, בעקבות פעולות ביקורת אלה", אמר.

חברי ועדת החו"ב שמעו מפי השניים על סגן אלוף, אשר ממחסני הנשק בבסיס שעליו היה אחראי, נגנבו עשרות תת-מקלעים. הסא"ל נשפט, הורד בדרגה ובסופו של דבר סולק מצה"ל.

הודעה למשפחות הנופלים של חיל התותחנים בישראל

בימים אלה נשלמות ההכנות להקמת

האנדרטה המרכזית

בזכרון-יעקב לחללי חיל התותחנים.

לשם אימות רישום שמות הנופלים ומועד נפילתם, נשלחו הודעות למשפחות.

משפחות שלא קיבלו הודעה ומשפחות שקיבלו הודעה ומצאו כי הנוסח אינו מדויק, מתבקשות להתקשר מיידית ולא יאוחר מ-31.3.86 לכתובת:

[illegible] ד.נ. 02168

טל' 08-221623, 03-983476

חיל התותחנים "בצה לתותחן" ע"ש חללי חיל התותחנים – איגוד התותחנים בישראל.

[illegible]

פרס "ייפגש" עם מדינאים בשוודיה

ייפגש: ראש הממשלה יצא מחר [illegible] במטוס מנהלים לשוודיה, שם ישתתף [illegible] אולוף פלמה (בתמונה) – ראש ממשלת שוודיה שנרצח.

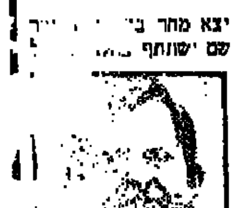

ראש הממשלה ינצל את שהותו הקצרה בשוודיה להיפגש עם מדינאים אירופאים וכהם נשיא צרפת, פרנסואה מיטראן ועם הקנצלר הגרמני, הלמוט קוהל. ראש הממשלה מבקש להיפגש [illegible] עם מזכיר המדינה, ג'ורג' שולץ, שייצג את ארה"ב בהלוויה.

ראש הממשלה ישוב ארצה ביום ראשון. כל הביקור תוכנן כך שהשבת לא תחולל.

(רוני שקד)

□□□

הטלוויזיה משפיעה עליהם יותר

מתאבדים: נשיא מועצת העתונות, ד"ר יהושע רוטנשטרייך (בתמונה) מטיל ספק אם יש בכוחם של פירסומים על התאבדויות של בני-נוער כדי לגרום לגל של מעשים כאלה, אך בכל זאת הוא קורא לאמצעי התיקשורת שלא לפאר את הילד המתאבד.

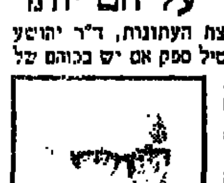

במיפגש שנערך עם חברי מועצת "השומר הצעיר" בתל-אביב, בהשתתפות מזכ"ל מועצת העתונות יוסף קרני, אמר ד"ר רוטנשטרייך כי יש שתי אסכולות ביחס לשאלת ההשפעה הדומיננטית של העתונות ואמצעי התקשורת על אורח חיינו ומחשבתנו.

גם בארה"ב, שבה העתונות, הרדיו והטלוויזיה חלק בלתי-נפרד מהחיים במשך 24 שעות ביממה, הגיעו למסקנה, שציבור הבוחרים לא הושפע בבחירות מהעמדה הפוליטית, שבה תמכו העתונים.

ואולם, כאשר העתון מפאר את ה[illegible] המתאבד תיתכן השפעה מסויימת על אנשים בלתי-מחוסנים בנפשם. במקרים אלה השפעת הצילומים בטלוויזיה גדולה הרבה יותר מאשר הכתבות בעתונות.

"יש מקום לריסון עצמי בכלי התקשורת, אם הוא אינו פוגע במשטר הדמוקרטי, בחופש הביטוי ובזכות הציבור לדעת. אם יש חשש שהפירסום גורם לעידוד, יש לראות את כל צדדי המטבע ולרסן את עצמנו", אמר.

(עתים)

□□□

ראש חדש למערכת החדשות ברדיו

מתחלפים: לתפקיד ראש מערכת החדשות של הרדיו בתל-אביב נבחר דור מרגלית (36) (בתמונה) שייכנס לתפקידו ביום ראשון.

מרגלית, העובד ברשות השידור זה כ-13 שנה, ערך בשנים האחרונות את התוכנית "הטור השביעי". בתכנית זו יחליפו יואל רפל.

במקביל ערך והפיק את התכנית "כל צבעי הרשת", ושם תחלפנה אותו תמר עמית ועירית בן מאיר. בתפקידו החדש מחליף דור מרגלית את שרה פרנקל, היוצאת לחופשה ללא תשלום למשך כשנה, ותעבור במשרד העורך.

(רבקה נוימן)

□□□

יועץ משפטי למשרד המשטרה

קידום: רב-פקד עו"ד חיים שמולביץ (בתמונה), היה בשעתו בין מקימי האיגוד המקצועי של השוטרים, שהוצא כעבור זמן קצר אל מחוץ לחוק.

מטרת האיגוד היתה ייצוג השוטרים בתביעות-השכר שלהם, וניהול מו"מ עם האוצר על תנאי-השירות של השוטרים.

אחרי פירוק האיגוד נשאר רפ"ק שמולביץ במשטרה, ונבחר גם לתפקיד מזכיר סניף ישראל של איפ"א – איגוד השוטרים הבינלאומי.

כשבוע שעבר התברר כי רפ"ק שמולביץ יוכל בקרוב לנהל מו"מ עם האוצר על תנאי-השכר של השוטרים: הוא מונה למשרת היועץ המשפטי של משרד המשטרה.

(גד ליאור)

המו"ל: ידיעות אחרונות בע"מ, המערכת, המינהלה, המודעות וההפצה: תל-אביב, [illegible]

לציונה קירט

אתך באבלך הכבד בהילקח

אביך ז"ל

עו"ד מרדכי שורר
עו"ד זיוה לשם
וצוות עובדי המשרד

לעו"ד מרדכי שורר
ומשפחתו

אתך באבלך במות האם

הגב' חיה שוללרר
ז"ל

צוות עובדי המשרד

מודיעים בצער רב על פטירתו של
בעלי, אבינו וסבנו היקר

מרדכי רוטברד

ההלויה תתקיים היום, יום חמישי, ב' אדר ב' תשמ"ו (13.3.86)
בשעה 12.00 בצהריים, בבית־העלמין הישן חוף הכרמל חיפה.

אשתו: עליזה רוטברד
בנו וכלתו: אורי ויהודית ענבר
נכדיו: סיגל, עדו ועמרי

לפרופסור אפרים קציר

משתתפים בצערך במות רעייתך

גב' ניבה קציר

ומשתתפים בצער המשפחה

חברת סיעוד
שירותי אחיות פרטיות
וחובשים בע"מ

בצער רב אנו מודיעים על פטירת
אמנו וסבתנו היקרה

צפורה פישהוף

ההלויה תתקיים היום, יום חמישי, ב' אדר ב' תשמ"ו (13.3.86) בשעה 3.00
אחה"צ, בבית־העלמין בכפר סמיר חיפה.
אוטובוס לרשות המלוים ייצא בשעה 2.30 מבית המנוחה רח' ארלוזורוב 94 חיפה.

האבלים: צבי דגון (פישהוף) וב"ב
מירה לורבר וב"ב
והמשפחה

בצער עמוק וביגון קודר
אנו מודיעים על פטירתה בטרם עת של יקירתנו
הרעיה, האם, הסבתא והאחות האהובה על כולנו

אביבה קיינר (לבית פורכמזם)

תהלויה תתקיים היום, יום ה', ב' אדר ב', תשמ"ו (13.3.86)
בשעה 3.00 אחה"צ, בבית־העלמין בהרצליה.
נפגשים ליד שער בית־העלמין.

אבלים:
בעלה: ברוך קיינר
בנותיה: ארנה אבידן וב"ב
דפנה שלם וב"ב
אחותה: לאה יערי וב"ב

לאורי ויהודית ענבר
והילדים

משתתפים באבלכם הכבד
על מות האב והסב

מרדכי רוטברד

מעובדי צוות
ניצן ענבר מהנדסים

במלאת שלושים לפטירת יקירנו

שמחה קולברג

יתקיים טקס אזכרה
וגילוי מצבה לזכרו

ביום ששי, ג' אדר ב' תשמ"ו (14.3.86)
בשעה 10.00 בבוקר בבית־העלמין
ברמת־השרון (צומת מורשה).
נפגשים בשער הכניסה.

המשפחה

לחברנו היקר
ברוך קיינר ומשפחתו

מזועזעים מפטירתה הפתאומית
וללא עת של רעייתך

אביבה

ומשתתפים באבלכם הכבד

חבריך בעמותת מלד"ן
עמותת המתוככים
לנכסי דלא ניידי בישראל

לאורי ויהודית ענבר

אתכם בצערכם
על מות האב

מרדכי רוטברד

ורד ומיכה ניצן

לדבורה ובן ציון ברנט ומשפחתם

אתכם באבלכם הכבד בהילקח בתכם היקרה

גלית ע"ה

ברוך אינריג וב"ב
יעקב פרידמן וב"ב
משה שפיגל וב"ב
אברהם בנדר וב"ב
אבנר פרקש וב"ב

„צוות"
אגודת משוחררים
משירות קבע בצה"ל

אבלים על מותו של
רס"ר (מיל.)

דוד שפיגל ז"ל

גבעתיים

ומשתתפים בצער המשפחה

למפקדנו בלסנהיים משה
אתך באבלך במות

א ב י ך

מפקודיך

ליוסי אנקוריון

משתתפים בצערך במות

אביך ז"ל

פוספטים בנגב בע"מ

לאריה ומשה סדן

משתתפים באבלכם הכבד
בהילקח מכם אחיכם

ישראל סדן נפחא
ז"ל

שנפל במערכות ישראל

חבריכם בתזמורת
משטרת ישראל

אבלים על מותה של

ניבה קציר

הרעיה, האם והמחנכת

בית אפרים קציר
ומשפחת רחל גוט...

ההלויה תצא מחר, יום שישי, ג' אדר ב' תשמ"ו, 14.3.86, בשעה 11.00, מבית ... במכון ויצמן למדע ברחובות, אל בית ה... החדש ברחובות.

בית מכון ויצמן למד...

אבל על מותה של

ניבה קציר

ומשתתף באבלם של
אפרים קציר ובני ביתו

יקירנו

רו"ח גדעון בן דוד

איננו

על מועד ההלויה נא לפנות לחברת ...
טלפון 03-627811.

המתאבלים:
אשתו: שרה
ילדיו: לימור, גיא ובועז
אמו ואחיו: שושנה ואיתן
ומשפחות: צימט, בן־דוד ויונ...

חברנו

דב אשכול
בבלה
א י נ נ ו

הלויה היום, יום חמישי, ב' באדר ב' תשמ"ו (13.3.86) בשעה 16.00 באילת השחר.

המשפחה ...
ובית אילת השחר

אנו מודיעים בצער רב על
פטירת אמנו

ברכה דוידוב

ההלויה תצא היום, יום ה', ב' באדר ב' תשמ"ו (13.3.86) בשעה 14.00 מבית ההלויות העירוני, ברח' שמגר בירושלים.
יושבים שבעה בבית המנוחה, רח' הגדודים 12 בראשל"צ.

המתאבלים:
בניה ובנותיה: פנחס, אבנר, מרגלית, שושנה ו...

לחברנו לעבודה חיים גוטליב

אתך באבלך הכבד במות

אמך ז"ל

מקורות ...
החנות ...

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של יקירנו

משה מנור (מנדלוביץ)

ב"ר שמואל ז"ל
יליד בורשה

ההלויה תתקיים היום, יום חמישי, ב' אדר־ב' תשמ"ו — 13.3.86, בשעה 2.00 אחה"צ, בבית העלמין „הדרום", גבול חולון—בת־ים.
אוטובוס ייצא בשעה 1.30 אחה"צ, מבית המנוח, רחוב התחנה 16, בת־ים.

המתאבלים: הרעיה: רות
הבנים: אבי ורפי ורעיותיהם
האח: מרדכי
הנכדים והמשפחה

לאורי ענבר

תנחומינו הכנים במות

אביך ז"ל

פנחס כהן ושות'
(82) בע"מ
לבזובסקי אורי

לאורי ענבר

משתתפים בצערך במות

אביך ז"ל

א. דקל
מלון אדומית אילת

לאורי עינבר

משתתפים בצערך במות

האב ז"ל

קמחי נברשות

לידידנו אורי ענבר
אתך באבלך הכבד במות

אביך ז"ל

דייויד לואיס
ורשת מלונות
ישרוטל

לדוד חמו ומשפחתו

משתתפים באבלך הכבד במות

אמך ז"ל

ישראל פולק
הנהלת תשלובת
פולגת ועובדיה

התעשיה הצבאית
הנהלת המפעלים הכימיים

משתתפים באבלו של עובדנו
טל ראובן

במות עליו

אמו

ראש משפחתנו

יצחק שבתאי

איננו

ההלויה תתקיים היום, יום חמישי 13.3.86 בשעה 2.30 אחה"צ, בבית העלמין הדרום בגבול חולון — בת־ים.
השבעה בבית המנוח בתל־ברוך.

המשפחה

שלושים יום חלפו מאז נלקח יקירנו

ראובן רודנסקי ז"ל

נעלה לקברו לאזכרה וגילוי מצבה ביום
שישי, ג' אדר ב' תשמ"ו 14.3.86 בשעה
13.00, בבית העלמין הישן בראשון לציון.
אוטובוס ייצא מבית המנוח בשעה 12.45.

ה מ ש פ ח ה

למשפחת קהא
אתכם באבלכם הכבד על מות ראש המשפחה

מרדכי קהא ז"ל

דוד בלו
שלמה טויטו
עמירם סבטובסקי
איציק משלם

למשפחת אשכול
ולבית אילת השחר

משתתפים באבלכם הכבד במות

דב אשכול
(בבלה) ז"ל

מאירגון בתי הארחה
וקיבוצים

למר שלמה נפחא ולמשפחתו

משתתפים בצערכם העמוק בנפול
בנכם

ישראל

בי"ס מקצועי א' ע"ש חוה ג'ינתלי
ההנהלה, צוות המורים, העובדים
וחברת התלמידים.

יחד עם משה ואלון וב"ב
כואבים את מות
אחותי, גיסתי ודודתנו האהובה

טובה גבעון ז"ל

חיה ודני שלוש
דורית ויצחק ברקנר
אבי ודורית שלוש
אורי ועדנה שלוש
אתי ... שלוש

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של בעלי, אבינו וסבנו היקר

דב בלסנהיים

ב"ר משה ז"ל

ההלוויה תצא היום, יום חמישי ב' אדר ב' תשמ"ו 13.3.86 בשעה 13.00 מבית ההלוויות העירוני רחוב דפנה 5 תל־אביב, לבית העלמין „הדרום" גבול חולון בת־ים. אוטובוס יעמוד לרשות המלווים.

המשפחה המתאבלת

במלאת שנה למותו של

זיו רותם ז"ל

נעלה לקברו להתייחד עם זכרו ביום
ראשון, 16.3.86 ה' באדר ב' תשמ"ו
בשעה 3.00 אחה"צ.

נפגשים בכניסה של בית הקברות הצבאי בהר־הרצל.

ה מ ש פ ח ה

לרס"ר איתן עפר

אתך באבלך במות

אביך ז"ל

מפקד המרכז
וסגל פיקודיו

כמלאת שלושים לפטירת יקירתנו

שרה מרגלית ז"ל

נעלה לקברה לאזכרה ולגילוי המצבה
היום, יום חמישי ב' אדר ב' תשמ"ו
13.3.86 בשעה 15.00 בבית העלמין בקרית
שאול. נפגשים ליד השער

ה מ ש פ ח ה

למשפחת כהן

אתכם באבלכם על מות

יהודה כהן ז"ל

בית פורד

ביום שני ר' באדר ב' תשמ"ו 17 במרץ 1986
נתייחד עם זכרו של

מיכאל קשטן ז"ל

ביום השלושים לפטירתו.
בשעה 16.30 גילוי מצבה בבית העלמין
„חוף הכרמל" — חיפה.

ה מ ש פ ח ה

למאירה ברגר

משתתפים באבלך במות

אמך ז"ל

חבריך לעבודה
אלתא ... בע"מ

לסימה, איב, אורטל והמשפחה
אנו משתתפים בצערכם וביגונכם הכבד
בהילקח מכם יקירכם

ג'ורג' (חיים) קריאף

הלוית תתקיים היום, יום ה' ב' אדר ב' תשמ"ו (13.3.86). בשעה 15.00, בבית העלמין בקרית מלאכי.

אתכם באבלכם

חברי העמותה

למשפחת גידו.

אתכם באבלכם הכבד על מותם
ללא עת של יקיריכם

שרה וגדעון

עובדי הוניגמן
ובניו בע"מ

למשפחת אמיר שמושקוביץ
משתתפים באבלכם הכבד על מות

משה שמושקוביץ ז"ל

פאול ברגידה
הסבקה טכנית
שלומציון המלכה 7, ירושלים

משה שמושקוביץ ז"ל

ממקימי התעשיה בארץ
הלך לעולמו ללא עת

משתתפים בצער המשפחה
ובצער עובדי מיגן בע"מ

כרמיפלקס — כרמיאל
אלמוג — חיפה
מ. כרמי בע"מ
הידרו־גולן — קרית־שמונה

מרכז עלית לספורט באוניברסיטת
תל־אביב
משתתפים בצערו של מר
ג'ון פורמן
במות

אשתו

חברי הדירקטוריון
וצוות העובדים

לנילי פרייברג

משתתפים באבלך הכבד במות

אמך ז"ל

ארקיע קווי תעופה
ישראליים בע"מ
ההנהלה וצוות העובדים

„בזק" החברה הישראלית
לתקשורת בע"מ
ועד עובדי בזק

אנו משתתפים באבלה הכבד של
גב' גרבי צפורה
ומשפחתה במות

אמה ז"ל

ישראלית נלכדה ברומא עם 2.5 ק"ג הרואין

– מאת יוסי בר, כתבנו ברומא –

צעירה ישראלית, ליזה מימון, תושבת לוד, נלכדה לפני שבוע בנמל־התעופה של רומא, כאשר היא נושאת מזוודה עם תחתית כפולה, בה הוטמנו 2.5 קילו הרואין. יחד עימה נעצר ידידה, ישראל אוזיפה, תושב רמלה, החשוד כי היה שותף לעבירה.

ליזה מימון הגיעה לפני שבוע בטיסה מטורקיה לפיומיצ'ינו, נמל־התעופה הבינלאומי של רומא. מייד עם הגעתה גילו כלבי־הגישוש של משטרת הגבולות האיטלקית את מיטען הסם, אולם בלשי מחלק הסם החליטו שלא לעצור מייד את הצעירה, כדי לעקוב אחריה ולגלות למי מיועד המיטען.

ליזה מימון עזבה את בית־הנתיבות, ניגשה לנהג מונית, וביקשה ממנו להסיעה למלון „הילטון" ברומא. אז עצרו אותה הבלשים, והודיעו לה כי הוא חשודה בהברחת סמים.

הצעירה הישראלית טענה, כי כלל לא ידעה שבמזוודתה יש סמים. לטענתה, ידיד ישראלי שפגשה בטורקיה ביקש ממנה להעביר מזוודה בגדים לידיד משותף הנמצא ברומא – ישראל אוזיפה.

ליזה מימון הובלה לכלא הנשים „רביביה" ברומא. במקביל יצאו השוטרים למלון „הילטון" ועצרו שם את אוזיפה, שנכלא בבית־הסוהר „רגינה צלי".

אתמול, בבכי מר, אמרה ליזה מימון לקונסול ישראל ברומא, שלום הריה, שבא לבקרה בכלא, „סידרו אותי חזק".

לדבריה, היא רצתה לנסוע לארה"ב, אולם הקונסוליה האמריקנית בתל־אביב סירבה להעניק לה אשרת־כניסה. ידיד שלה, בשם דני כהן, יעץ לה לנסוע לטורקיה ולבקש מהקונסוליה האמריקנית שם אשרת־כניסה, „מפני ששם יותר קל לקבל את הוויזה".

היא עשתה כעצתו ונסעה לאיסטנבול, אך גם שם נדחתה בקשתה. בינתיים – היא טוענת – הגיע לאיסטנבול דני כהן, ואמר לה, כי במקום לנסוע לארה"ב, היא תוכל „לעשות חיים" אם תיסע לאיטליה, שם שוהה ידיד משותף של שניהם, ישראל אוזיפה.

„לא ראיתי בזה שום רע, כאשר דני ביקש ממני להעביר מזוודה בגדים לרומא", היא סיפרה בבכי. „לא היה לי מושג שאני מבריחה הרואין".

עדיין לא נקבע מועד למשפטם של ליזה מימון ושל ישראל אוזיפה. אם יורשעו בהברחת סמים, צפוי להם עונש של עד 18 שנות־מאסר.

בן 88 נדרס למוות ע"י ניידת־משטרה

– מאת משה רונן ומירי עדן, כתבי „ידיעות אחרונות" –

שלום קהלני בן 88 מחולון נדרס אתמול למוות, על־ידי מכונית משטרתית נהוגה בידי חוקר־משטרה מתל־אביב. בהתנגשות בצומת חולון נהרג שלום סוטל בן 64 מראשון־לציון.

אתמול, ב־6.45 בבוקר, חצה שלום קהלני בן ה־88 מחולון את הכביש המהיר החדש נתיבי איילון, ליד שכונת נאות־רחל. מכונית „אריקה" משטרתית נהוגה בידי רס"ר עמנואל גבאי בן ה־38 ממשטרת ת"א פגעה בו, והוא נהרג במקום.

רס"ר גבאי נעצר בידי עמיתיו אנשי ענף התנועה, והובא בפני שופט בית משפט השלום אורי וזיאב כהן־שור בגרימת מותו של הולך־הרגל. הוא שוחרר בערבות עצמית בסך 750 ש"ח ובהפקדת 500 ש"ח במזומן.

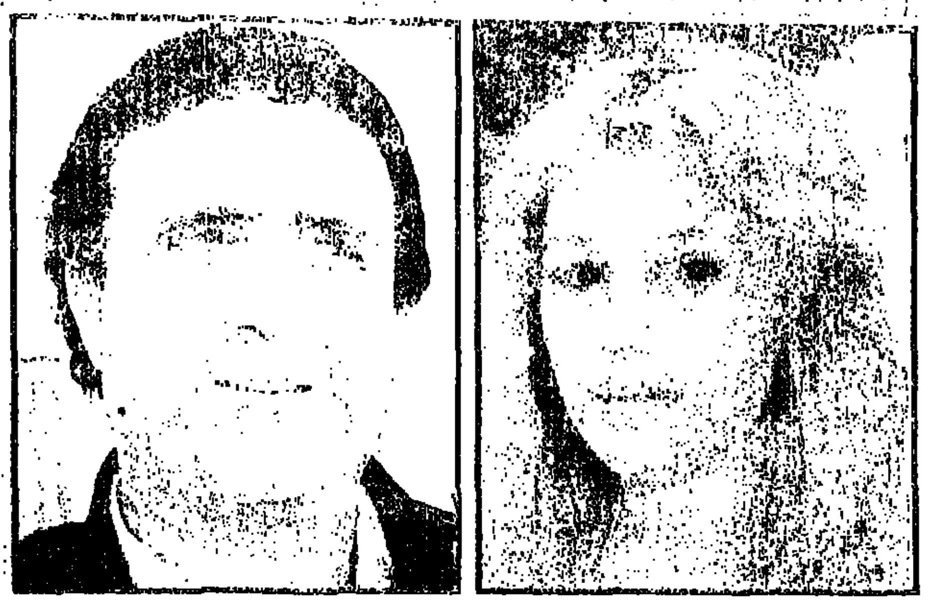

אורנה ויהורם גאון

יהורם גאון תובע גירושין מאשתו: „היא בגדה בי"

הזמר־שחקן בן 46 טוען בתביעה שהגיש לבית־הדין הרבני בת"א, כי אשתו, הצעירה ממנו ב־20 שנה, „שירכה דרכה והלכה לרעות בשדות זרים" □ תובע להשאיר ברשותו את שני ילדיהם □ „אינה זכאית לדמי־מזונות"

– מאת משה רונן, נחמה דואק ויחזקאל אורים, כתבי „ידיעות אחרונות" –

הזמר והשחקן יהורם גאון הגיש לבית־הדין הרבני בתל־אביב תביעת גירושין נגד אשתו אורנה, הצעירה ממנו בעשרים שנה. גאון, בן ה־46 טוען כי הוכח לו מעל לכל ספק שאשתו „שירכה דרכה והלכה לרעות בשדות זרים, בגדה בו וזנתה תחתיו".

יהורם גאון תובע כי בנו בן השמונה ובתו בת הארבע וחצי יישארו ברשותו הבלעדית, "משום שאורח־חייה של האשה ישפיע לרעה על הילדים מבחינה חינוכית ובריאותית, ומשום שהתנהגותה הנלוזה פוגעת ותיפגע בילדים". עם זאת, הוא מוכן שבית־הדין הרבני יקבע זמני ביקור, שבהם תוכל אורנה גאון לראות את ילדיה.

לטענתו, מאז נשא לאשה, בשנת 1977, את אורנה, שהיתה אז בת 17, היא היתה עקרת־בית. בסוף שנת 1985 היא פתחה, ביחד עם שותפתה, עירית רזילי, חנות ספרים ששמה „רוי־לי", ברחוב אבן־גבירול 99 בתל־אביב. הוצאות פתיחת החנות, כ־3,000 דולר, מומנו על־ידי יהורם גאון.

הוא טוען, כי מאז יצאה אורנה לעבודה, היא החלה „לרדוף דרישות מופרזות, לבזבז כספים, לזלזל בבעלה, להעליב אותו ולהשפיל אותו בפומבי". היא הפסיקה לנהל את משק־הבית, וניהלה אורח־חיים „בלוי", מבלי שהדבר היה ידוע ליהורם גאון.

לטענתו, רק כאשר גילה מישהו את אוזנו בדבר התנהגותה, הוא החל לשים לב, וגילה „שהיא זנתה תחתיו". לנוכח גילוי זה, הוא דורש לחייב אותה לקבל גט מייד.

גאון מבקש שבית־הדין הרבני ידון גם במזונות ובענייני הרכוש המשותף. לטענתו, הבית בן שבעת החדרים, בו מתגוררת משפחתו, ברחוב נחשון ברמת־השרון, הוא רכושו הפרטי שנרכש לפני נישואיו, ואשתו לא השקיעה ברכישתו אפילו פרוטה אחת. גם המיגרשים שבבעלותו, בירושלים ובטבריה, אינם שייכים לאשתו, אלא לו בלבד, משום שנרכשו לפני חתונתו. הוא מבקש מהדיינים להצהיר על כך.

בכתב־התביעה מגלה יהורם גאון, כי הכנסתו ברוטו בשנת המס הקודמת היתה כ־70 אלף דולר, ולמיטב ידיעתו, הכנסתו השנה אינה נופלת מההכנסה בשנה שעברה. בנוסף לכך, יש לו הסכם תגמולים עם חברת „סי.בי.אס", המפיקה את תקליטיו מאז שנת 1972, ולפיו הוא מקבל תגמולים של כ־3,000 דולר לשנה ממכירת תקליטיו.

גאון טוען, כי אשתו מרוויחה, לדבריה, 800 עד 1,000 ש"ח לחודש, מחנות הספרים שלה, ולכן אין היא זכאית למזונות. עם זאת, הוא מוכן, אם הדיינים יפסקו כך, לשלם לאשה מזונות בסך 800 ש"ח לחודש.

הרומן בין יהורם גאון ואורנה הסעיר את המדינה, ב־1977. גאון, שהיה אז בן 37, ביקש היתר מיוחד, כדי לשאת לאשה את אורנה, שהיתה בת 16. בית־המשפט סירב להוציא את ההיתר המבוקש. אורנה ויהורם עברו להתגורר יחד, במשך חמישה חודשים, וכאשר מלאו לה 17, נישאו בטקס מפואר.

נס לבת 18
שוחלק מקרקפתה נתלש בתאונה

שרון ים מקריית־ביאליק חברת גרעין בקיבוץ כפר־סולד, נפגעה מהסתבכות מקרחה בשערה

– מאת יחזקאל המאירי, כתב „ידיעות אחרונות" –

שרון ים הבת 18 מקריית־ביאליק, חברת גרעין בקיבוץ כפר־סולד שבעמק החולה, ניצלה אתמול בנס, לאחר שחלק מקרקפתה נתלש כאשר מקרחה לידה [illegible] והתסבכה לתוך בשערה.

הצעירה התעסקה במקרחה במסגרת עבודתה במפעל „אורדן" בקיבוץ. לפתע, מסיבות שעדיין לא הובררו, הסתבך שער ראשה במקרחה והשתליו. חלק מהקרקפת נתלש יחד עם השיער שהסתבך. תורות להתערבות מיידית של חברים שנמצאו במקום הופסקה פעולת המקרחה, ונמנע אסון כבד עוד יותר.

הפצועה הוחשה לתחנת מד"א בקריית־שמונה, שם הוגשה לה עזרה ראשונה, ולאחר־מכן הועברה מסוק לבית־ח רמב"ם בחיפה. את הקרקפת שנתלשה הובאה עמה כמסוק מתוך צידנית, כשהיא מוקפאת, כדי לאפשר השתלתה חזרה בראשה. אולם רופאי המחלקה הפלסטית ברמב"ם החליטו שלא לבצע השתלה, אלא לשחזר את הסקום [illegible] בניתוח פלסטי.

מבית־החולים נמסר, כי מצבה של הצעירה ב[illegible] מעורר דאגה.

ה„אוברדראפט" מוזל מהיום ב־1.25%־1.5%

– מאת בני ברק, כתב „ידיעות אחרונות" –

בנק הפועלים, בנק דיסקונט ובנק המזרחי המאוחד מפחיתים היום את הריבית על משיכות יתר בחשבונותיהם של מקבלי משכורות. הפחתת הריבית היא בשיעור 1.25־1.5 אחוז במצטבר.

בנק הפועלים יגבה מעתה ריבית של 2 אחוזים בחודש על אשראי בחשבונות מקבלי משכורת, עד לתקרה של 500 שקל משיכת יתר. בבנק המזרחי יהיה שער הריבית על משיכות יתר בחשבונות מקבלי משכורת 2.25 אחוזים בחודש, מחצית האחוז פחות מאשר עד כה.

על חריגות ממסגרת ה„אוברדראפט" המאושר ישלמו לקוחות בנק המזרחי 3.5 אחוזים. על חריגות רדמות תהיה הריבית בבנק הפועלים 4 אחוזים.

ריבית ה„אוברדראפט" יורדת גם בבנק דיסקונט. לקוחות פרטיים ומקבלי משכורות ישלמו 2.25 אחוזים בחודש למשיכות יתר עד 500 שקל. משיכות יתר גדולות מ־500 שקל ועד לתקרה של 2000 שקל יחוייבו בדיסקונט בשערי ריבית שבין 2.25־3.25 אחוזים.

משיכות יתר של 500־2000 שקל, הניתנות ללקוח באמצעות קבלת קו אשראי ממנהל הסניף, יחוייבו בבנק

הפועלים בריבית של 2 אחוזים (עד 1500 שקל) ו־2.5 אחוזים מ־1500 עד 2000.

מזג האוויר

מעונן חלקית עד הטמפרטורות: [illegible]

18־9, הגולן 18־8, [illegible]
20־11, צפת 16־8, [illegible]
20־13, טבריה [illegible]
19־9, עפולה [illegible]
19־9, תל־אביב [illegible]
22־9, יריחו [illegible]
20־11, באר־שבע [illegible]
אילת 28־15.

הזוכים בלוטו

אין זוכה בפרס הראשון בסכום 500,000 ש"ח.
פרס שני 24 זוכים
אחד יקבל 1,471 ש"ח
פרס שלישי [illegible]
כל אחד יקבל 116.08 ש"ח
פרס רביעי [illegible]
פרס חמישי [illegible]

לכל ציבור לקוחותינו
הננו שמחים להודיעכם שעברנו
למשרדינו החדשים
הכוללים מחסן מכירות
רח' עין הקורא 4, תל־אביב
טל' 03־370713 — 03־379457
נעלי דפנה

מחסן מודולרי ונייד
גם בהרכבה עצמית
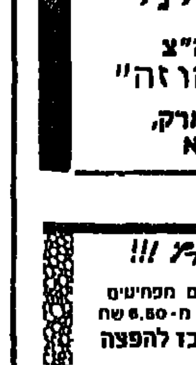
ברטון תכנון וייצור בע"מ
רח' הברזל 25 תל־אביב טל': 7/ 494996

מדור מיוחד
שי לחגים לועדי עובדים
יתפרסם "בידיעות־אחרונות"
ביום שלישי 18.3.86
המעונינים לפרסם
נא לפנות לשוש
טל. 339278, 03־339336

הקרקס הסיני
היום בשעה 4 אחה"צ
בתכנית הטלויזיה „זהו זה"
בפורים — בלונה פארק,
גני התערוכה ת"א

כדאי לבוא מכל הארץ!!!
חיסול עודפי יצוא וסוג ב' בחבילים מפתיעים ובתשלומים. מגוון מחנות לחג החל מ־6.50 ש"ח
איתן טקסטיל בעי"מ • המרכז להפצה
ייצור ושיווק לכל חיוה
חנות המפעל: נחלת בנימין 47 תל־אביב
טל. 03־613850

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
מרכז הסתדרות המורים
„יש שאלות"
מתארחת היום, יום חמישי, 13.3.86
בבית הסתדרות המורים, רחוב בן סרוק 8, תל־אביב, עם:
ח"כ נחמן רז
ח"כ פנחס גולדשטיין
ח"כ יאיר צבן
יצחק ולבר – מזכ"ל הסתדרות המורים
התוכנית מועברת בשידור חי ברשת ב',
אחרי חדשות השעה 18.00.
עורך ומנחה: יצחק אלון

„יש שאלות"
מתארחת בבית הסתדרות המורים עם
ח"כ נחמן רז
ח"כ יאיר צבן
השאלה המרכזית חינוך ודמוקרטיה
התוכנית מועברת בשידור חי היום ברשת ב' אחרי חדשות השעה 16.00.

רווקות רווקים
בואו ליצור קשר!
בוגרי צבא, יוצאי תנועות נוער וחברה רציניים המוכנים לשינוי באורח חייהם — הצטרפו לגרעין המתגבש והולך
להתיישבות בערבה
בואו נשוחח בטל'
03־262240
היום, בשעות: 10.00—20.00
ומחר, בשעות 10.00—13.00
מכתבים: פטר, קיבוץ נחשולים,
ד.נ. חוף הכרמל 20815, טל' 063־90839
(בערב)
התנועה הקיבוצית המאוחדת

סלים
ממתקים מהמים
כלי מיטה·לבנים·מגבות·מפות עבודת יד
פתוח 7 ימים בשבוע רצוף מ־09.00־19.00
ראשל"צ א. התעשיה החדש רח' לישנסקי טל. 9612850
ליד משתלת המושב רן קו 19 • אגד קו 20
פרסום און "בידוראון" בע"מ 885־885

עולם הסוסים
לאוהבי הסוסים בישראל
תאורים, כתבות וחדשות מהעולם, פוסטר צבעוני ועוד.
להשיג בדוכנים ובחנויות בכל הארץ
פרטים: 03־[illegible]

מבצע!!!
סימפון 512 – מערכת ותקשורת למשרד
בקיבול עד 12/5 קווים ומגיע
ללא גבולות!
„סימפון מערכות" 03־314196

כל־נושאים: פרסום־אישון ויקוק וגם יהיה נגמטים הוצאת מראס בורקה

סולימאן חאטר ירה בישראלים מתוך דחף רגעי, בלי שהם התגרו בו

הפרוטוקול של בית־הדין הצבאי בקהיר, ובו 97 עמודים, נמסר אתמול לשגרירות ישראל במצרים ■ השופטים קבעו: הרוצח מראס־בורקה היה שפוי בדעתו, ופעל מתוך חולשה שאין לה הסבר

מאת סמדר פרי

משרד־החוץ המצרי העביר אתמול לידי ציר ישראל במצרים, דוד אסף, את הדו"ח גזר־הדין של סולימאן חאטר, רוצח הישראלים בראס־בורקה. הדו"ח, הכולל 97 עמודים מודפסים לא הגיע עדיין לירושלים, ומימצאיו העיקריים יועברו היום למשרד־החוץ בירושלים, לאחר שיתורגם על־ידי אנשי השגרירות הישראלית.

גזר־הדין נכתב בכתב־יד ואושר בחתימתו של אב בית־הדין, התובע הצבאי הראשי של מצרים. העותקים שהוכנו מן הדו"ח המקורי מסרו, ורק מי שהוגדר מראש כ„בעל עניין" יקבל העתק של הדו"ח המלא.

מפי מקורות מצריים נודע לי, כי הפרוטוקול מנוסח בסגנון של שאלות־תשובות. להלן קטעים ממנו:

התובע: מדוע רצחת את שבעת התיירים הישראליים?

חאטר: לא יודע. אין לי הסבר, מדוע הרגתי את הישראלים.

שאלה: האם הישראלים התגרו בך? נהגו כלפיך באלימות? הפרו את הפקודות?

חאטר: לא היתה כל פרובוקציה מצידם. הם לא נהגו באלימות.

מסקנותיהם של השופטים: המניע לרצח הוא חולשה רגעית, דחף שלא נמצא לו הסבר. סולימאן חאטר ירה לעבר הישראלים מתוך ידיעה, שהוא עומד לרצוח אותם, אולם לא הוכח כי עשה הכנות מיוחדות, מוקדמות, לרצח. לפי החוק המצרי, על רצח בכוונה תחילה פוסקים מאסר עולם. אולם אם התביעה מצליחה להוכיח כי הרצח תוכנן מראש, העונש הוא גזר דין מוות. שלושה השופטים הצבאיים החליטו איפוא לגזור על סולימאן חאטר מאסר עולם.

הפרוטוקול שנמסר לידי ישראל כולל גם את טענותיהם של הסניגורים בבית־הדין הצבאי: כי הנאשם איננו שפוי בדעתו, כי איבד את שפיותו במהלך שירותו הצבאי, וכי סבל, מילדות, מליקויים נפשיים קשים ומחוסר יציבות. השופטים, שהסתייעו בדו"חות של פסיכיאטרים, קבעו חד־משמעית: הנאשם היה שפוי בדעתו בשעת הרצח.

לישראל תישמר הזכות, אחרי העיון בפרוטוקול, לבקש הבהרות נוספות בעניינים שלא יהיו ברורים די הצורך. ראוי לציין כי בעקבות המהומות האחרונות במצרים, שפרצו בבסיס של יחידת הבטחון המרכזי בגיזה, נעצרו מרבית המפקדים ובעלי הדרגות ביחידה שאליה השתייך סולימאן חאטר. גם הממונה הישיר על כוחות אלה, שר־הפנים אחמד רושדי, שוב איננו מכהן בתפקידו: ביום השלישי למהומות הוא נתבע לשלם את המחיר המלא למחדל וסולק.

סולימאן חאטר.
מתוך הפרוטוקול של ביה"ד הצבאי:
„אין לי הסבר מדוע הרגתי את הישראלים.
הם לא נהגו באלימות, ולא היתה פרובוקציה מצדם"

יום חמישי, כ' באדר ב' 13.3.86

מירה אברך מספרת:
בלי חרות משעמם להם
עמוד 14

חוות החיות
מאת זיוה יריב
עמוד 15

הוקפאה תוכנית המיזוג של סולל בונה ושיכון עובדים
מאת אריה אבנרי
עמוד 18

פסטיבל עכו: מי יהיה המנהל האמנותי?
מאת עמוס אורן
עמוד 32

שיחות טאבה, רואים את הסוף

אווירה אופטימית שררה אתמול במלון „אכדיה" בהרצליה: שטר־הבוררות יהיה מוכן עד סוף החודש ■ האמריקנים הציגו כבר רשימת מועמדים לכהונת הבורר הבינלאומי

מנכ"ל משרד ראש הממשלה, אברהם טמיר, נראה אתמול במצב־רוח מרומם. בפני העיתונאים שהקיפו אותו בלובי של מלון „אכדיה" בהרצליה, שם החל אתמול סיבוב נוסף של שיחות־טאבה, היה אברהם מוכן להתחייב: „אפשר לגמור את שטר־הבוררות על טאבה עד סוף החודש". כל הנקודות, כל הנושאים? „אנחנו לקראת הסוף. הנקודות שלא ייסגרו – יועברו להכרעת הדרג המדיני".

מנכ"ל משרד־החוץ, דוד קמחי, היה מוכן, כצפוי, להתחייב פחות מעמיתו ממשרד ראש־הממשלה. האמנם ניתן לסיים עד סוף החודש? קמחי: „אינשאללה. אני מקווה".

זהו המיפגש הרביעי, שבו עוסקות שלוש המשלחות – מישראל, מארצות־הברית וממצרים – בניסוח שטר־הבוררות. אין עוד פילפולים והתנצחויות סביב מישור, בדרך לפתרון המחלוקת. עכשיו מנהלים משאו־מתן, לפעמים גם בטונים גבוהים למדי, על החומר שיוגש לעיונו של הבורר הבינלאומי. קביעתו תחייב את שני הצדדים, גם את המפסיד. האמריקנים כבר הציגו רשימה של לא פחות מעשרה מועמדים לכהונת הבורר הבינלאומי. כל המועמדים הם משפטנים מקצועיים, עורכי־דין בעלי שם עולמי. לאיש מהם לא היתה מעורבות כלשהי במשאו־מתן על השלום.

אתמול היה יומם של המשפטנים שבחבורה. המשלחת המצרית תיגברה עצמה בשני משפטנים נוספים והתייצבה בהרצליה עם שישה מומחים ויועצים למשפט בינלאומי. ישראל לא פיגרה אחריהם והופיעה בהרכב מלא: שישה משפטנים ממשרדי החוץ, הממשלה והביטחון. במשלחת האמריקנית שלושה חברים בלבד. רק אחד מהם, אלן קרצ'קו, ראש המשלחת בן ה־34, הוא משפטן. קרצ'קו, הנחשב לכוכב עולה במסדרונות הסטייט־דיפרטמנט מגיע לכל סיבוב שיחות, בקהיר או בהרצליה, בטיסה ישירה מוושינגטון.

בלובי של „אכדיה" אף נשמעות, בדרג הרשמי, הבטחות מפורשות על הענקת רשיונות מסחר לאנשי עסקים מישראל. הביתן הישראלי ביריד הבינלאומי בקהיר נפתח לפני שלושה ימים, ובינתיים מבקרים בתוכו רק אנשי עסקים. בינתיים ניתן, מגבוה, אור ירוק להתקשר בחוזים עם הישראלים. אחד מחברי המשלחת המצרית אף מבשר על הוראה רשמית למתן הקלות במעבר היבשתי של טחורות.

גם ביקורו הקרוב של שר־התיירות, אברהם שריר, מחובר כהוכחה להפגנת רצון טוב מצידה של מצרים. מישהו מעלה את הרעיון, ששריר ינצל את ההזדמנות, כדי להיפגש עם עורכי העיתונים של מצרים ולשכנעם לפרסם, בתשלום, מודעות תיירות על ישראל. אם יצליח, תהיה זאת פריצת דרך.

1300 תלמידים אינם יכולים לטעות!
עובדה: 95% הצלחה לבוגרי הקורסים המזורזים שלנו
בגרות במתמטיקה – 4 ו־5 יח'
מתאים גם לחלשים ביותר!
הלימודים למועד קיץ (יוני) 86'
מתחילים ביום א' הקרוב!

אורה שינרמן
מתמטיקה ומנהלת המכון
מכון שחר, אורה שינרמן, בית "בני ברית", קפלן 10 ת"א טל: 252637

ישר לעניין

עם: ח"כ מאיר פרוש, אגודת ישראל
על: הגנת עיר הקודש מפני תועבות כגון „הו כלכותה"

„האם כסדום היינו?"

ש. אגודת ישראל החליטה להילחם בהעלאת המחזה „הו כלכותה" בירושלים, ואתה אמרת: „היהדות החרדית תעשה הכל כדי למנוע את הדבר המכוער והמביש הזה בעיר הקודש". אתה חזית בהצגה?

ת. ברור שלא. אתה רוצה שאני אלך לראות הצגה כזאת? מספיק לי מה שאמרו עליה, מה שפורסם בעיתונות מספיק מזעזע. אני לא מבין: האם כסדום היינו? האם לגמרי איבדנו את הדרך?

ש. למה אתם מפקירים את תל־אביב לתועבות, ומגינים רק על המוסר בירושלים? בבתי־קלנוע בתל־אביב מוצגות תועבות גדולות בהרבה, כמו סרטים פורנוגרפיים – ואגודת ישראל לא מתערבת.

ת. אין צורך להזכיר את זה. ברור. אז מה אתה רוצה שאני אעשה? לירושלים בכל זאת יש איזה ייחוד, ואני חושב ש„הו כלכותה" זה משהו מתועב שאסור שיוצג בעיר הקודש.

ש. ואיך תמנעו את זה?

ת. עוד לא החלטנו. שלום לך.

■ גבי ניצן

מילה אחרי מסיבה

בלי חרות משעמם להם

על לוח המודעות בחדר – סדר־היום של הכנסת מהשבוע שעבר. חדר אפל, מכונות כתיבה מכוסות, שולחנות מסודרים – חדר סיעת חרות. המעטפות המוכנות למשלוח על השולחן – יכולות לחכות.

ועדת־הכנסת בראשות ח"כ מיכה רייסר לא מתפקדת. גם לא ועדת־הפנים בראשות ח"כ דב שילנסקי. חרות – בוועידה!

השולחנות הספורים במזנון מאויישים בח"כים מהתחיה, מרק"ח, ממפ"ם, מ„המתקדמת". לא הרבה מערכניקים טרחו לבוא...

„חרות נתנה לנו פסק־זמן 'לנקות' את השולחן", אומרים הנותרים בבניין הכנסת.

ד"ר יוסף בורג עומד מורד על דוכן הנואמים ומדבר בין השאר גם על „חברה קדישא".

קולו של ח"כ שבח וייס נשמע ברקע: „זה מתאים. הכנסת נראית היום כמו בית־קברות..."

בהשתתפות רותי סיוון ופנינה מריקו

משה קצב

מיסטר פרזידנט

אותו אולם. אותם אנשים. ההיסטוריה חוזרת על עצמה. לפני שנה וחצי הכריז כאן יצחק שמיר על מינויו של משה קצב לשר. היום הוא יושב כאן כיו"ר הנשיאות. נשיא ועידת חרות.

בדרך אל הבמה מלוות את קצב קריאות „מיסטר פרזידנט". אשה בקהל שולחת נשיקה „בהצלחה!".

הוא תופס את מקומו בשולחן הנשיאות. הכרזה הראשונה – „אני מריח את [illegible] מלכה, היא שגרם להשתוללות המבישה..."

מלני באהבה

טדי קולק

כולם למען טדי. 48 עמודים של תמונות, כתבות, מאמרים.

טדי עם קיסינג'ר, טדי עם ליז טיילור, טדי עם הנשיא פורד, טדי עם מארק שאגאל, טדי עם בן־גוריון. עשרות תמונות בחוברת מהודרת.

כל זאת הגישו לו, בארוחה חגיגית בניו־יורק לציון 20 שנות היותו ראש־עיר.

כל אחד מהנוכחים הרים כוסית לכבודו ובירך. ראש־עיריית ניו־יורק אד קוך והנרי קיסינג'ר. אייזיק שטרן והסנטור פטריק מוינהן. המלחין פול סיימון והסופר של בלו. המפיק נורמן ליר ועוד ועוד.

רק לאונרד ברנשטיין שהיה חולה ונעדר מהאירוע – שלח ברכה בחמשיר.

וכאן – ההפתעה. איש לא ידע שברנשטיין יודע עברית. אך הוא כתב את החמשיר בעברית צחה: כבוד לראש־העיר ירושלים/ מו משה, חיכה בצור והנה מים/ ואנחנו אומרים בשירים ובתפילים/ לחיים, לחיים, לחיים.

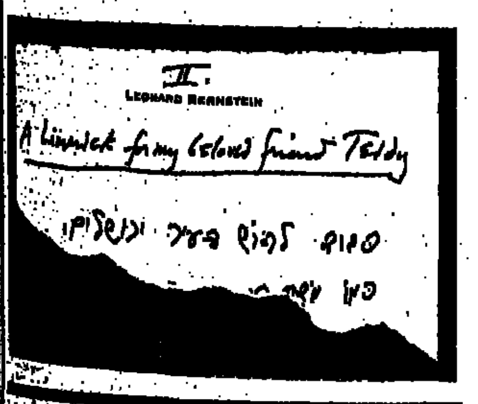

אירה פון פירסטנברג

על הברכיים

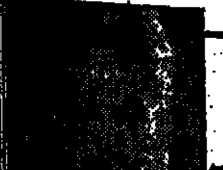

אלוף המתיחות. את הכל הוא כבר [illegible] שדיים, ידיים ושבנים. 60 אלף ניתוחים ב[illegible] 5.5 ניתוחים ליום בממוצע. פרופסור [illegible] המנתח הפלסטי המפורסם ביותר [illegible]

לא, לא נותחתי אצלו. פגשתי אותו [illegible] שערך בבר גיוור, יו"ר הוועד [illegible] אוניברסיטת תל־אביב.

הוא הגיע ארצה כאורחו של [illegible] פרופ' משה מני, שהעניק לו [illegible]

בתמורה מעניק פיטנגי מלגות [illegible] לסטודנטים ישראלים [illegible]

בתוצאות מומחיותו של פיטנגי [illegible] לראשונה בקרנבל בריו, לפני 13 שנה [illegible] על ברכיה הנסיכה אירה פורסטנברג [illegible] מרוע כרעה? פיטנגי ביצע ניתוח [illegible] ובמשך שבוע ימים לא יכלה לשבת.

כך – השקיפה על הקרנבל מהצב [illegible]

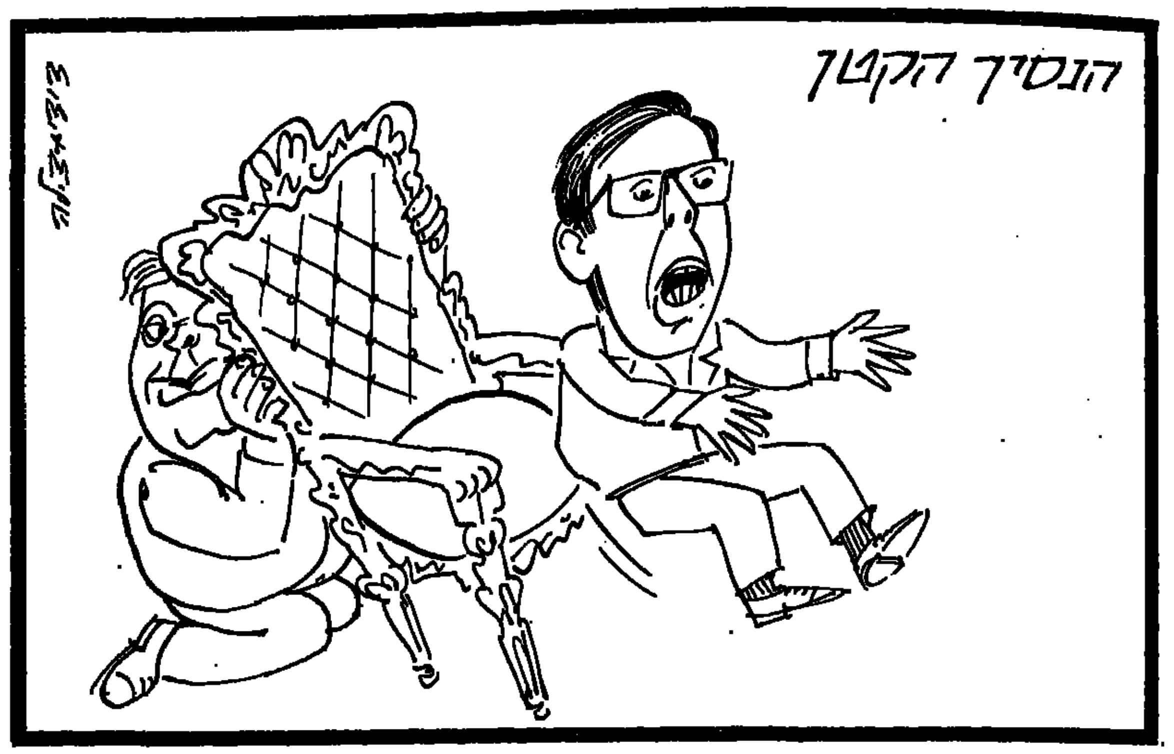

ישעיהו בן־פורת

אחדות לאומית גם בצרפת?

עיתונאים צרפתיים יודעים לספר, שבמהלך הביקור שערך ראש־הממשלה שמעון פרס לפני זמן לא רב בארמון האליזה, שאל אותו ידידו פרנסואה מיטראן: „כבעל ניסיון באחדות לאומית, מה אתה מייעץ לי לעשות?"

השיב על כך פרס בלי להסס: „אם אתה יכול להימנע מזה, תבורך. אבל אם אין לך ברירה, קח בחשבון שיצמח לך הרבה שיער לבן".

קיצורו של דבר: ביום א' הקרוב, סמוך מאוד למועד שבו נקרא מרכז מפלגת־העבודה לדון בהצעה לפרק את הממשלה, עלול הנשיא מיטראן למצוא את עצמו אנוס לכונן אחדות לאומית בארצו. ואמנם סקרי דעת־הקהל האחרונים, שנערכו ערב הבחירות לפרלמנט הצרפתי, מאשרים את ההנחה הרווחת, שמפלגות המרכז והימין ינצחו את מפלגות השמאל בהפרש משמעותי.

אם תחזית זו תתאמת בקלפי במוצאי יום א', פירוש הדבר מהפך פוליטי בצרפת. מצד אחד, בכהונה הפוליטית העליונה נשיא סוציאליסטי, פרנסואה מיטראן, שנבחר לשבע שנים, עד 1988. מצד שני פרלמנט, שהרוב בו מוכטח למרכז ולימין, שיכוננו את הממשלה הבאה בראשות אחד מנציגיהם.

הצרפתים, שכבר חודשים רבים דשים בסיטואציה אפשרית זו, מכנים אותה „קוהביטציה" – ישיבה־ביחד, ואם תרצו „אחדות לאומית". אם כי אצלם זה יהיה שונה לחלוטין מן המצב אצלנו. במובן מסויים, אצלם זה בהחלט עלול להיות הרבה יותר גרוע. בצרפת, הנשיא נישא, פשוטו כמשמעו, מן הפרלמנט והממשלה. על־פי חוק, במחי קולמוס הוא רשאי לפזר את הפרלמנט ולצוות על עריכת בחירות מוקדמות. על־פי חוק, הוא אשר ממנה את ראש־הממשלה ומנחה אותו בבחירת חברי הקבינט. חשוב מזה: על־פי המסורת, מימי דה־גול, שמורה לנשיא הזכות הבלעדית לקבוע את מדיניות הביטחון והחוץ של ארצו, ולקבל את ההכרעות המשמעותיות בתחומים אלה.

נקל לשער את עידן הבילבול שנכון לצרפת, אם כאשר מול מיטראן, באליזה, יכהן נאמר ז'אק שיראק במעון מאטיניון של ראש־הממשלה. ניטול רק היבט אחד מני אלף, שיש לנו עניין מיוחד בו. בעוד מיטראן נזהר שלא לחזור ולצייד את עיראק בכור האטומי שישראל הפציצה ב־81', שיראק במהלך מערכת הבחירות כבר הודיע, שיש בדעתו לסייע לעיראק לשקם ולהפעיל את הכור אוסיראק שהוא, שיראק, סיפק לה בהיותו ראש־ממשלת צרפת בשנות ה־70.

אם האחדות הלאומית שלנו רופסת ועלולה להתנפץ בהזדמנות קרובה, קל וחומר האחדות הלאומית נוסח צרפת, שעלולה לצאת מן הקלפיות ביום א' הקרוב. בצרפת זה יהיה עידן של אי־יציבות פרמננטית.

יעקב ברוז

הבוץ הלבנוני: גם מיטראן שוקע

ממשלת צרפת שרוייה בימים אלה במצב עדין. לא זו בלבד, שארבעה מאזרחיה, שנחטפו בביירות לפני כשנה על־ידי טרוריסטים שיעיים מאנשי „חזבאללה", טרם חזרו לבתיהם. אף לא מן הנמנע, שאחד מהם נרצח בשבוע שעבר. ארבעה צרפתים נוספים, הנמנים עם צוות־טלוויזיה, שבא בשבת ללבנון, נפלו אף הם בידי אותם הטרוריסטים.

החוטפים דורשים, בין היתר, שלטונות פאריס יראגו לשיחרורם של שני אזרחים עיראקיים, ממתנגדי המישטר הנוכחי בבגדאד, אשר ביקשו מיקלט בצרפת, אך זו הסגירה אותם לפני זמן קצר – מטעמים שלא הוסברו כראוי – לידי עיראק.

אם תתבע צרפת להחזיר אליה את השניים שהסגירה, ואם תיענה עיראק לתביעה זו, כפי שמצביעה על כך הידיעה על החלטתה לחון אותם – יגברו הסיכויים לשחרור החטופים הצרפתיים. אין לשכוח, שצרפת מספקת לעיראק אמצעי־לחימה חיוניים למלחמתה באיראן. ואגב, כאילו לסבך עוד יותר את הדברים, מתברר שנשק צרפתי, ששוויו יותר מ־100 מיליון דולר, הגיע לאיראן, כנראה, כחלק מהמאמצים להציל את ארבעת הצרפתים שנחטפו אשתקד. לטהראן, ככלות־הכל, השפעה רבה על השיעים בלבנון.

הואיל וכל זה מתרחש ימים ספורים בלבד לפני הבחירות הכלליות בצרפת, מנסה הממשלה למצוא פתרון לבעיית החטופים בכל הרחיפות האפשרית. יריביה, כפי שניתן לצפות, אינם חוסכים שבטם ממנה על דרך־טיפולה בנושא זה. לפי ידיעות שראו אור אתמול, היא הבטיחה להוציא לחופשי, תמורת הצרפתים החטופים, חמישה טרוריסטים, בכללם אלה שניסו להתנקש בשטחה בשהפור בחטיאר, לשעבר ראש־ממשלת איראן, ואת המחבל, שהיה מעורב ברצח הדיפלומט הישראלי יעקב בר־סימנטוב. אם יניבו הבטחות אלה תוצאות חיוביות – קשה לדעת.

כל זה בא להעיד מחדש, כי סלחנותן של מדינות מסויימות כלפי ארגון־טרור אחד אינה משחררת אותן מפיגועיו של ארגון־טרור אחר.

זיוה יריב

חוות החיות

בער מי אני?

האם אני מעדיפה את שורת תרנגולי החודו עטורי הכרבולת הצועדים בסך מולי, או את טור הצפרדעים נפוחי חושן המנתרים בגאון מזבוב לזבוב?

החלטה קשה.

אמנם יש לי סימפטיה לתרנגולים קונצפטואלים המחוסים ושפי־מקור וישרי־גוו, ומגינים בחרוף־נפש, כמשפחה לוחמת אחת, על שטחי המחיה שלהם, מפני אורחים בלתי קרואים.

ובמיוחד חביבה עלי תשובתם הנחרצת והאינטליגנטית לשאלה „מתי פורים".

„הדרו הדרו הדרו", הם עונים בנפנוף כרבולת סוער תוך הטלת לשלשת מסוגננת.

אך מצד שני, קשה שלא להתפעל מטור הצפרדעים כבדי־הראש ומטומטמי־המבט, הנושאים בחשיבות איד־קץ כלון אוויר עצום על צווארם.

אי־אפשר שלא ליהנות הנאה אסתטית עמוקה ממראה כיסי־האוויר האלה, אורכים ללא־גוע ובסבלנות אין קץ, לקורבנם. ואז, בזריזות חתולית בולעים את טרפם, ופוצחים בקירקור ניצחון מחריש אוזניים.

אני מביטה על המסך ומנסה לחשוב באובייקטיביות איזה קירקור נעים יותר. קירקור תרנגולי־החודו, או קירקור הצפרדעים? זפק או בלוח גוש נוצות או גוש אוויר?

לא, לא. מה פתאום? איזו ועידה? מה ועידה? מי מדבר על ועידת חרות? מי חושב בכלל על מתנת שמיר ולוי? אני בסך־הכל יושבת בבית, וצופה להנאתי בסרט טבע של ריצ'ארד אטנבורו.

עמוס כרמל

לשר הפנים יש זמן

בעוד פחות מחודש ימים יעשו אזרחי אירופה את מה שהם עושים כבר הרבה שנים טובות בתקופה שבה נושק מארס לאפריל. לילה אחד לקראת חצות, יזיזו את מחוגי השעון כדי שעה אחת קדימה ובקומם בבוקר יהיה להם שעון קיץ. כמעט שישה חודשים לאחר מכן יממשו כל בני הארצות הללו את הכלל העתיק של ה־כלכלה הנבונה: אל תשלם בשביל מה שאתה מקבל בחינם. ובמלים אחרות, אם הקב"ה סידר את עולמו כך שבחלק זה של השנה יש בחצי הצפוני של כדור־הארץ תוספת של שעות אור־שמש, אין שום סיבה שלא לחסוך באור חשמל.

כך יהיה שם (חרף הירידה במחירי הנפט וחרף המצב הכלכלי שאינו גרוע משלנו). כך לא יהיה אצלנו. כלומר, אולי יהיה אבל קשה לדעת מתי. וכל־כך למה? כי לנו יש בינתיים ועדה.

שר הפנים, הרב יצחק פרץ, איש שקול ומחושב, לא ינהג בשגעון ולא יפעל בחיפזון. לא הוא שיעשה „זבנג וגמרנו" בעניין כה נכבד. אשר על כן נמנה וגמר כי בטרם יוכרז על שעון קיץ בארץ הזאת צריך לבדוק בצורה יסודית את לקחי השנתיים האחרונות. ככלות הכל, שנים רבות לא היה כאן שעון־קיץ והנהגתו בשנתיים האחרונות לא היתה אלא נסיון.

וכך יושבת לה הוועדה ובודקת את מה שנודע לגויים זה מכבר. כך יושבים החכמים ומתעמקים בבעיה שהשכל הישר פתר אותה ברגע שהוצגה לפניו. כך יעבור חודש ועוד חודש ומצוקתו של השר תלך ותקטן — גם אם ייאלץ בסופו של דבר להכריז על שעון־קיץ, יהיה זה שעון־קיץ מקוצץ, כזה שיוכל להציג אותו בפני הוועדה של השנה הבאה כשעון־קיץ שלא חסך הרבה.

כך עפים מבעד לחלון גם כמה מיליוני דולרים טובים שיכלו ל„הצמיח" או לשמש לכמה עניינים חשובים אחרים. אכן, מי אמר ש„אנחנו ושרינו חושבים רק על כסף"?

תגובות

לא להיסחף!

בימים האחרונים מרווחים כלי־התיקשורת בהרחבה על התעוררות הבורסה.

הזכרון קצר. נשכחו כבר הריווחים מהמפולת הגדולה, בהם נראו אנשים שבורי־לב ומרוקני־כיס מבכים על כסםם שהתנדף. נשכח כבר טעמו של העלבון הצורב של ה„משקיע הקטן", שנותר בידו צרור ניירות שאיבדו ערכן, שעה שהספקולנטים הגדולים הצליחו להימלט מההתמוטטות מבעוד מועד.

נשכחו גם פקידי הבנק, שבתקופת הפריחה סיפקו לכל דורש עצות־חינם (לעתים קרובות לקידום האינטרסים של מקום עבודתם, ולא שלך), וכאשר היית אובד עצות קצרה ידם מלהושיע. כדאי לזכור את הכלל החשוב, שבמקום שיש מרוויחים יש גם מפסידים, והאחרונים הם בדרך כלל אותם משקיעים שאינם מבינים את כללי־המשחק.

מן הראוי שהטלוויזיה תוציא מהארכיון את המחזות קורעי־הלב של אנשים שעולמם חרב במפולת המניות. הזכרון קצר, אך אולי המראות יחזירו אותו...

תל־אביב — סמי סידרנסקי

■ שבועת־הרופאים נשתכחה?

למיקרא הידיעה תחת הכותרת „מנע מתן תרופה מקשישה בגלל 13 ש"ח" („ידיעות אחרונות", 3 במרס), נזכרתי באירוע שהתרחש לפני 53 שנים.

הנני יליד צ'כיה וגדלתי בבית דתי. באחת השבתות חלתה אימי ז"ל. הזמנו רופא (שלא היה יהודי) ולאחר הבדיקה נמצא, כי אימי חלתה בדלקת ריאות.

הרופא ביקשני להתלוות אליו לבית־המרקחת, קנה את התרופות הנחוצות ומיוזמתו אף שילם עבורן. זאת משום שידע כי אנו שומרי־מיצוות ומנועים מלשלם כסף בשבת. כשנפרדנו הוא ביקשני לסור למחרת לביתו ולהביא לו את התשלום עבור הביקור והתרופות.

אני מציע לציבור הרופאים לתת דעתו אם רופא זה ראוי לתואר המכובד, הקשור קשר בל ינתק לשבועת הרופא...

בת־ים — משה שורף

■ שיא הצביעות

62 חברי־כנסת חתמו על מיסמך המצדד בחוק שכר המינימום, אך בעת ההצבעה הצביעו נגדו. האין זה אחד משיאי הצביעות? נושא זה נוגע בנפשה של אוכלוסיית מעוטי־היכולת, ששכרה הדל אינו מאפשר לה קיום של כבוד; ואילו נציגינו בכנסת ישראל מתעלמים מהצורך הדוחף לקבוע שכר מינימום – מצב שמנוצל היטב על־ידי מעסיקים מחוסרי־מצפון – אך לעומת זאת על עצמם מרעיפים הטבות מפליגות.

צדק ח"כ שבח וייס, אכן הציר העם המשלים עם תעתועים כאלה...

קרית־טבעון — אהרן זהר

■ יש סיבה למסיבה

נתן ברון שואל: „מה השמחה?" („ידיעות אחרונות", 28 בפברואר). עמים מתעולם־השלישי (פיליפינים והאיטי) משתחררים מעול רודנים שמצצו את דמם.

ברון לא מבין מה השמחה. הוא סומא לתהליכים שהם בלתי־נמנעים במאה העשרים, בהם עמים שואפים להשתחרר ורוצים יותר חופש, שוויון ודמוקרטיה.

הסכנה הנוראית שמוצא הכותב בעתיד עמים אלו – היא סכנת הקומוניזם. ניתן להבין מדבריו כי סכנה זו גדולה יותר מסכנת הדיקטטורה, והסכנות של עוני והרעת־רעב.

תל־אביב — דן יזרב

■ מדוע לא קם ישוב ערבי

במאמר המקיף שהתפרסם בעתונכם על דוד אר־נפלד ז"ל, הובאו בין היתר דבריו של אחמד מסארוה מכפר ערערה על הקמת ישוב ערבי של השומר הצעיר והוא טוען: „מפ"ם לא רק לא עזרה – היא הכשילה". לדברים אלה אין שחר, והאמת היא הפוכה.

בסוף שנות החמישים עלה הרעיון שחברי תנועת הנוער הערבי חלוצי יקימו ישוב ערבי. הן מפ"ם והן תנועת השומר הצעיר תמכו ועודדו את היוזמה הזאת. ב־1959 נשלח מכתב בנדון אל שר־החקלאות דאז, קדיש לוז ז"ל, חתום על־ידי מחמוד יונס, שכיהן כמזכיר התנועה ושנבחר באחרונה להנהלת הוועדה המרכזית של ההסתדרות מטעם מפ"ם. תשובתו של לוז היתה, שהקמת ישובים חדשים זה לא מעניינה של הממשלה, אלא של הסוכנות היהודית. תשובתה של הסוכנות לא איחרה לבוא: היא מקימה ישובים יהודיים בלבד על אדמת הלאום, וכך נשלה היוזמה להקמת ישוב ערבי.

תל־אביב — לטיף דורי
רכז המגזר הערבי במפ"ם

מוסקבה: יורצ'נקו חי וקיים

– מאת כתבי "אי.פי." במוסקבה ובוושינגטון –

הידיעות שפורסמו באחרונה במערב, כאילו העריק הסובייטי ויטאלי יורצ'נקו הוצא להורג, בברית־המועצות לאחר שחזר לא מכבר לארצו – הוכחשו אתמול על ידי השגרירות הסובייטית בוושינגטון.

בהודעה שפורסמה על־ידי השגרירות נאמר, כי "יורצ'נקו חי וקיים, מצב בריאותו טוב והוא עובד במוסקבה".

יורצ'נקו תואר על־ידי האמריקנים כאחד המרגלים הבכירים ביותר ב"ק.ג.ב." – המשטרה החשאית הסובייטית. בעת שהיה בשליחות ברומא באוגוסט שעבר ערק למערב והגיע לארצות־הברית, אולם לפני שלושה חודשים ביקש לחזור למולדתו. הוא אף הופיע במסיבת־עיתונאים במוסקבה ובה טען, כי הוא לא ערק כלל אלא נחטף על־ידי סוכנים של סוכנות הביון המרכזית האמריקנית (סי.איי.אי.). הוא סיפר, כי הסוכנים האמריקניים סיממוהו, וניסו לשכנעו שהוא בוגד במולדתו.

תחנת רדיו מערבית מסרה בשבוע שעבר, כי לאחר שובו לארצו הוצא יורצ'נקו להורג על־ידי כיתת־יורים ולמשפחתו הוגש חשבון על התחמושת שנדרשה לכך. ידיעות דומות פורסמו גם באמצעי־תקשורת אחרים במערב. הודעת השגרירות הסובייטית בוושינגטון מכחישה את הידיעות הללו מכל וכל.

עיתון המפלגה הקומוניסטית הסובייטית "פראבדה" אף מסר, כי יורצ'נקו מתכונן לכתוב ספר על החוויות שעברו עליו בזמן היותו בידי אנשי ה"סי.איי.אי.". הידיעה ב"פראבדה", החתומה על ידי תומאס אנטולייב, חוזרת על הטענה הסובייטית שהאמריקנים מממנים את מורדי ניקרגואה ומזכירה את פרשת יורצ'נקו כבדרך אגב. "ניקרגואה איננה המקום היחיד שבו ארה"ב מתערבת", כותב אנטולייב. "די להזכיר את השרירות השערורייתית של השירותים המיוחדים האמריקניים כלפי הדיפלומט הסובייטי יורצ'נקו, אשר הושפל במשך 93 יום בחדרי־העינויים של ה"סי.איי.אי.". יורצ'נקו גילה את מה שעבר עליו אחרי שובו הביתה. יש לו עוד הרבה יותר לספר ביומניו, אשר אותם הוא מכין עתה לפרסום".

המאמר ב"פראבדה" אינו מוסר כל פרטים נוספים על פעילותו של יורצ'נקו וגם איננו מזכיר את השמועות שנפוצו במערב על אודות הוצאתו להורג.

ידידי דמיאניוק: בריה"מ פיברקה הוכחות בגלל שהוא אוקראיני

מאת יעקב אילון, ניו יורק

ידידיו של ג'ון (איוואן) דמיאניוק בקהילת האוקראינים–אמריקנים בעיר קליבלנד ניסו להגן עליו לכל אורך המאבק המשפטי שקדם להסגרתו. הם רואים בכך חלק ממאבק שבין יוצאי אוקראינה לבין השלטונות בבריה"מ.

בכתבה המתפרסמת בעיתון הניו יורקי "ניוז דיי" טוענים בני הקהילה, כי ההוכחה המרכזית, שהביאה לביטול אזרחותו האמריקנית של דמיאניוק, סופקה לאמריקנים ע"י בריה"מ. מדובר בתעודת זיהוי שתפסו הסובייטים לאחר התבוסה הנאצית. בתעודה זו, על שמו של איוואן דמיאניוק, נמצאת תמונתו של אדם צעיר, שזוהה ע"י עדים כ"איוואן האיום" ממחנה טרבלינקה. ידידיו של דמיאניוק מציינים שבתעודה מצויין שגובהו של "איוואן האיום" הוא כ־175 ס"מ, בעוד שגובהו של דמיאניוק הוא 187 ס"מ. בתעודה נאמר, כי האיש נשלח למחנה "סוביבור", שליד טרבלינקה. הם טוענים, כי שומר אוקראיני ממחנה טרבלינקה בשם איוואן כבר הוצא להורג כדי סלדורף.

מה מניע את הקהילה האוקראינית בקליבלנד, אוהיו? "זה לא דמיאניוק", אמר אחד מהם, "וזהו העובדה שמשתמשים במסמכים סובייטים נגד אוקראינים. הסובייטים רוצים לדכא כל התנגדות של הלאום השני בגודלו בבריה"מ. הם היו שמחים להיפטר מאוקראינים החיים בארה"ב, שהם רואים בהם חתרנים אנטי־קומוניסטיים".

משרד המשפטים האמריקני דוחה כמובן את כל הטענות הללו. לדבריו, המסמך שסיפקו הסובייטים אותנטי למהדרין. העובדה שלפחות 12 שופטים, שדנו בפרשה במשך שש שנים פסקו נגד דמיאניוק מדברת בעד עצמה.

טייס פולני ערק לגרמניה

טייס פולני הנחית שלשום בשעות אחר־הצהריים מטוס חד־מנועי בבסיס התעופה הצבאי האמריקני טמפלהוף שבמערב ברלין.

דובר צבאי אמריקני אמר שיש להניח שהטייס הפולני יבקש מקלט מדיני במערב גרמניה.

איש מלבד הטייס לא היה במטוס הקטן, המצוייר כנראה להעברת פצועים. (עייצ)

אופנה חדשה: מעצב האופנה האיטלקי פראנקו מוסצ'ינו הציג שלשום במילאנו את "חמלת האחרונה" שלו לעונת הסתיו 1986 – ביקיני ותפור על טוהר עם צווארון פתוח לאלו המסרבות להיפרד מבגד הים בסוף הקיץ (תצלום־רדיו "אי.פי.")

600,000 ד' לדמי חבר במועדון גולף יוקרתי בטוקיו

– מאת כתב סי"צ בטוקיו –

יפאני אמיד שרצה בעילום שמו שילם זה עתה 113 מיליון ין, יותר מ־600,000 דולר, כדי להתקבל כחבר בקאונטרי קלאב קוגאנאיי, אחד ממועדוני הגולף האקסלוסיביים ביותר בטוקיו.

מיעוט המקומות הפנויים ביפן ולהיטותם של 11 מיליון יפאנים לספורט זה, העלו את המחירים המשתלמים תמורת השתייכות למועדון גולף לשיאים חסרי תקדים. חברות במועדון כזה, כאשר רשאים להעבירה לאדם אחר, מוכרת כאחת ההשקעות הטובות ביותר ביפאן. שוויה של השקעה כזו יעלה עוד יותר, כאשר ינהיגו בקרוב ביפאן שבוע עבודה של 5 ימים.

קיימים ספסרים המתמחים במכירה וברכישה של חברויות אלו, המהוות חלק ניכר מהונם של חברי ממשל בטוקיו. ראש הממשלה, נאקאסונה, חבר בחמישה מועדונים כאלה. שר החוץ, שינטארו אבה, חולש על שמונה של חברות במועדון גולף, בעל השיא מבין חברי הממשלה הוא נובורו טאקשיטה, שר האוצר, והוא חבר ב־12 מועדונים...

קורבנות "איידס" גם ביוגוסלביה

שישה חולי "איידס" מתו ביוגוסלביה בשנה החודשים האחרונים – מסר אתמול העיתון היוגוסלבי "פוליטיקה אקספרס".

הקרבן האחרון, חולה־המופיליה בגיל העמידה, מת בשבוע שעבר בבית חולים בבלגראד. הרופאים סבורים כי הוא נדבק במחלה כתוצאה מקבלת עירוי־דם מתורם נגוע בנגיף "איידס".

עכשיו ב"מטמון תשואה" בשנה הראשונה

אפשרות משיכה בכל חודש
ניתן למשוך את כספי החסכון כבר אחרי 3 חודשים, ולאחר מכן בכל חודש, עד תום שנה, ולקבל תשואה בהתאם לריבית ה"פריים".

יותר ריבית בכל חודש
• בשנה הראשונה, ריבית הולכת וגדלה מדי חודש כבר אחרי 3 חודשים.
• ריבית "פריים" מלאה כבר בתום 9 חודשים.
• למשלימים תקופת חסכון של 30 חודש – 30 מדדים מלאים בתוספת 6% ריבית שנתית צמודה.

פרטים מלאים בכל סניפי בנק הפועלים ובנק אמריקאי ישראלי.

שרות השקעות מקיף אצלך בסניף
בנק הפועלים
אבנת|קרמון|שיפרין|נעמן

"ישראל לא תפעל לביטול עיסקת הטילים בין ארה"ב לסעודיה"

– מאת יעקב אילון, ניו יורק –

הממשל האמריקני הודיע אתמול לקונגרס על מכירת טילים ב־350 מיליון דולר לערב הסעודית וצפוי להיתקל בהתנגדות לעיסקה.

מקורות בכירים בירושלים אמרו ל"ניו־יורק טיימס", כי למרות שישראל מתנגדת לעיסקה היא אינה מתכוונת לפעול כארגון תקיף לביטולה משום שאינה רואה בה איום ממשי על ביטחונה, ששווה עימות עם ממשל רייגן.

למרות זאת, ממשיך הלובי היהודי בוושינגטון לגייס מתנגדים לעיסקת הטילים. כרגע נראה, שהוא יצליח לבלום אותה בבית הנבחרים. הנשיא רייגן שלח שדר למלך פאהד בשבוע שעבר, שבו הבטיח לו להפעיל את השפעתו כדי שהעיסקה תבוצע.

עם זאת, טרוד הממשל במאבק דומה על מכירת נשק למורדים בניקאראגואה, המעוררת מחלוקת נרחבת בארה"ב.

פקידים בסטייט דפרטמנט אומרים, כי יכולתו של הממשל להוציא לפועל את מדיניותו כלפי מדינות ערב מוגבלת ביותר. לאחר פסילת עיסקת הנשק לירדן ועם ההתנגדות הצפויה לעיסקה עם סעודיה, לא מסוגל הממשל לספק נשק למדינות ערביות ידידותיות.

לאן נעלמו הכשרונות המתמטיים

– מאת כתב "אי. פי." בלוס אנג'לס –

צעירים בני 14 בארצות־הברית מפגרים בכשרונותיהם המתמטיים אחרי מרבית בני־גילם מ־12 מדינות אחרות – מוסר ה"לוס אנג'לס טיימס" על פי תוצאות שורה של מבחנים בינלאומיים.

העיתון מוסר, הניבחנים מיפאן, הולנד והונגריה קיבלו ציונים גבוהים יותר במבחנים באריתמטיקה, אלגברה, הנדסה וסטאטיסטיקה, מאשר עמיתיהם מ־10 המדינות הנותרות.

הציונים הממוצעים של הניבחנים האמריקניים עלו רק על אלה של עמיתיהם משוואזילנד, ניגריה, תאילנד ושבדיה.

במיבחן השוואתי נפרד שבו נבדקו תלמידים בני 18 מ־10 מדינות באלגברה וחשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי, קיבלו האמריקנים את הציונים הנמוכים ביותר.

שר־החינוך האמריקני ויליאם בנט אמר, כי הוא מודאג מן התוצאות הללו. לדבריו נובע הדבר מתוך כך, שתלמידים רבים אינם מוכנים לקחת קורסים מתקדמים במתמטיקה בכיתות הביניים והעליונות.

"הילדים שלנו מוכשרים", אמר בנט לכתב העיתון. "השאלה היא מה אנחנו נותנים להם ומה הם לומדים. היפנים אינם משתמשים באמצעי־קסם כלשהם – הם פשוט עובדים יותר קשה על החומר".

הסקר הראשון על ההישגים במתמטיקה נערך ב־1964 בהשתתפות תלמידים מ־12 מדינות. בסקר ההוא השיגו התלמידים האמריקניים הישגים בינוניים – תוצאות שנחשבו אז למאכזבות.

הגלשן התרסק בדרך לחופש

– מאת כתב "אי. פי." בפראג –

שני אזרחים צ'כוסלובקיים הרכיבו מנוע על גלשן וניסו להימלט בו למערב, אבל כלי־הטיס הבלתי־שיגרתי שלהם התרסק ואחד מהם נהרג – מסר אתמול העיתון הממלכתי "סבובודה".

העיתון לא זיהה את השנים בשמותיהם וגם לא מסר מתי והיכן נעשה נסיון־הבריחה המקורי. אך הוא מציין כי הדבר היה איש בסביבות ברנו, כ־150 ק"מ דרומית־מזרחית לפראג.

העיתון מספר כי השניים, בני 29 ו־30, הרכיבו מנוע על הגלשן וניסו לעבור בעזרתו את הגבול, כנראה לאוסטריה. אולם לרוע מזלם הסתבך אחד הכבלים במדחף והגלשן התרסק לא הרחק מברנו. אחד מן השניים נפצע קשה ומת אחרי־כן מפצעיו.

"סבובודה" מספר כי קרוביו של ההרוג ניסו לחפות עליו ומסרו לשלטונות כי הוא נפצע בתאונת־דרכים, אולם החקירה חשפה את האמת.

הידיעה איננה מוסרת אם ננקטו אמצעים חוקיים כלפי האיש השני.

איכרים יוונים חסמו את הכבישים לטורקיה

במחאה על מדיניותה החקלאית של ארצם

– מאת כתב "רויטר" באתונה –

התנועה בכבישים בין יוון וטורקיה הופסקה, לאחר שאיכרים זועמים חסמו בטרקטורים צמתי כבישים עיקריים בקצה הצפוני־מזרחי של יוון.

תנועת איכרים ימנית, שאירגנה את חסימת הדרכים, נקטה צעד זה כדי לתמוך בתביעותיהם למחירים גבוהים יותר לתנובתם, וכדי לשים קץ ל"קולקטיביזם" במדיניות החקלאית של ממשלתה הסוציאליסטית של יוון.

שחקנית הקולנוע מריל סטריפ מחזיקה בידיה את הגביע, שקיבלה שלשום כשנבחרה כשחקנית המועדפת של השנה בתחרות "פיפל'ס צ'ויס". (תצלום־רדיו "רויטר")

נשפי־החשק של מרקוס הונצחו במאות סרטי וידיאו

– מאת אן סקוט, כתבת "אי. פי." במנילה –

אורח חייו האכסטרוואגנטי של נשיא הפיליפינים המודח, פרדיננד מרקוס, מומחש בצורה בוטה על־ידי אוסף סרטי הווידיאו הפרטיים שלו, אשר נחשף שלשום במנילה.

הסרטים מראים נשפי־חשק מפוארים, חגיגות יום־הולדת משפחתיות, מסיבות־דיסקו, נשפי־מסיכות וכיוצא באלה בילויים. "הסרטים הביתיים" של משפחת מרקוס הוסרטו במשך השנים על ידי צוות־ההסרטה הנשיאותי האכסקלוסיבי. כדי לצפות באוסף כולו יש צורך במאות רבות של שעות־הקרנה.

השלטונות החדשים בפיליפינים פתחו את ארכיון־הווידיאו הפרטי של הנשיא מרקוס והסרטים שוחררו אתמול להקרנה על ידי רשתות־טלוויזיה מערביות.

באחד הסרטים נראית אישתו של מרקוס, אימלדה, בשמלת נשף עמוקת־מחשוף, כשהיא רוקדת דיסקו עם השגריר האמריקני לשעבר ורגנו מקיקאניס, על סיפון היאכטה הנשיאותית "אנג פאנגולו" בספטמבר שעבר.

סרט אחר מראה נשף־מסכות מפואר שנערך לכבוד יום־הולדתה ה־30 של בת הנשיא, אירנה. בין השאר נראה בסרט גבר שמן, לבוש חיתולים כחולים־אדומים ולראשו מצנפת־תינוקות אדומה, הפורץ מתוך עוגת־נייר ענקית ומיבב "אימא, אימא".

הסרטים הפרטיים, אשר נשמרו בעבר בסוד, עוררו תגובות זעם מצד הציבור הפיליפיני, כיוון שהם משקפים את אורח־החיים הפזרני ואת הבילויים הבדבוניים של משפחת מרקוס, תוך התעלמות בוטה מן הדלות הנוראה שבה מתחבטים רבים מתושבי הפיליפינים.

"הוי אלי, כיצד זה יתכן", אמר אזרח פיליפיני אתמול, כאשר חזה בהקרנת אחד הסרטים בטלוויזיה המקומית. בסרט זה ניראים מרקוס ואימלדה באחד הנשפים המפוארים כשהם רוקדים במועדון־הדיסקו הפרטי שלהם בארמון מאלאקאנג – מעונם הרשמי בעשרים השנים האחרונות.

בסרטים ניתן לראות אין־ספור מסיבות פורניות אחרות שנערכו על ידי מרקוס לבני משפחתו, לידידיו ולבעלי־בריתו הפוליטיים.

פקידי המשטר החדש בראשותה של הנשיאה קוראזון אקינו מתכוננים להציג דוגמאות מנקרות־עיניים אחרות של העושר של משפחת מרקוס בפני "העניים שבעניים מתושבי הפיליפינים", כאשר ארמון הנשיאות ייפתח כמוזיאון והחל מיום ו'.

אקינו החליטה שלא להשתמש בארמון הנשיאות, ותפעיל את משרדיה בבית־הארחה.

מקררי אמקור XL
עד – 26.3.86
מבצע תשלומים
עוד לפני עליית המחירים
5 תשלומים חודשיים שווים לא צמודים לדולר או למדד!
רק בתוספת 6% דמי אשראי!*
* 42% ריבית אפקטיבית שנתית
שרות אמפא שרות ללא תחרות
להשיג בכל חנויות אמפא, אצל סוחרים מורשים, ברשתות שקם, המשביר לצרכן ומת"מ.
אמקור

עסקים ואנשים

חברת הביטוח לא מיהרה לשלם את נזקי הפריצה

מפעל הנעלים „ג'יפסי" תובע מ„כלל־ביטוח" 80 אלף דולר

ציון גולן
לא מוכן לפשרות

חברות הביטוח, המציעות ללקוחות שלהם מיגוון רחב של תוכניות ביטוח, ומבטיחות להם פיצוי מידי במעט לכל נזק אפשרי, לא ממהרות תמיד לשלם את התביעות של המבוטחים, למרות שהן היו זריזות יותר בגביית הפרמיות. כך לפחות מסתבר מתביעה שהוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב על ידי מפעל הנעליים התל אביבי „ג'יפסי".

חברת „ג'יפסי", בוטחה על ידי חברת הביטוח „כלל ביטוח", בפוליסה מיוחדת לבתי מלאכה, הנקראת „מטריה". זמן קצר לאחר מכן אירעה פריצה למפעל ונגנבו ממנו 1,430 זוגות נעליים ותומרי גלם שונים. הנזק הכולל הוערך בכ־30,330 דולר.

כאשר פנה מנהל המפעל, ציון גולן, לחברת הביטוח וביקש לקבל פיצוי בגין הנזק, סירבה חברת הביטוח לשלם את הנזק בנימוקים שונים ולבסוף היתה מוכנה לפשרה, לפיה תשלם רק חלק מהנזק.

ציון גולן סירב לקבל הצעה זאת, ובימים אלה הגישה חברת „ג'יפסי" תביעה לבית המשפט המחוזי בתל אביב, באמצעות עו"ד אבי מאיר, בה היא תובעת מחברת „כלל־ביטוח" סכום של 48,355 דולר, שהוא סכום הנזק המקורי, בתוספת ריבית של כ־32,500 דולר, שנצברה מיום קרות הפריצה ועד יום הגשת התביעה.

טרם הוגש כתב הגנה.

בני ברק

הנגרים עובדים ל...מחשב

ענף ייצור הרהיטים עובר בתקופה האחרונה מהפך של ממש. כך טוען ישראל בריג, מנכ"ל „רהיטי בריג", שנבחר בימים אלה לעמוד בראש המועצה הפדגוגית של ענף הרהיטים, שמטרתה להכשיר כוח אדם חדש לנגריות הרהיטים.

לדבריו ענף ייצור הרהיטים הוא כיום מתועש וממוחשב ברובו הגדול, והתדמית הישנה של נגריה קטנה ולא מודרנית עוברת מן העולם. יש לציין כי בשנים האחרונות רכשו נגריות הרהיטים הגדולות ציוד תעשייתי אוטומטי וממוחשב במיליוני דולרים וגם חלק מהנגריות רכשו מכונות אוטומטיות, אם כי בהיקף מצומצם יותר. מצב זה מחייב להכין מערכת חדשה להכשרת כוח אדם המותאמת לציוד החדש של הענף. מימון הבנת המערכת ייעשה על ידי קרן היטל המחקר של יצרני הרהיטים.

הוקפאה תוכנית המיזוג של סולל בונה ושיכון עובדים

יו"ר „שיכון עובדים", ח"כ רפי אדרי: בתקופה קשה זו בענף הבניה, חשוב לשמור על האמון שרוכשי הדירות נותנים לחברה שלנו, הנהנית משם טוב בשוק וממאזנים ריווחיים. מיזוג עם „סולל־בונה" הנתונה בקשיים, עלול לפגוע באמון של הלקוחות

אהוד שילה
מנכ"ל „סולל־בונה"

רפי אדרי
יו"ר „שיכון־עובדים"

מאת **אריה אבנרי**

בצמרת ההסתדרות התגבשה בימים האחרונים החלטה להקפיא את תוכנית המיזוג של חברת הבניה ההסתדרותית „שיכון עובדים", במסגרת „סולל בונה", בעקבות ההתפתחויות האחרונות הקשורות במצבו הכספי החמור של קונצרן הבניה ההסתדרותי הגדול, „סולל־בונה".

תוכנית המיזוג שהתקבלה לא מכבר במינהלת חברת העובדים, נועדה להביא לייעול במנגנונים הכפולים של שתי חברות הבניה ההסתדרותיות הגדולות, ולחסוך בהוצאות בתקופה הקשה העוברת על ענף הבניה, המצוי בשפל עמוק מזה כשלוש שנים.

ממקורות בחברת העובדים נמסר לי כי בנסיבות החדשות, אין טעם במיזוג מעין זה, העלול לפגוע בתדמית הטובה של „שיכון עובדים". משום כך הוחלט להקפיא את המיזוג למרות שההחלטה עליו כבר נתקבלה ע"י מינהלת חברת העובדים.

יו"ר מועצת המנהלים של „שיכון עובדים", ח"כ רפי אדרי, שנשאל בנושא זה בסוף השבוע שעבר, בישיבת הסגל הבכיר של חברתו, אישר כי הנושא של המיזוג אינו אקטואלי עתה. הוא הוסיף כי דוקא בתקופה קשה זו בענף הבניה, חשוב לשמור על האמון שרוכשי הדירות נותנים בחברה שלנו, הנהנית משם טוב בשוק וממאזנים ריווחיים. מיזוג עם „סולל־בונה" הנתונה בקשיים, עלול לפגוע באמון של הלקוחות.

כאשר נשאל אדרי בענין השמועות על הכוונה למנות את רפאל בן עמי, מנהל סניף בנק הפועלים בירושלים, לתפקיד מנכ"ל „שיכון עובדים", תפקיד העומד פנוי מאז עבר רפי אדרי לכהן כיו"ר החברה השיב: „לא אתן את תמיכתי למועמד זה או אחר, מחוץ לחברה או מתוכה, אם לא אהיה משוכנע בכל מאת האחוזים שיש לו את הכישורים המתאימים להתמודד עם תפקיד זה". סתם ולא פירש.

„דלק השקעות" מחפשת השקעות

החברה שברשותה כספים נזילים רוצה לרכוש מפעלים בתחום הכימיה הפלסטיקה, או הקרטון – ללא הצלחה

מאת **אברהם דישון**

חברת „דלק השקעות", מנסה באחרונה להרחיב את השקעותיה ולרכוש מפעלים חדשים – בינתיים ללא כל הצלחה. החברה, מחפשת מעיקר השקעות בתחום הכימיה, הביוכימיקלים, הפלסטיקה, או הקרטון.

לדברי מנכ"ל החברה, אבינועם פינקלמן, אין לה כמשק השקעות מעניינות. לדבריו החברה נזילה ומוכנה להיכנס לכל תחום, כולל מפעלים מסחריים, אך למרות המאמצים אין „דלק השקעות" מצליחה לרכוש מפעלים נוספים.

באחרונה רווחו שמועות כי החברה מנהלת מגע עם חברת „גילית" במגזר העמק המייצרת תמרוקים קוסמטיים. פינקלמן הכחיש את השמועות הללו מכל וכל.

„דלק השקעות" מחזיקה ביום בכ־50 אחוזים בערך על האריזות „גל־דייספילר", לאחר שרכשה חלק מן המניות בבורסה. כמו כן היא מחזיקה ב־20 אחוז ממניות חברת „חיפה־כימיקלים", וכ־40 אחוזים ממניות חברת „ריטקו" בחיפה, שהיא יצרנית של אבקת כביסה „קליין" ומוצרים נוספים.

בנוסף לכך מחזיקה החברה ב־75 אחוזים מחברת „סעם", שהיא יבואנית רכב מסוג „סאאב", והיא מחזיקה ב־37.5 אחוזים בחברת „יודפת", יבואנית רכב, ואחוז דומה היא מחזיקה בחברת „שטרן" יבואנית רכב.

פיצויים לרוכשי דירות לא יחויבו במס שבח מקרקעין

המדובר במקרים בהם הקבלן פושט רגל

מאת **צבי זינגר**

רוכשי דירות, שיקבלו פיצוי מחברת ביטוח על אבדן דירה, בתוצאה מפשיטת רגל של חברת הבניה – לא יחוייבו במס שבח מקרקעין. על כך הוחלט בנציבות מס הכנסה, בעקבות פשיטות הרגל שהיו לאחרונה בחברות בניה.

דיירים אשר ביטחו את השקעותיהם ברכישת דירות אצל חברות ביטוח, מקבלים כיום פיצוי על השקעתם שירדה לטמיון – מן החברה המבטחת. בתמורה הם מעבירים את זכויותיהם על הדירה, לחברת הביטוח.

בהנחיות החדשות שהפיצה נציבות מס הכנסה נאמר כי אין לחייב את הדיירים במס שבח, על העברת הזכויות בדירה שנקנתה לחברות הביטוח. לעומת זאת יראו העברה – כבעלת את החברה המבטחת, שאליה הועברו הזכויות – בבעלות הנכס. חברת הביטוח תחוייב במס רכישה, בהתאם לשווי הריאלי של אותו נכס שהועבר אליה.

הסוחרים יקנו ירקות ישירות מהחקלאים

מאת **אברהם דישון**

התאחדות הסוחרים הכללית, החליטה להקים חברה שתרכוש תוצרת חקלאית ישירות מן החקלאים, ולא דרך תנובה. החלטה זו באה על רקע פתיחת הרב־מכר הגדול של תנובה בתל אביב והתחרות החריפה של רשתות השיווק הגדולות בחנויות הירקות הקטנות.

בהתאחדות הסוחרים סבורים כי קניה ישירה מהחקלאים תביא לצימצום פער התיווך ולהוזלת המחירים לצרכן.

ההתאחדות כבר פנתה אל חקלאים באיזור המרכז, המוכנים לשווק את תוצרתם ישירות לחנויות. במסגרת זו, הוחלט על הקמת חברה משותפת לסוחרים ולחקלאים אשר הביעו נכונות לשווק ישירות לסוחרים.

לקוחות ניראים וחושבים אחרת!

במ.ל.ל. מכינים למאות מעסיקים עשרות אלפי תלושי שכר כל חודש.

בוא והצטרף לעוצמה.

אם אתה מעסיק מעל 30 עובדים, אתה ראוי לשירות טוב יותר.

חייג מ.ל.ל.!

תן לנו להכין לך את תלושי השכר, ותהנה משירות שלא ציפית לו.

מ.ל.ל. י־ם: 02-247256, 02-232 221
מ.ל.ל. ת"א: 03-262161, לרותי; 03-217221-9, מדור שכר; 03-256074, למשה
מ.ל.ל. חיפה: 04-512871, 04-528251

המוביל הארצי בתעשיית האינפורמציה והמחשבים בישראל.

העובדים בבנק ברקליס דיסקונט דורשים „בונוס"

טוענים שעמיתיהם בבנק הבינלאומי קיבלו מענק של חודש משכורת, למרות שריווחי הבנק שלהם היו קטנים יותר...

מאת **בני ברק**

עובדי בנק ברקליס דיסקונט הופתעו לקרוא בעתון כי הנהלת הבנק הבינלאומי הראשון החליטה לתת לעובדי הבנק מענק מיוחד בגלל הרווחים שהושגו במאזן של שנת 1985, בעוד שבבנק שלהם, שסירתם מאזן טוב יותר, לא הוצע להם כל „בונוס".

עובדי בנק ברקליס דיסקונט פנו מיד להנהלת הבנק שלהם, ודרשו לקבל גם הם „מענק מאזן". העובדים טוענים כי מאזן בנק ברקליס דיסקונט היה ריווחי יותר מזה של הבנק הבינלאומי, שכן ריווחי ברקליס־דיסקונט גדלו ב־36 אחוז בשנה האחרונה והתשואה על ההון הגיעה ל־27.3 אחוז, בעוד שבבנק הבינלאומי הראשון גדל הרווח רק ב־10.7 אחוז, והתשואה להון הגיעה ל־14.3 אחוז בלבד. לפיכך הם טוענים, מגיע להם מענק מאזן דומה לזה ששולם לעובדי הבנק הבינלאומי.

יש לציין כי בשני הבנקים, תנאי השכר צמודים לאלה הנהוגים בבנק לאומי.

נודע כי הנהלת של בנק ברקליס דיסקונט, אינה ששה לשלם את המענק המבוקש, שכן תשלום זה יהווה תקדים לכל קבוצת דיסקונט, ויחייב אחר כך את כל הקבוצה כולה. גם השותף השני בברקליס־דיסקונט, ברקליס לונדון, לא מתלהב מהרעיון, שכן שיטת מענקי מאזן אינה מוכרת להם.

דרישת העובדים לקבלת אותו מענק, עלולה לגרום להחרפת מערכת יחסי העבודה בבנק אם לא תושג בסופו של דבר פשרה כלשהי.

יוגבר הפיקוח על העברת ניכויי המס של המעסיקים

החוק מחייב העברת הכספים תוך 7 ימים ממועד הניכוי, אולם רבים מעכבים את ההעברה ◻ יעקלו רכוש פרטי של החייבים

מאת **אברהם דישון**

נציבות מס הכנסה החליטה להגביר את הפיקוח על מעסיקים אשר מעכבים את העברת הניכויים במקור, ולנקוט נגדם בצעדי ענישה מרתיעים במסגרת החוק.

נציב מס הכנסה, יאיר רבינוביץ, אמר לי כי באחרונה גברה התופעה לפיה מעסיקים רבים אינם מעבירים במועד את הניכויים של עובדיהם. החוק מחייב להעביר את הניכויים לשלטונות מס הכנסה בתוך 7 ימים ממועד הניכוי. אי העברת הכספים במועד הינה עבירה פלילית.

אלם למרות זאת, מסתבר כי מעסיקים רבים מנצלים את חוסר הערנות של מס הכנסה, ולא מעבירים את הכספים במועד. חלק מהם אף מאיים, כי אם ינקטו נגדם צעדים משפטיים הם יפטרו את העובדים ויסגרו את עיסקיהם.

על רקע תמונת מצב זו, החליט נציב מס הכנסה להגביר את הפיקוח על המעסיקים. רבינוביץ אמר כי הם החלו בעיקול רכוש פרטי של החייבים והגשה מהירה של תביעות משפטיות.

„לא נסכים לוותר על כספים אשר נוכו מן העובדים לטובת האוצר, ואשר המעסיקים משתמשים בהם כאילו היו כספים שלהם. אמר רבינוביץ.

מה שטבעי – יקר...

המבחר המוצע כיום בחנויות הטבע לצרכני המזון הטבעי הוא גדול ביותר וכולל מיגוון רחב של מוצרים מתוצרת הארץ ומיבוא, כולל ספרות ענפה המבטיחה חיים בריאים יותר לחסידי הטבעונות. מסתבר כי גם מיגוון המחירים והפער בין החנויות הוא גדול ביותר, ואיש הישר בעיניו יעשה

פער מחירים של מאות אחוזים במזון טבעי

סקר שנערך על ידי הרשות לחגנת הצרכן מגלה פער מחירים של עד 670 אחוזים בין החנויות השונות המוכרות מוצרי מזון טבעי ◻ חנויות אלה משרתות כ־150 אלף טבעונים ושוחרי מזון טבעי

מאת **שושנה חן**

פערי המחירים בין החנויות השונות המוכרות מוצרים טבעוניים הם מן הגבוהים ביותר במשק, והם מגיעים עד ל־670 אחוז במוצרים זהים. כך מתברר מסקר שערכה ה„רשות להגנת הצרכן", בשיתוף תכנית הרדיו „כל צבעי הרשת", לקראת יום הצרכן שיחול מחר.

הסקר שנערך כ־2 לחדש זה, הקיף כ־25 חנויות מבין כ־40 החנויות הפועלות בענף ומשרתות קהל של כ־150 אלף צרכנים. יש לציין כי בענף מזון זה בולטת תלותם המוחלטת של הצרכנים בחנויות המזון המיוחדות, עובדה המחמירה את משמעות ממצאי הסקר.

בבדיקה נסקרו עשרה מוצרים. במחירי „שמרי בירה" (פתיתים), נמצא פער של 670 אחוזים. החנות הזולה ביותר בסקר, „מקור הטבע" בירושלים, מכרה אריזה בת 200 גרם ב־1.20 ש"ח. ואילו היקרה, „מוצרי מזון טבעיים" בגבעתיים, הציעה אריזה 80 גרם ב־3.60 ש"ח. תרגום ל־200 גרם מעלה את המחיר ל־9.25 ש"ח. פער של 670 אחוזים.

במחיר קילוגרם נבט חיטה נמצא פער של 669 אחוזים.

במחיר קילוגרם חיטה מלאה – פער של 425 אחוזים. ב„בית הטבע" בירושלים מכרו אותו ב־80 אג' בלבד; אצל „דקלה" בתל־אביב ב־3 ש"ח; ואילו ב„מוצרי מזון טבעיים" בגבעתיים הציעו רבע קילו ב־1.05 ש"ח. תרגום לק"ג מגיע ל־4.20 ש"ח – פער של 425 אחוזים.

ברוטב סויה נמצא פער של 146%; בכורגול פער של 195%; הפער ה„נמוך" ביותר, בקילוגרם של אורז מלא. „רק" 100%.

ב־17 מן החנויות נבדקו סלים המכילים ששה מוצרים מבוקשים. הפער בין החנות הזולה ליקרה הגיע ל־238%.

עורכי הסקר מציינים מצב של הפקרות מוחלטת השוררת בענף בו כל אחד עושה שבת לעצמו. אין פיקוח על המחירים. אין מחירונים אחידים מומלצים לצרכן.

נחשפו גם פערים גבוהים בין מחירים סיטונאיים לקמעוניים. חבילת אצות ים מיובאות (78 גרם), הנמכרת במחיר סיטונאי של 2.31 ש"ח, מגיעה לצרכן במחיר של עד ל־4.9 ש"ח. פער של 112 אחוזים. ליטר

שערי מטבע חוץ ביום 12.3.86

המטבע	תשינוי	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	—	1.45	1.52	1.45	1.51	1.45	1.52	1.4703	1.4887	1.4718	1.4902	1.4708	1.4895	1.4800
1 לישט"ש	+0.048	2.14	2.24	2.13	2.24	2.13	2.24	2.1716	2.1988	2.1728	2.2000	2.1738	2.2012	2.1845
1 מארק גרמני	+0.003	0.64	0.67	0.64	0.67	0.63	0.67	0.6489	0.6570	0.6487	0.6568	0.6503	0.6584	0.6538
1 פרנק צרפתי	+0.001	0.20	0.22	0.20	0.22	0.20	0.22	0.2109	0.2135	0.2112	0.2139	0.2110	0.2136	0.2124
1 גולדן הולנדי	+0.003	0.57	0.59	0.56	0.59	0.56	0.59	0.5747	0.5819	0.5757	0.5829	0.5761	0.5833	0.5795
1 פרנק שוויצרי	+0.004	0.76	0.79	0.75	0.79	0.75	0.79	0.7662	0.7758	0.7670	0.7765	0.7664	0.7760	0.7712
1 כתר שוודי	+0.001	0.20	0.21	0.20	0.21	0.19	0.21	0.2031	0.2056	0.2033	0.2058	0.2032	0.2057	0.2045
1 כתר נורבגי	+0.001	0.20	0.21	0.20	0.21	0.20	0.21	0.2056	0.2082	0.2057	0.2082	0.2055	0.2081	0.2070
1 כתר דני	+0.001	0.17	0.18	0.17	0.18	0.17	0.18	0.1759	0.1781	0.1760	0.1782	0.1758	0.1780	0.1769
1 מארק פיני	+0.002	0.28	0.30	0.28	0.30	0.28	0.30	0.2875	0.2911	0.2877	0.2913	0.2875	0.2911	0.2894
1 דולר קנדי	+0.001	1.04	1.09	1.03	1.08	1.03	1.08	1.0521	1.0653	1.0520	1.0652	1.0538	1.0670	1.0594
1 דולר אוסטרלי	"0.001	0.97	1.07	1.00	1.07	1.00	1.08	1.0351	1.0480	1.0348	1.0477	1.0354	1.0484	1.0412
1 ראנד דרא"פ	+0.001	0.67	0.74	0.63	0.75	0.63	0.74	0.7418	0.7510	0.7396	0.7488	0.7439	0.7533	0.7481
10 פרנקים בלגיים	+0.002	0.31	0.32	0.31	0.33	0.30	0.32	0.3141	0.3181	0.3175	0.3215	0.3173	0.3213	0.3194
10 שילינגים אוסטריים	+0.005	0.91	0.96	0.91	0.95	0.91	0.95	0.9257	0.9373	0.9266	0.9382	0.9262	0.9378	0.9323
1000 לירטות איטלקיות	+0.005	0.94	0.99	0.94	1.00	0.93	1.00	0.9544	0.9664	0.9556	0.9676	0.9557	0.9677	0.9614
100 יינים יפאניים	+0.001	0.81	0.84	0.80	0.84	0.80	0.84	0.8171	0.8273	0.8170	0.8272	0.8180	0.8283	0.8225
1 דינר ירדני	+0.001	4.05	4.30	3.97	4.22	4.03	4.24	—	—	—	—	—	—	4.1292
1 לירה לבנונית	—	—	—	—	—	0.05	0.08	—	—	—	—	—	—	0.7590
1 לירה מצרית	—	0.80	0.85	0.80	0.85	0.78	0.83	—	—	—	—	—	—	0.8658

קרנות הנאמנות: מחירים ותשואות ביום – 12.3.86

שם הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון	השינוי היומי בנקודות	התשואה היומית באחוזים
אב	3760.68	3706.88	+43.55	+1.19
אבוקה	26148.55	25895.02	+538.74	+2.12
אביב	—	—	—	—
אגוז	1143.45	1121.01	+7.84	+0.70
אדיר	1237.84	1213.59	+11.87	+0.99
אדום	1582.03	1551.34	+31.67	+2.08
אופיר	1443.88	1415.09	+6.58	+0.47
אור	414.44	405.81	+6.19	+1.55
אוריון	323.95	317.36	+3.48	+1.11
אורלי	19454.18	19215.27	+122.37	+0.64
אורן	8970.32	8795.26	+76.57	+0.88
אייל	2806.09	2751.43	+20.66	+0.76
איילת	3766.28	3684.99	+45.22	+1.24
איריס	3928.51	3843.20	+43.86	+1.15
איתן	545.86	534.57	+4.86	+0.92
אלון	7708.01	7546.33	+37.30	+0.50
אלמוג	558.70	547.72	+2.47	+0.45
ארד	645.35	633.02	+15.56	+2.52
אש	113.11	110.67	+1.45	+1.33
אשל	489.26	479.75	+3.29	+0.69
אתרוג	1108.70	1098.04	+12.54	+1.16
בדולח	1629.27	1597.88	+28.95	+1.85
ברוש	5736.23	5709.43	+73.33	+1.30
ברק	5892.18	5861.28	+93.26	+1.62
ברקת	752.76	737.95	+10.53	+1.42
גביש	1094.86	1073.34	+13.13	+1.24
גבע	799.35	787.41	+8.23	+1.06
גורן	548.51	537.75	+6.48	+1.22
גיא	7345.30	7236.67	+92.52	+1.30
גיל	2145.98	2105.82	+33.24	+1.60
גלית	490.70	486.08	+7.14	+1.49
דובדבן	1617.48	1601.96	+26.79	+1.70
דוכיפת	524.10	513.86	+7.40	+1.46
דולב	1152.43	1127.87	+13.99	+1.26
דורון	1176.05	1153.75	+6.26	+0.55
דותן	212.66	208.58	+1.17	+0.56
דליה	380.34	372.85	+5.00	+1.36
דרור	3256.35	3193.31	+41.16	+1.31
דקל	4181.25	4100.82	+86.25	+2.15
הדס	26882.01	26642.48	+222.32	+0.84
ורד	383.32	375.78	+2.72	+0.73
זהבית	2487.37	2432.54	+31.65	+1.32
זוהר	15075.04	14851.48	+141.95	+0.97
זיו	14371.78	14158.59	+136.48	+0.97
זמיר	641.33	629.07	+14.76	+2.40
חוחית	132.44	129.54	+2.35	+1.85
חליפין	103.88	103.32	+0.79	+0.77
חלמיש	539.45	528.78	+2.98	+0.57
חץ	103.41	103.00	+0.51	+0.50
טופז	1154.59	1127.67	+12.88	+1.16
טל	3884.43	3834.01	+13.02	+0.34
יבול	603.02	591.28	+3.13	+0.53
יהלום	1509.03	1479.06	+27.35	+1.88
יסודות	32021.50	31734.33	+601.55	+1.93
יערה	523.71	512.14	+3.71	+0.73
כוכב	734.42	720.46	+17.66	+2.51
כחל	122.84	120.44	+2.01	+1.70
כלנית	419.63	411.37	+6.18	+1.53
כספית	618.89	612.69	+9.68	+1.61
כרמל	117.12	114.72	+2.32	+2.06
כתר	874.44	857.18	+12.98	+1.54
להט	3297.37	3235.15	+39.18	+1.23
למשקיע	92726.29	90907.68	+1030.89	+1.15
לפיד	9004.26	8830.33	+169.60	+1.96
לקט	1390.26	1361.83	+12.59	+0.93
לשם	732.48	718.03	+3.86	+0.54
מבחר	915.42	897.2	+9.78	+1.10
מבטח	2592.60	2567.9	+18.70	+0.73
מגד	197.50	194.63	+3.28	+1.71
מגוון	2487.90	2478.8	+32.80	+1.34
מגל	582.03	570.78	+5.34	+0.94
מור	1143.00	1138.50	+26.50	+2.38
מורן	621.25	618.36	+12.12	+2.00
מטח	23555.99	22949.58	+306.25	+1.35
מימד	702.95	699.75	+8.90	+1.29
מעוף	2930.80	2874.40	+53.90	+1.91
מעיין	642.64	630.20	+5.75	+0.92
מקשה	760.24	745.34	+2.57	+0.35
מרגלית	967.06	948.57	+16.28	+1.75
מרום	896.61	877.30	+4.93	+0.57
נוגה	19866.44	19571.65	+220.96	+1.14
נטיף	613.93	602.04	+15.26	+2.60
נטע	363.11	355.87	+8.49	+2.44
נילי	3728.19	3672.87	+90.38	+2.52
סביון	414.39	406.24	+6.50	+1.63
סגולה	114.81	112.52	+1.00	+0.90
סלע	764.06	748.96	+5.58	+0.75
סנונית	534.72	524.21	+5.01	+0.96
סער	585.23	574.65	+3.36	+0.59
ספיר	538.15	535.47	+8.47	+1.61
עידו	627.41	615.93	+9.49	+1.56
עירית	1675.05	1642.08	+34.51	+2.15
עידן	5473.94	5395.36	+54.58	+1.02
ענבר	1185.15	1158.49	+13.48	+1.18
ענת	2023.33	2005.86	+26.74	+1.35
עפרוני	519.67	508.24	+6.08	+1.21
ערמון	305.44	299.48	+3.14	+1.06
פאר	1179.46	1156.30	+15.35	+1.35
צבר	845.41	834.57	+9.09	+1.73
צופית	506.04	496.11	+6.81	+1.39
צמיר	797.67	780.47	+5.83	+0.75
צמיחה	6007.11	5924.72	+86.47	+1.48
צפרת	1455.56	1427.34	+14.34	+1.01
קלע	1631.06	1622.90	+21.11	+1.32
רונית	15554.89	15425.30	+92.78	+0.61
רקפת	485.94	476.38	+9.25	+1.98
רשף	643.26	629.41	+7.89	+1.27
שביט	601.70	589.99	+4.37	+0.75
שוהם	814.67	797.48	+11.61	+1.48
שירה	30317.62	29726.45	+488.08	+1.67
שמיר	64210.66	62945.94	+352.40	+0.56
שנהב	541.63	533.78	+13.54	+2.60
שסק	16912.76	16503.10	+233.08	+1.43
שקד	641.07	628.20	+4.08	+0.65
תאנה	1806.19	1797.64	+28.22	+1.59
תבור	714.40	704.09	+2.65	+0.38
תדהר	5689.14	5660.78	+102.81	+1.85
תהילה	99.24	97.12	+0.84	+0.87
תירוש	387.19	382.44	+4.11	+1.09
תפוז	1039.30	1018.92	+7.56	+0.75
תפוח	1025.62	1017.97	+12.34	+1.23
תרשיש	1215.54	1191.75	+9.07	+0.77
תשרי	360.18	354.69	+2.21	+0.63

שיעורי התשואה חושבו על־ידי צוות המומחים של מיטב – חברה לייעוץ פיננסי ולניהול תיקי השקעות

* מתואם לדיבידנד ו/או הטבה שחולקו

בנקים מסחריים

שאינם בהסדר ההצמדה

או.ה.ת. ש	17050 תב	161	+1550	+10.0	+187
0.1 הספנות	1188 תב	7506	+107	+9.9	+10911
0.5 הספנות א	קן 777		+37	+5.0	+11299
בנק ספנות אופ'2	753	4607	+3	+.4	+853
כללי לא בהסדר	35300	245			+2.0
בנק צפ' אמרק .1	*** הפסקת מסחר ***				
בנק צפ' אמרק .5	*** הפסקת מסחר ***				
בנק צפ' אמ אופ1	*** הפסקת מסחר ***				
דנות א 1.0	*** הפסקת מסחר ***				
דנות 5.0	*** הפסקת מסחר ***				
הבינלאומי 5.0	3809	6295	+150	+4.1	+9272
פ.י.ב.י. 0.5	3595 תב	8983	+190	+5.6	+17339

כלולים בהסדר הצמדה

אידיבי רג 100.0	80150	805	+1100	+1.4	+1956
אידיבי ב 100.0	81000	9.0			-4.0
אידיבי בכ א2.0	498108	4.0	+14508	+3.0	+7.0
אגוד 0.1	60180	303	+1180	+2.0	+638
דיסקונט ב	102700	81.0	+1200	+1.2	+99.0
דיסקונט א	100700	801			-288
דיסקונט שה ב	11940	32.0	+230	+2.0	+602
המזרחי ש	33050	1513	+650	+2.0	+5097
המזרחי מ	33150	199	+749	+2.3	+822
המזרחי שה 9	15100	8.0	+200	+1.3	+92.0
הפועלים מבכ	125993	1.5	+5993	+5.0	+8.5
הפועלים ש	54640	1422	+1050	+2.0	+3939
הפועלים מ	54150	893	+700	+1.3	+1693
כללי א 1.0	141415	134	+3900	+2.8	+286
כללי אופ 9	133000	5.0	+1000	+.8	+10.0
כללי שה 5	110000 תב	12.0	+7100	+6.9	+89.0
כללי שה 7	6930	130	+300	+4.5	+180
בכל 100.0	34650	3040	+650	+1.9	+9670
בכל שה 9	46480	19.0			+83.0
בכל שה 11	13150	265	+150	+1.2	+238
מימון וסחר 1.0	47200	13.0			-171
מימון וסחר 5.0	23520	1.0	+10		+49.0

בנקים למשכנתאות

אדנים 0.1	6100	126	+21	+.4	+135
לאומי משכנתא' ש	4790	1235	+210	+4.6	+1088
לאומי משכנתא' מ	6725	307			-284
כרמל ש	3950 תב	72.0	+250	+6.8	+153
כרמל שה 1	2640		+40	+1.5	+35.0
בנין כ' 5.0	4412 תב	104	+401	+10.0	+877
פת משכ ש	1080	1311	+50	+4.9	+3330
משכן ב ש	2260	272	+100	+4.6	+252
עצמאות 0.1	קן 4935		+235	+5.0	+2170
טפחות מבוכ ש	14289 תב	60.0	+1299	+10.0	+88.0
טפחות רג ש	קן 12232		+582	+5.0	+352
טפחות שה 1	7350	18.0	+50	+.7	+9.0
טפחות שה 2	3580	337	+80	+2.3	+375
יעסור 1.0	930 תב	417	+81	+9.5	+683
יעסור 5.0	קן 416		+20	+5.1	+4386
מירב 1.0	קפ 2337		+111	+5.0	+8862

מוסדות מימון

שלמון א ש	405 תב	18437	+26	+6.9	+24035
החקלאות מבוכ א	30999 תב	4.5	-2001	-6.1	-9.3
החקלאות מבוכ ג	*** לא נסחר ***				
לאומי תעשיה א ש	5910	400	+254	+4.5	+268
פתוח תעשיה מבכ	*** לא נסחר ***				
פת תעש בכ ג	*** לא נסחר ***				
פת תעש בכ גג	*** לא נסחר ***				
פת תעש בכ גג1	*** לא נסחר ***				
פת תעש בכ ד	*** לא נסחר ***				
פת תעש בכ דד	*** לא נסחר ***				
מרכז קבלנים 5.0	700 תב	2927	+45	+6.9	+3814
תיירות בכ	*** לא נסחר ***				
כלל ליסינג א0.1	8544	446	+84	+1.0	+207
כלל ליסינג ב0.5	3430 תב	298	+200	+6.2	+777
כלל לסינג אג"ח1	10793	13.0	+143	+1.3	+6.0

ביטוח

אררט 0.1	4270	540			-236
אררט א 0.5	2855	1882			-673
בטוח משנה 0.1	* 734	1287	+35	+5.0	+1782
* ביצוע חלקי 60.30%					
בטוח משנה 0.5	310	3341	+8	+2.7	+364
הדר 1.0	1854 תב	1443	+160	+9.5	+1822
הדר 5.0	985 תב	4417	+85	+9.4	+5099
המנה ש	3095 תב	14054	+220	+7.7	+17691
הפניקס 0.1	1548	1623	+70	+4.7	+1318
הפניקס 0.5	860	720	+40	+4.9	+537
המשמר-הראל 1.0	6800	82.0	+50	+.7	+16.0
המשמר-הראל 5.0	2640	600	-5	-.2	-1026
ירדניה 0.1	*** הפסקת מסחר ***				
ירדניה 0.5	*** הפסקת מסחר ***				
מגורה 1.0	6820	18.0	+320	+4.9	+81.0
מגורה 5.0	קן 2835		+135	+5.0	+108
סהר ג 1.0	4079 תב	774	+363	+9.8	+850
סקוריטס 0.1	2886	2974	+140	+5.1	+2728
צור ש	1500	656	+19	+1.3	+498
ציון החזקות 1.0	13300	36.0	+595	+4.7	+22.0
ציון החזקות 5.0	קן 2855		+135	+5.0	+778

מסחר ושרותים

מסחר

אינטרגאמא 1.0	3413	38.0	+133	+4.1	+33.0
אינטרגאמא 5.0	1090 תב	400	+76	+7.5	+574
אינטרגאמא אופ 1	660	1240	+25	+3.9	+930
מאיר עזרא 1.0	4600	294	+110	+2.5	+78.0
מאיר עזרא אופ 1	4379	62.0			-116
מתה 1.0	*** הפסקת מסחר ***				
מתה 5.0	*** הפסקת מסחר ***				
כלל סחר 1.0	3925 תב	1154	+350	+9.8	+2640
קריסטל 1.0	3699	78.0			-70.0
רפק 0.1	33800				
רפק 0.5	8671 תב	127	+788	+10.0	+177
שופרסל א 2.0	4409	1364			-611
שופרסל ב 10.0	2740	8610	+75	+2.8	+9162

שרותים

דלק ג ש	4875	6979	+200	+4.3	+9550
הראל 1.0	2650	185	+50	+1.9	+69.0
הראל 5.0	1206	100			
ספנות הספקה 0.1	8850	69.0	-179	-2.0	-30.0
ספנות הספ' א0.5	3685	526			-286
קרור 0.1	1308 תב	469	+119	+10.0	+3089
קרור 1.0	372 תב	12917	+28	+8.1	+19051
חברת החשמל 0.1	*** הפסקת מסחר ***				
מתכני ערובה 0.1	2970 תב	650	+211	+7.7	+907
מתכני ערובה 0.5	1080 תב	5719	+138	+14.7	+8525
קונסורטיום 0.1	1282	213	-18	-1.4	-433
קונסורטיום 0.5	585	614	-5	-.9	-435
קופל 1.0	*** הפסקת מסחר ***				
קופל אופ 1	*** הפסקת מסחר ***				

מלונות ושרותי תיירות

גלי זוהר 1.0	10069	7.9	-21	-.2	-6.9
גלי זוהר 5.0	3400	5.0	-60	-1.7	-29.7
מלונות דן 1.0	3685	212			-46.0
מלונות דן 5.0	2795	100			-75.0
חוף האלמוג 0.1	קן 3029		+144	+5.0	+2010
בגס 1.0	2001	93.0	+58	+3.0	+159
מלונות ירדן 1.0	קן 3150		+150	+5.0	+2242
מלונות יהלום 1	*** הפסקת מסחר ***				

מחשבים ושרותי מחשב

רשה מיכון 1.0	3049	884			-821
ח.י.ל. 1.0	* 14500	46.0	+340	+2.4	+25.0
* ביצוע חלקי 93.10%					
יענא 1.0	3743 תב	402	+330	+9.7	+597
יענא אופ 1	3115 תב	693	+250	+8.7	+759
כלל מחשבים 1.0	4600 תב	188	+230	+5.3	+305
מ.ל.ל. 1.0	5850	131	+150	+2.6	+151
מ.ל.ל. 5.0	5000	72.0	-80	-2.6	-67.0
משוב מחשבים 1.0	*** הפסקת מסחר ***				
ניקוב מחשבים .1	5140 תב	205	+467	+10.0	+364
ניקוב מחשבים .5	2860 תב	490	+260	+10.0	+366
תים מחשבים 1.0	1706	350			-40.0
תים מחשב אופ 1	16400	11.0			-11.0

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בינוי ופיתוח

אברהם גינדי 1.0	880	500			+98.0
אברהם גינדי 5.0	736	2019	+7	+1.0	+1027
אורן מבנים 1.0	875 תב	1342	+45	+5.4	+406
אורן מבנים 5.0	384	4083	+14	+3.8	+4134
אזורים 1.0	4250	3100	+40	+1.0	+2435
אילון 1.0	1200 תב	1793	+65	+5.7	+3212
אילון אופ 1	1113 תב	202	+75	+7.2	+2446
אל-רוב 1.0	2520	471			-142
אל-רוב 5.0	2465	4.0			+2.0
אמנונים 1.0	1740	268	-50	-2.8	-87.0
אמנונים אופ 1	1530	32.0			+17.0
אפריקה 0.1	40000	322	+1000	+2.6	+444
אפריקה 1.0	30600	391	+900	+3.0	+633
ארזים 1.0	1151	371	+11	+1.0	+252
ארלון 0.1	2460 תב	2570	+148	+6.4	+1590
ארלון 0.5	1420	1709	-50	-3.4	-2266
בן-יער גת 1.0	2969	150			-66.0
ברנוביץ 1.0	3873	544	+180	+4.9	+617
ברנוביץ 5.0	2418	477	+68	+2.9	+295
דנקנר 1.0	3604 תב	1055	-300	-7.7	-1103
דרוקר 1.0	667 תב	3510	+61	+10.1	+4935
דרוקר 5.0	405	1414			-1508
דרוקר אופ 1	360	6660			-10822
ודער 0.1	4971	54.0			+6.0
ודער 0.5	2679	7.0	+9	+.4	+93.0
ח.ל.ב. 0.1	*** הפסקת מסחר ***				
ח.ל.ב. 0.5	*** הפסקת מסחר ***				
נכסים ובנין 1.0	2910	6956	+80	+2.8	+5243
גב-ים 0.1	4410	182	+80	+1.9	+383
גב-ים 0.5	2707	782	+10	+.4	+360
הבשרת הישוב 1.0	46900 תב	435	+2300	+5.2	+906
ישפרו 0.1	2440	1799	+109	+4.7	+2933
ישראלום 1.0	6320	23.0			-10.0
ישרום 10.0	12793 תב	862	+1669	+15.0	+1635
כהן פיתוח 1.0	8575	46.0	-100	-1.2	-43.0
כלל נדלן 0.1	367	40157			+8054
לומיר 1.0	2823 תב	743	+257	+10.0	+750
לומיר 5.0	1449	410			-450
מ.ת.מ. 1.0	1777	2017			+2064
מאגורי בניה 1.0	527	23650	+26	+5.2	+23337
מאגורי בניה אופ1	367 תב	7236	+32	+9.6	+18645
מהדיל בטון 1.0	2600	41.0	+120	+4.8	+19.0
מישנאל 5.0	550 תב	5106	+32	+6.2	+5200
מגרב 5.0	715 תב	7602	+65	+10.0	+8427
מר-לו 1.0	קן 428		+20	+4.9	+4413
מר-לו אופ 1	3888	50.0	+140	+3.7	+121
לוינשטין 1.0	5050 תב	156	+325	+6.9	+224
לוינשטין 5.0	1491	2484	+40	+2.8	+2725
ליפשיץ 1.0	983	1222			-73.0
ליפשיץ 5.0	450 תב	2253	+24	+5.6	+1431
נאות אביב 0.5	21600	38.0	+1000	+4.9	+51.0
נכסי אורים 1.0	4935	659	+165	+3.5	+665
סהר החזקות 1.0	10250 תב	206	+930	+10.0	+191
סהר החזקות 5.0	6456	207	+100	+1.6	+226
סולל בונה מבכ א	*** הפסקת מסחר ***				
סתו 1.0	2230	128	+10	+.5	+76.0
סתו 5.0	1370	100			+30.0
עמר וסלע 1.0	935 תב	1414	+85	+10.0	+1703
קיסריה 0.1	2115 תב	1408	+138	+7.0	+1980
קיסריה 0.5	939 תב	3983	+85	+10.0	+7738
רובינשטיין 1.0	*** הפסקת מסחר ***				
רובינשטיין 5.0	*** הפסקת מסחר ***				
רוגובין 1.0	קן 2410		+115	+5.0	+7981
רוגובין 5.0	1645 תב	4109	+150	+10.0	+6118
רסקו מבוכ'	קן 6076		+289	+5.0	+862
רסקו רג	קן 6293		+300	+5.0	+1000

חקלאות

מטעי הדר 0.1	2960	1154	+80	+2.8	+1084
מטעי הדר 0.5	1266	1084	+60	+5.0	+724
מודרין 0.1	11500	419	+500	+4.6	+982
נכסי ורדים 1.0	1276	9474			+9540
פרי אור 0.5	6100 תב	1134	+300	+5.2	+1798
שב-זר 5.0	8690	1006	+369	+4.4	+640

תעשייה

מזון וטבק

אטאס 1.0	1315	234	+15	+1.2	+174
אקלנטיק 1.0	*** הפסקת מסחר ***				
גולדפרוסט 1.0	1570	101	+20	+1.3	+16.0
גולדפרוסט 5.0	751 תב	1257	+68	+10.0	+1170
גולדפרוסט אופ 1	600	415			-100
דובק מב ש	3490 תב	3141	+260	+8.1	+3788
דובק מב מ	3440 תב	737	+200	+6.2	+1158
זגלכל 1.0	1145	1298	+55	+5.1	+1107
זגלכל 5.0	640 תב	1407	+35	+5.8	+898
פרי-זה 1.0	2710	647			-1592
פרי-זה 5.0	2031	752			-42.0
טמפו בירה 1.0	11000	92.0	+200	+1.9	+78.0
טמפו בירה 5.0	7500	35.0	-200	-2.6	-35.0
יצהר 1.0	1551	498	+50	+3.3	+290
יצהר א 5.0	850	1163			-1245
מן 1.0	11170	87.0			+23.0
מן 5.0	5920	66.0			-42.0
סנפרוסט 1.0	5680 תב	330	+300	+5.6	+434
עלית 0.1	16457 תב	1038	+1496	+10.0	+2859
עסים ב 0.5	43000 תב	275	+3795	+9.7	+341
שלמה אנגל 1.0	1853	248			+82.0
שמן מבוכ' ש'	3641 תב	206	+430	+8.3	+523

טקסטיל והלבשה

ארגר 1.0	805	8046			-7273
אופיס 1.0	1695	190	-2	-.1	-485
אופנת ברוך 1.0	1805	530	+10	+.6	+12.0
אופנת ברוך 5.0	960	1150			-637
אפתן 1.0	*** הפסקת מסחר ***				
אפתן אופ 1	*** הפסקת מסחר ***				
ארגמן רג ש	8558 תב	2538	+778	+10.0	+2454
דלתא-גליל 1.0	5020 תב	1404	+260	+5.5	+1621
דלתא-גליל א 3.0	3480	976	+80	+2.4	+866
מטויות מאוחר .1	1720	100	+80	+4.9	+103
מטויות מאוחר .5	660	217	+18	+2.8	+238
מטויות אופ 1	537 תב	25.0	+64	+13.5	+1728
ויטלגו 1.0	4000	345	+140	+3.6	+1598
ויטלגו 5.0	3388	417			-340
ורדינון 1.0	4496	607	+200	+4.7	+879
זיקית 1.0	5900	116			+57.0
זיקית 5.0	3600	472	+85	+2.4	+568
טיב-טוב 1.0	*** הפסקת מסחר ***				
טיב-טוב אופ 1	*** הפסקת מסחר ***				
ימקור 1.0	*** הפסקת מסחר ***				
לודזיה 0.1	1720	33.4			+81.3
לודזיה 0.4	801 תב	2206	+75	+10.0	+3761
ליגת 1.0	1040 תב	2077	+55	+5.6	+2802
מים גליקו 1.0	680	620	+10	+1.5	+18.0
מקס 0.1	24000	13.0	+600	+2.6	+12.0
מקס 0.5	7722 תב	335	+702	+10.0	+496
עיט 1.0	10810	53.0	+10	+.1	+47.0
עיט 5.0	5750	433			-291
עמק 1.0	2380	896	-10	-.4	-14.2
פולגת א 0.1	9170	1005	+100	+1.1	+339
פולגת ב 0.4	6730	2486	+200	+3.1	+1993
פוליגון א 0.5	4301 תב	1031	+391	+10.0	+1249
פרגוד 1.0	1740 תב	1753	+106	+6.5	+2805
גבור סברינה בעמ	15500	303	+650	+4.4	+102
תעש דוגזין 1.0	3707 תב	1533	+337	+10.0	+2442

מתכת ומוצריה

אוקטגון 5.0	1530	345	+40	+2.7	+363
אורדן 10.0	11560	128			-11.0
אורדן 50.0	9500	61.0	-400	-4.0	-79.0
כבלים ש	14700	3.0	+688	+4.9	+6.0
התכוף 1.0	10000	146	+300	+3.1	+143
התכוף 5.0	6100	132	+46	+.8	+88.0
קוממיות פח 1.0	1080 תב	4743	+64	+6.3	+5487
קוממיות פח 5.0	720 תב	1284	+40	+5.9	+777
מורגן 1.0	621 תב	1004	+41	+7.1	+1240
מורגן אופ א	560	241			-141
מתכת סדום 1.0	* 2193	180	+104	+5.0	+309
* ביצוע חלקי 53.30%					
מתכת סדום אופ 1	1222	690			-365
כבלי ציון 1.0	2300	651	+50	+2.2	+883
כבלי ציון 5.0	890 תב	4460	+60	+7.2	+6001
כבלי ציון אופצ	835 תב	1862	+45	+5.7	+2784
קרמני 1.0	קן 735		+35	+5.0	+6915
קרמני 5.0	389	2054			-412
נחושתן 0.1	14500 תב	64.0	-1500	-9.4	-182
נחושתן 0.5	5040	105			+244
עיר 3.0	קן 1617		+77	+5.0	+5804
ספר פלדה 1.0	קן 4769		+227	+5.0	+1564
קינג 1.0	1160	949	+10	+.9	+259
קינג 5.0	666	2648	+20	+3.1	+1291
קליל 1.0	2998 תב	164	+273	+10.0	+398
קליל 5.0	1582 תב	253	+90	+6.0	+480
שלודות 5.0	2185	43.0			-2.0
תעשיות לביש 1.0	1220 תב	694	+65	+5.6	+655
תעשיות לביש 5.0	575 תב	948	+30	+5.5	+841

חשמל, אלקטרוניקה ואפטיקה

אלביט 3.0	430000	41.0			-11.0
אלקו 0.1	4200	190	+200	+5.0	+128
אלקו 0.25 ש	2850 תב	431	+225	+8.6	+591
אלקו 0.25 מ	2916 תב	287	+265	+10.0	+229
אלקטרה 0.1	12954	58.0	+254	+2.0	+87.0
אלקטרה א 0.5	7200	198	+300	+4.4	+12.0
אלרון 3.0	367750	44.0	+17000	+4.9	+60.0
אריה 1.0	34050	201			+135
כלל תעש אלקטרו	2970	2153			+484
ספקטרוניקס 1.0	2070 תב	3313	+120	+6.2	+3394
ספקטרוניקס 5.0	1250	3797	+55	+4.6	+5041
מיכטונגר 1.0	1900	559	+60	+3.3	+259
מיכטונגר 5.0	940	1811	+40	+4.4	+2441
ציקלון 1.0	5280	577	-270	-4.9	-350
ציקלון 5.0	3290 תב	726	-240	-6.8	-1069
קצנשטין אירלר .1	3638	200	+173	+5.0	+497
קצנשטין אירלר .5	2200	793	+16	+.7	+20.0
ת.א.ת. 1.0	4200	599	+217	+5.5	+660
ת.א.ת. 5.0	1760 תב	3093	+127	+7.8	+4542
ת.א.ת. אופ 1	14700 תב	67.0	+1100	+8.1	+131
תואה 1.0	5550	514	+110	+2.0	+304

מוצרי בניה

אי.פ.כלל בנין1.	4990	596			-339
אלקול 5.0	6000	25.0	+278	+4.9	+61.0
אקרשטיין 1.0	1480 תב	2273	+130	+9.6	+2409
אקרשטיין 5.0	1145	1994			-345
בטון תדיר 1.0	15696	30.6	-654	-4.0	-69.6
בטון תדיר 5.0	*** הפסקת מסחר ***				
בר-טון 1.0	2812	16.0	-1		-84.0
בר-טון 5.0	805	182	+25	+3.2	+200
המסלול 1.0	*** הפסקת מסחר ***				
המסלול 5.0	*** הפסקת מסחר ***				
טרומאסבסט 1.0	6900	22.0	-98	-1.4	-20.3
טרומאסבסט 5.0	3100	216	+57	+2.8	+180
מ.ל.ט. 1.0	1056 תב	664	+96	+10.0	+764
מ.ל.ט. 5.0	460	1296			-896
מודול השק בתעש	קן 2836		+135	+5.0	+3546
מואיקה ולפמן 1	*** לא נסחר ***				
מואיקה ולפמן 5	*** לא נסחר ***				

כימיה, גומי ופלסטיק

אגן 5.0	18216	32.0		
אליאנס ב 200.0	1897	342	+67	+5.0
גל תעשיות 1.0	6540	181	+190	+3.0
גל תעשיות 5.0	3490	600	+150	+4.5
ויקטור 1.0	8500	101	+101	+3.0
דשנים 0.1	10300	52.0	+289	+2.9
דשנים 0.5	3940	173		
חיפה כמיקל 10.0	961	4700	+39	+4.2
טבע ש	53100	70.0	+900	+1.7
טבע אופ 4	47200	9.0	+50	+.1
ליפסקי 1.0	קן 1503		+72	+5.0
ים המלח 0.1	14455	1358	+155	+1.1
פטרוכימיים 10.0	391	33952	+8	+2.1
מקסימה 1.0	5010 תב	121	+289	+6.1
מקסימה 5.0	2100 תב	781	+150	+7.7
נקה כמיקל 1.0	3400 תב	50.0	-197	-5.5
סנו 1.0	8049	68.0		
סנו 5.0	5550	139	+150	+2.8
קים כימיקל 1.0	4700	24.0	-39	-.8
ת.ג.ל. 1.0	2000	309	+30	+1.5
ת.ג.ל. 5.0	1125 תב	361	+100	+9.8
תיא 5.0	5302 תב	47.0	+482	+10.0
פרוטארום 10.0	קן 8820		+420	+5.0
תרז א 5.0	3675	270	-1	

A further column is cut off in the binding for the rows from "טבע ש" onward on this side of the page.

In the "כימיה, גומי ופלסטיק" table, the rows "אגן 5.0" to "חיפה כמיקל 10.0" also have one more value, printed at the far left: +2.0, +414, +289, +850, +71.0, +85.0, +434, +14276.

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

דפרון 1.0	4802 תב	188	+437	+10.0
דפרון 5.0	2234	85.0	-1	
ת.מ.ן. 1.0	3090 תב	353	+150	+5.1
ת.מ.ן. אופ 1	2730 תב	80.0	+200	+7.0
יאה 1.0	4480	147	+150	+3.5
לבידי אשקלון .1	563 תב	5382	+37	+7.0
לבידיאשקלון אופ1	894	518	+44	+5.2
מולט ב 0.5	31000	33.0	+500	+1.6
מפעלי נייר 10.0	191500 תב	115	+9500	+5.2
סקאנדיה 1.0	1820	197	+40	+2.3
רים 0.1	3572	409	+2	+1
רים 0.4	2050	1930		
תעל ב 0.2	12610	57.0	+300	+2.4

תעשיות שונות

אלומית 1.0	3850	192	+155	+4.3
אלומית 5.0	2940	94.0		
אנריז 1.0	קן 3092		+147	+5.0
אנריז 5.0	1650	362	+50	+3.1
אנריז אופ א	1000	255		
חמישה יוד 1.0	8550	144	+400	+4.9
זיקה 1.0	5742 תב	61.5	+522	+10.0
זיקה 5.0	3100	42.9	+69	+2.3
ח.ג.פולק 1.0	7300	154		
ח.ג.פולק 5.0	3980	75.0	+40	+1.0

השקעות תעשיה

מרכזית ב 0.1	6910	380	+240	+3.6
כור בכ' 1.0	5550000	.9	+60000	+1.1
כלל תעשיות 1.0	1620	27655	+50	+3.2
מאגורי טכנולוגיה	573	3633		
מאגורי טכנו אופ 1	490	2137	+19	+4.0

חברות להשקעה

השקעה ואחזקות

אוניקו ש	5210	460	+30	+.6
אידיבי פתוח 2.0	4070	9322	+170	+4.4
אינקובה 0.1	1709	875		
אינקובה 0.5	909 תב	839	+83	+10.1
אלגר ש	קפ 5376		+256	+5.0
אלגר מ	קפ 5707		+272	+5.0
אלרן ש	3020	4097	+70	+2.4
אלרן מ	3095 תב	1006	+148	+5.0
אמישר בכ' 1.0	29100	11.0	+300	+1.0
אמיק 1.0	*** הפסקת מסחר ***			
אמיק 5.0	*** הפסקת מסחר ***			
גחלת 1.0	1500	82.0		
חברה לישראל 1.0	7382	432		
חברה לישראל 5.0	4143 מ		-218	-5.0
וולפסון 0.1	65500	1.0	-500	-.8
וולפסון 1.0 ש	18700	62.0	+300	+1.6
אמפא א 0.5	9020	132		
קרעלים השק ש	4700 תב	1039	+250	+5.6
לאומי השק 0.1	5393	1274	+53	+1.0
דיסקונט השק ש	2403	12357	+80	+3.4
מזרחי השק ש	12607 תב	501	+1644	+15.0
מזר השק אגח 124	11242	11.0		
חירון 1.0	2193	260		
חירון 5.0	קן 661		+31	+4.9
יצוא ש	8690 תב	2551	+790	+10.0
ירדן א 0.1	קן 2743		+130	+5.0
כלל ישראל 10.0	2700	1600	+18	+.7
כלל ישראל 50.0	1950	1879	+60	+2.6
לגרקו 0.1	8200	8.0	+204	+2.6
לגרקו 0.5	קן 2305		+110	+5.0
מגור 0.1	7000	652	+70	+1.0
מגור א 0.5	4295	852	-25	-.6
עוז השק ב 0.1	קן 2473		+118	+5.0
עוז השק ג 0.5	* 1102	360	+52	+5.0
* ביצוע חלקי 81.20%				
פז השק ש	19610	426	+60	+.3
פמה א 0.1	10000	222	+400	+4.2
פמה 0.5	4894	1240		
פריון ב 2.5	2755	2076		
שהל (אריה) 1.0	*** הפסקת מסחר ***			
שהל (אריה) אופ ב	*** הפסקת מסחר ***			
שהל (אריה) שה 1	*** הפסקת מסחר ***			

מחקר ופיתוח

אמצעים מתוחכמים	1927	179		
גליל טכנולוגיות	581	7639	+7	+1.2

דלק ונפט

דלק חיפושים 1.0	3010	1107	+142	+5.0
דלק חיפושים 5.0	1415	1454		
דלק נפט אופ 2	761	2809		
פז חיפושי נפט	11700	305	+300	+2.6
פראויל 1.0	קן 1964		+94	+5.0
פראויל 5.0	705	91.0	+30	+4.4
י.ו.א.ל. 5.0	1260	950	+10	+.8
מ.ב.ח. 1.0	1730 תב	300	-150	-8.0
מ.ב.ח. 5.0	820	739		
סיסמיקה 1.0	*** הפסקת מסחר ***			
סיסמיקה 5.0	*** הפסקת מסחר ***			
סיסמיקה אופ 1	*** הפסקת מסחר ***			
פזאויל ב 0.3	3000	700		
צפון אמר נפט .1	270 תב	3897	+20	+8.0
צפון אמר נפט .5	191.0 תב	14816	+11.0	+6.1
צפון אמר אופ 2	490	275		
נפטא ש	1050000		-10000	-.9

נסחרות במט"ח

גוית מ	231	250	+6	+2.7

ידיעות אחרונות
העתון היחיד בעולם החופשי
הנקרא ע"י שניים מכל שלושה
קוראי עיתונים במדינה

ידיעות אחרונות
העיתון של המדינה

גל חדש של ביקושים גרם לעליות שערים מתונות בשוק המניות

ביקושים ועליות שערים בין 2־10 אחוזים נרשמו אתמול בבורסה ■ מחזור העסקים הסתכם ב־16.5 מיליון שקלים, שעריהן של 282 מניות עלו ואילו 31 ירדו

מאת שמעון יונה

ביקושים ועליות שערים בין 2־10 אחוזים נרשמו אתמול בשוק המניות. מחזור העסקות הסתכם ב־16.5 מיליון שקלים, מתוך זה 4.8 מיליון שקלים במניות הסחר הבנקאיות. במהלך המסחר עלו שעריהן של 282 מניות, לעומת 31 מניות שירדו ו־81 מניות אחרות שנסחרו ללא שינוי.

בשוק איגרות החוב הצמודות הוסיפו ביקושים של מיליוני שקלים, ושערי האיגרות עלו בדרך כלל בכאחוז אחד. עליות חדות יותר של 4 אחוזים נרשמו באיגרות הצמודות לדולר מסוג רימון. איגרות החוב האחרות הצמודות לדולר עלו עד 2 אחוזים. מחזור העסקות באיגרות החוב הסתכם בכ־6 מיליון שקלים.

גל חדש של ביקושים סחף אתמול את שוק המניות ואת שוק קרנות הנאמנות. גורמים במערכת הבנקאית הסבירו, כי הירידה הצפויה בשיעורי הריבית במשק והתשואה הנמוכה שמקבלים בעלי פקדונות שקלים גורמת לציבור לצמצם את השקעותיו בתפ"ס ו„לפזר" את השקעותיו באפיקי ההשקעה השונים בבורסה. על רקע זה הופיעו ביקושים של כ־9 מיליון שקלים לקרנות הנאמנות המתמחות במניות. קרנות הנאמנות המתמחות באיגרות חוב קיבלו כ־6 מיליון שקלים.

ביקושים גדולים למניות ההסדר

הירידה הצפויה כבר היום בשעורי הריבית, מיקדה שוב את ההתעניינות במניות הבנקים שבהסדר. הביקוש למניות אלה הגיע ליותר מ־10 מיליון שקלים, ושעריהן עלו עד 2 אחוזים.

לאחר עליות השערים שהיו אתמול, נסחרו מניות הבנקים בתשואה ממוצעת של 11.5 אחוזים. אם לוקחים בחשבון את הורדת הריבית בימים אלה, זוהי תשואה דולרית שנתית גבוהה, שכן הריבית למשקיעים קטנים ובינוניים בתפ"ס תגיע לרמה שנתית של 7־8 אחוזים. ביקושים גדולים הוסיפו גם לחלק ממניות הבנקים שלא בהסדר. פי.בי. עלו כ־5.6 אחוזים, הבינלאומי ב־4.1 אחוזים ומניות בנק הספנות עלו בין 5־10 אחוזים.

ביקושים למניות ה„כבדות"

למניות הכבדות הוסיפו ביקושים גדולים, ושעריהן עלו בין 3־8 אחוזים. פעילות ערה היתה בדלק, הפנה, הבשרת הישוב, אלרון, אי.די.בי. פיתוח, כלל תעשיות, ודיסקונט השקעות. במהלך המסחר שוב בלטה נטייה למכירות במניות של חברות המזוהות עם קרנות הנאמנות של בנק לאומי. למניות שמוכל היה הצע גדול שנקלט ללא שינוי, ומניות פולגת 1 נסחרו תוך ביקוש קטן ומחזור גדול, ושערן עלה ב־1.1 אחוזים בלבד. צורת מסחר זו מעידה על מכירה גדולה במניות אלו.

במניות ההוספות היו עליות שערים חדות שהגיעו עד 10 אחוזים, ולעתים, בהיעדר מוכרים, נקבע לחלק מהמניות שער קונים בלבד. כך היה במניות עדי, פקר, רסקו, ירדן, פרוטארום, חוף האלמוג, קרמני 1, ואחרות.

הודעות הבורסה

★ מישנאל: החברה תגדיל את ההון הרשום שלה ב־170,000 שקל חדש.

★ לורדיה: החברה הודיעה לבורסה שהמיזוג בינה לבין רוטקס אושר. בעקבות המיזוג הופכת החברה הממוזגת לגדולה ביותר בתחום הלבשה עליונה הסרוגה מסריקו. החברה קיבלה בשבוע האחרון הזמנת ייצוא מארצות הברית ביותר מ־450 אלף דולר.

הדולר השחור

שער הדולר השחור נשאר ללא שינוי, ומחירו נע בין 1.59־1.60 שקלים.

האם התמוטטות חברת פ.י.ט. תשפיע על הבורסה?

לקראת סיומו של המסחר הגיעו שמועות על עריקתו לחו"ל של בעלי חברת הברוקרים הוותיקה פ.י.ט., יורי סלנט וחגי בליך, בגלל הסתבכויות עסקיות. ידיעה זו גרמה למבוכה בקרב הסוחרים, אשר התקשו לעכל את השמועות ויותר מכך את השפעתן על הבורסה.

מנכ"ל הבורסה, יוסי ביצני, שכינס אתמול בשעה 17:30 מסיבת עיתונאים מיוחדת, ניסה להרגיע את הרוחות, מחשש שהתמוטטות החברה תפגע בבורסה כולה. לדבריו, לארוע זה לא צריכה להיות השפעה מהותית על המסחר בבורסה, במיוחד לאור העובדה שחלקה של פ.י.ט. במחזור העסקות בבורסה ירד בתקופה האחרונה לפחות מ־0.5 אחוז. דעה דומה השמיעו גם חלק מהסוחרים. אלה מעריכים, כי לפרשה לא תהיינה השפעות מרחיקות לכת על האווירה האופטימית בבורסה. מכיוון שבעלי פ.י.ט. הם גם בעלי מניות בחברת אפיק, שמניותיה נסחרות בבורסה, החליטה הבורסה להפסיק את המסחר במניות אפיק, זאת עקב אי בהירות במצב עסקיו.

מתי אתה קורא את העתון שלך?

בדרך לעבודה?
במשרד?
בסעודת העסקים שלך?

הערב תוכל להתרווח בכורסה בביתך בנחת ולקרוא את „גלובס" העתון הכלכלי.
גלובס יגיע הערב לביתך ע"י שליח מיוחד ויעדכן אותך באירועי השעות האחרונות, בכלכלה, בבורסה, בהשקעות ובפיננסים.

גלובס! אל תקבל החלטה בטרם קראת אותו

שים לב: החודש מבצע לסוף שנת המס חתום „מנוי משולב" „גלובס + כספים + מוניטין" ותקבל חינם את הספר - „איך להצליח במשא ומתן"

מוניטין גלובס BusinessWeek כספים

למבצע "המנוי המשולב" חייג עכשיו:
251626, 253211 (24 שעות ביממה).

שערי אגרות החוב

הסידרה	השער	השינוי בנק'
ש2057	40732.0	-618.0
ש2059	44321.0	-576.0
ק-123א תשואה -0.36%		
ש2061	35300.0	+1057.0
ק-123ב תשואה -0.50%		
ש2062	32480.0	+24.0
ק-123ג תשואה -0.10%		
ש2063	30603.0	+22.0
חלים		
מ 16	104.0	11/03
מ 17	105.5	06/03
מ 18	102.0	11/03
מ 19	103.5	-.2
מ 20	103.5	09/03
מ 21	104.4	-.6
מ 22	100.7	+.1
מ 23	92.7	
ש24	90.6	
ש25	92.3	+.3
ש26	91.2	11/03
ש27	89.6	11/03
ש28	94.7	+1.3
ש29	93.4	10/03
ש30	94.5	+.5
ש31	98.1	+.6
32	מ 92.1	-2.9
33	99.0	03/03
34 מר"ג	103.2	-.3
אגרות חוב צמודות לדולר (100% הצמדה)		
מר"ס	200.0	
מר"ס	1160.0	
מופ-אלסינט	*** הפסקת מסחר ***	
תדיראן 84	93.8	
תדיראן 85	400.0	
"אדמון" צמוד דולר ריבית קבועה		
ק-601 תשואה 5.95%		
סר' 2501	157.6	+.4
סר' 2502	154.9	+.4
סר' 2503	149.9	+.3
ק-602 תשואה 5.96%		
סר' 2504	149.2	+.2
סר' 2505	143.5	+.1
ק-603 תשואה 5.00%		
סר' 2506	140.2	+1.4
סר' 2507	135.3	+1.3
ק-604 תשואה 3.86%		
סר' 2508	102.5	+2.0
"רימון"-צמוד דולר ריבית קבועה		
ק-901 תשואה 6.92%		
7001	241.2	+8.3
7002	234.0	+7.1
ק-902 תשואה 6.97%		
7003	222.9	+6.5
7004	206.1	+5.6
ק-903 תשואה 6.74%		
7005	194.1	+5.7
ק-904 תשואה 7.15%		
7006	180.5	+4.0
ק-905 תשואה 6.90%		
7007	169.8	+4.8
7008	161.3	+4.5
ק-906 תשואה 6.95%		
7009	161.2	+3.8
ק-907 תשואה 7.08%		
7010	151.2	+3.6
ק-908 תשואה 6.97%		
7011	143.5	+4.1
7012	138.6	+4.0
ק-909 תשואה 7.00%		
7013	130.8	+3.8
ק-910 תשואה 7.09%		
7014	113.5	+2.6
ק-911 תשואה 7.20%		
7015	94.3	+3.3
7016	96.6	+3.4
7017	95.9	+3.5
7018	95.7	+3.5
7019	96.1	+3.5
7020	96.0	+3.6
7021	95.1	+3.5
7022	94.7	+3.4
ק-951 תשואה 7.60%		
7201	92.7	+.1
"גלבוע" צמוד דולר ריבית משתנה		
ק-801 תשואה 1.90%		
ש6101	12567.0	+139.0
ק-802 תשואה 2.12%		
ש6102	7475.0	+5.0
ק-803 תשואה 2.15%		
ש6103	6760.0	+2.0
ק-804 תשואה 2.25%		
ש6104	6199.0	+2.0
ש6105	5865.0	+2.0
ק-805 תשואה 2.28%		
ש6106	5685.0	+1.0
ש6107	5476.0	+1.0
ק-806 תשואה 2.09%		
ש6108	4017.0	+91.0
ש6109	3824.0	+87.0
ש6110	3761.0	+87.0
ק-807 תשואה 2.20%		
ש6111	3128.0	+64.0
ש6112	3034.0	+62.0
ק-808 תשואה 2.20%		
ש6113	2059.0	+52.0
ק-821 תשואה 3.18%		
ש6151	787.9	+15.7
ש6152	754.7	+15.1
ק-822 תשואה 3.33%		
ש6153	654.4	+12.4
ש6154	642.8	+12.2
ק-823 תשואה 2.76%		
ש6155	434.9	+6.5
ק-824 תשואה 3.18%		
ש6156	340.0	+7.6
ק-825 תשואה 3.18%		
ש6157	255.5	+4.1
ש6158	242.0	+3.9
ק-826 תשואה 3.14%		
6159	205.1	+3.7
ק-827 תשואה 3.22%		
6160	191.3	+3.6
6161	185.1	+3.5
ק-828 תשואה 3.21%		
6162	167.3	+.1
ק-829 תשואה 3.17%		
6163	155.9	+3.0
6164	149.7	+2.9
ק-830 תשואה 3.16%		
6165	140.9	+2.9
ק-831 תשואה 3.19%		
6166	134.5	+3.2
6167	131.3	+3.1
6168	129.2	+3.0
ק-832 תשואה 3.14%		
סר 6169	122.0	+2.7
ק-833 תשואה 3.18%		
6170	114.5	+2.2
ק-834 תשואה 3.10%		
6171	82.5	+1.0
6172	81.4	+1.0
ק-851 תשואה 3.15%		
6801	86.7	-.6

הסידרה	השער	השינוי בנק'
ק-704 תשואה 4.32%		
ש3529	104432.0	+88.0
ש3530	101989.0	+85.0
ש3531	101635.0	+85.0
ש3532	98656.0	+82.0
ש3533	98468.0	+83.0
ש3534	92756.0	+78.0
ק-705 תשואה 4.34%		
ש3535	92897.0	+77.0
ש3539	87541.0	+73.0
ק-706 תשואה 4.36%		
ש3536	92707.0	+299.0
ש3537	92562.0	+300.0
ש3538	87121.0	+283.0
ש3540	86884.0	+288.0
ש3541	83931.0	+279.0
ש3542	83768.0	+284.0
ש3543	79626.0	+271.0
ק-707 תשואה 4.30%		
ש3544	79910.0	+109.0
ש3546	77916.0	+107.0
ש3547	77672.0	+107.0
ש3548	77552.0	+108.0
ש3550	73535.0	+94.0
ש3551	73133.0	+93.0
ק-708 תשואה 4.30%		
ש3545	77638.0	+209.0
ש3549	73272.0	+201.0
ש3552	67184.0	+180.0
ש3554	• 70054.0	+194.0
ש3555	70054.0	+194.0
ק-709 תשואה 4.42%		
ש3553	66435.0	+235.0
ש3571	60028.0	+227.0
ק-710 תשואה 4.28%		
ש3556	66731.0	+112.0
ש3558	66605.0	+113.0
ש3559	64219.0	+110.0
ש3560	60750.0	+104.0
ש3561	60513.0	+105.0
ק-711 תשואה 4.20%		
ש3557	67489.0	+227.0
ש3572	61210.0	+215.0
ק-712 תשואה 4.25%		
ש3573	60643.0	+51.0
ש3574	55905.0	+47.0
ש3577	55845.0	+47.0
ש3578	51543.0	+43.0
ק-713 תשואה 4.29%		
ש3575	55576.0	+47.0
ש3576	55359.0	+46.0
ש3579	51038.0	+43.0
ק-714 תשואה 4.34%		
ש3580	47505.0	-263.0
ש3581	43170.0	-245.0
ש3582	39764.0	-233.0
ש3583	36918.0	-222.0
ק-715 תשואה 4.20%		
ש3584	35256.0	+29.0
ש3585	33386.0	+29.0
ש3586	30213.0	+22.0
ש3588	31513.0	+26.0
ק-716 תשואה 4.10%		
ש3507	31799.0	+252.0
ש3591	28954.0	+234.0
ש3592	28909.0	+234.0
ש3593	28842.0	+234.0
ק-717 תשואה 4.15%		
ש3589	28818.0	+178.0
ש3594	27451.0	+173.0
ש3596	26212.0	+168.0
ש3597	26090.0	+168.0
ק-718 תשואה 4.24%		
ש3590	28569.0	+65.0
ש3595	27190.0	+63.0
5% מלווה פיתוח ומדינה (בריבית בסולה צמודים)		
ק-101 תשואה 3.98%		
ש2001	116858.0	-228.0
ש2002	116408.0	-228.0
ק-102 תשואה 3.80%		
ש2003	112397.0	+407.0
ק-103 תשואה 4.19%		
ש2004	112427.0	+81.0
ק-104 תשואה 4.20%		
ש2005	105280.0	+158.0
ש2006	108567.0	+176.0
ש2007	106431.0	+173.0
ק-105 תשואה 3.80%		
ש2008	106203.0	+87.0
ש2012	103902.0	+86.0
ש2015	101167.0	+84.0
ק-106 תשואה 3.70%		
ש2009	108069.0	+1066.0
ק-107 תשואה 3.80%		
ש2010	107025.0	+1176.0
ש2011	104946.0	+1154.0
ש2013	104867.0	+1191.0
ש2014	102105.0	+1164.0
ק-108 תשואה 4.00%		
ש2016	102607.0	+770.0
ש2018	99886.0	+776.0
ש2021	96571.0	+774.0
ק-109 תשואה 3.90%		
ש2017	99269.0	+953.0
ש2019	98958.0	+982.0
ש2020	96059.0	+954.0
ק-110 תשואה 4.10%		
ש2022	89918.0	+75.0
ק-111 תשואה 4.25%		
ש2023	90486.0	+75.0
ק-112 תשואה 4.00%		
ש2024	84758.0	+71.0
ש2027	81678.0	+68.0
ש2031	75478.0	+63.0
ק-113 תשואה 3.50%		
ש2025	86545.0	+1947.0
ש2026	86150.0	+1949.0
ק-114 תשואה 3.29%		
ש2028	83823.0	+68.0
ש2030	79716.0	+64.0
ק-115 תשואה 3.27%		
ש2029	79010.0	+64.0
ש2033	72707.0	+59.0
ש2035	66723.0	+48.0
ק-116 תשואה 3.30%		
ש2032	77588.0	+2260.0
ש2034	73279.0	+2181.0
ש2036	69435.0	+2069.0
ק-117 תשואה 2.51%		
ש2037	66936.0	-288.0
ש2052	56264.0	-220.0
ק-118 תשואה 3.90%		
ש2038	64967.0	+796.0
ש2040	62492.0	+786.0
2051	59088.0	+761.0
ק-119 תשואה 2.80%		
ש2039	63958.0	+52.0
ש2041	60570.0	+49.0
ק-120 תשואה 2.92%		
ש2053	56040.0	+45.0
ק-121 תשואה 0.84%		
ש2054	54842.0	+41.0
ש2056	50829.0	+38.0
	46520.0	+35.0
ק-112ג תשואה -0.13%		
ש2060	44285.0	+32.0
ק-122 תשואה 2.40%		
ש2055	52646.0	-650.0

הסידרה	השער	השינוי בנק'
4% מלווה פיתוח (100% הצמדה)		
ש4001	476500.0	
ש4002	470801.0	
ש4003	462101.0	
ש4004	460000.0	
4.98% מלווה [illegible]		
ק-301 תשואה 4.70%		
4101	266.3	-.5
ק-302 תשואה 4.75%		
4102	106.5	-.2
4103	102.1	-.2
4104	98.7	-.3
ק-321 תשואה 4.78%		
4301	98.6	+.1
4302	93.8	+.1
4303	95.1	+.1
4304	91.5	+.1
ק-311 תשואה 4.95%		
4201	90.0	+.8
8% מלווה מדינת (גליל)		
ק-201א תשואה 2.88%		
ש3601	30574.0	+24.0
ק-201ב תשואה 2.89%		
ש3602	28147.0	+23.0
ק-202א תשואה 2.82%		
ש3603	26252.0	+108.0
ק-202 תשואה 2.83%		
3604	23552.0	-31.0
ק-203 תשואה 2.79%		
ש3605	21535.0	+110.0
ש3606	20289.0	+106.0
ש3607	18849.0	+100.0
ש3608	17857.0	+96.0
ק-204 תשואה 2.99%		
ש3609	16828.0	+30.0
ש3610	15170.0	+25.0
ש3611	14949.0	+26.0
ש3612	14508.0	+25.0
ק-205 תשואה 3.07%		
3613	13595.0	+31.0
ש3614	13039.0	+30.0
ש3615	12036.0	+28.0
ש3616	11013.0	+26.0
ק-206 תשואה 3.09%		
ש3617	10371.0	+83.0
ש3618	9837.0	+80.0
ש3619	9045.0	+75.0
ק-207 תשואה 3.25%		
ש3620	8474.0	+7.0
ש3621	8046.0	+7.0
ש3622	7251.0	+5.0
ק-208 תשואה 3.00%		
ש3623	7043.0	+160.0
ש3624	6631.0	+153.0
ק-209 תשואה 3.39%		
ש3625	5924.0	+5.0
ש3626	5476.0	+5.0
ש3627	5075.0	+4.0
ק-210 תשואה 3.43%		
ש3628	4658.0	+4.0
ש3629	4362.0	+4.0
ש3630	4121.0	+3.0
ק-211 תשואה 3.33%		
3631	3806.0	-16.0
3632	3583.0	-16.0
3633	3383.0	-15.0
ק-212 תשואה 3.45%		
3634	2956.0	+2.0
3635	2854.0	+3.0
3636	2747.0	+3.0
ק-213 תשואה 3.42%		
3637	2585.0	+24.0
3638	2403.0	+22.0
3639	2199.0	+21.0
ק-214 תשואה 3.68%		
3640	1780.0	+14.0
3641	1540.0	+11.0
ק-215 תשואה 3.46%		
3642	1397.0	+11.0
3643	1211.0	+9.0
ק-216 תשואה 8.23%		
3644	* 1097.0	+32.0
3645	* 989.1	+29.5
[illegible] מלווה מדינת (גליל)		
ק-251 תשואה 4.26%		
[illegible]	833.6	+24.8
ק-252 תשואה 4.33%		
[illegible]	634.3	+16.9
ק-253 תשואה 4.70%		
[illegible]	546.8	-4.6
[illegible]	468.0	-4.0
ק-261 תשואה 4.75%		
[illegible]	245.2	+2
ק-262 תשואה 4.60%		
[illegible]	98.3	-1.3
[illegible]	94.0	-1.3
ק-263 תשואה 4.80%		
[illegible]	85.2	-.8
ק-271 תשואה 4.71%		
[illegible]	91.6	+.8
[illegible]	87.2	+.8
[illegible]	86.4	+.7
[illegible]	85.0	+.8
מלווה פיתוח (90% הצמדה)		
[illegible]	246500.0	
[illegible]	237000.0	
[illegible]	238200.0	
[illegible]	225500.0	
[illegible]	225000.0	+1500.0
[illegible]	223000.0	
[illegible]	218000.0	+700.0
[illegible]	216800.0	+1000.0
[illegible]	216000.0	-1000.0
[illegible]	209000.0	+800.0
[illegible]	207000.0	+800.0
[illegible]	199200.0	+200.0
[illegible]	207500.0	+100.0
[illegible]	203000.0	+2000.0
4%-6% מלווה פיתוח ומדינה (הצמדה)		
[illegible]	171500.0	+600.0
[illegible]	171500.0	+1000.0
[illegible]	170000.0	+500.0
[illegible]	165000.0	+1000.0
[illegible]	164000.0	
[illegible]	159500.0	
[illegible]	161310.0	
[illegible]	156700.0	
[illegible]	153000.0	
[illegible]	146000.0	
[illegible]	141200.0	
[illegible]	139500.0	+400.0
[illegible]	138500.0	+1000.0
[illegible]	123800.0	
[illegible]	122000.0	-300.0
[illegible]	117500.0	+300.0

למה אין עליה?

אשדר מעכבת את עליית מחירי הדירות המוכנות בלבד עד אמצע אפריל.

במקום לעשות נקיון לפסח — עשו את הפסח בדירה חדשה:

בפסגת זאב-י"ם
קוטג' פינתי אחרון!
5 חדרים + מחסן + חצר משק + גינה
135,000 ש"ח.
5 דירות 4 חדרים
66,000 ש"ח.

בנאות גנים פ"ת
3 דירות 4 חדרים 120 מ"ר
103,000 ש"ח.

במעלות מוריה-י"ם
4 דירות 2 חדרים.
3 דירות 4 חדרים.
2 דירות 5 חדרים.
מחיר דירת 2 חדרים 60,000 ש"ח.

ביוקנעם
4 דירות 3 חדרים
45,850 ש"ח.

בראש פינה
2 וילות 5 חדרים
המשקיפות על נוף מדהים
120,000 ש"ח.

בקרית מלאכי
5 בתים דו-קומתיים 4 חדרים.

אשדר
חברה לבניה בע"מ
מיסודה של קבוצת אשטרום

המחירים לתשלום במזומן, כוללים מע"מ ופיתוח.
אתרי דירות אשדר: ת"א-יפו (מגדל אשדר, רמת אביב ג', נוה עופר), פ"ת (נאות גנים), קרית מלאכי, בת-ים (נאות ימים), ראשון לציון, קרית ראשון, נתניה, נס ציונה, גינות שומרון, אריאל, מעלה אפרים, אופקים, נתיבות, באר שבע, קרית גת, יוקנעם, מגדל העמק, ראש פינה, מטולה, ירושלים (פסגת זאב, רמות, מעלות מוריה).
משרדי אשדר: ת"א, רח' בן-יהודה 190 א' טל. 03-245375, ירושלים, בנין כלל, חנות 267, טל. 02-224145

"תעזרו לנו לצאת מכאן"

בדירה עלובה בירושלים חיים בני משפחת ניסים. ריח של טחב, קירות מתקלפים, ובעיקר: קור מקפיא. "אני לא יכול לראות מה שהאורווה הזאת עושה לילדים שלי. יש לנו ארבעה ילדים, אף אחד מהם לא בריא"

מאת מיכל פוליטי

רם בחוץ, אבל הילדים של אליעזר ניסים (35) רועדים מקור. בדירה העלובה, בשכונת עיר גנים בירושלים, הוא מתגורר עם אשתו נעמי (29) וארבעת ילדיו, כבר תשע שנים.

את פני הנכנס לדירה מקדם גל קור. שלושה חדרים קטנים ועבשים, הקירות מתקלפים, ריח של טחב עומד באוויר. במה שאמור להיות המטבח, פותחת נעמי את הארונות. הארונות עמוסים בתרופות למיניהן. "את רואה", היא אומרת, "זה האוכל של הילדים שלי".

אליעזר מתיישב בכבדות על הכורסה הרעועה. ראשו שחוח, לא מגולח, מכווץ כולו מקור הוא מתחיל לספר: "לפני שנתיים הבטיחו לי במשרד השיכון, שאם אעשה עוד ילד (אז היו לי שלושה), אהיה זכאי לדירה של ארבעה חדרים. כך נולדה הבת הקטנה, תהילה, אבל דירה של ארבעה חדרים לא ראינו עד היום הזה.

"במקום זה הציעו לי לגור בשכירות, בדירה של שלושה חדרים בגילה. הסכמתי, וחתמנו על חוזה. אפילו שילמתי שלושה חדשים מראש, אבל מחצית מדירתי הנוכחית שייכת לאבי, ולאחר שכבר חתמנו על חוזה, הוא התנגד לפנות את חלקו בדירה. בלית ברירה נאלצתי להפר חוזה ולעמוד לדין".

חברת "עמידר" תבעה מאליעזר ניסים לממש את החוזה, ושלושה חדשים עוד המשיכו להוריד לו כספים, על דירה שכלל לא גר בה.

אליעזר מתרגש: "על כל זה עוד יכולתי לעבור איכשהו, אבל אני לא יכול לראות מה האורווה הזאת, שבה אנחנו חיים, עושה לילדים שלי. תראי: יש לי ארבעה ילדים, אף אחד מהם לא בריא". ליהודה (8) בעיות נפשיות חמורות, לאליהו (6) בעיות בלב, לשפרה (3.5) מחלת דם, ותהילה (2) סובלת מאסטמה.

הרופאים כולם אומרים, כי הבעיות הרפואיות נובעות ממצב הדירה. "הלוואי שיכולתי לצאת קצת לעבודה, לעזור לאליעזר", אומרת נעמי, "אבל אני לא יכולה. אין שבוע אחד בלי התרוצצויות בין קופת-חולים לבתי-חולים למיניהם עם הילדים. זה נורא, הרטיבות והקור בדירה הזאת הורסים את הילדים".

לא מזמן הגישה נעמי תביעה נגד בעלה בבית הדין הרבני על התעללות בה. אליעזר: "אני חוזר עצבני מהעבודה, רואה את המצב בבית ואני משתגע. לפעמים אני לא שולט בעצמי. כבר שבע עשרה שנה אני חי בדירה הזאת ועוד לפני הנישואים, ואני הולך ויוצא מדעתי. פעם הייתי עבריין ואלכוהוליסט. יצאתי מזה והשתקמתי. אבל עכשיו רוצים להחזיר אותי אל עולם הפשע, ואני לא רחוק מזה.

"אני קורא לכל בן אדם שיבוא וינסה לגור באורווה הזאת כמה ימים. רק כמה ימים, לא שבע עשרה שנה. ואולי אז מישהו ייזכר לעזור לנו. אנחנו הולכים ונגמרים – תעזרו לנו לצאת מכאן!"

משפחת ניסים. "אני חוזר עצבני מהעבודה, רואה את המצב בבית ואני משתגע" (צילום: זום 77)

עוד נוסח "העוקץ" בחיפה:

הבוס שלח שודדים ועשה עיסקה עם הנשדד בלי ידיעתם

מאת דני שדה

שומר בתחנת דלק בחיפה קיבל מידע מוקדם על הכוונה לשדוד את התחנה, ונטל חלק גדול מהפדיון היומי לכיסו עוד בטרם הגיעו השודדים. כך התברר השבוע, בעת שפוענח השוד בו נגנבו מהתחנה כעשרים אלף שקלים חדשים.

במוצאי שבת לפני עשרה ימים, סמוך לשעה חמש לפנות בוקר, התקשר עובד בתחנת הדלק "סונול" בנווה שאנן למשטרת חיפה, והודיע: "שדדו אותי". לחוקרי המשטרה שהגיעו למקום סיפר, כי במהלך הלילה פרצו ארבעה אנשים למשרד התחנה בו ישן. הם כפתו אותו בחבלים, ריתכו את הכספת ושדדו את הפדיון של סוף השבוע – כ-20,000 שקלים חדשים. אחרי שעזבו, כך סיפר, הצליח להשתחרר מהכבלים, ואז התקשר והזעיק את המשטרה.

מלכתחילה התייחסו החוקרים באי-אמון לסיפורו של העובד. הם חשדו, כי הוא שיתף פעולה עם ארבעת השודדים. הם פתחו, איפוא, בחקירה מאומצת של העובד. לבסוף הוא "נשבר", וחשף לפני חוקריו סיפור מדהים, המזכיר את שיטת הפעולה בסרט "העוקץ". לחוקרים התגלה, כי השוד של התחנה תוכנן על ידי אדם מסויים שהחליט לא לבצעו בעצמו, אלא "אירגן" ארבעה עבריינים שיבצעו אותו.

יום לפני השוד המתוכנן פנה "המוח" המתכנן אל עובד התחנה, אותו הכיר, ואמר לו: "מחר לפנות בוקר יבואו לשדוד אותך. אני מציע לך עיסקה: במקום שהשודדים יגנבו את כל הכסף שבקופה, אתה תחביא מראש כעשרת אלפים שקל. את יתר הכסף תשאיר בקופה. השודדים יבואו, יקחו את מה שיש בקופה – ובעשרת אלפים השקלים נתחלק אנחנו".

> מוך לשעה חמש לפנות קר הגיעו השודדים תחנה. הם לא ידעו על הסכם שנערך בין הבוס להם לבין שומר תחנה. שעה ארוכה בדו וריתכו את הכספת

הרעיון "לעשות כסף קל" קסם לעובד התחנה, והוא הסכים להצעתו של "המוח". ביום שבת, בשעות הערב, הוא הכניס לכיסו כעשרת אלפים שקלים חדשים, ואילו את שאר הפדיון של סוף השבוע הפקיד בכספת שבתחנה, כדי שלשודדים יהיה מה לקחת.

ואומנם, סמוך לשעה חמש לפנות בוקר הגיעו השודדים לתחנה. הם לא ידעו על ההסכם שנערך בין הבוס שלהם לבין שומר התחנה, וסברו לתומם כי שלל יהיה רב. זמן רב הם עבדו וריתכו את הכספת, וכאשר זו נפתחה, הם נטלו את הכסף שהיה בה ונמלטו מהמקום.

לאחר שעובד התחנה "נשבר" והודה בשיתוף הפעולה עם מתכנן השוד, נעצרו כל המעורבים בפרשה: הוא עצמו, "המוח", וארבעת השודדים. בימים הקרובים יועבר חומר החקירה לפרקליטות המחוז, לשם הכנת כתב-אישום נגד השישה.

מבצע העובד המצטיין ע"ש נח מוזס

החלה ההרשמה לשנת 1986

מאות אלפי עובדים בישראל כבר השתתפו במבצע העובד המצטיין '85 של "ידיעות אחרונות"
במסגרת המבצע ייקבעו העובדים המצטיינים במקומות העבודה ומתוכם ייבחרו 24 עובדים מצטיינים במגזרים השונים, וכן הזוכים הראשיים, כשהפרס הראשון במבצע הוא בסך -.5,000 דולר.
המבצע נערך בפיקוחה ושיפוטה של וועדה ציבורית שבה מיוצגים ההסתדרות הכללית של העובדים, נציבות שרות המדינה, מרכז השלטון המקומי, התאחדות התעשיינים, והמכון לפריון העבודה והייצור.
מפעלים ומוסדות הרוצים להצטרף למבצע יפנו למארגני המבצע י.ש. פרסומאים טלפונים: 03-204378, 03-203851.

העובד המצטיין. ידיעות אחרונות

"נעלי מאלי" חונכים את חנות המפעל

בהנהלת אברהם פרדו ודוד טייב ☆ המפעל: רחוב בן גמליאל 8, יפו, טל. 822732 ☆ חנות המפעל: רחוב יועזר 7 (פינת המלך חירם) יפו, טל. 839001

לדוד טייב ואברהם פרדו ברכות לבביות ואיחולי הצלחה מידידיכם

לחיים! להתראות בשמחות

כל ידידינו, ספקינו ולקוחותינו מוזמנים להשיק עמנו כוסית

היום
יום חמישי, 13.3.86
בשעה 5 אחה"צ

בחנות המפעל
ברחוב יועזר 7
(פינת המלך חירם)
יפו טלפון 839001

אברהם פרדו ● דוד טייב

אנו מצטרפים למברכים
פרסום אתגר 874535, 869143

תעשיות האחים סידי בע"מ
ייצור סוליות וחלקי הנעלה לתעשיית הנעליים
הצורפים 31, יפו, 822998, 835038

פאב
ייצור ויבוא ציוד תעשייתי בע"מ
רח' שמעון הצדיק 19 – 18 יפו
טל. 828347, 831058

אחים משעל בע"מ
ספקי עקבים וכל סוגי שעם
רח' אילת 37, ת"א, טל. 660899, 823514

אבפלסט–אבל אלפרד
יצרן ויבואן בשרות ענף ההנעלה
שד' הר־ציון 106, ת"א, טל. 835294

אוליבר
שיווק נעליים בע"מ
רחוב יסוד המעלה 22 תל־אביב
טלפון 373085

ורד בע"מ
חומרי גלם לתעשיית הנעליים
רח' 338 מס. 1 (ככר השעון), יפו
טל. 812638, 832658

האמה בע"מ
מגדל העמק
מיכאל פיש

ד. אקהאוס
אבזמים ואביזרי אופנה לתעשית העורות והטקסטיל
זבולון 10, ת"א, טל. 823234

סוליאתן –
תעשיות גומי (1976) בע"מ
רחובות

מוסף דני את דוד
◊ פחחות
◊ צביעה בתנור
העמל 1, בת־ים, טל. 5512380

דואן
סוכנות לביטוח
סוקולוב 70 א' חולון
טלפון 881144

אליהו כהן ובניו
עורות ובדים לנעליים וארנקים
זבולון 37, תל־אביב, טל. 821690

קיבוץ גבעת ברנר

החל מיום ה' — 13.3.86, בשעות הבוקר יוחלפו מספרי הטלפון של קיבוצנו ואלה הם:

● מרכזיה – 08-443111
● בנגלי, אריגי עץ – 08-443804
● בנגלי — בריכה – 08-443805
● גביש — פיתוח תוכנה וציוד – 08-443961
● מזכירות – 08-443820
● מטר — יציקות אל־ברזליות: – 08-443931
● מרבדשא שטיחי דשא מוכן – 08-443801
● משתלת גבעת ברנר – 08-443811
● רהיטי גבעת ברנר וכל גיל – 08-443921
● רמון בע"מ — מוצרי פרי הדר – 08-443911

ניתן להתקשר ישירות לדירות החברים
תודתנו נתונה לחברות „בזק" ו„טלרד"
על מאמציהן בהתקנת המרכזיה.

קיבוץ גבעת ברנר

מדינת ישראל

לשכת ההוצאה לפועל
שליד בית משפט השלום
אילת
מס' הוצל"פ 0109726840

מודעה בדבר מכירה פומבית של המטלטלין

ביום 17.3.86 בשעה 15.00 יוצאו למכירה פומבית המטלטלין המתוארים להלן של החייב חב' הינדי מיקלקס, סינגפור לגביית חוב בסך —.6,000 שקל חדש, המגיע לזוכה חב' לוטל בע"מ המיוצגת ע"י עו"ד אורי בכור מרחוב המלך ג'ורג' 50, תל־אביב.

תיאור המטלטלין

1945 קסטות וידיאו חדשות JOLLEX E 180.
המכירה תתקיים במגרש חנית ליד השער הצפוני נמל אילת.

כל המעוניין בכך יוכל לבדוק את המטלטלין העומדים למכירה כאמור לעיל ביום המכירה הנ"ל. על הקונה יהיה לשלם את המיסים, האגרות, וההטלים אשר מכוח של הדין. המכירה במזומן בלבד.

א. הראל
המוציא לפועל אילת

עירית תל־אביב—יפו

קורס מצילי ים ובריכות

מחלקת החופים מודיעה על פתיחת קורס מצילי ים בתאריך 18.3.86. בוגרי קורס מצילי בריכה שמעוניינים להשתתף בקורס מצילי ים מתבקשים להתייצב ביום 16.3.86 בשעה 10.00 בחוף פרישמן לבחינות כניסה.

דרישות קבלה לקורס:
א. יוצא צבא ובעל תעודת מילואים.
ב. אישור רפואי על בריאות תקינה, דגש מיוחד על מערכת עצבים תקינה, שמיעה וראיה.
ג. ידע כ־4 סגנונות שחיה: — חזה, חתירה, גב קלסי וצד.
ד. ידע בסיסי בחתירה בחסקה.
ה. בעל כושר גופני טוב.

המועמדים המתאימים יתקבלו לקורס ללא תשלום ויחתמו על חוזה שיחייבם לעבוד 2 עונות רחצה בחופי הרחצה ת"א—יפו.

בזק — החברה הישראלית לתקשורת בע"מ

לרגל עבודות פתוח במרכזת הטלפונים

בקרית ארבע

תופסק פעולת המרכזת
היום — 13.3.86
החל מהשעה 24.00
ההפסקה תמשך כ־3 שעות

חברת בזק מתנצלת בפני מנוייה במקום על הטרדה שתגרם להם.

האזינו

לשיחתם של ד"ר אברהם צביון
מנהל המחלקה לחינוך מבוגרים
במשרד החינוך והתרבות

ומר יואש איטן
מראשי תנועת המקויה ביפן

הערב — יום חמישי, 13.3.86, בשעה 20.00
במסגרת התוכנית „שורשים" ברשת ב',
ב„קול ישראל"

עירית ראשון לציון
האגף לחינוך תרבות נוער וספורט
המחלקה לחינוך יסודי — מדור גני־ילדים

הודעה להורים

רישום חובה לגני־ילדים - גיל 5 לקראת שנת הלימודים תשמ"ז

חייבי רישום: כל ההורים שילדיהם נולדו בתאריכים א' בטבת תשמ"א 8 בדצמבר 1980, עד ל' בכסלו תשמ"ב 26 בדצמבר 1981 ועד בכלל — חייבים בהתאם לחוק לימוד חובה, לרשום את ילדיהם לגן ילדים — גיל חובה.

מועד הרישום: הרישום יתחיל ביום רביעי א' באדר ב' תשמ"ו 12 במרץ 1986 ויסתיים ביום שלישי כ"א באדר ב' תשמ"ו 1 באפריל 1986 למעט חג פורים 25 במרץ 1986 בימים א' ב' ג' ד' ה' ו' בין השעות 08.30—12.30 לפנה"צ בימים ב' ה' גם בין השעות 15.30—18.00 אחה"צ.

מקום הרישום: הרישום יערך לכל תושבי העיר כולל השכונות בתחנות הרישום ברח' מוהליבר 16 מועדון „צוות".

הנך מתבקש להביא עמך לתחנת הרישום:

א. תעודת זהות של אחד ההורים בה רשומים הילדים (אם הילד אינו רשום בתעודת הזהות של ההורים, יש להביא את תעודת הלידה של הילד/ה בנוסף לתעודת הזהות של ההורה) וכתובת מעודכנת בראשון לציון.

ב. בשעת הרישום ישאלו ההורים אם רצונם שהילד ילמד: בגן ממלכתי, או בגן ממלכתי דתי, או בגן ילדים של רשת החינוך העצמאי, במקרה זה על ההורים להביא מכתב הסכמה לקבלתו לגן מאת הגננת.

ג. ההודעה שקבלת ממדור גני ילדים בדבר רישום ילדך.

ד. בתחנות הרישום מפורטים הגנים אשר יפעלו בשנת הלימודים תשמ"ז, על ההורה לרשום את הגן המועדף על ידו, העיריה תעשה בכל יכולתה להענות לבקשת ההורה אך אין התחייבות שאמנם נוכל לעמוד בכל הדרישות.

ה. רישום הילד בתקופת הרישום המוכרזת, קובע עדיפות בשיבוץ הילד/ה ביחס לילדים שלא נרשמו בתקופת הרישום המוכרזת.

המזכיר לעירייה
מאיר ניצן
ראש העירייה

תחנת זבולון — רישוי
מודיעים על

מכירה פומבית

של רכוש ללא בעלים או תובעים
ע"י תחנת זבולון

בתאריך 8.4.86, החל מהשעה 9.30 בבוקר
בתחנת זבולון בקרית חיים, כנגד תשלום במזומנים בלבד.

הרכוש כולל: כלי עבודה, אופניים, מכשירי חשמל, מזון ועוד.

המשטרה אינה אחראית על טיב התכולה הנמכרים.

מכרז 10/86
„מכרזים"
ימעת הוצאת לאור
מכרזים ארציים ובינלאומיים
לקבלנים, ספקים, תעשיינים וסוחרים
תזהר!
„מכרזים" — 20 שנות רק בדרך פ"ת 7, 03-612192

„תחביב" חדש: ניפוץ חלונות ראווה

הצרות של תושבי רחוב גרוזנברג בתל־אביב התחילו כשעבר למקום מועדון „ליקוויד". בעלי חנויות מצאו בבוקר שאריות קיא, זוהמה, וחלונות־ראווה מנופצים. חלק ממבקרי המועדון אף נוהגים לעשות את צרכיהם בחדרי המדרגות ■ אלי סרוגו, מבעלי המועדון: „בימי שישי מגיעים למקום כ־3,000 איש, בעוד שהמקום יכול להכיל רק כ־1,200. לכן נוצרת בחוץ המולה" ■ דובר העירייה: „המועדון פועל ללא רישיון. עם העברתו למקומו הנוכחי, יצא נגדו צו סגירה מנהלי"

מאת רמי נאורי

הסיוט של דיירי רחוב גרוזנברג התחיל לפני כא־רבעה חודשים. עד אז, היה זה רחוב שקט באיזור המסחרי של תל־אביב. עם ערב, משנסגרו החנויות, היה המקום במעט שומם. אבל לפני ארבעה חודשים השתנה המצב. לרחוב נוסף דייר חדש: „ליקוויד", דיסקוטק המוכר לכל חובבי מוסיקת הרוק באיזור גוש דן, השתכן במבנה של קולנוע „אופיר".

בימי הפעילות (חמישי, שישי ושבת בערב), המקום „מפוצץ". חסידי הדיסקוטק מבלים כאן עד שעות הבוקר המוקדמות. גם באמצע הלילה מתקיימת ברחוב תנועה ערה של רוכלים, ומכוניות. למצוא מקום חנייה משימה בלתי אפשרית.

מאז עבר הדיסקוטק למשכנו החדש, התחילו הצרות של הדיירים והסוחרים ברחוב. אמנון פלס אמנון, מבעלי בית־המרקחת „פילרסדורף", בגרוזנברג פינת נחלת בנימין: „מאז שהמועדון עבר לכאן, פעמיים ניפצו מכוניות של המבלים במקום את זגוגיות חלונות הראווה שלי. מחירה של זגוגית חדשה 400 שקלים. שלא לדבר על בקבוקי הבירה והליכלוך ליד הכניסה לחנות".

„החיים שלנו הפכו לסיוט מאז הוקם המועדון", אומרת כוכבה ברזלה, בעלת החנות „יחיד", המוכרת חזיות ומחוכים. „53 שנים שנים החנות שלנו קיימת באותו מקום, ואף פעם לא היו בעיות. והנה, במהלך ארבעת החודשים האחרונים, נפרצה חנותי פעמיים, ופעמיים גם ניפצו לי את חלון־הראווה. באחת הפעמים היה זה על ידי בקבוק משקה. חברת הביטוח שלי כבר לא רוצה לבטח אותי, כל בוקר אני מגיעה בחשש, שמא גם הלילה שברו או גנבו משהו בחנות. בנוסף לכך, בבקרים שלאחר ימי הבילוי, אני מוצאת במקום קיא, שאריות בקבוקי בירה, והרבה ליכלוך. ואנדליזם מושלם. אני לא מבינה מדוע הרשויות לא עושות דבר בנידון".

תושבים אחרים, שביקשו לא להזדהות בשמם, מספרים על ציפצופי מכוניות, ויכוחים קולניים, וצעקות שיכורים, הנשמעות עד שעות הבוקר. חלק ממבקרי המועדון נוהגים לעשות את צרכיהם בחדרי המדרגות שברחוב.

אחד התושבים אמר לי, כי מאז שהמועדון עבר לרחוב, הוא „בורח" בסופי־שבוע אל אימו. תושב אחר, העובד במשמרות בבית־חולים, אמר כי בעת האחרונה הוא בוחר לעבוד באופן קבוע בכל סוף שבוע, כדי למנוע מעצמו את הסבל בבית.

דוברת משטרת מחוז תל אביב, מסרה בתגובה: „המקום מוכר למשטרה. המועדון פועל ללא רישיון. נפתח לו תיק, על ניהול עסק ללא רישיון. המשטרה רשמה דו"חות לרוכלים שפעלו במקום, בנוסף לדו"חות על חנייה בניגוד לחוק. נמשיך לטפל במקרה".

אלי סרוגו, מבעלי המועדון, מגיב: „אתה לא יכול להשוות רחוב שלא היה בו דיסקוטק לרחוב שכעת פועל בו דיסקוטק. מאז פתיחת המועדון, שמעתי רק על שני חלונות ראווה שנשברו על ידי מכונית שרצתה לחנות. ביקשנו מן העירייה להתקין מעקה בטיחות, שימנע חנייה על המדרכה. נגד המבלים המתגודדים בחוץ, אני לא יכול לעשות שום דבר. בימי שישי מגיעים למקום כ־3,000 איש, בעוד שהמקום יכול להכיל רק כ־1,200. לכן נוצרת בחוץ המולה".

על טענות הדיירים בדבר ליכלוך וזוהמה, אומר אלי: „בנוגע לדיירים, מדובר באזור המוגדר על ידי העירייה כאזור מסחרי. לגבי הליכלוך, דלתות המועדון נסגרות בשש בבוקר, ובשבע כבר מגיעים פועלי העירייה לנקות את הרחוב. כך שאני לא רואה בעייה".

מדובר עיריית תל אביב נמסר: מועדון ה„ליקוויד" פועל ללא רישיון. עם העברתו למקומו הנוכחי, הוציאה נגדו העירייה צו סגירה מנהלי. בעלי המקום עירערו לבית־המשפט, אשר אישר את צו הסגירה, אך דחה אותו ל־12.8.86. במקביל הגישו הבעלים בקשה לרישיון לוועדת בנין ערים. הבקשה טרם נידונה". הדובר הוסיף, כי בקרוב תשלח העירייה למקום פקחים לאיכות הסביבה, שיבדקו את המיטרדים, ויציעו פתרונות.

שעת לילה. הרחבה שלפני מועדון „ליקוויד" מוצפת אדם. לשוטרים יש עבודה (צילם: שאול גולן)

אכלתי טוב

4.50 ש"ח

נכנסתי בהפסקת הצהריים לבורגר-ראנץ'.
הזמנתי. ישבתי. אכלתי:
ראנץ'-בורגר. צ'יפס. סלט כרוב וכוס מיץ.
היה טעים. היה נקי. היה נוח. היה מהיר.
והיה זול. אחזור מחר.

ראנץ'-בורגר
צ'יפס
סלט כרוב
כוס מיץ

המבורגר 100% בקר
16 מנות בתפריט

בורגר ראנץ'
מקום טוב לאכול

■ תל־אביב - בן יהודה 21א, אבן גבירול 67, ישקם אבן גבירול, דיזנגוף סנטר, דיזנגוף 109, סנטר 38 נוה אביבים, ירב מכר – צומת גלילות כביש חיפה ■ רמת השרון - סוקולוב 35 ■ הרצליה פיתוח - ככר דה שליט ■ רעננה - יאחוזה 70 ■ הוד השרון - דרך השרון 29 ■ פתח תקוה - ירוטשילד 2 ■ קרית אונו - ילוי אשכול מרכז מסחרי–קראון ■ גבעתיים - ויצמן 15 ■ חולון - סוקולוב 44 ■ בת ים - רוטשילד 32 ■ ראשון לציון - הרצל 78 ■ באר שבע - ישדרות יעלים שכון ח' ■ קרית ביאליק - חיפה/עכו 2 ■ עפולה - יככר העצמאות. ■ נהריה - שדרות הגעתון 41.

רנו עכשיו

אל תסמוך על הבטחות שמדברות על אספקה בעוד חודשים,
לך על הטוב ביותר עכשיו!

אספקה מן המלאי - המחיר מפתיע

רנו 9 "ספרינטר" 1250
16,999 ש"ח (כולל מע"מ)

★ מנוע חסכוני 1237 סמ"ק ★ הגה קל במיוחד ★ מושבים אורטופדיים ★ רמת גימור מהודרת ★ שמשות כהות ★ צמיגים רחבים.
לאספקה מן המלאי גם רנו 11 "ספורטינג" 1250 במחיר 18,344 ש"ח כולל מע"מ.
הכמות מצומצמת, המבצע עד גמר המלאי.

לא תמצא עוד מכונית ברמה כזו במחיר כזה ובאספקה מיידית.

אין מחיר לאמינות של RENAULT

בני משה קרסו:
■ ת"א טל. 627151 ■ חיפה טל. 727204
■ ירושלים טל. 226491 ■ באר־שבע טל. 70911
■ חיפה טל. 510296 ■ נתניה טל. 40404

קרינת המחשב - למי היא מסוכנת

מנכ"ל משרד-הבריאות, פרופ' דן מיכאלי, שיגר בימים אלה טלקס דחוף לסניף האירופי בז'נבה של אירגון-הבריאות-העולמי, וביקש לקבל את כל המידע העדכני ביותר, לגבי בטיחות העובדים החשופים לקרינת מסופי וידאו ומחשבים. במיוחד חשוב לו לדעת, האם נשקפת סכנה לעובר ברחם אימו, אם היא עובדת ליד מסוף, בהיותה בהריון.

פרופ' מיכאלי נקט צעד זה, לפי בקשתנו, לאור מידע סותר שמתפרסם בכלי-התקשורת בארץ ובעולם, בקשר לחשיפה לקרינת מסכי וידאו ומחשבים. "למשרד-הבריאות אין אמצעים וכלים לבצע מחקרים מקיפים כאלו. לכן נחכה להחלטה של אירגון-הבריאות-העולמי", אמר לנו.

לאחרונה הזהירו מדענים מפולין ומאוסטרליה, שקיימת סכנת חשיפה לנשים הרות, לאור תוצאות ניסויים שנערכו על חולדות. חולדות הרות שנחשפו לקרינת מסופים, ילדו חולדות-גורים, עם מומים שונים. מדענים מטילים ספק במהימנות מחקרים אלו, משום שאין עובר-אדם דומה לעובר-חולדה, ובוודאי לא כאשר מדובר בקרינה מיזערית.

בידינו תמצית דו"ח שקיבלנו בטלקס מאירגון-הבריאות-העולמי. זהו המידע המעודכן, שנמסר לפירסום בחודש דצמבר 1985, בתום עבודתה של ועדת-בטיחות, שעסקה בנושא סיכוני-קרינה ממסכי-וידאו ומסופי-מחשבים. הוועדה כללה רופאים, פסיכיאטרים, ורדיולוגים. "אי-אפשר עדיין לקבוע שהחשיפה בעבודה ליד מסופים היא בטוחה באופן אבסולוטי", קבעו.

בפני הוועדה, היו רק דיווחים של רופאים, על 12 מיקרים של הפלות ולידות-מוקדמות של פגים ולידת תינוקות עם מומים, בין עובדות מסופים. זאת, כאשר מיליוני נשים עוסקות במחשבים. "אין לנו שום הוכחות, שהחשיפה של 12 הנשים ההרות לקרינת-המסופים, גרמה לתופעות בודדות אלו. ייתכן שהיו סיבות אחרות", קבעה ועדת אירגון-הבריאות-העולמי בתום שבוע של דיונים. יחד עם זאת הרגישו ובזהירות, שאסור לתרגם מימצא זה לקביעת עובדה חד-משמעית שהחשיפה אינה מזיקה בשום מיקרה. דרושים מחקרים נוספים.

צוות מדעני האירגון גילה, שאכן יש מיקרים של פריחה על העור, לאחר חשיפה לקרינת-מסופים, אך הגורם לכך לא ברור עדיין. ייתכן שעצם העבודה ליד מסופים מעוררת גירוי אצל אנשים רגישים. באשר לתלונות על כאבי שרירים ועיניים, קבעו המומחים שלכל מי שעובד ליד מסוף, חייב להיות שולחן וכיסא מתאימים, ותאורה נכונה.

בסיום עבודת הוועדה, אמר הפסיכולוג האמריקני ד"ר סטפן סאוטר, שמסקנות הוועדה מבוססות יותר על תיאוריות מדעיות, מאשר על עובדות-רפואיות בשטח. המדען האנגלי ד"ר טום סטיוארט, הציע שנשים הרות ישקלו בעצמן אם להיחשף למסוף או לא.

לפני כשנה בדקה ועדה פדראלית של ממשלת ארה"ב את הנושא, בגלל תביעות של עובדי-מסופים לקבל תוספת סיכון. הטענה נדחתה, לאחר שהוועדה קבעה, שהקרינה הנפלטת מהמוספים אינה מסוכנת יותר מאשר מנורת ניאון או קרני-שמש, ואין שום סכנה לפוריות של נשים, או לעוברים ברחם.

מימצאים אלה וחוסר היכולת של המדענים והחוקרים של אירגון-הבריאות-העולמי לקבוע חד-משמעית, שחשיפה למסופים ואפילו מיזערית, אינה מזיקה לאשה הרה, משאירה את הנושא פתוח למחשבה.

■ דבורה נמיר

האם הייתם סומכים על כלב

למישפחת בפטי אין בעיות מהסוג המוכר כל-כך, אי-אפשר לצאת מהבית בגלל התינוק. והכל מפני שיש להם כלבת-מסטיף גדולה זהמימה, הידועה במסירותה. בגלל אופייה העדין והמתוק כינו אותה בשם „גלידת סוכריות" (Candy Fudge).

כאשר אמו של פיליפ בפטי, בן ששת החודשים, צריכה לצאת לסידורים, היא לא מזמינה בייביסיטר. השמרטף גרה אתם בבית, והיא נחשבת לשומר הטוב ביותר שיש לתינוק.

כך קרה שיום אחד נאלצה האם לעזוב את השניים, בתחנה הלונדונית הסואנת „ארלס-קורט", כדי לסדר כמה עניינים. פרשה שמיכה על הקרקע, הניחה בקבוק חלב בידי בנה, ויצאה לדרך.

מיותר לציין שהכלבה שמרה על בעליה הצעירים במסירות ושאיש לא חשב אפילו להתקרב לצמד המוזר.

הטייסות הראשונות

לא נעים להודות אבל שוב הן מקדימות אותנו. בושרה ואמימה הן צמד הטייסות הראשונות בעולם הערבי. בניגוד לבתו הטייסת של המלך חוסיין, שהיא טייסת צבאית, השתיים האלה התקבלו בימים אלה כטייסות אזרחיות מן המניין, בחברת-התעופה הלאומית של לבנון.

השתיים, ילידות מרוקו, עברו קורסים אזרחי, בקזבלנקה. טיסת-הבכורה שלהן נעשתה במטוס של חברת-התעופה המרוקנית. לאחר הנחיתה, כאשר יצאו השתיים מתא הטייס, הצמידו הנוסעים את היד אל הלב. לא, לא מתוך חרדה הן ממהרות להסביר, אלא מתוך גאווה אמיתית.

מדיהן של צמד הטייסות החינניות עוצבו במיוחד עבורן בבית-האופנה הפאריזאי „קארון".

■ סמדר פרי

מה חדש

כרית רוטטת

את הכרית-פלא הזו הביאה זהבה קניספל, מורה במיקצועה, מארה"ב, מרוכר בכרית יוצאת-דופן, שמסייעת לכל מי שיש לו כאב-גב ורגליים קרות. בקרביה של הכרית טמונות סוללות שהופכות אותה לכרית רוטטת, מעין ויברטור, האמור לעסות גב כואב, או רגליים קרות.

המחיר: 40-50 ש"ח, בבתי-מרקחת. זה לא מוצר רפואי, אין לו המלצה של רופאים. הוא פשוט נעים.

זימונית דיסקרטית

בשורה לקהל הקונצרטים: עידן האיתוריות המצפצפות ומפריעות למוסיקה חלף. עתה נולדה הזימונית הדיסקרטית, השקטה. שמו של המכשיר החדש „צגית". מכשיר חכם, המציג על-גבי מסך זעיר כל הודעה במיספרים. עד 11 ספרות. הצגית היא מכשיר, המאפשר לראות בעין, מיספר טלפון ואינו מטריד בציפצוף טורדני.

ה„צגית" מופצת על-ידי פייג'קול. היא בעלת זיכרון לארבע הודעות ומסוגלת גם להעביר מסר באמצעות צד שלישי ובקוד מוסכם. החשאיות מלאה.

שואב יד

כולנו מוצפים בכלייבית חשמליים ואלקטרוניים מתוחכמים יותר ויותר ושוכחים, שגם בעולם המיכני יש שיכלולים רבים. באחרונה הגיע ארצה מיפאן, שואב-אבק ידני, זעיר, ושמו „הוקי". הוא קל לנשיאה, נוח לאיחסון, אין לו שקית, אינו צורך חשמל ובכל-זאת מנקה היטב. מייבא את אותו חברת „שלרן" ומחירו כ-70 ש"ח.

■ נורית אדר

מטעמים לפסח

הגדת ונציה מן המאה ה-17 (מוזיאון ישראל ירושלים)

למי ששוכחת את ראשה מדי פסח, מה לבשל ואיך לעשות את החג בלי להיצמד למיספר מצומצם של מתכונים, הנמאסים על בני-הבית אחרי יומיים, יעשה הספר הזה את ימי הפסח יותר מעניינים.

„ספר הבישול לחג הפסח", מאת חווה נתן (הוצאת זמורה ביתן), מכיל מאות מתכונים מסורתיים ומגוונים לכל ימי החג. הוא פותח בתיאור ארוחות ליל-הסדר בבתיהם של ארבעה רבנים, מערות שונות: הרב והרבנית קפאח – נוסח תימן; הרב והרבנית טואף מרומא – נוסח איטליה; הרב והרבנית גורן – נוסח אשכנז; הרב והרבנית הראשון לציון אליהו – נוסח ספרד. התיאור כולל גם את מינהגי החג של כל בית וגם מתכונים ממיטבח הרבניות.

לאלו מוסיפה חווה נתן פרק קצר המסביר את מינהגי החג השונים ומקורותיהם.

אחרי החלק הפותח, מביא הספר שפע מתכונים מכל הסוגים – מחטיפים ועד מנות אחרונות ועוגות. חלק מהמתכונים מיוחדים לחג הפסח, והשאר מתכונים הטובים לכל ימות השנה וגם לפסח.

המתכונים מלווים באיורים ובתמונות צבעוניות, שנלקחו מהגדות עתיקות.

מתכון החרוסת של הרבנית טואף הוא מתכון מעניין, שיש בו מרכיב שאינו מוכר כל-כך אצלנו – ערמונים.

חרוסת

המרכיבים: 300 גרם ערמונים יבשים קלופים; 500 גרם שקדים טחונים דק; 500 גרם אגוזים טחונים דק; 500 גרם תמרים טחונים דק; 2 תפוחי-עץ גדולים מרוסקים; 2 אגסים גדולים מרוסקים; 2 מצות טחונות; ½ כוס יין מתוק; מיץ תפוזים לדילול; קינמון; צנוברים.

מבשלים את הערמונים במי-סוכר עד שיתרככו, מעבירים למסננת ומייבשים.

טוחנים את הערמונים, ומוסיפים אגוזים, שקדים ומצות. עד כאן אפשר להכין מראש.

ביום שלפני ליל-הסדר מוסיפים את התמרים, תפוחי-העץ, האגסים והיין. אם העיסה מוצקה מדי, מוסיפים לה מיץ תפוזים. מעבירים לכלי, בוזקים למעלה קינמון וצנוברים.

מחיר הספר: 23.95 ש"ח.

■ דנית סלומון

מכרזים

חברת שקם בע"מ

מכרז מס' 29/86

חברת שקם בע"מ מציעה בזאת למכירה את הנכסים הבאים:
א. חנות ברחוב בן-יהודה 181 בתל אביב בשטח רשום של 214 ממ"ר (גוש: 6960 לחקת 56/1).
ב. חנות ברחוב הרצליה 17 בחיפה בשטח רשום של 335 ממ"ר (גוש: 10860 חלקה 107/2).
ניתן לבקר בחנות בתל אביב לאחר תיאום מוקדם עם מנהל חנות השקם ברח' בן יהודה 177 בת"א (טל' 227484) ובחנות חיפה בשעות עבודת החנות.
בדבר קבלת פרטים נוספים נא לפנות למחלקת הנכסים של שקם בע"מ טל. 03-803121.
הצעות רכישה לגבי כל חנות להפנות בכתב, עד ליום 31 במרס 1986 למען: ועדת המכרזים, שקם בע"מ, ת.ד. 8274 תל אביב 61082 ולציין על המעטפה את מספר המכרז (29/86).
לכל הצעת רכישה יש לצרף ערבות בנקאית בשיעור של 5% מגובה ההצעה ואשר תהיה תקפה עד ליום 31 במאי 1986.
אין שקם בע"מ מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

משרד החקלאות

האגף לנכסים, בנוי ומשק

מכרז מס' 2290/85
לביצוע שרותי נקיון בלשכת הדרכה ירושלים.
מכרז מס' 2291/85
לביצוע עבודים חקלאיים ממוכנים בתחנת נסיונות לכיש
מכרז מס' 2292/85
לביצוע הובלות עבור תחנת נסיונות לכיש
מכרז מס' 2293/85
לביצוע הסעת עובדים עבור תחנת נסיונות לכיש
מכרז מס' 2294/85
לביצוע עבודות חשמל (תיקונים וכו') בתחנת נסיונות לכיש.
מכרז מס' 2295/85
לביצוע שמירה סטטית במינהל מחקר החקלאי בבית דגן.
מכרז מס' 2296/85
לביצוע שמירה סטטית במרכז חמוצות — מחנה ת.ה.ל. לשעבר בית דגן.
מכרז מס' 2297/85
לביצוע שרותי נקיון במשרד החקלאות רח' העצמאות 21—23, חיפה
מכרז מס' 2298/85
לביצוע שרותי נקיון בלשכת הדרכה — באר שבע.
מכרז מס' 2299/85
לביצוע שרותי נקיון במעבדת שרות ירידה באר שבע.
מכרז מס' 2300/85
לביצוע שרותי נקיון וכו' במשרד החקלאות הקריה ת"א
מכרז מס' 2301/85
לביצוע שרותי נקיון במינהל מחקר החקלאי בית דגן
מכרז מס' 2302/85
לביצוע שרותי נקיון בבנין אגף לחגנת הצומח בבית דגן.
מכרז מס' 2303/85
לביצוע שרותי נקיון ברח' מאיר 42 חיפה
מכרז מס' 2304/85
לביצוע שרותי נקיון בלשכה הוטרינרית אילת
מכרז מס' 2305/85
לביצוע שרותי נקיון בתחנת הסגר חיפה.
מכרז מס' 2306/85
לביצוע קיום שמירה מקופית בתחנת הסגר רמלה.
מכרז מס' 2307/85
לביצוע קיום שמירה מקופית בתחנת הסגר חיפה.
מכרז מס' 2308/85
לביצוע הובלות חיטה עבור תחנת נסיונות בית דגן.
מפרט וטופס השתתפות אפשר לקבל במשרד החקלאות האגף לנכסים בנוי ומשק הקריה תל אביב רח' ארניא 16 בכל ימות השבוע בשעות העבודה.
את ההצעה יש להגיש במעטפה סגורה ולהכניסה לתיבת ההצעות הנמצאת במשרד החקלאות האגף לנכסים בנוי ומשק רח' ארניא 16 קומה ג' הקריה תל אביב.
לתצעה יש לצרף ערבות בנקאית בגובה של 10% מערך ההצעה/אישור או תצלום על ניהול ספרי חשבונות בהתאם לפקודת מס הכנסה מטעם פקיד שומה או רואה חשבון, כמו כן יש לצרף אישור בר תוקף או תצלום האישור ממנהל אגף המכס והבלו על דווח למס ערך מוסף כדין.
מועד אחרון להגשת ההצעות יום א' 23.3.86 שעה 08.00
אין משרד החקלאות מתחייב לקבל את ההצעה הגבוהה/הזולה או כל הצעה שהיא.

משרד הבטחון - יחידת המכירות

ניתנת בזאת הודעה לציבור על מכירת טובין. כל פריט מהווה סעיף נפרד לכל אחד מהמכרזים כמפורט בספסים. המציע רשאי להגיש הצעתו לגבי סעיף אחד או יותר. תנאי תשלום: 60% בהמחאה בנקאית, 40% הנותרים בערבות בנקאית שזמן פרעונה שלושה חודשים מיום פתיחת המכרז.
מכירת טפסי המכרזים תחל ביום שני 17.1.86 ביחידת המכירות, רח' האלוף א. מנדלר 12/א' הקריה תל-אביב. שעות הקבלה: בימים א'—ה' בשעות 08.30—12.30 ובימים א' ו-ג' גם בשעות 14.30—15.30.

מכרז מס' 054/86/03
מערכת סופרק נרקטינג מגנט הכוללת: מקרר הליום, קריוסטט, מערכת וואקום ומערכת בקרה אלקטרונית. ציוד רפואי, גנרטורים, קופסאות דבק מגע, מדפסות, צמינים, פסולת כבלי נחושת מסוגים שונים.
ימי סיור: 26, 27 מרץ 1986.
מועד אחרון להגשת הצעות ב-31.03.86 עד שעה 10 לפנה"צ.

מכרז מס' 055/86/03
מנדריים מתוצרת דודג', רכב נ.נ. וגרורים שונים.
ימי סיור: 19, 20 מרץ 1986. בין השעות 08.30-11.30.
מועד אחרון להגשת הצעות ב-24.03.86 עד שעה 10 לפנה"צ.

רכבת ישראל

מינהל אספקה
טל. 04-531211, ת.ד. 44, חיפה
רכבת ישראל מציעה למכירה
במכרז שמספרו מש/210—85

כבלים וגרוטאות נחושת

רשימות ותנאי המכרז ניתן לקבל לפי פניה וכנגד תשלום במשרד מנהל אספקה ולפנות למר דינמן אריה טל. 04-531211 קו פנימי 2182 החל מהיום בין השעות 08.00—12.00.
להצעה יש לצרף ערבות בנקאית בשעור של 10% מסכום ההצעה.
ההצעה תוגש במעטפה סגורה עליה יירשם מספר המכרז ותרשם בתיבת המכרזים באגף הכספים והשבונות בתחנת חיפה מזרח, לא יאוחר מיום 3.4.86 שעה 12.00.
רכבת ישראל אינה מתחייבת לקבל ההצעה הגבוהה ביותר או הצעה כלשהי.

משרד הבריאות

ירושלים

המחלקה לנכסים ושירותים מזמינה בזאת הצעות מחירים בהתאם לפרטים הבאים:
א. מכרז מס' 95/86

לביצוע שירותי הסעות

עבור ביה"ח הגריאטרי פלימן, חיפה.
לקבלת מסמכי המכרז ופרטים נוספים יש לפנות לפי הכתובת: רח' הורקניה 8א' קומה 5 ירושלים טל' 02-636263 בשעות העבודה הרגילות.
המועד האחרון להכנסת ההצעות לתיבת המכרזים נקבע ל-4.4.86 שעה 10.00.
אין משרד הבריאות מתחייב לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

המוסד לביטוח לאומי

מכרז מספר 1043/85

למתן שירותי ייעוץ בתכנון ובעיצוב טפסים

המוסד לביטוח לאומי מבקש הצעות מחיר למתן שירותי ייעוץ גרפיים.
על היועץ להיות בעל השכלה בניתוח מערכות ושיפור שיטות ובעל ניסיון מוכח של 5 שנים לפחות בתכנון ובעיצוב מערכות טפסים. את תנאי המכרז, לרבות נוסח ההסכם שייעשה עם היועץ, אפשר לקבל במוסד לביטוח לאומי, שד' ויצמן 13 ירושלים, חדר 504.
הסברים והבהרות אפשר לקבל רק במפגש, שיערך באותו מקום, ביום 20 במרס 1986 בשעה 10.00.
המועד האחרון להגשת ההצעות — יום ו' 4 באפריל 1986 בשעה 13.00.
אין המוסד מתחייב לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

משרד הבינוי והשיכון

מחלקת עבודות ציבוריות, המשרד הראשי
קרית הממשלה, דרך שכם ת.ד. 13198
מיקוד 91131, טלפון 277211, ירושלים
מכרז מס' א'/251/85

ציוד מכני כבד

מחלקת עבודות צבוריות מבקשת בזה הצעות מחירים לאספקת ציוד מכני כבד: —
א) שכירת ציוד כבד לפי שעות ו/או ביומית.
ב) לעבודות סטנדרטיות לפי כמויות.
ג) עבודות קידוחים ופיצוצים.
טופסי המכרז, מפרטים ופרטים נוספים, ניתן לקבל במשרדי מהנדס ראשי לציוד ורכב יחידת ציוד כבד, במע"צ המשרד הראשי קרית הממשלה החדשה בנין א' חדר מס' 9 קומת קרקע, ירושלים בימים ובשעות העבודה הרגילים.
בצרוף להצעה יש לצרף ערבות בנקאית או המחאה בנקאית, בשיעור הנקוב בגוף טופסי המכרז, אי מילוי תנאי זה ישחרר את מע"צ מהחובה לדון בהצעה.
המועד האחרון להגשת ההצעות — יום ראשון 30.3.86 בשעה 09.00 בבוקר.
אין מחלקת עבודות צבוריות מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר, כל חלק ממנה, או כל הצעה שהיא.

משרד ראש הממשלה

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה
מכרז 1/86

לאספקת משקלים ביתיים

מתבקשות בזה הצעות לאספקת 400 משקלים ביתיים לשקילת מצרכים שמשקלם עד 5 ק"ג.
מועד אספקה: 1.5.86.
ההצעה תוגש על גבי מכרז לטובין (מדף 300) והיא תכלול את כל הנספחים הדרושים עפ"י טופס המכרז. טופסי מכרז ניתן לקבל אצל הגב' יהודית מונטגר, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, הקריה, רוממה, ירושלים.
המועד האחרון להגשת הצעות הוא 31.3.86 בשעה 12.00 בתיבת המכרזים במשרד ראש הממשלה, קרית בן גוריון, ירושלים.
אין הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

המועצה לייצור ולשיווק של ירקות

מכרז מס' 1/86

המועצה לייצור ולשיווק של ירקות מבקשת הצעות:
1) להכנת תשדירי שירות לטלוויזיה
2) לוח מחירים
על גבי נייר מצופה פוליאסטר בשיטת הקסולציה.
דפי המפרט, לכל נושא בנפרד, ניתן לקבל במשרדי המועצה בשעות העבודה.
ההצעות תוגשנה במשרדי המועצה, רח' קרליבך 2, תל-אביב, חדר מס' 7.
לא יאוחר מאשר יום א', 23.3.86 שעה 12.00. להצעות בכל נושא בנפרד, יש לצרף המחאה בנקאית בגובה 10% מערך ההצעה.
המועצה אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.
ש. עופר מנכ"ל המועצה

משרד האוצר

אגף החשב הכללי/מינהל הרכב הממשלתי
מכרז 2/86

מתן שרותי גרירה וחילוץ לרכב ממשלתי

1. מינהל הרכב הממשלתי מזמין בזה הצעות מחיר למתן שירותי גרירה וחילוץ לרכב ממשלתי בכל אזורי הארץ לתקופה של שנה אחת.
2. הצעת המחיר תיגש על בסיס שנתי עבור שירותי גרירה לרכב ממשלתי.
3. רשאים להשתתף במכרז זה עוסקים בעלי רישיון בר תוקף למתן שרותי גרירה וחילוץ עפ"י סעיף 2 לפי צו הפיקוח על מצרכים ושרותים. גרירת רכב וחילוץ (תשל"ד-1974), ואשר ברשימת ציוד הדרוש לביצוע העבודות נשוא מכרז זה צוות עובדים מקצועיים והמנהלים חשבונות לפי פקודת מס הכנסה ואשר בבעלותם לפחות 25 מכוניות המאושרות ע"י הרשויות המוסמכות.

מכרז 3/86

מתן שירותי רחיצת רכב לרכב ממשלתי

מינהל הרכב הממשלתי מזמין בזה להגיש הצעות לרחיצת רכב ממשלתי על פי התנאים הבאים:
1. רשאים להגיש הצעות עוסקים מורשים אשר ברשותם ציוד הדרוש לביצוע העבודות נשוא מכרז זה והמנהלים חשבונות לפי פקודת מס הכנסה.
2. סוגי הרכב לרחיצה: רכב נוסעים, פרטי מסחרי טרנזיט, ואוטובוסים ומשאיות.
3. סוגי הרחיצה: רחיצת מרכב, מנוע ושלדה.
4. ציוד — עדיפות למיתקני שטיפה אוטומטיים.
5. תשלום: התשלום במזומן תמורת חשבונית עם גמר ביצוע השירות.
6. מחיר הרחיצה — מחיר קבוע שיעודכן על פי האמור בסעיף 10 שלהלן. את המחירון ניתן לקבל אצל מר ניסים שאול במינהל הרכב הממשלתי טל' 03-834141.
7. עידכון מחיר הרחיצה — בהתאם לשעור השינוי לשעות עבודה בענף סיכה, המתפרסם על ידי איגוד המוסכים בהצמדה של 85%.
טופסי הודעה ופרטים נוספים ניתן לקבל במינהל הרכב הממשלתי רח' יהודה הימית 31, יפו, טל 03-813036 בין השעות 08.00—15.00 (אצל מר נח מן).
ההצעה תוגש למינהל הרכב הממשלתי, רח' יהודה הימית 31, יפו, עד יום 23.3.86 שעה 12.00.
מינהל הרכב הממשלתי אינו מתחייב לקבל את ההצעה הזולה ביותר או הצעה כל שהיא.
מינהל הרכב הממשלתי

מינהל מקרקעי ישראל

מכרז מס' 3/85

למתן שרותי ניקיון במשרדי המינהל

תנאי המכרז, מיפרטים, דוגמאות חוזים טפסים ומעטפות להגשת הצעות ניתן לקבל באמרכלות המינהל, רח' שמאי 6, ירושלים קומה ג' חדר 52 עד יום 19.3.86 בשעות העבודה.
המועד האחרון להגשת הצעות 28.3.86 שעה 10.00.
את ההצעות יש להגיש במתכונת ובצורה שנקבעה בתנאי המכרז ועליהן להימצא בתיבת המכרזים עד למועד הנ"ל. המינהל אינו מתחייב לקבל את ההצעה הזולה ביותר או הצעה כלשהיא.

שניים מכל שלושה קוראי עיתונים בישראל
קוראים ידיעות אחרונות
(והשאר מתפזרים על כל שאר העיתונים - בוקר וערב, עבריים ולועזיים)

„אני חיה איתם את הכאב, עם כל פרט חדש שמתפרסם"

ד.פ., בת 32, היתה בת ארבע כשאבא שלה נעצר. כעת, בפעם הראשונה, היא חושפת את הזעזוע של ילד שאחד מהוריו מעד. „הפרסומים על יערי וגרנות פתחו לנו מחדש את הפצעים"

„קראתי בעתון, כי לאביבה גרנות ולחווה יערי יש ילדים. אין ספק שילדים אלה, כמו המון ילדים אחרים, סובלים מאוד בגלל מעשי הוריהם. גם אני שייכת לאר־תה קבוצת ילדים, וכך גם אחי ואחותי". זהו חלק ממכ־תב ששלחה למערכת רווקה, בת 32, המכנה עצמה ד.פ. המכתב, שפורסם במדור „מכתבים למערכת", עורר את השאלה שכולם העדיפו לא לחשוב עליה: איך עומדים ילדי החשודים תחת מטר הרכילויות, הפרסומים וההד אשמות.

סיפורה של ד.פ.: „הייתי בת 4 כשאבי נעצר. זה היה בשנת 52'. המצב בארץ היה קשה, אנשים התגוררו עדיין במעברות. אבי, שהיה עובד בנק, גנב סכום כסף גדול ופיזר אותו במעברות בארץ. זה היה יופי של סיפור בשביל העתונות. עשו מזה ממש מטעמים. קראו לו רובין הוד הישראלי, חקרו חיטטו והתעמקו בתופעה הלא־נורמלית ובחיינו, כמובן, מכל כיוון אפשרי. היום אני יודעת פרטים. אז רק ידעתי שדבק בנו, בכל המ־שפחה, משהו רע, ושאבא הוא רמאי ומשוגע.

„העזרה הסוציאלית מיהרה להוציא אותנו מהבית, ולפזר אותנו במוסדות. אף אחד עדיין לא טרח להסביר לנו מה בדיוק קרה, ואיפה אנחנו משתלבים בתמונה. גרלנו, אני, אחותי ואחי, בהרגשה שמשהו בנו לא בס־דר. הרגשנו אשמים, מלוכלכים. ניסינו להרחיק. היום אני יודעת: זה רק עניין של זמן. אצל כל אחד מאיתנו זה התפוצץ אחרת. כולנו לא הצלחנו בחיי המשפחה שלנו. אני לא נישאתי, אחותי גרושה פעמיים ואחי גרוש אף הוא. כולנו עוברים טיפולים פסיכולוגים. מא־חותי לא מצליחים לדלות פרטים מהתקופה ההיא, היא אומרת שמחקה הכל בכוח מהראש. טוענת בעקשנות, שבגילים 8־12 כאילו לא חיה.

„אמא מתה צעירה. היא אהבה את אבא עד כדי טר־רוף. לאט לאט נגמרה. אבא היום בחוץ. אנחנו בקשר איתו. הוא עדיין שותק, לא מדבר על זה. איזו טעות. הדיבורים האלה יכלו להציל לנו את החיים. מה בעצם אני רוצה לאמר: זה יכול לקרות לכל אחד. ואז פתאום הילדים חשופים. צריך להסביר להם, שזה לא הופך אותם לאחרים, למצורעים. אבא מעד, זה קורה לאנשים. צריך להסביר להם, שההורים נשארים אותם יצורים אנושיים ושהם, הילדים, בטח לא אשמים במה שקורה. צריך לא להסתיר מהם פרטים, כי הם שומעים את זה מאנשים זרים וזה גרוע יותר. חייבים להתחשב בהם בפרסומים, חייבים!"

יום אחרי שסיפרה לי את סיפורה, ואף התראיינה לגלי צה"ל, אמרה לי ד.פ.: „אתמול בכיתי כל היום. את לא יודעת מה זה היה בשבילי להוציא הכל החוצה. היו אנשים שזיהו אותנו לפי הפרטים של הסיפור. זה כאב מחדש לכולנו, פתח לנו את הפצעים שממילא טרם הגלידו. למה אני עושה את כל זה בעצם? אני מוכנה לקורבן הזה, אם אדע שהסיפור שלי יכול להדליק נורה אדומה ולהציל את הילדים של יערי, גרנות ורבים אחי־רים. אני חיה איתם את הכאב שלהם, עם כל פרט חדש שמתפרסם."

■ שלומית מוריס

כתב־האישום: כך העביר פרוסמן מיליונים לחו"ל

הסכומים בכתב־האישום מרשימים: 441 מיליון ין הועברו ליפן במרמה. יותר משני מיליון דולר מסים לא שולמו. לא פחות מ־1150 עבירות השמטת מס. איך הוא עשה את זה ?

הוא? משה פרוסמן, מגדולי יבואני מוצרי האלקטרו־ניקה שפעלו בישראל. כתב־האישום שהוגש לבית־המשפט המחוזי מתיימר לפתור את התעלומה (בית־המשפט עתיד להחליט, כמובן, אם יש אמת באישומים), כיצד בוצעו העבירות, כיצד הועברו סכומים אדירים

יבואן נאשם, משה פרוסמן.

אלה, כיצד השתמטו הנאשמים ממס במיליוני דולרים?

מכתב האישום עולה ש„הטריק" אינו מסובך כלל. השלב הראשון: הקמת חברה ביפן בשם „סייג'ין סוג'י". פרוסמן, מקים החברה, היה בעליה היחיד ובעל הון המ־ניות שלה. עם חברה יפנית כדת וכדין „ביד" ניתן היה לפעול. הפעולה התחלקה לשניים: השמטות ממס והעב־רת כסף זר לחו"ל. בשני המקרים היתה חברת סוג'י הציר המרכזי.

העברות כספים: הנאשמים היו קונים סחורה ביפן. „סוג'י" היתה רשומה כספקית הסחורה והיא גם ניפקה את החשבונות. עם חשבונות הספק הללו הלכו הנאש־מים לבנק אחד בירושלים, והעבירו כחוק את הכסף ליפן (בינים יפנים), תמורת הסחורה הרשומה בחשבון. עד כאן הכל היה בסדר. הצעד הבא כבר לא. כעבור חודש או חודשיים היו הנאשמים ניגשים לבנק אחר עם אותו חשבון־ספק ומעבירים את אותו סכום בכסף זר – ליפן. הבנק לא ידע שלמעשה מדובר בהעברה כפולה על פי אותו חשבון... סה"כ, נאמר בכתב־האישום, הועב־רו ליפן בצורה לא חוקית 441 מיליון ין – כשני מיליון דולר.

השתמטות מתשלום מס: שוב סיפקה „סוג'י" חשבו־נות יבוא. היו אלו חשבונות כוזבים, שכן נרשם בהן שווי נמוך מהשווי האמיתי של הסחורה שנשלחה ארצה. המכס, בפניו הוצגו החשבונות, גבה מס לפיהן. בכך התחמקו הנאשמים מתשלום מסים בסדר גודל של 2.16 מיליון דולר.

■ צדוק יחזקאלי

האחים בני (המבוגר), וצדוק דהרי. שניים מתוך ארבעה אחים, ושו־[illegible] גן, מחנה שרון. סניף ר"ג נשלט על־ידי ח"כ מיקי איתן, מחנה שמיר. צי[illegible] להיות אמיץ כדי להיות שרון בר"גן בטח.

לייזי ריבלין, ירושלים, ודרורה מוסקוביץ, מעלה־אפריים. הוא שמיר, היא שרון. היא האקורדיוניסטית של מחנה שרון־לוי. אוי... היא פולטת תוך החיבוק, אריק יחשוב שעברתי לשמיר. ריבלין: למה לא לחבקו? כולנו המחנה הלאומי.

צירים בוועידה. יחד אבל לחוד

חרות עכשיו, כל אחד והמחנה [illegible] מתחבקים ואומרים: אוי ואבוי, יחשבו שעברתי מחנה. פוגשים [illegible] שרים ואוכלים סטקים, יש הווי.

מיכאל ניר, המכונה „מוכה", בן 55, מחנה שרון. גר בבאר־יעקב ונו־סע כל יום הביתה מהוועידה. מרגיש מ...צויין! מה יהיה הלאה? דוד לוי!

אלטמן יצחק, „ג'ינג'י", מקריית [illegible] ליק, בן 39. ה־זמר של ערב [illegible] בליל ניצחון שרון. הכי אוהב [illegible] חשיר „על כל אלה". אחרי שר [illegible] לאכול סטייקים בכרם

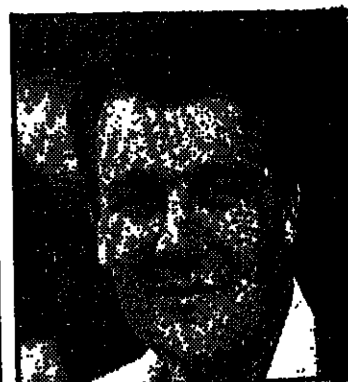

[illegible] צור, שהיה סגנו של מיכאל [illegible] פעיל במחנה שמיר. „כאן זה [illegible] שלי". איך אבא ואמא מתנח־[illegible] אליו? מצויין. ארנס ינצח. [illegible] א...

נאסר אל דין, נאסר אל דין, מכפר כסרא, ליד מעלות. מחנה לוי. איך בוועידה? יופי, טוב מאוד, הכל שות־פים.

טלי אבנור, ג'ינג'ית, המזכירה של ח"כ יעקב שמאי. היא לא צירה, כאן רק במסגרת העבודה. את ליכודני־קית? לא שואלים שאלות כאלה.

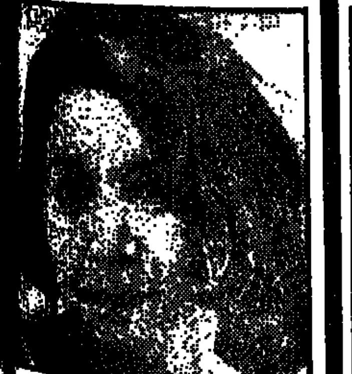

מיכל כפרי, בת 30, „חונ[illegible] אריק זה לא סוף פסוק". היא [illegible] רושלים, מחנה שמיר, בת [illegible] אצ"לניק, כלומר נסיכה. „חו[illegible] היא גם עסק חברתי, פוגשים [illegible] דים"

[illegible] לחב, עובדת במחלקת ההת־[illegible] במצודה, שולחן ליד בת־[illegible] החרמוני, הבת של דקל. כאן [illegible] צירה, מחנה שמיר. „יש הווי [illegible]"

זידן ברקת, מירקא, מחנה לוי. חבר־תי את בגין בשנות ה־50, הוא היה בכפר שלנו. הבן שלו בסדר, אבל עוד צעיר.

■ צילומים: יוסי רוט

חבר קיבוץ מבקש תשלום [illegible] שעות נוספות

חבר א[illegible] דן, מבקש שקיבוצו יאפשר ל[illegible] עבור עבודת שעות נוספות ב[illegible] של הקיבוץ... הסי־בה: הוא [illegible] כסף כדי שיוכל לתמוך בבנו [illegible]

הצעה [illegible] שפורסמת ב„השבוע בקי־בוץ האר[illegible] שהתקבלה במוס־דות התנו[illegible] שנים, ראשים חו־רים שמ[illegible] עבורם מקיבוצם סכום כסף [illegible] „חודשי אחזקת אדם", ה[illegible] הקיום האחיד הנהוג בתנועות [illegible], בנוסף על פיצויי העזיבה [illegible]

אולם, אסא מקיבוץ דן טוען שזהו הסדר מעליב. הוא מבקש „לשחרר את ההורים מה־צורך המשפיל להתייצב ולהתחנן לסעד".

כמו כן מציע אסא, שהקיבוץ יקים קרן לטובת הורים המתקרבים לגיל הפנסיה, וכ־בר אינם מסוגלים לעבוד שעות נוספות. „בעי־ית העזרה לבני", אומר אסא לכתבת הבט־און, "מעסיקה אותי יום ולילה ומשבשת את יחסי עם הקיבוץ. הרגשתי כה קשה שאינני מוכן לתרום לקיבוץ מעבר לחובה של מילוי יום עבודה".

■ שלומית טנא

הלווין הצרפתי — לשימוש פרטי

ה„ספוט" ששיגרה לחלל סוכנות החלל הצרפתית, מעמיד את שירותי הצילום, המיפוי וחיפוש אוצרות הטבע שהוא מסוגל לבצע, לרשות כל מי שחפץ בכך. גם אתה יכול להיות קליינט פרטי של הלווין ולקבל אינפורמציה

בימים אלה חג הלוויין הצרפתי „ספוט" סביב כדור הארץ ומצלם אותנו. הלוויין, ששוגר על־ידי סוכנות החלל הצרפתית, מבצע חישה מרחוק של כדור הארץ, מיפוי טופוגראפי וחיפוש אחר אוצרות־טבע.

העיר ניס, המיפרץ, היאכטות בנמל

זו התשובה הצרפתית המתקדמת ללוויני „לנדסט" האמריקנים. אלא שבניגוד לנאס"א, סוכנות החלל האמריקנית, הצרפתים מוכנים למכור את המידע לכל דיכפין. אברהם טל, מדען במרכז לחיזוי טכנולוגי באו־ניברסיטת ת"א, יחד עם ד"ר רון ארלר, מנהל אגף המדידות, מקבלים את העיבוד הספרתי (דיגיטלי) – המגיע כל הזמן מהלוויין אל תחנות הקליטה בצרפת. המידע מעובד במחשבי המרכז לחיזוי טכנולוגי ומופץ, תמורת תשלום, לכל אחד.

מה שמעניין במיוחד היא שיטת התקשורת שבין סוכנות החלל ללוויין. גיאולוג, מדען, מהנדס, איש עס־קים וסתם סקרן – יכולים להתקשר למרכז לחיזוי טכ־נולוגי, ולבקש מהם להורות לוויין לצלם כל מה שעולה על דעתם. בעזרת תקשורת מחשבים משוכללת, פוקדת סוכנות החלל הצרפתית על הלוויין להתמקד בצילומים מסויימים. וכך, בתוך כמה שעות מקבל ה„לקוח" את המידע החדיש לביתו.

ה„ספוט" מסוגל לצלם עצמים בכושר הפרדה של 10+10 מטר. במלים אחרות, קשה ל„ספוט" שלא להב־חין במכוניות משא, בבניינים, בדרכי־עפר ואולי גם בנערות המשתזפות חשופות־חזה בחופי התכלת שבד־רום־צרפת.

הלוויין מקיף את כדור הארץ בגובה של 850 ק"מ במסלול אורכי (מקוטב לקוטב). בעזרת מערכות אופטי־ות וממוחשבות חדשות, מצלם ה„ספוט" כל אתר מכמה זוויות ובשיטות שונות של הפרדת צבעים – באותו הזמן. כך מתקבלת תמונה ברורה ומרוֻיקת של האתר.

מסתבר, כי קרוב לששים אחוזים של השטחים היבש־תיים של כדור הארץ – לא מופו עדיין טופוגראפית. הלוויין ימפה אותן, וכך מקוות 37 המדינות שהצטרפו לתוכנית הצרפתית, לגלות מרבצים של מחצבים ואוצ־רות טבע חדשים.

■ דודי גולדמן

איך חמישה פילים נכנסים למטרו אחת?

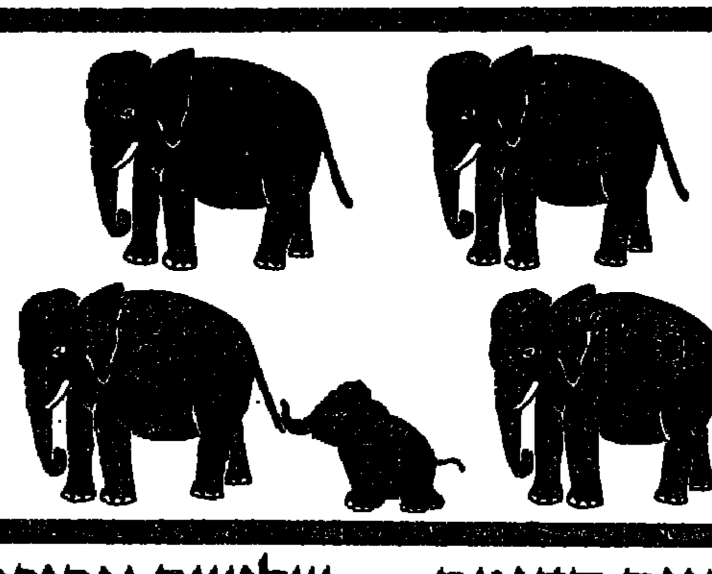

שניים קדימה — שלושה אחורה

אוסטין מטרו — המכונית הנמכרת ביותר בבריטניה - אידיאלית למשפחה: שפע מקום ומרחב (עד 5 נוסעים), שפע אביזרים המסופקים כסטנדרט. רמות גימור L ו־HL, 3 או 5 דלתות 1300.
אוסטין מטרו: עיצוב יפיפה, יציבות מקסימלית,
חסכון בדלק (91 אוקטן — 18 ק"מ לליטר בתנאי ניסוי בית החרושת) ועוד ועוד.

אוסטין מטרו — עכשיו במחיר משגע פילים ואספקה מהירה.

1275 סמ"ק
החל מ־14,284 ש"ח
כולל מע"מ לא כולל הפקדה.

במחיר של מכונית קטנה
אתה יכול לקנות מטרו גדולה.

חברת המזרח לשיווק מכוניות (1984) בע"מ
תל־אביב, דרך פתח תקוה 76, טל. 03-335235 **חיפה**: הנאמנים 2, טל. 04-523086
ירושלים, יפו 70 טל. 02-222093. סוכני משנה: בית לחם: איברהים קטן, דרך חברון ליד קבר רחל. ירושלים: אליעזר שייקביץ אזור התעשייה תלפיות, טל. 02-719404

המבצע בתאוצה
פיאט. עכשיו כדאי יותר

נצל את מבצע המכירות הגדול של פיאט
והזמן עוד היום את הדגם שלך
אספקה מיידית

המבצע רק על המלאי לדגמי:
• אונו
• רגאטה
• דוקאטו

המבצע עד גמר המלאי גם ללקוחות חדשים!
FIAT
פיאט טכנולוגיה בתאוצה

שידורי הרדיו והטלוויזיה — היום והערב

טלוויזיה 22.45 — המגדל השחור: פרק שני

סידרת מתח אנגלית בהמשכים, בת 6 פרקים. מקרה המוות האכזרי שאירע בבית המרפא מדהים את יושבי המקום. תוצאותיו קשות במיוחד למגי יוסון, אשתו של הרופא. דאלגליש חוקר את הכומר הצעיר ולפרד. ולמה קורט העשיר, התומך במוסד, מציע לדאלגליש עזרה.

טלוויזיה

17.30 קיד וידאו. סיאנגה.
18.00 סיפורים בראש: „פרחיה בין שודדי הים", מאת דן צלקה; „אח בוגר", מאת אורי אורלב; „דובי דוב", מאת מינרוק סנרק; „דון קישוט", מאת סרוונטס (לילדים).
18.25 פסוקו של מקום: הר גריזים.
18.30 קיצור החדשות (ערבית).
18.32 מועדון הטף: (ערבית).
19.00 מפגש (ערבית).
19.30 חדשות (ערבית).
20.00 כותרות מבט.
20.02 מבט ספורט.
20.45 לקראת שידור.
21.00 מבט לחדשות.
21.30 הכל על הטבע בסרטי הטבע: סרט תעודה [illegible] הטלוויזיה הקנדית. מראות מאחורי הקלעים [illegible] את האמת על הפקת סרטי טבע. תעודה [illegible] אה, כי בצילומי סרטי טבע יש מעשה [illegible] והריגה של בעלי־חיים בכוונה תחילה, [illegible] בידי אלה הבאים לשעשע אותנו.
22.30 כתוב בעיתון, מגיש: מאיר שלו.
22.45 המגדל השחור. פרק שני.
23.25 סוף ציטוט. מנחה: ירון לונדון.
00.15 פסוקו של יום.
חדשות.

טלוויזיה לימודית

08.15 מושגים ביהדות: ונהפוך הוא.
08.40 כלי סדורות: צירה 4.
09.00 ארץ מולדתי: הנעורים.
09.20 מדע־הטבע (חטה"ב): התאמת הדג לנשימה במים.
10.10 אנגלית ה'.
10.30 רחוב סומסום.
11.00 אנגלית ו'.
11.15 ערבית מדוברת: ג'ואב סלמה.
11.30 מדע־הטבע (חטיבה עליונה): האבולוציה 6 – תהליך הברירה הטבעית.
12.00 אנגלית ח'.
12.25 היסטוריה (על־יסודי): נפוליאון – נפילתו של קיסר.
13.00 אנגלית ט'.
14.00 מורה לימפאני. הפסנתרנית האנגלית, מורה לימפאני, [illegible] רת על חייה, על הקריירה המוסיקלית שלה, על [illegible] ועל מחשבותיה. בסרט משולבים קטעי־מוסיקה, [illegible] נת יצירות מאת שופן, מנדלסון, פרוקופייב ודביסי.
14.45 צרפתית.
15.00 רכבת ההפתעות: סרט אנימציה.
15.20 נילס הולגרסן (פרק 37): אפרוחים באים לעולם.
16.00 הרוח. שידור חי.
17.00 ערב חדש. מנחה: דן מרגלית.

קול המוסיקה

07.07 בוקר טוב.
07.30 שחרית מוסיקלית.
09.30 קונצרט בוקר. מוצרט: סימפוניה מס' 39; שפוהר: תשיעיית בפה מג'ור, אופ' 31; ברוך: פנטסיה סקוטית אופ' 46; פרוקופייב: רומאו ויוליה, סוויטה.
12.05 מאוצר הסרטית. אליזבט רולוף, עוגב. באך: פרלוד מס' 522; 8 כוראלים מתוך ספר התרגילים השלישי.
13.00 קונצרט צהרים. הנדל: קונצ'רטו אופ' 4 מס' 6 לנבל ותזמורת; היידן: סימפוניה מס' 103 במי במול מג'ור, ערבול התופים; צ'ייקבסקי; רימסקי קורסקוב: שחרזאדה: פואמה סימפונית.
15.05 מפגשים מוסיקליים.
16.00 אתנותא.
17.30 קונצרט מנחה.
20.05 ערב טוב. מנדלסון: מבחר שירים בלי מלים (פסנ[illegible]).
20.30 התזמורת הסימפונית ירושלים רשה"ש.
21.10 הסופר עודד אזרא המנחם: זכרונות בערב ילדות. שומן: [illegible] ניה מס' 3 (הריינית), אופ' 97.
23.00 דור הזהב. אמנים גדולים בהקלטות הסטוריות [illegible] ייסין.

רשת א'

07.30 היו שירים.
08.05 חוגה – בני וגורל.
09.05 מיטנש.
10.30 רדיו קל.
11.10 השידור היומי לבתי־הספר.
11.30 השכלה ודעת לכל. גילאי הגן.
12.05 ליבי במזרח. שירים מזרחיים אותנטיים.
14.06 לבת ולבן ולכל המתעניין.
14.45 לילדים הגדולים. התולקס.
15.25 עוריה אלון מספר על נוף וארץ.
15.30 קתדרא. במת הרדיו. ד"ר נורית גוברין: י. ח. ברנר [illegible] של הז'אנר הארץ־ישראלי.
15.53 ספר חדש. סקירה.
16.05 צומת המזרח־התיכון.
17.20 האוניברסיטה הפתוחה. צרפתית למתחילים.
18.06 מנחת ערב. תוי דתי ומסורת.
18.47 פרקי היום בתנ"ך.
19.30 שידורים לעולים.
22.05 חלומות באספמיה.

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה.
08.05 סעו לשלום. מגיש: גדעון הוד.
09.05 ביקור בית. עם רבקה מיכאלי.
12.10 גל עתות. חדשות ומוזמנים.
13.00 בחצי היום. חדשות ומוזמנים.
14.06 יש עניין. עם גבי גזית.
15.10 רגעי קסם. בעריכת אמרים וייל.
16.05 שירים ושעורים.
17.10 יומן כלכלה.
17.30 על מספרים ואנשים. המשק והחברה.
18.06 יש שאלות. עם יצחק אלון.
18.51 היום בספורט.
19.05 היום הזה.
19.35 השבוע בכנסת.
20.05 שורשים – עדות ופולקלור.
22.05 צימוקים ושקדים. מיבחר שירים ביידיש. [illegible] מן.
23.05 בינינו לבין עצמנו. עם מאזינים.

רשת ג'

07.07 שיר בבוקר בבוקר.
09.05 מה, כבר תשע – אבי אתגר.
10.05 אגן הים התיכון.
11.05 שעה תמימה – מלאכי חזקיה.
12.05 רק מוסיקה.
13.05 רק בימי חול.
14.05 לי ולך, שיר וברכה.
15.05 חדש, חדיש ומחודש. עם שוש עטרי.
16.05 מוסיקה לענין.
17.05 שוקו חם. רדיודטו.
19.05 קוליבר. שבועון רוק.
21.05 מוסע רוק. עם דליה כהן.
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

07.07 שבע אפס שבע – עם עדי טלמור.
08.05 בוקר טוב – מיכה פרידמן, יצחק ברנר, אילנה דיין.
09.05 נכון לעכשיו. עם רן שילון.
11.05 טעם של פעם. עם אורלי יניב.
12.05 להיט לתאבון.
13.05 בטנגון ישראלי. עם אלי ישראלי.
15.05 מה יש, עם ארז טל.
16.05 ארבע אחר הצהריים. שירים עבריים.
16.55 באמן מילולי. אבשלום קור.
17.00 יומן גלי צה"ל.
17.30 כוננות. צבא ובטחון.
17.50 יומן ספורט.
18.05 שעה קלה על כלכלה.
18.35 כוכב הערב.
19.05 רדיו, רדיו. עם יואב קוטנר.
20.05 רוק ישראלי.
21.30 אוניברסיטה משודרת. אלברט איינשטיין, [illegible]
22.05 על הדבש ועל הכיפאק.
23.05 מהמוזיקה הקלאסי.
00.05 ציפורי לילה. עם רוני תורן.

ירדן

16.20 סרטים מצויירים (גם בערוץ 3).
17.30 בית חרושת לעכברים (רק בערוץ 3).
18.00 תוכנית בצרפתית.
18.20 מופע הקסמים של פול דניאלס (רק ב־3).
19.00 חדשות בצרפתית.
19.30 חדשות בעברית.
20.30 לילה טוב וישמרך האל (קומדיה אנגלית).
21.10 בחזרה לעדן המשך הסידרה האוסטרלית [illegible]
22.00 חדשות באנגלית.
22.10 סרט עלילתי באורך מלא.

[illegible]

13.00 חיות, חיות חיות.
13.30 חיים אחרים.
14.00 מועדון 700.
14.30 התעמלות.
15.00 סרט: הרקולס נגד הברברים.
16.30 הולק המופלא.
17.00 ובית המעופף.
17.30 התשובות.
18.00 לוסי.
18.30 ספורט.
19.00 חדשות.
20.00 הרדיקסל ומקורמיק.
21.00 חיים אחרים.
21.30 שישים דקות.
22.30 המדריך אחרי הגלימה.
מועדון 700.
חדשות.

לוח איגוד האמרגנים והמפיקים בישראל
לוח מופעים

ה' 13.3 באר־שבע „קרך" — „כחול לבן בצבעים" 9.00
ו' 14.3 חולון „ארמון" — „קינג פירור והאבקות נשים" 10.00
ו' 14.3 גבעתיים „שבים" — „וגנת וגנות" 10.15
ו' 14.3 חולון „רינה" — „איך להיות אמא יהודיה" 10.00
ו' 14.3 חיפה „סביס" — „ערב הרים־סקפי משופץ" 10.00
ו' 14.3 קרית־חיים „בית־העם" — „מריפונים" 10.00
ו' 14.3 כפר־סבא „עמל" — „אשינת" 10.00
ו' 14.3 הרצליה „דוד" — „כחול לבן בצבעים" 10.00
ו' 14.3 ר"ג „אורדע" — יהודה פוליקר — „עיניים שלי" 10.00
שבת 15.3 ב"ש „נילת" — „מוזרת הפרפרים הקטנים" 21.30 למבוגרים
מוצ"ש 15.3 ת"א „צוותא" — „אוסטרליה הרווחית" 9.00
מוצ"ש 15.3 עפולה „היכל־התרבות" — „איך להיות אמא יהודיה" 9.00
מוצ"ש 15.3 ת"א „נחמני" — „ערב הרים־סקפי משופץ" 9.00
מוצ"ש 15.3 חיפה „אודיטוריום" — „בשינה" 9.00
מוצ"ש 15.3 רמלה „היכל־התרבות" — „מריפונים" 9.00
מוצ"ש 15.3 תיאטרון ירושלים — גדי יגיל — „עופר ושפי" 9.00
מוצ"ש 15.3 אוניברסיטת ת"א „כריסידה" — יהודה פוליקר — „עיניים שלי" 9.00
ב' 17.3 — תיאטרון ירושלים — כחול לבן בצבעים ב־8.00
ב' 17.3 — בית־שאן „קימרון" יהודה פוליקר „עיניים שלי" ב־9.15
ד' 19.3 — ת"א „בית־החייל" כחול לבן בצבעים ב־9.00
שבת 22.3 — חולון „מתנ"ס" — בובות הענק של אריך קמית ב־11.30
שבת 22.3 — אבן־יהודה „בית־הגדודים" — סינדרלה ב־5.00
בשבתות ובחגים — לונה פארק עיר השעשועים בגני־התערוכה ב־10.30 בבוקר ועד הערב

על אמת
רק חברה גדולה מסוגלת להציע
אספקה לפסח
תשלום לראש השנה...
בשקלים
או 12 תשלומים שווים

ודקה פותחת לפניך את הדלת לרכישת ארון. קח ודקה צרפתיה מתקפלת (מעץ או מתכת) או ודקה לונג ליין, או ודקה הזזה (36 דגמים) ושלם בראש השנה או ב־12 תשלומים שקליים שווים!*

רק חברה כמו ודקה עם תגב של ודקה הבינלאומית יכולה להציע לך תנאים כאלה.
אל תחכה, המבצע עד פסח או עד גמר המלאי.
* לבעלי ישראכרט ויזה.

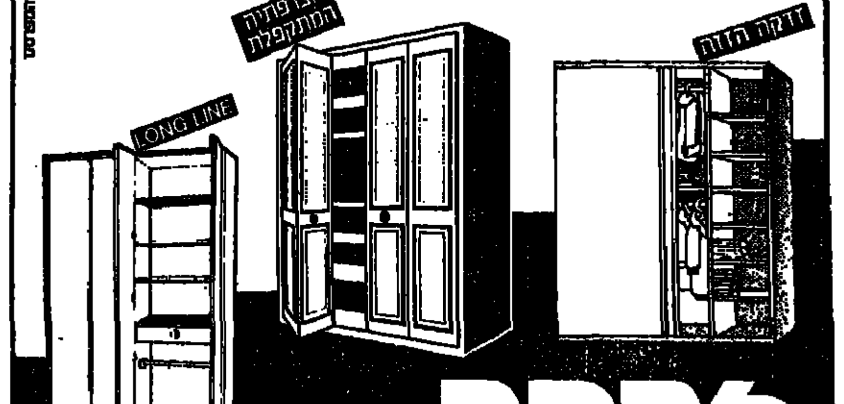

ודקה

רשימת חנויות המפעל ברחבי הארץ: ת"א: הגרשון 40, דיזנגוף סנטר • ים: הלל 1 • חיפה: נורדאו 23 • מפרץ חיפה • הרצליה: סוקולוב 78 • ב"ש: החלוץ 128 • חדרה: הגיבורים 88 • נתניה: [illegible] 25 • חולון: סוקולוב 47 • רחובות: [illegible] • כרמיאל • המפעל: אור יהודה, אזור התעשייה

מרכז למוסיקה ירושלים
jerusalem music centre
טל. 02-225187

אנו שמחים להודיע על הפעילויות הבאות:
כתת אמן לזמרים הגב' ורה רוזה
ב 7.4.86 — 14 10.00 עד 13.00 ו־14.00 עד 16.00
זמרים וסטודנטים לזמרה המבקשים להשתתף תשתתפות פעילה יירשמו במרכז למוסיקה, לא יאוחר מ־31.3.86
מוסיקאים, תלמידים ושוחרי מוסיקה המעוניינים לצפות בשיעורים הפומביים מוזמנים
התכנית נתונה לשינויים ללא הודעה מוקדמת.

הסדנה הרביעית*
למוסיקה עתיקה
בשיתוף עם אגודת יובל, רמת השרון
תיערך ב 20 — 23 באפריל, במרכז למוסיקה,
וב־25 — 30 באפריל, בעין כרם, ירושלים

בהדרכת האמנים
חלילית: הנרייט באקר (הולנד), מייקל בארקר (הולנד), פיטר ואן האולינגן (ישראל), סבסטיאן מארק (צרפת), מיכאל מלצר (ישראל), אפריים מרכוס (ישראל), עדית שמר (ישראל)
חליל בארוק — מרטין רוט (הולנד)
חליל — מיכאל מלצר
זמרה — ז'יל פלדמן (צרפת)
כנור בארוק וויולה ד'אמורה — דני פרדקין (ישראל)
ויולה דה גמבה וצ'לו — שארון רובין (שוויץ)
לאוטה וגיטרה — ג'ונתן רובין (שוויץ)
צ'מבלו ובאסו קונטינואו — וילמין דה לאו (הולנד־צרפת), דוד שמר (ישראל)
מוסיקה קאמרית — מנחם נבנהויז (ישראל)

לקבלת טופסי הרשמה ופרטים נוספים: — המרכז למוסיקה ירושלים, טל' 02-225187
*בסיוע קרן תרבות אמריקה — ישראל, הקרן לירושלים ויד אבי הישוב

לילות השבוע

סרטים חדשים

★ **זכרונות מאפריקה**
סרטו של הבימאי סידני פולאק („טוטסי", „ללא כוונת זדון"), על־פי זכרונותיה של הסופרת הדנית איזק דינסן (או בשמה האמיתי: קארן בליקסן). הסרט מועמד ל־11 אוסקרים, וכנראה גם יזכה בחלק נכבד מהם. ברונית דנית מקימה בקניה חווה לגידול קפה. נישואיה עולים על שירטון בגלל חיבתו היתרה של בעלה לנשים אחרות. היא מעריפה לנהל רומן רומנטי למהדרין עם הרפתקן בריטי כשר. הצמד מריל סטריפ ורוברט רדפורד ישביע את כל הציפיות של הצופים. נופים רומנטיים של אפריקה קסומה. הרבה אריות וחיות אחרות. צילומים יפים. מוסיקה משתפכת. מוצרט. מה עוד אפשר לבקש („שחף", ת"א).

★ **יומו של אלוף**
סרט אוסטרלי על אהבה רומנטית, על ספורט קשוח, על מירוצים קשים ועל שיוטים מהירים, על אב המנסה להגשים את עצמו באמצעות בניו, ועל אח בכור ואח צעיר המתחרים זה בזה על אהבת אביהם. אולי הרבה בשביל סרט אחד, אבל לא באוסטרליה. שם חושבים בגדול. הבימאי הוא איגור אוזינס („אהבה בארץ רחוקה"). השחקנים האוסטרלים יפים, צעירים, נשמות רומנטיות. למי שרוצה להרחיק מאד. („הוד", ת"א).

★ **תרגיל לרופאים מתחילים**
עוד סרט בסידרת „התרגילים". בית־ספר שלומיאלי ומטומטם לרפואה. סרט האמור לגמול אתכם ממחלות, מרופאים, מאחיות ומבתי־חולים. מי שמעוניין להתחיל בטיפול, בבקשה. רק הערה אחת: מי שלא רוצה תוקן, שיברח. („אסתר", ת"א).

★ **פגישת מחזור**
לאחר עשר שנים נפגשים בוגרי מחזור 1972, שלא ראו אלה את אלה זמן רב. מכיוון שבנשף סיום בית־הספר התיכון, התעללו באחר מחבריהם והפכוהו למטורף רצחני, היום הוא יום נקם ושילם. קומדיה וולגרית, עם כל הסממנים המאפיינים („אלנבי", ת"א).
■ **נחמן אינגבר**

מייק סקוט, מנהיג להקת „ילדי המים". זורמים לישראל

לגעת במים

לפני שבועות אחדים יצא בהדפסה ישראלית „זהו הים", אלבומה השלישי של הלהקה הסקוטית „ילדי המים". הצלחתו היחסית של האלבום שיכנעה את אנשי „רידינג הפקות" להביא את הלהקה להופעות בישראל, כבר בחודש הבא. מייק סקוט, זמר־גיטריסט־קלידן־כותב־מעבד ומפיק הלהקה, הוא כיום אחד הכוחות הרעננים ורבי היוקרה ברוק הבריטי. הוא יופיע עם חבריו ללהקה במועדון „ליקוויד" התל־אביבי ב־15 וב־16 באפריל. הרבה אנרגית תזרום שם.
■ **יואב קוטנר**

אירוויזיון
בלי רקדניות

„חלואי" של בועז שרעבי נפסל בשנה שעברה • „השיר שלי הוא תפילה", אומר הזמר שיופיע לבדו על הבימה

שרעבי. צריך להרגיש

„חלואי" של בועז שרעבי לפי מילים של אהוד מנור, ולחן של הזמר, הוגש בשנה שעברה לועדת הקבלה של הקדם־אירוויזיון ולא עבר את המחסום. בועז היה בין הזמרים שועמו על שלא זכו להשתתף בתחרות. הפעם, לאחר עיבוד מחודש של נגסי ברנדס, התקבל השיר.

בועז שרעבי יהיה כנראה, הזמר היחיד בתחרות, שיופיע בגפו. בלי רקדניות, בלי צוות מלווים. למה? „לשיר שלי יש מסר, תפילה. צריך להרגיש את הדבר הזה. אם הייתי משתמש במקהלה מלווה ובכוריאוגרפיה, שתחזורת כל שנה על אותו קו, זה היה לוקח את תשומת־הלב מהשיר".
■ **אשר וטורי**

טלוויזיה: תוכנית על רחל מרכוס

„פגישה לאין קץ", תוכנית המוקדשת לזכרה של השחקנית רחל מרכוס־אלתרמן, תשודר מחר, יום שישי, בשעה 21.05. זמרים ושחקנים יספרו על רחל וישירו משיריהם של נתן אלתרמן ותרצה אתר. בין המשתתפים: יהודית רביץ, ריקי גל, אילנה רובינא, מיקי קם, יונה עטרי, גילה אלמגור, איילי גורליצקי, יונה עטרי, אורנה פורת, עודד קוטלר, שלמה ניצן.
■ **נורית מאנה**

רדיו: היוצאים בשאלה

„קוראים להם כופרים" הוא שמה של תוכנית רדיו העוסקת ביוצאים בשאלה. משהו על עולמם של בני ישיבות חרדיות, כולם ממאה שערים, על תהליך היציאה, על המפגש עם העולם חילוני.

יש לא מעט קטעים מביכים בתוכנית, כמו למשל, הסיפור על דרך התמודדותם עם היצר המיני. המגע עם נשים משוחררות. הליכה ראשונה לסרט. הצעירים, כולם בשנות העשרים שלהם, מציירים תמונה של הרבה מבוכה, געגועים, תהיה. אחד מהם, חזר בתשובה. עורך: עופר שמיר.

שבת, 15.3, 17.05, „גלי־צה"ל". ■ **אריאלה רינגל הופמן**

מירה זכאי: רסיטל

הרסיטל הזה מבטיח להיות בין הטובים ביותר ששמענו. ודאי שאחד המעניינים מביניהם: מירה זכאי (אלט), תבצע במוצאי־שבת במוזיאון תל־אביב, רסיטל שיוקדש לשוברט ולאסכולה הוינאית של ראשית המאה. זכאי, בליווי מייקל אליאסון בפסנתר, אספה „תותחים" כבדים לרסיטל: גוסטב מהלר, ארנולד שנברג, אלבן ברג, ואנטון ובורן.

זכאי, זמרת מעולה, מרבה להופיע ולהקליט בעולם. היא חוזרה עתה מסיבוב הופעות בארצות־הברית. בחודשים הקרובים היא מתכננת רסיטלים לרדיו ההולנדי, השתתפות בהקלטת „מלחמה ושלום" בניצוחו של רוסטרופוביץ' וסיור רסיטלים במזרח הרחוק.
■ **ארי פרנקל**

מנהל חדש למחלקת החדשות ברדיו

דוד מרגלית, התמנה אמש לתפקיד מנהל מחלקת החדשות של הרדיו, בתל־אביב. מרגלית, שבשנים האחרונות, ערך והגיש את „הטור השבועי", ואת „כל צבעי הקשת", היה היחיד שהגיש את מועמדותו. שרה פרנקל, שניהלה את המחלקה בשנה האחרונה, מושאלת לשנה למשרד החוץ, שם תעסוק בנושא עליית יהודי ברית־המועצות.
■ **אריאלה רינגל הופמן**

★ „לילות השבוע" גם בעמוד 32 ★

הערב בבתי הקולנוע

■ תל־אביב יפו
9.30-7.15-4.30
[illegible]: „הספינה שטה" 9.30, 7, 4.30
[illegible]: „מלכודת קטלנית" 9.30, 7.30, 5
[illegible]: „סוניה האדומה"
בית ליסין: „ריזה" 11.15
[illegible]: „מסיבו"
[illegible]: „הסיפור האמיתי"
[illegible]: „פעמים במשך החיים"
[illegible]: „קומנדו" 9.30, 7.15; „אשה ללא גבר" 12
[illegible]: „לילות לבנים" 9.30, 7
[illegible]: „משאלת מוות 3"
[illegible] 1: „שנת הדרקון" 9.40, 7, 4.15
[illegible] 2: „גלגלי תחילה" 9.45, 7.20, 5
[illegible] 3: „סיפורה של מארי" 9.45, 7.20, 5
[illegible] 4: „ב"ס לאסירים מתחילים" 9.40, 7.20, 4.45, 1.30, 10.30
[illegible] 5: „רומן על בטוח" 9.40, 7, 4.45, 1.30, 10.30
[illegible] 1: „מטרוף" 9.30, 7.15, 4.50, 1.30
[illegible] 2: „בוני וקלייד" 9.40, 7.30, 5, 2
[illegible]: „הכבוד של פריצי" 9.30, 7
[illegible] ת"א: „סהרורים" 9.30, 7, 4.30
[illegible]: „סילברדו" 9.30, 7, 4.30
[illegible]: „קומנדו"
[illegible] התרבות הישראלי: „הרוח הישראלית" (עברית) 10, 5; (אנגלית) 9, 8, 6; (צרפתית/צרפתית) 7; „מכשף השירים" 9.50
נגה: „ראדטילאק" (סרט הודי) 7.30, 5
סטודיו: „להב משונן"
סינמה 1: „רוקי 4"
סינמה 2: „בחורה לעתיד"
פאר: „מסע עסקים של אבא" 9.30, 7, 4.15
פריז: „חבורת זאבים" 9.30, 7.30, 4, 2, 12; „עד כלות הנשימה" 11.30
צוותא: „חתונה בירושלים" 8.30, 8; „במקום חלום", „נגוע" 8.45
צפון: „ראן" 9.30 6.15
שחף: „זכרונות מאפריקה" 9, 5.45
תל־אביב: „לחיות ולמות בלוס־אנג'לס"
תכלת: „אני אוהב אותך כרמן"
תמוז (המחודש): „אמדאוס" 6.30; „התפוז המכני" 9.30; „עינים גדולות" 12.15

■ חיפה
9 - 6.45 - 4.30
אורה: „המאהב"
אמפי: „מלכודת קטלנית"
אורלי: „שנת הדרקון" 9.15, 6.30
ארמון: „סוניה האדומה"
חן: „שלום, אבל בזהירות"
סינמטק: „ועם" 7; „חג שמח מר לורנס" 9.30; „סולדרייסט" 12
עממי: „שושנת קהיר הסגולה" 9, 7
פאר: „הרבה ולא כלום" 9, 6.30, 4
קרן אור: „קאוס" 9, 6; „בננות" 11.30
רב גת 1: „אני אוהב אותך כרמן" 9.15, 7, 4.30
רב גת 2: „לילות לבנים" 9.15, 6.30, 3.45
רון: „רוקי 4"
שביט: „ראן" 9, 6

■ ירושלים
9 - 7 - 4.30
אדיסון: „משאלת מוות 3"
אורנע: „שוטר עם כבוד"
אורגיל: „פעמיים במשך החיים"
בית אגרון: „הקוסם מארץ עוץ" 4; „נקודת מיפנה" 6; „אלגרו נון טרופו" 8; „אקספרס של חצות" 12; „השוטר מגנב סטור" 9.45
בנייני האומה: (אולם קטן) „מסע עסקים של אבא" 9.15, 6.45
חבירה: „לילות לבנים" 9.15, 6.45, 4.15
כמיר: „רוקי 4"
מיטשל: „ראן" 9, 6
סינמטק: „שערי השמש" 7; פריס שייכת לנו (אולם קטן) 9; „גם תליינים מתים" 9.30; „מקס הלוחם בדרכים" 10
סמדר: „בחר בי" 9.15, 7
עדן: „להב משונן"
רון: „המאהב"

■ ר"ג גבעתיים
9.30 - 7
אראזים: „מי מטור מהשכן ממול" 9.30, 7.15
אורדע: „המאהב" 9.30, 7.15
ארמון: „תפילה למוות" 9.30, 7.15, 5
גן 1: „פעמיים במשך החיים" 9.40, 7.30, 5
גן 2: „סיפורה של מארי" 9.40, 7.30, 5
גן 3: „שנת הדרקון" 9.30, 6.50, 4.15
גן 4: „להב משונן" 9.45, 7.20, 5
הדר: „זכרונות מאפריקה" 9, 6
כפר המכביה: „מלון ניו־המפשייר"
לילי: „הכבוד של פריצי"
רמת־גן: „כשם כל בני ביתי"
שביט: „גירושין נוסח הוליווד" 9.30, 7.15

■ אשדוד
אשדוד: „בעל אחד יותר מדי" 9.30, 7.15
אסתר: „רוקי" 7; „הצגה באידיש" 9

■ אשקלון
אסתר: „יער האיזמרגד" 9.30, 7.30
מאור: „רוקי 4" 9.30, 7.30
רחל: „בירדי" 7.30

■ בת־ים
אורנים: „קומנדו" 9.30, 7.15
עצמאות: „רוקי 4" 9.30, 7.15, 4.30

■ באר־שבע
חן: „בחורה לעתיד" 9.15, 7.15

■ בית־שמש
תרבות: „שוטרת עם כבוד" 8.10

■ הרצליה
9.30-7.15-4.30
דוד: „מטרוף"
היכל: „המאהב"
מלון דניאל: „תן מפשע"
תפארת: „גלשש אותה" 9.15, 7.15

■ חדרה
חדרה: „קומנדו" 9.30, 7
חן: „רומן על בטוח" 9.15, 7

■ חולון
ארמון: „גולאו" 9.30, 7.15, 5; „העולם עפ"י גארפ" 11
מגדל: „הרבה ולא כלום" 9.30, 7
מתנ"ס: ק. שרת: „אגם הברבורים" 9.30, 7.30; „הלורד הקטן" 2.30; „מרוץ מתוק לחוף" 4.30
סביר: „משאלת מוות 3" 9.30, 7.15, 4.30
רינה: „הכבוד של פריצי" 9.30, 7

■ טבריה
אביב: „רוקי 4" 9.15, 7
גיל: „רומן הדמים" 9, 7
חן: „סופשבוע מטורף" 9, 7

■ כפר־סבא
9.15 - 7
חן: „בירדי"
עמל: „תגונים" 5; „רוקי 4"

■ לוד
9.15 - 7.15
אורלי: „רוקי 4"

נוה זית: „ב"ס לאסירים מתחילים"

■ נהריה
9 - 7
הוד: „מושלם"
רון: „קולונל רדל"

■ נצרת
מרונייס: „הכבוד של פריצי" 6

■ נתניה
9.15 - 7 - 5
אסתר: „בחורה לעתיד"
סמדר: „קומנדו"
שרון: „סילברדו" 9.30, 7, 4.30

■ עפולה
היכל התרבות: „הכבוד של פריצי" 8.30

■ ערד
אודיטוריום: „הבן ואיש השלג" 9, 7

■ פתח־תקוה
שלום: תיאטרון 9

■ ק. ביאליק
סביון: „תפילה למוות" 9.15, 7
ספיר: „לילות לבנים" 9.15, 6.45

■ ק. חיים
בית העם: „רוקי 4"
היובל: „מלכודת קטלנית" 9.15

■ ק. ים
גיתון: „שושנת קהיר הסגולה" 9.15, 7

■ ק. מוצקין
אורות: „בחורה לעתיד" 7; „קוראים לי טריניטי" 10.30

■ ק. מלאכי
צמרת: „יער האיזמרגד" 7.30

■ ק. שמונה
שגיר: „מקס הזועם וכיפת הרעם" 9, 7

■ ראשל"צ
נעמן: „שנת הדרקון" 9.30, 7
ראשון: „תלמידה ומחשבת" 9.15, 7
הדר: „חזרה לעתיד" 4.30
רמת־אליהו (תורן): „לה טראוויאטה" 8

■ רמלה
אורן: „רוקי 4" 9.30, 7.30, 5

■ רחובות
חדר: „שנת הדרקון" 9, 6.30
חן: „סינדרלה" 4.30; „קומנדו" 9.15, 7.15
בית העם: הופעה

■ רמת השרון
כוכב: „מרין נמלט באוויקס" 4; „גנבים מתוך להוף" 7; „למות בעד תשוקה" 7, 9.30

■ רעננה
אורות: „הנוקם" 8.30

פסטיבל עכו. מי יהיה המנהל האמנותי?

בעיקבות פרישתו המפתיעה של ד"ר תום לוי מהניהול האמנותי של הפסטיבל, מחפשים לו עתה מחליף ● ההרשמה לתחרות כבר החלה

מסך יהכל

עמוס אורן

בשבוע שעבר נורתה היריה הראשונה בהכנות לקראת הפסטיבל השביעי לתיאטרון אחר בעכו. מודעות בעיתונות הזמינו את המעוניינים להגיש את הצעותיהם למסגרת התחרותית. המועד האחרון – ה־30 באפריל.

כידוע, „התייתם" הפסטיבל מן הצוות הניהולי שלו: המנכ"ל, צחי בקר, והמנהל האמנותי, תום לוי, עזבו לתיאטרון „בית־לסין". את מקומו של בקר ימלא אבי יפרח. מי יהיה המנהל האמנותי החדש? „אנחנו יושבים על המדוכה, ועד סוף השבוע נבחר את האיש", מבטיח דוד אלכסנדר, יו"ר ההנהלה הציבורית של הפסטיבל.

נודע כי ההנהלה עמדה למנות לתפקיד את ערן בניאל, אולם מועמדותו הוסרה, משהתברר כי לא יוכל להשתחרר מעבודתו במחלקת הדרמה ב„קול־ישראל". כרגע מונחים בפני ההנהלה שלושה שמות: גד קינר – שכבר הודיע כי הוא מתכוון להתמסר השנה להשלמת הדוקטורט שלו; הבימאי עמית גוית והד"ר דן רונן.

„כואב לנו שאין לנו את תום לוי", התייחס אלכסנדר לפרישתו של המנהל האמנותי הקודם. „זה חבל, מפני שההנהלה כבר סיכמה איתו ובענתה לבקשותיו. הנטישה חד־פתאומית שלו הותירה אותנו בתחושה לא נעימה. תום יצר נורמות של מנהל אמנותי שמסייע להפקות".

כדברי התגובה של הד"ר לוי, מבצבצת אכזבה. דרישתו להפוך את הפסטיבל ליישות עצמאית, שתפעל לאורך כל השנה – לא רק בחודשים שלפני הפסטיבל – לא נענתה. גם עמדתו, כי על הפסטיבל לייצג את ההפקות, במגעיהן עם אמרגנים, ולסייע להן לצאת לדרך אחרי הפסטיבל, לא זכתה לתמיכה בפועל. מוסיף תום: „גם ההגדרה 'אחר', אינה מספקת אותי. מה פירוש 'אחר'? לצערי, הפסטיבל שייך להמון גופים ובמערכת כה מסורבלת קשה להגיע להחלטות, כמו הגדרת המנדט של הפסטיבל: לאיזה סוג תיאטרון הולכים?"

המנהל הפורש הביע תיקווה ש„אולי הרעש סביב 'עזיבתי יסייע להגדיר את הפסטיבל ולהפוך אותו לגוף קבוע". יחד עם זאת, הוא מבקש להבהיר, כי אין לו שום סיכסוך עם הפסטיבל.

באשר לתפקידו החדש, כיועץ אמנותי ב„בית־לסין", אין לתום לוי כל תוכניות למהפכים בזמן הקרוב. „הרעיון של יענקל'ה אגמון, להפוך את 'בית־לסין' למרכז אמנויות, הוא יוצא מן הכלל. צחי ואני מתכוונים להמשיך בקו זה".

הבעל לא אהב את „הנישואים הפתוחים"...

אליאן וגבאי. הבעל חוגג – גם האשה

הצגה חדשה של דריו פו ב„בית־לסין" ● זוג נשוי, יונה אליאן וששון גבאי, בודקים את מערכת היחסים שלהם

הולך לו למחזאי האיטלקי דריו פו בישראל. בתיאטרון „בית־לסין" בשלמות ההכנות לקראת העלאת מחזהו „זוג פתוח". פו, סאטיריקן חברתי־פוליטי, בודק במחזה את מערכת היחסים של זוג נשוי, שהחליט לחיות חיים „מודרניים" ולנהל יחסים פתוחים. לכאורה, כל אחד מבני הזוג מרשה לשני לעשות ככל העולה על רוחו. הבעל חוגג וטועם מכל־טוב נשות הסביבה, אבל משוכנע, שאשתו לא תממש את החופש. כשהוא מגלה כי גם אשתו מנצלת את המערכת הפתוחה, לא פחות טוב ממנו, בוערת בו חמתו...

ב„הבימה" בקומדיה אחרת של פו – „נסים ונפלאות בקטסאות שימורים", ומסתבר, באופן פאראדוכסאלי, כי דווקא בגלל עומס ההפקות בתיאטרון הלאומי, יכולים השניים להלטר בחוץ... פשוט אין מספיק תאריכים לכל ההפקות, וההצגות „נחות" מדי טעם.

„דווקא את 'זוג פתוח' נתנו לי לקרוא לפני 'הכל צמוד'", אומרת אליאן. „ואם אני נהנית מהאחר, אין סיבה שזה לא יקרה לי גם בשני". היא גם נהנית מן הפארטנר, גבאי, עליו המליצה בפני הבימאי. יונה יודעת לספר שאת „זוג פתוח" כתב המחזאי לרעייתו, השחקנית פרנקה רמה, במהלך אימפרוביזציות.

ההפקה משותפת ל„בית־לסין" ולמשרד „שי רז הפקות". הצגה ראשונה ב־28 במארס.

את המחזה תירגם יהונתן גפן, הבימאי הוא יוסי אלפי והשחקנים – יונה אליאן, ששון גבאי ויעקב איילי. אליאן וגבאי, מופיעים בימים אלה

נשים במוסיקה: שתי יצירות חדשות

זוכרים את הפסטיבל הבינלאומי לנשים במוסיקה, האמור להתקיים בבאר־שבע בחודש יוני הקרוב?

השבוע קיבלנו אות חיים מן הפסטיבל, המוקדש כזכור, לצ'לנית ז'קלין דו־פרה. לפחות שתי יצירות חדשות של מלחינות ישראליות, יזכו בו להשמעת בכורה עולמית: האחת – „קינה" מאת ציפי פליישר, יצירה שנכתבה בהשראת שירה של המערב־גרמניה אלסה לסקר־שילר, (תרגום של יהודה עמיחי). זו יצירה לסולנית (חזמרת שילה גרוסמאייר), מקהלת נשים, שתי נבלניות וכלי הקשה.

היצירה האחרת עוסקת במגילת רות. חיברה אותה המלחינה הצעירונת, דלית ורשאו בת ה־14. היצירה תבוצע על־ידי הסינפונייטה הישראלית, בניצוחו של ג'יול בוקה־בודזו.

כשהיינו גדולים

המופע „הלהקות חוזרות", שירד לפני כחודשיים, אחרי למעלה מ־100 הצגות, מוליד בימים אלה המשך, שאי־אפשר לקרוא לו „הלהקות חוזרות חוזרות", יסתפק המופע החדש בשם הצנוע „כשהיינו גדולים".

התוכנית הראשונה, נולדה כזכור, כמחווה לבימאי דני ליטאי, וניצלה את געגועי הקהל ללהקות הצבאיות. המפיק, מיקי פלד, מתכוון לחזור על ההצלחה הקודמת. לשם כך הוא משתמש באותו צוות יוצרים: ליטאי (בימוי), אבי קורן (כתיבה ועריכה) ואלדד שרים (ניהול מוסיקאלי). גם משתתפי המופע חם „פליטי הלהקות" (בתמונה מימין לשמאל מלמעלה למטה): אבי דור, משה דץ, אורנה כהן, עירית ענבי, אופירה יוסף, שלמה בילו, ירון חזד. תלווה להקת „ברוש". הדגש יהיה הפעם על ההומור שצמח בלהקות הצבאיות. יבוצעו קטעים של אפרים קישון, דן בן אמוץ, נסים אלוני, שייקה אופיר, יוסי בנאי ואחרים. יהיו גם פארודיות עכשוויות ולהיטים גדולים מתקופות שונות של הלהקות. הצגות ראשונות: בפורים, 24 במארס, באוניברסיטת „בר־אילן", וב־28 בחודש בחיפה.

אריק שפירא. ה„ברוגז" נגמר

התזמורת הסימפונית ירושלים תנגן 'הערב יצירה של המלחין, המתלונן על חרם ממושך שהוטל עליו בארץ

למוסיקאי אריק שפירא, 42, יש סיבות טובות לחלך בימים אלה גאה כטווס. התזמורת הסימפונית ירושלים רשות־השידור תנגן הערב יצירה משלו. בכך, הוא אומר, מסתיים חרם ממושך, שנמשך כ־12 שנה.

את היצירה הראשונה שחיבר – לקלרניט ול־23 כלי־קשת – שלח ב־1974 לסימפונית. התשובה היתה: „יצירתך ראויה לשידור, אך לא לביצוע". עם הפאראדוקס הזה הוא הגיע עד לשאילתא בכנסת, בתביעה לפתוח את שערי התזמורת, המסובסדת בכספי הציבור, בפני יצירות של מלחינים ישראליים – בבחינת עניי עירך קודמים.

רצה הגורל, וכשרונו היוצר של שפירא „תמש" באירופה. ב־1982 בוצעה יצירתו „מסביבה", על־ידי תזמורת קרקוב מפולין, בפסטיבל הבינלאומי השנתי למוסיקה בת־זמננו שנערך באוסטריה. הביצוע הביא לשפירא הזמנות נוספות. אבל בארץ – יוקו „אמן חייב להצליח במדינה שלו", מסביר אריק את התעקשותו.

שפירא. „שיכירו אותי"

הערב תנגן הסימפונית ירושלים, בנוש עציון, את „נושא, חמש וואריאציות ופוגה", שחיבר שפירא לפני עשר שנים, לזכר תלמיד שלו שנפל במלחמת יום־כיפור. ינצח: ברנרד רובינשטיין מסינסינטי, ארצות־הברית. „בשבילי", מסכם אריק שפירא, „זהו אירוע היסטורי. אני רוצה שיכירו אותי בארץ".

בתגובה לתאשמותיו של שפירא על חרם־מכיכול, נמסר מן התזמורת הסימפונית, כי לפחות שתי יצירות שלו כבר בוצעו ושודרו בעבר. „אין לנו, ולא היה לנו מעולם, חרם על אריה שפירא ויצירותיו", היתה התגובה הרישמית של התזמורת.

הערב בכורה

יש משהו בקצב העבודה של השחקן ששי סער, שאינו נותן לו להיות מאוחה עם התיאטרון הרפרטואר. ידוע כאחד שאוהב אתגרים חדשים, תמיד זה... כשהציעו לי את המחזה 'נטושים', מיד קפצתי על ההצעה", אומר ששי לפני הבכורה, הערב בנמל יפו. „המיוחד במקום הזה – שבכל יום יש סיפור אחר. האולם נראה כמו אתר צילומים של סרט. הכל שמש, החול, הכביש, המכונית, הפיצוצים. אתה יודע מה זה לשחק בחולו כמו ילד קטן על חוף...". עוד משתתפים ב„נטושים": דליק ווליניץ, טינה טולין, שוש מרציאנו, חיים חובה, מנחם עיני, יוסי קאנץ. ביים המחזאי, הלל מיטלפונקט. החפקה של „בית־לסין". בתמונה: ששי סער ושוש מרציאנו.

● קונצרט יום־הולדת. מוצאי־השבת הקרובה ייערך הקונצרט מס' 6 למנויי התזמורת הפילהרמונית הישראלית, הוא, מסתבר, תאריך בעל משמעות מיוחדת: הוא מציין מלאות 25 שנים לפעילותו של המנהל המוסיקאלי זובין מהטה וגם את יום הולדתו ה־50 של מהטה. בקונצרט ישמעו יצירות מאת מוצארט, מאהלר, ברוקנר וצ'ייקובסקי. סולנים אורחים: שלמה מינץ ואורי סיאנקה.

● נשים – התאחדו! „על כל הנשים להתאחד ולהתארגן להגנה על בנות מינן, ולא – העולם יפול כמינהגו והמאצ'יסטים ימשיכו לאכול אותן כארוחת גן־העדן". זהו, אם תרצו, המסר של „פרי גן־העדן", סאטירה חברתית־פוליטית מאת הזאן רודולפו ובימוייה, שהצגתה הראשונה תתקיים הערב בצוותא תל־אביב. רוזנברג, יליד ארגנטינה, שפעל בעולם התיאטרון, בהוראת דרמה לאסירים בארצו. „בתגלה" בישראל בעיקבות הוצגה „ולמו המשואה" שהעלה עם אסירים בכלא תל־מונד ואחריך הם ב„הבימרנתף".

● אצילי הבארוק. מופע מחול ומוסיקה... לאצילי תקופת הבארוק, יתקיים במוצאי שבת במוזיאון חיפה. בתוכנית, יצירות מאת לולי, רמו, ודהנדל. רקדנים: אמירה מרזו והדר רמפרט... שמר (צ'מבלו) ופיטר ואן־האולינגן (חליל) ולווין... לידיה פינקוס־גני.

הלוח הכללי ידיעות אחרונות

הלוח הנפוץ ביותר

המשרד הראשי: יגאל אלון 125, טל. 261211 המחיר למילה: ימים א',ב',ד',ה': – 3.27 ש"ח
יום ג': – 4.48 ש"ח ● יום ו': – 5.92 ש"ח (מינימום 8 מילים)

דבר ראשון בבקר

וילות ובתים

דירות למכירה

דירות מרוהטות

הצעות עבודה

מכוניות

ניקיון ואחזקה

חוגים

ייפוי והרזיה

עסקים

רהיטים

מציעים למכירה

רוצים לקנות

הברות

ירושלים

הצעות עבודה

פרסום

מסור מודעתך ב"לוח־פון" ל"הלוח הכללי" קח מגנט־תזכורת!
לוח־פון שרות מודעות בטלפון 03-292 779 באמצעות כרטיסי אשראי

עיריית ירושלים
דרוש/ה
סגן מהנדס העיר למינהל, כספים, רישוי ופקוח
במחלקה לתכנון העיר (מכרז מס' 20/86)
הדרגה: 7—10 עדרוג האקדמאים במח"ר.
המועד האחרון להגשת מועמדות: יום שישי, כ"ז אדר ב' תשמ"ו (28.3.86).
המנהל הכללי

עיריית כפר סבא
מכרז למשרה פנויה
מרכז היחידה לקידום נוער
יצחק ולד
ראש העיריה

עיריית תל אביב—יפו
לשנת הלימודים הנוכחית
דרושים
מורים
למילוי מקום
(עד סוף שנת הלימודים)

לעתון יומי
כתבנית
טובה

רגע של עברית

לפני כמה שנים, כששמענו את הסיפור על האיש שראה ג'ירפה בפעם הראשונה בחייו, נסתיים הסיפור במלים: "אין דבר כזה". והנה היום, מסיימים אותו בדרך כלל במלים: "אין כזה דבר". ו אופנת הלשון היום: כזה דבר, כזה סיפור, כזאת בחורה, ואף אנשי ציבור ואנשי תרבות משלבים בדבריהם: כזה מצב, כזאת מדינה. סדר המלים הזה, שבו "כזה" עומד לפני המלה שהוא מתאר, אופייני ללשונות אירופה. אבל בעברית, שבה אומרים: דבר חשוב, מצב עגום ולא: חשוב דבר, עגום מצב, צריך לומר גם: דבר כזה, מצב כזה, סיפור כזה, וכו'.

מה אמר האיש שראה את הג'ירפה? אין דבר כזה!

כתבה: רות אלמגור־רמון

סנסודין
שתף בקול ישראל
להשיג בבתי המרקחת

ידיעון

עזרה רפואית ונפשית

● יד ביד, אוזן קשבת לילדים ולנוער במצוקה 24 שעות ביממה, 03-226027, 04-229488, 04-920014.

● קו פתוח לבעיות אלכוהול 24 שעות ביממה 03-721161.

● מרפאת שיניים פתוחה כל יום שבתות וחגים. 24 שעות ביממה. לאחר חצות בתאום טלפוני בלבד. דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) בימי שישי שער 5, 294869 – 03-285822.

● מרפאת שיניים לעזרה ראשונה שע"י ההסתדרות לרפואת שיניים, כר כוכבא 49 תל־אביב – 03-284649. חיפה – חנמן 26, 04-523566.

● נעמת – ייעוץ בבעיות אלימות במשפחה, בימים א'–ה' בשעות 16–9, טלפון – 03-231675, 03-235922.

● ייעוץ ועזרה בכל בעיות גיל ההתבגרות "אל־סם" – רח' פקיעין 7, ימים א'– ה'. 22.00–17.00. טלפון 232706 – 233587.

● מרכז הסיוע לקורבנות אונס בתל־אביב (24 שעות ביממה) – 03-234819.

● ער"ן – עזרה ראשונה נפשית – תל־אביב 03-261111, 24 שעות ביממה. ירושלים: ● ער"ן 02-227171.

● מרכז הסיוע לקורבנות אונס בירושלים (24 שעות ביממה) – 02-245554.

● קו פתוח לקשיש – 02-690685.

חיפה: ● ער"ן – עזרה ראשונה נפשית, טלפון 04-672222.

● מרכז לקורבנות אונס – 04-382611.

תורנות בתי מרקחת

ירושלים

● אסותא, המלך ג'ורג' 12, 224872.

תל־אביב:

● סופרפארם – אינשטיין 40 רמת־אביב 378403

● כס, פרישמן 66, 237326.

חיפה/הקריות

● הנשיא, שד' הנשיא 33 333312

● הרמן, ס. מורייץ, ק. מוצקין 715136

מלון/בתי־ים

● אורון, הטייין 52, 889153

● קופ"ח, עין־הוד 2, תלון 884834

רמת־גן/בני־ברק

● קופ"ח כללית, המייתר 25, ר"ג 782537

● ירושלים, ירושלים 62 ב"ב 788515

כפר־סבא

● סופרסטור, ששת הימים 47

● סופר־פארם, אוסטשינסקי 3, 23889.

נתניה

● קופ"ח לאומית, סמילנסקי, 38053

פתח־תקוה

● כפר־גנים, לוחמי הגיטו 6, 9227416.

רחובות

● [illegible], בן־משה.

מטוסים

● מועדי המראה ונחיתת תקליט 03-381111

● מודיעין נמל תעופה ב.ג. 03-9712484.

רכבות

מירושלים

● תל־אביב דרום 7.30.

● לבני־ברק ולחיפה 16.00.

מתל־אביב ● לירושלים מבני־ברק 8.18.

מת"א דרום 16.00.

● לחיפה 6.00, 7.00, *8.00, 9.00, *10.30, 12.00, *13.00, 14.00, *15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.

● לנהריה 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.

מחיפה בת־גלים

● לתל־אביב 6.00, 6.30, *7.30, 8.30, 10.00, 11.30, *12.30, 13.30, 14.30, 16.30, *16.30, 17.30, 19.30.

● לירושלים 7.00 (היציאה מחיפה מרכז כ־10 דקות קודם).

● לנהריה 7.30, 9.03, 13.16, 15.11, 17.11.

מנהריה ● לחיפה ולתל־אביב 6.30, 9.00, 10.40, 14.35, 16.35, 18.33.

*) רכבת ישירה

קריאות חירום

הישוב	מ.ד.א (מספר חירום 101 פרט למקומות המסומנים בכוכב)	מכבי־אש (מספר חירום 102)	משטרה (מספר חירום 100)
אופקים	057-923033	057-923922	057-923444
אור־יהודה	* 03-344442	03-781133	03-344888
אילת	059-72333	059-70102	059-72444
אשדוד	* 055-41332	055-23333	055-81666
אשקלון	051-23333	051-22222	051-34222
באר־שבע	057-74767	057-79691	057-37444
בית־שאן	065-87223	065-88222	065-87444
בית־שמש	02-911288	02-911288	02-911444
בני־ברק	* 03-781111	03-781133	03-703588
בת־ים	* 03-585555	03-802222	03-5514444
גבעתיים	* 03-781111	03-313333	03-312433
דימונה	057-59333	057-52222	057-59444
הרצליה	052-541333	052-551222	052-555555
זכרון־יעקב	063-22333	063-99035	063-90444
חדרה	063-22333	063-22222	063-51444
חולון	* 03-803133	03-802222	03-843116
חיפה	04-512233	04-643222	04-664444
חצור הגלילית	067-36333	067-37222	067-37744
טבריה	069-90111	069-96222	069-92444
יבנה	08-451333	08-461222	08-439180
יפו	03-460111	03-462223	03-838181
יקנעם	* 04-931401	04-994533	04-993044
ירוחם	057-80133	057-52222	057-80144
ירושלים	02-523133	02-661111	02-244444
כפר־סבא	052-33222	052-33223	052-24444
כרמיאל	04-988555	04-912222	04-985444
לוד	* 08-221022	08-229222	08-222222
מגדל־העמק	065-40062	065-40022	065-40444
מעלות	04-979333	04-979637	04-979444
מצפה־רמון	* 057-88333	057-88569	057-88444
נהריה	04-923333	04-922222	04-920344
נצרת (עלית)	065-73333	065-55222	065-71444
נתיבות	057-941033	057-943333	057-941144
נתניה	053-23333	053-22222	053-30144
עכו	04-912333	04-912222	04-910585
עפולה	065-93334	065-92222	065-94444
ערד	057-957222	057-950222	057-957044
פתח־תקוה	03-9231112	03-9222222	03-914444
צפת	069-30333	069-30222	069-72444
קרית־אונו	* 03-344442	03-781133	03-344393
קרית־גת	051-881334	051-881222	051-881144
קרית־טבעון	* 04-931401	04-643222	04-931444
קרית־ביאליק	* 04-721817	04-643222	04-740244
קרית־מלאכי	055-82333	055-81222	055-81666
קרית־שמונה	069-44334	069-40133	069-41069
ראשון־לציון	03-942333	03-942222	03-993555
ראש־פינה	069-36333	069-37222	069-37744
רחובות	08-451333	08-461222	08-487444
רמלה	* 08-229133	08-229222	08-229444
רמת־גן	* 03-781111	03-742222	03-7544444
רמת־השרון	* 052-541333	052-551222	03-496444
רעננה	052-33222	052-651222	052-24444
שדרות	051-97074	051-97777	051-97044
תל־אביב [illegible]	03-460111	03-462222	03-627222 03-394444 03-838181

מופעי תיאטרון ★ בידור ★ מוסיקה
אגוד האמרגנים והמפיקים בישראל

רבקה ★ מני / מיכאלי פאר
איך להיות אמא יהודיה בעשרה שעורים
חיפה „רינה" מחר יום ו' 14.3 ב-10.00
בכ. ט' בי. רהוט 885985 ובקופה 841174
עפולה „היכל־התרבות" מוצ״ש 15.3 ב-9.00
טל. הקופה 065-95797
תל־אביב „בית־החייל" 17.3 • 20.3 ב-9.00
כרטיסי „קסטל" 444725 ובמשרדים
תיאטרון יובל: 651241

ערב חד־פעמי
גידי גוב, יוני רכטר, שלמה בר-אבא, שלמה יידוב
חיפה „שבימה" מחר יום ו' 14.3 ב-10.00
כרטיסי קופת חיפה 662244, גרבר במשרדים ובקופה 385345
תל־אביב „החמאם" מחר מוצ״ש 15.3 ב-9.00
טל. הקופה 291888
גבעתיים „שבימה" יום ו' 21.3 ב-10.00
קרית־גת „מ. התרבות" 22.3 ב-9
כרטיסי „לאן" 247373 ובמשרדים
תיאטרון יובל: 03-651241

גדי יגיל
בתכנית בידור חדשה — סובר ושב
תיאטרון ירושלים מוצ״ש 15.3 ב-9.00
טל. הקופה 667162
מעלות „מעלות" יום ד' 26.3 ב-9.00
קרית־חיים „בית־נגלר" יום ו' 28.3 ב-10.00
כרטיסים במשרדים ובקופות
תיאטרון יובל: 651241

כחול לבן בצבעים
רביו בידור אקטואלי
הרצליה „דורי" מחר 14.3 ב-10
כרטיסי „השרון" רמה״ש 494786 ובמשרד „המרכז" סוקולוב 29 הרצליה ובקופה טל. 052-83814 עד תחילת ההצגה
תיאטרון ירושלים 17.3 ב-8.30
כרטי קלעים, בן־נאים ובקופה טל. 667167.
תל־אביב „בית־החייל" יום ד' 19.3 ב-9.00
כרטי „הדרך" 248787 ובמשרדים
התיאטרון: 03-656007

זאב רווה / אברהם מור
הבלגה הצחוק של השנה!!
נצרת „היכל־התרבות" מחר יום ו' 14.3 ב-10.00
טל. הקופה 74988
תל־אביב „בית־החייל" ההצגה שנדחתה ל-16.3 נדחית ל-18.3
כרטיסים כוחם יפה ל-18.3
קרית־שמונה „שניר" יום ב' 17.3 ב-9.00
תל־אביב „בית החייל" יום ג' 18.3 ב-9.00
הזמנות הצגות דני מלץ: 297193

הו כלכותה! Oh! Calcutta!
מגיל 18 בלבד
המחזמר הנועז, המשעשע והמצליח ביותר בברודווי מגיע לישראל!
לשבועיים בלבד החל מ-29.3
ב„דקל" תל־אביב
עם תרגום סימולטני לעברית
כרטי „לאן" 247373 והמשרדים.
לתושבי חיפה והצפון
יוגד „יד לבנים" החל מ-11.4
כרטי גרבר, קופת חיפה
ב״ש „קרן" החל מ-18.4
המשרד: תי לילך: 293905

לחודשיים הופעות בלבד!
כפר־סבא „בית־העם" 28.3 ב-10
עפרון „יוסף" 29.3 ב-9.00
הצגת בכורה: יפו החמאם יום ה' 3.4 ב-10.00
יפו „החמאם" 5.4 ב-10.00
חיפה „בית־אבא חושי" יום ו' 11.4 ב-10.00
כרטיסי במשרדים ובקופות
טל. החמאם: 2—813261

כוכב הזמר היווני טריפונס ולהקתו
בתכנית צלילי הים התיכון
אמן אורח: אלון אולארצ'יק
קרית־חיים „בית־העם" מחר יום ו' 14.3 ב-10.00
כרטי ק. חיפה 662244, מופע הקריות 710106, לחיילים בקצין העיר
רמלה „היכל־התרבות" 15.3 ב-9.00
כרטיסי אחד המוסיקה ובקופות
טבריה „אביבי" 17.3 ב-9.00
אשקלון „רחלי" 18.3 ב-9.00
טלית — דני מלץ: 297193

יהודה ברקו מגיש בטן על בטן
משחקים ושעשועים
נושאי פרסים ו' כוכבת אורחת: קרולין לנגפורד
הרצליה „אודיטוריום" מלון דניאל מחר 14.3 ב-10.30
כרטיסים „השרון" ובקופת האודיטוריום, טל. 052-544444
הכינו כרטיסים מראש!!
טרטי רועי: 282060
ישראכרט אלא מה.

מזובשה mazowsze
תל־אביב „היכל־התרבות" 15.5, 17.5, 18.5 ב-9.00
19.5 ב-6.00 וב-9.00
כרטי „קסטל" 444725 ובמשרדים
קיסריה „אמפיתיאטרון" 24.5, 25.5 ב-9.00
כרטי ק. חיפה 662244, ב״ש: קלעים 240896, בנתניה, מופע 30335.
מפיק: שמואל צמח
טלפון: 239777

בית ציוני אמריקה
קומדיה אקטואלית — הצגות ה-120
„שותפים לדירה"
מחר יום ו' 14.3 ב-10.30
מוצ״ש 15.3 ב-9.00
כרטיסי קסטל 444725 ובמשרדים
הזמנת כרטיסים מ-6 טל. 259341

פורים 86 בלונה פארק
יום שלם של בילוי והנאה בכרטיס אחד!
מתקני הלונה־פארק חופשי חופשי ללא הגבלה
✱ הקרקס הסיני ✱ ג'ימי ישביט ✱ תזמורת הסיילת של ת״א ✱ תיאטרון הקרון ✱ תצוגת אופנה ✱ תזמורת ✱ ליצנים
בתאריכים: 22.3, 24.3, 25.3, 26.3, 29.3 מ-9.00 בבוקר ועד 5.00 אחה״צ
הפקה: חיים סלוצקי 238276

הקרקס הסיני
פורים בלונה־פארק
עיר־השעשועים שרי רוכח ת״א
לראשונה בארץ! מופע ההמים!
4 פעמים ביום
באוהל הקרקס הענק
תרגילי אקרובטיקה עוצרי נשימה כמיטב המסורת הסינית העתיקה
הפצת כרטי „קסטל" 444125, „הדרך" 248787 ובמשרדים
הפקה: חיים סלוצקי 238276

יגאל בשן / עודי חיטמן / יונתן מילר — כמו צוענים
תל־אביב „צוותא" מחר יום ו' 14.3 ב-9.30 ובחצות
טל. הקופה 250156/7
באר־שבע „קריה" 15.3 ב-9.00
רחובות „ויקס" יום ד' 19.3 ב-9.00
קרית־חיים „בית־נגלר" יום ו' 21.3 ב-10.15
כרטי „לאן" 247373 ובמשרדים
טרי הפקות: 222995

מתי אהוד / כספי מנור — ברית עולם
„בית־העם" מחר יום ו' 14.3 ב-10.00
יפו „החמאם" מוצ״ש 15.3 ב-10.00
טל. הקופה 2—813261
רחובות „מופת" יום ד' 19.3 ב-9.00
יפו „החמאם" יום ו' 21.3 ב-12.15
טל. החמאם: 2—813261

פגישה — אפרים יצחק / שמיר קלפטר
יפו „החמאם" מחר יום ו' 14.3 בחצות ורבע
כרטיסים במשרדים ובקופה
חיפה „מוטרוו תרבות" יום ו' 4.4 ב-9.00
טל. החמאם: 03-813261—3

טרי הפקות מציגים: יהודית רביץ — דרך המשי
בת־ים „רמת־יוסף" מוצ״ש 15.3 ב-9.00
כרטי' היוום 866239 ובקופה טל. 367846 מ-16.00—19.30
פרסום יעיל: 593017
טרי הפקות: 222995

שרון ליפשיץ — „קולנוע"
קרית־ביאליק „ספירי" יום ו' 14.3 ב-10.00
טל. הקופה 721807
בית־שמש „מתנ״ס" מוצ״ש 15.3 ב-9.00
חדרה „חופ״א" יום ו' 21.3 ב-10.00
רחובות „ויקס" מוצ״ש 22.3 ב-9.00
כרטי' במשרדים ובקופות
טרי הפקות: 03-222995
„חייק במות" — CZ5000„ קסירי"

משינה — בהופעה חיה
כפר־סבא „עמלי" מחר 14.3 ב-10
כרטי' ניסן 23424, השרון 494786
בערב בקופות טל. 33219
חיפה „אודיטוריום" מוצ״ש 15.3 ב-9.00
כרטי' נובה ברגר 665372, גרבר 384777 ק. חיפה 662244 ובמשרדים
קרית־חיים „בית־העם" 21.3 ב-10
טלית הפקות 287253

מועדונים

DINNER DANCE
קפה פירט — ת״א רח' הירקון 81 טל. 03-652778
בימים ה' ו' מוצ״ש ב-21.00
חני יוסף ורני קרן
ביום ב' 21.00 — ערב מיוזר
שלישיית ניאוריקל בימים א', ב', ד'
ארועים פרטיים
מתקבלים ארועים פרטיים
גיורי־מופעים: 03-247746

דלילה — המועדון
הערב יום ה'
ערב רוקים ורוקות
עם הזמרת אורלת ניר
והפסנתרן זמר מישל (מאלדין)
דיסקו לתוך הלילה
הכניסה בלבוש הולם — חובה!
לארועים טל. 812618
אמרגנים 1980 בע״מ 03-464411

הבקתה 03-411113
הערב: מומי דיגזה, יואל לרנר
שלושת חמשי בשירי שנות ה-60
מחר ובמוצ״ש שירי איי עם רייב אורן
מחר קבלת שבת מ-19.30 עם אחור פחן.
הכניסה חופשית.
הפקה: ח. סלוצקי

פרסום בלקין

התיאטרון הלאומי הבימה
גמר חברבורות — הערב 13.3, מוצ״ש 15.3, יום א' 16.3, יום ב' 17.3
ניסים ונפלאות בקופסות שימורים — יום ב' 17.3, יום א' 23.3
פירוד זמני — הערב 13.3, מוצ״ש 15.3
רוביצון קרוזו 15.3

התיאטרון הקאמרי
יאקיש ופופצ'ה קומדיה „בכיר כעולה, כשמח כשולה" — הערב 13.3, מוצ״ש 15.3, יום א' 16.3, מוצ״ש 29.3
קידוש — צוותא — יום ב' 17.3, יום ג' 18.3
קסטנר — הערב בחצות.
דבש פרא — 3 אחרונות — מוצ״ש 22.3, יום ב' 24.3

התיאטרון העירוני חיפה
חפצים — הערב 15.3, מוצ״ש 15.3
פלשתינאית — הערב 13.3
החיפושים ומשכב
אוסטרליה הדרומית — מוצ״ש 15.3

אוסטרליה הדרומית בביצוע תיאטרון חיפה
הצגה חד־פעמית בת״א „צוותא" מוצ״ש 15.3 ב-21.00
כרטיסים בקופה טל. 250156

התיאטרון העירוני באר־שבע מציג:
אותו ואת בנו
מאת י.ד. ברקוביץ
עיבוד: שמואל הספרי ומיכה לבינסון
נוסח לשוני מחודש: שמואל הספרי
בימוי: מיכה לבינסון

משתתפים:
חנה אזולאי־הספרי, עפרון אטקין, קונסטנטין אנטול, מרים גבריאלי, ליאת גורן, יאשה גילינסקי, רוברט הניג, מרק חסמן, יוסי יבלונקה, יגאל נאור, חוגו ירדן, דורון סופר, רוזינה קמבוס.

„...חישג גדול של השחקנים... חיזרים דמויות משכנעות..." – הארץ
„...הצגה מרתקת בכוחה התיאטרלי... חבר שחקנים בעבודת צוות מצוינת..." – מעריב
„...חתרגשות אמת שרק תיאטרון טוב יכול לעורר..." – דבר
„...צוות השחקנים עושה כולו עבודה יפה..הצגה מומלצת בחום..." – קול ישראל
„...בימוי חזק... משחק מרשים... הצגה מומלצת" – חדשות

הזדמנות חד פעמית לראות את ההצגה
באולם הבימה תל־אביב, יום ד' 26.3 • יום ה' 27.3
למנויי הבימה ניתן כבר להזמין כרטיסים למועדים הנ״ל

כרטיסים בקופת הבימה טלפון 296071. הזמנת הצגות ותאום תאריכים – תיאטרון באר־שבע, טלפון 79111 – 057-73478.

פרסום בלקין

להקת מחול בת שבע מארחת
לחקה אורחת
מומיקס תיאטרון מחול

לשבוע הופעות בלבד!
תיאטרון ירושלים יום ה' 20.3 ב-4.30 אחה״צ
כרטי' „קלעים" 240896, „כחול" ובמשרדים
תל־אביב „תיאטרון הבימה" יום ו' 21.3 ב-5.00 אחה״צ. מוצ״ש 22.3 ב-7 וב-9.30
כרטי „הדרך" 248787 וביתר המשרדים
עין השופט „מגידו" יום א' 23.3 ב-9.00
כרטיסי בטלפון 04-991155
חיפה „אודיטוריום" יום ב' 24.3 ב-8.30
כרטי' „קופת חיפה" 662244, „גרבר" 04-384777
מפיקים: אופרה פרודה הפקות, תיאטרון הבימה
הפצה ראשית: „הדרך" 03-248644, 220622

לתושבי גבעתיים! בגבעתיים „שביט" מחר יום ו' 14.3 ב-10.15
לתושבי ראשון־לציון! בקולנוע תיאטרון „חדר" מוצאי־שבת 15.3

דני פלק מציג
המופע שמסעיר ומשגע את המדינה!!
זוגות זוגות
משחקים ★ אופנה ★ בידור ★ בינגו ★ פרסים ★ ראיונות ★ סרט ★ הכל בכרטיס אחד

★ שעשועי לילה לזוגות עם איציק אבל
★ תצוגת אופנה - דוגמניות צמרת
★ משחקי בינגו עם פרסים יקרי ערך
★ סטפני במופע ארוטי נועז
★ תצוגת לבני נשים סקסיים עם אניטה פללי
ראיון חושפני עם זלמן שושי
★ הוא והיא במופע ארוטי נועז
★ סרט ★ ★ ★ המשולש
★ מין ללא מעצורים – חשיפה אישית
גבעתיים „שביט" מחר, יום ו' 14.3 ב-10.15
כרטי קרן, הכרטיס, לאן, הדרך, קסטל, רוקוקו. בערב בקופה
ראשל״צ „חדר" מוצ״ש 15.3 ב-8.30
כרטי במשרדים ובקופה
50% אחוז הנחה לחיילים

RAFI'S
תל־אביב שלנו (במועדון)
הערב: ערב יווני תורכי ניקולס בלווי אשף הבוזוקי סטלוס
ביום ו': מסיבת ריקודים, מוסיקה נוסטלגית משולבת בדיסקו
אומן אורח יגאל נוף בשירי המזרח וא״י היפה
במוצ״ש: אמנים אורחים
יגאל נוף בשירי המזרח
ואשף הבוזוקי אדיס
יורדי הסירה 1 ת״א, טל' 462235, (03)450083

צלצל טיקטרון
03-7531666 04-388011
והכרטיסים יחכו לך בקופה
מכירת כרטיסים בטלפון חיוב באמצעות ישראכרט

הלהקה המשגעת מברזיל ★
אובה אובה OBA OBA
★ ת״א „בית החייל" יום ג' 6.5 ובמוצ״ש 10.5 כרטי „לאן" 247373
30 ברזילאים וברזילאיות - ועוד איזה ברזילאיות!!!
400 תלבושות ★ ריקודים ושירה מטריפים!
קרנבל מהמם!!!
כל מה שראית בטלויזיה על הקרנבל בברזיל - והרבה יותר!!!
מכירת הכרטיסים החלה
★ בערב יום העצמאות „היכל התרבות" תל־אביב
הפצת כרטיסים ראשית „לאן" טל. 247373, 230898, 03-231169
★ קרית חיים „בית העם" יום ו' 9.5 - כרט' מופעי הקריות טל. 710106
★ חיפה „אודיטוריום" יום א' 11.5
הפצת כרט' ראשית „גרבר" 384777, 04-388011
★ ירושלים „בנייני האומה" יום ג' 20.5
בכרט' „קלעים" 02-234061

עלית הפקות ויקטור הוכהאוזר קונזון גאים להציג:
הבלט הישראלי מארח:
Sadler's Wells
Royal Ballet
הבלט המלכותי מלונדון
150 רקדנים ומוסיקאים בהפקה ענקית ומלאה של אגם הברבורים

דעת העיתונות:
„מופעי הבלט המלכותי בניו־יורק היוו את הפנינה שבכתר..." (קלייב ברנס – ניו יורק טיימס 1986)
„הבלט המלכותי חזר אלינו במופע שהיה נצחון ללהקה ולרקדניה..." (אנה קיסלגוף – ניו יורק טיימס 1986)

החלה מכירת הכרטיסים!
קיסריה „אמפיתיאטרון"
יום ב' 9.6 • יום ג' 10.6
מבצע ההנחות נמשך!
20% הנחה לנרשמים עד לתאריך 20.3.86
הרשמה וכרטיסים במשרד „לאן" דיזנגוף 101 ת״א (פינת דיזנגוף) טלפונים: 230898, 247373, 03-231169
בליווי „הסינפונייטה" באר־שבע

מחזמר ענק לילדים
גמא מפיקים מציגים:
פלנטור
האיש מן החלל
משתתפים: חנה לסלאו / ישראל גוריון
מנחם עיני, ראובן שפר, תמי אשל, סימה לוי ואחרים

יום ג', 25.3 יום ד', 26.3 פורים
6 הופעות בלבד
בקולנוע תל־אביב
בימוי: אלה אלתרמן ● כתיבה: אפריים סידון
מלחינים: דובי זלצר ● אמנון קור ● רמי קלינשטיין
תלבושות: יובל כספין ● תפאורה: דב בן דוד • „ארגוניה"
מפיקים: אלי מוסבר, אביב גלעדי

משה יוסף הפקות מציג:
יהודה פוליקר
עיניים שלי
בהופעה
עם: חיים רומנו – בוזוקי ★ אוהד איינגר – גיטרה בס ★ בני קוניבסקי – כלי הקשה ★ ז'אן פול זימבריס – תופים ★ רמי לוין – קלידים ★ ניהול אמנותי: יעקב גלעד
דעת העתונות: „חקחל רוקד, שר ומתפלל עם פוליקר" „ידיעות אחרונות"
„גם מי שלא נולד בסלוניקי מתרגש" „מעריב"
„פוליקר ומלוויו מלמדים אותנו פרק בהילכות מופע מצויין" „חדשות"
רמת־גן „אורדע" מחר יום ו' 14.3 ב-10
אוניברסיטת ת״א „פר־שירה" מוצ״ש 15.3 ב-9.00
בית־שאן „קיצרון" יום ב' 17.3 ב-9.15
עין־השופט „מגידו" יום ד' 19.3 ב-9.00 — כרטיסים במשרדים ובקופה
חולון „רינה" יום ו' 21.3 ב-10.00 — כרטיסים בידוראון 885885, היוום ובקופה
כפר־מנחם „בית־חבנים" מוצ״ש 22.3 ב-9.00 — כרטיסים במשרדים ובקופה
תיאטרון ירושלים יום א' 23.3 • 2 הופעות: ב-7.00 וב-9.30 — כרטיסים „קלעים" 240896 ובמשרדים
תקליט והנגרת: „מור הפקות" ★ כלי נגינה: „חלילית" ★ על גבי תקליטים וקסטות C.B.S.
המשרד: משה יוסף הפקות, דיזנגוף 292 ת״א טלפון 460683, 460686, 461815-6

מופע השנה
חזק יותר! טוב יותר! סקסי יותר!
קזיני בידור
מצחיק-מדליק
חדש מאמריקה!!
האבקות נשים

★ פרסים יקרי ערך
רולטה לאס-וגאס
כרטיס טיסה לחו״ל
★ בינגו ענק
הלילה הכוכבת
עליזה עזיקרי
מחר, יום ו' 14.3 ב-10 בערב
חולון „ק. ארמון"
כרטי': בחולון „בידוראון" 885885 בבת־ים „חיוזם", בת״א במשרדים ובערב ב.ק. ארמון 842431
לחיילים הנחה בק. ארמון
חיפה „ק. שביט" יום ו' 21.3

לאורה ריבלין ★ עמי וינברג
בארץ לאזוכרת
הצגה לילדים בכל הגילים
„בארץ לא זוכרת היא הצגת חלום. מלל, בימוי, צליל, משחק ותאורה הופכים את הארוע לחוויה" אמיר אוריין „העיר" 13.12
תל־אביב „בית־ליסין" שבת 15.3 ב-11.30 לפנה״צ
כרטיסים במשרדים ובקופה 216653
עין־גדי שבת 22.3 ב-11.00
טל. המשרד 03-462655

בית ליסין — מופת
המהפכה התרבותית במועצות הפועלים

תכניות נבחרות
בהשתתפות בנק הפועלים
תאטרון במופת
„העקידה" עם יוסי ידין וגבי עמרני, אשקלון 14.3
„עם אחרי" עם מיקי ורשביאק ויונתן צ'רצ'י רחובות 14.3
„אנשים קטנים" עם שמואל רודנסקי, שמואל עצמון ושמואל סגל – עפולה 18.3, חדרה 22.3, נצרת עילית 4.4
„סיפורים על יהודים" עם שלמה ניצן – נצרת־עילית 14.3, אילת 28.3
„פינוקיו" עם גלינה פונדוסטיבה (ברוסית) – עכו 18.3
טלפון מטה מופת 03-256232 ויצמן 34 ת״א
• נס־ציונה • ירושלים • אשקלון • אילת • חולון • טבריה • כרמיאל • חדרה • פ״ת • עכו • עפולה • ראש העין • ראשל״צ • רחובות

נשים ב-½ מחיר + משקה
בקולוסאום

כל יום חמישי
גברים מעל 25 בלבד. הופעה נאה חובה!

קריאה מהנה בשבועון „לאשה"

מכרז מס' 314/86
מידע על מכרזים ועסקים מכל הארץ
ב„גים"
עסקים ומידע בע״מ
טלפון 04-525375

הלילה וכל לילה זה פנטסיה
בידור נפלא עם
הזמר אובי
הבוזוקאי צפי
זמרת הפולקלור היוונית מגי
פנטסיה
פתוח כל השבוע פרט ליום ב'
★★★
רחוב המלאכה 30 חולון איזור התעשיה (תחנת דלק סונול) טל' 03-800500

המערה יפו העתיקה
הערב ומידי יום חמישי
ערב פולקלור יווני
עם הזמר **לזר בואנו** ולהקתו
מתקבלות הזמנות למסיבות בר מצווה, ימי הולדת ואירועים טל. 829018

מפגש אלנבי
אלנבי 136, תל־אביב
תוכנית אומנותית כל ערב בשעה 11 פרט ליום א'
מופיעים הזמרים:
✡ אבי כהן ✡ אתי כהן בטורקית
✡ ניקולס — ביוונית
✡ קובי סיביליה — במזרחית
טל' להזמנות: 623647
— להתראות במפגש —

„סטייל קלאב"
במלון מנדרין — 03-233744, 03-428161
כל יום חמישי, משעה 21.30
הכניסה חינם!!!
אך בהופעה נאה בלבד
לנו כדאי ולכם משתלם
המקום מלא ושמח!!
האוירה חמימה ומוסיקה מכל הזמנים!
מתקבלות הזמנות לארועים משפחתיים
לאירגונים ולועדי עובדים — הנחות גדולות

מוזיאון ישראל, ירושלים
נדחה
ערב המשוררים שנועד להתקיים בבית טיכו היום — (13.3)
הערב — יערך ביום ה' (20.3)
— עם הציבור הסליחה! —

מלון מרינה בת־ים
מוצ״ש 15.3.86 — שעה 20.00
ערב בידור ושעשועי בינגו עם:
מאיר רמז
תצוגת אופנה — האביב איגון מירי אורן
אומן אורח ✡ קפה ועוגה
כרטיסים להשיג: היוום בת־ים. בידוראון חולון. מלון מרינה — ובערב המופע במקום
הזמנות בטל. 03-592623 — 03-594553

המחדל של מלחמת העצמאות

לאן נעלמו 30,000 חיילי הבריגדה?

כ־30,000 יהודים ארץ־ישראלים שירתו במלחמת העולם השניה בצבא בריטניה. ניתן היה להניח, שאנשים בעלי הכשרה צבאית ייקלטו במחתרות השונות. אך לא כך היה. הישוב המאורגן חיפש בקדחתנות כוח אדם למילוי שורות המגינים הדלילות. פליטי השואה הובאו לשם כך בבהילות ארצה, ונשלחו להיהרג בשדות לטרון. באותו זמן, נעלמו רבבות חיילים מאומנים, כאילו לא היו מעולם.

— מאת כתריאל בן־אריה —

לפני זמן מה פורסם ב„ידיעות אחרונות" ראיון עם פרופ' יואב גלבר, שנושאו התנדבותם של בני הישוב היהודי בארץ לצבא הבריטי בתקופת מלחמת העולם השניה. בראיון זה נתבשרנו כי פרופ' גלבר עומד להשלים את מפעל המחקר המונומנטאלי שלו בנושא ההתנדבות בעת ההיא בכרך חמישי, אשר יוקדש לתיעודם של יוצאי הצבא הבריטי לצה"ל. בשל הירהורים, וגם בדיקת נתונים, בנושא זה, נתעכבה כתיבת שורות אלה — אלא שבהיסטוריה אנו עוסקים.

ברצוני להתייחס לנושא זה מנקודת ראיה שונה — זו של גיוס והכשרת כוח אדם יהודי בארץ בשנת תש"ח. בצבאות בריטניה הגדולה שרתו במלחמת העולם השניה כ־30,000 יהודים ארץ־ישראליים. רובם לא שרתו ביחידות קרביות, אך כולם קיבלו אימון צבאי, ולקראת סיומה של אותה מלחמה הוקמה גם החטיבה היהודית הלוחמת („הבריגדה"), שהיתה חטיבה סדירה מגוברת.

מתנדבים אלה השתחררו מן השרות בשנים 1945/46. הם היוו תוספת רצינית מאד לכוח האדם המאומן של הישוב בטרם המדינה. אמת, בין המתנדבים היו גם 4,000 נשים, אך לעומת זאת זכה הישוב בשנת 1942 לעריקים מצבאו הפולני של הגנרל אנדרס, (אלפים ?) עריקים שקיבלו גם אימון צבאי בריטי בעירק, בטרם בואם ארצה; ובשנים 1945—1947 הגיעו ארצה אלפים של עולים שרכשו הכשרה צבאית, וגם נסיון קרבי, בצבאות השונים של בעלות הברית במלחמת העולם השניה. שוב נגיע למספר של 30,000 (אם לא יותר) גברים בעלי הכשרה ונסיון צבאיים, ביניהם אלפים בעלי נסיון קרבי. אך נתמקד ביוצאי הצבא הבריטי.

(כ־3,000 איש כנראה) ספק אם נקלטו יותר מכמה מאות מהם ? מדובר באנשי חיל שרק שנתיים קודם לכן לבשו מדים.

רוח ההתנדבות המפורסמת של דור תש"ח לא פעמה בכל הלבבות. היה צורך בהוצאת צוי גיוס. בפברואר 1948 הוצא צו גיוס לכל הרווקים והנשואים ללא ילדים בני 18—35. משום־מה לא הוצא צו שיגייס קודם־כל את כוח האדם המאומן, וזאת כאשר על־פי עדותו של בן־גוריון עמדו לרשות ה„הגנה" בסוף אותו חודש פברואר רק 16,600 מגוייסים — רובם, יש להניח, צעירים שלא עברו קודם־לכן שום אימון צבאי והיה צורך להכשירם עתה בתנאי מחתרת !

חובה להדגיש שכמה יוצאי הצבא הבריטי בצמרת ה„הגנה" היו ערים לבעיה זו, ובעוד מועד. כבר ב־30 במאי 1947 הגישו חיים לסקוב ופריץ אייזנשטטר תזכיר לבן־גוריון, בו תבעו לארגן תוך שנתיים חמש חטיבות במתכונת החטיבה היהודית הלוחמת (החי"ל), כאשר הם מציעים כמשימה מידית הקמה של שני גדודי חי"ר מיוצאי החי"ל, וכן יחידות שרותים וגרעין לכוח אוירי מבין יוצאי הצבא הבריטי. שלושה ימים מאוחר יותר, ב־2 ביוני 1947, הגישו חיים לסקוב, דן אפשטיין ואליהו בן־חור תזכיר נוסף לבן־גוריון, בו דרשו „גיוס וחיול מוגבר של כל מתנדבינו ביחידות צבאיות, במיוחד החי"ל". (התזכירים הללו פורסמו כנספחים לפרק י"ב בספרו של מאיר פעיל מן ה„הגנה" לצבא הגנה.) שני התזכירים לא זכו, כנראה, למענה.

אמת, יוצאי הצבא הבריטי גויסו, אי־פה, אי־שם. היו קצינים יהודיים, בעיקר מן „הבריגדה", אשר שותפו — בלחצו של בן־גוריון — בפיקוד הגבוה של ה„הגנה", אך אלה לא היו רבים, ולא בזרועות

המאורעות בירושלים בימי מלחמת העצמאות. „שילוח פליטי הכבשנים אל שדות לטרון מקבל את מלוא משמעותו"

ניתן היה להניח שאנשים אלה, עם שחרורם מן השרות הצבאי, יתקבלו בזרועות פתוחות על־ידי אירגוני המחתרת בארץ, ויאורגנו ביחידות לקראת אותם המבחנים שכבר נראו באופק. אך לא כך היה. רק מיעוטם נקלט במחתרות השונות, וביחוד קשה היתה קליטתם של מפקדים שעלו למעמדם בצבא הבריטי. מותר להניח שבנוסף למתחים שנוצרו, הן בתנועת העבודה והן בתנועה הרביזיוניסטית, בגין הויכוח על הצורך והדרכים לגיוס בשנות המלחמה, קבעו בגישת הצמרות של אירגוני המחתרת גם שיקולים אישיים־תפיסתיים.

המוני חיילים מאומנים, שהיו מצטרפים לאירגונים אלה עם קציניהם בראש, היו מסכנים עמדות ניהול שתפסו שם חובבנים, היו עשויים לשנות תפיסות [illegible] לגבי אופיו המיליציוני של אירגון כמו ה„הגנה" או לגבי צורך בקיומו של גוף כמו הפלמ"ח; לגישה [illegible] תוצאות הרות אסון אחרי הכ"ט בנובמבר — כשעל הישוב המאורגן מחפש בקדחתנות כוח אדם למילוי שורות מגינים דלילות, [illegible] רבבות חיילים מאומנים כמעט כאילו לא היו.

מצבת כוח האדם של אירגון ה„הגנה" אכן היתה דלה. על־פי יומן המלחמה של בן־גוריון, עם פרוץ המאורעות עמדו לרשות ה„הגנה" פחות מ־6,000 איש: כ־560 אנשי המנגנון, 3,000 נוטרים לערך, ועוד כ־2,100 אנשי פלמ"ח. גם העתודה המידית לא היתה גדולה: 6,000 אנשי חי"ש ופחות מאלף אנשי „הרזרבה" של הפלמ"ח. מיד עולה השאלה: והיכן היו 30,000 אנשי חיל מאומנים, כאשר גם באצ"ל [illegible] פתוחות נתקבלו בבואם למלא את תפקידם. תפקיד חשוב מילאו חיילי צבא הוד מלכותו לשעבר בהקמת כמה חילות מקצועיים בצה"ל — אך בין המתנדבים לצבא הבריטי היו רק 760 מותחנים ופחות מ־200 קשרים, כפי שמלמדנו יואב גלבר במחקרו הנ"ל. וכל השאר ?

השאלה הזו עולה עת קוראים ביומנו של בן־גוריון (בפתח כרך ב') שב־15 במאי 1948 שרתו בשש החטיבות של החי"ש 18,300 איש, ועוד 4,200 באגפי המטכ"ל ובשרותים — ובמספרים האלה נכללו בוודאי גם נשים. אם לא עלה הרצון לגייס את יוצאי הצבא המאומנים כולם, ניתן היה לפחות לשקם את „הבריגדה" כעוצבת עילית — מאומנת ומאויישת היטב — של צה"ל הצעיר.

עת עלה השחר על המדינה היהודית, היה המחסור במגיניה בה חריף, עד כי פליטי השואה באירופה הובאו בבהילות ארצה, ובלא שניתן להם אימון צבאי של ממש, נשלחו להיהרג בשדות לטרון. בין הנופלים שם, בוגרי מחנות השמדה, היו שלא ידעו כלל לא ניתן לירות ברובה נצור.

ב־14 במאי 1948 הודיע ראש אגף כוח אדם, משה צדוק, לבן־גוריון כי להערכתו יש עדיין בארץ כ־5,000 חייבי גיוס ששרתו בצבא הבריטי וטרם חוילו, ובכוונתו לגייס 3,000 מהם [illegible]. רק 5,000 טרם חוילו ? ומדוע אלה טרם חוילו ?

על רקע עובדות אלה [illegible] פליטי הכבשנים לקטל בשדות לטרון מקבל את מלוא משמעותו.

לאשה

השבועון הגדול ביותר בישראל

„כשהאימפריה שלי התמוטטה ניסיתי להתאבד" — מתוודה יהודית מילר, תעשיינית הבשמים מחיפה, שהתחילה דרכה כבעלת מכון קוסמטיקה קטן ונאלצת עתה להתחיל הכל מבראשית ●●● בחזרה מקן הקוקיה — סיפורו החושפני והמדהים של צעיר, שבילה שבע שנים במוסדות לטיפול בחולי־נפש ●●● „הלחימה בפשיעה הוא התחביב שלי" — אומרת ראש עיריית סן־פרנסיסקו בראיון לכתבת „לאשה" ומספרת על שלושת בעליה ●●● תחקיר: ההרדמה בטיפול שיניים בילדה הסתיימה במוות ●●● האם קהיר בוערת ? — ראש ממשלת מצרים פונה אל עקרות־הבית ●●● המאהב של רוק האדסון תובע נתח מהירושה ●●● הדוגמנית החיפנית המתנשאת לגובה של 190 ס"מ ●●● סרט מצרי אנטי־ישראלי מעורר סערה בארץ הנילוס ●●● סיפורו השבועי של צבי לידסקי ●●● „יש הרואים בעבודתי בגידה" — אומר מפיק מישדרי הדת לערבים ברדיו ובטלוויזיה ●●● בני הזוג שהפחיתו יחד במישקלם 53 ק"ג בתוך 65 יום ●●● במדור החצי השני: מסעדן גרוש בן 36 ●●● בלש פרטי מספר על טכניקות לבילוש אחרי זוגות בוגדים ●●● סנדרה — הכוכבת הגרמניה הלוהטת בשער המוסף „עד חצות" ●●● כוכב הלהקה הצבאית שהפך לדתי חוזר אל חבמה בברכת הרבנים ●●● גד ביטון — פרשת האבהות והתביעה נגד גרושתו ●●● „מה כבר אני יכול לקחת מיהודה פוליקר ?" — שואל טריפונס ●●● תפירה: מקטורני קימונו לאם ולבת ●●● רפואת נשים: צניחת איברי־המין ●●● תחרות: מפית סגלגלה ●●● כדורי שוקולד ברום ●●● יופי: הקסם השחור ●●● אופנה בעולם: מכנסיים רפויים ונוחים ●●● תפיסת זרועות מאחור — במסגרת הקורס להגנה עצמית בהדרכת אל"מ דוד בן־אשר ●●● אופנה בארץ: חדשות על המסלול ●●● רומן בהמשכים מאת יגאל גלאי ●●● בראש אחד — המדור למכתבים אישיים לוהטים ●●● זאת — ועוד הרבה יותר — בגליון התוססגוני, העושה לכם שבוע מעניין יותר

800 אלף קוראים בכל שבוע

מעודכן ומגוון, מבדר ומרתק

מועדון קוראי ידיעות אחרונות

[illegible]

המזוודה הדחוקה

נותרו מקומות ספורים לתאריכים: 3.4 — 34 יום, 10.4 — 27 יום

[illegible]

קונים ומוכרים עודפי כבלי חשמל

טל' 04-740443

מהפכה בשרות משלוחים

שרות משלוחים מבית לבית ממרומי הגולן ועד אילת במחירים נוחים

מיועד לכל אחד - לרכזי קניות, מפעלים, קיבוצים ומושבים, בתי עסק, חנויות, משרדים ואפילו... האשה בבית.

אין צורך לבזבז זמן על נסיעות ל„עיר הגדולה" לשם קניית פריט דחוף או העברת משלוח מכל סוג שהוא כמו: חלקי חילוף, תרופות, העברת צ'יק וכדומה.

לפנות: להיט שרותי שליחויות בע"מ 03-222373, 248162, 237379 וכן לסוכנים המקומיים

שרות מהיר ומחירים נוחים.

★ ספריות ★ ריהוט משרדי ★ שולחנות וכסאות

שרות אדיב בכל הארץ

אטרקציה — סאב — מסעדה

אטרקציה - אירועים חויה לך למוזמנים

מתקבלות הזמנות לאירועים ומסיבות

דיזנגוף 193 ת"א 03-232388

ורדימון לאון

אורגניסט־זמר

הפרנץ מס' 1 בארץ ארוע מיוחד במחיר סביר הזמרה + מוסיקת רקע תוכנית מיוחדת לילדים ולחג

ולחג פורים

טל' 03-241540 — 03-239781

דרכון שני

כוצד להשיג

דו"ח מפורט ומקיף מדינות רבות כמו ארצות הברית, קנדה, אוסטרליה וכו' בשפה אנגלית

ת.ד. 160 הוד השרון

תן למקצוענים לצלם עבורך.

„סגנון" סטודיו לצילום הסרטות וידאו לאירועים

03-22-75-45 ☎

קרא מחר ב„דבר" וב„דבר השבוע"

דיוקנאות – אוטו שילה – „הירוק" שהנע את קוהל. זיגמונד שטרנברג – עשיר, אביר ומקורב ל„ליבור". ז'אן דניאל - סוציאליסט, עורך ה„נובל אובסרווטר". זאב סטרומינסקי, בון. גדעון קוץ, פאריס. דליה שרון, לונדון.

מה חשבו בוושינגטון על דיין בראשית שנות החמישים ומה חשבו באמ"ן על „הגירת" ערבים בסוף מלחמת העצמאות – מסמכים חדשים – אמיר אורן, יוסי מלמן.

● השבוע – עליזה ולך, טוביה מנדלסון, חיים ביאור, יעל פישביין

לא רוצים כאן יוגוסלבים – נתן רועי

● שלמה ארצי, אמנון דנקנר, אהוד מנור, אבי קורן.

לא לזרוק את המפתחות – ראיון עם אורי לוברני, מתאם הפעולות בלבנון ישראל לנדרס

צמרת על הכוונת – גורבצ'וב עולה על מקבלי הפריבילגיות מאת ז'אן דניאל

דויד (לוי) ומישה (ארנס) · יגאל תומרקין

בנתיבי הרכוש הגנוב / נתן רועי

אורח לרגע: „מעגלות" של מלך · דני רובינשטיין

הצד האפל של הירח – סיפורים מבית־המשפט / מאת יגאל מוסינזון

יומניו של שמעון קושניר / מאת יעל תדמור

המדורים של יאיר גרבוז, שמואל רוזנבלום, ורדה צימרמן.

הבלט הישראלי מציג את

מפצח האגוזים

כוריאוגרפיה – ברטה ימפולסקי • מוסיקה – צ'ייקובסקי.

הופעות במסגרת חגיגות פורים באודיטוריום חיפה

יום שלישי 25.3 בשעה 11.30 בבוקר • יום שלישי 25.3 בשעה 3 אחה"צ – כל הכרטיסים נמכרו יום רביעי 26.3 בשעה 5.30 אחה"צ

הבימה ת"א, מוצ"ש 19.4 בשעה 8.30 בערב, יום ראשון 20.4 בשעה 5.00 אחה"צ, יום שני 21.4 בשעה 5.00 אחה"צ ו־8.30 בערב.

כרטיסים ניתן להשיג חיפה הפצה ראשית „גרבר" – מרכז הכרמל טל' 384777, קופת חיפה – חדר טל' 662244, הזמנות טלפוניות – טיקטרון טל' 04-388011.

ת"א־הפצה ראשית „הדרן" 248787 במשרדים ובקופת תיאטרון הבימה

לתושבי ירושלים והסביבה

הופעת הבלט הישראלי ואמורה להתקיים במוצ"ש 22.3 נדחתה ל־28.4 באותן השעות. כרטיסים שנרכשו ל־22.3 כוחם יפה ל־28.4.

בדבר פרטים ובירורים נא לפנות למשרד „קלעים" טל' 02-234061.

העמותה למחול רחובות · עיריית רחובות, משרד החינוך והתרבות האגף לתרבות ואמנות · מועצת פועלי רחובות

מוצאי־שבת 5.4.86 — בשעה 20.00

אולם ויקס, מכון ויצמן, רחובות

ערב מחול וזמר

בחסות י. הרמלך — ראש העיר

עשור ללהקה

להקת המחול „הדרום"

בתוכניתה החדשה

מארחת את:

נעמי שמר

מנהל אומנותי:

גברי לוי, מנהל מוסיקלי: אילן מוכיח

דברי קישור והנחיה ושירה בציבור:

ד"ר דן רונן

ארגון והפקה:

העמותה למחול — רם שדה

כרטיסים ניתן להשיג במשרד „לוטוס" ובאולם ויקס במכון ויצמן

אין כניסה לרכב לשטח המכון, פרט לרכב עובדי המכון

תיאטרון בית ליסין מציג

נטושים בנמל יפו

בית ליסין

ויצמן 34 ת"א של הקופה 216653 257966

„מן"/מחזה מוסיקלי של אלכסנדר פן/ הצגות אחרונות הערב, ב־20.30

הסרט „דיוה" יוקרן הערב ב־23.15

„נטושים"/ מחזה מקורי בנמל יפו בלבד / טל' הקופה 834442 הערב, ה' 13.3, מוצ"ש 15.3 ב־21.00, ו' 14.3 ב־21.30

„בירות ומצב רוח"/ יוקע אנחן ... ו' 14.3 ב־21.30

„כולם היו בני חוץ מגעמי"/ מוצ"ש 15.3 ב־20.30

ת. בית לסין בדימונה. בשיתוף אמנות לעם: היום, יום ה' 13.3 ... הסרט „ראשי ג'ימוס" 19.00־21.00 במתנ"ס

משרד החינוך והתרבות האגף לתרבות תורנית · עיריית טבריה · המכון הישראלי לקולנוע

מודיעים על

תחרות סרטים קצרים

אשר תתקיים במסגרת פסטיבל לקולנוע יהודי – טבריה, פסח תשמ"ו

יוצרים ומפיקים המעוניינים להגיש סרטים קצרים שנושאיהם קשורים ליהדות ומורשת ישראל יפנו לוועדת הפסטיבל – דרך עזה 41 ירושלים 92383, לא יאוחר מתאריך 25.3.86.

יש לציין את פרטי הסרט המוצע ותמצית קורות חיים של יוצריו.

לפרטים: (02)690885, (067)20404, (067)20223.

OHMITE

נגדים מוויקים MIL ראוסטטים פוטנציומטרים בהתאם לרוח הזמן, הורדנו את המחירים פנה עוד היום!

גבעון אלקטרוניקה בע"מ

החשמונאים 105, ת"א, טל. 266122

חברת החשמל לישראל בע"מ

אגף האספקה והאחסנה — מח' חקר שווקים ומכרזים, ת.ד. 10, חיפה 31000

טלפון: 642311/2475

מכרז למכירת מכוניות

מכרז מס' 1977

החברה מכריזה בזה על מכירת כלי הרכב המשומשים הבאים:

הסעיף	שם הרכב	שנת ייצור
.1	רום כרמל דו שימושי פרטית	1978
.2	רום כרמל דו שימושי פרטית	1978
.3	רום כרמל דו שימושי פרטית	1978
.4	רום כרמל דו שימושי פרטית	1978
.5	רום כרמל דו שימושי פרטית	1978
.6	רום כרמל דו שימושי פרטית	1978
.7	ג'יפ רכב שדה — פרטי	1977
.8	ג'יפ רכב שדה — פרטי	1977
.9	ג'יפ רכב שדה — פרטי	1977
.10	ג'יפ רכב שדה — פרטי	1977
.11	ג'יפ רכב שדה — פרטי	1979
.12	טנדר אינטרנציונל סקאוט (מרכב סגור)	1974
.13	טנדר ג'יפ גלדיאטור (ארגז סגור)	1977
.14	טנדר ג'יפ גלדיאטור (ארגז סגור)	1977

הסעיף	שם הרכב	שנת ייצור
.15	טנדר ג'יפ גלדיאטור (ארגז סגור)	1975
.16	טנדר ג'יפ (ארגז סגור)	1977
.17	טנדר פג'ו 404 (ארגז סגור)	1976
.18	טנדר פג'ו 404	1975
.19	טנדר פיג'ו 404 (מסחרי בלתי אחיד)	1976
.20	טנדר דודג' 200־D — סגור	1976
.21	טנדר פורד טרנזיט (מרכב סגור)	1977
.22	רום כרמל דו־שימושי (מרכב סגור)	1978
.23	משאית ד.דג' W-600 בנזין (מנוף)	1974
.24	משאית פורד דיזל	1976
.25	משאית פורד דיזל	1976

טפסי המכרז ופרטים נוספים ניתן לקבל במח' חקר שווקים ומכרזים בתחנת הכח חיפה, טלפון 04-642311/2475 או ביחידת המכירות רח' החשמל 7 תל־אביב טלפון: 03-625036 בימים ובשעות העבודה המקובלות וכן במקום הצגת המכוניות.

המעונינים יוכלו לראות את המכוניות וגם לקבל את טפסי המכרז בחניון הרכב של חברת החשמל ב[illegible] תל־אביב צפון, ולפנות למר עמי גלבוע, טלפון: 03-416202 משעה 9.00 בבוקר עד שעה 11.00 בימים ב' ג' ד', בתאריכים: 17.3.86, 18.3.86, 19.3.86.

על התצעות להגיע למשרדנו בחיפה במעטפות חתומות לכך. לא יאוחר מיום 27.3.1986 עד שעה 13.30.

אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

מסיבות דיסקו

עם תקליטני הצמרת בישראל!

✶ אילן בן־שחר
✶ שוש עטרי
✶ יקיר אביב
✶ משה מורד
✶ ארז טל
✶ אברי גלעד
✶ אהרון קפלן
✶ טוני פיין
✶ יגאל רביד

משרדנו מייצג שדרנים אלה למופעי דיסקו ברחבי הארץ, עם מערכות הגברה ותאורה מהממים!

להזמנת הופעות:

„שבי" 03-778220

המקום שלי

הערב, ערב משגע 12 ש"ח

כולל ארוחת ערב בשרים. עם המון אומנים וביום שישי שבת 15 ש"ח כולל ארוחת ערב.

בתחנת דלק ימית מול נעלי „גלי", אזור תעשיה ראשל"צ

טלפון: 892157, 9611988

יוגרלו פרסים יקרי ערך

הפועל

צעדת הגלבוע ה־20

בשבת 15.3.86

זינוק: בין השעות 7.00—9.00

חניה: במעין חרוד

פרטים והרשמה:

מ. א. גלבוע, טל. 065—31777.

הפועל מחוז הצפון, רח' החלוץ 49 חיפה, טלפון 04—669318.

מרכז הפועל, רח' הארבעה 8, תל־אביב טלפון 03—260181.

מ־06.00 בבוקר עד 14.00 הר הגלבוע סגור לכניסת כלי רכב

מועצה אזורית הגלבוע

מח' ספורט

בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו

הזמנות בדבר קיום צוואות וירושות ומינוי מנהלי עזבון

להווי ידוע כי הוגשו לבית המשפט בקשות ליתן - צווים לקיום צוואה וירושה, או למינוי מנהל עזבון, או לשלושתם, כמפורט להלן. כל המתנגד לבקשות יגיש תוך ארבעה-עשר יום מפרסום הזמנה זו את טעמי התנגדותו, שאם לא כן, יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

צוואות

מס' התיק	שם המנוח	תאריך הפטירה	שם המבקש
1364/86	אורת מנחם	3.2.86	אברהם חריר
1361/86	שטרבר אברהם	23.2.86	שטרבר שפרה
1368/86	שלמה רוזנקרנץ	9.12.85	אסתר רוזנקרנץ
1369/86	הלן רוזנטל	17.11.85	עריך א. פרגל-ת
1370/86	כרמי גיורא	14.1.86	רן כרמי
1372/86	מלכה שוויצר	27.1.86	מ. באר שטרנגר
1373/86	ג'ואן דאורמן	4.2.86	קלרה מאיר
1374/86	יהודה דורמבוס	20.1.86	פייגה דורמבוס
1376/86	בבוס שפיצר	8.2.86	ראוזנר ורדימון
1377/86	עוזרי יהודה	2.12.85	אסתר המעיין
1378/86	שורץ פרידה	20.11.85	סופיה הופמן
1379/86	נעמי ברנוי	24.12.85	צחוק ברנוי
1383/86	חרמה אייזינגר	12.1.86	אסתר שולצמן
1384/86	לאימה ברגיג	5.9.85	איריס מרקוביץ
1386/86	מטה יפה גוטליב	30.1.86	יוסף בישוץ
1388/86	רן חיים	8.2.86	יריב רן
1389/86	שמחה נתן	29.1.85	בסן שלמה
1395/86	גרין אביטל	21.1.86	יהודית אביטל
1401/86	אדמונד יפת	21.1.86	אדמונד יהודית
1405/86	כהן בנימין	11.1.86	כהן לבנה
1406/86	עמליה זינגלד	3.2.86	דנואל בלת לאור
1407/86	ברוך קוטון	7.10.85	רבקה קנטון
1410/86	שטום נטי	2.2.86	אסל וולף
1412/86	לנדאו שפיץ שרה	20.12.85	נעמי אנגל
1413/86	חנה גרוס	1.6.76	יהודית גרוס
1419/86	זליגסון מיכל	25.12.83	יונתן קרופניק
1420/86	יצחק חזלי	29.5.85	יצחק כהן
1425/86	שפירא יהודה	25.12.85	ניבה אשל
1430/86	יצחק רוזמים	15.8.85	אהרון נתנאל
1432/86	קטלן נסים	19.11.85	שמואל קטלן
1433/86	דוד גולדברג	19.8.85	שלומית פירשפלד
1435/86	גולדשלגר גיטה	15.2.86	גולדברג באטה
1439/86	חיים הונר הורנר	23.3.84	הורנר גרטה
1440/86	ויגלר חוסה	23.2.86	קסמה חיה לאה
1441/86	זאב זלקינד	2.2.86	מלכה בן ארי
1446/86	זילברברג אריה	27.1.73	הוכנברג מרים
1447/86	זילברברג פנקה	4.5.85	הוכנברג מרים
1450/86	אלה נעמיט שטראוס	23.10.85	עופרה לתם
1451/86	פיליפזון זיגסמונד	21.1.86	פיליפזון מרטה
1455/86	דלאל קרטלר	6.2.86	גדעון קוטלר
1456/86	יצחק זלמן וינשטיי	15.1.86	מצליח שרה
1454/86	מר טוביה	25.1.84	רפאל מר
1462/86	סולי בנימין שפירא	25.3.85	סוביל שפירא
1463/86	חובש אילונה	13.6.83	פריזהכר משה ברוך
1465/86	ליטבק משה	9.2.86	ברוינסקי אלקה
1466/86	לוטט פייגה	4.1.86	אברמוביץ דבורה
1467/86	סוזהרביץ מאורייצי	3.1.86	רוזנפלד רחל
1468/86	יצחק משה מלניק	8.2.86	יחזקאל מלניק
562/86	קליין יסכה	23.12.83	עוזי ונגלניק
1409/86	אריק רונן	6.12.85	אלגה גדעון
1477/86	סלמן סת אלבל	4.6.85	אסתר עבודי
1483/86	ישראל ויטליב	22.6.85	ויטליב גניה
1484/86	אברהם אושטרין	15.2.86	מרק לבנבטל
1485/86	בל משה	19.1.85	בל צמליה
1486/86	פנינה אברהם	21.1.86	מאיר אברהם
1489/86	מאול אורה	1.1.86	מאול עקיבא
1490/86	שלמה מרגנשטרן	14.1.86	מרגנשטרן מרים
1502/86	רוברט קלימה	25.12.85	חנה קלימה
1503/86	שורץ ליבה	10.11.84	סילביה דביאל
1505/86	הרצל קביליו	25.2.86	שרון קביליו
1506/86	רחל רוז	24.1.86	שושנה סמילשטיין
1507/86	פיאב ויזל עזר	19.12.85	סול ויזל עזר
1508/86	שמואל ערמון	28.1.86	ערמון לאה
1509/86	קייזר אבלה	4.10.81	קרייזר טובית
1512/86	גנה דובז'ינסקי	24.9.85	בנימין דובז'ינסקי
1515/86	רייגשטיין יעקב	18.2.86	ויינשטיין דיטה
1516/86	חיים דאמנט	21.11.84	סולה דיאמנט
1519/86	שינבר אבחוסי	14.6.85	שמעה חזז שריד
1520/86	פסח פרידמן	4.10.82	שקד רבקה
1521/86	טובה שוליץ	9.6.85	ריטה בארגנברים
1525/86	יעקב מנדלסון	25.1.86	רות מנדלסון
1529/86	מנדל שטיסגול	27.11.85	אלכס דוד
1530/86	פסט דבורה שרה	12.9.81	אברהם פסט
1532/86	מיני מורג	6.7.86	משה אפרן גורן
1538/86	צור אסתר	11.10.86	צבי צור
1536/86	טבלוסה אברהמוביץ	7.1.86	בריאני גורג
1387/86	משה מנצור	11.1.86	שולמית מנצור
1390/86	משה שבבו	5.12.85	אדלה שבבו
1391/86	דהרי זכריה	8.4.84	יהודה זהרי
1392/86	פיינברג שרה	10.11.85	מיכל אילן
1393/86	פיינברג בנימין	9.6.85	מיכל אילן
1394/86	שרמנסקה מינדל	28.1.86	תמרת בן יהודה
1396/86	דביאל וגנר	22.12.83	וגנר אריאלה
1397/86	חיים יעקב כהן	7.2.86	הלן כהן
1400/86	עמנואל לוי	8.12.85	רחל לוי
1402/86	סולטן דוד	15.2.79	ונט סוסה
1403/86	אליעזר רהנגר	7.2.86	מרדכי גור אריה
1404/86	שולמית מדמוני	28.6.78	חיים מדמוני
1411/86	זכריה רחל	7.2.86	זכריה שמעיה
1414/86	שאלשת ארמה	10.1.86	אילן בטריס
1415/86	אליעזר פלט	9.2.86	פלט דוד
1416/86	אסתר מזרחי	24.3.80	מזרחי רות
1417/86	שלום רחמים מזרחי	14.8.85	מזרחי רות
1418/86	סאלם ימן	5.5.85	שרעבי סעדית
1421/86	חיים אנדל	29.12.85	חיים סימה
1422/86	שפיצר שמואל	27.10.85	הצביג שפיצר
1423/86	רחל קדוש	5.1.85	ז'יק קלוסקי
1424/86	זכאי בת שבע זגית	26.2.85	שלמה זכאי
1425/86	יהודה שפירא	25.12.85	חיה שפירא
1426/86	נגר רקה	18.12.85	רקה סאלימה
1427/86	שמואל ציטסר	11.1.82	אברהם יעקב ציטסר
1428/86	מלבינה ציטסר	20.1.86	אברהם יעקב ציטסר
1429/86	מנוצהר גבאי	13.1.77	רות נגאתי
1431/86	קטלן סוזן	3.1.73	שמואל קטלן
1434/86	רמי טובול	25.7.80	אברהם טובול
1436/86	מנשה מלצקי	23.1.86	מלצי יעקב
1437/86	סועה מלצקי	7.7.80	מלצקי יעקב
1438/86	אברהם אורני	22.12.85	גטליה קוזל
1442/86	אלברט יוסף	6.3.85	אחיוסף בן ציון
1443/86	ליטל שרה	28.1.86	אשל שלומית
1444/86	דבוראי יהודית	23.1.86	יצחק פלג
1445/86	מוין אינן	4.6.86	דונה אינן
1448/86	מקס גולד	11.4.85	צילו סימון דוברין
1449/86	אינובה טסקטור	24.11.85	רפיה שפירא
1452/86	יואל חלמיש	7.3.84	רחל וולפיש
1453/86	בנימין פלדמן	21.12.85	מרטה פלדמן
1457/86	דוד דוד	16.7.85	סרימת דוד
1458/86	כהן אהרון	30.4.69	כהן יעקב
1458/86	מוגן מזל	31.7.73	כהן יעקב
1459/86	דמנה מצקין	12.12.84	מצקין מאיר
1460/86	בן ציון כהן	8.1.71	זלדה לוי
1464/86	דליה נתנאל	16.1.86	ירחמיאל נתנאל
1469/86	מזל עודד	2.4.84	שלום עודד
1470/86	מוסא נעימה	14.10.71	מוסאי יעקב
1471/86	מיכאל קסירר	12.2.86	משה קסירר
1472/86	אפרים מודסי	31.12.85	אברהם מודסי
1473/86	כחלון גאמילה	24.9.74	נעים ורה
1474/86	משולם נינטר קורנבלוב	21.1.86	קורנבלום מרים
1408/86	מלאכי בן סשר	13.1.83	מלאכי מרדכי
5?9?/85	רבקה קלמנוביץ	23.7.85	צבי קלמנוביץ
1305/86	מכלוף מתוק	27.3.81	אלי מכלוף
1476/86	צבת יוסף	12.1.83	צבה רגינה
1478/86	דליה יצחק	21.11.85	יצחק יחזקאל
1479/86	נתן פלדמן	9.9.82	פלדמן מזל
1480/86	ישראל שפיגל	30.1.86	סימי שפיגל
4481/86	ברוך מגדל וולף	26.10.85	חיה וולף
1482/86	רחל דרומני	21.8.63	אסתר דרומנה
1487/86	בכר לילי	10.2.86	בכר ניסים
1488/86	טולה רוזנבאום	11.3.85	רוזנבאום יצחק
1492/86	דב רוזנברג	12.2.86	חנן חיה רוזנברג
1493/86	קלרה יחיני	31.2.85	יחיני מרדכי
1495/86	היבריטה מבזנר	3.2.86	אהרון מבזנר
1497/86	קיבריץ קלרה	25.1.86	שמילוביץ דורה
1498/86	זיק הנקה	19.1.86	קלרה רונקל
1499/86	ישראל עזרא	5.10.85	יוסף ישראל
1500/86	נפתלי מלר	13.3.85	יעקב מלר
1501/86	שרלוטה מלר	18.10.68	מלר יעקב
1504/86	אידה קוסילר	17.3.80	קוסילר פנית
1510/86	ציפרמן חיה	4.2.86	אבנר צוק
1511/86	מינה ויסלה	24.5.80	זליוס ויסלה
1513/86	תרשקו סלי	5.9.85	לילי קלינגהופר
1514/86	שפילמן מטיל	6.7.75	שפילמן תמר
1517/86	גמליאל שרה	17.6.80	גמליאל מרגיטה מרגיט
1518/86	ישעיהו שרל	27.4.84	מרקיש שרל
1522/86	אליזבט גרין	26.1.86	לסלו גרין
1523/86	אסנת ברסנובטסקי	18.1.86	שרה בר אופיר
1524/86	כהן שלמה	2.8.72	כהן אליאו
1526/86	פייב חזקיהו	8.1.86	חנה חזקיהו
1527/86	איטה יהודית ויזלר	7.10.74	גרונשטיין רות
1528/86	שמואל בן משה אסע	1.4.85	אסע צופית
1531/86	דביר משה	15.2.86	סימונה בן יקר
1533/86	שורת מאגב	15.1.86	נחמיה מאגב
1535/86	שריור מרים	30.11.85	ברק גבריאלה
1537/86	פרומה שנין	23.1.86	שושנה גרשוביץ
1539/86	פיגה רוזה	2.9.82	פיגון תמר
1541/86	ראש אסתר	15.2.86	

ירושות

מס' התיק	שם המנוח	תאריך הפטירה	שם המבקש
1365/86	יוסטר פליקס	10.2.86	יוסטר לולה
1366/86	רוזנברג שמואל	16.7.85	רוזנברג שושנה
1371/86	בישט סלית	23.1.86	רמי רמי לאורנט בישט
1375/86	ליש מקלף	21.1.86	סלטיאל מקלף
1380/86	בלייכברד צביה	18.2.83	יוסף בלייכברד
1381/86	נובר גנביב	26.10.85	סילבן סרג נובר
1382/86	לבנת עדני	27.12.78	מרים שרביל
1385/86	צבי ברקוביץ	14.1.86	שלמה ברק

מועדון קוראי ידיעות אחרונות
דרך פ"ת 103 ת"א, חדר 101
טלפון 212213
חוג פופ
פנויים ופנויות
לגברים פנויים נותרו 10 מקומות בלבד!!
סוף שבוע
תכנית מיוחדת
חמישה כוכבים בסימן פורים
מיום חמישי 27/3 עד מוצ"ש 29/3
במלון "השרון" הרצליה
118 ש"ח בלבד!!

מרתון תל אביב
ה-6
יום ראשון 23.3.86

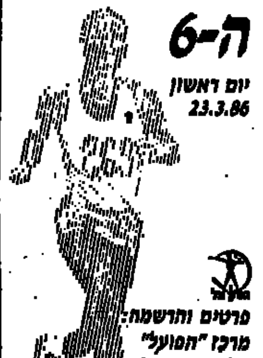

פרטים והרשמה:
מרכז "הפועל"
רח' הארבעה 8
ת"א
טל: 03-260181

עירית טבריה
הועדה המקומית לתיכנון ובניה
הודעה לפי חוק התכנון והבניה תשכ"ה

נמסרת בזה הודעה בהתאם ל־סעיף 149 לחוק התיכנון והבניה תשכ"ה 1965 כי הוגשה לועדה בקשה להקלה בבניה של חלקה 82 בגוש 15002.
ההקלה כוללת: 1) תוס' של קומה אחת מעל מס. הקומות המותר עפ"י תוכנית המאושרת לאזור. 2) בניה ב־0.40 מ' מעבר לקו בנין צדדי הקבוע בתוכנית מאושרת לאזור. 3) תוס' של 14% בשטח הבניה מעבר לאחוזי הבניה המותרים עפ"י תוכנית מאושרת לאזור.
כל המעוניין רשאי לעיין בבקשה הנ"ל במשרדי הועדה ה־מקומית עירית טבריה בימים ובשעות שהמשרד האמור פתוח לקהל.
כל הרואה עצמו נפגע ע"י אישור הבקשה הנ"ל יוכל להגיש התנגדות מנומקת למשרד הועדה האמורה בכתובת הנ"ל תוך 14 יום מיום פרסום הודעה זו. לאחר מועד זה תובא הבקשה לדיון לפני הועדה הנ"ל אשר תחליט בנדון.

י. ביבי
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה
עירית טבריה

מנועים לרכב
מ־250 שקל
טל. 03-829855

קונים במזומן בכל הארץ
* מתכות * נחושת * אלומיניום
ברזל ופסולת
הגרושאות, בתוכה
טלפון: 03-851971

חברה־קדישא חיפה
מכרז לעבודות כריית קברים ואחזקת בית העלמין
בדבר פרטים נא לפנות למזכירות חברה־קדישא, רח' הרצל 63 חיפה, טל' 642405.
הצעות יש להגיש עד לתאריך יום ב' באדר ב' תשמ"ו 30.3.86
החברה־קדישא אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

מועדון קוראי ידיעות אחרונות
הרצאה
חשוב!
בשעה 8.00 בערב
למזרח הרחוק בהווי דתי
הרצאה מלווה בשקופיות בבית ציוני אמריקה, אבן גבירול 26 ת"א.
המרצה שי יגב - מלוות הקבוצה היוצאת ב־14.5 לתאילנד, פיליפינים, הונג קונג, טייואן ויפן.
למעוניינים יוגש מידע + הוברת על טיולי המזרח הרחוק בהווי דתי

ליוסי ולצעצועי מורן
מיטב הברכות
לרגל פתיחת אולם התצוגה המפואר
פול שקית בע"מ
יצרני שקיות פוליאטילן
רח' שבזי 2, יהוד, טל' 363022

לצעצועי מורן
שאו ברכות
לרגל הרחבת החנות
יוסי ברק אור
ברק אור תעשיית שלטים
רח' שלי ציון 8 יפו טל' 833551

לרשת צעצועי מורן
מיטב הברכות
לרגל הרחבת החנות
שאול סופר ומשרדו

ברכה למורן
עם פתיחת אולם התצוגה
פורים שמח לקהל לקוחותינו
מאחלים:
צעצועי תותי־פרוטי
רח' בלפור 92, בת־ים

ליוסי מור ולצעצועי מורן
ברכות חמות לרגל
הרחבת החנות בתל־אביב
יחיאל שיאון — תחרית שעונות ותקשורת

שפע ברכות לצעצועי מורן
ברוך נתן
סוכן ביטוח
רח' ז'בוטינסקי 91 ראשל"צ
טל' 942893

לרשת צעצועי מורן
ברכות לפתיחת אולם התצוגה
נחום כרמלי
ביטוחי פנסיה ובריאות
פינסקר 2, ת"א, טל' 641827

ברכות למורן
לרגל פתיחת אולם התצוגה
ממשפצי: "קיר-קל"
שיפוצים כלליים
טל. 590526, 581068

...וגם משרד הפרסום
מצטרף לברכות
פרסום השחר
רח' אילת 38 חולון טל. 03-851866

צעצועי מורן

פתחה את אולם התצוגה החדש בסניף המרכזי בתל-אביב (רחוב כפר גלעדי 35)

ברחוב כפר גלעדי 35 בתל-אביב — לב ליבו של מרכז יבואני וסיטונאי הצעצועים — נפתחה, כמו חרשה, החנות המורחבת והמשופצת של "צעצועי מורן" — רשת חנויות הצעצועים מהיבואן לצרכן. אולם התצוגה בסניף המרכזי של "רשת מורן", מהווה חידוש מעודד בנופו של "רחוב הצעצועים"; יפה, מסודר, מרווח, נראה מהודר על סביבתו כמי שאומר בקריצה: מי קבע שחנות סיטונאית באזור זה אינה יכולה להיראות כמו שצריך...

"אנו מקדישים הרבה למראה האסתטי של החנויות ולהרגשה הטובה של הלקוחות" — אומר היבואן יוסי מור, מנהל הרשת שהחליט להוכיח כי ניתן למכור במחירים נמוכים צעצועים איכותיים וחנות שתענוג להכנס אליה. עד עתה באה גישה זו לביטוי בסניפים שבערי השדה, מעתה לבשה גם החנות הראשית בתל-אביב מראה מרנין ומלבב.

אין ספק שאולם התצוגה החדש יהפוך במהירות מוקד משיכה להורים ולילדים, כי בצעצועי מורן תענוג לראות את מבחר הצעצועים, ולאהוב צעצועים — אוהבים כולם.

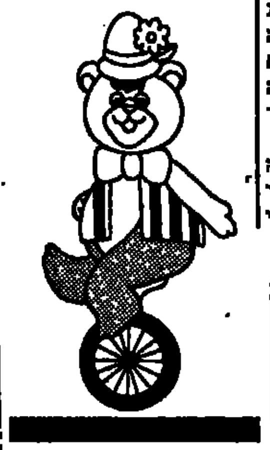

ליוסי (קלפ)
לרגל הרחבת החנות ובניית הסוּדָפּס בקרוב
איחולי הלביים
מנחם מושכל
מרכז הבלונים והטריקים
רח' כפר גלעדי 26 ת"א
טל' 610019; 826253
יבואן הבלונים הכסופים והכובע המוחא כפיים

ליוסי מור
שא ברכות
לרגל פתיחת אולם התצוגה
מברכים:
ביח"ר פורים — תחפושות לפורים ואביזריהן.
מרים ואשר אהרונוביץ
רח' מוהר 20 תל־אביב טל' 820442

ליוסי מור ולצעצועי מורן
שאו ברכות
עם פתיחת החנות המורחבת בתל־אביב
ענק הצעצועים
אמא יוקרו
צעצועים במחירים ילדותיים

ברכותינו לצעצועי מורן
עם הרחבת החנות הראשית
שחר עינת — עטר חיים
סוכנות מכס
רח' אלנבי 123 ת"א, טל' 621381

ליוסי מור
שפע ברכות לרגל
הרחבת החנות
שנרוט בע"מ
יבואני בובות סנופי
רח' הגדוד העברי 28
תל־אביב, טל' 371616

לצעצועי מורן
ברכות לרגל פתיחת אולם התצוגה החדש
מאחלים:
צעצועי גוליבר
יבואנים של מוצרי פורים,
מעשי קונדס, קישוטים למסיבות,
סירות, בריכות וגלגלי ים.
רח' כפר גלעדי 36, ת"א
טל. 826869

ליוסי מור
שפע ברכות לרגל
הרחבת החנות
המרכזית בתל־אביב
גבי פרץ
יבואני GUMBO פזלים ומשחקים
צעצועים לתינוקות - AMBI-Toy's
מתנות ודברי פופ Hello-Kitty
טל' 08-450480

לצעצועי מורן
שפע ברכות ואיחולים
להמשך הצלחה
אלום "נוגה"
בנה ביתך עם אלום־נוגה
★ ביצוע כל עבודות אלומיניום
★ ויטרינות מסוגננות.
★ תריסים ★ מקלחונים
★ דלתות כניסה עם אינטרקום
שד' ירושלים 2 יפו טל' 825320

ברכותינו לצעצועי מורן
עם הרחבת החנות בתל־אביב
אלפנדרי שמואל
יבוא שיווק והפצה
צעצועים ומשחקים חינוכיים
אבזרים ותחפושות לפורים

ליוסי מור ולצעצועי מורן
שפע ברכות עם הרחבת
החנות בתל־אביב
צעצועי פופ
יבואן
טל' 823348

האן צעצועים בע"מ
מברכת את יוסי מור
לרגל הרחבת חנות
צעצועי מורן בת"א
ל. האן צעצועים בע"מ
יבואנים בלעדיים של
FIMO-פימו בישראל
רח' שמאי 7-9 ירושלים, טל' 02-222034
רח' מטודלה 1 (פינת עזה) י־ם טל' 02-699841

לצעצועי מורן
ברכותינו הלבביות
עם הרחבת העסק
גן לי
ציוד לגני ילדים
ולבתי ספר (בע"מ)
יצרני משחקים שלוב
יצור יבוא ושיווק משחקים,
צעצועים ועזרי לימוד
מפרץ חיפה טל' 727624; 04-729417

לצעצועי מורן
המשך הצלחה
שחקניה
מרכז ארצי לצעצועים ומשחקים חינוכיים
משחקי ...
צעצועי playmobil
בובות Fleur
משחקי הרכבה (פאזל) Ravensburger
רח' ז'בוטינסקי 112 ק. אריה פ"ת
טל' 9228665, 03-9232578

צעצועי יוני בע"מ
יבואני צעצועים מהמזרח הרחוק
שלוש קומות של תצוגה
רח' שוק 12 ת"א

ברכותינו לצעצועי מורן
עם הרחבת החנות ה...

ליוסי מור
ברכה עם התרחבות
רשת צעצועי מורן
מאחלים: צעצועי ג'מבו
סבי ואלי
רח' ה' באייר (כיכר המדינה)
טל' 259315
רח' השוק 31, ת"א טל' 836718

לרשת צעצועי מורן
ברכות
לרגל פתיחת אולם התצוגה
ברח' כפר גלעדי
פוירברג פלסטיק בע"מ
יפו, חנינא בן דוסא 21
טל' 822923

לצעצועי מורן
ברכות מקרב לב
קולומביה סחר ותעשיה בע"מ
Columbia TRADING & INDUSTRY Ltd.
יבואני TOMY.

תודה מכל הלב לכל ...
החנות ה...

לאחותנו הבכירה, עם פתיחת אולם התצוגה החדש
שאי ברכה מאחיותיך ברשת
צעצועי מורן

ההגנה 14 פ"ת	רוטשילד 36 ראשל"צ	רוטשילד 61 ראשל"צ	מרכז מסחרי נווה רחל חולון	סוקולוב 30 הרצליה

מסמכי העיקול

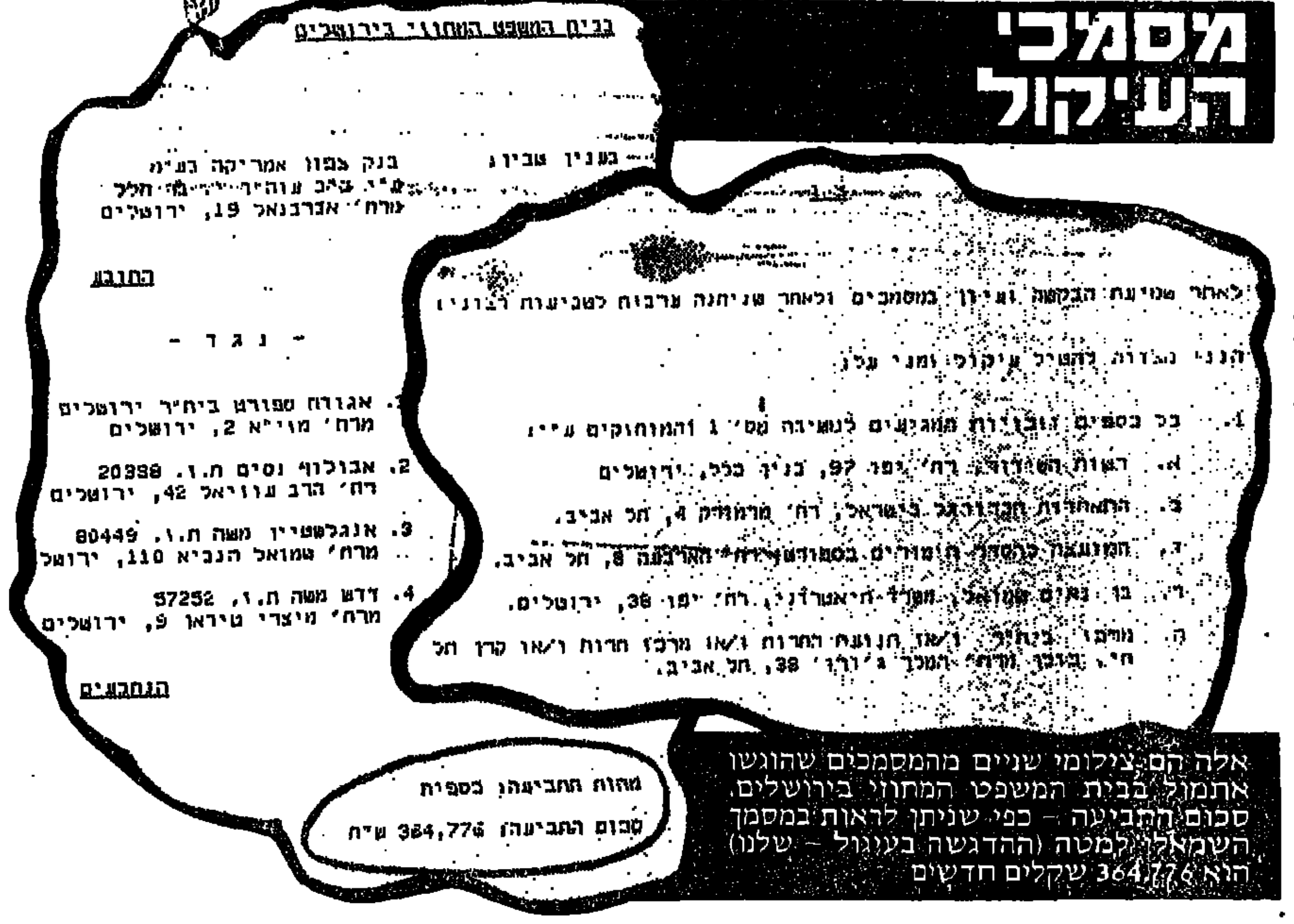
בבית המשפט המחוזי בירושלים

בנק צפון אמריקה בע"מ
ע"י ב"כ עוה"ד ... חלל
מרח' אברבנאל 19, ירושלים

התובע

- נ ג ד -

1. אגודת ספורט בית"ר ירושלים מרח' מוריא 2, ירושלים
2. אבולוף נסים ת.ז. 20398 רח' הרב עוזיאל 42, ירושלים
3. אנגלשטיין משה ת.ז. 80449 מרח' שמואל הנביא 110, ירושל
4. דדש משה ת.ז. 57252 מרח' מיצדי טירא 9, ירושלים

הנתבעים

מהות התביעה: כספית
סכום התביעה: 364,776 ש"ח

לאחר שמיעת הבקשה ועיון במסמכים ולאחר שניתנה ערבות לטביעות ...

הנני נותנת להטיל עיקול זמני על:

1. כל כספים ו/או זכויות המגיעים לנתבעת מס' 1 והמוחזקים ע"י:
א. רשות השידור, רח' יפו 97, בנין כלל, ירושלים
ב. ההתאחדות לכדורגל בישראל, רח' מרמורק 4, תל אביב.
ג. המועצה להסדר ההימורים בספורט, רח' הארבעה 8, תל אביב.
ד. בנק ... , רח' יפו 38, ירושלים.
ה. ... בית"ר ו/או תנועת החרות ו/או מרכז חרות ו/או קרן תל חי ... רח' המלך ג'ורג' 38, תל אביב.

אלה הם צילומי שניים מהמסמכים שהוגשו אתמול לבית המשפט המחוזי בירושלים. סכום התביעה – כפי שניתן לראות במסמך השמאלי למטה (ההדגשה בעיגול – שלנו) הוא 364,776 שקלים חדשים

הבנק עיקל גם את החשבונות הפרטיים של ראשי בית"ר ים

— מאת צדוק יחזקאלי —

בית־המשפט המחוזי בירושלים עיקל אתמול את כל נכסיה של קבוצת בית"ר ירושלים ואת הכנסותיה מכל המקורות האפשריים. כמו כן עוקלו גם חשבונות הבנקים האישיים של ראשי הקבוצה — משה דדש, משה אנגלשטיין ונסים אבולוף.

כפי שפורסם אתמול בלעדית „בידיעות ספורט", החליט בנק צפון אמריקה להגיש תביעה משפטית נגד בית"ר ירושלים, לאחר שנכשלו הנסיונות להגיע להסדר בין הצדדים על חוב של כ־300 אלף דולר, שחבה הקבוצה לבנק. התביעה הוגשה אתמול לבית־המשפט המחוזי. גובהה המדוייק: 364 אלף שקל חדש (כ־240 אלף דולר) והיא כוללת הצמדה וריבית פיגורים. הבנק תובע גם את יו"ר הקבוצה, משה דדש, היו"ר לשעבר, נסים אבולוף, ואת הגזבר, משה אנגלשטיין התחימים כערבים לחוב של בית"ר.

לתביעה כשלעצמה אין משמעות מעשית מיידית, אולם במקביל הוציא השופט המחוזי, אליהו בן־זימרה, לבקשת פרקליט בנק צפון אמריקה, עו"ד יששכר בר־הלל, צווי עיקול נגד בית"ר ירושלים ושלושת ראשיה. העיקולים משתקים כליל את הקבוצה. לבקשת הבנק עוקלו:

● כל הכנסות בית"ר ממשחקי כדורגל בימק"א או בכל מקום אחר.

● כל הכספים המגיעים לבית"ר מכל המקורות: מרכז בית"ר, ההתאחדות לכדורגל, המועצה ל־הסדר ההימורים בספורט, תנועת החרות, משרדי הכרטיסים בבירה, עיריית ירושלים ורשות ה־שידור.

● כל הרהיטים, המיטלטלין והכספים במשרדי בית"ר ירושלים.

במקביל עיקל הבנק גם את חשבונותיהם ה־אישיים בבנקים של ראשי הקבוצה. לאבולוף עוקלו הכספים בחשבון הבנק שלו. לגוזר אנג־לשטיין גם הכספים בבית־ההרושת לקרח ש־נמצא בבעלותו ולדדש — הכספים בחשבונותיו האישיים בשלושה סניפי בנק וכל הכספים ה־מגיעים לו משותפיו בעסקי הקולנוע — „גולן גלובוס", וחברת „קנון גלובוס". העיקול הוא עד גובה של 380 אלף שקל חדש (רבע מיליון דולר).

מה יהיה עכשיו? נכון לעכשיו הקבוצה משותקת משום שאין לה כל אפשרות לקבל כספים. כל „הברזים" סגורים והחשוב בהם: הכנסות ממשחקים ובעיקר מן הדרבי הצפוי בשבוע הבא, עליו בנו בבית"ר כל כך הרבה. הקבוצה אינה יכולה להוציא ולו אגורה שחוקה.

מצבם האישי של ראשיה לא נראה טוב יותר. נראה שעכשיו יחל התרוצצות קדחתנית כדי להסיר את העיקול באמצעות המצאת ערבות בנקאית בגובה רבע מיליון דולר — שרק היא תסיר את העיקול.

אבל מי יתן ערבות כזו?

שרף מקווה לא לקבל „מכה על הראש" הערב מול סימאק

כדי שהדבר לא ישפיע על הכנותיו לרעה בדרבי ● פטרסון חושש מהעובדה שלמכבי אין מה להפסיד

— מאת יצחק נמים, כתבנו באיטליה —

קבוצת הכדורסל של מכבי ת"א תתמודד הערב בסאביה איטליה, במשחק חסר חשיבות מבחינתה, מול סימאק מילאנו, במחזור הנעילה של בית הגמר, בגביע אירופה לאלופות.

כדורסלני הקבוצה אינם ב־דיוק במצב הרוח הטוב ביותר, אחרי שנוצחו ביום ב' בדרבי התל־אביבי (104:102). קשה גם לומר כי המשחק הזה במי־לאנו, הוא הדבר שהם זקוקים לו עתה...

עם זאת — המכבים רוצים לסיים את משחקיהם האירופיים לעונה זו בצורה מכובדת. למ־רות שהדרבי המכריע ביום ב' נגד הפועל, מעסיק אותם הרבה יותר.

המאמן צבי שרף אמר לי, כי מטרתו העיקרית היא שקבו־צתו תסיים את המשחק בצורה סבירה, ולא „תקבל מכה על הראש", מחשש שיהיו לכך השלכות להופעתה במשחק ה־חשוב כל כך נגד הפועל ת"א.

אפשרויות התימרון של מכבי ת"א במשחק הערב קטנות, אח־רי שבאה לכאן ללא דורון ג'מצ'י, ה„מושך" תקופה ממו־שכת מפגיעה ברגלו.

מכבי ת"א מצאה את סימאק דרוכה ביותר לקראת המשחק, שהוא מבחינת האיטלקים גורלי ביותר. סימאק חייבת לנצח ו־להמתין לתוצאת המשחק הגו־רלי בבית הגמר בין ריאל מאד־ריד לז'אלגיריס. בעוד שהמש־חק „לא מדבר" הרבה למכבי ת"א, שהיתה מוכנה לוותר עליו, חוששת סימאק מאוד.

המאמן דאן פטרסון גורס כי מכבי ת"א היתה ונשארה אחת הקבוצות החזקות ביבשת. „ל־מכבים אין מה להפסיד, דבר שמפחיד אותי יותר מכל. הפ־סדנו בת"א (102:95) ואני עד־יין מתקשה לשכוח את המח־צית הראשונה המצויינת של מכבי בסיומה פיגרנו (61:37). אם לא ניקח עצמנו לידיים, הדבר עשוי לקרות בקלות גם בסאביה", אמר פטרסון. המש־חק לא יתקיים באולמה הקבוע של סימאק בגלל טורניר טניס בינלאומי המתקיים במקום.

יחסי הכוחות הפעם מעניקים, איפוא, יתרון ברור לסימאק. ישפטו: דוביס (יוון) וקליינבק (מערב־גרמניה).

ציבונה בגמר

דראז'ן פטרוביץ', כדורסלנה הכל יכול של ציבונה זאגרב, הובילה אמש לגמר האירופי ב־3 באפריל בבודאפשט, ב־נצחון חוץ על לימוז' 95:106. דראז'ן קלע 37 נקודות. לימוז' סיימה את משחקיה עם אחר סכנר — זה על מכבי ת"א.

היריבה של ציבונה תיקבע הערב, במשחקים בין ריאל מאדריד לז'אלגיריס וסימאק נגד מכבי ת"א.

הטבלה

1.	ציבונה	10	933:977	17
2.	ז'אלגיריס	9	820:833	15
3.	ריאל	9	808:849	14
4.	סימאק	9	767:798	14
5.	מכבי	9	864:837	13
6.	לימוז'	10	1013:911	11

3 משחקים לסיני!

הופסקה פעילות קבוצת הנוער של הפועל בית־שאן; השופט סיפר שטנדר חדר למגרש וניסה לדרסו

— מאת דוד נתן —

משה סיני, כדורגלן הפועל תל־אביב, שהועמד לדין משמעתי על צבירת 5 כרטיסים צהו־בים, הורחק משלושה משחקים בפועל (כולל הפעלת עונש הרחקה על־תנאי) ושניים נוספים על־תנאי לשנה.

סיני יאלץ להיעדר ממשחק הגביע עם הפועל וזדיה, שייע־רך בשבת הקרובה, ומשני מש־חקי ליגה, עם מכבי יפו והפועל חיפה.

שחקן הפועל ירושלים, מאיר נחמיאס, שהועמד לדין על אותה עבירה, הורחק משני משחקים, ומאוחר נוסף על־תנאי. הדיין התחשב בעברו ה־נקי של השחקן.

יגאל זיתוני, מהפועל חולון, שספג כרטיס אדום במשחק הגביע מול הפועל בת־ים — הורחק מארבעה משחקים בפו־על.

קבוצת־הנוער של הפועל בית־שאן, מן הליגה הלאומית, סיימה את משחקיה בשנה זו. בית־הדין המשמעתי הפסיק את פעילות הקבוצה, בעקבות התנ־רחשויות בלתי ספורטיביות ש־אירעו במהלך משחק־הליגה עם הפועל חיפה. שופט המשחק ראובן לוין, שהיה עדיין מזוע־זע מן האירועים, סיפר בין ה־יתר על מכונית טנדר שחדרה לתחומי המגרש וניסתה לדר־סו... הדיין ידד לב, החליט להחמיר. בעונשה של הקבוצה, שלה עבר בלתי ספורטיבי עשיר ביותר.

בליגות הנמוכות הוטלו עונ־שים כבדים על קבוצות שהש־תתפו בהתפרעויות אוהדים.

בכפר מנדה ניצחה הפועל המקומית את בית"ר שפרעם 2:3, אולם זה לא מנע מאוהדיה לתקוף את שחקני שפרעם, ש־נפגעו קשות וחולצו בעזרת ה־משטרה. הדיין מיכה ויתקון, החליט שהקבוצה המקומית תשחק עד תום העונה ברדיוס 50 קילומטר מביתה.

בצפת הצליחה הפועל המ־קומית להשוות את התוצאה (2:2) במשחקה עם הפועל דייר־חנא, ובעוד השחקנים עושים דרכם לכיוון מרכז המגרש, החלה התפרעות מצד אוהדי דייר־חנא והשופט נאלץ להפ־סיק את המשחק. בית־הדין ה־משמעתי הפחית ממאזן דייר־חנא 4 נקודות ליגה — 2 ב־פועל ושתיים נוספות על־תנאי לשנה. התוצאה נקבעה 0:2 ל־זכות צפת.

...ועכשיו הם מחכים לת"א

קרל נברסון ווילי סימס נתנו אמש הצגה פרטית ביד־אליהו והצעידו את אליצור נתניה לגמר הפליי־אוף בכדורסל ● לפני שנה הם שיחקו עדיין בליגה הארצית; אחרי שסילקו אמש את חולון היומרנית הם ממתינים עתה למכבי או הפועל ת"א – שיתמודדו ביום ב' – ב„ועידת הפיסגה" של הכדורסל הישראלי

— מאת רפאל נאה —

נתניה של כדורסל.
כדורסלניה הגאים של א.'יצור' מעיר היהלומים עשו אמש היסטוריה. הם העפילו לגמר ה„פליי־אוף", אחרי שניצחו ביד־אליהו — גם במשחק הגומלין בחצי־הגמר — את הפועל חולון 80:93 (44:46). גם בנצחונם הקודם קלעו הנתנייתים מספר נקודות זהה — 91:93.

מימין — קרל נברסון (ימני בצילום) וג'ו קופר נאבקים על הכדור מתחת לסל. משמאל — יוסי הררי, מאמן אליצור, בתום המשחק (צילום: יוסי רוט)

אליצור נתניה 93 (46)
הפועל חולון 80 (44)
ציון המשחק: 7

● לנתניה: נברסון 25, סימס 24, הול 14, פייר 13, פאל 12, ברכה 5.
● לחולון: זלוטיקמן ובורמור 20 כ"א, פונדקסטר 16, קופר 13, אלי־מלך 7, ויליס 4.
● הכדורסלנים המצטיינים: קרל נברסון ווילי סימס (אליצור נתני־יה).
● ה„ריבאונדר" המצטיין: קליף פונדקסטר (הפועל חולון) — 10 כדורים חוזרים.
● סלים של שלוש נקודות: לנתניה — סימס 1. לחולון — בורמור 2, וזלוטיקמן 1.
● שפטו: ראובן וירובניק ודוד דגן, 8000 צופים ביד־אליהו.

אליצור נתניה, הקבוצה שאשתקד עוד הסתובבה בליגה הארצית, כבר מחכה בגמר (המשחק הראשון ביום חמישי הבא), ליריבתה (מכבי, או הפועל ת"א, שיתמודדו במשחק מכריע ביום ב'). מי היה מאמין לפני פתיחת העונה כי דבר כזה יקרה?

נתניה כבר עשתה את שלה. הצטר־פותה ל„ועידת הפיסגה", שתכלול את שתי הקבוצות הטובות במדינה, מדברת בעד עצמה.

תנועות השמחה של אוהדיה הרבים של אליצור, שהגיעו להיכל התל־אביבי בשיירה ארוכה של אוטובוסים ומכוניות פרטיות, השתלבו בבכי של מאמן ה־קבוצה, יוסי הררי, בן עפולה, לו כמו־בן חלק גדול בהצלחה. בסיום המשחק לא היה הבחור בדיוק ב„הכרה". הוא בכה כילד. אפשר להבין אותו.

● בסגנון ה„אחים"

אנחנו ליוינו עם שריקת הסיום את ניל גילמן, היו"ר הנתנייתי, עולה מ־אנגליה. זה היה הערב שלו. לכל ההצ־הרות שלו בתחילת העונה, כי יעשה מנתניה אימפריה, יש כבר כיסוי. הוא פרץ לעבר המשטח והניף את ידיו אל־על. אח"כ התנפל על הררי והשניים נפ־לו איש על צואר רעהו.

ויש גם שולמן (שאולי גם משלם...). הוא דוד שולמן, יו"ר המועצה הדתית בנתניה ומנהל המחלקה, שהיטש קולמן כי ההתקשר לרשות עירייה, יואל אל־רואי. גם הרופא־עסקן ד"ר אילן גונן שהיה כל כך נרגש בסיום, שכמעט היה זקוק לטיפול בעצמו ...

אוהדי נתניה סירבו לעזוב את ה־היכל ורבים מהם התקבצו סביב המעטפה והצלו את אליליהם בהשוואות. ג'ימי הול הבין לליבם, ניגש אליהם ולחץ ידיים (בסגנון ה„אחים") עם מרביתם. על המשטח ומסביב ניראו רק נתניתים. רוב החולונים נעלמו. גם בדקות ה־גורליות של המחצית השניה הם כאילו „נעלמו מהמישטח ...

לפתע הגיע מולי קצורין, כשאמנה המאוכזב של חולון, המשפט הקצר ש־אין לנו שייך לסיפור המשחק: „נתניה היתה טובה יותר, לא הגיע לנו לנצח". 20 הכדורים שאיבדו החולונים ב־מהלך המשחק (לעומת 10 בלבד של הנתנייתים), והיתרון הברור שהיה לטרי פייר והבריו ב„ריבאונד" בהת־קפה — 19 כדורים (לעומת 4 בלבד של יריביהם). מכדרים ומסבירים את הכל.

משחקה של חולון אמש היווה המשך ליכולת הלא מצליחה שלה במשחק ה־הפסד בשבוע שעבר באולמה. גם כ־אשר הובילה בשלבי המחצית הראשונה בשיעור 25:34, נראה כשחקה כבהלתי בטוח.

● נברסון וסימס

דני ברכה רכז המשחק של נתניה, שלא הלך לאיבוד בסוללת האמריקנים שבקבוצה, דאג לעשות „סדר" במשחק קבוצתו. דבר זה הוא קשה במיוחד ב־קבוצה כמו אליצור נתניה, שבשורותיה שחקנים וירטואוזים מסוגם של נברסון, סימס ואחרים. כאשר אלה נכנסים ל„טראנס" קשה לעצור אותם. המלאכה שהוטלה על ברכה היתה, איפוא, קשה במיוחד.

קארל נברסון, בכמה זריקות, וב־עיקר בכניסות וירטואוזיות, הוכיח בכמה מבצעים את יכולתו הגבוהה. הוא הגיע לשיאו לאחר ההפסקה, בקולעו סל תוך ריחוף יוצא מהכלל, והעמיד את הקהל על רגליו. וילי סימס הוכיח פעם נוספת את יכולתו הגבוהה ב־7 „אסיסטים" וב־כמה סלים „משגעים". הוא תרם ליתרון קבוצתו מתחת לסלים ב„ריבאונד" (20:29). את הצוות המבריק הזה השלי־מו ג'ף פאל (הפתעה לטובה כמו במש־חק הקודם), טרי פייר וג'ימי הול.

גדולתה של נתניה אמש היתה שהצ־ליחה די בנקל למחוק את יתרון 9 ה־נקודות של חולון ולהוליך בהפסקה מסל של הול, שהיה יתרונה הראשון במשחק.

יתרון זה נשמר לאורך כל המחצית השנייה וגדל בהדרגה כאשר איש מ־החולונים, כולל ג'ון קופר, דייוי בורמור, ישראל אלימלך והאחרים לא הצליחו לעצור אותם. קשה להבין את אלימלך, שמאז הצטיין בשורות הנבחרת מול צ'כוסלובקיה הוא מגלה בקבוצתו חולשת והדבר משפיע עליה, כמובן לרעה.

בנתניה יתקיים במוצאי־שבת כנס של הקבוצה, שהוכנן כבר מזמן. לא יכול להיות עבורם עיתוי מוצלח יותר לקיום הכינוס.

צמד השופטים, דוד דגן וראובן וי־רובניק, שלט בצורה יוצאה מהכלל ב־משחק, לאורך כל 40 הדקות וראוי ל־ציון של 9.5.

קיום המשחק. ג'ימי הול מנסה לרדת לחדר־ההלבשה. „מעבר המכשולים" של ידי האוהדים היה לא פחות קשה מהמשחק עצמו... (צילום: יוסי רוט)

ג'ילמן: „בתחילת העונה קראו לי טמבל"...

הררי בדמעות: „בסך הכל רציתי להשאיר אותם בליגה הלאומית"

– מאת דן חי –

המשטח היה מוצף בצבעי צהוב־שחור. הקהל עמד וקרא בקצב: „אל־אל אליצור". סוף המשחק. אליצור נתניה עלתה לגמר. יוסי הררי, מאמן הקבוצה, בוכה. „בסך־הכל רציתי להשאיר את הקבוצה בליגה הלאומית", הוא ממלמל.

אחר־כך בא הבן של הררי. גם העיניים שלו אדומות. הררי כמעט חונק אותו תוך כדי חיבוק. הבן חש את עוצמת התרגשותו של אביו. „תבינו, זה השיא שלי בחיים", הוא מסביר. „השיא מאז שהתחלתי להתעסק עם הכדורסל".

חבורת השחקנים בטיפוח. הם עומדים במרכז המשטח ומנופפים ארוכות לקהל שלהם. אחר־כך יורדת ה„רכבת" של נתניה לחדר־ההלבשה. ג'ימי הול וקארל נברסון מקפצים על הספסל בחדר־ההלבשה. אחר־כך הם מתיישבים בצד ושרים בקינוח: „חולונית, חולונית".

„איפה הקבוצה המשוגעת שלי", צועק לעברם ניל גילמן, ה„אבא" של הקבוצה. ל„חגיגה" מצטרף הררי. נשיקה לווילי סימס. נשיקה לג'ימי הול. לקינוח: „התלקה" לנברסון. הול ונברסון כבר הפסיקו „לעודד את חולון", עכשיו הם בוהים בחלל האוויר. לא מתרגשים. עוד לא. מעכלים את מה שקרה. „שהתחברות של הספסל יתרחשו ראשונים. גם הם עברו קשה..." מסבירים לנו.

היכן עמשיהו ישלוף שמפניה. לא. זה לא קרה. „לא הבאנו איתנו. נגד עין הרע", מסבירים לנו. „איפה סמיידמן", צועק אוהד מפתח הדלת. נברסון יודע בדיוק למי מתכוונים. הוא קורץ לאוהד בחזרה.

בחוץ עומד ניל גילמן. האיש שמאוהדי המקלים. „בוס" מקוצר. מישהו שאל אותו: „גילמן, מה היה על הלב. האמנת שתעלה את זה?" גילמן מחייך. „אם לא הייתי מאמין, הייתי טמבל. כן, טמבל. הרי זה מה שאמרו עלי בתחילת העונה..."

נברסון על המהלומות: „זה היה צפוי במשחק כזה"

— מאת דן חי —

וילי סימס, מיד אחרי הנצחון, על הספסל בחדר־ההלבשה של אליצור נתניה: „אני מאושר. אני שמח. עשינו את זה. האמנתי בקבוצה וידעתי שנוכל לעשות את זה. „ניצחנו".

„הגבוהים שלנו ניצחו את המשחק", אמר לנו דני ברכה. „חולון לא נתקלה כל הזמן במשחק כזה. היא לא הסתדרה מולנו תחת לחץ. זה גרם להם לבילבול במשחק". על מה שאליצור עשתה, אמר ברכה: „משחק גדול שלנו עשה את המשחק. זה שאליצור נתניה עלתה לגמר, זה יום גדול לכדורסל הישראלי. זה יותר עניין. זה הרבה יותר טוב, מאשר הגיע חולון בגמר".

קרל נברסון הזכיר לנו שהיו גם חילופי מהלומות במשחק. „זה היה צפוי. ידעתי שבמשחק כזה יהיה מתח". אחר־כך הזכיר לנו את הצמד של נתניה במשחקים עם חולון: ג'ף פאל, זה השחקן השישי הכי טוב בארץ. הוא עוד לא מאורי". פאל לא הגיב למשמע המחמאה. הוא הסמיק.

ג'ימי הול היה רגוע יותר מהאחרים בסיום המשחק. „מהרגע שהגעתי לקבוצה, הבנתי שאנחנו יכולים לזכות באליפות. אני עדיין בטוח בזה".

את יוסי הררי היינו צריכים לחזור לשאול: „תן לי עוד כמה שניות להרגע", הוא ביקש. אחר־כך שמענו ממנו איזו קבוצה נזקה אמש: „יש לנו קבוצה מעניינת, היודעת לחות. הצלחנו לנצל את היכולת האישית של השחקנים וליצור משחק קבוצתי".

סימס וברכה מתווכחים: מי טוב יותר לפגוש בגמר...

בחדר ההלבשה התווכחו וילי סימס ודני ברכה, שניהם יוצאי הפועל ת"א, מי עדיף בגמר. סימס נרגש: „לא משנה לי מי שתבוא, שתבוא". ברכה לא גילה מה הוא חושב. את ברכה עניין מה סימס חושב: „אתה רוצה את הפועל ת"א בגמר, תשמע לי, אני יודע מה סימס רוצה". סימס ממהר לענות: „אל תקשיב לו. אל תכתוב את זה בעיתון. אין לי העדפה. הפועל? אני לא צריך להגיד לאף אחד שום דבר".

קצורין: הם היו בטראנס, טובים וניצחו

— מאת דן חי —

התסכול לא מצא את הפועל חולון ... הם זמן לעכל את זה. לחשוב על ... הזאת. אף אחד לא ניסה לתרץ. גם לא ... אף אחד. כולל מולי קצורין, המאמן: „אליצור נתניה טובה יותר ב־משחק", הוא הודה בפשטות.

קצורין לא הסתיר גם את הערכתו של אליצור. „הם נכנסו לטראנס. לא ... מי ישחק נגדם. הם היו מנצחים כל קבוצה ... לנו, במשחק הראשון, אנחנו הפסדנו ... (אמש) הם ניצחו. הניצחון בזכות".

בחדר ההלבשה של חולון היה שקט ... קול המים במקלחת חפר את הדממה ... נשמעו גם קריאות הצהלה מחדר ההלבשה ... זה של אליצור נתניה. הקריאות ... לחולונים על הלב.

ישראל אלימלך היה הראשון ש... „לא הלך לנו היום", ... קורה שקבוצה לא מתפקדת במשחק ... שנוכל לנצח. זה לא הלך. אני מאוכזב ... לשחק בגמר ה„פליי־אוף".

לדעת חיים זלוטיקמן, ... התחיל „התבשלו" כבר במשחק הראשון ... התחיל בהפסד שלנו בחולון. אם ... שם, היינו מנצחים גם הערב".

את קליף פונדקסטר השאיר התסכול ... „כל מה שאני יכול להגיד לך, הוא ... אני לא יודע מה קרה. קשה לי להסביר ... היה בסדר במשחק שלנו. לא נכנסנו ... למשחק, הם, בסופו של דבר, באמת שיחקו טוב מאיתנו".

מול שער חשוף, בדקה ה־87, שיחזר רוזנטל ההחמצה הגדולה ממלבורן

אורי מלמיליאן היה הטוב בשדה – כבש שער שיוויון מרהיב לזכות מכבי חיפה מול מנצ'סטר־יונייטד

מאת אבינעם פורת

שלוש דקות מן הסיום. אורי מלמיליאן גדול. חצי שעה קודם לכן „תקע" את הכדור מתחת למשקוף של גארי ביילי. עכשיו הוא מגיש מטרת־אמן לרוני רוזנטל. אחד־על־אחד מול ביילי.

רוני היטעה, עבר את השוער, מצב של 99.9 אחוז. למה לא 100? זה כל הסיפור.

מלבורן. שם הוא התבלבל מול השוער. כאן כבר נמצא ביילי במצמד של משקוף. נכבש. אבל רוני, הו רוני, הוא עשה את ה„בלתי אפשרי" — מצא את הדרך לשלוח ...החוצה. יכול היה בהחלט להתחרות על תואר „החמצת־הבשה". איך הוא עשה את זה? כך נחלצו „האדומים" של מנצ'סטר מהפסד בטוח.

רוני, דווקא היה מן הטובים במגרש, עד אז. פעלתן, סחתן, תחבלן כמו נגד אנגליה. אבל את הדקה ההיא, בקרית־אליעזר, הוא לא ישכח הרבה זמן. גם רבבת הצופים. יוסלה מרימוביץ טוען שמדובר בפספוס דומה לזה שבמלבורן. אני לא מסכים איתו. אתמול זה היה עוד יותר גדול.

מכבי חיפה הייתה היותר טובה. ה„יונייטד" שהשתדלו לעשות צעד בדרך להחלצות מן המשבר הגדול שלהם, הסבירו מדוע איבדו „סור" ענק בליגה וירדו למקום השלישי. היו להם ואמנם כמה מהלכים טובים, צירופים, קצב וסיכוני־שער — אבל זה לא הספיק כדי להצדיק את המוניטין העצום שלהם. נכון שבריאן רובסון, מארק יוז ופיטר דווינפורט, לא נמצאו במגרש המצויין של קרית־אליעזר; יאספר אולסן ישב כמחליף על הספסל עד הדקה ה־75 (ואז גילה כמה מכשרונו העצום) — אבל כל אלה לא יכולים להוות תירוץ טוב.

רק גורדון סטראכן הג'ינג'י, שמר על רמה גבוהה לאורך כל המשחק. הסקוטי שהזכיר לנו את כוכב העבר, אלן בול, היה מנוע אמיתי. גם הבקיע, במצב כזה לא הגיע למנצ'סטר להוביל — לפני שאורי סגר מייד את החשבון. ויטסייד פתח יפה — אבל נחלש. כמה רגעים יפים בסגנון של כריס וואדל, קיצוני שמאלי מכבי, חזו לפיטר בארנס. סיוויבק בנה התקפות (ליעומת זוסר אונים מול רוזנטל וארמלי) — אבל כל זאת לא היה אלא מעט מדי.

כי יותר מהאנגלים — נהנה הקהל, מכבי חיפה. כמה שאורי מלמיליאן התאים לה. אני מקווה שבירושלים לא יכעסו עלי, אם אספר שביחד עורר רושם בטוח כאילו נולד בחיפה. כמעט כך. ניידות, בטחון, „פאסים" שלא מתמולם זה, כצהוגית (כן, אני חוזר: מנהיגות), תיחכום, תיקולים ולחימה (גם מזה) וחיקיפו לכך שורשותם [illegible] עולה־עדיפות וילוכים חוזרים. ציון של כמעט 9.

היה אורי, והיו גם אחרים ששיחקו כהלכה. אברהם אבוקרט, גאון, מזרייק — כלל לא אמור, כמו יקהמיור. איתן אהרוני עקף עליה, אתם מכירים את הסיפור. ציון מרילי חזר לכושר: בולם ובונה. איזה כדור מכניס לארמנק המתמיץ מבחצית השניה. הרוי־אנסלים, רוני המורקים (לנעמט הפספוס והנוראי שאלש כרפה במהלך ההפסקה הכתובה) וליאור הערייך. אבי רן, כמו בגבורת: בטוח — אבל מבצע כמה יציאות וגביות ושל הנסח־אוריר, והוציאו מן הרושם הכללי.

לא נספר לכם על כל האירועים. היו די הרבה כאלה. זאוור, תריך במחצית הראשונה, לא היה מריכו בקירבת ביילי. פעמיים לא היה (מאוסט. בראשון ברוח צדקה שליטיאית) סלין חולשה מכוחצית המגרש, כמו שמחות „גבדיאנ־גליה, אבל בעט הישר ליקי השוער „האלום". ופעם־כך, במכבט איאי יוצא מן הכלל שלו, עשה כיברת־דרך, כשהוא מתעל תלים מגלים — אבל ביילי עצר את הבעיטה מ־18 מ'.

ואורי, שוב הוא, ניסה לעבור בדקה ה־55 של־פני ביילי, בכשל ותהמיק. 3 דקות אחר־כך, 58. היה סטראכן במקום כדי לצאור אוי־צוק ולהשלים התקפה בעלת שלושה מהלכים של מנצ'סטר, כדי להזתק פני־מה, 0:1.

ואחר צוק? מלמיליאן לא אהב את זה. רק 60 שניות חלפו. קרן משמאל חיפה. מלמיליאן קפץ לציון מרילי. שני ירושלמים. בתורה השאורי. 18 מ' אלכסונית. איזה בום.

החוקה ה־87 אורי לרוני. לך תאמין. קלך הפסידה בחיפה 2:1 ? רוזנטל שהחבקוע את שער הנצחון, כמעט הורף ביג־לאומי מושלם למכבי חיפה.

אבל גם 1:1 זו לא בושה.

מכבי חיפה: רן; אהרוני, מלמיליאן (א. כהן, 40), מרילי; אוסמו (ש. לוי, 88), אבוקרט, ל. רוזנטל; ר. רוזנטל, סלקטר (נבטול, 85), ארמלי (ר. אוטמור הקטן, 85).

מנצ'סטר: סוויבק, מקגארת', הייגינס, סיויד, פ. גיבסון (בלקמור, 42); א. גיבסון, סטייפלטון, בארנס (אולסן, 65).

שפט יאיר מיליגנר, בעזרת הקוונים ראובן פוהיל ויוסף דיאמנט.

רוני רוזנטל מול פיטר בארנס מהיונייטד. רוני, מה יהיה עם ההחמצות האלה (צילם: עמנואל אילן)

אבי רן יתאמן עם יונייטד

אבי רן, שוערה הבינלאומי של מכבי חיפה, וה־הרשים אתמול במשחקה של האלופה נגד מנצ'סטר יונייטד (1:1), וזכה לשבחים רבים מפי האנגלים. יתאמן היום עם הקבוצה האנגלית, בעקבות הזמנה של של המנהל, רון אטקינסון.

הקבוצה הבריטית תעזוב היום אימון בישראל, טרם יציאתה מחר ללונדון, שם תתמודד בשבת במגרשה של קווינס פארק ריינג'רס. (ירון גרום)

גורל הציע לאורי לעבור לחיפה

— מאת ירון גרום —

אורי מלמיליאן. כל כך הרבה נאמר ונכתב על השחקן הזה. אתמול, הוכח שהכוכב הירושלמי זוכה לאהדה גם מחוץ לבירה. הקהל החיפאי הריע לו, קרא בשמו ועטף אותו באהבה. אורי גמל לו בבעיטות נפלאות, בכדורים שרק הוא מסוגל לתת, בשער מן הסרטים. בסיום המשחק אמר מלמיליאן: „שיחקתי עם קבוצה גדולה. הם עזרו לי ואני עזרתי להם. לא שיחקתי לפריים".

ה„מאסטרו" הירושלמי נשאל לגבי ה־שער, שהומח שניכבש לאחר מלאכת היכ־נון: משיב אורי: „במחצית הרבלתי עם אלון מרילי מצבים דומים. זה היה תיכנון ירושלמי". לפני המשחק היה זה ראש עירית חיפה, אריה גוראל, שהציע למלמיליאן להצטרף למכבי חיפה: „למה שתעשה את כל הדרך מירושלים לחיפה ב־משחקי ידידות? בוא והשתקע בעיר", אמר גוראל למלמיליאן, שבחר שלא להגיב על כך.

ה„מנג'ר" האנגלי, רון אטקינסון, שיבח את המשטה המעולה של קרית־אליעזר. הוא גם הזה שבע רצון מיכולתם של הניכוי, בפרט במחצית השניה. במכבי חיפה הרשימו אותו השוער, אבי רן ואורי מלמיליאן, עליו ידע עוד לפני המשחק. „זה היה משחק טוב. למכבי חיפה יש מספר שחקנים לגמרי לא רעים. אני שמח שרוני רוזנטל החטיא את ההזדמנות ה־טובה שהיתה לו. מרט לזה הוא שיחק נפלא. בשבת הקרובה נגד הריינג'רס ב־לונדון זה יהיה כבר סיפור שונה לחלו־טין", הוסיף אטקינסון.

כוכב היונייטד, בריאן רובסון, שצפה בהתמודדות מהיציע, אמר: „מאוכזב מהתוצאה כאחד, היה זה משחק טוב. אותר הרשימו אבי רן ואורי מלמיליאן, לא מכבר במדי נבחרת אנגליה. אין ספק — הפרעות של „רובר" פגע במשחקם של ה„שדים האדומים".

משמאן האלופה, שלמה שרף, היה נרגש לאחר המשחק: „כל מילה שאגיד תהיה מיותרת. הוסטנו כבוד גדול לחיפה ולכדורגל הישראלי. אנו צריכים להצטער שלא ניצחנו. היינו מאד קרובים לכך. בעידן בו הכדורגל הישראלי שואף להיכנס לאירופה, הוכחנו שאין לנו בושה להתבייש. מכבי חיפה שיחקה כצוות. כולם תרמו את חלקם. הכרתי את סיגנון משחקה של היונייטד, הזאקנו בכדור ושמנו את הרגש על הצד הטכני. בזה אנחנו לא נופלים מהם".

לפיטר לורימר, המנג'ר של הפועל חיפה, היתה זו הזדמנות לפגוש את חבריו לשעבר לקבוצת לידס יונייטד, האנגלי הבינלאומי פיטר ברנס. השניים החליפו ביניהם חוויות על ימי לידס העליזים. ברנס, כמו גם המנהל אטקינסון, חיוו דיעה, כי לורימר עשוי לתרום רבות לכדורגל הישראלי, הן כמאמן והן כשחקן.

18 שנה חיכו הגרמנים לנצחון על בראזיל

במאבק בין שתי אלופות העולם לשעבר, הוכיחה מערב־גרמניה לבראזיל, אמש, בפרנקפורט, כי היא טובה יותר. המערב־גרמנים ניצחו את בראזיל 0:2 (0:1), במשחק הידידות, שהיווה את המבחן הרציני של שתיים מהמועמדות לזכות בגביע העולמי במכסיקו.

שערים של הנס־פטר בריגל וקלאוס אלופס, שתי דקות לאחר הפתיחה ודקותיים לפני הסיום — היקנו לחניכיו של „קייזר" פראנץ בקנבאואר את הניצחון השני על בראזיל, ב־11 משחקים. הראשון היה 1:2, בשטוטגרט, 1968.

בהרכב הגרמני חסרו וולר, ליטבארסקי, ואהנבתאלר ורמהן. המצב התאזן, עקב חסרונם של זיקו, ליאנדרו, סאראוזו, אדיניה, אוסקר וג'וניור מצד בראזיל.

גרמניה חיסבה עונג ל־50 אלף הצופים כשפתחה בסערה והשיגה חמישה קרנות בחמש דקות. בשני מהם הבקיעה, כאשר לותאר מאתהאוס הקשיח ובריגל הכניע את קרלוס.

רק בדקה ה־14 בעטה בראזיל בראשונה לשער הגרמני. סוקראטס מסר למילר, וזה, ב־משחקו הראשון בבראזיל, אי־לץ את שוער שומאכר להזניח מעל לקורה.

במחצית השנייה החליף ה־„קייזר" את רומניגה באלופס, ואת יעקובס בבוכוהלד. סנטא־נה, מאמן בראזיל, החליף את סידני באדר. אלופס ניצל טעות חמורה בהגנת בראזיל וקבע 0:2.

מכבי תל־אביב — מחלקת הכדורסל
בחסות מפעלי עלית
מודיעה
החלה מכירת הכרטיסים למשחק הדרבי ה־3
בין
הפועל תל־אביב
מכבי תל־אביב
שייערך ביום שני 17.3.86, בשעה 8.30 בערב, בהיכל הספורט, יד אליהו.
כרטיסים „הדרך", אבן־גבירול 90, תל־אביב (מול עירית תל־אביב).
אין הזמנות טלפוניות

מרסר „ג'ייס" גם את לארג'

לבן מרסר כבר השתלב היטב בצה"ל. אתמול הוא הפך ל„מגייס" לצבא. ללבן הוספנה בקשה לשפוט כבבין חיילים ביחידתו. שאלו אותו אם יוכל להביא את לארג' לשיפוט. ללבן לא היתה בעיה. הוא הרים טלפון לנייק לארג', „גייס" אותו למטרה ואותה למארגנים שהכל לפסור — שני שופטים..."

פייזלי שיכנע את דאלגליש לשחק

בוב פייזלי, המנג'ר לשעבר של ליברפול, הצליח כיועץ, שידל אתמול את קני דאלגליש לכלול את עצמו בשורת החלוצים, במטרה לחזק את הקבוצה נגד האיפסוויץ אנגליה בכדורגל — הגביע.

עובדה זו מצביעה על „משברון" בליברפול, העובדה, שהקבוצה מדורגת במקום השני בטבלת הליגה ובחצי גמר הגביע. ההוכחה ניתנה שלשום, בתיקו 0:0 עם וואטפורד, ב„אנפילד", בחצי גמר הגביע. פייזלי נזקק מקני שיתן דוגמא אישית לשחקניו. הכוונה מכוונת לאיאן ראש ולשוער ברוס גרובלאר, שרמתם ירדה.

● בליגה הצרפתית בכדורגל עלתה בורדו למקום הב־ הודות לנצחון 0:2 בבאסטיה. טיגאנה כבש את השער הב־. תוצאה אחרת: ברסט — ראן 1:2. בגביע: לאוואל — ראסינג פאריז 0:1; שטרסבורג — טור 0:0.

הפועל ת"א: „חימום" מול בית"ר רמלה

הפועל ת"א הביסה אתמול במשחק אימון בגלגולה את בית"ר רמלה מהליגה הארצית 1:6. הבקיעו לשער ת"א: מוריס זיאנו, שבתאי לוי, אלי שכטר, משה טל, סלי כהן ושלום אביטן, את שער הכבוד לרמלה כבש אבי אייזנברג, לשעבר חלוץ מכבי ת"א.

במשחק האימון לא שתף הקשר הבינלאומי משה סיני, שגם לא ישחק בשבת במשחק הגביע נגד הפועל חדרה עקב חמישה כרטיסים צהובים.

אמש קיימו שחקני הפועל ת"א מסיבת הפתעה לחבר שלום אביטן לרגל יום הולדתו. אביטן חזר לפני שבועיים לאימונים, אחרי שעבר באחרונה ניתוח ברגלו. (זאב גולדשטיין)

31 נקודות לבירד עוד נצחון לבוסטון

קארים עבדול ג'בבר קלע אתמול 19 נקודות, מג'יק ג'ונסון 15, ומסר 16 אסיסטים, בנצחון לייקרס על קליפרס, 128:129, בדרבי של לוס־אנג'לס.

בוסטון גברה על יוסטון 104:116, הודות ל־31 נקודות לארי בירד, 25 של קווין מקהייל ודניס ג'ונסון.

ללא ג'וליוס (ד"ר ג'יי) אירווינג קלע בחליפה. מ' ג'ונס, 14 הפילדלפיה גברה על אינדיאנפוליס 91:101.

קווין ווילינס קבע שיא אישי — 39 נקודות — בנצחון אטלנטה על דנוור 116:128.

גם מל טורפין מקליבלנד קבע שיא אישי — 32 נק' — בנצחון על ניקס 107:112.

סטן אולבק חגג משחקו ה־300 כמאמן בליגה, בנצחון שיקגו על בטס 100:113. סאן אנטוניו נחלה הפסד תשיעי בעשרה משחקים, הפעם 132:120, לסקרמנטו.

פרקיס מוצח - עמוס נגד סטין בסיבוב 2

הטניסאי הישראלי, שחר פרקיס, זכה אתמול בנצחון במערכה הראשונה מול ג'ון פיצג'רלד מאוסטרליה, אך סיד באיחו שיעור בשתי המערכות הנותרות והיה בסיבוב הראשון של טורניר מילאנו באולם. לאחר מכן, שלמה גליקשטיין לכריסטו סטין מדרום־אפריקה, במערכה עמוס מנסדורף והוא ינסה לנקום בסיבוב השני.

הפועל ר"ג: עוד צעד לעבר הגמר

— מאת צפריר פז —

הפועל רמת־גן המשיכה אמש במסגרת המחזור השני של הליגה הלאומית בכדורעף, מרוצה מהגמר הפלייאוף. נצחונה 18:28 על הפועל ראשל"צ קרוב את רמת־גן ואליעזר וריד ומאיר אבידן) קירוב את רמת־גן לסופי על האליפות.

● הפועל ר"ג — הפועל ראשל"צ 18:28 (7:13). הכדורסלן המצטיין: רן טומך (ר"ג).

לר"ג: טומך 6, קושניר 8, אריאלי 4, גרא 3, דימנטשטיין ווליניגר 2 כ"א, סגרן 1.

לראשל"צ: רפאלי 5, דיין 3, גלזר, אקרמן, גובלטש ובך־הריש 2 כ"א, בוחני ואבריגל"ג 1 כ"א.

(משה לוי)

הליגה בכדורעף (לאחר המחזור ה־10)

1.	מכבי ראשל"צ	[illegible]	[illegible]
2.	הפועל ר"ג	[illegible]	[illegible]
3.	הפועל רחובות	[illegible]	[illegible]
4.	הפועל ראשל"צ	[illegible]	[illegible]
5.	מכבי נתניה	[illegible]	[illegible]
6.	מכבי הצפון	[illegible]	[illegible]
7.	אליצור יהוד	[illegible]	[illegible]
8.	הפועל פ"ת	[illegible]	[illegible]
9.	האריס ר"ג	[illegible]	[illegible]
10.	מכבי פ"ת	[illegible]	[illegible]
11.	הפועל גבעת	[illegible]	[illegible]
12.	מכבי ק. מ.	[illegible]	[illegible]

יתר התוצאות:

● מכבי פ"ת — מכבי נתניה 20:20 (11:9) (שמעון קידר)

● הפועל רחובות — הפועל פ"ת 13:24 (8:10) (אריה ליאוטרליד)

● הפועל גבעתיים — מכבי רחובות 21:18 (10:9) (רון וולפין)

● מכבי ראשל"צ — ה„אריות" ר"ג [illegible]

● אליצור הרצליה — מכבי קרית־מוצקין [illegible] (9:15)

תחזית גביע...תחזית גביע...תחזית גביע...תחזית גביע

הפועל חדרה — הפועל ת"א

● מגרש הפועל חדרה, 14.30.

● הפועל חדרה: עטיה; עזרן, סילומון, ז. שפירא, בן־שמואל; ע. אלחדד, גוזלן, שטיינברג; צ'אושו, ר. שפירא, אבו־מוך.

● ייעדרו: אייל עפגין ויצחק סטולרו (פצועים).

● הפועל ת"א: אלטר; א. שוקרון (יהודה עמר), זאנה, יעקב כהן, לסרי; אקהויז, אלי כהן, יהודה עמר (אלי שכטר), זיאנו; לגדאו, שבתאי לוי (זיאני).

● ייעדרו: משה סיני (הרחקה בגלל חמישה „צהובים") ושלום אביטן (פציעה).

● תחזית: ה„דאבל" קורץ, כמובן, להפועל ת"א, שתשאף להצליח גם בגביע. המארחים ממרכז הטבלה בליגה הארצית יעמדו איטוא בפני אתגר קשה, למרות שאורחיהם יחסרו את הקשטן ה„מיצהב", משה סיני.

● שופט: יאיר טילינגר.

● כרטיסים: 12 ש"ח (מבוגרים), 8 ש"ח (חיילים ונוער) 5 ש"ח (ילדים).

בית"ר ירושלים — בית"ר ת"א

● מגרש ימק"א, 14.30.

● בית"ר ירושלים: י. מזרחי; שירזי, ח. אוזלאי, אשש, ד. אוזלאי; בן־הרוש, קדוש (שוורץ), מלמיליאן, ס. מלכה; ירון כהן (א. ששון), גולדר.

● ייעדר: אלי אוחנה (פציעה).

● בית"ר ת"א: ב. ג'רבי; אבן־צור (מ. יצחקי), ר. צמח, ב. ידיד, יוסי מזרחי; אלי כהן, מ. יחזקאל, ר. עמרן; שמריה, רמלר, נומדה.

● תחזית: מחזיקת הגביע מירושלים, שפתחה סיכוייה במירוץ על האליפות, תשאף להגן על הגביע ולהצליח בעיגות המשפחתי. לאורחה התל־אביבית, מהמקום השני בארצית, יותר חשוב להתרכז בליגה, כדי להבטיח את שובה ללאומית.

● שופט: משה אשכנזי.

● כרטיסים: 15 ש"ח (מבוגרים), 7.5 ש"ח (חיילים ונוער).

הפועל עכו — הפועל כפר־סבא

● מגרש הפועל עכו, מחר, 14.30.

● הפועל עכו: אבוחמי; ועקנין, צבאלי, מוסקוביץ, אוחיון; עלי אחמד, זעפרן (יורם אדרי), רווה, חלפון; גבון, בן־אמו.

● הפועל כפר־סבא: נוסובסקי (א. ששון); אידינגר, סיימון, איקנין, איינשטיין; מרגון, א. בן־חיים, בוזר (מסיקה), מ. יפה; מיימוני, רביבי.

● ייעדרו: משה בוארון ושעון גדמיש (פצועים).

● תחזית: עכו נמצאת במרכז הטבלה בליגה הארצית ואילו הכפר־סבאים הידרדרו לתחתית בלאומית. במצב עניינים זה מסוגלים המארחים לנצל את ביתיותם לנצחון בלי שזה ייחשב להפתעה מרעישה.

● שופט: חיים ליפקוביץ.

● כרטיסים: 10 ש"ח (מבוגרים), 8 ש"ח (חיילים ונוער).

הפועל באר־שבע — הפועל אור־יהודה

● האיצטדיון בבאר־שבע, 14.30.

● הפועל באר־שבע: זוכוביצקי; בן־חמו, דוידי, אילון, גונן (אונן); דהאן, אבוגזיר (בן־יעקב), סולטן, עזרן; א. וייצמן, י. אוחנה.

● הפועל אור־יהודה: ואזה; דרוויש, ע. אבו־חם, מועלם, ר. נמתלי; א. יוסף, אבי כהן, סיטבון, צ. ארביב; גונן, פלד (דורון).

● תחזית: בחלקה השני של „ההגנה־הכפולה" בבאר־שבע מעמדים המארחים מהמקום השישי בלאומית לנצחון חלק על אורחיהם, הנאבקים נגד הידרדרותם לתחתית במחוז הדרומי של ליגה א'.

● שופט: בני כהן.

● כרטיסים: 12 ש"ח (מבוגרים), 7 ש"ח (חיילים ונוער).

הכח ר"ג — הפועל פ"ת

● איצטדיון וינטר ברמת־גן, 14.30.

● הכח ר"ג: גורדון; י. שינה, ע. כהן, גוזילי, ד. מאיר; יעיש, בן־זכריה, מנצור, חלפון; מ. יחיאל, עוזיה.

● ייעדר: שלמה נורמן (עונש).

● הפועל פ"ת: ר. ג'רבי; צ. יוסף, בודניוק, ב. אלון, פרל; מחפוד, בן־שאנן, גיא לוי (זרחוביץ) מ. בסין (ארז בן־יוסף); ר. הילל, ג. לורץ.

● ייעדרו: דוד לוי וגיל סאבו (פצועים), אלון חון (בצבא) ואבינעם קייסי („צהובים").

● תחזית: על הנייר לפחות מועמדים האירחים להמשיך לשלב הבא. לאחר התיקו־אפס הביתי עם בית"ר ירושלים, מדורג'ם הפתח־תקואים במקום השמיני בטבלה הלאומית ואילו הרמת־גנים ירדו למקום ה־12 בליגה הארצית, בעקבות ההפסד־חוץ להפועל יהוד (2:0).

● שופט: יצחק אורגד.

● כרטיסים: 10 ש"ח (מבוגרים), 4 ש"ח (חיילים ונוער).

מכבי חיפה — הפועל טבריה

● האיצטדיון בקרית־אליעזר, 14.30.

● מכבי חיפה: א. רן; אהרוני, ר. אוסמו („הגדולי"), קלונגר, מרילי; אבוקרט, ל. רוזנטל, ארמלי; צ. מלכה, סלקטר, ר. רוזנטל.

● ייעדר: ברוך ממן (פצוע).

● הפועל טבריה: פרץ; ד. אבוטבול, יוסי אדרי, יצחק אדרי, א. דן; מ. ממן; י. לוי, מ. אוזלאי; ע. דן, ע. כהן.

● ייעדר: שלמה בן־שמעון (פצוע).

● תחזית: האלופה לא תשאיר, כנראה, סיכויים רבים לטבריינים. אלה ניצבים במקום השביעי בליגה הארצית.

● שופט: יוסף דיאמנט.

● כרטיסים: 15 ש"ח (מבוגרים), 9 ש"ח (חיילים ונוער), 5 ש"ח (ילדים).

בית"ר פרדס־כץ — מכבי ת"א

● איצטדיון הפועל פ"ת, 14.30.

● בית"ר פרדס־כץ: יוסי זיתוני; י. שרם, נשר, קשאני, סיטריקל; א. ימיני, חיגלי (ש. יעקב), ד. שאול (י. טל); ר. מצין, אברהם חיים, ו. ששון.

● מכבי ת"א: גינצבורג; קרייס, אבי כהן, מ. שמעוני, איתן לוי; קרמר (גוזלי), א. נחז, גריאני, לולו (טבק); איוניר, דריקס.

● ייעדרו: חיים גולדברג („צהובים") ונמיקי כהן (פצוע).

● תחזית: כל הכבוד ל„סינדרלה" של הגביע מפרדס־כץ. אולם בכך תגיע, קרוב לוודאי, הנציגה היחידה של ליגה ג' אל סוף הדרך במאבקי הגביע.

● שופט: אבשלום כהן.

● כרטיסים: 15 ש"ח (מבוגרים), 8 ש"ח (חיילים ונוער), 5 ש"ח (ילדים).

בני־יהודה — בית"ר נתניה

● המגרש בשכונת־התקוה, 14.30.

● בני־יהודה: אסיאג; חוקיה, סגל, אריב, עלון; איריר לוזון (א. חיים), סלמן, ניסן כהן, נסים כהן (אייל חיים); גורדנה, בן־טובים, אייזנברג.

● ייעדר: רוני מאיר („צהובים").

● בית"ר נתניה: ש. לביא; מכליף, סאסי, סרוסי, יונה; חלפון, תשובה, י. אדרי; ח. לוי (גניש), סגל, ש. אדרי.

● תחזית: לאחר ששמרה על גיוכמה בפיסגת הליגה הארצית בנצחון־חוץ על הפועל חדרה, מסוגלת בית"ר נתניה לגרום תיסכול נוסף לאור־הדים בשכונת־התקוה, המאוכזבים עדיין מהתיקו הביתי האחרון עם הפועל ת"א.

● שופט: אריה פרוסט.

● כרטיסים: 15 ש"ח (מבוגרים), 8 ש"ח (חיילים ונוער), 6 ש"ח (ילדים).

מכבי חדרה — מכבי שעריים

● מגרש מכבי חדרה, 11.00.

● מכבי חדרה: דגני; גולן, וייצמן, כהן, קרוק; סלו, ח. סויסה, גולדשטיין; י. פרסייה, איילון, הרוש.

● מכבי שעריים: שמיר; מרציאנו, קירט, א. כהן (מאשקלון), א. כהן (מירושלים); יוסי מלכה (קוח), י. צבי, חיימוביץ, עידן; ש. גד, זיחון (מ. נחמני).

● ייעדר: מיקי בן־שטרית (טרם חידש את פעילותו בקבוצה).

● תחזית: מכבי חדרה, אחת מארבע הנציגות של ליגה א' (במקום השביעי במחוז הצפוני), והוכל להפתיע את האחרונה בלאומית ולעלות לשלב הבא. אולם היחובותים, השרויים במצב עגום בליגה, ירצו להתנחם לפחות בהצלחתם בגביע.

● שופט: דאוד סוחיל.

● כרטיסים: 6 ש"ח (מבוגרים), 4 ש"ח (חיילים ונוער), 3 ש"ח (ילדים).

הפועל חיפה — בית"ר חיפה

● האיצטדיון בקריית־אליעזר, 12.00.

● הפועל חיפה: אנטמן; מירז, בלוש, א. ליפשיץ, קירשנר; א. גבאי, אמסלם, שמיקר; ר. מלכה (יוסי עמר), הלד, רוקמן.

● ייעדרו: אבנר חדד (מורחק), יצחק בוזורגי (פציעה).

● בית"ר חיפה: בן־איבגי; קמעו, סלמן, בוטבול, לופט; יפרח, שויקי, מ. פלח (לווגטל); עידו (ש. מזרחי), פיטוסי, קורקוס.

● תחזית: דרבי בין שתי קבוצות מאוכזבות. הפועל חיפה מדורגת בקום הלפני אחרונה בלאומית ובית"ר אחרונה בארצית. אאחת מהן תוכל למצוא נחמה־פורתא בהצלחה בגביע והמעמדה לכך היא, למובן, קבוצתו של פיטר לורימר.

● שופט: יצחק רוזנברג.

● כרטיסים: 15 ש"ח (מבוגרים), 9 ש"ח (חיילים ונוער), 5 ש"ח (ילדים).

שמשון ת"א — הפועל יהוד

● איצטדיון בלומפילד, מחר 14.30.

● שמשון ת"א: לסנר; הלוי, אלי כהן, אורי כהן, א. שמעונוב; י. הילל, ש. מזרחי, א. מלכה (מ. שלום), ארביב; ה. פרץ, י. שיקרון (ג. דמתי).

● הפועל יהוד: פלוסמן (גואטה); מוזר, ה. שאול, א. פרנקו, נ. כהן; פנחסי, ע. נמני, דברי (בן־דובי); פוקס, דוגאש, גונן.

● ייעדרו: פנחס דהרי (מורחק) וחנן רוטמן (פצוע).

● תחזית: לאחר שהפסד למכבי נתניה (1:0) קטע את שרשרת ההצלחות שלה, תרצה שמשון לחזור למסלול הנצחונות. לשאיפה זו של המארחים תיפול, כנראה, קורבן הקבוצה מיהוד.

● שופט: צבי שריר.

● כרטיסים: 5 ש"ח (לכל).

מכבי רמת־עמידר — מכבי נתניה

● מגרש מכבי רמת־עמידר, מחר 14.10.

● מכבי רמת־עמידר: סיבן־טוב; מרדכוביץ, ע. מזרחי, טייב, אהרוני; עיני, ליבסי (ע. אליקו), ר. שלום; בנישתי, תגר, קסיטולביץ (ערוסי).

● מכבי נתניה: א. חביב; ש. מנחם, בר, ב. חכן, קורן; גואטה, לוזון (א. לוי), רוני לוי, לם; ש. תקוה, י. מנחם.

● ייעדרו: דוד לביא ניסים ברדה (פצועים).

● תחזית: לצד שאיפתה לחזור לליגה הלאומית, תשתדל רמת־עמידר להפתיע את הנתנייתים. משימה זו, במגרש ביתי, אינה בלתי־אפשרית.

● שופט: יעקב שיינר.

● כרטיסים: 10 ש"ח (מבוגרים), 4 ש"ח (חיילים ונוער).

מכבי פ"ת — הפועל חולון

● איצטדיון הפועל פ"ת, 12.00.

● מכבי פ"ת: מרכוס; אזיובל, פרסלבי, ח. יחיאל, אל־הזיייל; נ. מכנס, גוריאל, בגלייבטר; אסי בן־שמעון, ר. כהן, ע. מכנס.

● ייעדרו: דודון רבינוביץ ואלישע לוי (פצועים).

● הפועל חולון: ביטרן; א. מאיר, יעקובי, פרחן, טליאס; י. זיתוני, בן־ברוך (ללקין), מועלם; קרוקה, ב. דמתי, יוסי עמרני.

● ייעדרו: ליאון סנסו, גיל זיתוני (מורחקים) ואמיר ליברמן (פצוע).

● תחזית: המארחים מהליגה הלאומית מועמדים באופן טבעי לנצחון. אולם גם הצלחה של חולון (מקום חמישי בארצית) לא תיחשב להפתעה מרעישה.

● שופט: עובדיה בן־יצחק.

● כרטיסים: 15 ש"ח (מבוגרים), 8 ש"ח (חיילים ונוער), 5 ש"ח (ילדים).

בית"ר באר־שבע — מכבי יפו

● האיצטדיון בבאר־שבע, 12.00.

● בית"ר באר־שבע: מיימון; קראוס, פרנקו, מיכה, נגר; קסבי (דדיה), תורג'מן, ברק, בסיס; אנקב, פחימה.

● מכבי יפו: ליברמן; סלימן, י. דניאל, פרי, כהן־צדק; בוטביקה, מ. מזרחי, רמי לוי; יוסי לוי (צ'יפרוט), אמיגה, דגמי.

● יעדרו: שלמה אלקולומברה („צהובים"), אלישע צ'יאוט בספק (פצוע).

● תחזית: למרות ביתיותה, תתקשה הקבוצה הבאר־שבעית מליגה א' (מקום רביעי במחוז הדרומי) לנצח. היפואים לא הפסידו זה תשעה מחזורים בליגה הלאומית וירצו לשמור על תנופתם גם בגביע.

● שופט: יוסף גרוסמן.

● כרטיסים: 12 ש"ח (מבוגרים), 7 ש"ח (חיילים ונוער).

הפועל ירושלים — הפועל כפר־שלם

● מגרש ימק"א, 12.00.

● הפועל ירושלים: בורנו; י. תא־שמע, שפירא, צ. אוחנה, הרמה; ש. מלכה, טורק, מ. ועקנין; מ. דיין, קורבי, יאיר אסייאג.

● ייעדרו: מאיר נחמיאס („צהובים"), יעקב בוגלר (פצוע).

● הפועל כפר־שלם: י. ג'רבי; מ. בנישתי, א. בן־צבי, ע. יפת, סילקו (אבי מזרחי); לתגי, מוזר, רוני מזרחי; מ. גורדנה, ע. שטה (ג. יוסף), עטיה.

● תחזית: הזדמנות מצויינת למארחים לקטוע את שרשרת הכשלונות שלהם בליגה, אך שמא תפתיע הנציגה הבודדת של ליגה ב' (במקום החמישי במחוז דרום א').

● שופט: יצחק יחבס.

● כרטיסים: 15 ש"ח (מבוגרים), 7.5 שקל (חיילים ונוער).

הפועל קריית־אתא — מכבי יבנה

● המגרש בקריית־אתא, 14.30.

● הפועל קריית־אתא: נ. ששון; סלע, ג'ינה ש. עמר, אילון; סדור, א. פלד, מ. מלכה; ד. צמר, גרשנקל, ר. ממן (חורי).

● מכבי יבנה: י. לוי; ד. ביארו, בן־שמעון, ר. אלקבץ, עלואה; צ. יעקב, א. חלפון, נגורי, ש. פרץ; ד. ועקנין; אבנעים (חיים אוזלאי).

● ייעדרו: אבי פרץ ואשר סלומון „צהובים".

● תחזית: כדורגלני קריית־אתא מליגה א' (מקום חמישי במחוז הצפוני) ואולי יצליחו להפתיע את יריביהם מהלאומית. אבל על העייר נראים בכל זאת האורחים מיבנה עדיפים.

● שופט: יוסף דיאמנט.

● כרטיסים: 10 ש"ח (מבוגרים), 5 ש"ח (חיילים ונוער).

ליגות א'...ליגות א'...ליגות א'...ליגות א'...ל

בנהריה שברו קרח — ו„הקבוצה הפסידה"

— מאת דן לוין —

בשבוע שעבר סיפרנו לכם על „גרנדת הפסנות" בשני המחוזות ועל הנצורות בצפירת הפסד, של מכבי צפון החליטו לצאת בתאורת הפתעות לכתר הפסנות.

יש לכך המשך, השבוע — ואנחנו מתכוונים לבית"ר נהריה, עד לאחרונה הסגנית הצפונית. לפני שבועיים, יצאה נהריה למשחק חוץ קשה של קריית־אתא, סיימה בתיקו אפס, ניצלה את הפסדה של „עליה" כפר סבא לאחי נצרת (3:2), והשג, נקודתיים בלבד מהמובילה בית־שאן. ובשבת, במחזור ה־20, זומן לנהריה משחק ביתי, מול אחי נצרת. לפני המשחק, דאג אחד מקומי לשבור על כר־הדשא בלוק קרח. כל כך למה? משום שנהריה קבוצה מורדה: את כל נצחונותיה בסיבוב השני השיגה בחוץ. במגרשה לא זכתה, מאז המחזור ה־13, ולו בנצחון בודד. התוצאות היו תיקו.

אחי נצרת, כמסתבר, לא מאמינה באמונות־תפלות, ולא בחלוקי־קרח נשברים. אמנם, נהריה היתה טובה יותר מיריבתה הנצרתית. אך ברמשקע לא הצליחה. בדקה ה־84 בשמט כדור ואם כדי של יהודה כהן, שוער נהריה. עזמי נאטר, לאחי נצרת — ונהריה נאלצה לוותר על הסגנות לשבת קריית־שמונה, שזכתה בנצחון חוץ גאה על „עליה" כפר־סבא.

זה עדיין לא סוף הסיפור של נהריה ושל השוער האומלל שספגה. אוהד מתוסכל השליך אבן קשה — לא ברור אם אבן או גוש בוץ — לעברו של השוער יהודה כהן. זה, אחוז זעם, פרץ בסערה משער והסתער לעבר היציעים. לכיוון הכללי של זורק האבן. השופט שלמה אנקוגינה ניסה להרגיע את השוער הסוער באמצעות כרטיס צהוב, וכשגם זה לא עזר, החליפו המאמן בשוער־המילואים...

ומתאצמרת, מבט אל התחתית.

גם כאן, שום דבר אינו סופי. קבוצות, שרק לפני שבועיים־שלושה היית מהמר עליהן בפל יורדות בטוחות — צוברות נקודות ומבצעות מבצעי מילוט נוסח מכבי יפו.

כך, למשל, אור־יהודה מהמחוז הדרומי. עד לא מכבר היתה הדירת הקבוצה במקום האחרון בטבלה. אולם, צבירת נקודות רצופה במחזורים האחרונים (השבת: נצחון נאה, 0:1, על קריית־מלאכי מן הצמרת) הביאה כבר את הקבוצה למקום התשיעי בטבלה, כשלה משחק חסר, והיא במרחק ארבע נקודות מן המקום האחרון. מגיעה לה טפיחת־עידוד.

במצב הקשה ביותר נמצאת מכבי רמת־השרון, שזה תקופה ארוכה לא זכתה בנצחון. אולם, הטבלה הדרומית כה צפופה, עד ששני נצחונות יכולים לשנות כליל את התמונה.

גם בתחתית הצפונית הסתבך המצב. קשה מצבה של מכבי צפולה, שספגה עונש קשה, ואמור עוד יותר מצבה של נצרת־עילית, האחרונה בטבלה, עם 11 נקודות בלבד. אור־עקיבא, שהתאוששה יפה בשבועות שחלפו, נעצרה בשבת על־ידי בית־שאן (3:2 לבית־שאן). אך לוטוס יאמר, כי שיחקה כשווה מול שוות עם מוליכת הטבלה.

שתי היורדות תקבענה כנראה, מבין שלוש האחרונות — עפולה, נצרת־עלית ואור־עקיבא; אך גם טמרה, ריינה, טירת־הכרמל ושפרעם חייבות לצבור מספר נקודות־המלט נוספות, כדי לצאת סופית מאיזור הסכנה.

נבחרות השבוע

צפון: שוער — עואם (מכבי טמרה). מגינים: יחזקאל (שפרעם), אלבאזה („עליה" כפר־סבא), בלמים: גידל (טמרה), אוחנה (בית־שאן). קשרים: מרדכי לוסקי (בית־שאן), שבתאי שיט (בית־שאן), סלו (מכבי חדרה). חלוצים: עזמי נאטר (אחי נצרת), יואל מסיארי (קריית־שמונה), יגאל אדרי (קריית־שמונה).

דרום: שוער: ואזה (אור־יהודה). מגינים: ד. ממן (דימונה), מיכה (אור־יהודה). בלמים: רפי קסנטיני (אשקלון), א. תורג'מן (דימונה). קשרים: דמר (אשקלון), סיטבון (אור־יהודה), מסעוד (לורוס חולון). חלוצים: בן־ציון פנקס (ראשל"צ), גבי פרץ (דימונה), אורי פלד (אור־יהודה).

בליגות ב'

המחזור ה־18

● מחוז צפון א': הפועל בני־נצרת — הפועל אופקי מגדל־כרום; הפועל בני־סכני — הפועל סכנין; ס. כ. מעלות — הפועל אבו־סנאן; הפועל אפיקים — בני הצעיר הגלילית; הפועל בני טמרה — מכבי שנו; בית"ר קריית־שמונה — הפועל תל־חנן; בית"ר קריית־שמונה — הפועל תל־חנן, מכבי ביאליק חוטבית.

● צפון ב': הפועל איכסל — מכבי נצרון־יעקב; הפועל מגדל־העמק — הפועל יקנעם; הפועל אום אל־פאחם — הפועל מעין זליית אל־כרמל; הפועל גבעת אולגה — מכבי צור־שלום; מכבי עוספיה — הפועל תל־חנן; הפועל גרשון בית־אליעזר — הפועל בקה אל־גרביה; הפועל טייבה — הפועל כפר־סלם.

● דרום א': הפועל אחוזי צעירי יסוד — מכבי נוגבי רמלה; הפועל טירה — מכבי שיכון־המזרח ראשל"צ; מכבי רמת־השרון — הפועל הרצליה; הפועל ג'לג'וליה — הפשטית; מכבי הרצליה — בית"ר ראש־העין; הפועל מחנה־יהודה — בית"ר כפר־סבא; משמשון טמור גבעת־שמואל — הפועל כפר־קאסם.

● דרום ב': הפועל מרחבים — סקציית־כדורגל גס־ציונה; הפועל אילת — מכבי באר־שבע; הפועל שדרות — הפועל אשדוד — בית"ר לוד — מכבי התקווה; עירוני אשדוד — בית"ר יבנה; מכבי קרית־עקרון — הפועל באר־יעקב; הפועל רמלה — מכבי שאול בן־צבי.

בגביע לנוער

חצי־גמר גביע ירושלים

● הפועל השלושה באר־שבע — מכבי אליצור ת"א.

● הפועל עכו — הפועל שלמה תל־אביב.

המוסף לשבת

המשפחה הלוחמת

הקרב על הירושה

דוד לוי ואריק שרון כרתו ברית נגד ההנהגה הוותיקה ★ לוי מיטיב לבטא את „חרות החדשה", אבל השבוע איבד את עשתונותיו ★ שרון מספק את עברו הצבאי ★ הוותיקים מעריצים את שרון כגנרל אך תולים בו את האחריות לטרגדיה של בגין ★ את לוי הם רוצים בצמרת, אבל לא כיורש ★ הברית לוי־שרון תחזיק מעמד כל עוד יהיה צורך בכוח משותף מול ההנהגה הוותיקה ★ אין לשכוח שהסכם הרוטציה הוא אישי, בין פרס לשמיר, וסכנת התבוסה בבחירות עשויה ללכד את השורות בחרות

(צילום: יצחק ישמח)

מאת **ישעיהו בן־פורת**

בתחילת השבוע, כאשר נודע שבנימין (בני) בגין עתיד להפשיל שרוולים ולרדת אל זירת העימותים, ולא במיקרה דווקא מול אריאל שרון, שח לי אחד הבנים המכונים „נסיכים" של „המשפחה הלוחמת" כאשר רוק של לחלוחית מציף את עיניו:

„אצלנו, בחרות, השם בגין מצלצל כמו השם קנדי בבוסטון. ניצחון בני מובטח מראש".

גם אגדה זו התנפצה כעבור פחות מיומיים. יש אומרים שתבוסת בני בגין סימנה את עומק המשבר שעובר על התנועה, ובישרה את פיצוץ הוועידה. ותיקי חרות נאחזו בשמו המהולל של האב־המייסד כבעוגן־הצלה. השם בגין היה עילה להצגת מועמדותו של הבן מול „הנטע הזר" אריאל שרון, וסלל את דרכו של בנימין זאב מן ה„מוקד" בטלוויזיה אל מוקדי העימותים בוועידה. אך ללא הועיל. שרון ניצח, ובני בגין הובס. מאותו רגע החלה הדראמה. האיש הוותיק, שהתייפח למראה מעשי הבריונות על במת הנשיאות, לא היה היחיד שהציג את השאלה הפאתטית: „מה קרה לתנועה שלי?" קרוב לוודאי שגם מנחם בגין, אם הוא ער למתרחש, שואל את עצמו אותה שאלה.

מפקד עליון

כמו בחיים גם בפוליטיקה, יש דברים שאין להשיבם. גם מפלגת־העבודה לא תשוב להיות מה שהיתה מפא"י ההיסטורית. קל וחומר חרות, שבגלל תנאים אובייקטיביים של אופי וצמיחה, מזמן כבר אינה מה שהיתה.

חרות ההיסטורית, שצמחה מן האצ"ל, מבית"ר ומהרביזיוניסטים, הנציחה מאפיינים של התנועות הללו, ובראש כולם תפקיד המנהיג, מפקד האצ"ל מנחם בגין: כל שנותיו, באופוזיציה ובשלטון, בגין נשאר מפקד עליון, שהקיף את עצמו בנאמניו מן „המשפחה הלוחמת", ושמר על גינוניו, על הרטוריקה שלו ועל עמדותיו הקשוחות מימי המחתרת. איש לא העז לחלוק עליו בפניו. מי שהעז, סולק. ראה שמואל תמיר, ראה עזר ויצמן. שלא להזכיר כל אלה שקדמו להם בשכבר הימים.

בעידן בגין – עידן שמסתיים רק עכשיו – הועמדה בראש הסולם המשמרת הוותיקה; אחריה באו ה„מון ג'נרלים" ויצמן ושרון, ולבסוף נציגי הקבוצות ובראשן הערות. זכותו ההיסטורית של בגין, שכבר בשנות ה־50, בניגוד להנהגת מפא"י, הוא חזה את הפוטנציאל הסוציו־פוליטי העצום, הטמון בישראל השניה, ופתח לפניה את דלתות תנועתו. אם כי, יש לומר, הוא השכיל לרסן את מנהיגיה ולהעמידם במקומם בכל פעם שלדעתו זה היה דרוש. יום אחד, ברוגזו על ח"כ צעיר בשם משה קצב, עכשיו שר ויו"ר נשיאות הועידה, בגין הפטיר: „אני זוכר אותו בעודו ילד במעברה, כשהוא רץ לפני המכונית שלי בעת ביקור שערכתי שם". אפילו דוד לוי, חביבו של בגין שהזניק אותו מעלה, נשמר לא פעם כאשר הקדים להרים ראש ולתבוע לעצמו תפקידים טרם זמנו.

תנועה יתומה

התיסכול והמחאה כלפי הממסד המפא"יי המתנשא הניעו את ישראל השניה, בני הערות, לנהור אל חרות. „מפא"י דחתה אותי, בחרות קיבלו אותי בזרועות פתוחות", יספר לימים מאיר שטרית. אך לא היתה שם הרבה הזדהות אידיאולוגית. לא עלית האצ"ל, לא החינוך הבית"רי, ובוודאי לא כתוני „לשר" קסמו לדוד לוי, המובטל מבית־שאן. שרש מיה המעשה, ההלכה באה אחר־כך. היא

(המשך בעמ' 26)

תפעיל את המוח

עכשיו מץ ב־12 תשלומים שקליים צמודי דולר

למץ יש מוח של גאון

כשאתה קונה טלויזיה של מץ אתה יודע שאתה מקבל איכות, אמינות ואחריות, כי מץ היא טלויזיה מעולה שהושקעו בה ידע רב, מחשבה מקורית וטכנולוגיה מתקדמת. אבל זה לא הכל: כשאתה קונה טלויזיה צבעונית של מץ אתה מקבל גם מוח.

כן, לטלויזיה של מץ יש מוח, ולא סתם מוח — אלא מוח של גאון.

יש לך שאלה? תפעיל את המוח

מוח — שירות תקשורתי חדש לציבור הרחב. מוח — רעיון חדש ההופך את הטלויזיה הביתית שלך למקור של מידע בתחומים שונים, כן, בלחיצת כפתור וצווך מתאים (מפענח) ולא יקר — יכול כל בעל מכשיר טלויזיה בישראל לקבל בכל שעות השידור של הטלויזיה הלימודית והכללית, מידע שוטף במעט על כל נושא: חדשות, ספורט, כלכלה, בידור, אמנות, שרותי חירום, שרותים לבתי ספר המשודרים כמו: מתמטיקה, הבנת הנקרא, פרשת השבוע, חינוך מיוחד, זהירות בדרכים וגם ילדים. כמו כן משודר גם מגזין מיוחד לבית ולמשפחה ובו שעשועונים ופינות שונות לילדים, נוער ומבוגרים ועוד ועוד...

אז תפעיל את המוח. עכשיו טלויזיה צבעונית מץ ב־12 תשלומים שקליים צמודי דולר.

יש לך 3 דרכים לרכוש מץ עם מוח

1. על כל תשלום מזומן — אספקה מיידית.
2. תשלום באמצעות כרטיס ויזה, ישראכרט או דיינרס. שלם 25% ממחיר הטלויזיה במזומן, והיתרה ב־11 תשלומים שקליים צמודי דולר (כולל ריבית שנתית של 38%) — אספקה מיידית.
3. אפשרות ל־26 תשלומים שקליים צמודי דולר + ריבית שנתית של 38% לבעלי כרטיס אשראי "ויזה", "ישראכרט" או "דיינרס" — אספקה מיידית.

כמו כן ניתן לרכוש בתשלומים שקליים לא צמודי דולר.

פרטים נוספים והדגמות במרכז מץ רח' מודיעין 19 בני־ברק, טל. 03-799114

אני מעוניין לרכוש טלויזיה מץ עם מוח. אבקשכם לשלוח את נציגכם לביתי ללא כל התחייבות מצידי.
שם: ______
כתובת: ______
טל.: ______ טל. בעבודה: ______

מץ החברה היחידה היכולה להרכיב מוח על כל טלויזיה.

Metz

מץ טלויזיה עם מוח

כמו זוג בדרך לגירושין נאבקו בחרות: מי ינשל את מי

המאבק לא היה רק על תארים של יוקרה בוועידה – אלא נועד לקבוע מי, בעצם, שולט בתנועה, במוסדותיה ובעתידה ★ "זהו עם חדש ותנועה חדשה", אמר יחיאל קדישאי, איש־אמונו של מנחם בגין ★ קרוב מאוד לפני השטח, טמון העוקץ העדתי: ה"ספרדים" של לוי יצאו נגד ה"אשכנזים" של שמיר, ונגד אותם ספרדים "משתאכנזים" התומכים בו

מאת בינה ברזל

בחרות הבחינו השבוע בין "אנחנו" לבין "הם". "אנחנו" – מחנה שמיר־ארנס. "הם" – מחנה שרון־לוי. שני מחנות יריבים מתמודדים ביניהם – ומתחת רגליהם, קרוב מאוד לפני השטח, טמון העוקץ העדתי.

חרות ההיסטורית נהגה לנופף בגאווה ביחסים הטובים בין ספרדים לאשכנזים בתנועה. כיום, מאיימים צירים ספרדים ממחנה לוי־שרון על מאיר שטרית ומשה קצב, דווקא משום שגם הם ספרדים – אבל הם הולכים עם האדם הלא־מתאים, שמיר. הספרדים אצל שמיר, מסביר מישהו במחנה לוי, הם "משתאכנזים": תעסה־גלזר, שטרית, קצב. לא מקרה, שכולם נשואים לבני־זוג מהעדה השניה. במחנהו של לוי, לעומת זאת, רבים מהפעילים הם אשכנזים, כולל קליינר, רייסר וקופמן – אבל מקור־הכוח הם האוהדים בעיירות הפיתוח ושכונות המצוקה. דוד לוי הוא מביא־הקולות של המיגזרים האלה.

שלוש מערכות

ועידת חרות התנהלה משך שלושה ימים כמו מחזה בשלוש מערכות, עם דראמה, תככים, כאב ודמעות. כשהגיעה לסופה כפי שהסתיימה, בפיצוץ – למעשה גם הגיע סופו של פרק בחרות, או יותר נכון: של אותה חרות כפי שהיתה לפני שנכנסה לוועידה, חרות שהתאפיינה בחשדנות לאמצעי התקשורת, ובפראנויה לחשיפה עצמית. בפעם הראשונה אומרים בחרות, ובכאב, שלא אמצעי התיקשורת אשמים. חיים שיף, המלונאי, אפילו מראה לעיתונאים שיר של חבר מרכז שבור־לב, הבוכה על מצב התנועה.

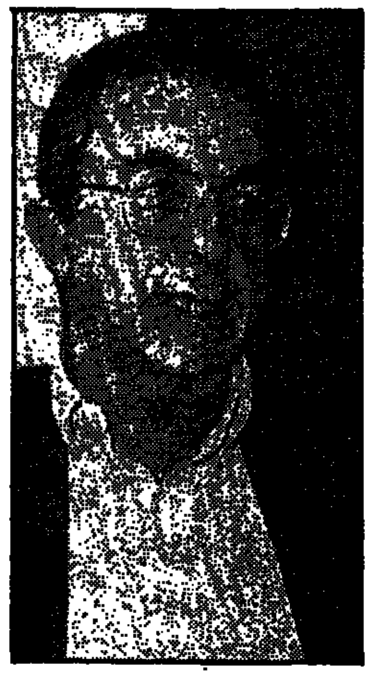

● ארנס: המחנות התחלקו ל"הם" ו"אנחנו"

סיכום קצר של מהלך ההתמודדות:

● ביום הראשון לוועידה (יום ב') הביס יצחק שמיר את דוד לוי, כשמועמדו משה קצב נבחר ליו"ר נשיאות הוועידה. לכאורה זהו תפקיד צדדי, אולם בסופו של המחזה, בסצינת־הסיום של מה שכונה ה"פוטש" של שרון־לוי התברר שהיה זה תפקיד בעל חשיבות עליונה. וכך, בתום היום הראשון עלצו במחנה שמיר־ארנס; במחנה לוי־שרון גייסו את הכוחות למיבחן־כוח נוסף.

● ביום השני הגיע תורו של מחנה היריב. הוא הביס את בני בגין הבן בהתמודדות על תפקיד יו"ר ועדת המנרטים. העוקץ בתפקיד זה: הוועדה זכאית להוסיף כ־200 צירים לוועידה. ביחסי הכוחות בוועידה, 200 צירים יכלו להיות ההבדל בין שליטה בתנועה לבין הדחה. מחנה לוי־שרון זכה – ותגג.

● כשהגיע היום השלישי, והיה צריך לקבוע את הרכב ועדת המנרטים, הגיש שרון הצעה, שמשמעותה היתה הענקת 200 הצירים הללו למחנה לוי־שרון. אילו ההצעה התקבלה, היה בכך כדי להבטיח למחנה זה שליטה במוסדות החדשים של התנועה, האמורים להיבחר במהלך הוועידה. מי שיהיה לו רוב במוסדות החדשים ישלוט בחרות, יוכל לבחור את הנציגים לכנסת ויוכל אף להבטיח את בחירת המועמד לראשות הממשלה. לשמיר היה רוב כזה במוסדות הישנים של התנועה, עד לוועידה: דוד לוי שאף להשיגו באמצעות הוועידה. היה זה סיפור קלאסי של מאבק־כוח. אין פלא, שכאשר ביקש שרון להעלות את הצעתו להצבעה גלויה – ניצל קצב את סמכותו כיו"ר הנשיאות, ומנע ממנו צעד זה.

התוצאה: מהלך־נגדי שהוגדר כ"פוטש", סערת־הרוחות מגיעה לשיאה, פיצוץ הוועידה.

בריתות ועריקות

יחיאל קדישאי, איש אמונו של מנחם בגין, ישב מבודד באחד הכיסאות הצדדיים והתבונן במתרחש מסביב. האם זו חרות, יחיאל? "זהו עם חדש ותנועה חדשה", הוא משיב.

זוהי גם ברית פוליטית חדשה: לוי עם שרון. ברית עם לוי מעוררת בעיות במחנה שרון. חלק מהצירים אינם רוצים ללכת עם דוד. חלק מאנשי דוד אינם רוצים ללכת עם שרון. יש עריקות. למשל, יורם ארידור. כשהלך יורם ארידור לסניף צפון בתל־אביב וביקש שיצביעו בעד בני בגין ונגד שרון, שמעה על כך מזכירתו וידידתו לימור ליבנת, שהיא גם מראשי מחנה שרון, היא באה אל ארידור. "האם זה נכון" שאלה. נכון, אמר ארידור. "אז תדע לך שדרכינו הפוליטיות נפרדו. מהיום אין לנו ביחד יותר מה לעשות" הודיעה לימור, והלכה לספר על בגידתו של ארידור לשרון.

עוד עריקה מכאיבה: ח"כ מאיר כהן־אבידוב, יו"ר סניף חיפה ומאנשי שרון, זנח את המחנה לטובת שמיר. הוא עם לוי לא מוכן לשבת.

לוי ושרון מפגינים יחסי חברות, חיבוקים, נשיקות, לחיצות־ידיים. אבל רבים מפקפקים באריכות־ימיה של הברית החדשה. יצחק שמיר טוען, שלוי, רדוף "שיגעון גדלות", נחפז להשיג מטרתו – ראשות התנועה – באמצעים שלא תמיד הם כשרים. במחנה לוי אמרו, שהברית כשרה למהדרין.

במחנה שמיר ראו בהתמודדות של לוי גם חיפזון טרם־זמנו מצד איש צעיר וקצר־רוח. למה הוא ממהר? שאלו. את התשובה סיפק השר חיים קורפו: לוי חושש, שעם צירוף סיעת "לעם", שתיגבר את מחנה שמיר, והצירוף הצפוי של הליברלים במסגרת "איחוד הליכוד" – הוועידה של השבוע היא ההזדמנות האחרונה שלו להתמודד על ראשות התנועה, ולאחר מכן על ראשות הממשלה. המאבק בוועידה, לפי פירוש זה – היה "הצ'אנס האחרון של לוי".

וכך, כמו בני זוג נשוי שאינם יכולים להמשיך לחיות יחד, ראשי חרות "עשו את המוות" זה לזה כדי שכל אחד מהם יוכל להמשיך ולשמור את חשבון הבנק ומפתחות הבית והמכונית ברשותם. שלשום, בלילה בו פוצצה ועידת חרות לאחר ששרון יצא מאולם הוועידה מלווה ב"גרופיס" שלו המייבבים בצער על התפטרותו מתפקיד יו"ר ועדת המנרטים, במחנה שמיר דווקא היו מרוצים. "העיקר ששמרנו על השילה, השם, התואר והזהות" אמר רובי ריבלין, "נסיך" ומנצח בבחירות בסניף ירושלים. "אם חלילה כתוצאה מבחירה [illegible] שרון ולוי משתלטים על הוועידה ואנחנו היינו הולכים – הם היו נעשים תנועת החרות".

סכנת פיצול

ומה עכשיו? המאבק על השליטה בחרות מתנהל למעשה כבר חודשים אחדים בקרבות על תוצאות הבחירות בסניפים, בליווי שערוריות והאשמות על זיופים ומאבקים במוסדות התנועה ובבתי־הדין שלה על צירוף צירים שלא באמצעות הבחירות בסניפים. עתה צפוי סיבוב נוסף בבתי־דין. יצחק שמיר כבר הודיע, מייד לאחר פיצוץ הוועידה, כי עד לכינוס־מחדש יתפקדו כל המוסדות הקיימים של חרות – מרכז, הנהלה, מזכירות וכו'. כזכור, יש לו רוב במוסדות אלה. דוד לוי הודיע [illegible] ברגע שמכונסת ועידה – המוסדות הישנים מבוטלים, ולכן הזהיר אנשיו כי אם שמיר ינסה להפעיל את המוסדות – הם יפנו לבתי־דין. הם לא יוותרו כך סתם לשמיר על חשבון הבנק ומפתחות הבית והמכונית.

שרון ולוי אמרו, כי הם מקווים שהאירועים האחרונים יביאו את שמיר וחבריו לעריכת חשבון נפש. שמיר הודיע, כי יואיל להיפגש עם אנשים כדי למצוא דרך להפעיל את התנועה. אלא שלאחר אירועי השבוע, קשה לראות איך יימצא הפתרון. חרות, שעמדה בעבר איחוד עם הליברלים, שיהפוך אותה למפלגה הגדולה בישראל – עלולה למצוא עצמה מפוצלת לשתי מפלגות קטנות יותר.

■ דוד לוי ואריק שרון הפגינו חזית מאוחדת. (צילום: יצחק ישמח)

המרוויחים והמפסידים

יצחק שמיר – שמר בשלב זה על מעמדו הבכיר בתנועה. לאחר שנמתחה עליו ביקורת בגלל "חוסר מנהיגות" במהלך ימי הוועידה, הוא שב וקנה את עולמו בעיני אנשי מחנהו, בעקבות הפגנת התקיפות בה "טיפל" בלוי ובשרון בנאומו האחרון: לא עוד [illegible] המתחמק מעימות, אלא מנהיג "ההולך כאסח". עם זאת ברור, שהוא גם נפגע בקרב, וספג פציעות.

● משה ארנס – יצא מהוועידה כמו שנכנס אליה, כשותף של שמיר. לא הספיק להתמודד מול לוי בבחירות על ראשות הוועידה המתמדת. היה מעורב מאוד בפעילות והסברה מאחורי הקלעים. אך החיץ ביחסים האישיים – בלי ספיחות על השכם [illegible] – שב והתבלט בעיני אוהדיו כחיסרון לגבי מי שהם מאמינים כי יהיה בבוא היום מנהיג התנועה. גם ארנס נפגע [illegible] התארים "אינטלקטואל" ו"פרופסור" שהוטחו לעברו מכיוון לוי [illegible]

● אריאל שרון – אולי המרוויח העיקרי. שרון שהביס את בני בגין הוא שרון שהוכיח את אחיזתו בחרות. הוא הקפיד על שותפות הפעולה עם לוי, עמד לידו [illegible]

● דוד לוי – [illegible]

הסיכום: [illegible]

■ צירים בוועידת חרות מתכתשים על בימת הנשיאות. (צילום: יצחק ישמח)

מאת שלמה נקדימון

בבית פרס, מול הטלוויזיה: שרי המערך עקבו – ונהנו

שלשום בלילה, כאשר צעדה ועידת "חרות" לקראת פיצוצה, ישבו שרי מפלגת־העבודה בביתו של ראש הממשלה וצפו במישדר "מבט". הם הגיעו בשעה 9.30 כדי לקיים את ישיבתם השבועית, אבל שידור החדשות המורחב דחה במחצית השעה את הדיון.

עיני השרים היו נעוצות במירקע. הם החליפו, כמובן, "חוויות", וסיכמו לחזור ולדון בתוצאות הוועידה לאחר שתסתיים. איש מהנוכחים לא העלה על דעתו, כי בתוך שעות אחדות הוועידה תיתפוצץ.

האירועים בוועידתה הי"15 של "חרות" התחרו בהצלחה רבה במהירות הקול. אנשי התיקשורת, האמונים על סיקור ועידות – שהן בדרך כלל שילוב של דיונים אידיאולוגיים ומאבקים אישיים – התקשו להיזכר בוועידות פוליטיות, אפילו סוערות, שנשאו אופי דומה.

אבל בפרוזדורים שיחזרו חברי חרות ותיקים, את הרגעים הסוערים שהיו בוועידות קודמות, גם כאשר מנחם בגין עמד בראשה. אז, ברגעים קריטיים, בעת שנראה היה כי לא ניתן ליישב חילוקי־דיעות, היה מנחם בגין נוהג לבקש את רשות הדיבור. עצם עלייתו על הבמה היה בה כדי להרגיע את הרוחות. נאומו היה מחסל את המחלוקת. כל הצדדים היו באים על סיפוקם.

אירוע מעין זה התרחש לפני עשרים שנה, בוועידתה השמינית של "חרות" שהתכנסה בכפר המכביה. ח"כ אליעזר שוסטק, יחד עם הפרקליט שמואל תמיר, עמדו בראש "התמרדות אירגונית" נגד הנהגת "חרות". הוועידה עמדה על סף פיצוץ, ועל התנועה איים פילוג. בסופו של דבר הושג הסכם שברירי. אבל כעבור זמן קצר, פרשה קבוצת החברים שהונהגו על־ידי תמיר ושוסטק. כיום תמיר, לאחר קריירה פוליטית עשירה ומגוונת שכללה גם התפייסות עם בגין, הוא אדם פרטי. שוסטק ועמיתיו חזרו לא מכבר ל"חרות", והם שימשו כצירים בוועידה הנוכחית, כאשר תמיכתם ניתנה להנהגה בראשות שמיר וארנס.

אבל הוועידה הנוכחית עלתה על כל קודמותיה, באופיה האלים ובחוסר כוח־ההכרעה. הפעם התנהלה מלחמת ירושה, שכפסע היה בינה לבין צמד המלים "עקובת דם". התוצאה: ראשי "חרות" לא יוכלו עוד להשתמש בציטוטים מ"פנקס שרות" של רבין נגד פרס. שכן, ההתמודדויות במפלגת העבודה היו "חוויה אינטלקטואלית" לעומת החיזיון שהתחולל שלשום בלילה בבית יריבתה.

בדבר אחד אין ספק: אירועי ועידה זו, ויהא המשכם אשר יהא, ישמשו חומר לימוד רב־ערך בשיעורי מדע המדינה, ועוד ידובר בהם רבות.

□□□

כך "נולד" מכתב בגין

דוד לוי לא הסתיר את רצונו להנהיג את תנועת החרות. בעוד מנחם בגין מודיע באיגרת לוועידה על פרישתו מראשותה וקביעת שמיר כממשיכו, הכריז לוי סמוך לאחר הקראת המכתב, קבל מליאת הוועידה, כי הוא "הממשיך".

בשעתו הודיע בגין, כי לאחר פרישתו לא יתערב בקביעת יורשו. הוא הפתיע איפוא בהודעתו. האם היה הדבר פרי שיקול עצמי, או פניות מצד ידידיו של שמיר? דוד לוי טען, שידוע לו על המכתב הצפוי כבר שלושה שבועות.

ח"כ דן מרידור, העומד בקשר שוטף עם מנחם בגין, סיפר השבוע לחבריו:

"חברי עוזי לנדאו, שהוא יו"ר הוועדה שהכינה את הוועידה, ואני, שאלנו את מר בגין: האם תבוא לוועידה? האם תעדיף להסתפק בברכה? הוא השיב: 'לבוא לא אוכל. אודיעכם בעניין שיגור ברכה'. ביום ראשון בצהריים, שבערבו אמורה היתה להיפתח הוועידה, באתי לביתו כדי לקבל את ברכתו הכתובה. קיבלתי, הודיתי ומסרתיה ליו"ר מושב הפתיחה, יורם ארידור. לכן אין כל אמת בידיעה שנמסרה על־ידי דוד לוי, כי הוא יודע כבר שלושה שבועות על המכתב".

□□□

חשוב מי מדבר מתי

מאותו רגע שבו הוחלט על קיום הוועידה, היא התנהלה בשני מעגלים נפרדים. כך, למשל, מקובל שבמושב הפתיחה, נושא ראש התנועה את הנאום הפרוגרמטי. אבל מחנה לוי־שרון עמד על כך, שגם נציגו יישא את דברו. שכן, בעיניהם, הוא אינו ראשון בין שווים במעמד ראש־ממשלה, אלא שווה לכולם. כך סוכם, ש"הכוורת" המנהיגה כולה תישא את ברכותיה.

אבל במחנהו של שמיר חששו, פן הנואמים שידברו לפני שמיר, ובעיקר לוי, ישאו נאומים כה ארוכים עד ששמיר, כנואם אחרון, ידבר מעצת לילה אל ספסלים ריקים או קהל מפהק. לכן דאגו לכך ששמיר יהיה ראשון הדוברים מקרב "הכוורת".

פרט זה, שנראה אולי כשולי, מצביע למעשה על "מלחמת מוחות" שליוותה כמעט כל פרט ופרט במאבק שבין שני המחנות. בשניהם ניסו תמיד לחזות כמה מהלכים קדימה, ולקדם או להפתיע את היריב כדי לקצור הישגים.

אבל חלק נכבד מהמאבק התנהל מעל הבמה. אף מחנה לא נשאר חייב תשובה לשני. השיא היה ב"ליל הסכינים הארוכות" אור ליום אתמול: נאומו של שרון גרר "קונטרה" מיידית של שמיר, ונאומו של לוי – תגובה מיידית של ארנס.

□□□

להפיל אותו לקרשים

היום השני למהלך הוועידה (יום ג') היה מרתק ביותר: ביום זה התנהל מאבק האיתנים בין בני בגין לבין אריק שרון.

בגין הבן הציג בראשונה את תעודת הזהות הפוליטית שלו, כדי להוכיח שאיננו מוצנח מלמעלה, ואינו מבקש את "המלוכה" בזכות היותו בנו של מייסד התנועה. הוא זכה לשפע של אהבה ממיגוון רב של צירים, שלרבים מהם הזכיר את הליכות אביו.

אך כיוון שכעבור שעות אחדות עמדו להיערך הבחירות ליו"ר ועדת המנרטים, ביקש שרון את רשות הדיבור. כמו קודמו, הציג אף הוא ביוגרפיה. דומה, כי איש לא חשב אפילו לערוך השוואה בין תולדות החיים של שני האישים, ולא רק משום שבגין צעיר משרון בכ־15 שנים. שכן, סיפור חייו של שרון משתרע על כרכים רבים. בעיני רבים, הוא חזר להיות "אריק מלך ישראל" עם התחבושת המפורסמת שעטפה את מצחו במלחמת יום הכיפורים.

צירים רבים התרשמו לאחר נאומו, כי אם יתנו ידם להבסתו של שרון – למעשה יפילו אותו אל הקרשים, וזה אינו מגיע לו. לכן, שרון נהנה בעצם משני העולמות: תמיכת מחנהו ומחנה לוי מכוח ההסכם, ותמיכת צירים נוספים ממחנה היריב, מכוח תחושת האהדה.

תחושה זו היתה כה חזקה, עד שאפילו כאלה שקודם לכן הריעו לבני בגין וראו בו יורש לאביו, תמכו בשרון.

צריך לציין, שאפילו יצחק שמיר עשה הבחנה ברורה בין לוי לבין שרון. אור ליום אתמול, אחרי הפיצוץ, היפנה שמיר את עיקר טענותיו כלפי לוי. לדבריו, היה שרון מוכן להתפשר פה ושם, אך לוי מנע בעדו. זו היתה הסיבה, שבאחד הרגעים הלוהטים קרא ד"ר באדר, זקן חברי התנועה, לשרון: "היכן ה'בוס' שלך?"

אבל למרות מה שנראה כ"פרופיל נמוך" של שרון, בצילו של לוי – האמת היא, שהיה זה מהלך טקטי מתוכנן היטב מצידו של שרון. בשלב זה, היה נוח לו להיות "מספר 2" של לוי.

□□□

עתידו של בני בגין

מדוע, בעצם, זינק בני בגין אל הזירה?

להלן כמו־מונולוג שלו, המורכב מדברים שהשמיע במעמדים שונים בפרוזדורי הוועידה:

"ביום חמישי כשבוע שעבר, בצהריים, נעשה מעשה שמבחינה תנועתית־ציבורית ראיתיו כחמור. שני חברים (שרון ולוי) עשו יד אחת והציגו למעשה אולטימטום בפני ראש התנועה (שמיר). המסר שלהם היה: תקבל הסכם על־פי תנאינו, ואם לא – לא ניתן לך להיבחר.

"החלטתי, שאם לא תהיה הידברות בין המחנות, ייתכן שאיאלץ לתרום להידברות על־ידי קבלת תפקיד פומבי בוועידה.

"ביום שני, למחרת פתיחת הוועידה, נקטתי יוזמה. כיוון שאין הסכם כולל, הצעתי, בשלב ראשון, לפתוח את הוועידה בצורה מוסכמת. הרעיון שלי היה זה: להציע לשמיר וארנס למנות את יורם ארידור, המוצהר כאיש־שרון, כיו"ר מוסכם של נשיאות הוועידה.

"זה לא היה פשוט לשכנע את שמיר וארנס להסכים למועמדות של מועמד מחנה היריב. אבל דן מרידור ואני הפצרנו בהם עד שנעתרו. באנו עם אותה הצעה לדוד לוי. לצערי הרב הוא סירב. אמרנו לו: דוד, אנו מציעים כמועמד מוסכם של יו"ר הנשיאות, איש שלך. תשובתו לנו היתה: 'אני רוצה הסכם כולל על כל ההכרעות שצריכות ליפול בוועידה'. דן ואני אמרנו: הסכם כולל אי־אפשר להשיג. הבה ונצעד צעד אחרי צעד. הוא השיב: 'כאן תופעל נגדי שיטת הסלאמי'.

"בכך הושם הקץ על המאמץ האישי שלי. ואז החלטתי להתמודד על ראשות ועדת המנרטים – עליה חשבתי אומנם כבר לפני ימים אחדים, אך הייתי נמנע מכך אילו היתה מתקבלת ההצעה בעניין ארידור.

"האמנתי, כי אם אבחר כיו"ר, אוכל לגרום לכך שיושג הסכם על הרכב ועדת המנרטים. ועדה מוסכמת תיפתח פתח לסיום מוסכם של הוועידה. התוצאה ידועה."

האם יפרוש עתה מפעילות? נשאל בני בגין. הוא אינו משיב תשובה ישירה לשאלת ידידיו. דרכו בעתיד תנוהה, כך אמר, לפי "מיגבלות אישיות". סתם ולא פירש. דבריו נאמרו שלשום, לפני פיצוץ הוועידה. ידוע, כי כמה ח"כים צעירים של "חרות", התבטאו באחרונה כי אם הנהגת "חרות" תעבור לידיו של שרון, הם עשויים לפרוש ממנה. אבל עתה, כאשר המצב הוא מעורפל, תורו הפניות לבגין הבן להטות כתף בניסיון להציל את התנועה מפילוג.

"עם שרון נגיע כולנו לגיהנום" – אמר לוי אחרי מלחמת לבנון

האם תיפתח "תיבת פנדורה" בעקבות המצב הנוכחי שנוצר ב"חרות"?

אולי כן, ואולי לא. אבל אדם הנושא במישרה ציבורית נכבדה, שאיננו נימנה על הליכוד, הצביע על רישום המצוי בידיו, והמפרט שיחה שנערכה בינו לבין לוי, זמן קצר לאחר המלחמה בלבנון.

באותה שיחה תקף לוי את מהלכיו של שרון כשר הביטחון, הוא שאל את אורחו (השם שמור במערכת), כיצד ניתן לבלום את שרון. "עם שרון", כך מצוטט לוי ברישום, "נגיע כולנו לגיהנום..."

שרון מצידו קבע לעצמו כלל בנושא לבנון: "הנושא שנוי במחלוקת. אין דבר אחר בכל מלחמת לבנון שלא היה ידוע. יש לי כוח לעמוד מול כל המלעיזים. בעוד כמה שנים ייפתחו הסטנוגרמות [illegible]

המשפחה לוחמת

צירים התחננו לפני בני בגין: "שאבא יכתוב מכתב, שיטלפן..."

ציר: "תגיד לאבא, הוא יזכור אותי, את הילדים שלי רציתי להקריב למענו" ★ בני בגין: "אעשה כמיטב יכולתי, אבל יש גבול ליכולתו של אדם"

מאת **רונית ורדי**

אולם רחב בגני התערוכה. אלפיים איש על כסאות פלסטיק, במה בכחול לבן, דגלי המדינה. לילה, מאוחר מאוד. הנשיאות על הבמה. אנשי המטות מסתובבים בחדר עם מכשירי קשר פתוחים, שתולים ליד קבוצות מוגדרות. מתחת לבמה המרכזית, בצד ימין, ממוקמים צעירים ממחנה לוי. גברים, צעירים, עדות־המזרח בעיקר. ישראל של אחרי 77', המהפך שתנועת־החרות, כנראה, לא רוצה להביא על עצמה.

משהו באוויר אומר שהגיע הרגע. קשה להסביר. רוצים הצבעה צועקים באולם. שריקות, רעש, השתלטות מהירה של הקהל על הבמה. דוד מגן, ח"כ, ראש־עיריה, קצין מילואים, איש חזק, נבחר בתוך שתי דקות לנשיא החדש. הוא עולה על הבמה, משליט סדר, קובע סדרי עבודה. שרים את התקווה.

ככה זה קרה בגני התערוכה, בוועידת חרות. מבחינה מסויימת, אפשר להסתכל על זה כמו על דוגמה, או על חזרה גנרלית ליעד חשוב יותר. משבר מנהיגות, תחושת קיפוח אמיתי, הידרדרות לפיצוץ. הקהל רוצה אבא, והנה זה בא, במהירות.

□□□

הם הרסו לי את התנועה

אחר־כך, בלובי המקומי, צפוף מאוד. אנשים המומים מסדרים את עצמם במעגלים סמיכים, סיגריות, עשן. מתפשים עיתונאים לראיונות־בזק. שמועה רודפת שמועה. צעקה: יש כאן רופא?

מה עם דקל?

מה קרה לאריק? מה קרה לאריק?

שניים התעלפו, שלושה התעלפו, ניירות עיתון מפוזרים על הריצפה, פחיות מיץ ריקות. על משקוף הדלת של האולם, שבו נהגו להתכנס אנשי מחנה לוי המורחב, נשען איש צעיר, קומה נערית, תגובות שקטות, נבוכות במידה מסויימת. בני בגין. הוא מוקף אנשים בצפיפות. חם לו, חם להם.

שאבא ישלח מכתב עכשיו, מישהו אומר לו. בני, אתה שומע? ששלושתם (שמיר, לוי, שרון) יילכו הביתה! אני אקריב את החיים שלי, בני, אתה שומע? אני אקבור אותם פה, בני... הם הרסו לי את התנועה.

בני: אני מעריך שאין לי את הכוח לעשות את מה שאתם מבקשים, יש לי רק עשר אצבעות, אני לא אוכל להשתלט על העניינים כמו שצריך.

אבל בני, אבא לא יכול לעשות שיחת טלפון?

בני בגין: חבר'ה, תהיו מציאותיים. תאמינו לי, אני שומע אתכם, אני יודע שאתם מדברים מלב כואב, ניסיתי אתמול (בהתמודדות מול שרון) ולא הסתייע בידי.

בני, אתה שומע? אומר איש בן 50, שיער לבן, בגדים אפורים. בני, רציתי להקריב את הילדים שלי למענו, תגיד לאבא.

העיניים של האיש מתמלאות דמעות.

בני, תגיד לאבא, הוא יזכור אותי, את הילדים שלי רציתי להקריב. האיש מוריד את הראש, תירגע, אומרים לו. האיש עוזב את המעגל.

בני: (קר רוח) זה לא יילך ככה. אני אעשה כמיטב יכולתי, אבל יש גבול ליכולת של אדם במצב נתון.

בני, צועק עליו מישהו, מחפשים אותך דחוף.

בני בגין נפרד במהירות מהסביבה, אך בצעדים מהירים אל שמיר ארנס, שמקיימים עכשיו מסיבת־עיתונאים.

תהיו בשקט! הוא צעק, אתם לא מתביישים? השתתקו.

□□□

בפתיחה עוד האמינו שייצאו בשלום

את הסיפור על ועידת חרות אפשר להתחיל במאבק המאסיבי שניהל דוד לוי לקיומת, לאחר דחייה בת חמש שנים. צריך אולי להתחיל באירוע שבו התפרצו אנשי לוי אל בימת הנשיאות, במרכז חרות לפני כחצי שנה. מישהו היה צריך להבין כבר אז את מה שלוי הגדיר כהתפתחות היסטורית טבעית, גם אם בלתי רצויה לדור המייסדים ובניו, המכונים "נסיכים". הזרם השלישי בתנועה, הארץ־ישראלי, אמא־אדמה של אריק שרון, הלך עם התהליך והחל השבוע לאסוף את הפירות.

הנסיכים

● דן מרידור ובני בגין בוועידה. (צילום יוסי רוט)

ועידת חרות נפתחה ביום ראשון בלילה, בבנייני האומה, ירושלים.

שבע וחצי, הקהל בפנים ובחוץ. הדלתות סגורות, אי־אפשר להיכנס. מכות, דחיפות. רמז ראשון למה שעתיד להתרחש.

על הבמה המרכזית מדבר נשיא־המדינה על סמלים. הערב התמוסס בשרשרת נאומים אין סופיים. האשכנזים המבוגרים ישבו בשורות הקדמיות. כל השאר, כלומר אנשי מהפך 77', בשורות אחרות. רוחו של בגין היתה שם כתור אבא.

בשלב זה שררה אופטימיות יחסית. יהיה מאבק, אבל כולם יחזרו הביתה בשלום. לא יכול להיות, חשבו בקהל, שדוד יממש, או יצטרך לממש את רמזיו. בירושלים התקשה הקהל לקחת בחשבון, שמדובר במלחמה לחיים ולמוות, עם חוזי־חיסול הדדיים לעתיד לבוא, אם להשתמש בטרמינולוגיה הרותניקית עכשווית.

למחרת, בוקר ראשון בגני התערוכה בתל־אביב, הישיבה לא נפתחת. צהריים, והישיבה לא נפתחת. לפי התוכנית המקורית אמורות להתקיים שתי הצבעות מהירות, אחר־כך נאום של השרים לוי ושרון, מנפלאות משרד־השיכון, ואופיה, ביטחונה וכלכלתה של המדינה היהודית בארץ־ישראל השלמה. שתי ההצבעות הנ"ל הן פריטי ההספק היחידים של הוועידה.

□□□

מטון פרוע עד שקט מעורר רחמים

לוי מכנס בצהריים את פעיליו לפגישת חימום. מאות אנשים, מצלמות טלוויזיה, האנשים מתרגשים. מה אני כאן? הוא אומר ורומז ליחס הניתן לו מהמחנה האחר, נטע זר אני?

מאוחר יותר בערב, בכנס משותף עם שרון, יפוצץ לוי את האולם. הוא ירעד פיסית. מרהים עד כמה הוא מסוגל לשנות את סיגנון דיבורו. מטון פרוע עד לשקט מעורר רחמים, למשל. שרון, שבחר להופיע עכשיו בפרופיל נמוך, מוצג כת.פ. של לוי עם זכויות מיוחדות. ביום שבו התפוצצה הוועידה, צעק מישהו אל שרון, איפה הבוס שלך?

באותו יום יצטרך שרון לענות על חכמה לשאלה של משה קצב. שרון יסתכל למטה, יראה את לוי מהנהן בראשו, ויענה לקצב בחיוב.

לפנות בוקר יכריזו רוגי מילוא בפני קומץ גייסי קולות סקרניים על ניצחון הספרדי שלו (משה קצב) על הדוקטור האשכנזי של מחנה לוי(בן־אלישר). הדוקטור במודגש, למרות התבטאויות מאוחרות יותר בנוסח "היום חיסלנו את הדוקטור (בני בגין), מחר נחסל את הפרופסור" (ארנס). היו שהתייחסו אז למועמדים כאל בשר־תותחים לניסיון. רק מאוחר יותר, כשהוועידה התפוצצה, הוכחה חשיבות העמדה שקצב זכה בה.

יום שני לוועידה. הלובי דחוס כמו בריכת־שחייה. בלילה מצליחים להצביע על תפקיד יו"ר ועדת המנדטים. ועדה שבסמכותה לצרף כמאתיים צירים לוועידה, כ"תיקון עיוותים". שרון מול בני בגין היה הבייבי־פרוייקט שלה. ההמשך ידוע.

□□□

מחנות לוי ושרון מציגים קשר דם

לילה, לקראת חצות אצל מחנה שרון. שולחן גדול במרכז החדר, עשרות פעילים סביבו. אריק בראש. שמועה על ניצחון מעלה אקורדיון, עם ישראל חי, היי... אריק שותק. ראשו מונח על כף היד. דיווח נוסף מספירת הקולות, ואריק אומר: עכשיו הרועה הקטנה מן הגיא. שירה בציבור. עכשיו מעל פיסגת הר הצופים. נשיקות לאריק. אחת וחצי. שיירת אנשים מתפרצת לחדר. גדעון גדות ליד האוזן של שרון. אריק מלך ישראל ... אל תשידו את זה, שרון מבקש. להירגע.

עוד חצי שעה. ישראל כץ, עוזר השר, מגיע סמוק לחיים. למעלה ממאה קולות הבדל. עוברים לאולם המרכזי. לילי: נו, בנות, היה כדאי לחכות? היא אומרת לפעילות.

רייסר מגיע. מחנות שרון ולוי מציגים קשר דם. התקווה.

דודו אפל, קבלן, מראשי מחנה לוי: רבותי, ללכת לישון.

אנשים: מה נלך, כבר צריך לקום לעבודה.

אפל: אין עבודה, מחר כולם בעשר כאן.

עשר, אחת־עשרה, שתים־עשרה חלפו ביעף, וכלום. קהל: הם נלחמים על הכיסאות, ואנחנו עוזבים את הילדים בבית. תתביישו לכם הביתה כולם!

מאות ידיים באוויר, מגן נשיא חדש

קשה להעריך כמה צירים תלויים כלכלית בפעילותם הפוליטית. סביר להניח שמאות רבות. אם לוקחים בחשבון שכל ציר מביא גם את הרעיה שלו כצירה, אפשר להתחיל לספור את הסיבות לרביצה בגני התערוכה.

לילה רביעי, בלי אבא. האולם דחוס, הצעת ההחלטה מסתבכות, השמיריים מנסים לדחות, שלל פטנטים של דחייה מוצג לראווה, אנשים מתפוצצים, יש מי שדואג לטפל בהם בשלב זה. עשרות עומדים על הכיסאות, מכשירי־הקשר מטרטרים, האנשים קרבים אל הבמה המרכזית, צפוף, מכות, משה קצב יורד מהבמה, מישהו מקבל הוראות מלמטה, צועק למיקרופון: רוב הנשיאות החליט על המשך הישיבה, בלי קצב? מי בעד פיטורי משה קצב? ים של כפות ידיים, אצבעות מתוחות.

מי בעד אלי בן־אלישר?

הידיים מתחילות להתרומם, אבל מתברר שבן־אלישר נעלם.

מי בעד דוד מגן? ח"כ דוד מגן עולה לבמה. מאות ידיים באוויר. מגן נשיא חדש. רעשים כבדים עולים מהבמה, כמו רעש של רעידת אדמה, או משאיות כבדות בנסיעה, כמו רעמים.

דוד מגן: אנחנו ממשיכים בדיון. מי בעד ההצעה של אריק שרון? הידיים למעלה, האולם נראה מסודר יותר. כעין רגיעה יורדת על העם. מפנים אנשים מקירבת הבימה, שרון שותק, ידיים שלובות. לילי שותקת. הקהל: דודו דודו. בעוד דקות אחרות, כך מודיע היושב־ראש החדש, תתכנס ועדת המנדטים לעבודה. מחר בתשע המשך הדיונים. הזרם נדחף מבפנים החוצה. מישהו מתחיל לשיר התקווה.

דוד מגן: אני מבקש להתנצל בפני חברי הוועידה. אני יו"ר חדש ועוד לא מכיר את הכללים. לא נוכל לנעול את הישיבה בלי התקווה. ובפאתי מזרח קדימה, כל ההיסטריה קופאת. מחיאות כפיים. מישהו צועק: להכין את הפרוטוקול!

□□□

אלימות יפה, עדינה, אינטלקטואלית

שמיר חוזר לאולם, אריק ולוי אינם. מכות. שמיר הביתה! שמיר טוען כי שרון הסכים להצעת שטרית, להפוך את כל צירי הוועידה לחברי מרכז, מה שפוגע משמעותית בלוי.

שרון נכנס לאולם. צעדים כבדים, הגוף מוטה קדימה, עצבני. הוא עולה על הבמה. אריק! אריק! ומקבוצה אחרת: בוזו! מכות בתחתית הבמה, אריק צועק למיקרופון: יוסף! יוסף! תפסיק עם זה! מה איתך?

שרון: אני פונה אליכם להימנע מאלימות, זו עם השפה היפה, העדינה, האינטלקטואלית (מתכוון לשמיר ארנס) ואני מסתייג באותה מידה מאלימות אחרת.

דקל צועק: מה אתה מציע אחרי ההטפה שלך?

קצב אומר משהו לשרון. שרון: תן לי לדבר. באתי הנה להרגיע, לא נטלתי חלק באף אחד מהדברים שהיו כאן משני הסוגים. אני מסיר את הצבעתי, מתפטר מהתפקיד.

שרון מפלס דרך החוצה. מי שראה את פניו של לוי ברגע ההודעה טוען שהיא באה עליו בהפתעה. אריקו נלחצים אליו, אל תבגוד בנו אריק אל תלך, אריק אתה לא יוצא, אתה לא יוצא...דוד לוי מציע על הבמה לדחות את המשך הוועידה בכשבועיים. הצעתו לא מתקבלת. הבלגאן נמשך בצורות שונות, הוועידה נדחית לתקופה קצרה.

לוי: זו היתה ההצעה שלי.

חיים מלינק, ציר מתל־אביב: מה הפלא שבגין לא יוצא מהבית?

הבחירות בצרפת: מיטראן שוב לא ישלוט לבדו

כל הסקרים מנבאים נצחון מכריע למפלגות הימין בבחירות שייערכו מחרתיים – ואז תיווצר "רפובליקה בעלת שני ראשים": נשיא סוציאליסטי מזה – וראש ממשלה ימני מזה

מאת **אדווין איתן, כתבנו בפאריז**

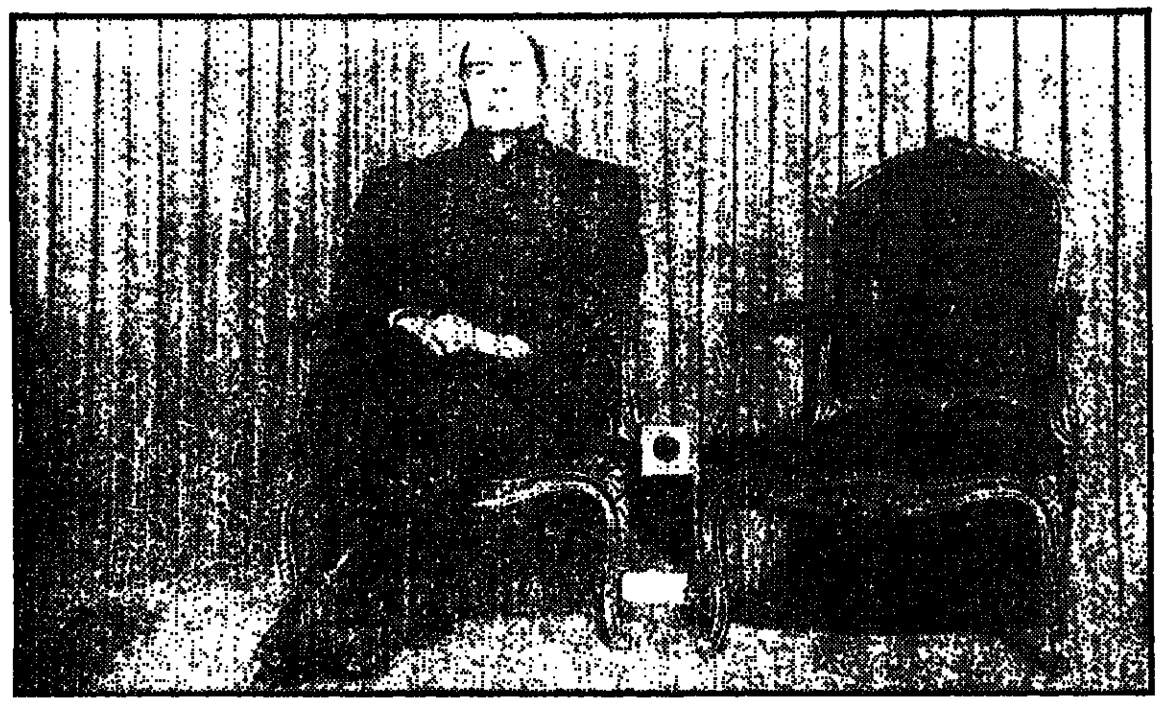

הנשיא מיטראן: מי יישב בכורסה לידו? (צילום: תיירי אורבאן – סיגמה)

לפני כמה ימים, נערך טקס בבית־העיריה של ליל, צרפת. הנשיא פרנסואה מיטראן ישב שם על כורסה גדולה, מרופדת בקטיפה אדומה. היא ניצבה על במה מוגבהת ונראתה ככס־מלכות. ליד הנשיא ניצבה כורסה דומה, כאילו ציפתה למי שיבוא לשבת עליה. בעיני מיליוני צרפתים, שצפו באירוע בטלוויזיה, זה נראה כסמל למה שצפוי לצרפת אחרי הבחירות הכלליות, שייערכו ביום א': מיטראן יישאר על כס נשיאותו, קרוב לוודאי עד סוף תקופת כהונתו ב־1988, אבל הוא יצטרך להתחלק בשלטון עם ראש ממשלה המשתייך לאופוזיציה.

ניתור לחושך

בצרפת נוהגים לומר, שליבו של הצרפתי הוא בשמאל, אבל ארנקו הוא בימין – ובהתאם לכך הוא מצביע בדרך כלל. כל סיקרי רעת־הקהל מנבאים, כי מחרתיים, כאשר צרפת תבחר פרלמנט חדש, יצביע רוב בעד הימין, אשר יזכה, לפי התחזיות, בכ־300 מושבים מתוך ה־577 שמונה האסיפה הלאומית. ואילו הסוציאליסטים יקבלו לכל היותר 30 אחוזים מקולות הבוחרים ופחות מ־200 מושבים בפרלמנט. כל הסקרים, שתוצאותיהם פורסמו, נערכו לפני שפרץ משבר בני־הערובה הצרפתים בלבנון, ורוב הפרשנים סבור, כי בימים האחרונים חל סחף נוסף בשיעור התמיכה בסוציאליסטים.

ואולם, חרף הנצחון הברור הצפוי לאופוזיציה הימנית, ההתמודדות ביום א' לא תביא בעקבותיה יציבות. רוב הצרפתים כבר מכנה את הבחירות האלה "ניתור אל החושך", אשר יוליך את צרפת אל תקופה של אי־וודאות פוליטית ויעמיד במבחן קשה את מוסדותיה החוקתיים. לא תיתכן השוואה עם המצב בישראל, שבה יכלו השמאל והימין להגיע להסכם לכינון קואליציה ביניהם. בצרפת, על פי חוקה – שקוויה התוו על־ידי הגנרל דה־גול כדי שתתאים לדמותו ההיסטורית – הנשיא הוא למעשה שליט יחיד; לפחות להלכה, נתונות בידיו יותר סמכויות מאשר לעמיתו האמריקני. האפשרות של כינון פרלמנט, הנשלט על־ידי האופוזיציה, פשוט לא עלתה בדעתו של דה־גול. וזה מה שיקרה ביום א'.

המצב, הסבוך בלאו הכי, מסתבך עוד יותר נוכח מה שקורה באופוזיציה. גוש המרכז־ימין מפולג עמוקות: הוא מורכב משתי מפלגות עיקריות בלבד – "ר.פ.ר." הניאו־גוליסטית ו"יו.ד.אפ." הליבראלית – אבל יש לו שלושה מנהיגים, בעלי שאיפות סותרות ומתנגשות.

"מעל לפוליטיקה"

אחד מהם, ריימון באר, שנודע כ"אדם הלא־פופולרי ביותר בצרפת" כאשר כיהן כראש ממשלה בשנים 1976־78, בימי נשיאותו של ואלרי ז'יסקאר ד'אסטן – הצליח בצורה מרשימה להפוך את המגמה. הופעתו, דיבורו השקול וטענתו, שהוא "מעל לפוליטיקה", הפכו אותו לדמות אבהית ומעוררת־אמון. על פי הסקרים, לו היו נערכות עכשיו בחירות לנשיאות, הוא היה גובר על כל מועמד אחר. ללא מנגנון מפלגתי וכשרק כתריסר צירי־פרלמנט תומכים בו, באר בן ה־61 ניהל בחודשים האחרונים מסע נמרץ נגד "דו־קיום" בין נשיא סוציאליסטי ופרלמנט בעל רוב של המרכז־ימין. באר רוצה, שבמקרה של נצחון הימין בבחירות מחרתיים, יתפטר הנשיא מיטראן וייערכו מייד בחירות לנשיאות.

גורמי אי־הוודאות, הצפויה בצרפת אחרי הבחירות נעוצים ברובם בניגוד האינטרסים בין ריימון באר לבין שני מנהיגי האופוזיציה האחרים – ראש עיריית פאריז, ז'אק שיראק,

(המשך בעמוד 26)

המועמדים, ישראל והיהודים

קיים קונצנזוס בלתי־כתוב בין שלוש המפלגות הגדולות בצרפת ביחס למזרח־התיכון. במונחים כלליים, הוא מבוסס על תמיכה בישראל ומתן ערובות לקיומה הבטוח. כל שלוש המפלגות גם תומכות, במידה שונה זו מזו, בכינון מדינה פלשתינית "לצד ישראל".

שלוש המפלגות – המפלגה הסוציאליסטית, "ר.פ.ר." הניאו־גוליסטית ו"יו.די.אפ." הליבראלית – צפויות לקבל בבחירות ביום א' יותר מ־80 אחוזים מהקולות ו־85 אחוזים מהמושבים באסיפה הלאומית.

גם במסגרת הקונצנזוס, קיימים הבדלים עמוקים בין המפלגות, ובמיוחד בין העומדים בראשן, בגישתם הריגשית והאינטלקטואלית כלפי ישראל והיהודים.

סיפורים קצרים יעזרו בתיאור האישי:

● אחרי הפיצוץ בבית־הכנסת ברחוב קופרניק בפאריז, שבו נהרגו ארבעה בני־אדם, אמר ריימון באר: "אנו מביעים צער על נפילת הקרבנות, ובכללם שלושה צרפתים חפים־מפשע". באומרו "חפים־מפשע" הוא התייחס לשלושה לא־יהודים, שעברו במקרה ליד בית־הכנסת בשעת הפיגוע.

● ז'יסקאר ד'אסטן התוודה אחרי ביקורו הראשון בישראל, לפני שלוש שנים: "לא תיארתי לעצמי את יישראל כפי שהיא. לפני כן חשבתי שהיא דומה יותר למונטה־קארלו". הנשיא־לשעבר "צפה" בישראל לפני שש שנים, בעת שביקר בירדן והביט במשקפת מעבר לגבול.

● ז'אק שאבאן־דלמאס, שמאז ומתמיד התחבר עם ידידים יהודיים ואשר ניסה, בהיותו ראש ממשלה בימי נשיאותו של ז'ורז' פומפידו, לנקוט קו יותר פרו־ישראלי, התוודה לא מכבר, כי מעולם לא ידע, שקיים קשר בין ישראל והציונות...

● ז'אק שיראק, אשר כראש עיריית פאריז ניהל מדיניות פרו־יהודית, וכמועמד של האופוזיציה חיזר בלהיטות אחרי בוחרים יהודיים, צוטט בעיתון הצרפתי "ליבראסיון" כמי ששאל את אחד מעוזריו, במהלך ביקורו הראשון בישראל: "אולי מישהו יסביר לי, מה זה האוכל הזה המכונה כשר?"...

שיראק ידוע בקשריו ההדוקים עם עיראק, ובמיוחד עם נשיאה, סדאם חוסיין.

● מנהיגים סוציאליסטיים רבים לוקים גם הם, כמו מנהיגי האופוזיציה, בחוסר ידע על ישראל והיהודים. הנשיא מיטראן הוא שהתחיל אישית ב"מסורת" הביקורים בישראל. קרוב לוודאי, שבלעדי מיטראן ליד הגה השלטון, היתה מצטננת מקצת מההתלהבות הפרו־ישראלית גם בקרב הסוציאליסטים.

לקראת הבחירות ביום א', חיזרו כל המפלגות אחרי הבוחרים היהודיים – אפילו הקומוניסטים ו"החזית הלאומית" הימנית־קיצונית של ז'אן־מארי לה־פן.

מצב של דו־קיום בין נשיא סוציאליסטי וראש ממשלה מן הימין יועיל, קרוב לוודאי, לקידום מדיניות פרו־ישראלית. שגריר ישראל בצרפת, עובדיה סופר, מקיים קשרים מצויינים עם מנהיגי כל המפלגות, במיוחד עם הסוציאליסטים וז'אק שיראק, והוא יוכל לפעול לקידום האינטרסים הישראליים ברפובליקה הזו, בעלת שני ראשים.

בשופר-סל
רכזו קניותיכם בשופר-סל
ב- VISA או ב- כלשק
על קניה מ-50 ש"ח ומעלה
שופר-סל

„היא למדה בנווה־תרצה עברית וציונות; כבשה את לב האסירות והפכה למנהיגה בבית־הסוהר"

– כך מספרת רעיה אפשטיין, שהיתה מנהלת „נווה־תרצה" ★ „נדיה לא הסתירה את החרטה שלה על המעשה שעשתה; ראיתי אותה מתייסרת ★ היא היתה חרוצה, ממושמעת, תורמת ★ כתבה הלחינה, שרה וחיברה מחזה על חיי הכלא ★ הכניסה אווירה של נינוחות ורגיעה" ★ בזמן מלחמת יום־הכיפורים סרגה נדיה כובעי־צמר לחיילים וקיפלה תחבושות ★ במיכתב מהכלא כתבה: „הרבה דברים סיפרו לי קודם, לחלק האמנתי ולחלק לא; אבל למדתי כאן שיש עם ישראלי ומגיע לו לחיות בארצו"

אוזן קשבת

מפינקסה של שדרנית ● מאת עדנה פאר

זוהי כתבה שניה בסדרה על המחבלת נדיה בראדלי.

שעת הספירה. האסירות ממהרות לתאים והדלתות ננעלות עליהן. נדיה מאחרת קצת, אך הסוהרת אינה גוזפת בה. אי־אפשר שלא לחוש שקרה משהו ב„נווה־תרצה", מאז הצטרפה נדיה ל„דיירות" הכלא. קצב החיים המזדחל כאן בעצלתיים כמו הואץ, כאילו יש בשביל מה למהר. לא עוד אותם מבטים כהים של נשים ונערות אטומות־מבט. יותר חיוכים. „יש בשביל מה לחיות גם כאן". מפרגנים לה, לנדיה, אם כי הלשונות הרעות לוחשות ש„יש לה פריווילגיות", שנדיה בעצם „מנהלת את הכלא, ועל פיה ישק דבר". אומרים שהיא „מפילה כל יום את החומות", שלזכותה נרשמו הקלות מרחיקות־לכת בחיי האסירות, שיש לה השפעה עצומה על המנהלת...

את מנהלת „נווה־תרצה", רעיה אפשטיין, הכרתי עוד קודם כאשה אנושית וטובת־לב, אך קשוחה ומחמירה במה שנוגע לשמירה על תקנות בית־הסוהר. בכל פעם שמזכירים את נדיה, עולה נהרה על פניה. במגירת השולחן במישרדה היא מחזיקה תצלום מוגדל של המחבלת היפהפיה, שמחה לשלוף אותו בכל הזדמנות, כאם המתגאה בבתה. „ביום שהגיעה נדיה לכלא", היא נזכרת, „הסתכלתי בעד החלון, וראיתי שפאריס הגיעה לנווה־תרצה! בשער הכלא נכנסו שלוש בחורות יפהפיות, נדיה, מרלן ואוולין. לבושות במיטב האופנה. התיסרוקות סטייל ספרי־צמרת בפאריס. הבושם שהדיפו — המלה האחרונה. משלושתן בלטה נדיה בגימנסיה, בעדינות שלה, בתבונתה.. ידעתי על מה נכלאה, ולא השתחררתי מהחרדה ומהכאב של מה היה עלול להיות אלמלא נתפסת והיתה מצליחה במשימת הפיצוץ שלה. ידעתי גם שמר־צונה הטוב שיתפה פעולה עם החוקרים. המידע שמסרת מנע אסון, וסייע רבות לשירותי הביטחון. מהר מאוד למדתי שנדיה שונה מהרבה מחבלות אחרות הכלואות אצלי. היא לא הסתירה את החרטה שלה על המעשה. ראיתי אותה מתייסרת. היא למדה בכלא ציונות, למדה במהירות עברית, קראה עיתונים, התעניינה במתרחש. בחוכמתה ובקסם האישי שלה, כבשה די מהר את האסירות האחרות. ביחס לסגל — היא תיפקדה יפה. מהרגע הראשון היתה אסירה ממושמעת, חרוצה, תורמת".

● **מדוע לא גרה כמקובל באגף הנפרד של המחבלות?**

„אני לא ראיתי בה ערביה כמו כולן... היו לי שיקולים משלי.. שיקולים טאקטיים ביטחוניים. במשך הזמן ראיתי שטיב הקשר שלי איתה הוא כזה שאני יכולה לנצל אותה כמנהיגה חיובית בבית־הסוהר. עם נדיה יכולתי לשבת ולשוחח, לנתח מצב של התנהגות אסירות אחרות, לנתח תופעות של התפרעות בכלא ולקבל מידע והסבר מה הרקע לכך".

● **היא היתה „שטינקרית"?**

„לא. היא שיתפה פעולה, אבל לא הלשינה על אסירות אחרות. היא ידעה להרגיע את האסירות, עזרה לסוהרות בעבודה, השליטה אווירה של נינוחות ורגיעה. אסירה מתוחה ומצוברחת, תמצא תמיד אוזן קשבת אצל נדיה, וכך נמנעות התפרצויות. היא עזרה ליצירת שקט ומצב־רוח טוב בין החומות. נדיה הכניסה

מנהלת הכלא: „אני לא ראיתי בה ערביה כמו כולן...יכולתי לשבת איתה ולשוחח, לנתח התנהגות של אסירות אחרות, תופעות של התפרעות ולקבל הסבר על הרקע"

תיאטרון לנווה־תרצה ונגינה על גיטארה, וכתבה מחזה עם הבנות על חיי הכלא. היא מוסיקאלית מאוד, כותבת ומלחינה, יש לה קול נהדר. היא מחוננת בכל המעלות שאדם יכול לחשוב עליהן. האסירות ניסו לחקות אותה. נדיה הביאה לי הרנסאנס לנווה־תרצה. נוצרה אווירה של חגיגה בכלא".

באותם ימים נראה היה ש„נווה־תרצה" לובש חג וצבע וקולות צהלה. האסירות טורחות בקישוט תאיהן, מקפידות בלבושן ובתיסרוקותיהן. הצרחות האופייניות כל־כך לכלא נשים נעשו נדירות יותר. והכל „מפני שנדיה"... „אפילו לא איכפת לי לנקות את הפרוזדור", אומרת אסתריקה, אסירה בעייתית, הר־געש של עצבים (גניבות, סמים, זנות), „אני עושה זאת מפני שנדיה". שתי המלים האלה מהלכות קסם על האסירות: מפני שנדיה אמרה... מפני שנדיה אוהבת... מפני שנדיה לא אוהבת...

אסתריקה היתה האסירה הראשונה שהעזה ופרצה את חומת האיבה וההתעללות שהקיפה את נדיה ואת אחותה מרלן בחודשים הראשונים לשהותן בכלא: „הן היו סגורות לגמרי לפני המשפט. בודדו אותן אחת מהשניה. יום אחד אני רואה את חוות (אסירה) עומדת ליד האשנב של התא של מרלן ואומרת לה: 'אם את רוצה להגיד משהו לאחותך לפני המשפט, אני אעביר לה'. מרלן כתבה פיתקה ונתנה לה בשביל נדיה. פתאום אני רואה שחוות הולכת אל ורד הסוהרת. תיכף קלטתי מה הולך. הבנתי שהן עושות יד אחת נגד המחבלות... אני הולכת אחרי ורד הסוהרת, ומה אני רואה, שהמכתב של מרלן לא מגיע לנדיה אלא ישר למישרד. כאב לי נורא. הלכתי למרלן, ואמרתי לה באשנב: 'תזהרי כל המכתבים שלך לנדיה הלכו כולם למישרד, וזה ישמש עדות נגדך בבית המשפט'. חשבתי לעצמי: חבלניות — חבלניות, את העונש שלהן במילא יקבלו, אבל ככה לעשות להן?! אפילו לא ידעתי בדיוק מה זה חבלניות, ידעתי רק שבאו לעשות רע, לנקום במדינה.. אחר־כך פתחו להן את התאים, ואני באתי לשבת איתן. נורא רציתי להיות איתן, אני חושבת שבגלל הבגדים... היו להן בגדים נורא יפים, ואני נורא אוהבת בגדים. אני רואה אצלה שמלה ועוד שמלה ועוד אחת מקסי... הוקסמתי. או עוד הירשו להן תיסרוקות שלהן, כי הן היו לפני משפט ושייכות לביטחון. נורא קינאתי. גם היום אני מקנאה בנדיה, אין אחרת. יש בה דברים שכולם אוהבים. מי שמכיר אותה לא יכול לעזוב אותה. יש לה דברים בנשמה שלא מוצאים אפילו אצל אנשים בחוץ. תמיד אפשר לשוחח איתה, היא מסבירה לי הכל על החיים, לימדה אותי המון תרבות. איך להתנהג עם אנשים, איך לא לצעוק כמו בארברית, איך לא להיכנס לצרות. זה הבן־אדם היחיד בעולם שתמיד מוכן לעזור. היא הדוגמה לכל בית־הסוהר".

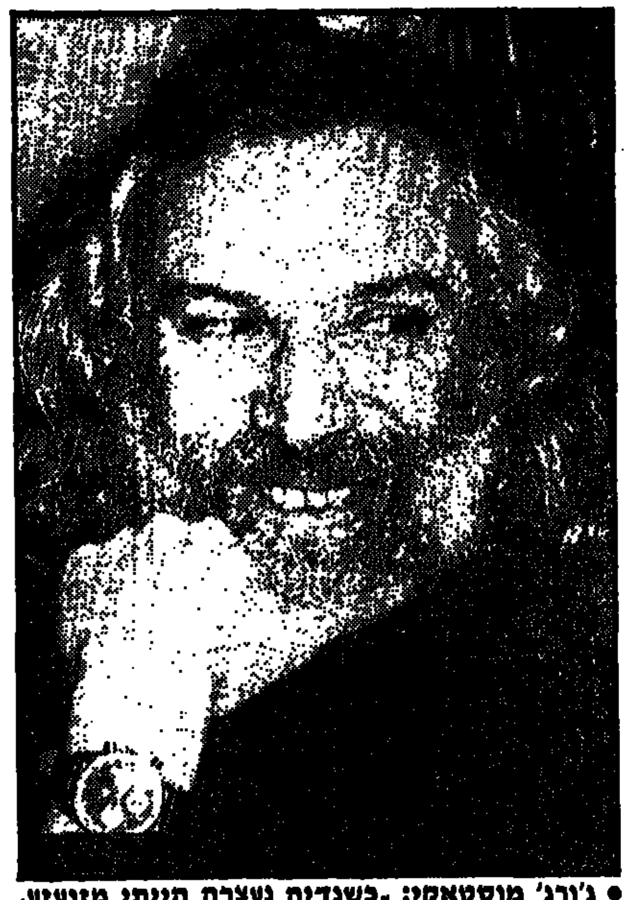

● ג'ורג' מוסטאקי: „כשנדיה נעצרה הייתי מזועזע, אבל לא הופתעתי"

בעיקבות אסתריקה, הגיעו אחת־אחת גם הבנות האחרות. ההתעללויות בנדיה ובאחותה כמעט פסקו. הבעיה הגדולה נשארה שרה. שרה מכירה היטב את הילכות הכלא, אסירה נחלה מימדים וחדת לשון, נחשבת ל„אינטליגנטית", „אשכנזיה", „היפה" ריצתה כבר כמה עונשי־מאסר בעוון פריצות, וקנתה לה מעמד נכבד בין האסירות. הופעתה של נדיה ב„נווה־תרצה" עירערה את מעמדה של שרה בכלא. „שנאתי אותן נורא בהתחלה", אומרת שרה, „אני קיבלתי בבית חינוך פטריוטי, ויש לי רגשות לאומיים. לא שכחתי שהן חבלניות ועשיתי להן את המוות. לא יכולתי להיות בקירבתן רגע אחד בלי שיצוץ לי במוח איזה רעיון קטנצ'יק איך לסדר להן תבשיל קטן. הפריע לי שהן עוברות בפרוזדור בשקט. בבוקר, בצהריים ובחלומות בלילה חשבתי כל הזמן רק איך לבשל אותן. נדיה עניינה אותי במיוחד. היתה לי גם מטרה לקינונה: אעקוב אחריה, וכשאשתחרר אכתוב עליה ספר: 'אני ישבתי איתה..' היא הפריעה לי בשטח הזאת, רציתי לדחוף אותה הצידה ומשום־מה היא לא זזה לי. החלטתי שאני צריכה להכיר את הדבר הזה מקרוב, לתפוס את נקודות החולשה שלה. הייתי מנסה הרבה להיכנס לתא שלהן, אבל בכל פעם היא היתה זורקת אותי החוצה בנימוס: 'סליחה, הנה...

אסתריקה, אחת האסירות: „מי שמכיר אותה לא יכול לעזוב אותה. יש לה דברים בנשמה שלא מוצאים אפילו אצל אנשים בחוץ. היא לימדה אותי המון תרבות"

את מפריעה'. התפוצצתי. ראיתי שהחדר שלה תמיד מלא בנות, תמיד יש שם מצב־רוח טוב, תמיד שרים, עושים משהו. ידעתי שהיא לא מתאימה למקום הזה. יום אחד, כשעשיתי עוד ניסיון להיכנס, הופתעתי שלא גירשה אותי. ישבו איתה כמה בנות והתכוננו למסיבת יום־הולדת. נדיה היתה צריכה להקריא את השיר 'ציגנע' של מרים ילן־שטקליס, ועשתה חזרות. הבנתי שבן־אדם שמקריא ככה יש לו הרבה רגש והרבה אנושיות. זה לא הסתדר אצלי עם מחבלת. זז לי משהו בלב. עזבתי את החדר רק עם הספירה. למחרת בבוקר, איך שפתחו את התאים, הייתי ראשונה להתייצב שם. מאוחר יותר עשיתי הכל לעבור אל התא. עכשיו אני גרה איתה. אני משתתפת גם בחוג למארקסיזם שהיא נותנת אצלה בחדר, אבל על זה אני לא רוצה לדבר. תדעי לך שאפילו הסוהרות למדו ממנה לא לצרוח, למדו קודם להקשיב ואחר־כך להגיב.

ה„חגיגה בכלא" לובשת ממדים של אגדה, כשג'ורג' מוסטאקי, המלחין והזמר הצרפתי הידוע, טס במיוחד מפאריס לבקר את נדיה בכלא, ולשיר באוזניה שיר־אהבה בשם „נדיה־ודי" שחיבר במיוחד למענה. 'נדיה־ודי' היה כינוי־החיבה שהדביק לה. ברוסית פירושו: תקווה. מוסטאקי ערך בכלא קונצרט מיוחד לאסירות. „אחרי הכל", כך הסביר, „מאוחר יותר, זה נתן לי אפשרות לראות את נדיה כל יום במשך שבוע שלם. אכלנו ביחד ודיברנו על הכל. הרגשתי בבית־הסוהר כמו בתוך משפחה. שרתי לאסירות משירי, שוחחתי איתן. זאת היתה הדרך שלי להודות לגברת אפשטיין על יחסה הטוב לנדיה, לשעשע את הבנות, והעיקר להיות עם האשה שאני אוהב. וזה עשה לי טוב בלב".

● **אתה יהודי, ג'ורג'. הזדעזעת מכך שאהובתך פשעה בארגון מחבלים? איך הנחת לה לטוס לישראל עמוסת חומר־נפץ?**

„הרומן שלנו התחיל רק זמן קצר לפני שטסה לישראל. לא ידעתי כלל על נסיעתה. בוקר אחד אני פותח בפאריס את העיתון, רואה את התמונה של נדיה וקורא שנעצרה. הייתי מזועזע, אבל לא הופתעתי. בעבר, היו לי במצרים חברים טובים שאחר־כך הסתבר שהם סוכנים ישראליים ששמו פצצות בתיבת־דואר. נתנזון, למשל, היה חבר שלי עוד מימי בית־הספר, ופתאום מתברר שהוא סוכן ישראלי. ועכשיו אני יודע שהחברה שלי נדיה היא סוכנת ערביה שבאה לישראל עם פצצות. אז אני מבין שכזה העולם, ושום דבר כבר לא יכול להפתיע אותי. בכל־זאת קיבלתי שוק, נדיה בשבילי זה הרבה אמוציות. נדיה היא צער ושמחה, שיר וצחוק, ונשפים, והרבה דברים משוגעים. היא בחורה ערה מאוד, יש לה אינטליגנציה גבוהה. היא לא מפחדת מכלום, היא יכולה לפחוד מכלב, אבל לא תפחד מצבא שלם. אני כותב לה מכתבים לכלא, אני דואג לה. נדיה בשבילי זה יותר מסתם סיפור־אהבים. אני כותב לה את היפים שבשירי. כשהיא בכלא, זה מכניס הרבה מתח לחיי. אני לה אבא ואמא וחבר ואוהב".

ד"ר אבי עוז, אז במאי צעיר שהתנדב לעבוד עם האסירות: „היחסים בינינו חרגו מיחסי במאי־שחקנית; ניהלנו חליפת מיכתבים סודית בטכניקה מחתרתית...תמיד אתגעגע אליה"

אורח אחר בכלא, שנישבה אף הוא בקסמיה של המחבלת, הוא ד"ר אבי עוז, היום ראש החוג לתיאטרון באוניברסיטת תל־אביב, אז במאי צעיר שהתנדב להנחות ולביים את „החוג הדרא־מטי של נווה תרצה". נדיה, כמובן, היא כוכבת ההצגה. בין הבמאי הצעיר והמחבלת היפה והמוכשרת מתפתח כמעין „רומאן". „קשה לקרוא לזה רומאן", מתקן אותי אבי עוז, „אני הייתי בכלא הגבר היחיד שבא במגע ישיר עם האסירות. כמו בכל יצירה משותפת נרקמים קשרים, והיחסים עם נדיה היו קרובים במיוחד, הדימיון לא צריך ללכת יותר מדי רחוק... אני מוכרח להודות שנדיה היתה ללא־ספק מתבלטת וכובשת לב גם לוא הייתי פוגש בה בכל סיטואציה אחרת. מחוננת בכל הכישרונות והמעלות, בעלת כאריזמה אמיתית, שהכניסה התייחסות תרבותית לסיטואציה של הכלא. נכון שהיחסים בינינו חרגו מיחסי במאי־אורח בכלא הנשים, לאסירה־שחקנית. אני לא יודע כמה שנות מאסר מקבלים על זה, אבל אני מוכרח להתוודות על ענין בלתי־חוקי. בשלב מסויים הרגשנו, שבמיסגרת העבודה על המחזה ובנוכחות בלתי פוסקת של סוהרות ואסירות, מבלי שהזדמן לנו כמעט להיות רגע לבד, אנחנו לא יכולים לבטא אחד על השניה מה שהיינו רוצים לומר. ניהלנו איפוא חליפת מכתבים סודית בטכניקה מחתרתית. לקראת בואי לכלא, הנחתי בכיסי מכתב שכתבתי אליה. נדיה אף היא הטמינה בכיסה מכתב שהכינה למעני לקראת פגישתנו. היו שם כמה כייסות מוכשרות, שהיו בסוד הענין. מבלי שארגיש בכך בוצעו החילופין, ואני יצאתי מהכלא ובכיסי מכתבה של נדיה, ובכיסה 'הושתל' המכתב שלי".

● נדיה (מימין) עם מנהלת הכלא, רעיה אפשטיין: „מפני שנדיה אמרה..."

המחבלת שרה: „וטהר ליבנו...והאר עינינו"

● **על מה התכתבתם?**

„מה שאת שואלת אותה במיקרופון, שאלתי אני במכתבים. בוודאי שבמהלך ההתכתבות עלו גם שאלות של יחס אישי ואהבה ממש. בשלב מסויים הסברתי לה מה שהבינה בעצמה, שחלק ברור מההגדרה המקובלת של 'אהבה' הופך לפארודיה בסוג היחסים שלנו, כשהיא נמצאת בכלא וכו'... אבל אם אהבה כוללת גם ידידות גדולה והרבה הבנה — ללא ספק אנחנו מקושרים בקשר הזה. נדיה היא אחד האנשים הנפלאים, החשובים והמרשימים ביותר שפגשתי בימי חיי, ותמיד אתגעגע אליה".

● **אני מבינה שגם הברחת מכתבים שלה מהכלא לחו"ל?**

„נכון, ולא הייתי יחיד בזה. אגב, נדיה היתה מספיק הוגנת בכך שאף פעם לא נתנה לי מכתבים במעטפה סגורה. המכתבים נועדו בעיקר לבני משפחתה ולאנשים כמו ג'ורג' מוסטאקי. לא הייתי מעביר בשום אופן מכתב שלא קראתי. עשיתי צנזורה מצפונית שלי."

● **עבודתך בכלא היתה בעצם „מטעם ההנהלה" היא בטוחה בך?**

„בוודאי. פעם אפילו ניסתה לשתף אותי בניסיון בריחה שתיכננה עם עוד שלוש־ארבע אסירות. זה היה מיבצע אבסורדי, עם תוכנית מפורטת, סיפור מהספרות. הן תיכננו ללכת ברגל לקבוץ בהזדמנות של טיול לגליל שהובטח להן. נדיה אפילו שלחה לי בדרך מיסתורית תצלום־אוויר של נווה־תרצה, שהגיע איכשהו לידיה ואני הייתי צריך להיות שותף לענין הזה. (צחוק) הורדתי אותה מהר מאוד מהענין והיא הסכימה אתי מייד שהדבר שטותי... תראי, היא חלמה על החופש וזה טבעי, אבל לא היה לי ספק שהיא עשתה תפנית רצינית בכלא ביחסה לישראל ולציונות, ובוודאי לטרור.

הגיע אוקטובר 73', מלחמת יום־כיפור. הזעזוע שפקד את המדינה לא פסח על „נווה־תרצה". גם בימי המלחמה לא חדלתי מביקורי בכלא, פעמיים־שלוש בשבוע. מצאתי את נדיה חרדה ועצובה, מרבה לקרוא עתונים, סורגת כובעי־צמר לחיילים בחזית, מקפלת תחבושות. היא הפסיקה לכתוב שירים. „מלחמה לא מולידה שירים", אמרה, „מלחמה מולידה רק תפילות". התעניינה במיוחד באורי, בעלי, שהיה אז בקו הראשון בחזית הדרום. אז עוד טרם הכירה אותו, אך מתוך הזדהות עצומה עם דאגתי שלי והידתי לו „אימצה" אותו: „אורי הוא החייל הפרטי שלי במלחמה" אמרה. דאגה לו בכנות, חרדה לשלומו, כתבה אליו מכתבים ואל רומם ואיתמר שניים מחבריו בגדוד מעבר לתעלה שאף אותם לא הכירה, אלא שמעה את שמותיהם מפי.

28 באוקטובר 1973.

לאורי, לרומם, לאיתמר, מעבר לתעלה. חברים יקרים, השמים היפים נפרשים מעל הארץ הקטנה והמוזרה הזאת, והכוכבים המרצדים למעלה מרמזים לי שהם רואים אותכם שם במדבר. בתוך החושך, יש כוכב אחד שמחייך לי ולכם. אנחנו תחת אותו רקיע, ואני חייבת להאמין שהשלום קרוב, שאי־אפשר אחרת. אי־אפשר לנו, לכולנו, לשכנינו להיות עסוקים במלחמות ולבזבז את הזמן במקום לשקוע בלילה היפה הזה. נפלאה לי תחושת היחד, תחושת השיתוף של העם הזה. יפה לי לדעת שאני שלכם, ידידי, ואתם שייכים לעם הזה. לאחת הבנות כאן היה חלום חלילה: פתאום כמו לפי אות משמים נזרקים כלי־הנשק לכל העברים, ומשני הצדדים מופיעים חיילים ומשחקים יותר כדורגל. ואני אומרת אמן. אני יודעת שיש לנו אותם החלומות, ובאיזשהו מקום גם אני אתכם במדבר...

ג'ורג' מוסטאקי: „נדיה בשבילי זה הרבה אמוציות. זה צער ושמחה ושיר וצחוק ונשפים והרבה דברים משוגעים. זה יותר מסתם אהבה. אני כותב לה את היפים בשירי"

31 באוקטובר 1973.

יש כבר ריח של חורף באוויר, ועצוב לי שאתה שם. ערב של ברקים ורעמים, וגשם שתולה פנינים שקופות על הסורגים. קר כאן כל־כך בבוקר מוקדם, לאחר שגמרתי לנקות את הפרוזדורים, (הג'וב שלי), הביאו לנו גזה לשם קיפול. ערכנו שולחן לבן ונקי, והתחרות החלה, מי מקפלת גזה מהר יותר, ומי בצורה יפה יותר (אסתטיקה חשובה במלחמה?). קיפלתי וחשבתי עליך במדבר הגדול, בבית־חולים שדה, תחת רשת הסוואה בצפון־אפריקה. אמרו בחדשות שהביאו איזה אלוף מצרי לשולחן הסדרים. לא כל יום מצליחים בזה, נכון? שומעת סימפוניה ברדיו, סימפוניה מספר 40 של מוצרט. אתה אוהב מוסיקה, אורי? אתה בטוח שאתה לא יודע צרפתית? יותר קל היה לי לכתוב בשפתי שלי. כל־כך קר כאן... שעת הספירה מתקרבת ועוד מעט יסגרו אותנו בתוך החדרים. עוד יום נפל. מה יביא המחר? ציירתי לך שמש, גם בשבילי, להיזכר בזאת שנמצאת מאחורי העננים. שמש לך, לאיתמר, לרומם, ולחברים שלכם שם באוהל במדבר. נדיה.

2 בנובמבר 1973.

אורי יקר. קיבלתי את מכתבך. איך מצאת כוח וזמן לכתוב. זה סימן שאתה מקבל אותי? אפילו לא חכיתי לתשובה ממך. מותר להגיד לך תודה? הדבקתי את המכתב שלך על דיקט ותליתי בחדר שלי. כשהכל יגמור ותחזור בשלום, תבקר אותנו ותראה אותו. רוצה לראות אותך, דואגת שאקרא על פניך, שראיתי רק בתמונה, את סבל המלחמה. משתדלת לעשות כאן משהו לעזור, אבל מרגישה חסרת תועלת. אתה לובש את הכובע שסרגתי לך? אני לא אוהבת צבע חקי, אבל זה הצמר שנותנים כאן. אולי זה יהיה כובע השלום. אני שולחת כובעים גם לאיתמר ולרומם, ואחותי מרלן התחילה צעיף בשבילך. אתה יודע, אני קצת פוחדת שנעשן את מקטרת־השלום לבד, מפני שהשכנים שלנו אינם מספיק אנושיים בשביל זה. אולי עכשיו הפחד ילמד אותם. אין יום שאינני חושבת על החושך, ועם זאת בכל יום לומדת משהו חדש, להיות יהודי בחלק המוזר הזה של העולם, פירושו להיות גיבור. כמה בשקט אנחנו חיים באירופה... אנחנו שומעות כאן חדשות ומנסות לעשות פרשנות על מה ששומעים ומקוות. תגיד לי מתי תחזור? מתי תחזרו כולכם? מתי תזרח כאן השמש? שמש של שלום ושלווה. מתי יחזרו איתמר ורומם לחבק את נשותיהם? אדית בוכהלטר נכנסה עכשיו אלי לחדר. זאת האסירה הכי זקנה והכי צרפתיה בנווה־תרצה. אתה יודע, היא הגיעה לכאן יחד אותנו, אבל תשכח את זה, אנחנו לא דומות יותר לעצמנו! עוד תכיר, עוד תראה... איך אומרת נילי, החברה שלי לתא: באחת התחנות בחיים קרתה לי תקלה. זה כשהיא רוצה לעשות לי את החיים קלים. אתה רק תשמור על עצמך ותחזור בשלום. באהבה, נדיה.

לאחר המלחמה הראיתי לרעיה אפשטיין את מכתביה של נדיה לאורי. „איך את מסבירה את זה", שאלתי, „זה לא נראה לך מוגזם?" אבל מנהלת הכלא לא הבינה מה אני רוצה. „היא פשוט חזרה למוטב", אמרה, „הכירה ישראלים, למדה את הגרסא ושכנעה בצידקתנו".

באותם ימים התנהלה מערכת הבחירות לכנסת, מערכה שהצל הכבד של המלחמה והמחדל ריחף עליה. „במי תבחרי?" התעניינה נדיה. „אני עדיין מתלבטת", פרשתי בפניה את היסוסי. „זה הזמן להצביע מערך", פסקה בתוקף. „עכשיו זה לא הזמן בשבילכם לערוך אקספרימנטים של שינוי שלטון". מה איכפת לך, בעצם, מי ירכיב את הממשלה? אני מנסה להבין מה עובר עליה: תגידי, נדיה, איך את מסבירה פתאום את הדבקות והדאגה שלך, ואפילו את האהבה שאת מפגינה למדינה שהכניסה אותך לבית־סוהר כי באת לפעול נגדה?

„את מגדירה יותר מדי את השאלה, וזה מפריע לי. אני יכולה להגיד לך רק שיש לי הרבה אהבה לאנשים סביבי, ותסתפקי בזה".

● **אבל אני זוכרת את התרומה שלך במלחמה, את ההזדהות**

מתוך מיכתב לרופא צבאי במלחמת יום־כיפור: „להיות יהודי בחלק זה של העולם פירושו להיות גיבור...תגיד לי מתי תחזור? מתי תחזרו כולכם? מתי תזרח השמש?"

עם גורלנו, דיברת איתי הרבה על זה, ישנם המכתבים, למה את נעצרת פתאום כשאני מציבה מיקרופון?

„יש דברים שהם רק בשבילך ובשבילי". היא הודפת קלות את המיקרופון. „תעזבי, עדנה, קשה לי לדבר על זה..." וכבר הגיטרה בידה. „במקום לדבר, אני אשיר. יש לי הפתעה בשבילך". היא מחייכת. עיניה עצומות, קולה מסתלסל, ואני לא מאמינה למשמע אוזני: „וטהר ליבנו במצוותיך", שרה נדיה בדבקות, „והאר עינינו בתורתך"...

מחבלת שרה על שלום. מחבלת שרה „וטהר ליבנו". האומנם ימות המשיח?!

(המשך הסידרה ביום שני הבא)

● שני הפרקים האחרונים בסיפור קורותיה של המחבלת נדיה בראדלי, ישודרו בתוכנית: „אוזן קשבת", בקול ישראל, רשת ב', בשבת זו לאחר חדשות 12 בצהריים ועד לשעה 2. בשידור ישולבו שירים שהלחינה המחבלת בכלא.

יומן אמריקני

מאת אהרון בכר, ניו־יורק

בוקר יום א'

הכומר מתנהג כמו ליצן, אבל הוא כומר. זהו כושי מצומק עם עיניים גדולות ועגומות, בחליפה לבנה ועניבת־פרפר אדומה, שמקפץ כל העת על הבימה, מאחורי דוכן המטיפים שלו, ומזמר לצאן מרעיתו פרקי תהילים בקצב הבלוז.

קהל המתפללים, כולם שחורים, מתנועע לפי הקצב. הכנסיה הישנה, לב הארלם, נראית כמו אולם ריקודים עליז וססגוני.

עם הכומר משמשים בקודש גם מתופף, כלי הקשה, שתי גיט־רות, סקסופון, חצוצרה. מאחורי הפסנתר, איש אלוהים בדמות ויר־טואוז.

אדוני, מי יגור באוהליך, מי ישכון בהר קודשך, מתפתל הכומר לפי הקצב. קולו צרוד, עמוק, מהרהר.

מי, מי, מי, מתנועע עימו הקהל.

הללויה, אחים, קורא הכומר אל תוך המיקרופון.

הללויה, אח, זועק הקהל, מי יגור באוהליך, מי, מי, מי, מי ישכון בהר קודשיך, מי, מי, מי.

הולך תמים ופועל צדק, ודובר אמת בלבבו, שר הכומר בעיניים עצומות. הקהל רוקע ברגליו. הקצב זורם להם בדם.

איש מן הקהל עולה לבימה ונותן קטע סולו. איש שמן, לא צעיר. על משמני פניו מבצבצים אגלי זיעה. יש לו קול אדיר. עוד אשה, גם היא לא הכי צעירה ולא הכי יפה, עולה לבימה ומצטרפת אליו.

התיזמורת משנה את הקצב. עכשיו מתפללים בקצב הברייקר־נס, ועל־גבי הבימה, יחד עם כמרי התיזמורת, כבר מתפתלים כמה צעירים לפי המיקצבים של ריקודי הרחוב. המיקצבים האלה הלא נולדו בשכונה הזאת.

הכומר נושא דרשה קצרה.

הוא אומר שצריך לאהוב את אלוהים, אחים, וצריך להודות לו בצלצלי תרועה, כי כל נשמה תהלל יה, הללויה אחים.

כושית זקנה מאוד שרה שירי נשמה. קולה רוטט ועיניה עצו־מות. כשהיא שרה, נושרות ממנה השנים.

בחוץ הארלם, בוקר יום א', שמש חורפית נעימה. כל הרחוב מתנועע לפי קצב הברייקדנס.

□□□

בראנץ'

שבת, 11 לפני הצהריים.

מיסיס לונץ מוזגת לנו שמפניה צוננת ואחר־כך אחזה בזרוענו וריחפה עימנו סביב הבריכה. האחיזה שלה הביכה אותנו במידת מה, מפני שהיתה בה, בנסיבות אלה, קירבה מוגזמת. מיסיס לונץ, שמנו לב, השתדלה מאוד להתנהג כמו נערה בת 18, שזה עתה אבדו לה בתוליה סופית. הדבר, איכשהו, עמד בניגוד משעשע לאותות הגיל, שלעגו לה באירוניה מאחורי מתיחות העור שלה, מבעד לשכבות האיפור, ומתוך הפרצ'וסקה בגוונים של פלטינה.

היא צריכה להיות בת 60 וכמה, אם לא יותר. לפני חודשיים, אחרי סדרת סצינות רועשות, נפרדה, שמענו, מבעלה החמישי ועכשיו היא עורכת לקומץ מידידיה בראנץ'(*) צנוע על שפת הבריכה הפרטית שלה, בתוך דירת גג, פארק אווניו, מנהטן. בחוץ מטפטף גשם קל.

מלצר קורקטי, בעל גינונים נשיים, מושיט לנו מגש עמוס בצלוחיות קאוויאר שחור וחמאה דיאטטית בתוך גבישי קרח. מיסיס לונץ משיקה עימנו עוד גביע שמפניה, ואולם האחיזה שלה בזרוענו אינה מאפשרת לנו להתמודד כראוי עם הקאוויאר. אנחנו יכולים רק להתבונן בו.

על גבי שני שולחנות ערוכים, מסודרים טיפ טופ, מונחת ארוחת „צובוקר" צנועה. נתחי סלומון מעושן, גושי גבינות, נקניקים, חביתיות, אלף סלטים.

מיסיס לונץ מציגה אותנו לפני עורך־הדין אייזקס מחברת ההשקעות אייזקס ואייזקס, אדם בעל סבר קריר, שעימו אנו שוקעים בשיחה עירנית וממושכת על מזג־האוויר. מיסטר אייזקס, מחברת ההשקעות אייזקס ואייזקס, אמר יורד גשם בטון שמור לקריין רדיו עם הודעה על מלחמת עולם. הוא נשמע נרעש מהגילוי.

אל אלוהים, אמרה גברת אחת בחליפת מכנסיים קוקטית, כשנצא מכאן יהיה בוודאי מבול. הדבר עורר בה, כנראה, דאגה, אין אדם שאין לו בליבו דאגות.

מיסטר אייזקס, מחברת ההשקעות אייזקס ואייזקס, חזר זה עתה מתופשה קצרה בהאוואי. למעשה, אמר, זאת היתה הנופשה עסקית. ג'ו מעולם לא נטל לעצמו חופשה, ציחקקה גברת אחת, כנראה אשתו, כשהיא נשענת קלות על מר אייזקס. הוא הביט בה במורת־רוח. אוהו, כן, אמר בזעף, מי זה יכול להרשות לעצמו חופשה, בימינו. כולם גיחכו.

מיסיס לונץ נעלמה לרגע, וכאשר חזרה כמו סופת צוחות, היה לגופה רק ביקיני קצרצר ופרובוקטיבי. חיש קל כירסמו בנו כמה ספיקות לגבי גילה.

היא ביצעה ללא דופי קפיצת ראש מרהיבה, צללה אל תוך המים, וכאשר הרימה מהם את ראשה והתנערה קלות, בחתיות על סביבותיה, קראה בקול ענות צוויחה: היי, בחורים, מדוע לא תקפצו איתי למים, שפנפנים.

שרת חמור סבר, בחליפת שרד מצועצעת, ניגש אלינו, החווה קידה קלה, ושאל במבטא רוסי קל אם הוא רשאי לסייע בידנו להשתכשך במים.

היה לנו תירוץ מוכן. לא עלה בדעתנו, אמרנו, להביא בגדי־ים. השרת לא התרגש.

הואו, אמר, מופתע למשמע אוזניו, זאת הלא כלל לא בעיה, יש לנו במלתחה מבחר בגדיים. ניסינו להתחמק, אבל השרת לא נשמע כמי שמתכוון להרפות מאיתנו. מאדאם ביקשה לקפוץ למים, אמר בחומרה.

במלתחה הארורה, מרחק של כמה פסיעות, הושיטו לנו בגדי־ים וחלוק רחצה תואם, שניהם ארוזים באריזה המקורית. השרת התעניין אם הצבע נראה לנו.

אנחנו מפרפרים עכשיו במים הצלולים, מיסיס לונץ צווחת לנו באוזן ומיסטר אייזקס משחזר בקול רם את חוויות השיזוף שלו בהאוואי.

מעת לעת מניח המלצר על שפת המים עוד מגש עם גביעי שמפניה ופירות טריים. אמריקה, נראה לנו, יוצאת מדעתה, חשעמום הורג אותה.

(*) ברקפסט־לאנץ', ארוחת בוקר מאוחרת בשני ימי סוף־השבוע.

□□□

חצוצרת הזהב

הלכנו לראות את ריי ראהם ואת החצוצרה שלו, מופיעים עם „הפרחחים" ב„מערת הזהב". ריי ראהם ו„הפרחחים" הם עכשיו הצעקה הכי חמה במאורות הג'אז בהארלם וסביב אוניברסיטת קולומביה.

בעיתונים לא כתבו עליהם מלה, מלבד כמה שורות ב„וילאג' וויס". ריי ראהם אומנם הוזכר לא מכבר בהרחבה מסויימת, ואולם הדבר היה בעקבות זיכויו המפתיע מאשמת שוד מזויין. המעשה שממנו זוכה כליל התרחש לפני כשנתיים, למטה בתחתית, כאשר בירייון שחור דקר אדם והוציא מידיו תיק.

עכשיו משכיב הזכאי את הקהל בקטע סולו. ריי ראהם, הצוצן בחסד.

המקום עצמו עלה לגדולה אחרי קרב כנופיות שהתלהט סביב הזכות להכתיב את האופי המוסיקלי שלו. בחודשים האחרונים היו כמה נסיונות פלישה של כמה להקות מהסביבה. היו גם כמה ברנשים מניו־אורלינס, שבאו ועשו קצת רוח, כאילו יש להם מה להשמיע כאן, בתוך הארלם, במקום שבו אדם רגיל להילחם על קיומו.

בהתחלה היו דיבורים ואחר־כך איומים. בסוף היה קרב יריות בין אופנוענים לכל אורך הקצה העליון של החמישית. אם אין ברירה, מישהו צריך לקום ולהכתיב תנאים.

עכשיו, בזמן שריי ראהם ו„הפרחחים" נותנים את השואו שלהם, שני אגרסיבים עומדים ליד הדלת, גובים שני דולר ומצי ועורכים חיפוש מדוקדק על כל מי שנכנס. אין צ'אנסים.

המוסיקה של „הפרחחים" צמחה בחוץ, ברחובות, תגמו השתוו, מתוך החיים. במקצב שלה פועם הדופק של הארלם.

המתופף נידאה גמור. מעת לעת, כשהוא פנוי, מושיט המתופף את ידו אל חשכת האולם, מושך סיגריה ושואב ממנה שאחטה ארוכה ארוכה של עשב טרי. חופשי.

בשלוש לפנות בוקר מציצה המשטרה, מפוהקת. איש אינו שם לב. ריי ראהם אף אינו מעלה בדעתו להסיר את שפתותיו מחצוצרת הזהב. שני גמורים שוכבים על הדלפק, לאורכו. אין מי שיגיד פה מלה.

ריי ו„הפרחחים" ינגנו עד הבוקר, עד שיפלו מהרגליים, כי זה החיים שלהם. לפנות ערב, קצת לפני חמש, בכל מזג אוויר הם יתייצבו בפינה הקבועה שלהם, ברודווי וארבעים ושמונה, ויאספו כמה מרשרשים להעביר את היום.

□□□

רפובליקת בננות

אדם לא צריך לשרת אף יום בצבא כדי להתהלך ברחוב במדים של גנראל. למטה בסוהו מסתובבים כמה אדמירלים שזה זמן רב לא טבלו אפילו באמבט.

רשת החנויות „רפובליקת בננות" מספקת ציוד צבאי מלא לכל דורש.

יש מדי דגמ"ח ויש מדי קרב מגומרים, מכל הצבאות ומכל החילות, כומתות, חגור, רשתות הסוואה, דרגות, פנביות אוכל, מנות קרב, אוהלי סיירים, סכינים קופצות. יש אפילו ג'יפ צבוע בצבעי הסוואה.

מי שרוצה, יכול לרכוש לעצמו בחמישה דולר גם את הצטיינות.

להיות כתב מפלגות

● שולחן התיקשורת בוועידת חירות: „עליהום" (צילום: יצחק ישמח)

למראה עמיתי הנוהשים בוועידת חרות, מצאתי עצמי נמוג'מלת בוזך שלא עשאני כתב לענייני מפלגות. לשם הנו־חות אני משתמשת במין זכר, אם כי נד־מה שהרוב כתא הזה, לפחות בעתונות הכתובה, הוא נשים מוכשרות.

להיות כתב מפלגות, פירושו חברות במועדון קולגיאלי, תוך עזרה הדדית, מבלי לוותר על התחרות הבריאה.

להתחקות אחרי הכתבים בועידת חרות הזאת, של מלחמת פלאנגות בחיי־ובאללה, עם נופך של רוקי ורמבו וארנו־לד שווארצנגר – כשהם מנסים לקלוט ולהעביר את הלוחמה המטורפת הזאת על מצביה המשתנים – זה להתפלא כיי־צד עם כל העבודה הקשה והשוחקת, עוד נותרו בהם התלהבות והתרגשות.

קינאתם בתקשורת האלקטרונית שהיא יכולה להעביר התפתחויות כל שעה, שלא לדבר על הטלוויזיה הממחי־שה בתמונות חיות מיידיות.

מאבקם היומיומי בעורכיהם שיסגרו את העיתון מאוחר ככל האפשר.

הבעיות של התחברות מעברי התמ־לילים לתקע היחיד בחדר העתונות.

הסיכון בישיבה בשולחן העתונות באולם הוועידה, שבהיותו קרוב לשולחן הנשיאות, הם עלולים להיפגע עם כל התנפלות על המנהיגים. ואם אלה הם כתבי טלוויזיה, הם לוקחים עליהם את הסיכון המחושב שכאשר מתחממת האו־וירה, ה"עליהום" מופנה כלפיהם.

כתבי עתוני הבוקר, מלבד הידיעות והסיקור היומיומי צריכים גם לספק "צבע", בעוד שלעתוני הערב, יש לשם כך שחקני חיזוק, נוסף על כך הם חייבים לשמור חומר לסוף השבוע.

הכתב מציל לעתים עמית נלהב מע־תון אחר, כאשר הוא שומע אותו מטלפן למערכת כותרת שבינתיים שוב אין לה כל ערך – ולתדע אותו מיד על ההתפ־תחויות, שלא יעשה בושות.

●

עם כל ההישגים האישיים היומיומיים: ראיון עם לוי, ארנס, שמיר, שרון, בני בגין, וותיקי התנועה שבוכים שבחייהם לא ראו דבר כזה – להעביר לעמיתיהם אינפורמציה כללית כמו: מה אתה יושב כאן, ארנס מדבר בחדר השני. דוד לוי מחמם את החבר'ה בחדר ההוא. שמעת את האנשים של לוי אומרים: גמרנו עם שני הדוקטורים (בן אלישר, בני בגין) עכשיו נחסל את הפרופסור (ארנס).

לדעת שכל המאכרים, העוזרים, היועצים, המוציאים והמביאים, מטפט־פים לך דיסאינפורמציה, חלקם אף גונ־בים טפסים ריקים מרובר הועידה ומדפי־סים עליהם ידיעות מפוברקות. לוותר, לעיתים בצער, על דיווח השמצות ניבו־ות, כדי לא לחשוף את מוסר הידיעה.

לדעת שאם אתה כתב עתון בוקר, לא תופיע הכותרת על הפיצוץ, משום שהעתון שלך כבר נסגר.

האם יצליח לקלוט מה שקלט הרדיו, את שמיר צועק: נבלן פושע אידיוט! או את זה שצורח: אתה גיס חמישי בתנועת החרות! אתה זקן, אתה תלדו!

●

בימים כתיקונם, הוא מרחם על עצמו שלעיתים קרובות יש לו עסק עם אנשים נמוכים שמוכרים זה את זה בלי בושה להסתכל על עצמם בראי.

המדליפים אינם סובלים משום ענווה מזוייפת. הם מטלפנים בשעות שהם בטו־חים שאתה בבית, ואומרים ישר: טוב, אז תרשום: בישיבה הזאת, אמרתי כך וכך, והאידיוט ההוא צעק, והאפס המאוסס הזה אמר לגמר...

רבים מהם שוכרים לעצמם יחצניות, לרוב נערות נחמדות ומשתדלות, לא כל כך מקצועיות, שמגרנדרות להכניס קטע.

הכתב המסכן חייב להתמודד עם תאוות הפירסום החולנית, והשקרים, ולברוק בעור שניים־שלושה מקורות.

עליו להדוף הצעות לראיונות ופרו־פילים לסוף שבוע של ח"כים או שרים בלתי מעניינים. ואם הוא כבר מראיין אותם – יצלצלו אליו עשר פעמים, לא־חר מכן, ויבקשו לשנות פרט זה או אחר וישאלו אותו: או איך יצאתי?

לתאם מהבוקר עם שרים איפה יהיו אחרי ישיבת הממשלה, כדי להתקשר אתם שישפכו את הסודות.

הוא מתברך בכך שבגלל ההוויה הישראלית הבלתי מכופתרת, יש לו נגי־שות ישירה אל מי שהוא רוצה.

הכי נחמר לו לראיין את עייזר וייצ־מן, יצחק מודעי, ולעיתים אריק שרון, משום שאז יוצאים לו דברים בלתי צפוי־ים. וכשאין – הוא מסתפק במה שיש, כאלה שנדמה להם שהם כבר יודעים את רזי המקצוע, מייעצים: תכתוב מקורות מדיניים בירושלים...

וזה כמעט תמיד מסתיים במשפט: לא דיברנו. אנחנו לא מכירים בכלל.

●

צחוק פרוע לתוך הזקן

הרב הראשי האשכנזי אברהם שפירא ושר הפנים יצחק פרץ יכולים להתגלגל בצחוק פרוע לתוך זקנם.

מי היה מאמין? חניכי "השומר הצ־עיר", שהמועצה שלהם התקיימה השבוע בשכונת־התקווה תחת הכותרת:חינוך לדמוקרטיה – באו אליהם "לשוחח" על כפייה דתית!

יתכן, שחיתה זו כשלעצמה מועצה מעניינת וחינוכית. אולם עצם העובדה שחניכי התנועה הזאת רצים אל הרבנים כפי שמשתכת "על המשמר": "פגישה נדירה... אולי בפעם הראשונה..." – דוו־קא בימים שהתיאוקרטיה משתוללת בכל עוזה – מצביעה לאן הגיע "השומר הצעיר".

מה הם הולכים לחלות את פניהם. מה חשבו, שישכנעו אותם? באותה ידיעה נאמר, כי הנערים "התעניינו" אצל יצ־חק פרץ מדוע הוא מתנגד למיפגש בין נוער חילוני לדתי. הם נענו שזה עלול לפגוע בנערים הדתיים, אבל, אמר להם פרץ בגרלות: "תוכלו תמיד להיפגש עם הדתיים המבוגרים."

לא אתפלא אם כידברו להם את הש־כל על "אהבת ישראל". ובינתיים לא מפריע להם כנראה, שהם חיים בהוויה שהדתיים בתל־אביב אוסרים לקרוא לר־חוב על שם היינה, ועוד שתי תחנות אר־טובוסים הוצתו בירושלים.

● מועצת „השומר־הצעיר": רק עם מבוגרים

●

יום האשה הבינלאומי

השבוע נחוג "יום האשה הבינלאומי", ושדולת הנשים היתה עסוקה בשטויות, כמו הפגנות נגד מישרד האשכוליות בטי־לוויזיה.

על זה הן מפגינות? למה בהזדמנות חגיגית זאת גם לא על התשדיר החדש "מוטב־חלב" שבו מראים אשה דוחה מנ־דנרית לבעלה, עד שהוא תופס חלב.

למה, כאשר באותו שבוע, נעשו שני מעשי אונס מחרידים ונסיון לרצח בילדה בת עשר, אין הן יוזמות מישדר שירות יאוהרית בבתי־הספר, לילדים, להתרחק מכל גבר זר שמבקש להראות לו את הדייד, או כל מיני פיתויים מפוקפקים. מה, זה לא פחות חשוב מתשדיר שירות על חומר נפץ?

מדוע אין הן מוחות נגד הקלת בית־המשפט העליון בעונשו של חנות האמ־ריקני שאנס וקנה בת 72 מארבע שנים ל־33 חודשים. תוך התחשבות מוזרה בילדותו הקשה בכך שהיה שיכור, ופיצה את קורבנו בכסף?

בביקתת־קש בכלא התאילנדי חתמו הישראלים על הגט

הרב דוד איינהורן, סגן מזכיר בבית־הדין הרבני והאחראי על עגינות, הגיע אל שני אסירים בבאנקוק לבקשת נשותיהם שנותרו בארץ ★ דוד תורג'מן שנשפט למאה שנה בגלל הברחת הרואין, הסכים מיד לשחרר את אשתו: "שתהיה בריאה, רק שתגדל את הילדים" ★ השני, מרקו (שם בדוי) סרב תחילה בעקשנות: הוא האמין שיקבל חנינה

דוד איינהורן (צילום: שאול [illegible])

מאת עמוס נבו

כלא "בנקהוואן" בבאנקוק הוא כלא מסריח מאוד. חומות ענקיות סביב לו. סוהרים חמושים. שביל עפר מוליך לכניסה. דוד איינהורן אומר שלא ראה דבר כזה. כמו בימי הביניים. כמו במחנות הכפייה. אסירים כבולים ברגליהם. גוררים כדורי ברזל כבדים. רזים כל־כך. מיואשים.

הוא בא אל דוד תורג'מן. בשער מסר מכתב. לקחו לו את המצלמה. שעשוע ומזרחי אמרו תהילים. אף פעם לא ראה את תורג'מן. הוא אומר שקצת פחד. הסוהרים הוליכו אותו אל ביקתת־קש עלובה. לשכת המנהל. דוד תורג'מן עמד קשור, ופניו אל הקיר. איינהורן טפח על כתפו.

מי אתה?

הסוהר שיחרר את אזיקיו. החיילים דרכו את נישקם. תורג'מן היה מופתע. הוא הביט באיינהורן; איינהורן הביט בחזרה. מעולם לא נפגשו. תורג'מן הוליך את אצבעותיו על פניו של איינהורן ופרץ בבכי. שעשוע ומזרחי אמרו תהילים.

יה אללה, מה אתה עושה פה?

באתי מישראל כדי לבקש ממך גט עבור אשתך.

בשביל זה באים עד לפה?

המפקד הצדיע לאיינהורן. החיילים כיוונו את נישקם. איינהורן הוציא מחליפתו מעטפה ומסרה לתורג'מן. אבא, אנחנו אוהבים אותך ומתגעגעים נורא. תבוא הביתה מהר. תורג'מן ליטף את התמונות ונישק אותן. פרץ בבכי נורא. הילדים שלו.

הוא השפיל את עיניו ושתק. שעשוע ומזרחי נראו חיוורים. אחר־כך ניגש אל איינהורן ולחש על אוזנו: אני מוכן. שתהיה בריאה, אמר. רק שתגדל את הילדים.

אגוז קשה

בלב לבו של הכלא התאילנדי, תחת משמר מאיים של רובים דרוכים, עמד אסיר יהודי וגירש את אשתו. הוא קרא בקול את כתב ההרשאות. זהו יפוי־כוח שנותן הבעל למנות שליח, סופר ועדים שיבצעו בשמו את הגט. הדמעות חנקו את גרונו. הוא חתם. איינהורן חתם. שעשוע ומזרחי חתמו.

אחר־כך יאמר איינהורן: לא האמנתי שאצליח. אמרו לו שתורג'מן אגוז קשה לפיצוח. איש עיקש. למה שיסכים? 100 שנה בכלא. אין לו כבר מה להפסיד.

אבל פאני תורג'מן בבת־ים לא יכלה להמשיך ככה. יש לה ארבעה ילדים בבית. אשה צעירה. היא רצתה לגמור את החיים שפויה. תאילנד רחוקה. היא ידעה שלא תראה עוד את בעלה.

לפני שנים אחרות עקרו לארה"ב. ניסו לפתוח דף חדש. יום אחד בא תורג'מן ואמר לפאני שהוא נוסע לטיול בתאילנד. הוא לקח את בנו. שלומי היה אז בן 16.

הם הגיעו לבאנקוק דרך פאריז. משם עוד שעה וחצי לצ'אנג מאי, בירת הצפון. עשו חיים. ראו ותיכת עולם. אחרי שבוע ארזו מזוודות. דוד קנה בסופרמרקט כמה קופסאות של אבקת־כביסה, ושם אותן במזוודה של הבן. בדרך לשדה־התעופה עצרה אותם המשטרה. תורג'מן הוכה בהלם. שלומי לא הבין מה קרה.

השוטרים הפכו את המזוודות. פתחו את קופסאות הקרטון. דוד תורג'מן סיפר לשוטרים שאלה דוגמאות של אבקות־כביסה שקנה למפעל של אביו. אבל השוטרים לא השתכנעו. תורג'מן כעס. הוא ביקש מהשוטרים שיביאו לו קופסאות חדשות בתמורה. תחת זאת הניחו אזיקים על ידיו. גם את שלומי עצרו. בקופסאות הקרטון הצבעוניות נמצאו 2.5 ק"ג הירואין.

שלומי אומר שלא ידע כלום. דוד הכחיש הכל. הוא האשים את החנות שמכרה לו את הסחורה. פאני חזרה ארצה עם הילדים: על המעצר קראה בעיתונים. את שלומי לקחו למוסד לעבריינים צעירים. את אביו זרקו לכלא בצ'אנג מאי.

כלא קשה, כלא קשות. תאילנד לא מאירה פניה לעבריינים. היא גוזרת עליהם עונשים כבדים; לפעמים, יותר משנותיו של אדם. על אונס מקבלים 500 שנה. לפעמים גם מוות. על סמים 50 וגם 100 שנה. הכל לפי העניין. האסירים ישנים על הריצפה. אוכלים לטאות חיות. קשורים בשלשלאות. תורג'מן ישב חודשים ארוכים בצינוק, קשור בידיו וברגליו. הוא לא ראה את אור היום. את הצרכים עשה במכנסיו.

במשפט לא רצה להודות. לוא הודה היה מקבל 25 שנה. כל העת טען שהוא חף מפשע. השופטים לא קיבלו את גירסתו. הם קבעו שקנה קופסאות של אבקת־כביסה, רוקן את תוכנן ומילא אותן בהירואין. הוא האמין שירוויח בעיסקה זו 150 אלף דולר. טענותיו לא עמדו לו, והוא נשפט ל־100 שנה. מוכרי הסם, כנראה, הלשינו עליו. כך זה בתאילנד. מוכרים ומלשינים. שלומי נשפט למאסר עד גיל 18. פאני תורג'מן פרצה בבכי.

דפנות כפולות

בבית־הדין הרבני בתל־אביב פתחה תיק גירושין. הרב דוד איינהורן, סגן מזכיר ראשי בבית־הדין הרבני והאחראי על ענייני עגינות, זוכר שהיתה שבורה ומיואשת. אמרו לה שינסו. והיא חיכתה. סמוך לבואה הגיעה לבית־הדין קלרה מרקו (השם בדוי, כדי שלא לפגוע בילדי המשפחה). גם לה היה סיפור דומה. בעלה, יעקב מרקו (שם בדוי), 31, נעצר סמוך למעצרו של תורג'מן, באשמת הברחת סמים. דקות אחדות לפני שעמד להמריא לפאריז, מצאו בלשי היחידה המיוחדת ללוחמה בסמים של משטרת תאילנד, בדפנות הכפולות של מזוודתו, 1.5 ק"ג הירואין. הוא הודה ונידון ל־25 שנות מאסר.

קלרה כבר היתה גרושה, אך אחרי הגט שבו לחיות יחד. מרקו ביקש. על כן חייב אותה בית־הדין בגט נוסף. ההלכה קוראת לזה מחזיר גרושתו. הם היו כבעל ואשה. בלי קידושין. גידלו את שלוש הבנות. למרקו היתה באסטה בתחנה המרכזית. אחר־כך פתח חנות לטספים. מעט לעת עסק בהרכבת תריסים. כל הזמן התלונן שמס־הכנסה מתלבש עליו. הוא שקע בחובות. לא, מעולם לא היה עבריין, אומרת קלרה. יום אחד רבו, והוא ברח לצרפת לעשות כסף. מאז לא ראתה אותו.

בצרפת הציעו לו לנסוע לתאילנד ולהבריח הירואין. הפיתוי היה גדול. הוא השיג דרכון אמריקני, שינה את שמו למריו אנטוניוס, וטס לצ'אנג מאי. בצ'אנג מאי השיג סם משובח בפרוטות. מרקו חשב שיהיה עשיר. כשנתפס סיפר, שהמשטרה לוחצת עליו להסגיר את הסוחרים שמכרו לו את הסם, ובתמורה יזכה למעמד של עד מדינה. אך מרקו דחה את ההצעה. הוא פחד שיחסלו אותו. קלרה אומרת, שראתה את עצמה עגונה לכל החיים. דוד איינהורן לא הבטיח לה דבר.

הוא ידע שתאילנד ארץ קשה. סיפרו לו שהחוקים בה אכזריים. שבתי־הכלא לא אנושיים. יום אחד עלה על מטוס ונסע. האסירים לא ידעו על בואו. הוא נשא בתיקו מכתבים מבני המשפחות ותמונות. בבאנקוק פגש ארץ אדיבה. עיר של חטאים.

זונות במלון

במלון ויקטוריה, 25 דולר ללילה, הציעו לו זונות קטנות, ילדות ממש: 7, 10, 13. הראו לו אלבום; רק שיבחר. מי בכלל ידע שהוא רבי? הוא גבה קומה, בן 36, וקולו רועם. פקיד הקבלה לא עזב אותו. בחורה. רק ללילה. הרב איינהורן כופף את ראשו והראה את הכיפה. התאילנדי, כנראה, הבין את הרמז. איינהורן לא עצם עין כל הלילה.

בבוקר ברח מהמלון. הקהילה היהודית אירחה אותו. קהילה קטנה [illegible] איינהורן. היא נוסדה לפני 45 שנה [illegible] משפחות, כ־200 יהודים, מרביתם [illegible] פרס ואפגניסטן. שני בתי־כנסת, [illegible] בתיכנון. בית־קברות. קומץ יהודים [illegible] מליוני תאילנדים. חיים טוב. עשירים [illegible] סוחרים באבנים יקרות. הם גרים [illegible] בבאנקוק. בתים מפוארים. [illegible] משרתים.

בשגרירות ישראל החלו להסדיר [illegible] ביקורו בכלא. "זה לא פשוט", הוא [illegible] "הביקורים נערכים לרוב בחוץ, [illegible] לגדר. פנימה לא נותנים להיכנס. [illegible] הייתי חייב לפגוש באסירים פנים [illegible] פנים, עם עוד שני יהודים שישבו [illegible] כבית־דין, כדי לשמוע מהם על [illegible] להתגרש ולהחתימם על כתבי־הרשאה. השגרירות התקשרה למחי־הכלא, [illegible] אותי בשני מכתבים בחתימת השגריר [illegible] ויצאנו לדרך".

מזרחי ושעשוע ישבו מאחור. [illegible] צעירים ורווקים, חברי הקהילה. איינהורן הסביר להם לאן נוסעים. מצווה [illegible] אמר להם. הוא נתן צדקה. [illegible] שלא ייכשל, ח"ו. שעשוע אמר תהילים.

כלא "לרדיאו", פרברי באנקוק. [illegible] ביתנים לבנים מאורכים. גגות [illegible] דשא. פרחים. אגם ברבורים. [illegible] של מרקו. 6,500 אסירים. הרבה [illegible] סמים, מרביתם זרים.

בכניסה הציגו את המכתב [illegible] איינהורן התפלא שהכל הלך [illegible] כל־כך. הובילו אותם בשבילים [illegible] ליד האגם ביקתת קש. שולחן. [illegible] מחצלות. זוהי לישכת־המפקד. כל [illegible] כל אסיר שעוברים כאן, [illegible] משתחווים וממשיכים. המפקד [illegible] לקראתם וקד קידה. הלכו לקרוא למרקו. [illegible] שעשוע עמד ואמר תהילים.

אחד אחד נכנסו האסירים לביקתה [illegible] והמפקד שופט אותם. יושבים [illegible] המחצלת, ראש מורכן ושומעים [illegible] גזר־הדין. קמים, משתחווים והולכים.

תמונות הילדים

מרקו בא. השתחווה. איינהורן הו[illegible] לו יד: "הצגתי את עצמי. מרקו [illegible] עלי. ישבנו על המחצלת. הוא [illegible] איך נכנסתי פנימה. אמרתי לו [illegible] אשתך רוצה להתגרש. באתי לקבל [illegible] גט. מה פתאום, אמר, אני לא [illegible] יודע איזה צרות עשתה לי? פעם [illegible] רצתה להוריד אותי מהמטוס. לא [illegible] כן, כן, אני יודע, אמר מרקו. יש לה [illegible] מה פתאום שאתן לה להתחתן?

"הוא היה כעוס נורא. רצה לנסות [illegible] מה אם יש לה חבר, אמרתי. אתה [illegible] יכול לשבת כאן ולהכחיש לה [illegible] לעשות. וחוץ מזה, אמרתי, שמעתי [illegible] לך יש חברה תאילנדית, שבאה כל שבת [illegible] עם אביה לבקר אותך, ואני אפילו [illegible] שכבר בירית בשגרירות איך [illegible] להתחתן איתה. מרקו שתק. אז הוצאתי את התמונות של הילדים ואת המכתבים [illegible] והוא פרץ בבכי. גם אנחנו בכינו. אין [illegible] תשובה עכשיו, אמר. תבוא מחר, [illegible] רוצה לחשוב. לא בא בחשבון, אמרתי [illegible] באתי במיוחד מישראל. מחר לא [illegible] להיכנס". הם ישבו על המחצלת [illegible] איינהורן אומר שמרקו נראה טוב. [illegible] לבש חולצה כחולה, מכנסיים [illegible] כפכפים. איש גבוה, שיער שטני, [illegible] כחולות. יש לו מזל; המשפחה שולחת לו [illegible] כל חודש 100 דולר. זהו סכום [illegible] בכלא התאילנדי: מי שאין לו כסף [illegible] ברעב. אוכל נורמלי קונים בקנטינה [illegible]

(המשך בעמ' 18)

מחשב לכל כיס
מבצע "ספקטרום" לפורים!*

אם אין לך עדיין,
נצל את ההזדמנות עכשיו!

	במזומן	ב־3 תשלומים
ספקטרום 48K + טייפ	363.-	3 x 129.-
ספקטרום 48K + כונן + מתאם + 4 דיסקונים	599.-	3 x 212.-
ספקטרום 48K + כונן + מוניטור ירוק	799.-	3 x 285.-
כונן + מתאם + 4 דיסקונים	299.-	3 x 106.-

*המבצע עד גמר המלאי. המחיר בשקלים חדשים כולל מע"מ

להשיג אצל היבואן קומפטרייד מחשבים אישיים בע"מ, ואצל הסוכנים המורשים:
קומפטרייד מחשבים אישיים בע"מ, ת"א, רח' בוגרשוב 19, טל: 03-292537/8/9 • באג - מחשבים בע"מ, ת"א, דיזנגוף סנטר, טל: 03-290142 • גוט לצילום, ת"א, רח' הרצל 2, טל: 03-655185 • רשת מח"ס, ת"א, רח' החרושת 6, טל: 03-372924 • קומפיוטרוניק, ת"א, דיזנגוף סנטר טל: 03-204804 • קרית המחשב, חיפה, צומת הצ'ק פוסט, שד' ההסתדרות 20, טל: 04-726976 • ר.א.מ., ירושלים, רח' החבצלת 6, טל: 02-234030 • דורון מחשבים, ב"ש, רח' הדסה 52, טל: 057-31359 • ת.ע.ה. מחשבים, אילת, מרכז רסקו 8, טל: 059-73412 • מחשבית, כפר־סבא, רח' ויצמן 52, טל: 052-29777 • רם מחשבים, ראשל"צ, רח' הרצל 68, טל: 03-955855 • גום לצילום, חולון, רח' סוקולוב 51, טל: 03-848051 • רחום, עפולה, רח' ארלוזורוב 8, טל: 065-90524

sinclair

מדוע קמפ־דייויד לא הוביל לשלום־אמת

מאת אראל גינאי, שליחנו לוושינגטון

וויליאם קוואנדט, מראשי מכון "ברוקינגס" היוקרתי ואחד ממשתתפי השיחות בקמפ־דייויד, מחלק בספר חדש ציונים לנפשות שפעלו שם ומנתח את הגורמים שבגללם שום נשיא אמריקני אינו מסוגל לנהל מדיניות עקבית במזרח־התיכון

כמה וכמה ספרים כבר נכתבו אודות קמפ־דייויד, ואחרים נמצאים בעיצומה של כתיבתם. אבל המחקר שראה אור זה עתה, פרי־עטו של וויליאם קוואנדט, שונה מהספרים האחרים בנקודות מבט רבות, ויש בו הרבה יותר מאשר עניין היסטורי צרוף גרידא. כפי שמעיד עליו שם־המישנה שלו – "קמפ דייויד, השכנת שלום ופוליטיקה" – הספר הוא גם מחקר ביחסים שבין הפוליטיקה הנשיאותית בארה"ב לבין העימות במזרח־התיכון. מחקר, זאת יש לזכור, שנעשה בידי אדם שכיהן במימשלו של קרטר ושהוא מרען בר־סמכא בתחום מדע המדינה. קוואנדט עומד בראש מחלקת המזרח־התיכון במכון "ברוקינגס" היוקרתי.

"בגין היה המוכשר ביותר בקמפ־דייויד"

בכהונתו במימשל קרטר, שימש קוואנדט בשנים המכריעות 1977־1979 כראש מחלקת העימות הערבי־ישראלי של המועצה לביטחון לאומי, והוא נטל חלק בשיחות ובמשא־ומתן בקמפ דייויד. אבל העובדה שהוא גם איש מדע המדינה מעניקה לו נקודת־מבט אובייקטיבית, המאפשרת לו לשפוט את המאורעות ואף לחלק ציונים לאישים שהשתתפו בתהליך השלום. כך, למשל, הוא אומר על מנחם בגין, שהוא היה "המוכשר ביותר בין מנהלי המשא־ומתן בקמפ־דייויד, ובה בשעה גם פוליטיקאי מיוחד במינו" – וזאת, למרות שקוואנדט עצמו חש, כי חזונו של בגין בדבר מקומה של ישראל במזרח־התיכון היה מעוגן בעבר, יותר משהיה מכוון כלפי העתיד.

בנתחו את הפוליטיקה הנשיאותית מוצא קוואנדט דמיון ראוי־לציון בקווי המדיניות המזרח־תיכונית של כל נשיא אמריקני מאז 1967, בכל אחת מארבע שנות כהונתו:

- בשנת הראשונה, מוגדרים יעדי המדיניות במונחים מעורפלים. המליצות שהושמעו במהלך מערכת הבחירות עדיין מהדהדות במסדרונות הבית הלבן ולא נעשית הערכה מפוכחת של המציאות הסבוכה במזרח־התיכון.
- בשנת הכהונה השנייה, קווי המדיניות של הנשיא תואמים יותר את המצב בשטח. היעדים מוגדרים במונחים פחות שאפתניים ולכן יותר ניתנים להשגה. שנת הכהונה השנייה היא זו שבה מבין הנשיא, כי הפתגם "פוליטיקה היא אמנות השגת האפשרי" ישים, הן לניהול מדיניות־הפנים והן לניהול מדיניות־החוץ.
- בשנת הכהונה השלישית, המזרח־התיכון כבר מצטייר בעיני היושב בבית הלבן כנושא העלול לפגום בסיכוייו להיבחר־מחדש. לכן, הנטייה היא לנסות ולהגיע לתהליך של משא־ומתן, שאותו ניתן להציג כהצלחה – אפילו אם התוצאות המעשיות רחוקות מלהשביע רצון. בשנת הכהונה השלישית, כל מימשל יהיה מוכן לפזר ברוחב־לב הבטחות לאספקת סיוע צבאי, במטרה לנסות ולהביא לחתימת הסדר כלשהו.

"קרטר לא היה אסטרטג טוב"

אבל אם הסיכויים להשגת הסדר כזה במהלך שנת הכהונה השלישית לא ייראו טובים, הנטייה של המימשל היא לנסות ו"לצמצם את ההפסדים" ולנתק את הנשיא מהמאמץ הדיפלומטי. כשמערכת הבחירות לנשיאות מתקרבת, השאיפה העיקרית היא: לא להטיל על הנשיא אחריות לכישלון מדיני. כך נוצרים משני לחצים מנוגדים: מצד אחד, הלחץ להצלחה מהירה; ומצד שני, הנטייה להתנתק מקווי־מדיניות שנויים־במחלוקת, שסכנה בצידם. התוצאה של לחצים מנוגדים אלה היא, שבשנה השלישית לכהונתו, עלול כל נשיא אמריקני לעשות מישגים בכל הקשור למזרח־התיכון.

- בשנה הרביעית לכהונתו, שהיא שנת הבחירות, קווי־המדיניות המנחים את הנשיא הם פשוטים למדי: לנסות ולהימנע ממחלוקות, להתרחק מיוזמות חדשות, להימנע מאספקת נשק לערבים – ולהיראות נדיב כלפי ישראל.

לאור ניתוח זה, אין זה פלא שלדעת קוואנדט, המערכת הפוליטית האמריקנית לוקה בחסר בכל הקשור למידת יכולתה לנהל מדיניות־חוץ – ובמיוחד כאשר הדברים אמורים באיזור כמו המזרח־התיכון. המערכת האמריקנית, מעצם המיבנה שלה, פשוט מתקשה לפתח ולנהל מדיניות עקבית כלפי האיזור.

מנחם בגין
חזון מעוגן בעבר

ג'ימי קרטר
מעורבות אישית

אבל קוואנדט אינו מסתפק במתיחת ביקורת כוללנית על המערכת הפוליטית האמריקנית. הוא גם מצביע על ליקויים בפעילותו של הנשיא ג'ימי קרטר, שלמענו עבד. קרטר, אומר קוואנדט, הפגין "מחוייבות, דבקות במטרה וכנות , ואלו תכונות חשובות בדיפלומטיה המזרח־תיכונית". אבל, מוסיף קוואנדט, "קרטר לא היה אסטרטג טוב במיוחד. הוא התקשה בקביעת סדרי־העדיפויות. אם היה צורך לעשות משהו – הוא רצה לגשת ישר לעניין וליטול על עצמו מעורבות אישית . לא תמיד הוא הבחין בקשרי־הגומלין שבין הנושאים השונים. הוא ניסה לטפל ביותר מדי בעיות בעת ובעונה אחת והיתה לו בעיה עם האצלת סמכויות. קרטר גם היה חסר סבלנות בבקשו אחר תוצאות. לכן, חשף את הקלפים שברשותו בלהיטות רבה מדי, ואם מהלך כלשהו נתקע – העדיף לעבור למהלך הבא, במהירות רבה מדי. כתוצאה מכך, תיכנונם של מהלכים היה לעתים פגום".

כדוגמא לכך מצביע קוואנדט על העובדה, שב־1978, הקדיש קרטר חודשים יקרים להסדר "עיסקת חבילה" למכירת נשק בו־זמנית לישראל, סעודיה ומצרים. למרות שבסופו של דבר זכה במערכה על העיסקה, הרי שהיה זה קרב יקר, שצרך משאבים רבים. ב־1978 קרטר גם ביזבז חודשים אחרים ב"תרגיל עקר של דיפלומטיה באמצעות שאלונים". מרגע שהצליח לכנס את סאדאת ובגין בקמפ דייויד, כך סבור קוואנדט, היה על קרטר לנסות ולגבש "מיסמך פשוט יותר" בנושאים של הגדה המערבית ורצועת עזה.

קוואנדט מצליח להבליט היטב, כי היתה אי־הבנה בסיסית בגישתו של קרטר: הוא פעל על פי התחושה, שעימותים נובעים מאי־הבנות, ולכן את הפתרונות יש לחפש בדרך של "בניית אמון, יותר מאשר בדרך של כפייה באמצעות כוח". לדבריו, קרטר התקשה להבין, כי "ישנם נושאים מסויימים, שפשוט אי־אפשר לפתור אותם באמצעות הגיון ושכל".

קרטר, מסביר קוואנדט, ראה בימי חייו כיצד מתחולל שינוי חברתי רב־היקף במדינות הדרום בארה"ב, שם נולד. לכן התקשה להאמין, כי אין סיכוי ששינוי דומה יתחולל גם במזרח־התיכון. החזון של קרטר היה מצודד – אבל בגללו הוא חש תיסכול, כאשר דברים התנהלו באיטיות. ברגעים כאלה, מספר קוואנדט, היה קרטר מתבטא כאילו הוא כבר מוכן לוותר על מעורבותו בדיפלומטיה המזרח־תיכונית.

התוצאה היתה "תערובת של איתותים": לעתים, הקרין קרטר תחושה של דחיפות – ולעתים, הוא נראה כמי שיש לו מעט מאוד פנאי להקדיש לבעיותיו הסבוכות של המזרח־התיכון.

קיסינג'ר "קילקל" את מנהיגי האיזור

למרות שקוואנדט מותח ביקורת על קרטר, בשל אי־יכולתו להאציל סמכויות, הוא גם מרגיש, כי אחד הקלקלים של קמפ־דייויד הוא בכך, שרק לנשיא ולשר־החוץ של ארצות־הברית יש השפעה על הצדדים היריבים במזרח־התיכון, ואילו "שליחים מיוחדים" משיגים תוצאות רק לעתים נדירות. "אף אחד במזרח־התיכון אינו מוכן לחשוף את קלפיו בפני אמריקני נמוך־דרג כלשהו, אלא אך ורק בפני הדרגים הבכירים ביותר. מבחינה זו, קיסינג'ר וקרטר 'קילקלו' את המזרח־תיכוניים, בכך שהעטירו את סמכותם עליהם. כתוצאה מכך, דומה שכיום, רק הרמה הבכירה ביותר היא המסוגלת להשיג תוצאות כלשהן".

אין ספק, כי ספרו החדש של וויליאם קוואנדט הוא ספר רציני, עשיר במידע ומעורר מחשבות, אשר יכול לספק תשובות לאלה השואלים את עצמם, מדוע הסכמי קמפ־דייויד לא הביאו שלום־אמת למזרח התיכון.

ספרי ידיעות אחרונות / עידנים 4 X

מהדורה חמישית

אבי, בתו
יעל דיין
הספר שעשה כותרות עוד בטרם ראה אור
226 עמודים, בהם 16 עמודי תמונות ■ 17.60 ש"ח

מהדורה רביעית

רוח קדים
שלמה הלל
בשליחות מחתרתית לארצות ערב
376 עמודים בהם 16 עמודי תמונות ■ 28 ש"ח

מהדורה שלישית

לך עם האנשים
שמעון פרס
דיוקנאות של שבעה אנשים מופלאים
170 עמודים. איורים אסף ברג ■ 14 ש"ח

מהדורה שניה

האמת על רצח קסטנר
איסר הראל
הפרשה הטראגית המסעירה את המדינה קרוב ל־30 שנה
333 עמודים ■ 28 ש"ח

להשיג בחנויות הספרים ובאמצעות ספח זה
לכב' "ידיעות אחרונות" ת.ד. 37744 תל־אביב 61376
נא לשלוח אלי:
□ אבי, בתו □ רוח קדים
□ לך עם האנשים □ האמת על רצח קסטנר
מצורפת המחאה/המחאות דואר
בסך ......ש"ח
השם ......
הכתובת ......
מיקוד ......

משה זנבר, לשעבר נגיד בנק־ישראל, על התוכנית הכלכלית, הצמיחה, אבטלה, עזרה למיפעלים כושלים, תחיית הבורסה

צמיחה – כן, אבל בזהירות

"יש להציל את 'סולל בונה', כדי שכדור השלג לא ייהפך לרעידת אדמה" ★ אני מקווה שמשקיעי הבורסה בימים אלה ילמדו מניסיון העבר ולא יקנו מכל הבא ליד"

מאת יוסף שביט

• זנבר: "תפילתי היא..."

משה זנבר, מי שהיה נגיד בנק־ישראל, ידוע כיועץ קרוב של ראש־הממשלה בתחום הכלכלי. כל־אימת שמתעורר ויכוח סביב סעיף זה או אחר בתוכנית הכלכלית, נוהג שמעון פרס לטלפן אליו ולשאול אותו: "משה, מה אתה אומר?"

השבוע, לאחר שמישלחת קרן המטבע הבינלאומית פירסמה את מסקנותיה, שאלתי את הנגיד לשעבר: המומחים הזרים קובעים כי עדיין לא הושגה יציבות והמשק עודנו במצב שברירי. המתנגדים לחידוש־לאלתר של הצמיחה הכלכלית רואים בחוות־דעת מקצועית זו חיזוק לעמדתם. מה אתה אומר?

משה זנבר: אין ספק שלמדיניות הכלכלית היו הישגים מרשימים מאז יולי 1985. אך ברור גם שטרם הגענו אל הנחלה. לכן, טעויות או סתם חוסר־מזל עלולים להחזיר אותנו לקשיים, שמהם עלה בידינו להיחלץ בעמל כה רב. דעתי היא, כי ללא ראשית צמיחה בהקדם, ניאלץ בוודאות לסגת מן היציבות, שאותה השגנו. עם זאת, הכרחי לגשת לנושא הצמיחה בזהירות תוך הבנת התהליכים המשקיים, כדי שנוכל לקיים צמיחה ויציבות בעת ובעונה אחת – ויש אפשרות כזו.

מקומות־עבודה חדשים

• אילו היה הדבר בידיך, כיצד היית מנסה להגשים זאת?

כדי שלא יהיו אי־הבנות, אני מציע להגדיר, ראשית כל, את המושג צמיחה. מה אנחנו, בעצם, רוצים להשיג כשמדברים על צמיחה כלכלית? התשובה המקובלת בכלכלה היא שצמיחה פירושה גידול בתוצר הלאומי, כלומר: באיזו מידה נייצר יותר בשנה הבאה מכפי שאנו מייצרים השנה. יש כאלה המקשרים מושג זה עם השקעות חדשות. אבל לי ברור לגמרי, שגידול בתוצר הלאומי יכול להתרחש גם ללא השקעות חדשות. כיצד? אם המשק מתייעל וכוח־האדם הקיים מוציא תפוקה גדולה יותר מאותו ציוד, מאותם מיבנים וכיו"ב. עם זאת, תוספת־השקעה בוודאי תורמת לגידול בתפוקה. נדמה לי שבמצבנו כיום ההגדרה המתאימה ביותר לצמיחה היא יצירת מקומות־עבודה חדשים.

• כיצד יוצרים מקומות־עבודה חדשים ללא השקעות חדשות?

פשוט מאוד: אם להנהלת המיפעל ולעובדיו יהיה כדאי לעבוד במישמרת שניה או שלישית – הרי ללא כל השקעה נוספת אפשר ליצור מקומות־עבודה חדשים ולהגדיל את התפוקה. נקודת־המפתח בעניין זה היא הריווחיות. ריווחיות פירושה בראש ובראשונה הקטנת עלויות־הייצור בכל אותם תחומים, שבהם היצרן משלם כיום מחירים גבוהים יותר ממתחריו – והדבר חשוב שבעתיים בעיסקי יצוא. אני מתכוון, למשל, להוזלת הדלק־טלפוניים לסקטור העיסקי. במיסגרת זו יש לקבל בברכה את החלטת בנק־ישראל, השבוע, להוזיל את הריבית ללווים בשיעור של אחוז אחד לחודש.

חשדנות, מתח וניגודים

• אם הדברים כה פשוטים – מדוע החריפה כל כך המחלוקת בין ראש־הממשלה לשר־האוצר?

אני חושב שגם שר־האוצר יכול לחתום בשתי ידיים על מה שנאמר עד כה. המתח שנוצר הוא במידה רבה מלאכותי, כאשר התבטאות זו או אחרת של ראש־הממשלה ביחס למיפעלים ולמוסדות שהסתבכו פורשה, במתכוון או שלא במתכוון, כניצול־לרעה סקטורלי. מועד הרוטציה המתקרב והדעות המושמעות בעניין זה במפלגת־העבודה רק הוסיפו שמן למדורה, הגבירו את חשדנות הליכוד ויצרו מתח וניגודים בתוך הממשלה בנושא, שבכלל לא צריך היה שנוי במחלוקת.

• אחד הנימוקים כבדי־המישקל בעד חידוש הצמיחה הכלכלית הוא החשש מפני אבטלה המונית דווקא באזורים הרגישים במדינה. האומנם לא ידעו הוגי התוכנית הכלכלית מלכתחילה כי אי־אפשר לבלום אינפלציה משתוללת מבלי ליצור אבטלה?

ממדי האבטלה הכוללת אסור להם שיעברו גבול מסויים – וגבול זה אינו אחוז מסויים של כלל המועסקים במשק, אלא אחוז מסויים במקומות־יישוב מסויימים. במלים אחרות: ממדי האבטלה הכוללת בישראל אינם בלתי־נסבלים. אבל בירוחם, בבית־שאן ובאזורי־פיתוח אחרים הם בהחלט עברו את הגבול הסביר. עובדה היא שהצלחנו להוריד את שיעור האינפלציה באופן קיצוני, והאבטלה לא גדלה לממדים בלתי־נסבלים, פרט למקומות מסויימים כפי שציינתי.

• האם אתה מאמין שניתן לקיים את הצמיחה ללא הזרמה מאסיבית?

אמצעי־התיקשורת קישרו, בצדק, בין ההזרמה לבין מתן סיוע למיפעלים המבקשים עזרה. סכנה זו באמת קיימת, אם יינתן הסיוע למיפעלים ללא כל התניות מצד הממשלה. למה אני מתכוון? על הממשלה להתנות את הסיוע בכך שהמיפעל המסתייע ינצל את הכסף אשר יועמד לרשותו כדי לפרוע את חובותיו המעיקים למערכת הבנקאות. המערכת הבנקאית, מצידה, תחוייבת לקנות בכספים אלה איגרות־חוב ממשלתיות. בצורה כזאת ייסגר המעגל ללא הזרמה של שקל אחד. במלים אחרות: מצד אחד, הסיוע הממשלתי יציל את המיפעל שהסתבך – וזה יוכל לפרוע חובות מעיקים. מצד שני, הבנק שהילווה את הכספים וחשש שהמיפעל לא יוכל לפרוע את החובות ובוודאי שלא לשלם את הריבית עליהן – מצבו ישתפר. לכן הוא לא יתנגד להלוות את הכספים, שהועמדו בצורה זו לרשותו, בדרך של רכישת איגרות־חוב ממשלתיות, או בכל דרך אחרת. הסדר מעין זה, מטבע הדברים, ייקל על מערכת הבנקאות, ישפר את רווחיותה וימנע את הצורך להגדיל את ההפרשות במאזני הבנקים לחובות מסופקים. אולי אף יקל הדבר על הבנקים באוקטובר 1988, כאשר הציבור יצטרך להחליט אם למכור את המניות שבהסדר או להמשיך להחזיק בהן.

למכור נכסים לממשלה

• אבל אם ירכשו הבנקים איגרות־חוב ממשלתיות, הרי יגדל החוב הממשלתי. מה, איפוא, תועלת בכך?

אני בדעה שהסיוע למיפעלים צריך להינתן לא בצורת הלוואה. בתמורה לכסף ימכרו המיפעלים לממשלה נכסים במחירי השוק – ואלה נמוכים כיום. הממשלה אומנם תיכנס להתחייבויות חדשות כלפי מערכת הבנקאות, אך מול התחייבויות אלה יעמדו לרשותה נכסים – קרקעות, מיבנים, מניות וכדומה – שאותם תוכל לממש במרוצת הזמן, במקביל לפרעון איגרות־החוב.

• במה, בעצם, שונה הצעתך מהצעתו של שר־האוצר שחברת־העובדים תמכור את מניותיה בחברות כ"דלק", "תדיראן" וכדומה?

ראשית, קיים הבדל פורמאלי: אני מציע ש"סולל־בונה" תמכור קרקעות לממשלה, בעוד שמודעי מציע כי הבעלים של "סולל־בונה" – חברת־העובדים – ימכרו לציבור הרחב את מניותיהם בחברה אחרת. שנית, ההבדל המהותי נעוץ בכך שלפי הצעתי ניתן להשלים את העיסקה מהר משום שהיא תתבצע בין מוכר, המעוניין למכור במהירות, לבין קונה, המוכן לקנות מהר. לעומת זאת, אין להניח שעיסקה, כפי שמציע אותה מודעי, תוכל להתבצע תוך פרק־זמן קצר ולפיכך אי־אפשר יהיה למנוע את התמוטטותם של המיפעלים שאותם רוצים להציל. "אתא" היא דוגמה טובה להמחשת ההבדלים הללו: הדיונים בין קונים פוטנציאליים לבין בעלי "אתא" והממשלה נמשכו זמן כה רב, עד שלא היתה כל אפשרות למנוע את התמוטטות החברה.

לקיים ריווחיות סבירה

• בליכוד הועלתה הטענה שאם עוזרים ל"סולל־בונה", צריך לסייע באותה צורה גם לקבלנים פרטיים שהסתבכו. מה דעתך?

איני גורס כך – ולאו דווקא מסיבות פוליטיות. "סולל־בונה" הוא גורם קבלני מיוחד במינו, המבצע עבודות שמרבית הקבלנים אינם מסוגלים להתמודד איתן. אבל השוני העיקרי, בעיני, הוא בהיקף. אם מיפעל גדול כ"סולל־בונה" יתמוטט, חס וחלילה, הוא יגרור אחריו גורמים נוספים רבים מאוד, שהילוו לו כספים או שהוא מבצע עבודות עבורם, ספקים וכדומה. להיקף יש משמעות עצומה בעניין זה – ורק מסיבה זו סייעה ממשלת ארה"ב לפני כעשר שנים, בעת משבר הדלק, ליצרני הרכב הענקיים כ"קרייזלר" ו"פורד" ולא עזרה לאלפי מיפעלים קטנים יותר, שהתמוטטו באותו זמן. המשבר בתעשיית הרכב יצר אבטלה של כעשרים אחוז ויותר באזור דטרויט וכן באזור פיטסבורג, שבו מרוכזות תעשיית הפלדה, המספקת את המתכת לרכב. בממדי אבטלה כאלה גם ממשלת ארה"ב לא היתה מסוגלת לעמוד מנגד. חובה למנוע התמוטטויות כאלה גם בישראל, בטרם יתגלגל כדור־השלג ויהפוך לגוש ענקי אשר יהרוס את כל העומד בדרכו. ההוצאות הכרוכות בעצירת כדור־השלג הזה קטנות לאין שיעור מהסכומים העצומים שיידרשו לתיקון המצב לאחר רעידת־האדמה, אם לא ייבלם כדור־השלג בעוד־מועד.

• בחודשים האחרונים עלה בידי הממשלה להימנע מפיחות השקל – זאת בשל ירידת ערך הדולר בהשוואה למטבעות האירופיים. עתה, כשהדולר מתחיל לגלות סימני התאוששות ראשונים, האם ניתן יהיה להמשיך לשמור על שער קבוע פחות־או־יותר של השקל?

בסוף יוני 1985, כאשר הוחלט על פיחות השקל והנהגת שער־חליפין קבוע לאחר־מכן, היה שער הדולר לעומת המארק או הפראנק השווייצי גבוה יותר בכ־25 אחוזים מאשר כיום. פיחות זה של הדולר עזר לממשלת־ישראל לקיים מדיניות של שער־חליפין קבוע לגבי הדולר, שהפכה אצלנו סמל לייצוב המשק. בפועל פוחת השקל שלנו לעומת כל המטבעות באותה תקופה בכ־12 אחוזים. פיחות זה סייע לקיים ריווחיות סבירה למרבית היצוא. נוצרו קשיים בכל הנוגע ליבוא מאירופה, וזו גם הסיבה לכך שרק עכשיו הועלו מחירי המכוניות האירופיות בשיעור כה גבוה – כ־30 אחוז. התחזקות הדולר בכשני אחוזים בשבוע האחרון אין לה עדיין כל השפעה על מערכת המחירים שהתגבשה אצלנו. אולם אין ספק שאם הדולר יתחזק, נאמר בעוד עשרה אחוזים – נצטרך לנקוט צעדים מתאימים כדי למנוע סחף.

• הריבית בתמ"ם ובפק"ם היא אפסית כיום. אפיק־ההשקעה בפת"ם נסגר. התשואות בצמודי מדד ודולר נמוכות ביותר. במציאות זו שוב הפכה הבורסה לאטרקטיבית. האינך חושש שאנו עלולים לחזור לתקופת הספקולציות של ארידור?

בכל מקום בעולם כרוכה הירידה בשער הריבית בהתאוששות הבורסה. התאוששות הבורסה אצלנו אינה, איפוא, מלאכותית הפעם. זהו השוני לעומת תקופת ארידור. קיימת, כמובן, סכנה שספקולציות בלתי־מרוסנות או נהירה המונית לא־שקולה לבורסה יביאו לעליות שערים מעל ומעבר למתחייב. אני מקווה שרמת הפעילות ורמת השערים כאחת לא יעברו את גבולות המותר, והמשקיעים ילמדו מניסיון העבר ולא יקנו מכל הבא ליד, אלא יבחנו היטב את מצבה העיסקי של החברה לפני שהם קונים את מניותיה.

• מה, להערכתך, צפוי לנו במיסגרת התוכנית הכלכלית עד סוף 1986?

נראה לי שמיספר המובטלים יגדל מעט לקראת סוף השנה, ואילו באזורים הסובלים כיום מאבטלה עמוקה יחול שיפור מסויים. רמת־החיים הכללית לא תעלה, אך גם לא תרד. אני מקווה שעוד השנה יונחו יסודות ממשיים לצמיחה מחודשת, שבמיסגרתה ייווצרו מקומות־עבודה חדשים ויגדל היצוא, תוך המשך השמירה על יציבות המחירים היחסית. תפילתי היא שמאבקים פוליטיים ושיקולים בלתי־ענייניים לא ימנעו את מה שניתן לעשות בניהול עיסקי ותחת הנהגה כלכלית נכונה.

הדולר השחור ופת"ם בלאטה איבדו מהפופולריות שלהם ★ אפשר לעבור על יד סוחרי המטבע, בדואר המרכזי באלנבי בת"א, מבלי להידחף אל הכביש ★ המגמה עכשיו: לקנות – בעיקר במיבצעי הנחה – ולחיות טוב ★ בשק"ם בחיפה חיסלו תוך שלושה ימים סחורה בחצי מיליון דולר ★ ב"משביר לצרכן" התנפלו על בגדים־בהנחה ★ וב"שופרסל" – על מציאה אחרת: קופסאות שימורי אפונה

מאת שושנה חן

קונים – בלי בהלה

מוצאי השבת האחרונה. לב דיזנגוף תל־אביב. חנות ה"משביר לצרכן" הומה אדם. כבר שבוע נמשך כאן מיבצע הוזלה מסיבי לעודפי בגדי החורף הרבים, רבים מדי. במוצאי־שבת פיצוץ. אין כל סיכוי למצוא תא מדידה פנוי. מדפי הסריגים הפוכים. לקוחה מתלבטת בוחנת בעניין ז'קט, שזה עתה מדדה לגופה, וכבר מישהי אחרת חוטפת את הבגד מידה. "תני גם לי למדוד".

באותו זמן במקום אחר – קניון רמת־גן. מגרש החניה סתום במכוניות. צפוף במסעדות. צפוף בחנויות. הילולה של קניות.

למחרת בבוקר בחנות הנעלים של "עוורי", ברחוב אלנבי בתל־אביב. בחלון הראווה מבשרים שלטים על הוזלות מחירים לנעלי היוקרה, בהן מתמחה חנות זו. 59־95 ש"ח לנעלי נשים. ממש מציאה. לקוחה בודדת מנסה לרגליה זוג אחר זוג והמוכרים מכרכרים ומחייכים סביבה.

בחנות הרהיטים הענקית של "אורדן" ב"לב דיזנגוף". פינות אוכל ופינות ישיבה סלוניות במיבצע הוזלה. אף אחד לא נרתע. שממה.

צריך למלא טופס: יש מיתון או אין?

אין אגירות

מאז ראשית 1986 מגלים ענפים רבים סימני התאוששות מובהקים, לעומת רמות הצריכה הנמוכות של הקיץ האחרון ואפילו בהשוואה לשנה שעברה. שום ענף לא יכול להתפאר אומנם שחזר אל "ימי ארידור העליזים", אבל הצריכה הפסיקה להיות דבר מביש אפילו כשמדובר במוצרי יוקרה. אגירות אין. בהלות לא. קניות כן. נבונות. מחפשים מיבצעי הנחה – וקונים.

במיבצע הוזלות בשבוע שעבר בחנות השק"ם החיפאית חיסלו תוך שלושה ימים סחורה בחצי מיליון דולר. רק תקליטים מכרו שם באותו פרק זמן ב־60 אלף דולר. כמות אדירה לכל הדעות. ה"משביר לצרכן" פתח שעריו במוצאי השבת האחרונה לשלוש שעות ומכר ביגוד־בהנחה בכמות המקבילה ליום מכירות שלם. ב"שופרסל" החליטו לפתות לקוחות בשימורי אפונה זולים ומכרו אלפי קרטונים. בכל קרטון 34 קופסאות.

בידי הציבור כסף פנוי. פחות אפיקי השקעה. הדולר השחור איבד את פופולריותו בקרב השכירים. המידרכה שלפני הדואר המרכזי ברחוב אלנבי שוב לא הומה כמו בשנה שעברה. אפשר לעבור בלי לרדת אל הכביש. בתחילת החודש, אומרים הסוחרים, לא רואים כאן שכירים רצים להחליף כסף. האלטרנטיבה: לצרוך – ולחיות טוב.

בעורקי המסחר הראשיים צצות חנויות חדשות כל שבוע. אתה עובר, חוזר – ומשהו חדש נפתח כאן. רהיטים, עדשות מגע, מעדניה, בוטיק או מזון לכלבים. כיכר המדינה העגומה של השנה שעברה מחייכת לאביב המוקדם השנה. בחלונות הראווה הרבה בגדי יבוא מצרפת ומאיטליה. הרבה יבוא לשכבה ששוב איננה מרגישה צורך להצטדק על יכולתה להרשות לעצמה הכל. מערכת של עטים מוזהבים וזכוכית מגדלת לגבר שיש לו הכל בקופסה מיוחדת והכל מעוצב ע"י פייר קרדן (465 ש"ח אצל "חית יוד"). בחנות רהיטים סמוכה, צמח ענק בעל עלים גדולים ממתכת זהובה. פריט פיסולי לסלון הווילה שתקנה, למרות המשבר בענף הבנייה, במחיר מציאה של 2,400 ש"ח. כמות משכורות חודשיות בערי הפיתוח.

לאלו האחרונות לא מגיעה ההתעוררות. שם מדברים על ירידה של 30־40 אחוזים במכירות בכל הענפים בהשוואה לשנה שעברה. היוצא מן הכלל: מזון, השומר על רמת מכירות דומה עם תזוזה בכיוון לצריכה מוגברת של מוצרי היסוד.

מרוויחים ובוכים

אי אפשר שלא להיתקל בתופעה, האופיינית לפחות למיגזר מסויים של יצרנים: מוכרים – ובוכים, בגלל הקפאת המחירים מול הפיחות במטבעות האירופיים בהשוואה לדולר. יצרנים הניזונים על חומרי גלם מיובאים מחו"ל אינם מרוצים גם במכירות מוגברות.

ב"אמקור" מצביע המנכ"ל, אודי ברנשטיין, על עליה עצומה במכירות מקררים. בחודשים ינואר־פברואר, הנחשבים לחודשי המכירות החלשים ביותר במוצר זה, מכרו בחברה 6,500 מקררים. רמה דומה לזו של השנה שעברה. במרס, קפיצה. אם ימשיכו בקצב זה, יגיעו לעשרת אלפים מקררים במשך חודש אחד. תחרות מקררי היבוא כמעט נעלמה השנה מן השוק. מכירותיהם של אלו ירדו ב־60%־70% בהשוואה לתקופת ארידור. מקררי הענק גוועו כמעט לחלוטין. אבל ברנשטיין מתוסכל. "העליה במכירות לא מחממת אותנו. בגלל שחיקת המחיר בכ־30% לא עלה המחזור הדולרי או השקלי שלנו".

זמירות דומות משמיע דני ידין, מנכ"ל סי.בי.אס. מוכרים אומנם יותר תקליטים, אבל מרוויחים פחות. גם אחרי העליה הצפויה במחירי התקליטים בשעור של תשעה אחוזים, החל מחודש אפריל, יהיו מחירי התקליטים לחנות נמוכים בכ־15% בהשוואה לשנה שעברה. בסי.בי.אס. כמו ב"אמקור" מוכרים ובוכים. "אחד האבסורדים שיצרה ההקפאה הוא, שאפשר להיות מפעל מצליח ולהפסיד", אומר ברנשטיין.

יצרני התחפושות אינם מסכימים איתו. הם צופים עונה טובה. הם יצרו בכמויות ומכרו היטב. רק ליבואני הפורים היתה השנה בעיה בלתי צפויה, בלי קשר למיתון. יבואני האקדחים המקצועיים ושלל הציוד הפורימי מאירופה ועד למזרח הרחוק שכחו להתבונן בלוח השנה. הם הזמינו את ציוד הפורים לפי התאריך הלועזי ולא שמו לב לכך, שבגלל שני ה"אדרים" יחול פורים רק לקראת סוף מרס, במקום אי שם בפברואר. התוצאה: מלחמת מחירים פורימית בקרב הסיטונאים והיבואנים. וכל שלא כל יום פורים.

כבר לא מייבאים לבבות דקל

– אבל קונים יותר כחול־לבן, מזון, מוצרי חשמל, צעצועים ותקליטים

□ מזון – ענף זה נפגע בצורה הקלה ביותר יחסית גם בשיא המיתון, אם כי חלו בו תנודות פנימיות. בכל רשתות השיווק דיווחו בתקופה האחרונה על עליה במכירות מזון. ב"שופרסל" מדברים על עליה של 4־5 אחוזים, בשק"ם יציבות. ב"היפרשוק" עליה ריאלית של 49 אחוזים, וב"קו־אופ" עליה של 18%. אולם עליות אלו מיוחסות דווקא לחדירה מעמיקה של שתי הרשתות האחרונות לתחומים נוספים, טקסטילים וכלי בית.

ב"קו־אופ" מציינים עליה של 5־10 אחוזים בצריכת בשר לסוגיו, עליה של 15 אחוזים בצריכת פירות וירקות, 5 אחוזים בשימורים ובמזון קפוא, ו־10 אחוזים בדברי מתיקה. צריכת משקאות חריפים ומוצרי חלב רגילים היא ללא שינוי, אך יש עליה בצריכת מעדני חלב וגבינות מיוחדות. ההשוואה מסתמכת על ממוצע המכירות בחודשים ינואר־פברואר, לעומת שלושת החודשים האחרונים של 1985.

מוצרי מזון מיובאים במשבר. צריכת משקאות חריפים מיובאים ירדה בעשרות אחוזים. הופסק לחלוטין יבוא משקאות קלים בפחיות. ביבוא שימורים ירידה ממוצעת של כ־25 אחוזים, היבואן יוסי ויליגר תולה אותה בפיחות המטבעות האירופיים. ביבוא מוצרי מזון יוקרתיים, אספרגוס, ליצ'י ודומיהם ירידה של 50 אחוזים. חלקם נעלמו לחלוטין. דוגמה: לבבות דקל. להיט של תקופת ארידור. היום אין מה לייבא. אף אחד לא יקנה.

□ קוסמטיקה וחומרי ניקוי – המצב טוב. פחות ישראלים נוסעים לחו"ל ומצטיידים שם במלאי למשך שנה. קונים בבית. הירידה בשיעורי ההפקרה על קוסמטיקה מיובאת וחומרי ניקוי – מ־54% ל־15% – הפכה את יבואם לעיסקה כדאית. "לילית", יצרנים ויבואנים שנהנו משנה טובה, יחדשו בקרוב את יבוא מוצרי "סאן לורן" היוקרתיים. יבואנים אחרים החלו לאחרונה להוריד מחירים. דוגמה: "ברק אבנר" הוריד את מחירונו האחרון בכ־30% לעומת הקודם.

על ענף זה השפיע לטובה גם המעבר לשקל החדש. מוצרי איפור, שנחשבו קודם לכן ליקרים, נראים עתה זולים. ב"סופרפארם" מספרים על עליה במכירות בעשרות אחוזים. ברשתות השיווק המצב יציב עם סימני עליה. הסובלים בענף: החנויות הקטנות, המתמחות בתמרוקי ניקוי, שפרחו בתקופת האינפלציה ותימרנו בין עליות המחירים וקיצור תקופות האשראי.

□ רהיטים – ענף השרוי במשבר זה למעלה משנה. חלקו מיוחס למשבר בענף הבנייה. הסבר אחר: רהיט הוא פריט שלא קונים באופן פתאומי, בגלל התפתחות כלכלית מסויימת. למרות המשבר – תופעה מעניינת בשבועות האחרונים: פתיחת שורת חנויות יוקרתיות חדשות בענף, בעיקר בגוש דן.

□ חשמל: התעוררות מאז מחצית פברואר. ב"אמקור", למשל, עליה של 20% במכירת תנורי בישול ומכונות כביסה, המוסברת בעיקר בחג הפסח הקרב, שהוא העונה המסורתית לרכישה או להחלפת תנורי בישול, מדיחי כלים, מכונות כביסה, מקררים. סיבות נוספות: לחץ היבואנים להסרת הפיקוח על המחירים ו...הקירבה לרוטציה. להיטים בולטים: טלוויזיות צבעוניות קטנות (כמכשיר שני בבית) ומקררים מקומיים. אין הרבה קופצים על ה"קומפקט דיסק", הפטפונים הקטנים שמנגנים בקרן לייזר. להיט מטורף בארה"ב ובאירופה – ומיצרך יקר מאד בארץ. כ־800 דולר.

□ צעצועים – בענף נהנו מחורף משופע בשפעת, שהבהיל את ההורים לחנויות הצעצועים גם בתקופה שקטה יחסית. למרות המיתון, הצליחה ישראל להעפיל השנה למקום השני בעולם במכירות "לגו", על פי ההכנסה לגולגולת.

□ תקליטים – ב"סי.בי.אס" מציינים עליה של 40% במכירות בחודשים נובמבר־פברואר, לעומת התקופה המקבילה אשתקד. תזוזה מפתיעה בשוק הקסטות, התופסות חלק גובר והולך בשוק הבידור. מ־8% בשנה שעברה ל־42% השנה. הסיבה איננה נעוצה במחיר אלא בפופולריות של ה"ווקמנים" והשייטים הגדולים בקרב בני הנוער.

„אלסינט": הניתוח יהיה מכאיב, עמוק – אבל עם תקווה

עוזיה גליל, יו"ר מועצת־המנהלים: „אני מודה, עשינו שגיאות, התוכניות היו יומרניות מדי – אבל הבסיס של החברה איתן; תנו לנו זמן"

מאת אברהם דישון

עוזיה גליל, יו"ר מועצת המנהלים של חברת „אלסינט", מותש, עייף, אבל נחוש ברעתולהבריא את החברה. מתי תצא לחופשה? אני שואל. גליל מחייך ואומר: „כאשר אוכל להצביע על מאזן ריווחי של 'אלסינט' ארשה לעצמי לנוח מעט. אם כך, הרי יעבור עוד זמן רב עד אשר יוכל גליל לצאת לחופשה.

הוא אינו שבור. מאמין כי עוד נכון ל„אלסינט" עתיד חיובי, אבל לכך דרושים סבלנות, אורך־רוח ואמונה רבה. לעוזיה גליל יש כל התכונות הללו.

הוא זוכר היטב, שגם חברת „אלביט" הפסידה בשנת 1982 „ושיקמנו אותה. היום היא חברה מצליחה ובעלת הצבר הזמנות ניכר". בכלל, מי שעוסק בתעשיית עתירות־מדע חייב לזכור כי בצד הסיכוי הגבוה, טמון גם סיכון רב. „אבל מה שקרה ב'אלסינט' הפתיע גם אותי. זה נחת עלי בפתאומיות, לא האמנתי כי חובות החברה יגיעו ל־180 מיליון דולר. לכך לא ציפיתי", אומר עוזיה גליל.

מי יאמין לנו

„אלסינט", היהלום שבכתר התעשייה המתוחכמת של ישראל, כשלה. החברה, ששימשה מודל חיקוי של חברות אחרות בארץ, היתה זקוקה לסיוע מאסיבי מצד המערכת הבנקאית כדי להמשיך לפעול. אם היו מפקירים את החברה, היו נפגעות מכך חברות ישראליות נוספות. „ספק רב אם היינו מסוגלים אי־פעם להנפיק מניות של חברות עתירות־מדע בבורסת ניו־יורק, או להמשיך ולפתח תעשייה מתוחכמת", אומר בנקאי בכיר, שהיה שותף לדיונים להצלת „אלסינט".

אך לא רק זאת. לחברת „אלסינט" יש כיום יותר מ־3,000 לקוחות ברחבי העולם. אלה הם בתי־חולים שרכשו בעבר את הציוד הרפואי של החברה. אם החברה היתה מתמוטטת, לקוחות אלה היו נותרים ללא מערך אחזקה ושירותים. „אתה יודע מה פירוש הדבר, להשאיר בית־חולים ללא מערך שירות לציוד שמכרנו לו?" אומר גליל. „מי יאמין לנו בעולם שם לא אוהבים אותנו". ואכן, הפירסומים על קשיי החברה נוצלו מייד על־ידי מתחריה הגדולים. אלה דיווחו מייד ללקוחות שלא ניתן לבטוח בעתידה של „אלסינט". די בפרסומים מסוג זה כדי למוטט חברה עתירת־מדע, וספק רב אם ניתן יהיה לשקם בעתיד את אמינותה.

ראש־הממשלה, שמעון פרס, נאלץ להתערב בשיקום החברה. ימים ולילות דנו נציגי הבנקים עם ראשי החברה, בנק־ישראל ומשרד האוצר בדרכי ההבראה. לפני שבוע נמצאה הנוסחה הגואלת. עצם ההתערבות של ראש־הממשלה תרמה לשיקום האמינות של החברה בשוקי העולם. מניות החברה בבורסת ניו־יורק, שירדו בשיעורים ניכרים, עלו חזרה לאחר שהושג הסדר ההבראה. בעולם גילו כי „'אלסינט' היא חלק בלתי־נפרד ממדינת־ישראל". אבל עכשיו מתחיל המאבק האמיתי.

על אש קטנה

על המנכ"ל החרש, אלוף (מיל.) בני פלד, מוטלת המשימה. לאחר שיקום „אלביט", הוא קיבל על עצמו אתגר נוסף. בחברה יודעים כי הניתוח יהיה מכאיב ועמוק. יהיה צורך להתכווץ ולפעול על „אש קטנה". בתקופת השיא העסיקה „אלסינט" 3,100 עובדים, כיום כבר פוטרו יותר מאלף, ואין זה סוף־פסוק. יהיה צורך לסגור חברות־בת בארץ ובעולם, כולל מישרדי שיווק ושירות. אבל אין ברירה. יותר לא יעזרו לחברה.

להיות זהירים יותר

תוכנית ההבראה, שהוכנה על־ידי ראשי החברה, נבדקה על־ידי חברת הייעוץ האמריקנית הגדולה „ארתור דה ליטל". חברה זו קיבלה 50 אלף דולר עבור הבדיקה שלה, ונציגיה אף הופיעו לפני ראשי מערכת הבנקאות. בדיונים עם הבנקאים אמרו היועצים, כי ניתן לשקם את „אלסינט" על בסיס התוכנית שהוכנה בחברה. חוות־הדעת חזו שימשה בסיס חיובי למתן הסיוע. גם בעולם מתרשמים מחוות־דעת מסוג זה.

מדוע הסתייעתם בחברת ייעוץ? אני שואל. „קודם־כל, כדי להיות בטוחים שאנו הולכים בדרך הנכונה", אומר עוזיה גליל ומסביר: „גם רצינו שגורם אובייקטיבי יבדוק את החברה, כדי להיווכח שאנו מסוגלים לשקם את עצמנו. אף אחד אינו חייב להאמין לנו".

המיקרה של „אלסינט" חייב לשמש נורת־אזהרה לחברות ישראליות אחרות, הצופות גידול מרשים על־סמך ניסיון דל שנים. זהירות וצניעות מעולם לא הזיקו לאיש. בעולם הגדול יש לא מעט מתחרים, היודעים להפעיל מערכת אגרסיבית בשיווק, בייצור ובפיתוח. אומר עוזיה גליל: „אני מודה. עשינו שגיאות. היינו חייבים להיות זהירים יותר. התוכניות היו יומרניות מדי. אבל הבסיס שלנו איתן. יש לנו שוק, כוח־אדם מקצועי ומיומן ונוכל לצאת למרחב – אבל תנו לנו זמן".

לא לעיתים קרובות ניתן לשמוע מנכ"ל עתיר ניסיון ומעשים, המכה גם על החזה שלו. מייסד החברה ומנהלה, ד"ר אברהם סוחמי, התפטר. „הלכנו כברית־דרך ארוכה וזה כואב לי, יחד הצלחנו ויחד כשלנו", אומר גליל. אין הוא מאשים איש. לא את הבנקים, לא את הממשלה, לא את ההסתדרות – רק את עצמו. זה לכשעצמו כבר הישג הראוי לציון במשק הישראלי.

• עוזיה גליל: על החזה שלו

סוחמי יכול היה להיות עשיר

ד"ר אברהם סוחמי, מייסד חברת „אלסינט" יכול היה להיות אדם עשיר. הוא החזיק באופן אישי 8 אחוזים ממניות החברה. היו ימים ששווי החברה בבורסה היה 350 מיליון דולר. אם סוחמי היה מוכר אז את מניותיו, היו נשארים לו כ־30 מיליון דולר נטו. אבל הוא האמין בחברה עד הסוף, ולא מכר עד היום את מניותיו, השוות כעת כ־3 מיליון דולר בלבד. היום אין כבר קונים להן. סוחמי פרש מן החברה בכאב, אך הוא היה מספיק אמיץ כדי לומר: „טעיתי. אני הולך". היום הוא שוהה בארצות־הברית. עוזיה גליל אומר: „אל תשכח, רק מנהל המאמין במיליארד דולר מכירות ישיג זאת. וסוחמי חשב כך".

על־פי תוכנית־החומש המקורית של „אלסינט", היא היתה אמורה לבצע השנה מכירות בהיקף של 800 מיליון דולר. בפועל יבצעו מכירות בהיקף של 100 מיליון דולר בלבד.

היכן המישגים

היום, לאחר מעשה, עוזיה גליל כבר יודע היכן היו המישגים שהביאו את „אלסינט" למצב של קריסה. אבל רק בספרי־לימוד מקצועיים יודעים לנתח מצבים כאלה. החיים בפועל הרבה יותר קשים. מסתבר כי האסטרטגיה של ד"ר אברהם סוחמי היתה מוטעית. מאז הקמת החברה, בשנת 1969, החליט סוחמי כי על „אלסינט" להיות ענק עולמי דוגמת „ג'נרל אלקטריק", השולטת על 50 אחוז מהשוק העולמי של ציוד רפואי מתקדם. סוחמי האמין כי רק באמצעות שיווק אגרסיבי ורכישת חברות בעולם, כולל פיתוח מואץ, ניתן יהיה לשרוד בעולם תחרותי. מועצת־המנהלים של החברה תמכה בו ללא סייג. „היו לסוחמי תוכניות אשר תמיד הוכיחו את עצמן", אומר עוזיה גליל.

„טעינו"

את התחלת הסוף של „אלסינט" ניתן לראות בתאריך: 27 בדצמבר 1983. במועד זה רכשה החברה את החברה האמריקנית „זוניקס" על 700 עובדיה. סוחמי חשב, כי בדרך זו הוא יוכל להרחיב את מערך השיווק בכל רחבי ארצות־הברית. אבל הסתבר כי היתה זו רכישה כושלת. חברת האם של „זוניקס" נסגרה 6 שבועות בלבד לאחר העיסקה. „אלסינט" נגררה להוצאות אדירות בלתי־צפויות.

יש לציין, כי רכישה זו נעשתה דווקא בתקופה שבה השוק הרפואי בעולם נמצא בנסיגה. „עד 1983 השוק הרפואי בעולם עלה וצמח בשיעורים מרהימים, וחשבנו כי כך יהיה גם להבא. אולם אז הוחלה הנסיגה, והמדיניות היתה שכדי להישאר יש צורך לרכוש חברות נוספות ולבסס את האחיזה בשוק העולמי. טעינו".

כיצד לצאת מן הבוץ

תוכנית ההבראה של „אלסינט" כוללת מספר פרטים, אשר כמיקשה אחת אמורות להוציא את החברה מן הבוץ.

חמשת הבנקים הגדולים יוותרו לחברה על 80 מיליון דולר. תמורת ויתור זה הם יקבלו אופציות של „אלסינט". מימוש האופציות למניות יוכל להיעשות בעוד 4 שנים, לפי מחיר של 2 דולר למניה. אם הבנקים ימכרו את כל האופציות שיש להם, הרי שיוכלו להגיע לכדי 49 אחוז ממניות החברה. כמו־כן ימירו הבנקים הלוואות לזמן קצר לזמן ארוך (4 שנים), כאשר הקרן והריבית (8 אחוזים לשנה ריבית דולרית) ישולמו בסוף התקופה.

אבל זה לא הכל. חברת־האם „אלרון" תיאלץ להזרים לחברה סכום של 30 מיליון דולר (10 מיליון דולר הם ויתור על הלוואות ו־20 מיליון דולר הם הזרמה ישירה לחברה). מצבת העובדים תרד לרמה של 1,300 בלבד, לעומת שיא של 3,100 עובדים ב־1984. סעיפים נוספים מתייחסים לביטוח סיכוני הייצוא של החברה על־ידי החברה הממשלתית לביטוחי סחר־חוץ.

וילות איכות בשקד

משרד הבינוי והשיכון
ההסתדרות הציונית - חטיבת ההתישבות "שקד" - ישוב קהילתי בגוש ריחן
דרים - חברה לבנין והשקעות בע"מ

וילות איכות במחיר החל מ-57,000 ש"ח*
משכנתאות מוגדלות לפי סיווג איזור
פיתוח א' + עד 52,700 ש"ח לזכאי משרד הבינוי והשיכון.
איכות חיים - בלב איזור מקסים באיזור נחל עירון
בניה בשיטה מתקדמת מגרשים גדולים - 600 מ"ר. 3 דגמים הניתנים להגדלה - 93 מ"ר, 110 מ"ר, 151 מ"ר
ערבות בנקאית צמודה לכל משתכן
מקצועות נדרשים לתעסוקה מיידית:
• עורכי מעגלים מודפסים
• שרטטים
• מתכנני זיוד
• כתבים טכניים
• מהנדסי יצור

שירותים קהילתיים מפותחים - חינוך, ספורט, בריאות.
הנכם מוזמנים לפגישת היכרות והסברה ביום שבת במועדון הישוב ★★

לפרטים נוספים:
משרדי שקד - 063-51294/5
ועדת קליטה - 063-51293 ;063-51582
חברת דרים - משרד ראשי: 03-789621
משרד באתר הבניה: 063-51251

לקבלת חומר הסברה, אנא כתוב:
ועדת קליטה שקד, ד.נ. מנשה 37870
• לא כולל פיתוח, לא כולל מ.ע.מ.
•• מחירי מבצע מחכים לביקור כשי חול.

דרים חברה לבנין והשקעות בע"מ

ד"ר ישראל אלדד

זוהרת נוכח אלוהים

באינומן, חייו של יאיר — אברהם שטרן מאת עדה אמיכל ייבין, הוצ' „הדר".

זה ספר ראשון על תולדות חייו של אברהם שטרן יאיר, שאפילו יריב — שידע גם ל־שנוא ולרדוף — כבן־גוריון אמר עליו בנוב־חב לנתנאלה כהן: „אין לי ספק, שאברהם שט־רן (יאיר) היה אחד האישים היקרים והדר־גולים ביותר, שקמו בתקופת המנדט הבריטי, ואני מכבד ומוקיר בכל לבי גם השירה וגם הגלוה של נפשו".

יש אומרים שהדור העכשווי — אולי ב־גלל העכשוויות? — חסר דמויות־מופת, גי־בורים. יתכן. דור דור וגיבוריו. יתר־על־כן. גם בהיסטוריה, כמו בלוח, יש ימי חול ויש ימי שבת וחג, וימי שבת וחג תמיד פחותים מימי החול. לא חסרות גם תופעות גבורה בימינו „האטורים" באמת או לכאורה, ודיינו אם נאמר: לוחמי הציונות בבריה"מ, אך גם כאן, ובחזיתות צה"ל, דור דור וגיבוריו. אין גם מנהיגות גדולה, כריזמטית, חזונית. דור דור ומנהיגיו.

לעומת זאת, צפה באחרונה ועלתה הוספה חולנית של דה־הרואיזציה, של ביטול הגבו־רה מימי העבר, הרחוק או הקרוב. פסיכולו־גים ודאי יקשרו את שתי התופעות ויסבירו, שהיעדר גבורה ואישים נעלים בימינו מעורר קינאה, וכדי לחפות על קטנות ההווה, מתאמ־צים, ולוא על חשבון העובדות והאמיתות, ו־לוא על חשבון הרס הנפשות הצעירות הכמ־הות ליופי — להוריד גיבורים מגובהם ומ־שפצותם, „לחשוף" „חול" מאחורי כל קודש, כיעור מאחורי יופי, אנוכיות מאחורי הקרבה (וגרים מצויינים השמיע השבוע בתוכנית „טוהר" אהרן מגד לגבי הכיעור החולני של חוקרי שצ'רנסקי, הנאחזים בתיפלויות ומת־עלמים מהעיקר: סבלו וקורבנו למען ציון, בתכלית הפשטות והשגב, וזה חלק ממעשי הדה־הרואיזציה וכדברי מגד: „לא אל, לא מלך, לא גיבור").

*

אברהם שטרן (יאיר), הפך לאגדה. היו מנ־היגים פוליטיים גדולים ממנו. היו מפקדי מח־תרות מוכשרים ממנו. אך הוא ולא הם הפך לאגדה, וזאת מעבר להערכות פוליטיות נכו־נא של הקו שלו, של צעדים מדיניים שלו, של הצלחות או כישלונות שלו.

ולא במיקרה התאחר כל־כך נסיון הצגת הדמות הזאת המורכבת: קלאסיקון (באהבתו ויצירתו בספרות יוון הקלאסית) ורומאנטיקון (בחזון המלכות, באהבותיו), כל־כולו בוער מהמסכות קיצונית, אכזרית, וכל־כולו חיצונית שקט ומנומס, ענוב עניבה וחובש מגבעת, כו־לו טאקט ורוך. פורץ במלחמתו גבולות וחו־קים ומישמעת, אך בשירתו, אינו סובל אקס־ספרסיוניזם, שומר על מיקצב ומ־שקל וחרוז, טאקט גם בשיר שכולו להבה. איך ניגשים ל־כתוב לא מאמרי הערצה (כמוני, למשל), או הערכה פוליטית, כי אם פשוט: תולדות חייו ומעשיו של איש זה?

עדה אמיכל־ייבין העזה והצליחה. כיצד? כמעט „ביצת קולומבוס", בתכלית הפשטות דווקא, ממש ההיפך ממה שעושים היום הקט־נים מקנאי הגדלות, הפחדנים־העריקים שו־נאי הגבורות: הם נוטלים דמות גדולה ומ־קלפים את כל האגדות האופפות אותה, כדי „להגיע" אל החול שמתחת לבגדי הקודש. עדה ייבין מגישה לנו רצף של עובדות ללא שום זרקורים מבחוץ. ניתן לומר אפילו ללא שום „ספרותיות". והרי במשורר מדובר! דו־מבי ששירתו של יאיר כמעט שאינה זוכה לעיון מיוחד. לעומת זאת, מוצעת כל ה־„פרוזה" של חייו, מראשיתם ועד קצם הטרא־גי והמשמעותי (רק קץ טראגי שאינו משמ־עותי הוא „אסון"), לעיון. ומכיוון שלמרות כל נטיותיו השיריות והמדעיות, עיקר חייו היו חיי מלחמה על גאולת ישראל, משמע: חיים פוליטיים ביסודם, מתחייבת ראיית רקע רחב ויסודי. ואכן, הוא ניתן בספר בשפע. גם המצב המדיני הכללי בעולם, ואין צריך לומר הרקע המדיני של המתרחש בארץ־יש־ראל. צמיחתו המדינית של יאיר, השפעות מבית ומחוץ — לדעתי, עמוקה יותר השפעתו של אורי צבי גרינברג — המאבקים בתוך התנועה הלאומית (יאיר לא צמח מהרביזיו־ניזם) והתמודדות תוך כבוד רב עם דמות־הענק הסוגסטיבית של ז'בוטינסקי, הידידות והיריבות הבלתי־אישית בהחלט, כי לא היו לו ליאיר יומרות שלטוניות אישיות, עם דוד רזיאל. והרי מדובר בתנועה מחתרתית בעיר־קו־ה, משמע שמרבית המעשים נעשים ללא פרוטוקולים ועידות ודיווחים עיתונאיים. משמע, שחישוף ההתחרשות סביב ואצל האיש, חייב עבודה בלשית ממש. גביית עשרות־עשרות עדויות, או הסתמכות על עדויות שניתנו בזמנים שונים ומאנשים רבים, שהם עצמם שנויים במחלוקת (גם עם עצמם).

*

כל זה מוגש לקורא בליווי מתגיד וקפדני ביותר של מקורות כל מידע ומידע. והנה זה הדבר המתרחש עם קריאת הספר „הפרוזאי" הזה. האש נוערת ופורצת מבעד לכל המלבו־שים העובדתיים ה„פרוזאיים". יש שם סיפור על הופעתו של יאיר בגליל, אצל חברי מח־תרת במשק (אורח־חיים פלמ"חי לפני היות הפלמ"ח: עובדים ומתאמנים). כולם מופת־עים מחיצוניותו: לבוש חליפה כהה אלגנ־טית, עניבה, מגבעת, כמו לטנישה דיפלומ־טית, בניגוד מוחלט להוי וללבוש הקבוצה, ואין צריך לומר: למהפכנות האידיאית, ל־מלחמה המחתרתית שהוא בא לדבר עליה.

והרי כך גם נאמר באחד משיריו: „יש גבו־רה שבמחתרת שחרור, היא קודש קודשים. נעלמה ונאלמת כרחש שבר (תקווה) חרישי, צוררת למרוח תפארת, בדומיה, באין רואים, כאש המרד במחתרת, זוהרת נוכח אלהים".

זוהרת רק נוכח אלהים. משמע: לא לעיני אדם. כאן ועכשיו לעיני אדם היא אפורה, לפעמים אף מטורפת, או אף „נפשעת": „פורשים", „רוצחים" ובשלב האחרון של כל־תמתו: „גיס חמישי". וכנגד זה — בכך משו־כנע יאיר, ככך משוכנעים חייליו, וזאת גם הוכיח בהמשך תדמיתו האגדית: זוהרת נוכח אלהים.

*

דבר זה בולט עד כאב גם באותה פרשה מדינית טראגית השנויה במחלוקת: הניס־יונות לבוא בקשרים עם הציר האשלקי־גר־מני.

אין הספר העובדתי מעלים דבר: המציאות המחרידה, המלכודת שנלכדו בה העם היהודי והמחנה הציוני והישובי שהוקמו כדי למנוע שואה, ונשארו חסרי־אונים, במבוכה מחרידה בין גרמניה הנאצית ואנגליה הבוגדת בשעתנו האיומה ביותר.

יאיר היה נושא דגל המלחמה נגד בריטניה, לשחרור הארץ. לראשונה: פרוגרמטית, פולי־טית ומלחמתית: בריטניה — שלטון זר. ברי־טניה — אויב. ובמלוא האכזריות של עקב־יות: אין דבר קדוש מהצלת העם היהודי, (בכך גם נבדל מידידו יונתן רטוש). הנוסחא של בן־גוריון: נילחם בספר־הלבן כאילו לא היתה מלחמה בהיטלר, ונילחם בהיטלר כאילו לא היה ספר לבן", נוסחא יפה אך בלתי ישי־מה. בכל שנות המלחמה לא היתה מלחמה נגד הספר־הלבן הקטלני, השותף לשואה. יאיר הלך עד הסוף — וזאת לזכור: כל ניסיונותיו התרחשו לפני. החלטות ואנזה, כשגרמניה טוענת „לשיחרור אירופה מיהו־דים" וכל מי שיש לו אשרה כלשהי רשאי לצאת מאירופה. המחשבה היא, להציע לציר: אנו נילחם מה בבריטים תמורת הוצאת כל יהודי אירופה לארץ־ישראל.

יש בספר גם חידוש מידע: כביכול יאיר חושב אף על גיוס רבבות נוער יהודי מאי־רופה, שיבואו ארצה עם הצבא הגרמני דרך צפון־אפריקה, גם להצלת עצמם, גם לכיבוש הארץ, גם במחשבה להילחם פה בכובש ה־גרמני עצמו. רעיון פנטסטי להחריד, שקול רק כנגד הפנטסטיות של ההשמדה. מחשבה עד הסוף — כולל הסוף האישי שלו שיוקע — כדבריו — כבתאר בקווירלינג. זו עדות של אדם אחד, איש זולתו של שמע על כך, והנותרים ממקורבי יאיר בימים ההם מכחישים זאת בתוקף.

המחברת נאמנה לדרכה, משמע מגישה עדו־יות ותהיינה חמורות ביותר, והנה גם מבעד לאפשרות קשה זו, כמעט אבסורדית, אך על רקע ההשמדה שהחלה לאחר־מכן, ועל רקע אין־האונים של הציונות והוסר הפרוטופורציה בין המעט שנעשה ובין מה שארע לעם שם, מבעד לכל זה האש הבוערת בנפשו של יאיר: התשובה היחידה: להציל את העם היהודי. אילו היה הדבר בגדר הריאלי, ומיליונים היו יוצאים וניצלים, וכי היינו היום מתפלמסים בשאלת המותר? גם ניסיונותיו אלה של יאיר הם חוליה בשרשרת ההקרבה העצמית, שראה אותה כדרך חיים משמעותית לגאולה.

★

כך הצליחה המחברת להציג דמות גדולה, עמוקה, קדושה כל־כך, ללא מלים גבוהות, ללא „מרוח תפארת", כי אם מבעד לבגדי ה־עשייה היום־יומית, ליל־ליליות, בלשון עופ־רתית, כמעט „יבשה".

האור בא מבפנים ומאיר את הלבושים, את המעשים, אף את הכישלונות או המישגים. הספר אינו עורך פסיכולוגיזציה, אינו מנסה להסביר נעלמות וסתומות וחידות. הוא מספר את סיפור חייו ומלחמתו של האיש, שנפשו זוהרת נוכח אלוהים.

יש אופנה במלבוש, תנאים ומצבים מדי־יום משתנים, הנפשות והגדולות — הן בורח קיומן, בורח משמעותן של הקיום...

הערות בשוליים

הרב מנחם הכהן

עלי בריקדות

עלילה בשעת הנעילה: מתוך תפילת יום־הכיפורים: „ועל חטא שחטאנו לפניך בוועידת ז – – ת"
– „ועל כולם סלח לנו מחל לנו".

★

מצב לאומי: משנכנס הדר מרבים בשמחה.

★

מילון פוליטי: „זיופים, בירוינות, יד זידונית, מאפיונרים, חאראקירי, אספסוף, אינטליגנט, פרובוקציות, דרכים פסולות, מאבקי כוח ברוטליים, רמיסת חוקה, שיגעון גדלות, פרופסור, קירקס, דרדס, דראון, שקרנים, מתאבדים, חבורה של פושעים, חוליגנים וכו' וכו'".
– רק לא צ'חצ'חים.

★

במשפחה הלוחמת במחנה העליהומי: לא רק מנחם בגין מתבייש לצאת מן הבית.

★

בין ימין לשמאל: ההבדלים האידיאולוגיים: בימין – „חג החרות", בשמאל – „זמן שמחתנו".

★

סדר חדש: אריק שרון: „מה שראינו בוועידה זו דמוקרטיה".
– מלחמת לבנון – זה „שלום הגליל", חורבן המשק – זה „כלכלה נכונה" ואלימות, מאפייה, ופושעים – „זה דימוקרטיה".

★

זרע הפורענות: מחנות לוי־שרון חיכו את ועידה חרות שוק על ירך.

★

כולם היו בני: השר דוד לוי על מברק מנחם בגין לוועידת חרות: „אשרי הפורש שיודע שיש לו ממשיכים – ויש לך ממשיך"
– בני בגין – נסיך הכתר, דוד לוי – יורש היוצר.

★

ועידה של התרוממות: „המיקרופונים נעקרו, השולחנות פורקו, הכיסאות פוזרו, האגרופים קופצו, המהלומות נחתו וח"כ רוני מילוא הורם והועף מן הבמה".
– סוף־סוף מורם מעם.

★

מונארכיה: מי שביקשו להכתיר את המלך, הכתירו עמו גם את המלכה (גסטון).

★

חילול השם: כל שמכיר את אישיותו ואת אצילותו של שר העבודה והרווחה, יודע כי על־אף שהוא כיהן יושב ראש הוועידה, היה מישהו אחר הקצב שלה.

★

פסוקו של טור: „כמו בגופות בני־אדם כך גם בשלטון, תקשה ביותר מחלה אשר מן הראש תתפשט" (פלוטארכוס הצעיר)

דידי מנוסי

בשבחי השמחה לאיד

קִינָן (בִּרְשִׁימָה מְשֻׁלְּשׁוֹם)
בּוֹכֶה עַל „חֵרוּת" מְסֻכְסֶכֶת,
כִּי בְּלִי אוֹפּוֹזִיצְיָה כְּשֵׁרָה
(הוּא שָׁח) הַדֶּמוֹקְרַטְיָה דּוֹעֶכֶת.

הַצָּרָה עִם קִינָן (הַצּוֹדֵק!)
שֶׁהוּא מֵת לִהְיוֹת אוֹבְּיֶקְטִיבִי
וְלָכֵן לֹא מַרְשֶׁה לְלִבּוֹ
לִפְרוֹץ בְּרִקּוּד פְּרִימִיטִיבִי.

וְלִשְׁאוֹג מִשִּׂמְחַת הַנְּקָמָה
וּמִלַּעַג לָרָשׁ — לֹא לַשָּׁוְא —
שֶׁהֶעֱמִיד פְּנֵי עָשִׁיר וְאָצִיל
עַד אֲשֶׁר נִתְגַּלּוּ מְבוּשָׁיו.

וְלִצְחוֹק אֵיךְ מִזּוּג־הָעֵדוֹת
(סִיסְמָתָם) נֶהֶפֶכֶת לְפִיקְצְיָה
כַּאֲשֶׁר סְפָרַדִּים הֵם הַגֶּזַע
אֲבָל הַצַּמֶּרֶת — גָּלִיצְיָה.

לִשְׂמוֹחַ לְאֵיד, בְּפֵרוּשׁ,
בְּלִי טִפַּת רַחֲמִים בָּעֵינַיִם,
שֶׁהִנֵּה הִתְפּוֹצֵץ הַבַּלּוֹן
(וּבְרַעַשׁ קוֹרֵעַ אָזְנַיִם)

וְדָוִיד הֶחָנוּט בְּזָ'קֶט,
וְשָׁמִיר שֶׁל הַהוֹד וְהֶהָדָר,
סוֹבְבִים חֲשׂוּפִים בַּזִּירָה
וְחוֹבְטִים כְּלוֹדָר בְּלוֹדָר.

בְּעִקָּר מִתָּגוֹר וּלְמַטָּה —
בְּלִי חֻקִּים, מַאֲבָק מְכֹעָר...
(לֹא קִרְקָס, יַקִּירַי מַר שָׁמִיר,
כִּי לָמוּת אוֹ לִכְבּוֹשׁ אֶת הָהָר!)

זֶה אוּלַי לֹא כָּל־כָּךְ אֶלֶגַנְטִי
לִבְעוֹט בָּעוֹמֵד עַל בִּרְכָּיו,
אֶלָּא מָה, זֹאת הָיְתָה שִׁיטָתָם
מֵאָז שֶׁחָצוּ אֶת הַקַּו.

אִי לָכָךְ מַצְפּוּנִי לֹא מַכֶּה
לְגַחֵךְ עַל אוֹתָהּ חֲבוּרָה
מֵאַלּוּף הַלִּקּוּק מַר מִלּוֹא
הָעוֹמֵד בִּפְנֵי שֶׁקֶת שְׁבוּרָה.

וְעַד בְּנֵי וְעֻזִּי וְדָן
הַבָּנִים שֶׁל... כֻּלָּמוֹ בְּנֵי־חֶמֶד,
שֶׁסּוֹפְסוֹף תָּפְסוּ אֶת פֵּרוּשׁ
הַבִּטּוּי: מִשְׁפָּחָה־לוֹחֶמֶת.

ג. ב.

אַךְ גַּם יֵשׁ מִישֶׁהוּ, שֶׁטָּפָה,
מְקַלְקֵל שִׂמְחָתִי לְאֵיד,
וְזֶהוּ שָׁרוֹן הַמָּתוּן
(מִתְמוֹדֵד וְלֹא מִתְמוֹדֵד)

שֶׁבְּעֶצֶם נוֹתֵן, מִן הַצַּד,
לַנִּצִּים לְהָזִיעַ מְאֹד,
וּלְאַחַר שֶׁיְּיַעֲצוּ מִקֶּרֶב —
הוּא יִקְפּוֹץ וְיִזְכֶּה בִּנְקֻדּוֹת.

חיים חפר

היורשים

לא כל־כך שמחה לאיד. כמו דאגה עמקה ● לא כל־כך התרוננות נפש נכח תנועה יריבה במצוקה ● — מראות העינים, הקולות הצרודים, הנפת האגרופים ● המבטים היורים חצי שנאה, עויתות הזעם של הפרצופים ● והאידיאולוגיה הנשברת לרסיסים תחת לחץ הגדופים ● כל אלה אינם חזיות גיל, ולא לאלה צריך ליחל ● — הן אלה הם פניה ודמותה של כמעט מחציתה של ישראל ● ●

זה לא קרה פתאם. ואל יביטו זה בזה נדהמים ● אל יקוננו היום "יפי הנפש" של התנועה על חבריהם המתלהמים ● אל יספרו היום על הקרע בלב, וכי על "חרות" באה אחרית־הימים ● ונרי הם חיבים לדעת: המהלמות, הפצוע, השנאה והחרם ● ראשיתם לא בועידה הזאת, ראשיתם בעגבניות שנזרקו על פרס ● ראשיתם כבר אז (ולא נזכיר כאן את הימים משכבר) ● כאשר גם הם עמדו וברכו את הנער שלהם הנסער ● כאשר לא היו בהם אפלו בודדים, שלא לומר מעטים ● אשר ינסו לעצר את ההמון אשר חש לעשות שפטים ● והנה הם כאן, באישית לוחצת. והשנאה — כטיפון ● ועל דאטפת — אטיפוך, וסוף מטיפיך — יטופון ● ●

זה לא קרה פתאם. למישהו כבר יש על כך פטנט ● מישהו כבר התיז את הבוז ל"פרופ־סורים", מישהו כבר לעג ל"אינטליגנט" ● החנפה לבורות, הדמגוגיה חסרת הבושה ● אלה לא נולדו ממזרים, הם בפרוש עברו בירשה ● והשבוע הלא ראו ה"אבות" איצד התמסמס ונשחק ● אותו ההבדל הקטן, שהיה כבר רופס ודק בין אלה שידעו את "שמשון", לבין אלה הבקיאים ב"סנדק" ● ●

ההדורים אולי יישרו, ו"חרות" עוד לא נחרץ דינה ● אך מול ההתגלות הזאת של המחסטים ושל יריקות השנאה ● כאשר כל איש הישר בורח על נפשו ומסתתר בפנה ● אתה שואל את עצמך, וכלך קר וכפור וצנה: ● האם לחבורה הזאת, האם לתרבות הזאת, אפשר למסר את המדינה? ● ●

על אותה המפה?

משתכני "בנה ביתך" ב"בית־שמש" משלמים 60% מערך הקרקע; משתכני "בנה ביתך" ב"אריאל" משלמים 5% מערכה. — מתוך טבלת מספרים ("הא־רץ" 7.3.86) "והכיתי בית החרף על בית הקיץ ואבדו בתי השן"...

עמוס ג' ט"ו.

ואיש אחד נסע בארץ, באביבה, בקיצה ובחרפה ● וראה עם המתהדר בשמי שמים, כאשר הוא מקדש את הקירות והרצפה ● וראה עם אשר אינו יודע כי כל תוכו הוא אספות הקלפה ● וראה עם אשר אבד ראשו, ועל צוארו נותרה רק הכפה ● — ואיש אחד נסע בארץ וראה את אביונותה וחרון אפה ● את הטיח המתקלף, את עם העניים ממעש, את גבעות האשפה ● והוא ראה את הגוול והדלות, והם גדולים מכל אשר צפה ● וראה את העול והאפלה, ולא ידע לאן יוליך את החרפה ● — ובלילה מלילות, כאשר רקיע זועם נפרש מעל — והסער הסתתר בחפה ● הוא שאל: האם שני העמים הללו חיים על אותה המפה? על אותה המפה? ● ●

עמוס קינן

הדה־בגיניזציה של חרות

האירוע הפאתטי ביותר בוועידת חרות, היה הופעתו של הד"ר בנימין זאב בגין.

חן וענווה, כושר דיבור והכושר לרתק את השומע, ואותה תערובת שאינה ניתנת לחיקוי, של צניעות עם בטחון עצמי. אילמלא קדם לו אביו, מי יודע אם לא יכול היה הוא לעמוד בראשה של תנועה פוליטית.

אבל אין סיכוי לכך. כשם שאין סיכוי לדן מרידור, לשוני לנדאו, לאהוד אולמרט. תנועת החירות, לטוב ולרע, היא תנועה רפובליק־נית, אין בה מקום לנסיכים. רק לדיקטטורים.

נשמע אולי כמו פרדוקס, הצי־רוף של שתי המלים, רפובליקה ודיקטטורה. אבל כל הדיקטטורות בעולם היו תמיד רפובליקות. אין איש שצומח מן העם כמו דיקטטור. אין איש נערץ על העם כמו דיק־טטור, ואין איש שנוא כמו דיקטטור שנפל. מה שאנו רואים כיום הוא הדה־בגיניזציה של תנועת החירות.

לבגין לא הקימו פסלים בכיכרות שעליהם חלש ומהם שאב את כו־חו. אילו היו פסלים שכאלה, היו מנותצים כיום. מפני שדיקטטורה היא רפובליקה שבראשה עומד מלך שאינו מקים שושלת. כל דיקטטור הוא שושלת חד־פעמית.

*

קשה לתאר איש השונא את מנחם בגין יותר מאריאל שרון.

יש לו אומנם מתחרים, אך הם מחווירים לעומתו בעוצמת השינאה שלהם.

דוד לוי שונא את בגין מפני שהוא כבר איננו. שרון שנא או־תו עוד כאשר היה. זה הבדל לא קטן.

בגין עלה לשלטון על גל של ריגשות קיפוח ותיסכול — של עדות המזרח.

בגין עמד בשעתו בראש תנועה קטנה של מתוסכלים — מתוסכלי המשפחה הלוחמת. אלה שראו את חזונם, חזון המדינה העברית מתגשם — אבל בלעדיהם. לעולם לא היה מגיע לשלטון, אילמלא השכיל, באינטואיציה גאונית של דיקטטור, לצרף אל תיסכולו־שלו את עוצמת התיסכול החברתי של מחצית האוכלוסיה בארץ.

בגין היה האנטי־תיזה של בן־גוריון.

בן־גוריון היה בזוקת משיח. יוצאי אירופה ואמריקה ואסיה ו־אפריקה התאבקו בעפר־רגליו. בן־גוריון היה לא אשכנזי, לא ספר־די. הוא היה מין "אנחנו" שכלל אינו קיים, אלא כמשאת־נפש. כ־זה, ובהיפוך מוחלט, היה גם בגין.

כל עוד לא נפל וקרס אל תוך עצמו, היה הוא מכנה משותף ל־תיסכולי השרונים והלוים, השמי־רים והארנסים, ובעצם, לתיסכו־ליה של מחצית אוכלוסיית המ־דינה. כאשר קרס אל תוך עצמו, נותר רק תוך שאחר בחלל.

לוי יכול לחשוב מחוץ עד מו... שהוא מבטא את תיסכול... המזרח. אין בו שום יכולת... כישרון לבטא גם את תיסכולו... יורים. הוא לא לאומי. הוא... רות לא מספיק.

לכן הוא שונא את בגין, כי הוא יודע זאת.

שמיר שנא את בגין כי בגין נתן לו לזחול, זחילת איטית מו־רכת. מלח"י שמורד באצ"ל, מו־מה בחורה. שמיר. מזכיר לי את מלכה היבוסי של ירושלים... הבהונות, שחורשה לזחול... לשולחן וללקט שיירים... המלפפיית. בניגוד לנתן... המנהיג האמיתי של לח"י... לזחול ובלבד להישאר... מגיע לו מה שקורה לו... אפילו לא פאתטי. שמיר... הכל הוא ניצרך־סער.

כמו כל קצוץ־בהונות, גם הוא שונא את בגין. אבל אין כמו... את שרון אל בגין.

שרון שונא את בגין ממש כמו ששנא את בן־גוריון, כשם שהוא שונא את טרומפלדור, את הרצל, את יצחק שדה ואת יגאל אלון, את משה דיין, את נפוליאון ואת יוליוס קיסר, את חניבעל ואת אספסינוס, את נבוכדנצאר ואת סאדאת את שלמנאסר מלך אשור ואת יאסר ערפאת.

*

לעומת שינאתו של שרון אל כל מי ששמו אינו אריאל שרון, מו־ויורות כל השנאות שראינו עד עתה.

ללא בהונות קצוצים, זוחל הוא מתחת לשולחן. בניגוד ליגאל אלון, למשה דיין, מעולם לא פיקד על שום נצחון. נצחונו על פליטי סאברה ושאתילה לא הוסיף לו שם־עולם של מצביא גדול.

שרון הוא הכישלון הגדול ב־יותר של עם־ישראל, ואין בנמצא איש השונא את עמו יותר מ־ שהכשיל את עמו.

*

במערך, לא אוהבים את בגין, כי תנועת החירות, אלי שנאוה אותו.

הוא הכזיב את אלה שבחרו בו, מסמנו שאיננו.

לכן הצביעו נגד הד"ר בנימין זאב בגין.

בגין עלה לשלטון רק לאחר שהעם החל לשנוא את בן־גוריון לאחר שנעלם.

בגין איננו.

מה שיש, לא רק שאיננו קונס... תנועת החירות, הוא כ־טוס של תנועת החירות... עיקר אינו קונסנסוס לאומי.

באין קונסנסוס, לא תחיה... דיקטטורה בישראל.

לאריק אין שום סיכוי להיות דיקטטור, ראה הכתוב לעיל.

לא נותרה לישראל כל ברירה, אלא, סוף סוף, להתחיל... דמוקרטית.

בועז עברון

דם, יזע, גזע – והיד החזקה

אולי הזיכרון המוקדם ביותר שלי על בית"ר ו"תנועת ז'בוטינסקי", עוד מראשית שנות הארבעים, קשור בא־לימות. היה לי ידיד, חבר "השומר הצעיר". קן "השומר הצעיר" שאליו השתייך, היה אז בפינת רחוב המלך ג'ורג' ורחוב מוגרשוב (הפינה הד־רום־מערבית) בתל־אביב. כלומר — מרחק 100–200 מטר ממצודת זאב, שהיתה גם קן בית"ר. ה"מצודה" טרם היתה אז רב־הקומות המכוער דהיום אלא בניין קטן, גם הוא מכוער, על אתו מיגרש. ומובן מאליו שקטטות אלימות היו פורצות באורח קבוע בין ה"שומרניקים" לבין הבית"רים.

רעותי אז היו ימניות ו"לאומיות", והתייחסתי בחשדנות ובאיבה לכל מה שקשור לשמאל ור־איתי בו ביטוי של "בולשביזם" (שי־דעתי עליו מעט מאוד). אבל ידידות היא ידידות, וכך ליוויתי פעם את ידידי זה ל"פעולה" בקן שלו, כשהוא לבוש בחולצה הכחולה עם השרוך הלבן של תנועתו, כשאנו מתווכחים מעס גדול על ציונות וסוציאליזם ולאומיות וכו'. פתאום, ללא כל פרו־בוקציה, התנפלו עלינו כמה בית"רים, שהסתובבו בשטח ושיחרו לטרף, והתחילו להרביץ לנו מכות, וניצלנו רק הודות ל"שומרניקים" אחרים שנזעקו למקום לשמע ולמר־אה המהומה. כי הרביצו כמובן על יסוד הכלל "אוי לרשע ואוי לשכנו"; ואילו אני לא יכולתי כמובן להפקיר את ידידי ולצעוק אל מכיו "חרף — אני דווקא לצידכם".

יתכן, שהיו גם מקרים הפוכים, ש"שומרניקים" התאנו לבית"רים והיכום. זו, לפחות, היתה תלונתם המתמדת של אנשי בית"ר. אבל גם אז היה מקובל וידוע שהבית"רים הם אלימים ופגיעתם רעה. זה גם מסביר אולי את העובדה שאפילו בחוגים ה"אזרחיים" הימניים ביותר התייחסו לבית"רים בהסתייגות ובבוז, ו"צעירים הגונים" מ"בית טוב" לא היו מעלים בדעתם להצטרף אליהם.

*

על יסוד זכרונות אלה, לא ברור לי כלל אם סיפור התעללותו של אריאל שרון בשני ציידים ערבים שהא־שימם בהסגת גבול חוותו פורסם מתי שפורסם על־מנת להזיק לו במאבק המתנהל בוועידת "חירות" או כדי להועיל לו. יש לחשוש שאם היתה כוונה להזיק לו בוועידה עלידי עי־תוי זה, הרי לא הובאו בחשבון אופי־ים ועברם של אנשי "חירות".

הסיבה היא שאם בעבר היתה אלימות זו תכונתם הבולטת ביותר של אנשי "תנועת ז'בוטינסקי", הרי הפכה זו עתה לתכונתם היחידה כמ־עט. לכן, העובדה שמישהו נוהג בגי־סות ובאלימות לא זו בלבד שאינה יכולה להרתיעם, אלא להיפך – סגו־לה ברוכה היא לחיבובו עליהם. הרי נציג מובהק של "חירות" ההיסטורית כמו יוחנן באדר, זקן התנועה ואחד היחידים בה המעוררים יחס כבוד גם מחוצה לה, הוא ולא אחר, העניק נשיקות לשרון.

מדוע תכונתם היחידה העיתונים העירו על כך שלא חילוקי דיעות אי־דיאולוגיים גרמו למאבק הפרוע בוו־עידה, אלא המאבק על השילטון במ־פלגה. וראוי לציין שהאופי המופקר של הוועידה אינו דבר חדש, שקנה לו שביתה בגלל היעדרו של מנחם בגין. אנו זוכרים היטב את הוועידות שמר בגין ישב בהן ראש, ושהיו לפעמים פרועות לא פחות מזו. אותו חומר אנושי השתתף בהן גם אז. הדי־בר שאולי החריף היום את האווירה היא העובדה ש"חירות", מזה תשע שנים, טעמה טעם שלטון ממש, ושה־זוכים במאבק הפנימי עתידים כנר־אה, לביש מזלנו, לכהן כשרים ומנכ"לים ומזכ"לים ושגרירים, כך שהפעם המאבק הוא על "דברים ממ־שיים", על הלחם והחמאה ממש. וכי אידיאולוגיה כמובן שאיש אינו מעו־ניין. אותה אי־אפשר לאכול. וכאשר עוד היה במפלגה "פולחן מנהיג" עוד היה בה משהו מאחד. וכאן אנו רואים את תולשתו הנוראה של פולחן כזה, כשהוא תוכנה העיקרי של תנועה. כאשר נעלם המנהיג, שוב אין לתנו־עה כל תוכן.

*

ל"חירות" אין איפוא כיום כל בסיס אידיאולוגי או נאמנותי, ואיננה אלא שדה מאבק חשוף על השפעה, שלטון ותפקידים – במידה שמפלגות תנו־עת העבודה לא הגיעו אליה אף בש־עותיהן האפלות ביותר. זה משום שאף באותן שעות שרד בהן חוש אח־ריות לאומית, חברתית וממלכתית. ומתעוררת לפיכך השאלה: האם זו מפלגה בכלל?

מפלגה אמיתית מייצגת תמיד שני דברים: את האינטרסים של הק־בוצה המסויימת שהקימה אותה – אבל גם את הבנתה היא את האינטר־סים הלאומיים הכלליים, כולל גם האינטרסים של קבוצות אחרות באוכלוסיה. אחרת גם לא יכולה הי־תה לטעון למנהיגות לאומית. "חי־רות" איננה מייצגת בעצם את האינ־טרסים של בוחריה (מדיניותה החברתית־כלכלית פגעה קשה בעי־קר בשכבות החלשות), ותפיסתה את האינטרסים הלאומיים היא דמאגו־גית, חסרה כל רצינות. כלומר: למע־שה אין היא אלא מנגנון של פונקצ־יונרים אלימים השואפים להשתלט על מקורות הכנסה והשפעה לעצמם. ואז אנו תופסים שפרופ' משה ארנס אמר משהו עמוק הרבה יותר משנת־כוון לו כשדיבר על "מאפיה": הרי זה בדיוק ההבדל בין המאבק שבתוך מפלגה פוליטית אמיתית לבין המא־בק בין ה"דונים" השונים במסגרת ארגון מסוגה של ה"מאפיה". ל"מאפיה", להבדיל ממפלגה פולי־טית, אין כל שיקול מלבד שיקול זה של כוח ושררה. המפד"ל, למשל, התפוררה מרגע שהפכה היא עצמה למנגנון שררה חסר־נשמה. ל"חירות", בגלל אופיה האלים המ־סורתי, יש סגנון התפוררות המזכיר באמת במקצת את רעותה הסיציליא־נית.

לכן, אין פלא שבמאבק בין "דון" אלים ואכזר לבין אחר שנותרו בו קצת גינונים של בית אבא, ינצח הראשון, ויהיה אשר יהיה "ייחוסו" של האחרון.

דוד שחם

כסף קטן

יום יפה

בעמוד האחרון של העיתון מצאתי – חוץ מן המודעות – מיבחר ידיעות זה: ירקן נרצח בדקירות סכין; 2 נהרגו בהתנגשות; בן 80 קפץ מקומה ד' ונהרג; שוטר לשעבר רצח את גרושתו; בת 11 נתגלתה פצועה בחוף הרצליה; בת 3 איבדה אצבעות במכונה לחיתוך בשר; בת 85 הותקפה ונשדדה.

אסונות, פשעים, רציחות.

אפילו שלוש הידיעות הבודדות האחרות שבעמוד קשורות, בדרך זו או אחרת, בצרות ואסונות: רובוט חדש לפיצוץ מטעני־חבלה; הודעה על דחיית פרסום תוצאות הטוטו – 850 אלף דולר פרס ראשון, שלוש מאות מנחשי 13, שחלום העושר חמק מהם; ו... תחזית מזג האוויר, אסון קטן בפני עצמו.

לא עמוד מלבב, המעלה חיוך על השפתיים ושיר בלב. סהלהוי, אומר הצרפתי.

מכונית ושמה צביעות

הכנסת רעשה בגלל מכונית העומדת לרשות ח"כ שהוא גם סגן ראש־עירייה. השאלה אם ח"כ צריך להיות גם סגן ראש־עירייה (או ראש עירייה או מזכ"ל) וגם אם צריך להעמיד מכונית־שרד לסגן ראש עירייה, הן שאלות טובות אבל לא בהן אני רוצה לעסוק. מטריד אותי המיקוד – מכל מיני טובות ההנאה העומדות לרשות הח"כים – במכונית הזו. עוד אחד מסימני הקרתנות הישראלית.

לח"כ אסור לקבל משכורת נוספת, שמא ישפיע עליו מעבידו ויטה אותו מן הקו הישר, שבו דרך בו נעים כידוע כל הח"כים.

עקרון יפה. משום־מה אינו חל על "עצמאים". ח"כ יכול להיות עורך־דין, או יבואן, או תעשיין, אם נמנה רק אחדים מן העיסוקים ה"מותרים". כאילו עו"ד שהוא ח"כ אינו מושך לקוחות המניחים, כנראה בלי כל סיבה, שהרמת טלפון שלו טובה משל סתם עורך־דין. וכאילו יבואן או תעשיין, שהוא גם ח"כ, גם אם הוא קדוש וטהור, כזוהר הרקיע המזהיר – אינו יכול להשיג ביתר־קלות רשיונות ושאר דוקומנטים העוזרים לביזנס.

להיות ח"כ, נאמר בחירות, אין זו הפרעה כל־כך גדולה לעסקים הפרטיים. להרשות לח"כ לעסוק בעסקים, אבל לאסור עליו לקבל שכר או שוחד־שכר בעד עבודה – אין זו צביעות כל־כך קטנה.

עוד הפלייה של העבודה לעומת העסקים.

חיזמון מופלא

בדיוק באותו שבוע שבו ירדו מחירי הדלק ירידה נוספת, הוכרז על העלאה בתעריפי התחבורה הציבורית.

הדלק ירד, השכר כמעט מוקפא – מדוע יועלו מחירי התחבורה, שהוצאותיה מורכבות בעיקר מדלק ומעבודה?

הסוד טמון בסובסידיות. לדעת האוצר, זו שעת־כושר לחסוך בהן ולהקטין את הוצאות המדינה. אבל נראה שגם לחסוך צריך לדעת איפה.

בין הטענות נגד הסובסידיות, ישנה טענה שהן נותנות מתנה שווה לעשיר ולעני ושהן מעודדות ביזבוז. גם המציאו סיסמה כובשת: סובסידיה לצרכן ולא למצרך.

הסובסידיה לתחבורה הציבורית היא, באופן מובהק, סובסידיה לצרכן. בעלי יכולת ממעטים ממילא להשתמש בתחבורה הציבורית. יתר מזה – מחירה הזול לא יעודד שום ביזבוז. הראו לי אדם... באוטובוס כשאינו...

שוב החליט האוצר לנהל מדיניות של הבראה כלכלית על גבם של החלשים. בעלי ה"פרטיות" ישלמו פחות בעד הדלק. נוסעי התחבורה ישלמו יותר בעד הנסיעה.

זיוה יריב

תמונה משפחתית

בסופו של דבר, הרי שתי המשפחות הלוחמות, המתאגרפות, המתכסחות, מציעות לנו אותה סחורה מסוכנת והרפתקנית. אותה אידיאולוגיה בלתי אפשרית, אותה דמאגוגיה לאומנית המוציאה לרחוב המונים מוכי אמוק.

אין הבדל. אותה הגברת.

ובכל זאת, למשקיף מן הצד, נר־אית משפחת שמיר־ארנס שפויה מעט יותר, מאוזנת לכאורה יותר, ממשפחת שרון־לוי חלוקה בברגים רופפים ללא תקנה, איבדה מזמן את הברקסים, ומעבירה צמרמורת בגוו של כל אדם בריא בנפשו.

אבא'לה שמיר, סבא'לה שוסטק, הדוד מישה הסולידי והמשכיל, וה־דוקטור בני הרציני ונעים ההליכות. תמונה משפחתית חמימה הנוטעת בך את הרושם שדודים טובים אלו אולי לא יעשו מעשי טירוף מוחלט כמו המשפחה היריבה, אם כי אין לדעת.

מזהירים אותי גם שאם משפחת שמיר־ארנס תובס, זה יהיה הרס תנו־עת החרות. סוף הליכוד.

כן? ברצינות? אז אני תומכת במ־שפחת לוי־שרון. יעיש לוין יחי אריק מלך ישראל!

מהרסייך ומחריבייך

שרון הקים את הליכוד. עכשיו הוא הורס אותו.

בין הקמת הליכוד לבין הריסתו, הוא הכניס אותנו לבוץ הלבנוני.

עכשיו הוא הכניס את הבוץ הלב־נוני לליכוד.

בתנועת הליכוד השסועה והקרו־עה נלחמים עכשיו זה בזה פלגים, שבטים, סיעות, משפחות, מיליציות, חיזבאלות, שיעים, אל־עמל, ומטעני־צד, ומכוניות תופת. כי שרון לא עו־צר אחרי שלושים קילומטר.

מי יוציא את הליכוד מהבוץ הלבנוני?

המערך

ידיעה טריה

ידיעה טריה שהתקבלה זה עתה על שולחן המערכת:

מקורבי שרון החלו לחפש לדוד לוי דירה ברחוב צמח בבית־שאן.

האידיאולוג

עשרים שנה אני שוכר שולחנות בסניפי המערך, פוצצתי אסיפות של פרס, עיקמתי מיקרופונים לרבין, קרעתי מודעות, הוצאתי ת'אויר למ־כוניות עם מדבקות בכל־זאת־מערך, כיסחתי מפגינים של שלום־עכשיו בירושלים, עשיתי תנועות מגונות בפתח־תקוה, זרקתי עגבניות בבית־שמש, וכולם היו תמיד מבסוטים ממ־ני. אני לא מבין, למה דווקא במגרשי התערוכה אסור לי לשבור שולחנות?

מועמד פשרה

רק מועמד פשרה יציל את הליכוד מפילוג. לא שמיר ולא לוי, ולא שרון. רק דמות נייטראלית שאיננה מזוהה עם שתי המחנות תוכל לאחות עתה את שברי התנועה.

מנהיג שאף אחד מן המחנות איננו מנסה לשייכו אליו, ויותר עם זאת אדם המגלם באישיותו הנעלה את רוח ומסורת הליכוד,

גאסטון מלכה לראשות הליכוד!

נתן ברון

שבוע אומלל

גם האוהד הגדול ביותר של תנועת החרות – לא יוכל למצוא נקודת־זכות כלשהי למה שאירע השבוע ב„אולם הקונגרסים" בתל־אביב.

היה זה שבוע רע, רע מאוד, למה שכונה כל השנים „התנועה הלאומית". היו כבר ועידות סוערות בעבר, היו כבר סיכסוכים, היו כבר חילופי האשמות. אבל דבר כזה – עוד לא היה.

זאת הפעם, אין לבוא בשום טענה אל אמצעי התיקשורת. כה מה שקראתם, כל מה ששמעתם, כל מה שראיתם על הוועידה ועל המתרחש בה – נכון. ולעתים דומה היה, שהעיתונות עוד עשתה חסד עם תנועת החרות בדיווחיה.

שעה קשה, עצובה, לכל מי שהתנועה הזו אומרת לו משהו, ולכל מי שהיא חשובה לו. רק מי שהיה שם, ומי שראה את כל מה שהתרחש, וצפה בוועידה הזו האומללה – רק הוא יכול להבין את גודל האסון.

* * *

אין תירוצים ואין סניגוריה על הוועידה הזו. לא יכולים להיות כל ספיקות בחומרת ההתרחשויות. גם אין כל סודות וכל מיסתורין בכל מה שהתרחש: פשוט, „בפילה" איומה לתנועה גדולה ומפוארת.

צריך היה לראות את הדמעות ואת ההתייפחויות בסיומה של הוועידה הזו, באותו לילה סוער של בין רביעי לחמישי. לא היו אלה דמעות תנין. אנשים באמת בכו על מה שקורה לתנועה הזו. בכו מצער, בכו מבושה, בכו מתחושת־חוסר־אונים קשה.

בסופו של דבר, בסיומה של הדרמה הבוכה הזו, היו הדמעות משותפות לכל הצדדים הניצים. מחנה זה או מחנה אחר – מה זה חשוב: כל מי שהיה שם יודע בבירור, כי קרה דבר קשה מאוד, אשר איש לא ציפה כי אכן יבוא.

ועל כל פנים ביצבצה השאלה: למה?

* * *

תירוצים אולי אין, אבל ייתכן שיש הסבר.

ראשית לכל, צריך היה להיות שם, בגני־התערוכה, כדי להבין את הדינמיקה האנושית שהתחוללה שם. אלפי אנשים, שרבים מהם מעולם לא עסקו בפוליטיקה, באופן ישיר, הסתובבו שם. כולם נלהבים, להוטים להשתתף במערכת, רוצים לתרום. גם בשעה קשה זו צריך לומר מלה טובה על האנשים האלה. בצדק אמרו עליהם שהם „משוגעים לדבר": רובם משלמים בעצמם את ההוצאות, לינה, מזון, נסיעות: לוקחים ימי חופש על חשבונם הפרטי; למרות כל מה שאומרים, רובם אינם נהנים באופן חומרי מן הפעילות הזו: ולמרות הכל – הם רוצים לחיות פעילים, להתמודד, לפעול.

אפשר כמובן לגחך על כך, אבל אפשר גם לראות את הצדדים החיוביים. מדברים על „תרבות פוליטית אחרת", ואכן במובנים רבים זו תרבות פוליטית אחרת: חופשית, משוחררת, דמוקרטית להלוטין, „דמוקרטיה משוגעת" למעשה, כאשר הכוח האמיתי נמצא בידי הצירים, ולא בידי „בוסים" כלשהם.

על רקע זה יש להבין את המשבר שתנועת החרות נקלעה אליו בעקבות הסתלקותו מן הבימה של מנחם בגין. ושוב: אפשר לדבר על „לילה בלי אבא" ועל „היעדר סמכות" – כל זה נכון. בכל פינה שמעת את המלה: „אילו בגין היה פה...". כולם ידעו מה הוא היה עושה: עולה על הבמה, מודיע על התפטרותו, ונותן לכולם לרוץ אחריו ולבקש שיחזור. אבל, בגין איננו, וכל האחרים יודעים, שאם יעשו דבר כזה – אולי, אולי, לא ירוצו אחריהם...

אבל כל זה אינו אלא רקע לעניין הרציני האמיתי. הסתבר בסופו של דבר, שאין להעלים את האמת, והיא: כל צוות ההנהגה, כולו, לא השכיל להבין שבשעה קשה זו יש להתגבר על המשקעים, לנסות לגשר על האיבה ההדדית – ולהגיע להסכם כלשהו. מבחינה זו, ההנהגה החדשה של תנועת החרות לא השכילה להתעלות מול המצב הקשה.

וכך הגיעה הוועידה למה שהגיעה.

* * *

עכשיו, שאלת השאלות: מה הלאה?

תנועת החרות תצטרך לעמול קשה כדי לרפא את פצעיה. יריביה חוגגים, ובצדק. מתי באה לידיהם „חגיגה" כזו? והציבור הרחב עומד נבוך ושואל את עצמו: מה לעשות עכשיו? האם אפשר לתת בהם אמון?

לכן, זו שעת המיבחן האמיתית לראשי תנועת החרות. השבוע הזה ייקחהו אופל. מוטב שיישכח מהר, אם כי ספק אם אפשר לשכוח. אבל צריך לעשות משהו, ומהר.

אין זה דבר בלתי אפשרי, וזה לא בשמיים. לא נורא אם נסיים ב„ציונות": רבותי, מנהיגי תנועת החרות, זו שעתכם הקשה, אבל אולי תצמח מכך שעה גדולה. הגיע הזמן להתעשת, להרגע – ולהתיישב כדי לפתור את הבעייה.

אם לא יעשו כך מנהיגי התנועה הזו – תרבוץ אחריות כבד מאוד על ראשם. מוטב שיעמדו מול המציאות באומץ־לב ובנחישות. והעיקר: צריך לפעול, מיד, לא להמתין, כל שעה קובעת.

כלא תאילנדי

(המשך מעמ' 10)

שחולה ואין לו כסף, לא יקבל תרופות. התאילנדים לא מסתכלים על חולים: הם נותנים להם למות.

מיום שנכנס לכלא, חזר בתשובה. הוא מניח תפילין כל יום, מתפלל. מאיינהורן ביקש ספרי־קודש. איינהורן המשיך לשכנעו.

"עכשיו, אחרי שחזרת בתשובה, אמרתי לו, חשוב שתעשה את הצעד הזה ותתן גט לאשתך. למה לך להתנקם? מה זה יעזור? דיברתי איתו על הילדים. אמרתי לו שהם הקשר היחיד שלו עם העולם. הוא קרא את המכתבים פעם ועוד פעם. פחד שיאבד את הקשר איתם. שיכנעתי אותו שהקשר רק יתחזק".

היה קשה לשכנע את מרקו. הוא עקשן לא קטן. הוא מאמין שביום ההולדת של מלך תאילנד, יזכה בחנינה. איינהורן הבטיח לו שיפעל למען שיפור תנאיו בכלא. שעשוע ומזרחי הבטיחו לבקרו בקביעות ולשלוח לו חבילות. מרקו התרכך. אחרי שעתיים נשבר.

בתוך ביקתת־קש, מול עיניהם המלוכסנות של הסוהרים, עמד וקרא את כתב ההרשאה, ודמעות זלגו מעיניו. מפקד הכלא עבר לרדום. אסירים כבולים, וכדורי ברזל לרגליהם, נעצרו ולא הבינו מה קורה. הם מכירים את מרקו. מעודם לא ראו אותו בוכה. זה היה מחזה מרגש, יאמר איינהורן. מרקו ביקש למסור לבנותיו שהוא אוהב אותן. שעשוע ומזרחי בכו.

איינהורן: "ואז מפקד הכלא ניגש אלי ושאל אם הוא יכול לגעת בי. אתה איש דת, אמר. בטח תביא לי מזל טוב. התחבקנו. נפרדנו לשלום".

עיניים כבויות

בדרך לכלא "בנקהוואן" ישבו מכונסים בתוך עצמם. איינהורן אומר שזו חוויה קשה. לפעמים הוא חושב מה הוא בכלל צריך את כל זה. אני אב לארבעה ילדים, הוא אומר. למה אני מסתכן? אבל ההתלהבות לא מרפה ממנו. זו מצווה גדולה, יאמר. עבודת קודש ממש. הוא מתרוצץ בשביל העגונות יומם ולילה. בכל העולם. בלי תקציבים. בלי עוזרים.

אצל תורג'מן בכלא פגש את הכיעור, את הפחד. לרגע חשש שלא יצא משם חי. תורג'מן נראה רע. רזה. מגודל זקן. שבור. עיניו כבויות. הוא סיפר שקשה לו מאוד: האוכל לא ראוי למאכל אדם. המים שורצים תולעים. הוא כמעט ולא אוכל. אין לו בגדים להחליף. אין לו כסף. פעם התפתל מכאבי בטן. הוא בא למרפאה ולא הסתכלו עליו, כי לא היה לו לשלם.

המשפחה, אומר איינהורן, מתנכרת לו. לא שולחים לו דבר. גם שגרירות ישראל, סיפר, לא עוזרת לו. איינהורן אומר שנראה מיואש. פעמיים אחרות ניסה להתאבד. הוא מבקש מאחיו שיעזרו לו, שישלחו לו כמה דולרים למחיה.

הוא לא עובד. לזרים בכלא אסור לעבוד. כל היום עוסק בספורט, מרים משקולות. לומד תהאית. לאיינהורן סיפר שהכל עלילה. הוא חף מפשע. אין הוכחות נגדו, אמר. במאי־יוני יתייצב לערעור בפני 50 שופטים. אם לא יזכה יבקש חנינה מהמלך. הוא מאמין שיקבל צו גירוש. שלומי בינתיים שוחרר. המלך חס על חייו.

בקהילה היהודית בבאנגקוק לא מבינים איזה נבזה הוא: כך קבר את הבן שלו, בגלל כמה מאות גרמים עלובים של הירואין. מה פתאום, אומר תורג'מן. הוא ביקש מאיינהורן שימסור לשלומי שהוא לא סיבך אותו. מה פתאום. רק קנה אבקת־כביסה. הם התנשקו. תורג'מן בכה כמו ילד. הסוהרים קשרו אותו, והשליכו אותו לתא.

בלילה, בגן ביתו המפואר של סלים אוכני, נפתחו הלבבות. נשות הקהילה פרצו בבכי: איינהורן סיפר על הפגישות המרגשות עם האסירים. 150 איש באו למסיבה שאירגנה הקהילה לאיינהורן. גם שגריר ישראל בתאילנד, יצחק נבון, היה שם. בו במקום נפתחה מגבית למען האסירים. 22 משפחות חילקו ביניהן תורנות: אחת לחודש יבקרו אצל תורג'מן ומרקו. יעמדו בחוץ ויצעקו. כמו כל המבקרים. פעם בחודש ישלחו חבילות. קשאני הציע לתרום 16 אלף דולר. סיפרו לו שהתאילנדים [illegible] אסירים תמורת כסף. קשאני [illegible]

אגד אוספת את כל הנוסעים בדרך
מפתח-תקוה לתל-אביב

לנוחות הציבור, קוי אגד 551 (עד רכבת צפון), 561, 563, 571 ו-574 הנוסעים בין תל-אביב ופתח-תקוה, אוספים ומורידים נוסעים בתחנות השונות שבדרך בכל שעות היום.

בין פתח-תקוה לתל-אביב סע לך ב"אגד" ותגיע בנוחות.

שים לב:
קו 551 עד תחנת רכבת צפון
ושאר הקוים עד התחנה המרכזית.

פתח-תקוה

ואלה התחנות מפתח-תקוה לתל-אביב:
פתח-תקוה - תחנה מרכזית, אורלוב 3, חניון דן, בי"ח בילינסון, ז'בוטינסקי - קופסאות פח, מרכבים, קרית-אריה, מחלף גהה, בני-ברק - ז'בוטינסקי 101, ז'בוטינסקי 61, ביח"ר ארגמן, משטרת רמת-גן, קולנוע רמה, ביח"ר עלית, דרך פ"ת-רכבת מרכז (ארלוזורוב), בי"ח הקריה, בית קלקא, המסגר 45, המסגר 7 בי"ס שבח, תחנה מרכזית תל-אביב.

תל-אביב

עוד שירות למענך

פרסום טל ושות'

„מאז הפציעה איבדתי כיוון"

מאת אביבה שאבי

— אומר איל אליהו, בן 21, מיד אליהו, 90 אחוז נכות: שתי אצבעות קטועות וכוויות קשות ברגליים, בידיים, בבטן ובפנים ★ לפני שנה בדיוק הוא היה במכונית „הספארי", שנעה ממטולה ללבנון ופוצצה בידי מתאבד שיעי ★ 12 חיילים נהרגו, 14 נפצעו ★ השבוע הוא חזר לשם לטקס חנוכת האנדרטה

משאית הספארי חצתה את עמק עיון אל תוך שטח לבנון. 26 חיילי פלוגת חיל חימוש שבו מחופשת סוף־שבוע בבית. זה היה בתחילת האביב, 1985, תחילת הפינוי מלבנון. טנדר לבנוני ארוב חיכה בשולי הדרך עד שהמשאית תעבור על פניו. כ־100 מ' מגדר הגבול של מטולה החריד פיצוץ אדיר את הסביבה. אש ועשן, צעקות, ריח בשר חרוך. השעונים של הבחורים, שהתפזרו בשטח, עצרו על השעה רבע לשתיים. מאזן הדמים: 12 הרוגים, 14 פצועים.

אייל אליהו לא זוכר שום דבר. „אני זוכר רק דבר אחד: היה לי קר וצעקתי: אני רוצה לחיות. את יודעת מתי שמעתי את ה'בום' בפעם הראשונה? לפני שלושה וחצי חודשים. הלכתי לישון, נרדמתי ובאמצע החלום שמעתי פיצוץ. ישר התעוררתי ואמרתי: אמא חשבתי שאני מתפוצץ שוב".

אייל אליהו, 21, מיד־אליהו, פצוע קשה מן הפיגוע, שנה אחרי בדיוק. ספירת מלאי: שתי אצבעות קטועות, כוויות בשתי הרגליים, בידיים, בפנים ובבטן. כוויות בדרגה שלישית, החמורה ביותר. 90 אחוזי נכות. הדרך לשיקום עוברת דרך כמה מדורים של גהינום פרטי, קודם פיסי, אחר כך נפשי. אחר כך שניהם ביחד. אין הירואיקה בסיפור הזה. רק התמודדות יומיומית מכאיבה.

אייל: „עד היום אני לא מעכל שנפצעתי. אני מחפש מינחת כדי לנחות".

יש לו פני ילד. תלתלים שחורים וחיוך מבוייש, שנעצר לפני קו העיניים. הומור מקאברי, אמצעי מילוט־לרגע מן המועקה. צלקת מעטרת את הפנים ליד השפה העליונה. כשהוא יושב, הידיים אוטומטית מתחת לישבן, מוסתרות. חזר גיבור לאומי מן המלחמה. מה הוא צריך את המלים הגדולות האלה. היה מעדיף שיחזירו לו אצבע וחצי.

בן הזקונים במשפחה בת ארבעה ילדים, אב עובד־דואר, אם עקרת־בית. גדל ביד־אליהו, למד בנעימיה דתית את מקצוע המסגרות. ילד־לבנון. את כל השירות הצבאי, שנה ושמונה חודשים, עשה שם. עד לפיגוע. היום הוא אומר: תמיד ידעתי שיקרה לי משהו.

„כשסיפרו לי על ההרוגים השתוללתי ★ הייתי קשור לכולם ★ חיינו יחד כמו משפחה, בין המוות והחיים בלבנון ★ אני לא מאשים אף אחד, זה הגורל ★ לדעתי, המלחמה היתה צודקת במיליון אחוז"

שבועיים היה מחוסר הכרה. אחרי טיפול ראשוני בבית־החולים בצפת, הועבר להדסה עין כרם. ארבעה חודשים בירושלים, כשהמשפחה צמודה אליו 24 שעות ביממה. חברים מספרים, שבהתחלה אי־אפשר היה לזהות אותו, השם היה רשום על החזה.

„התעוררתי עם שקיות", הוא משחזר, „שקית אינפוזיות, חלבונים, עם מכשיר המצן על הפנים. קטטר. הייתי עיוור, העיניים היו סגורות. הדבר הכי קשה בהתחלה היה שחשבתי שלא אראה יותר. האצבע הקטנה שאיננה. בפעם הראשונה שראיתי את היד, ביקשתי שיקטעו לי אותה. יד בלי עור, שתי אצבעות שחורות, בלי צפורניים, מי צריך יד כזאת? עד אז היא היתה כל הזמן חבושה. עד היום אני מעדיף פרוטזה במקום זה. את חושבת שנוח לי ללכת ככה?"

„עברתי בר־מצווה של ניתוחים, השתלות עור. את יודעת מה זה להוריד תחבושת מרגל בלי עור? הייתי מתפוצץ מכאבים. רציתי לרצוח את האחות. קודם כל שאלתי את עצמי למה זה קרה בכלל. הגעתי למשבר, הייתי מיואש. לא רציתי לרדת מהמיטה, סירבתי לאכול. הגעתי למסקנה, שעדיף לי למות מאשר לסבול. מראה לא רצו להביא לי כל הזמן ההוא. העמדתי להם תנאי: אני לא עושה שום דבר עד שלא מביאים לי מראה. רק אחרי שלושה וחצי חודשים ראיתי את עצמי בפעם הראשונה, ונדהמתי. כל הפנים היו שרופות".

הדוד שלו, נכה מלחמת ההתשה, העמיד אותו על הרגליים. חבריו בשיקום 16 א', תל־השומר, כבר רקדו בלילות עם האחיות במיסדרונות המחלקה. „הדוד שלי נתן לי הרבה כוח. היה אומר לי: אתה מסוגל לקום, וכדי לא לבייש אותו הייתי קם. למרות שלא היה לי חשק לעשות שום דבר. אחרי שלושה חודשים עמדתי על הרגליים. כשהתחלתי לעשות את שני הצעדים הראשונים, אבא שלי תמך בי מצד אחד והרופא מצד שני, כל המשפחה עמדה בפתח, ואני צעקתי: אבא, אני הולך. אבא, אני הולך. היתה לי שמחה כזאת. אז ידעתי שאני לא שבר כלי. אבל לי לא היה עם מי לרקוד".

■ אייל אליהו בטקס לזכר חללי מכונית „הספארי" (תצלום: יוסי אלמקייס)

מתי נודע לך על ההרוגים?

„לא ידעתי שיש הרוגים. יום אחד, אחרי ה'שבעה', באה אלי אמא של אחד ההרוגים, ואמרה לי שהוא פצוע ושוכב ברמב"ם. אחרי שיצאה, נכנסה האחות ואמרה: הוא נהרג. אחר־כך נכנס הפסיכולוג עם דף נייר, והתחיל להקריא את השמות, אחד אחד, של החבר'ה שנהרגו. התחלתי להשתולל ונתנו לי זריקת הרגעה. אני הייתי קשור לכולם. חיינו יחד כמו משפחה, היינו בין המוות לחיים. אני מרגיש כאילו שהם חיים עכשיו, רק שאין לי האמצעים לראות אותם. אני רוצה לראות אותם, ולא יכול. זה דבר שקשה לתאר. היינו באזכרות של כולם, הכאב נשאר אותו כאב. קשה לנו ללכת למשפחות של הבנים שנהרגו, כי ברגע שאנחנו הולכים, הם שואלים שאלות: למה הבן שלנו לא בא איתכם, ואיך זה קרה, ולמה הוא לא נפצע. מה אני יכול להגיד להם?".

יש מרירות על מה שקרה?

„תראי, אני בפיגוע הזה לא מאשים אף אחד. לא היה בידי אף אחד למנוע את זה. לפי דעתי, המלחמה היתה צודקת במיליון אחוז. מי שלא היה בלבנון לא מבין מה זה. שום דבר לא היה שווה את מאית הסבל שעברנו. אבל זה הגורל. אם הייתי יכול, הייתי הולך עוד פעם".

היית חוזר ללבנון?

„הייתי מוכן ללכת לחודשיים לשבוע, לראות את המקום, את החבר'ה, ולחזור לכיף שהיה שם. הייתי חוזר רק בשביל זה".

„בפעם הראשונה שראיתי את היד שלי ביקשתי שיקטעו אותה ★ יד בלי עור, בלי שתי אצבעות, מי צריך יד כזאת? ★ בחורה שרקדה איתי נגעה בה ואמרה לי: איכס ☆ נפגעתי חזק"

לפני ארבעה חודשים יצא ממחלקת השיקום של תל־השומר. עכשיו הוא בחופשה בבית, צריך לחזור למעקב. גר בשכירות בדירת קרקע, לא רחוק מהוריו, בסיוע משרד הביטחון. יד ימין, החזקה שלו, מוגבלת. מתקשה בלבישה, יושב שעות כדי לכפתר בגד, לא יכול ללכת הרבה, להרים משאות כבדים, לא יכול לשהות בשמש. גירוד בלתי פוסק בגפיים. עושה פיזיותרפיה, עומד להתחיל בטיפול פסיכולוגי. לפני כחודש התארס עם החברה שלו, דורית, 18, תלמידת תיכון. אבל איפה שמחת החיים.

מה השתנה מאז הפציעה?

„מאז הפציעה נעשיתי יותר עצבני, אין לי ראש לשום דבר. את רוצה שאגדיר לך את עצמי? מדבר שטויות, לא יודע לאיזה כיוון אני הולך, עוד לא נחתי. גם היום אני יוצא לבלות, אוהב לשיר, אבל אחרי כל זה, יש את מחסום הטימטום. לא רוצה מציעה, לא רוצה שיסבירו לי, לא הולך לטיפולים. בכל טיפול אני מרגיש שאני פצוע מחדש. אני רוצה להיות לא פצוע, להיות כמו כולם. לא רוצה שירחמו עלי, שיגידו איזה מסכן. לא אוהב לדבר על הפציעה. אנשים לא מבינים את זה. בת דודה של חברה שלי שאלה אותי: אייל, איך זה להתפוצץ? אמרתי לה: תנסי ותראי.

„היום אני יודע שאני מוגבל, לא יכול לעבוד במקצוע שלי, מסגר. עם הקטיעה השלמתי. אני הולך ברחוב, ושם את היד בתוך הכיס, כי אנשים נרתעים. לפני חודש הייתי בחאפלה בטבריה, והיו שירים מזרחיים, ואני תולה על ריקודים מזרחיים, את הפסיעה הראשונה שעשיתי כשדרכתי על הרגליים, עשיתי בצעד תימני. התחלתי לרקוד במעגל, נתתי לבחורה יד, ופתאום היא עזבה לי את היד ואמרה: איכס. נפגעתי חזק.

„אם לא היתה לי חברה היום, אני לא יודע אם הייתי מסוגל להתחיל עם בחורה אחרת. הייתי מוציא את היד מהכיס רק אחרי החתונה. ביום השני של הפציעה נכנסה החברה שלי. לא יכולתי לראות אותה, אבל אמרתי לה: תראי, אני נמצא במצב כזה, את יכולה לעזוב אותי אם את רוצה. היא טוענת, שהפציעה גרמה לה לאהוב אותי יותר. היום אנחנו קשורים אחד לשני. עם כל זה, יש לי ריגעי משבר. מאז הפציעה החלטתי, שמה שיש לי היום, אני עושה. אולי אני אמות מחר, אני יודע".

הוא יושב שעות כדי לכפתר בגד, מוגבל בהליכה, לא יכול לשהות בשמש, לא יכול לעבוד במקצוע שלו, מסגרות ★ עומד להתחיל בטיפול פסיכולוגי ★ לפני חודש התארס עם חברתו

לקחו ילד ועשו אותו מבוגר?

„לקחו מבוגר ועשו אותו ילד".

מה אתה מרגיש שאיבדת?

„שתי אצבעות. ציפורניים. שערות על הרגליים".

מאז הפציעה לא שב למקום הפיצוץ. השבוע חזר לשם בפעם הראשונה לרגל חנוכת האנדרטה לחללי „הספארי" בשמורת נחל עיון.

מרגש לחזור למטולה?

„האמת? אני הולך לשם בהרגשה של פחד. אפילו שאני יודע שלא יקרה שום דבר, לא רוצה להיזכר במקום הזה בכלל. המקום הזה מעביר בי צמרמורת. לולא הטכס, לא הייתי מגיע לשם בכלל".

בדרך למטולה, בטרנזיט הצבאי שמסיע אותנו מראש־פינה, הוא יושב מתוח, שותק. בכניסה לשמורה, אייל מזנק מן הטרנזיט, לוחץ ידיים למג"ד לשעבר: „איפה, איפה זה קרה, שמו שם האצבעות?" בזמן הטקס הידיים כל הזמן בכיסים. כשאבא של יצחק סוויסה ז"ל אומר קדיש בקול נשבר, הוא מרכין את ראשו למטה, מכסה את עיניו בידיו.

„מאז הפציעה נעשיתי עצבני, אין לי ראש לשום דבר, אני מדבר שטויות, יש לי מחסום של טימטום, מחפש מינחת כדי לנחות ★ לקחו מבוגר ועשו אותו ילד"

אחר כך בבית, מאוחר בלילה: „היו קטעים שהתרגשתי חזק. כשהאבא אמר קדיש, חשבתי איך אבא שלי, אדם דתי, היה עובר את זה, אם היה צריך לעמוד שם. וזה כאב לי. כשקראו את השמות של החבר'ה שנהרגו, הכל התחיל לחזור. עד עכשיו אני לא מעכל את המקום הזה, לא הבנתי מה בכלל אני עושה פה. רציתי לדעת איפה זה היה ולא ראיתי שום דבר. ההורים של משה דהאן ז"ל אמרו לי: באנו לחפש את הבן שלנו פה. זה טוב שיש מקום, ששם אני יכול לעלות ולהצדיע את החבר'ה שלי. שמה הם כולם".

סגירת מעגל?

„לא. המעגל הזה לא יסגר בשבילי. את התאריך הזה אני אזכור כל החיים. זה דבר שאי־אפשר לשכוח אותו. זה קרה לי. יש לי קסטת וידאו ואלבום תמונות להראות לילדים שלי. כשישאלו אותי אבא, למה אין לך אצבעות? אני אראה להם את התמונות".

להיות זר, כאן, בארץ

ספרות אמנות

מאת חנוך רון

עמי מעייני בן חמישים. מלחין, ארכיטקט, בעל תואר שני בפילוסופיה. עבר כברת־דרך רצינית ומגיע לנקודה שממנה אפשר להתבונן בפרספקטיבה אל עצמו, אל עצמנו. יצירותיו מבוצעות גם מעבר לגבולות ישראל – באירופה, בארצות־הברית. הוא, ככל הנראה, המלחין הישראלי היחיד עד כה שיצירותיו מבוצעות בפומבי גם בסין העממית.

הציבור הישראלי קיטלג אותו בין בכירי המלחינים בישראל. הביקורת מתייקת אותו עם אלה המעטים שהצליחו לפתח כאן שפה יחודית המעוגנת במסורת העשירה של המוסיקה המערבית. הסימפוניות שלו, הקונצרטים, הסונטות, האופרה, „הרקוויאם העברי" ומחזורי השירים – כל אלה קשורים אצלו לחבל הטבור של הצורות הגדולות במוסיקה.

אך יותר מכל – הקשר שלו עם ההוויה היהודית הרוחנית, מוצאת לה את ביטויה ברמה גבוהה יותר מסתם עיסוק בציטטות פולקלוריות. לזיקה שבין הצליל לבין צילצולה של השפה העברית יש אצלו ביטוי מיוחד.

בשנים האחרונות משמש מעייני כיו"ר איגוד המלחינים הישראליים. בתוקף תפקידו הוא יושב בשולי המימסד ומצליף בו מבפנים. המימסד אומנם אוהב להתקשט בו, אך גם אוהב לשנוא אותו, כי הוא מנגח בו ללא רחם.

יום ההולדת ה־50 הוא הזדמנות מצוינת לראיון גלוי, שבו חושף מעייני את ריקמת חיי היצירה המוסיקאלית בישראל, ואת מידת הצלחותיו וכישלונותיו כיוצר צבר, שגדל והתחנך כאן. הוא גם בוחן את מרכבות הזהות היהודי־ישראלי עם היצירה המוסיקאלית.

אחורה, לא בזעם

● *עמי מעייני, שנת החמישים – האם זו סיבה טובה להביט אחורה בזעם?*

להביט אחורה – כן, בזעם – לא. זו סיבה לראות היכן אני עומד מבחינה אישית ומבחינת היצירה שאני נמצא בתחומה לפחות 25 שנים, ולעשות חשבון־נפש אישי. באחרונה נפלה אצלי החלטה רצינית וקשה: להפסיק עם היצירה. כתיבת המוסיקה מרחיקה אותך באיזשהו מקום מהמוסיקה עצמה. תמיד ראיתי במבצע את החוליה החשובה במוסיקה. בסופו של דבר, המבצע הוא זה שמעביר את המסר. באתי לקומפוזיציה מעולם הביצוע. הייתי נגן כינור ומנצח. מבחינת קומפוזיציה אני מנסה לברר עכשיו את לוח ההישגים שלי, ואינני חושב שיש לי הישגים, וזה אולי אחד הדברים המעיקים עלי ביותר.

● *אולי תחושת התיסכול נובעת מהעובדה שלא רצת עם כל זרם חדש, לא היית מהפכן ולא אופנתי?*

אני הייתי שייך לתהליך האבולוציה במוסיקה, לא לרבולוציה. סיימתי את האקדמיה למוסיקה בכנור וויולן. הייתי תלמידם של פניבש וזאב שטיינברג. אחר־כך ניגנתי בתזמורה ובכלי־הקשת. תמיד ראיתי בפעילות המוסיקאלית המוחשית את הדבר החשוב ביותר. אתה מתוודע לתרבות המוסיקאלית דרך הכלי. אני לא יכול להבין את הניתוק המצוי היום בין המלחין לבין המבצע. כל המלחינים הגדולים היו מבצעים. כולם ממוצרט ובטהובן דרך בראהמס, שופן ועד מאהלר. היה אומנם יוצא מן הכלל – ברליוז, למשל – אבל גם הוא היה מנצח. והיום – יש מלחינים שאינם מסוגלים אפילו לבצע את היצירות של עצמם. יש לי תלמידים בקומפוזיציה, שאינם מבינים מה שהם כותבים...הם לא מסוגלים לשים את הידיים על הכלי ולנגן את מה שכתבו.

● *האם אתה ממשיך לחשוב בדפוסים של הצורות „הגדולות" – סימפוניה, קונצ'רטו, אופרה – מה שהאוונגארד המוסיקאלי ברח ממנו, והמלחינים ששייכים אליו כותבים להרכבים קטנים דווקא?*

כאשר אתה בא מעולם הביצוע, יש לך קשר מחשבתי עם הצורות המקובלות. אם אתה מנותק מזה – אתה עושה דבר שאינו טבעי. יש חוסר כישרון וחוסר יכולת ללכת לצורות הגדולות. האנשים מבצעים מה שהיה קודם. בעצם, ואגנר ודביוסי לא יכלו לכתוב בצורות המקובלות, אבל הם היו גאונים. ומה עושה דביוסי בסוף ימיו? הוא חוזר אל הסונטה. כל זה הבינותי מלימודי הפילוסופיה שלי. כל גדולי הפילוסופים ביקרו בצורה סיסטמטית את מה שנאמר לפניהם. אפלטון, אריסטו, הגל. כולם. ורק אחרי הבחינה של העבר, אם יש לך משהו לומר משלך בנוסף – אתה מאושר.

● *בנוסף למוסיקה, למדת פילוסופיה בצורה שיטתית באוניברסיטה. למדת גם ארכיטקטורה. אתה ארכיטקט עם קבלות. מה תרמו לך כל הלימודים הפורמאליים האלה לחשיבה היצירתית המוסיקאלית?*

אינני רוצה להישמע יהיר, אבל האינטגראציה הפנימית שלי כיוונה אותי לעסוק בשלושה כיוונים, שבלעדיהם אתה לא יכול להבין את העולם – פיתוח יכולת הראייה, השמיעה והחשיבה שלך. הארכיטקטורה, למשל, נתנה לי את היכולת החזותית, לדמיין ולראות מיבנה קומפוזיציוני.

● *מה עבר על מלחין צעיר, שבראשית שנות השישים יצא לדרך? מה אופיינה של הקרקע המוסיקאלית־יצירתית שמתוכה צמחת?*

לא היתה לנו אז, ואין לנו היום, ישראל מוסיקאלית במובן האירופי. שם יש אסכולות, וזה הולך מאות שנים אחורה, ויש התפתחות הדרגתית מעניינת. אצלנו, מבחינה יהודית המלחין הצעיר לא פותח דיון, וגם לא ניתן לו ההיבט הנכון. אני מתכוון לטעמי המקרא ולמסורות היהודיות השונות. מה שהתפתח כאן היה רק הזרם ה„ים־תיכוני", שהתחיל גם הוא להיגמר בראשית שנות השישים.

הרעיון לא התממש

● *מה היה באמת, הזרם הזה?*

מכס ברוד היה הראשון שקבע את המושג הזה „ים־תיכוני". הוא נעזר בטרמינולוגיה של ניטשה במאמר המפורסם שלו על ואגנר – „מוסיקה צרפתית או ים־תיכונית היא שונה מהאסכולה הגרמנית מבחינת החשיבה שלה, הטמפרמנט, האופי, והצבעים שלה". השאלה אם אפשר לממש זרם כזה אצלנו. המלחין א.א. בוסקוביץ נאחז במחשבה זו, אבל הוא היה כלי־בך פשטני, אפילו נאיבי. אם אתה קורא את המאמרים שלו ב„אורלוגין", אתה מגלה שימפון מבחינת החשיבה, והוא עוד נחשב לאידיאולוג. אתה רואה שאלה רעיונות שהופיעו אצל אסתטיקונים כמו קרוצ'ה, דלטאי, דורי ואחרים. אני יודע בדיוק מניין הוא לקח את הדברים.

● *אבל הרעיון הזה לא התממש. בסך־הכל האם זה לא כמו „אימפרסיוניזם", מין מיתוס שגדלנו עליו וכולו חיקוי זוויף?*

הרעיון של ברוד לא התממש. הבעיה נוצרה כאשר מערבבים דברים שאינם נתרבבים נכון ביחד. העיסה הזו של מוסיקה ים־תיכונית לא יכלה להיות מושתתת על שירי־עם, כי לא היו שירי־עם. זעירא, שלם, זהבי, ומיר ואדמון ניסו ליצור כאן שיר־עממי. ואם מכניסים את השיר העממי הזה לתוך המוסיקה האמנותית – זה נופל כי זה לא מקורי. ואז הלכו לכיוון של תימן. ואולי גם בזכותה של ברכה צפירה, שהיתה אז דומיננטית מאוד.

עמי מעייני

● *האם זו רק בעיה של התבוננות במקורות המוסיקאליים היהודיים, או גם על השפה העברית בשפתו?*

חסרה לנו אותה דיאלקטיקה שנובעת בין היידיש לעברית בהתחדשותה. כשהתחילה השפה היידית, היא יצאה מן העברית. היא לוקחת מכאן ומשם, יש לה מרכיבים מלשונות אחרות. היא טחנה את עצמה. היא הלכה משפת רחוב והגיעה עד למיסטיקה יהודית. היום קוראים את ר' נחמן מברסלב, ובאיזו שפה הוא כתב? אבל פה חתכו זאת לגמרי. הדיאלקטיקה בכיוון השני – בחזרה מן היידיש לעברית – נעצרה לחלוטין. אני לא בלשן, אבל זה מה שמפריע לי.

● *ואם אתה לא מחפש „שורשים", מה אתה מחפש בזהות האישית שלך?*

אני מנסה לחבר איזשהן התקשרויות עם הרוח היהודית. לא מעניין אותי העבר האינדיווידואלי שלי. מעניין אותי היכן יושבת הרוח היהודית, על איזה בסיס היא יושבת. יש לי בעיה בנושא הזה, בפרט בארץ. כשבאו כאן העליות הראשונות, הן רצו להינתק מאותו אופי גלותי, מאותו טיפוס שמרבי יידיש. אך מה נוצר היום? אנחנו פה, בישראל היום, יותר גלותיים מהטיפוס הגלותי ההוא. כל מה שרצינו לברוח ממנו – הגענו אליו פה. כל אותן תכונות יהודיות שרצינו להימלט מהן – מחזיקות בנו היום. תסתכל מסביב ותראה חשיבה גלותית טיפוסית, של „ביזנס", של „להתחכם", של „לסדר" אחד את השני. אנחנו מאבדים פה תרבויות, וזה מוליך אנשים לחפש את השורשים שלהם.

בין המוסיקה לטקסט

● *איך כל זה מתקשר למוסיקה שלך?*

אני לא חושב שבמוסיקה אני חייב להעביר קונוטציות שהשפה עשתה זאת. להיפך. אני מתעלם מהן. בנושא זה אני קרוב מאוד לתפיסה של שופנהאואר, האומרת שאת הטקסט יש לכתוב למוסיקה ולא להיפך. גם לגבי האופרה הוא אמר זאת. בזה אני שולל את התפיסה הוואגנריאנית שיש לחבר בין שתי האמנויות האלה. כמו שאינך יכול לחבר מבחינה הנדסית גופים של שלושה ממדים עם שטחים של שני ממדים. ואגנר אומר שהמוסיקה והטקסט חייבים ללכת במשותף, ואילו שופנהאואר טוען שהבכורה היא למוסיקה, כי היא מדברת בשפה ובעולם אובייקטים מיוחד רק לה. שופנהאואר לא הכיר את ואגנר. ואגנר אומנם שלח אליו את הליברטו של ה„רינג" ושופנהאואר שלל זאת לחלוטין, שלח אותו בחזרה בטענה ש„איזה איש מוזר שלח אלי משהו מצחיק".

● *אתה מדבר כל הזמן על מוסיקה יהודית ואינך מדבר על מוסיקה ישראלית.*

כי אינני יודע מה זה בדיוק. אינני יודע מה המשמעות של להיות איש ישראלי. כשאני מסתכל מסביבי, אינני יודע אם אני הוא הישראלי או אחר הוא הישראלי. אולי המכנה המשותף הוא שכולנו יהודים. זו בעיה. אנחנו רוצים לעשות כאן תהליך שבאמריקה זה לקח מאתיים שנה, ואפילו שם התוצאה לא ברורה. מה זה להיות היום אמריקאי טיפוסי? לכן אני יכול לחשוב רק על יהדות, ההיסטוריה היהודית, התנ"ך והמגילות הגנוזות, שעליהן כתבתי את יצירתי הגדולה „מגילות קומראן".

● *והתרבות היהודית הזו לא התגלגלה לתוך התרבות הישראלית?*

הרוח היהודית איבדה מכוחה ומעוצמתה במדינת־ישראל בהשוואה למה שעשתה בגולה. לצערי, הכוחות הגדולים לא יושבים בארץ. אולי פה ושם כן, אבל כמסה גלובלית – לא. אני חושב שהגולה היא כאן, והטובים יושבים שם. יש החושבים שאם אתה נמצא כאן, סימן שאתה לא טוב, אחרת היית יושב שם. זו המנטאליות במימסדים שלנו. יש פה אנשים טובים, ואפילו שם אתה לא שומע עליהם, כי הם מתחפרים, בורחים, לא יכולים למצוא את עצמם בתוך הישראליות. רוסי אחד, שאת שמו שכחתי, אמר פעם: „זה לא מספיק לאהוב את המדינה, המדינה צריכה גם לאהוב אותך".

● *אתה כמעט נשמע ממודמר כאילו היתה לך תחושת זרות כאן.*

אני יותר זר פה מאשר בחו"ל. בכל פעם אני נתבע להוכיח כאן את עצמי מחדש. זו לא ארץ אוכלת יושביה – האנשים כאן אוכלים אחד את רעהו. לכן נוצרה כאן התחושה של הזרות.

● *ואולי תחושת הזרות היא תוצאה של קליטה של מוסיקאים, מלחינים, ובמיוחד פקידים קטנים, המצרה צעדיהם של מלחינים אחרים?*

יש כאן משהו מנטאלי, שהתבסס כאן בצורה שאי־אפשר לעקור אותו מן השורש. התבססה חשיבה מנטאלית – „אתם", המלחינים, תשבו בבית, ו„אנחנו", כלומר הפקידים, נדאג לכם. אני חושב שהמלחין צריך להיות מעורב במערכת הביצועים המוסיקאליים, בהדפסת היצירה, בתיעוד המוסיקאלי. המצחיק הוא שכאשר הקימו את המועצה לתרבות ולאמנות, הפכו אותה למייעצת ולא למבצעת. הזרוע המבצעת יכולה לעשות אחרת כל מה שעולה על רוחה. לא קרה שיפתחו אצלנו אישיות דומיננטית שיכולה לקחת על עצמה החלטות. אז מה שיש כאן זה משפט שלמה: לא לי, לא לך – גזורה ואז אין גם קליקות. קליקות זה דבר נהדר. לפחות נלחמים אחד בשני.

בלוף של עשייה

● *אולי העוינות כל־כך גדול מפני שאותם פקידים דבוקים לכיסאותם?*

נכון. הבעיה היא שאין רוטאציה. יושבים שם אנשים כבר עשרים שנה נותנים להם קביעות. מדיניות צריכה להשתנות ולהיבדק כל הזמן. זה דבר דינאמי. אז זה שהמועצה מתחלפת – חוץ ממספר אנשים שנקבעו שם – זה נכון. אבל הצרה שהעיקרון שלה לא התחלף, והעיקרון שלה הוא לפרס את עצמה, והיא מפרסת עד הסוף. לכן היא לא יכולה לקבוע היום שום דבר. אני מדבר על שינוי השיטה. זה בלוף של עשייה.

● *אז מה אתה עושה שם? הרי גם אתה חבר המועצה.*

שום דבר. גם אני שואל את עצמי מה אני עושה שם. „הילד הנורא" של המועצה זה אני. אבל בסך־הכל זה כלום. מתכנסים פעם בחודש, חלק בא, חלק לא בא. חלק בא כבר עשרים שנה בכוח האינרציה.

● *כל אחד יודע שמשתמשים בכם כחותמת גומי.*

יכול להיות. אני לא נותן לעצמי להיות חותמת גומי. לרוב הדברים אני לא מסכים, ואני דורש שיירשם שאני מתנגד.

● *מהו הדבר המדאיג אותך ביותר בתחום חיי המוסיקה בארץ?*

הכישלון הנורא של החינוך המוסיקאלי. חינוך הצעירים הוא הדבר המדאיג ביותר. ההשקעות הענקיות בקונסרבטוריונים אינן ממלאות את הציפיות. מעטים מאוד מצליחים להגיע מהקונסרבטוריונים לאקדמיות. אחוז גדול מאוד נושר מהנגינה כבר בגיל צעיר. בתחום המקהלות לא הגענו לרמה של מקהלה מקצועית אחת. מדברים על כנסי מקהלות, אז איפה התוצאות? מה נעשה בשטח? מדוע עונים לי כמלחין שאי־אפשר לבצע יצירה שלי, מפני שאין אף מקהלה שתוכל לבצע זאת? ובתחום התזמורות – נורא לא פחות. מדוע קיימות בעיות בתזמורות שלנו? מדוע חייבים להביא נגנים מחו"ל? כי אין תזמורות רציניות בבתי־הספר שלנו.

● *מדוע אתה נזעק לפתע עכשיו?*

משום שבכל שעה, כל רגע, הוא הזמן הנכון לזעוק. בחינוך המוסיקאלי אני מגלה שלא נעשה שום דבר, או מה שנעשה לא נעשה כמו שצריך. אני חושב שזו השאלה הגדולה שלנו. על שעות המוסיקה בבתי־הספר שום בושה לדבר. אני לא מקבל את התשובה שאי־אפשר להשיג זאת. צריך להילחם, כי שאותו צריך להילחם, ואם הוא לא נלחם – מי יילחם? אני לא רואה מורים למוסיקה כאוהבי מוסיקה. אני לא רואה אותם בקונצרטים, במופעות בפילהרמונית. אני לא רואה תלמידים שלי בקונצרטים. ואתה שואל את עצמך: מה הם עושים, לכל הרוחות, במוסיקה? וכשאתה נזכר איך אנחנו סבלנו ממש פיסית כדי להתגנב לאולם „אוהל שם" ואיך המוסיקה היתה בשבילנו הכל. אנשים שעוסקים במוסיקה צריכים, חייבים שיהיו להם הרצון והכוח להדביק צעירים באהבת המוסיקה. אני קורא לזה „להדביק", כי יש בזה טירוף מסוים. אתה צריך להיות מטורף לנושא. אתה לא יכול אחרת.

ישראל אלירז

חכה לי כאן אני מיד חוזר

ספר נופל לידיך. אתה קורא בו ובוכה.
והספר אפל וגיהנומי, מתעטף בסמרטוטים
כדי לחמק ממך. אתה מסמן מאחורי
עיניך את ענג המקומות השבורים בו
כדי לא לטעות, מחר, כשתחזר,
כשתגש אליו, לדבק בו
כמו בבית, מוכן באמת לקריאה.
אתה מניח לספר לעמד מול עצמו,
תנועה ערמה שלא עשית חדשים רבים, פוגש
לידה אנשים אהובים, מוארים, כאלו מישהו
יפה ונדיב העביר פיף פאף על פניהם מבט מזהב.
אתה מניח אצבע על שפתי הספר
ובשתיקה הגמורה, הנמלית, שיכול לשמע רק
מי שאזניו נטויות אל חוט השערה של הסבל,
אתה אומר לו, בידידות, מה שזמן רב לא
אמרת לאיש: חכה לי כאן, אני מיד חוזר

בעריכת זיסי סתוי

תרבות ספרות אמנות

מישור שטוח

מאת יהודית אוריין

ישר קמאל, הרוח מן המישור. תרגום: שולמית אריאל, הוצאת ספרית פועלים, המועצה הציבורית לתרבות ולאמנות והמפעל לתרגום ספרי מופת, 1985, 204 עמ'.

התוודעותי הספרותית הראשונה – והיחידה – אל תורכיה היתה לפני כשלושים שנה, בספרו של פייר לוטי „הנכונות", שתורגם על־ידי א. א. קבק. ספר השנוי זה תיאר את מצבן הדחוק של הנשים בתורכיה בתחילת המאה ואת נחיתותן בחברה איסלאמית אדוקה (נכתב ב־1906). לימים התברר לי, כי פייר לוטי אינו אלא סופר צרפתי, איש־שם, חובב אקזוטיקה, שתיאר את החיים בתורכיה מבעד לעיניו של איש המערב.

הדים קולנועיים

„הרוח מן המישור" הוא איפוא הספר השני, שבא לידי בנושא האנאטולי. הוא נכתב בידי ישר קמאל, ואין פלא שהוא מעיר בי הדים קולנועיים בלבד: הבימאי יילמז גונאיי (אסיר פוליטי שישב שנים בכלא באשמת רצח שופט), שנחשב לבימאי התורכי הגדול ביותר ולאחד הבימאים החשובים בעולם, תיאר תורכיה דומה לזו של קמאל בסרטו „העדר". גם בסרט נודדת משפחה כפרית למרחקים עם עדרה, מאיזור נידח לעיר הגדולה, על־מנת לכנוס את העדר. „הרוח מן המישור" מתאר אף הוא מסע של משפחה חקלאית, ההולכת בעיקבות הקוצר ונושא ברוח, אל הערבה ללקט כותנה לפרנסתה. בכל שנה מבשרת הרוח לחליל הישיש והמנוסה, כי הכותנה הבשילה, ואז נאסף כל הכפר אחריו כדי לצאת לדרך. אלא שבאותה שנה חליל כבר זקן מכדי ללכת ברגל, וכמותו גם מרימג'ה, אימו הישישה של עלי הארוך, ושניהם נישאים על סוסו של עלי הארוך, עד שהם מכריעים אותו למוות. תוך כדי תיאור של נשותיהם וטפם, נחשפות מחדש יריבויות ישנות בין חליל לבין אביו של עלי הארוך. כמו־כן עולות גם ביקורת סוציאלית על הדמוקרטיה שלאחר המהפכות בשנות ה־50, המשמרת את שילטון החמורות, המנוכרים והפיאודלים העושקים. דמוקרטיה זו נסוגה מהשינויים החברתיים והכלכליים של אתאטורק, אבי תורכיה החדשה, שמת ב־1938.

הנוויג היחיד של המודרנה בספר (נכתב ב־1960 ותורגם לאנגלית ב־1962) הם מטוסי־הסילון שחגים בשמים; בכל השאר זוהי חברה מפגרת, שקשה לה לצאת כמותה אף במזרח־התיכון.

„הרוח מן המישור" שטוח בעיני כמישור. תיאוריו נוטים למכביר, שאינם אומרים הרבה לקורא האורבני. הפיוטאים – שכבר מזמן יצאו מן האופנה בספרות המערבית – מופיעים כאן בארכנות יתרה, עד שגם אם אתה קורא צייתן, אתה מתגבר בקושי על הרצון לפסוח עליהם. תיאורי הטבע על צבעיו ויופיו, שניכר כי הם יוצאים מעטו של כותב צמוד־אדמה, הם אולי גורמים הנאה לבן הפלורה של האיזור. לגבי מי שאינו בקי, בותר מספט כמו: „ניחוחות צמחי הרוזמרין וורדי־הבר, המחלבים והלענות, האברשים, צמחי־העד הצהובים והפרגים" (עמ' 121) בגדר משפט ספרותי שאין מאחוריו חוויה. במשך יותר ממאתיים עמודים מתוארת מישפחתו של עלי הארוך, הנמצאת בדרכה לשדות הכותנה. הרבה מאוד חזרות, תיאורים דלילים מאוד. יותר מכל בולט מעמדו של הזקן בחברה הפרימיטיבית, והוא אולי העניין היחיד שהגיע אלי ברומאן. הזיקנה, כך מתחוור, בחברה שמרנית ומישפחתית זו היא אכזרית לאין־ערוך ואף יותר מהזיקנה בחברת הציבור המודרנית. הזקן הוא מיטרד, ובתור שכזה הוא ארור על מישפחתו. וגם הבנים מבקשים להיפטר ממנו. מרימג'ה האלמנה, אמו של עלי הארוך, גיבור הספר, מציקה לו, מקללת אותו, משתמשת בתכסיסי שרמטה כדי להקשות עליו ולעורר את מצפונו. זוהי חברה שהבלי פרנסתה קשים.

מבחינה פסיכולוגית הדמויות רדודות ואף אחת אינה אישיות מכוח עצמה. כמה סיפורים קצרים על חיי ליסטים בהרים מצילים את הקורא מחוסר־עניין גמור. מה שחסר לי בעיקר הוא היעדרו של כל עימות בין המודרנה לבין העולם הנחשל; לא עימות ולא התנגשות של קודקסים מוסריים עם צורכי־הזמן, לא מאבקים של אמונות תפלות ותפיסות שמרניות כנגד טיבלו של היחיד המנסה להתקומם. עניין זה היה ביסוד הקולנוע של יילמז גונאיי והוא שהעניק לסרטיו את העניין האוניברסאלי. הדברים באו, למשל, לידי ביטוי בסרט המצויין „יול", שבו נראה כיצד נרמס היחיד על־ידי החוקים הלא־כתובים של חברתו השמרנית. לכל הדברים הללו אין זכר בכתבו של קמאל.

ישר קמאל

בין המתורגם למעולה

במדריך החדש לספרות העולם בת זמננו, באנגלית, שנערך על־ידי מרטין סיימור־סמית (מהדורת מתר־קנת, 1985) מתואר ישר קמאל: „הסופר התורכי הבינלאומי ביותר מכל סופרי תורכיה. ספרו ,הרוח מן המישור' תורגם לאנגלית כשנה לאחר שראה אור, והוא מתאר את חייהם הקשים של האיכרים התורכים. קמאל (יליד 1922) כתב רומנים נוספים, שרובם תורגמו ללשונות אחרות, והוא המייצג הבולט ביותר של ,ספרות הכפר' בתורכיה העכשווית".

המדריך מטעים עוד, שקמאל הוא המפורסם שבסופרי תורכיה, אך בשום פנים לא הטוב שבהם. אורחאן קמאל, למשל, יתגלה לטווח ארוך כסופר חשוב לאין־ערוך יותר מאשר ישר קמאל, אלא שהוא טרם הצליח למצוא לו מתרגם...

עיוותים ועוולות לגבי ספרות בלשון מיעוטים – מוכרים אף לנו. בין המתורגם לבין המעולה אין תמיד קורלאציה.

תגובון

הו, הו, כלכותה

מאת אהרן קומם

ראיתי את ההצגה הזאת בניו־יורק, בברודווי, במאי שעבר, באולם היו חמישה (5) צופים, מהם שקיבלו כנראה כרטיס־הנחה מיוחד.

העירות המתנדנדות והעפוזים החשופים עוררו תדהמה־של־רגע. אחר־כך ירד שיממון גדול, והמופע המפוקח שניים מצופים התוצה.

אבל ההצגה חייבת, כידוע, להימשך. עכשיו, אצלנו. הלחץ הכבד שהפעילו עלינו גדולי עולם – מומים כמילר ואולבי מזה, ונשיא הקונגרס היהודי העולמי (!) ברונפמן מזה – עשה את שלו. הפירסומת לא נחית, כהכרזה הנרגשת של הטלוויזיה שלנו, הראשונית־רעשנית נעשתה כבר, חינם־אין־כסף. שוב נכנעתן של מדינות מפגרות כמו איראן החומייניסטית.

יקוב הדין את ההר. עקרון חופש־הביטוי הוא מקודש, ולשמו אפשר לגייס את כל אמניה של ארצות־הברית, כדי להפעיל לחץ על ישראל. והללו, מיסטיקות גמורה, לא אמרו מלה על מעלותיה של ההצגה.

„הו, כלכותה" היא הצגה מיושנת. כמעט נאיבית. לפני חמש־עשרה שנה זאת היתה סנסציה: עירום מלא, בלי נפקא מינה. גברים כנשים. אבל גם עירום מלא אינו יכול לכסות על ערוותם של מערכונים ושירים, שאינם מצטרפים לשום דבר משמעותי ואפילו, אם היתה בכלל, פגת מזמן.

מהשלמה למלחמה

מאת מרדכי נאור

שבתי טבת, בן־גוריון וערביי ארץ־ישראל, הוצאת שוקן, ירושלים ותל־אביב, 1985, 402 עמ'.

שבתי טבת

מי זה שאמר (ב־1937): „הזכות שיש לערבים בארץ היא זכות של תושבי הארץ... לערבים תושבי הארץ מגיעות כל זכויות האזרח, כל הזכויות הפוליטיות, לא רק כיחידים, אלא גם בקיבוץ לאומי, בדיוק כמו ליהודי ארץ־ישראל. הם רואים עצמם כבני המולדת הארץ־ישראלית — ויש להם כל הזכויות של בני המולדת".

התשובה, שבוודאי תפתיע רבים: הדברים נאמרו על־ידי דוד בן־גוריון, מנהיגו של הישוב היהודי בשנות השלושים והארבעים, ולאחר מכן ראש־הממשלה ושר הביטחון הראשון של מדינת ישראל בחמש־עשרה שנותיה הראשונות. בן־גוריון, שנודע כאקטיביסט וכ„ניץ", לא היה תמיד כזה, כפי שמראה טבת בספרו החדש. טבת, השוקד זה שנים על כתיבתה של ביוגראפיה רחבת־יריעה על בן־גוריון (ממנה הופיעו עד כה שני כרכים), החליט — בעידודו של פרופ' אלי כדורי, כפי שהוא מעיד בדברי ההקדמה שלו — להקדיש ספר למישנתו „הערבית" של בן־גוריון, ש„היא נושא שלם לעצמו וראויה לדיון נפרד".

עלייה קודמת לכל

הספר עוסק בהרחבה בהתייחסותו של בן־גוריון ל„שאלה הערבית" במהלך כשלושים שנה: מ־1910 עד 1939. טבת מחלק פרק זמן זה לארבע תקופות מישנה: בראשונה, מ־1910 עד 1918, ראה בן־גוריון ניגוד אינטרסים בין היהודים לערבים בארץ־ישראל, והערבים הוצגו כאויב. כדוגמה לזירבות בלתי־מתפשרת זו נהג בן־גוריון לספר על ידיד ערבי, שאמר ב־1915, לאחר שנודע לו שהתורכים מגרשים אותו (את ב.ג.) מהארץ: „כידיד שלך — אני מצטער. כערבי — אני שמח".

בשניה, בשנים 1918—1929, החזיק בן־גוריון בגישה אחרת, ששבתי טבת מכנה אותה „נוסחה מעמידה לפיתרון הסיכסוך". בשנים אלו היה בן־גוריון מזכירה הכללי של ההסתדרות, ונראה היה לו ולחבריו להנהגת תנועת הפועלים בארץ, כי את הניגוד בין היהודים לערבים בארץ־ישראל מלבים האפנדים וכוהני־הדת הערביים, ואילו ההמונים והפלחים כמהים לשיתוף־פעולה עם היהודים. לפיכך, מתפקיד תנועת העבודה להביא את הסוציאליזם לארץ — ליהודים וגם לערבים, והדבר יקרב את שני העמים זה לזה. בתקופה זו הוא שלל מעיקרה קיומה של תנועה לאומית ערבית.

בשלישית, מ־1929 (בעיקבות מאורעות תרפ"ט), זנח בן־גוריון את הגישה הקודמת, הכיר בקיומה של תנועה לאומית ערבית והיה מוכן ללכת ולמעשה להיפגש עם ראשיה, אפילו הם נימנים עם כוהני הדת והאפנדים, שנואי־נפשו לפני כן. זוהי, אליבא דטבת, „נוסחת ההשלמה" שלו. בתקופה זו הוא אף היה נכון להקמת פדרציה מזרח־תיכונית גדולה, שהמדינה היהודית תהיה חלק ממנה.

בתקופה הרביעית, מ־1936 (אף לפני פרוץ „המרד הערבי") ואילך, חזר בן־גוריון לגישת הניגוד. הערבים הם אויבי הישוב והמיפעל הציוני. יש להגדיל את הישוב בכל האפשר, ולפיכך — „עלייה קודמת לשלום". יתר־על־כן, טבת מדגיש, אצל בן־גוריון העלייה קדמה גם לשלמות הארץ.

עקרונות בלתי־משתנים

כחוט השני עוברת בספר הקביעה, שלצד גישות ועקרונות שחלו בהם שינויים עם השנים, החזיק בן־גוריון בשני עקרונות־יסוד בלתי־משתנים: העלייה היהודית לארץ וההסתמכות על מעצמה גדולה. תחילה היתה זו תורכיה, אחר־כך אנגליה ולקראת סוף תקופת המנדט — ארצות־הברית.

מן הספר עולה כי בן־גוריון, כבר בשנות העשרים ואף לאחר מכן, העלה תוכניות ורעיונות בנושא היחסים היהודיים־ערביים, שרוב חבריו להנהגה לא הסכימו לקבל. הוא נלחם על דעותיו ולעיתים קיים קשרים עם מנהיגים ערביים מבלי לשתף את עמיתיו להנהגה (ומדובר בתקופה שבה עדיין לא היה בדרגת המנהיגות הבכירה ביותר).

מעניינים במיוחד הם הפרקים העוסקים במיפגשיו עם מנהיגים ערביים בארץ ומחוצה לה בשנות השלושים, לפני פרוץ „המרד הערבי" ובמהלכו. הדברים הובאו בראשונה בידי בן־גוריון עצמו בספרו „פגישות עם מנהיגים ערביים", אך אצל טבת היריעה רחבה יותר, מתוארים ההקשרים של כל אחת מהפגישות ומודגשות שאצל בן־גוריון נזכרו רק ברמזים. בכמה מהפגישות נדמה היה לבן־גוריון ובמידת־מה גם לקורא בן־זמננו, שהסכם יהודי־ערבי היה בהישג־יד. מפתיע גם המידע, כי פגישותיו של בן־גוריון עם מוסא עלמי נערכו בידיעת חג' אמין אל־חוסייני, המופתי של ירושלים, אויבו הקיצוני ביותר של הישוב היהודי בתקופת המנדאט. טבת מציין כי בן־גוריון הכיר בכך כי המופתי הוא „הגורם המדיני הערבי העיקרי בארץ", ואילו המופתי ביקש — באמצעות עלמי — מבן־גוריון, הצהרה ציונית פומבית, שתרצה את דעת־הקהל הערבית וכן בירור נוסף עם חברי הוועד הסורי־פלשתיני, שישב בימים ההם בז'נבה.

מוכר גם היום

בהצהרה זו עמדו להיכלל הדברים הבאים: שאלת ארץ־ישראל היא שאלה ערבית כללית הנוגעת גם לעם היהודי כולו; הגשמה מלאה של שאיפות הציונות אינה עומדת בסתירה לשאיפות העם הערבי. יתר־על־כן, שתי השאיפות משלימות זו את זו. אך כמו בהסכם וייצמן—פייצל מ־1919, גם הפעם היה תנאי מסייג שהפך את הקערה על פיה: אישור ההצהרה טעון בירור נוסף בז'נבה, ורק אחריו יחליט המופתי אם הוא מוכן לראות את בן־גוריון.

בן־גוריון נסע לז'נבה, נפגש בה עם שניים מראשי המנהיגות הסורית הגולה, ארסלאן וג'אברי, אך שיחותיו עימהם לא עלו יפה. הפגישות עם המנהיגים הערביים הופסקו, ואם כי הן חודשו לאחר חודשים רבים, לא הביא הדבר לקירוב בין שתי העמדות המנוגדות.

משנת 1936, וביתר שאת לאחר הידרדרות היחסים עם אנגליה ב־1939, בעיקבות פירסום „הספר הלבן", דגל בן־גוריון במה שטבת מכנה „נוסחת המוט" — „תכנית למלחמה הבלתי־נמנעת על ארץ־ישראל". הוא השקיע את כל מרצו בהקמת כוח לוחם יהודי, שיטה את הכף לצידנו בעת המלחמה הצפויה עם ערביי ארץ־ישראל והמדינות השכנות. כוח זה הוקם במהלכה של מלחמת העולם השנייה ולאחריה, והוא אכן זה שהביא את הניצחון ב־1948.

הקורא בספרו המרתק של שבתי טבת עשוי להתאכזב ולהתעודד בעת ובעונה אחת: להתאכזב, משום שלא מעט תהליכים וארועים מתסכלים בתחום היחסים היהודיים־ערביים המתוארים בספר, נראים מוכרים גם כיום, בבחינת DEJA VU; ולהתעודד, משום שאפילו בן־גוריון הגדול לא חסך כל מאמץ למצוא הסדר בין שני העמים.

חזי לסקלי

סולמות ופטישים

עכשו אני מאזין לקולה של המחט העוברת בקירות ומצמידה
אותם אל הוילונות ולבגדי האנשים
שמכסים את עיניהם בכפי־ידם
כדי להבדיל בין חשך לקשה.
הקשיבו למוסיקה
שהחריבה את ביתי, ונמלטה אל החוץ שנאטם בקורות עץ.
יד עשויה משירים של רוח מרפרפת
עדפים שספתו
את קולי שאומר
מה שאומר
כשאינו מתכון
למשהו אחר.
מי ששנה ספר אינו יכול לשנות כעת.
יחפים לרגע וירדם ויקום שוב,
נלעג כתינוק, והספר לא למדו
דבר.
שנה נבנית משנה ודפים מדפדפים.
שנה נבנית
מחמרים של מות וקוממיות. על־כן סלמות
יש לרכש במהרה במקום ספרים,
ופטישים עדי
להכות בהר.
כה זה ימשה, שמש תמון באויר שקרעיש
מרב עמל נטול מלים ולחו. מכאן
יסעו
המשאיות,
ושם יבנה הארצה.

*

(מתוך ספר השירים „האצבעי", שרואה אור בימים אלה בהוצאת „עם עובד". הספר זכה בפרס עיש ורוחם לוריא).

באמת, למה פירקו?

למה פירקו את הפלמ"ח / יואב גלבר / שוקן / 303 עמודים.

הוויכוח הכמעט נצחי „למה פירקו את הפלמ"ח" זוכה בספר שלפנינו להארות רבות. מה שנראה כ„שאלה־לצון" היה למעשה ויכוח רציני על דמותו של הכוח הצבאי במדינה המתהווה. נוסף למאבקים האישיים בין דוד בן־גוריון להנהגת ההגנה, היתה התמודדות פוליטית בין מפא"י למפ"ם (שהיתה בזמנו המפלגה השניה בכוחה ובהשפעתה הישובית והצבאית). עד כה משכו ההיבטים האישיים והפוליטיים־מיפלגתיים את תשומת־ליבם של החוקרים. ואילו פרופ' יואב גלבר, בספר שלפנינו, בודק את ההיבטים הציבוריים והצבאיים העקרוניים: „מגמתו של חיבור זה לבחון כיצד התייחסו בן־גוריון ולעומתו שאר אנשי ההנהגה המדינית והצבאית של הישוב, לאיום הצבאי הערבי". מודלי הראייה השונות הוסקו מסקנות שונות ואלה הביאו למערכות יחסים מיוחדות בתוך ההנהגה, „לממלכתיותו של הצבא ולניתוקו מן המערכת המיפלגתית". בספר נספחים, הערות ביבליוגרפיות רבות, מקורות ואינדקס שמות.

מלחמה מול שלום

מלחמה ושלום בספרות היוונית העתיקה / נתן שפיגל / פרסומי הדי־הצופים, הוצאת י"ל מאגנס / 236 עמודים.

חיבורו של פרופ' שפיגל מעורר השתאות. תוך שנים ספורות המטיר עלינו מטר של ספרים מעניני הספרות וההיסטוריה היוונית והרומית כמתוך קרן השפע והנה הוסיף עליהם מחקר רב־תוכן ודיוק, המבודד מתוך הספרות היוונית וההלניסטית נושא מדיני מרכזי – מלחמה ושלום – ועוקב אחרי ההתייחסות אליו במקורות השונים. הדיון מתחיל בשחר ההיסטוריה, תקופות האבן והברונזה, אבל עיקרו עיון בהומרוס, הסיודוס, משוררים כארכילוכוס, טירטאיוס, פינדארוס ועוד, הוגים ככסנופאנס, הראקליטוס ופיתאגורס, מחזאים כאייסכלוס, סופוקלס ואוריפידס, מאטירישן באריסטופנס, היסטוריונים כהרודוטוס, תוקידידס וכסנופון, פילוסופים כגורגיאס, סוקראטס, אפלטון ואריסטו ורבים אחרים. יש גם פרקים על המלחמה והשלום בעיני הנואמים האטיים, בספרות ההלניסטית המוקדמת והמאוחרת ואצל המצביא־ההיסטוריון פוליביוס. ואם לא די בכך, מובא בסוף הספר גם מיקבץ התייחסויות מאוחרות יותר, משל אראסמוס, שפינוזה, רוסו, קנט, טולסטוי, פראנץ יוזף הראשון וצ'רצ'יל, ואפילו דברי ישעיהו הנביא, ונחתמים את הספר: „לא ישא גוי אל גוי חרב" וגו'.

הולדת הספר הלבן

הציונות הלוחמת / מאיר אביזוהר / אוניברסיטת בן־גוריון בנגב, קריית שדה בוקר / 157 עמודים.

מלכתחילה נכתב הספר כמבוא לכרך הששי של זיכרונות בן־גוריון, כרך שעדיין לא ראה אור ומקיף את שנת 1939. והאירוע המדיני המרכזי בחיי הציונות היה באותה שנה ועידת סנט ג'יימס, שכונסה בלונדון בפברואר ביוזמת הבריטים. אלה הזמינו לועידה את המנהיגות היהודית והערבית (המופתי עמד בראש המישלחת הערבית) ומטרתם היתה להגיע להבנה עם הערבים ולהשיג מהיהודים ושלמוו יודסית עם בלימת המיפעל הציוני, כשצעד כזה נראה להם כמבצר את האינטרס האימפריאליסטי שלהם. אביזוהר מתאר כאן, איפוא, את מהלכי המדיניות הבריטית והערבית והעמדות כלפיהן במחנה הציוני, ובמיוחד עמדתו הדומינאנטית של בן־גוריון. מובא גם מיבחר מיסמכים הנוגעים בדבר ובתוכם קטעים עיקריים של „הספר הלבן" הזכור לשימצה, שעליו אמר בן־גוריון אחרי פרוץ המלחמה: „נילחם בהיטלר כאילו לא היה הספר הלבן ונילחם בספר הלבן כאילו לא היה היטלר".

הגות

הובס וקירקגור

שני ספרים בסידרה ספרי מופת פילוסופיים בהוצאת י"ל מאגנס: לויתן / תומס הובס / תרגם מאנגלית יוסף אור / XV + 366 עמודים ● חיל ורעדה / סרן קירקגור / תירגם מדנית איל לוין / הקדים והעיר יעקב גולומב / ביח + 158 עמודים.

טוב שיש ביקוש לספרי־יסוד פילוסופיים ואחת לשנים אחדות יש צורך בהדפסה מחודשת. להדפסה כזאת זכה עתה ספרו הקלאסי של הובס, מאבות הפילוסופיה המדינית בראשית העת החדשה. ואילו ספרו של קירקגור, אף כי ראה כבר אור בעברית במהדורה אחרת, הוא חדש בספריה זו וגם משופר בהדרכה. הוא זכה לעריכה מדעית קפדנית, למבוא נרחב וללקסיקון קצר ומועיל של מונחי קירקגור.

תיעוד

התקיעה ליד הכותל

דוד הדור/משה צבי הלוי סגל/ספרית מעריב, משרד הבטחון – ההוצאה לאור/248 עמודים.

הרב משה סגל התפרסם בזמנו כראש „פלוגת הכותל" של ביח"ר, שקיבלה על עצמה, בימים שבהם הקפידו שילטונות המנדאט למנוע תקיעות בשופר ליד הכותל בימים הנוראים, לקיים את התקיעה ויהי מה. או גם טעם את טעם כתלי הכלא המנדאטורי. אבל באמת החלה פעילותו עוד מנעוריו, עת הקים בעיר מולדתו פולטבה את אירגוני הנוער „תקות ישראל", „צעירי ציון" ו„החלוץ הארום". עם עלותו לארץ התקרב לרביזיוניסטים, השתתף ביסוד ביח"ר והיה פעיל באצ"ל, בלח"י ובאירגונים שהוא עצמו יזם והקים, כגון אגודה למען האסיר „אסירינו". הספר הוא אוטוביוגראפיה המשקפת פרקים נוספים מתולדות הישוב בשנות העשרים, השלושים והארבעים.

אורי סלע — ממכבש הדפוס

עטיפת „לחץ"
ציור: גד אולמן

מוקירי ירושלים

בעריכת של „יקירי ירושלים" (ג) / [illegible] / ראובן מס / 213 עמודים.

כל עיר ואם בישראל בוחרת מדי שנה את יקיריה – ותיקי העיר ורבי־פעלים שבה, שזכו במעמד ציבורי והוקרה לעשייתם בעסקי־ציבור, באמנות או בכלכלה. כל איש כזה יש לו מה לספר ויש מה לספר עליו, ועל כך שוקד מחבר הספר שלפנינו, שהוא כרך שלישי בסידרה המעלה את דמויותיהם של יקירי ירושלים. תמצא כאן, בין השאר, את דמויותיהם של צבי ורחל שוורץ, הוריהם של רות דיין וראומה וייצמן – הוא פרקלים ותיק ונודע והיא מתנדבת פעילה עד עצם היום הזה. מובא פה סיפורו של ראובן שרי (שרייבמן), מי שהיה מזכיר מועצת פועלי ירושלים וסגן שר התחבורה. משורטטת דמותו של גדול הארכיאולוגים בארץ בזמן הזה, פרופסור בנימין מזר. ויש כאן עוד שמונה דמויות נודעות פחות ברחבי המדינה, אבל לכל אחת סיפורה המיוחד, כמו הרב יצחק צבי אטינגר, שנמנה עם מייסדי שכונת גבעת שמואל ופעל שנים אחדות במסגרת לח"י או אנה־גרייס הסטר־לינד, אמריקאית שנולדה בעיר העתיקה, הקימה בירושלים מרכז רפואי, המושיט עזרה בעיקר לערביי העיר העתיקה בעזרתם של רופאים מתנדבים יהודיים.

נוער

עידכון לבריטניקה

בריטניקה לנוער – ספר השנה 1985 / עורך: ד"ר מרדכי נאור / אנציקלופדיות לנוער / 300 עמודים + מערכת שקפים.

בריטניקה לנוער מקיימת את מסורת כרכי העידכון השנתיים ובכרך הנדון יש מדור לאירועי אשתקד בישראל (אמנון ברזילי), בעולם הערבי (אהרן ברנע) וביחסים הבינלאומיים (דורית לנדס ורן דגוני). יש גם יומן אירועים ומדור לאישים בחדשות (גדעון רמז). לתחום הסיכומים השנתיים יש להוסיף את המאמרים על כלכלת ישראל (דב גנחובסקי), הכנסת והמיפלגות (עמוס בן־ורד), התפתחות החינוך בישראל (מיכאל חן), הגרורים (גאוי פלאח), איכות הסביבה (אורי מריגוב), רשימת ישובים מעודכנת, הרכב הכנסת והממשלה, זוכי פרסים חשובים בארץ ושיאי הספורט. ברם, המעניין ביותר הוא אולי מדור המאמרים, שבו מקובצים נושאים אקטואליים מגוונים כמו המחשב האישי ושימושיו (ניסו כהן), הסכנות לדמוקרטיה (ירון אזרחי), חידושים ברפואת עיניים (מיכאל בלקין), מיבחנים פסיכוטכניים (יוסף ברון), הסינתיסייזר (יואב קטנר), החשד... חות האופנה (יהודית חנוך) ועוד, ומרחיב עין גם מדור השקפים, שבו מוצגים הפעם קרביו הפנימיים של רכב הנחיתה על הירח בהדפסות צבעוניות רב־שכבתיות.

שחרור מלחץ

לחץ / רות פלדנאי / ספרית פועלים / 186 עמודים.

יתר־לחץ־דם מכונה „הרוצח השקט" מפני שאינו נותן שום סימן חיצוני להתהוותו ועם זה פועל פעולה הרסנית על כלי־הדם והכליות. ממחלה זו סובלים כחמישה מכל מאה אנשים בני 25 ויותר, והשיעור עולה עם הגיל. התרופות הניתנות כנגד לחץ־דם יעילות רק בחלק מהמקרים והתוויות־הנגד שלהן קשות מאוד. לכן מחפשים בכל העולם טיפולים לא־תרופתיים ליתר־לחץ־דם. פרופ' יוסף רוזנפלד, מגדולי המומחים בארץ, מעיד במבואו לספר על הצלחת הניסוי המתואר בספר זה. עיקרו של הספר הוא דיווח לא „מדעי" אלא תיעודי־ספרותי על עבודתה של קבוצה כזאת. מובאים כאן שיחותיהם של המטופלים והדינמיקה הנוצרת ביניהם לבין עצמם וביניהם לבין המנחה ובתוך זה משולבות הערות ופרשנויות.

שירה

שירי עלילה

ספר נצחון גדול / משה פרשל / ספרית פועלים / 48 עמודים.

המונח שירי עלילה נכנס לספרות העברית – אם זיכרונו של כותב שורות אלה אינו מתעתע בו – בתקופת ההשכלה והוא שימש לציון פואמות נראטיביות־סיפוריות וכן בלדות. סרטל קורא לספר זה בכותרת המישנה „שלושה שירי עלילה" ומתכוון לצקת משמעות חדשה ישנה במונח זה. מובן, שלא מדובר כאן ב„שירי עלילה" באותה משמעות כמו אצל יל"ג, למשל, ובכל זאת יש בפואמות רחבות־השורות שלו איזה „סיפור" מתפתח־פנטאסטי וגם לא מיקרה הוא, שלשון האגדות של המשנה והמדרשים רוחשת מבין השורות, גם אם התוכן בעיקרו הווי תמורני. שלוש הפואמות המכונסות כאן הן „ילדת הציפורים", „בשר על גבי גחלים" ו„על ארץ מתעופפת".

איך נפלו גיבורים

מות שאול / שמואל פרידמן / עם מבחר תרגומים משירי אלפרד טניסון, היינריך היינה, אדגר אלן פו, ויליאם ארנסט הנלי, היינריך היינה / ש. פרידמן/48 עמודים.

דביקותו של שמואל פרידמן בשירה האנגלית של המאות י"ח וי"ט נתנה את אותותיה גם ביצירתו המקורית המתפרסמת כאן – פואמה־בלדה בת 166 שורות על הטראגדיה של המלך (שעליה, אגב, כתב גם טשרניחובסקי בלדה מפורסמת). הבלדה כתובה בחרוזים רהוטים שבהם מתמזג סיגנון התנ"ך עם הדיון של בלדות אנגליות וסקוטיות „נתיות" ואפילו „מקבת" של שייקספיר עולה בזיכרון, בלחש ההשבעות של בעלת האוב „קסם, בעתה, הנחש, / בואדנא בכספי לחשה / בלהה ואש קדוחה, / עורה רוח מבור שחת" חלקו השני של הספר מכיל תרגום הפואמה הגדולה של אלפרד טניסון „הגברת משלוט", אותה גבירה מיסתורית המקוללת בטירה עתיקה. עוד באים כאן תרגומי שירים קצרים נוספים וכולם נדפסים תרגום מול מקור.

ילדים

נישואי הצב והצבה

סיפורו של הצב מר גדעון ששוני / חיים נגיר / ציורי: יוסף כהן / חיין / 60 עמודים.

„היה היה פעם צב שמנמן ונחמד ושמו מר גדעון ששוני. כל בוקר היה יוצא לטיול שגרתי. ומצב רוחו מרומם תמיד" – כך מתחיל סיפור־ילדים לא שיגרתי זה, המספר על אהבתם של הצב גדעון והצבה יוספינה. בתחילה היה גדעון שמן מדי, ויוספינה לא הסכימה להתחתן איתו ולאחר־מכן היה רזה מדי, ושוב סירבה להינשא לו. אבל, כמובן, סוף טוב הכל טוב: הצמד־חמד הזה התחתן, והג'ירפה, שניצחה על הטקס, קראה בהגיגית: „בזה אני מכריזה עליכם כחתן וכלה". והטלוויזיה הבינלאומית של החיות העבירה את טקס החתונה בשידור חי לכל העולם, וגם אל הכוכבים הקרובים. הנה, כך פלשה לה הטכנולוגיה המודרנית לסיפורי־ילדים חינני זה.

סיפורי חיות

חי מי בחיבר / עליזה רזן / ציורים: אהוד אורן / מסדה / 56 עמ'.

לא מדובר כאן דווקא בשמורת החי־בר שלנו (שאין בה אריות, דובים ופילים), אלא בי"ג סיפורים מחיי חיות הבר – אריות, קופים, צביות ואילות, פילים, דובים, ארנבים, חתולי בר ואפילו רב. הסיפורים מביאים הרפתקאות משעשעות, קלות לקליטה, ויתאימו למקרא לגיל ראשית הקריאה.

תיכף נשוב

העפרון שלי והוא אניה / עוזלה / ציורים: רות צרפתי / מסדה / 47 עמודים.

„העפרון שלי / הוא אניה, / וחדודו הוא / תורן שלה, / בוא נפליג בה, / לאן לא חשוב / ורק נכתוב פתק / שתיכף נשוב". זה השיר שממנו לקח שם הספר והוא מדגים את התנועתיות והעימה הקלה המאפיינת את מ"ב שירי הספר, המכוונים לגיל הרך ויקלעו לטעמו. ציוריה של רות צרפתי, כמו תמיד, הם ערך מוסף.

מדף ספרי יהדות

מאת משה חלמיש

אותיות מספרות

ד"ר ש. ז. כהנא, האותיות וסודותיהן, הוצאת ד. פורטוני, ירושלים, תשמ"ה, 216 עמ'.

אותיות האלף־בית, כאותיות הדיבור האנושי בשפה העברית, ובעצם גם של הדיבור האלוהי, שכן „הוא אמר ויהי" (תהלים לג ט) בעת בריאת העולם – שימשו נושא חשוב בעיוניהם של בעלי המדרש והאגדה ושל חכמי הקבלה כאחד. מיבנה האותיות, צליליהן, צורתן, צירופיהן, מיקומן, ערכן המספרי וכיוצא באלה, עוררו את התעניינות וחושפו את הדימיון של משוררים, מספרים, פולקלוריסטים וחכמי סוד.

עתה בא ד"ר ש.ז. כהנא וגולל לפנינו את עולמם הקסום של רזי האותיות. אין האותיות רק סימנים ליצירת תיקשורת והבנה בין בני־אדם, אלא גם כלי־מישחק שהקב"ה מגלגל בהן ובורא עולמות. ואם כך, מה מוסר־השכל יפיק מהן אדם כמונך, מי שיכול לשמוע דברים חתוכים ופסוקים, אמת הגיונית ומדעית שאין אחריה ולא כלום – מוטב לו שלא יחפש כאן. אולם מי שליבו פתוח ועינו פקוחה, ימצא עושר רב בספר. אמנם יש קטעים שהקורא מהרהר אחריהם משום שאינם משכנעים, אבל בסך־הכל נעים להשתחרר קצת מכבלי הרציונאליזם, להפליג על כנפי הדימיון ולהתבשם מריחם של רעיונות וצירופים עלומים.

שלושה חלקים בספר. תחילה רזי האותיות ככללן לאחר־מכן סודה של כל אות ואות – אם כי לא במגמה למצות לחלוטין מחכרותיה; ולאחרונה על אותיות מנצפ"ך המשלימות את הא"ב. ואם תרצה, יש אות נוספת, הכ"ח במנין, שהיא עדיין נעלמת מאיתנו, ועתידה להתגלות בבוא מועדה. מבחינה גראפית נראה כי בחלק הראשון והשלישי מעוטרים העמודים בשוליהם כורכב של צירופי אותיות, ואילו בחלק השני העמודים רחבים וללא העיטור הנ"ל. לטעמי, ואני מניח שבמתבונן יש גם בכך רמז לאופי הדיון כאן, בחלק השני והעיקרי, שהוא מתייחד לכל אות כשלעצמה. וכבר מגלה המחבר מספר פעמים במהלך הספר, שלא סוף־פסוק הוא, וספרים נוספים צרורים עימו.

ש.ז. כהנא

מקורותיו של המחבר מגוונים. חלק ניכר נמסר כתורה־שבעל־פה. „יש אומרים". אך ניתן להיווכח, שספרים שונים, כגון כתבי ר' אברהם אבולעפיה, לא עמדו לנגד עיני המחבר. בוודאי שאב לא־מעט מזיכרונו ומחיבורים שלא נרשם שמם (אגב, מה זה: „בסב"ר פיה", הנזכר בעמ' 199?). אחד המקורות הראשיים הוא ר' מוטלה המקובל, מאבות אבותיו של המחבר, שחי בפולין לפני כ־300 שנה. מקורות אחרים, פעמים שהם מצוינים במדויק (הספר והדף), ופעמים באופן כללי (הספר בלבד). לציון הכללי שתי מיגרעות. ראשית, לעיתים חפץ הקורא להוסיף דעת ולהכיר את הדברים גם במקורם ובהרחבה, ובכך נמנע טוב מבעליו. שנית, זה מחייב אחריות ודיוק. מחבר שלא בכל מקום שמייחס מאמר פלוני לחכם אלמוני, אכן כך הוא. למשל, בעמ' 47 יוחסה המישנה המיסטרית של הטבע והאלוהים לר' יעקב בעל־הטורים, בן המאה הי"ד. למיטב ידיעתי, אין הדבר כן. לא רק שכ־150 שנה לפניו הירבה לדבר על כך ר' יוסף ג'יקטילה בספר „גינת אגוז", אלא שבעל־הטורים, עם כל הווירטואוזיות הידועה שלו, לא הביא, כמדומני, גימטריה זו. כיוצא בכך, אין פסוק „יורדים ועולים" (עמ' 34), שהמחבר דורש אותו. כן ציין המחבר בעמ' 134 „ראה ר' סעדיה הגאון בפירושו לספר היצירה", אך לא נתן מראה־מקום. אכן, יש לציין כי מדובר בפירוש המיוחס לרס"ג, הנדפס במהדורות ושנו המקובלת (עמ' 80), ואין זה בפירוש האמיתי של רס"ג.

ומענין לענין אני בא לנושא חשוב, שיש לו השלכות חינוכיות ומעשיות. אם הטבע פעמים של הלכה או מינהג, על־פי גימטריא או רמז כלשהו, עושה במרומה עוול. ראשית, לגופו של דבר, אין אמת בכך. שנית, אם אני בונה מינהג על סמך גימטריא, אני מוציא מראש אנשים שלא יקבלו זאת, או שיזלזלו מקיומו של המינהג, אם יתברר שכל סלו תלוי על צירוף מספרי, שכן כנגד צירוף אחד אפשר להעמיד צירוף אחר, ולעיתים אף מנוגד. הצירוף המיספרי יש בו שעשוע, הוא מוסיף נופך ולווית חן, ונועד בעיקר כדי להביע רעיון מסוים. אך לא תמיד יש זיקה ישירה בין המינהג והגימטריא. כלפי מה דברים אמורים? בעמ' 47 נאמר כי הנוהג לאכול דג בשבת בגלל מספר 7 (דג בגימטריא 7) כנגד השבת. ספק רב אם כך הם פני הדברים. מוטב היה להשתמש במלה „רמז" או „סימן" (וכפי שכתב המחבר עצמו באותו עמוד על נוטריקונים), או אפילו שעשועי־תורה וכדומה. אני מניח שנושא זה יתפוס מקום רב באחד מספריו הבאים של המחבר, שיוקדש כנראה למיספרים וגימטריאות. ויש לומר, חכמים היזהרו בדבריכם!

תקצר היריעה מלהביא כאן קטעים מופלאים מהספר על סודי האותיות ועוצם הדימיון והמוסרי. אומנם המחבר הקדיש את ספרו לילדי ישראל, אך דומני שגם הבוגרים ימצאו בו חפץ רב, ונקווה לבאות.

□□□

לתולדותיה של קהילת רומניה

יעקב גלר, צמיחתה ושקיעתה של קהילה, הוצאת מורשת, תל־אביב, תשמ"ה, 410 עמ'.

יהדות רומניה לא זכתה מתוכה להיסטוריונים־חוקרים, ואחרים מיעטו להתייחס אליה אף בחיבורים שנכתבו במרוצת המאה העשרים, וביותר שאת בשנות השבעים (אם כי הניצו לכך הנצה כבר בסוף המאה התשע־עשרה), חסרים היו כלים מדעיים, ואף לא דנו בהכללת הבעיות.

אומנם גם המחקר המקיף המונח לפנינו אינו דן אלא בתקופה בת עשרים־ושתיים שנים בלבד, אך חסרונו, להכרת מיכלול ההיסטוריה של יהדות זו הוא יתרונו הגדול להכרת פרק־זמן קצר זה, אך בעל חשיבות רבה. תקופה זו מתחילה (1919) עם תקומת זכויות אזרחיות ליהודי הרגאט (רומניה הישנה) והסביבה והתארגנות הקהילות, ומסתיימת בסוף 1941, עם ביטול הקהילות והאירגונים העל־קהילתיים. את מחקרו מתחיל המחבר בתיאור מצב הקהילות מן התקופה שקדמה למלחמת־העולם הראשונה, כרקע להבנת התבדלים בתקופה העיקרית הנדונה.

יפה עשה המחבר שרק תחילה בהיבטים המישפטיים־אירגוניים, ולאחר־מכן דן בנושאים הפנימיים. בכל אלה עשה שימוש רחב בארכיונים ציבוריים ופרטיים, בתקנות ובעיתונות מקומית, בחומר ביוגראפי, בראיונות אישיים, בספרות רבנית והספרות הנוקדלה מהם תומר למכביר, שאיפשר תיאור רציף של התפתחות העניינים בתמורה לעיתים נכנס המחבר לתיאור מפורט ביותר של עדויות וידיעות, עד כי נראה שהדי בכך. אך לאמיתו של דבר, איסוף העדויות המפוזרות הוא המאשש את התמונה שהוא מבקש להציע לפנינו.

פרק בפני עצמו תופסת הקהילה הספרדית בבוקרשט. שונה היתה קהילה זו בכמה מובנים מן הקהילות האשכנזיות: היא עתיקה יותר וראשיתה במאה הי"ו ואילו האשכנזים החלו להופיע, ככל הנראה, כפליטי גזירות ת"ח ות"ט; היא זכתה להכרה רשמית עוד ב־1800; היהודים הספרדים נחשבו ליהודים אצילים, מבניה של יהדות ספרד המפוארה, והשפעתם היתה מבוזרת יותר מזו של היהודים האשכנזים והיו בהם עשירים מופלגים, ומהם שזכו לכינוי „הרוטשילדים", שאף השלטונות נהגו בהם, והתוצאה מכך גמלו יחס טוב ליהודים בכלל. אף מבחינה אקדמית־תרבותית, תפסו אלה עמדות גבוהות ומכובדות, אף כי, אולי בשל כל זאת, נישואי־תערובות היו בהם באחוז גבוה יותר, והיא נחשבה כאחת „לאירגונה הטוב של הקהילה הספרדית בבוקרשט. יצאו מנישיין, והיא נחשבה כאחת הקהילות המסודרות והמאורגנות ביותר בין כל קהילות רומניה הגדולה" (עמ' 241).

כרבע מן הספר תופסים נספחים, רשימות ביבליוגרפיות ומפתחות מפורטים. בכך הציב המחבר יד לקהילת יהודי רומניה ונתן בידי המחקר תעודה היסטורית [illegible]

תיאטרון בלונדון (א)

תנ"ך על הקרשים

מאת בן־עמי פיינגולד

„יונדב" מאת פיטר שאפר בתיאטרון הלאומי הבריטי
מימין לשמאל: פטריק סטיוארט (דוד)
ולי לוסון (אמנון)

תנ"ך, מסתבר, הוא תמיד אקטואלי. התיאטרון הלאומי מציג עתה מחזה חדש מאת פיטר שאפר, הראשון מאז „אמדאוס", בשם „יונדב", על פרשת אמנון ותמר, שנתקבל כאן ברגשות מעורבים. הביקורת התייחסה אליו בדרך־כלל בשלילה. „שאפר", כותב המבקר של „דיילי טלגראף", „אינו מצליח לקיים אלא באופן חלקי ביותר את הדיבר הראשון מתוך עשרת הדיברות של אמנות התיאטרון – „לא תשעמם", ומבקרים רבים הצביעו על היומרה ועל השטחיות המאפיינים את דרך הטיפול של שאפר בנושא.

„יונדב" הוא למעשה עיבוד ופיתוח של רומאן, תפל למדי, של דן יעקובסון, סופר יהודי הכותב אנגלית, בשם „אונס תמר" (1970), המעמיד במרכז העלילה את דמות יונדב, כמי שמייעץ לאמנון להתחלות כדי להערים על תמר ולפתות אותה. שאפר ויעקובסון לא גילו את יונדב. הוא מוזכר באותו ענין בספר שמואל ב'. הוא מופיע בתפקיד רופא בדראמה האנגלית במחזה של ג'ורג' פיל „דוד ובת שבע" (1599). יעקובסון ושאפר מן הסתם אינם יודעים (אם כי יעקובסון המצטיין מליום עבריות ברומאן שלו יודע כנראה עברית), שמאפו נשכח מספרות ההשכלה שלנו (אהרון מרגליות) כבר העלה במחזה „מל האהבה והקנאה" (1877), המספר גם הוא על פרשת אמנון ותמר, את דמות יונדב כדמות מרכזית של [illegible] מאחורי הקלעים.

שיבה לעולם קדום

יונדב של יעקובסון ושל שאפר הוא טיפוס מובהק של משקיף ציני, „כל יודע", המצוי בהווה שלנו, מחוץ למציאות ההיסטורית של סיפור המעשה. הוא מדבר על קאנט, על פסיכולוגיה, על הוליווד וכו'. הוא המספר, המקהלה, ה„מציצן", המרכל לתנאתו והאופורטוניסט היוצא נשכר מכל מצב. אין במחזה, למעשה, דראמה של ממש. הגיבורים מהווים מעין אילוסטראציות מומחזות למונולוג המסמני הארוך של יונדב. הוא מספר, מציג סיטואציה ומדגים את דבריו על הבימה, כאילו הארועים השונים הם בחינת שקפים על גבי מסך, המלווים את הגיבור המספר, המציג לפנינו, כמדריך־תיירים מיומן, את הנוף האנושי של סיפור המעשה.

שאפר מנסה גם כאן, ובעקבות הצלחה מאשר במחזותיו הקודמים, להתמודד עם שאלות פילוסופיות ותיאולוגיות – אדם, אמונה, אלוהים, ולעסוק גם בשאלות חברתיות: מהות השלטון, ולשם שינוי גם פמיניזם. אהבת אמנון ותמר אמורה לייצג אצל שאפר את הניגוד בין האיסור המקראי על גילויי־עריות לבין הנוהג המצרי העתיק, כאשר מלכים היו נושאים את אחיותיהם לנשים. כאילו יש בפרשת אמנון ותמר – ותמר של שאפר אוהבת למעשה את אמנון – ביטוי לעזר, לאיזו שיבה לעולם אלילי קדום, טרום־מונותיאיסטי, שהוחזק ונמצא כאן את ביטויו האגרסיבי, הבלתי־נמנע. גם הרצח הריטואלי של אמנון בידי אבשלום ואנשיו, הנותן דרור ליצרים אפלים של הרג ומוות, מבטא היטב יומרה זו מזווית נוספת. אבשלום עובר במחזה תהליך של השחתה מוסרית. מנסיך ענוג ויפהפה לנוקם אכזר ומוכה שיגעון. אולם כל הפילוסופיה־בגרוש הזאת היא קרה, מחושבת, סינתטית. אין היא נובעת מן הדראמה, אלא נכפית עליה כתרגיל אינטלקטואלי שקוף ואלמנטארי. גם הניסיון להציג את תמר כמניפסטציה־פמיניסטית צמאת־דמים (מוטיב שאינו מצוי אצל יעקובסון), מעין אמאזונה־מקראית הבאה לנקום בגברים על השפלתה ולפתות את אבשלום להיות לה לבעל (ולא רק בעל כבדרוג אלא גם בעל כנעני) לנקום באמנון ולגרום, למעשה, גם למותו הצפוי במרד אבשלום שיתרחש בעתיד, הוא שטחי, „תפור" וחסר־אמינות באותה מידה.

שאפר שגה לא רק בכך שהתייחס ברצינות מוגזמת לסיפור המסמני והשטחי של יעקובסון, במקום להמחיז כמידת יכולתו את הסיפור בספר שמואל, ובכך „קירקע" מראש את אפשרויות העיבוד של הנושא, אלא שבעצם התפיסה שלא הביא בחשבון את הבעייתיות של המחזת המקרא, שמחזאים אנגלים רבים לפניו (דוגמת כריסטופר פריי) ידעו להתמודד איתה בהצלחה. סיפור אמנון ותמר בספר שמואל הוא סיפור מיוחד במינו: תמציתי ומתוחכם להפליא מבחינת הדראמאטיזאציה של סיפור המעשה והאספקטיביות של אותם „פערים" שבכלים היוצרים מתח מתמיד בין הנאמר לבין המשתמע. תרגום הסיפור לשפת התיאטרון מחייב איזו הארה מעניינת, אם לא שוות־ערך לאיכות של הסיפור המקראי, לפחות מקורית ובעלת־יחוד בזכות עצמה. יתר־על־כן, הפיכת ספרות לתיאטרון יכולה לעיתים להוסיף, אבל עלולה גם לגרוע. מי שיבוא להעלות על הבימה את סיפור לוט ובנותיו או סיפור תמר ויהודה בספר בראשית, מסתכן בפורנוגראפיה. [illegible] כאשר ספר שמואל אומר „ולא אבה לשמוע בקולה ויחזק ממנה ויענה וישכב אותה", יש לדברים עוצמה דראמטית ומשמעות מכוח הרקע והחקשר ומכוח העובדה שהדברים מסופרים [illegible]. על הבימה, כנוכחות ויזואלית, מתקבלת תמונה פשטנית וחד־ממדית נטולת מימד עומק, המסיטה את תשומת־הלב מן מעשה האונס עצמו, אל האלימות, אל העירום ואברי־המין החשופים, הדראמה האירוטית הופכת לפורנוגראפיה. התיאטרון לקאברט [illegible] לא משום שפורנוגראפיה היא קיטש, אלא קיטש [illegible] המשתמשת בפורנוגראפיה כ„אריזה" מכובדת יותר, דתית־פילוסופית, לאנשי טעם, כביכול.

השלכות פוליטיות

פיטר הול, שהוא במאי מעולה ורגיש של מחזות קאמריים, אבל [illegible] עם ספקטקל מסוג זה (כפי שנוכחתי בשנים אחרונות בהצגות אחרות), ניסה לשוות לדברים איזה אופי מזרחי אוריינטלי, ולסגל לעצמו, כבמאי, את נקודות הראות הציוריות־תיאטרליות של גיבורו יונדב. הדמויות מזכירות לעיתים ציורים מזרחיים עתיקים שקמו ל„תחיה". הרועים רוקדים [illegible]. תמר שרה [illegible] תנ"כי, שהוא, בעיני צופה ישראלי, מעין פארודיה [illegible]. התיאטרון כיסה את הבימה במסכים לבנים־שקופים והאשה שקראו דברי ספר שמואל בעברית, אבל מאחורי כל זה אין מראה של ממש ומעט מאוד תיאטרון מעניין. הכל יומרני, „קיטשי" כמו שכתב המבקר של „לונדון סטנדרד", „המעמיד לכאורה תצוגה של עומק ומשמעות". ואגב, „יונדב" הוא רכישה טובה בשביל התיאטרון הישראלי. ואני משער שמישהו כבר טרח להשיג את הזכויות. ואם לא, מוטב למהר. יש כאן הכל: אפשרות להתחבר עם התנ"ך, עם הדתיים, הרבה מיתוס ועירום פונקציונאלי בשביל הקהל, ובעיקר אפשרות לעשות הרבה רעש בלי שאר־רוח, ואם תרצו אפילו פתח למסר פוליטי: תמר המסמלת את ישראל החרושה, הבתולה הנאנסת, התמימה למראית עין, ההופכת לרוצחת צמאת־דמים, היפוכו של דוד הליברלי, הסובלני, המכריז „I rule by Love – not Terror" אבל אינו יכול להשתלט על יצרי הנקם של אבשלום וה„צעירים". ומיהו יונדב, אם לא היהודי הגלותי, ה„מאכער" המסתדר בכל מצב והמנצל כל אסון לטובתו? ובכן, מה עוד אפשר לבקש בימים אלה ממחזה ואין ב„יונדב"?

ועוד תנ"ך, והפעם מאופרה אחרת, אופרה של ממש, ללא מרכאות. את „משה" של רוסיני, שהועלתה כאן בהצגת בכורה בימים אלה, ראיתי באופרה הלאומית האנגלית. רוסיני כתב את האופרה בשתי גירסאות, איטלקית (1818) וצרפתית (1827). האופרה, הנקראת גם „משה ופרעה" או „משה במצרים", מספרת את סיפור האהבה בין אמנופיס בן פרעה לבין אַנָה בת מרים. שתי העלילות מתיישבות אומנם בדוחק (ויש לכך סיבות הנובעות מהשפעות שונות שהתמלילן של רוסיני, טוטולה, קלט), אבל לאופרה חוקים משלה. ליברית אינה דראמה. המוסיקה מחליקה על־פני הבקיעים הספרותיים ויוצרת איכויות משלה.

מראשיתה היו ל„משה" השלכות פוליטיות. האיטלקים הזדהו עם סיפור יציאת מצרים כביטוי לרוח המאבק הלאומי, האנטי־אוסטרית, שלהם, כשם שהזדהו לאחר מכן עם „נבוקו" של ורדי מאותה סיבה. תפילת בני־ישראל על חוף הים הפכה למעין הימנון לאומי של האיטלקים, וטוסקאניני בחר בה, בין השאר, כדי לפתוח מחדש את „לה סקאלה" לאחר מלחמת־העולם השניה. אולם למוסיקה חוקים מורים משלה, וכאשר אמנות הופכת לסמל לאומי מתרחשים גם אבסורדים. ב־1933, למרבה התמיהה, בוצעה האופרה בפסטיבל [illegible] בפירנצה לכבוד מוסוליני שארח את היטלר כדי לחגוג את ניצחונותיו באפריקה. השניים ראו את בני־ישראל עוברים בחרבה ואת פרעה וחילו טובעים בים־סוף... לצלילי שירת ההודיה של מרים הנביאה.

פארודיה עצמית

גם ההפקה הנוכחית, בבימויו של קית וורנר, חותרת לפירוש פוליטי והיא מתקשרת באופן מיקרי, אבל די מעניין ומפתיע, עם אותו „יונדב" של פיטר שאפר. התוכניה מציגה צילומים מדרום־אפריקה (מפגינים שחורים המניפים אגרופים), אל־סלבאדור, אירלאנד וציטוטים מדברי מנהיגים של מיעוטים מדוכאים, אנשי מחתרות פוליטיות וכיוצא באלה. בני־ישראל לבושים בחלוקי־בד מרופטים, עתיקים למראה, ואילו המצרים בחליפות מודרניות. אנשי פרעה מתפרשים על הבימה חמושים בתת־מקלעים, מעין מיליציה של רודן דרום־אמריקני, או כנופיית גנגסטרים נוסח שיקאגו. בני־ישראל והמצרים מייצגים שתי תרבויות: תרבות הרוח ותרבות הכוח, אבל גם תרבות שבטית, תרבות „גיטו", ועולם פתוח ומודרני. הלבוש הוא הסימון החיצוני של ההשתייכות לאחת מהן. כשאנה, בת מרים, מסירה את גלימת העבדות שלה, היא נותרת בלבוש מודרני, ביטוי ל„מצריות", או ליתר דיוק להתאזרחות שלה בחברה המודרנית, מחוץ ל„גיטו". אולם הפואנטה באה בסוף. בני־ישראל חוצים את הים. המצרים טובעים, ואז מסירים בני־ישראל את גלימות העבדים, שולפים תת־מקלעים ומוציאים להורג את פרעה ובני־ביתו. הם כובלים אותם לעמודי־חשמל ויורים בהם. משה מוציא להורג ביריה, למשל, את סינייה אשת פרעה, ועל הבימה הופכים העבדים של אתמול לעריצים של היום. האם ביקש הבמאי לבטא כך את הדיאלקטיקה של המהפכה בכלל, את עריצות המדוכאים, ואולי יותר מזה – לרמוז לבני־ישראל של היום? הדבר פתוח, כמובן, לפרשנות אלגורית, אולם מה שמעניין היא הפוליטיזאציה הנמסכת של „משה", כשהפעם המצרים הם הקרבן ובני־ישראל – דור ודור שלא ידע את פרעה.

מבחינה אמנותית, האקטואליזאציה הפוליטית של האופרה אינה משכנעת. הבמאי אינו משנה אף תו אחד מתוך הארכיטקטורה של רוסיני. המקהלות האדירות, סיגנון ה„בל קאנטו", הרוח ההרואית והרומאנטית של המאה התשע־עשרה, כל אלה עומדים בניגוד גורם לפעולה הבימתית־חזותית עם ההשלכות הפוליטיות שלה. כאשר הבאס המצויין משה (ג'ון תומלינסון) עם הזקן הפרוע, אורת השיער ה„מדברית" והפרופיל ה„נבואי" אליה־מיקל־אנג'לו, שולף לפתע תת־מקלע ויורה בבני פרעה בסיגנון המזכיר יומן־חדשות בטלוויזיה או במיקרה הטוב איזו סצינה מתוך המחזמר „אוויטה". הדבר נראה, למען האמת, די משונה, על גבול הפארודיה העצמית. המוסיקה מוליכה לכיוון אחד והבימוי לכיוון שני, ובכל זאת, הפירוש עצמו,

(המשך בעמוד 35)

דוד אבידן

השירה כפוליטיקה והפוליטיקה כשירה

אסטרטגיה וטאקטיקה בלוחמות ספרותיות

לוחמות ספרותיות (או בשמן הנגזר מיוונית: פולמוס) מעוררות, משום־מה, יותר מדי בעיות רגשיות ופחות מדי ריגושים אינטלקטואליים. ההפך הוא הרצוי, כמובן. כבר הרגשתי לא פעם, שמדובר, ביסודו של דבר, בקרבות־נייר, בסימונים ולא בהתמודדויות גופניות ממש (בדומה לתירגולים באחדות מהאסכולות של הקאראטה המתון, למשל). אם נפגע מישהו בגופו, הרי זו אשמת המסמן, שהתקרב יותר מדי, או אשמת המסומן, שאיחר לסגת.

ההמלצה להתמכר לריגוש אינטלקטואלי עלולה אולי להטעות. אין כל קשר בין תגובה רגשית לבין ריגוש נטו. הריגוש הוא מנגנון, שיכול לשרת את החשיבה הטהורה לא פחות מאשר את הבכי והצחוק. עצם מצב הלוחמה – ולו התרגילי־סימוני בלבד – יוצר ריגוש. אבל כאשר ריגוש זה מלווה בבקרה, הוא מתמרץ את החשיבה. חשיבה רצופה במצב לוחמתי, תרגילי או אמיתי, היא תנאי לניצחון או לצימצום המפלה למימדים מיזעריים.

לוחמה ספרותית היא מימצע (מדיום), שיכול להעביר מסרים מגוונים, לאו־דווקא לוחמתיים: תפיסות פואטיות חדשות, פילוסופיות, תזות, מידע. בדומה לכל מלחמה, ההצלחה נמדדת, בין השאר, גם בהיפקוד האורחי התקין בעיתות קרב. אין טעם לנהל מלחמה כלשהי אך ורק כדי לנצח או להפסיד: יש להגדיר בבהירות, מהם ניצחון, מפלה, התקדמות, נסיגה ושאר מונחים, הלקוחים מתחום המלחמות הקונוונציונאליות והעתידיות.

סידרה זו כבר עסקה בבירור מונחים לוחמתיים־ספרותיים באחדים ממאמריה. המצב החדש, שנוצר בשטח, ביוזמתה המרכזית של הסידרה, מצריך אולי בירורים נוספים – ואחרים יבואו בהמשך.

הגדרות ואחוזים

כללית, התיאוריה של הלוחמה מרתקת מבחינה אינטלקטואלית יותר מהלוחמה עצמה. כאשר מדובר בלוחמה מילולית, קשה להפריד בין תיאוריה לפראקסיס. מהלך פולמוסי, מתון או מוחץ, מיגנני או מיתקפי – הוא מהלך תיאורטי לא פחות מפראקטי.

גם חשוב להבחין בין מטרות אסטרטגיות לבין מטרות טאקטיות. מטרה אסטרטגית בלוחמה מילולית יכולה להתפרס על פני עשר שנים ויותר, והצלחה אסטרטגית היא, בין־השאר, להיצטט כעבור עשרים או שלושים שנה ולהישאר צודק, כלומר תואם־מציאות או תואם־אסטרטגיה־מילולית המשכית. מטרה טאקטית, לעומת זאת, יכולה להתייחס לטווח של שבועות או חודשים, והיא יכולה לחדול להתקיים, אם העילה להגררתה ולמהלך הלוחמתי האחר־הגררתי חדלה להתקיים או נסוגה.

כאן ניתן להתחיל לגלגל הגדרות נוספות. הניצחון הוא, בעיקרו, ניצחון אסטרטגי. הוא הדין בתבוסה. ההצלחה, ההתקדמות, הנסיגה והמפלה־הגיזרית הן, בעיקרן, בעלות אופי טאקטי.

עיסוק רציף בפולמוס חייב, אידיאלית, לעסוק שבעים אחוז באסטרטגיה ושלושים אחוז בטאקטיקה. כאשר עיסוק זה מתנהל בעיתון רב־תפוצה, הוא חייב להתפשר על חמישים־חמישים, לפעמים – בתנאי לחץ – על ארבעים־שישים.

תקיפות סיעודיות

אין מונח מטעה יותר מהמלה הערבית כאסח, המוצמדת באחרונה, בחוסר־חינניות ובחוסר־איזון, ללוחמה מילולית באשר היא. הכאסח (מוסבה לחיגוי ערבי של הפועל העברי כסח) מתייחס לכל היותר לקרבות פנים־אל־פנים או להתבטאויות ברוטאליות ותת־איכותיות בתחום הלוחמה האפאקית. אין כאסח בלוחמה אסטרטגית או עילית – יש רק דיוק, עיתוי, הגדרה נכונה של מטרות וראייה רחבה של מה שמוגדר כחזית.

סידרה זו ומחברה לא עסקו מעולם בכיסוח, אלא בפגיעות ישירות ונקיות, שבעוכרן את מחסום הנייר עלולות ליהפך לפיגועים רגשיים, פסיכולוגיים או יוקרתיים. תיקשורת־ההמונים בכללה היא שדה־ציד ושדה־קרב, וקרבות עיליים, המתנהלים בתחומה, חייבים להתעטף במסכי־אנרגיה מדע־בידיוניים, כדי לא להיסחף בטעות ממלחמה אחת למלחמה אחרת.

הלוחמה המילולית, האסטרטגית והטאקטית, חייבת להביא בחשבון את כל הגורמים: את מיגוון האפשרויות והדעות (פלוראליזם) בשטח נתון את מידרג־האפשרויות־והאיכויות ואת ההכרעה התבצעתית הסופית; ואת הירי שבעיקבותיה.

אני משתמש במונח „ירי" בידיעה, שהוא מעורר אסוציאציות באמתות. אבל מי שרגיש למלים יכול גם לחבב את המלה בזכות צלילה, בזכות יישומה בתחום הקולנוע, למשל (באנגלית), ובזכות אידיאל הכתיבה־המהירה־הקולחת, שהיא ירי מילולי גם בהקשרים מחמאתיים־ידידותיים.

הפולמוס הוא רגש־כתיבה אציל, ומכל־מקום רק באצילותו הוא יכול להשיג מטרות אסטרטגיות וטאקטיות גם־יחדו: לא להשאיר בתחומי הפגיעות אדמה חרוכה, אלא לחתור לניצחונות נאורים, שנועדו לשפר את מושא התקיפה – לסייע לו לשפר את תיפקודו, לכוון אותו אל עבר מיטביותו ולהעניק לו לא אוטונומיה־מוחזקת, אלא עצמאות. אם המותקף מודע, לשער שהוא מקבל אגב תקיפתו – זו כבר שאלה אחרת.

מי שכל פולמוס נראה לו כאסח הוא פשוט פחדן. הכאסח הוא.

דואר מהיר

●●● פירסום „פלר" התייחס למאמר חמישה־עשר בסידרה זו („הפירסומת איננה פארסומת") באמצעות מכתב, החתום על־ידי „קופירייטר גאה" בשם חיים קפון. הכותב טוען, שהמאמר יצא נגד הקופירייטרים הבינוניים ולא נגד הטובים. טעות. גם נגד הטובים, כי אין טובים במישרדי־הפירסום בתל־אביב. ●●● קופירייטר אחר, אלמוני, טוען שפניתיו למקצוע, בניגוד למשוררים, חייבים רק להבריק. אבל מה לעשות, אם זה בדיוק מה שהם לא עושים. ●●● יש לקוות, ש„החזרה בתשובה" בתחום השירה לא תיהפך מאירוע יחידני לאופנה. בשלב ראשון, מכל מקום, מעיד אקט זה על הידלדלות הטקסט, ולכן, על רצון להישען על טקסטים עתיקים, שזכו במעמד „מקודש", כלומר דתי. כדאי לזכור, שגם טקסט עילי הוא די מקודש, כלומר אולי גם די דתי. ●●● רק בן־אמוץ מצטט ב„חורשת" הערה, ששמע, לפיה סיפור האהבה הלוהט ביותר בשירה העברית מתנהל ביני לבין עצמי. טעות נפוצה, הלוואי והיתה זו אמת. אלף: אני ביקורתי מדי. בית: אני קנאי מדי. גימל: אני מעדיף, לעתים קרובות, לישון לבד. לכן עצמי לא מעניק לעצמי לא שלווה, לא ביטחון ולא אושר, לצורך התקיימות האהבה המפורסמת הנ"ל. ●●●

★

(מאמר שבעה־עשר בסידרה)

תרבות ספרות אמנות

ספרות בג'ינס: מדע בידיוני

מאת: יבשם עוגד

תיזכורת למבינים

ג'ון וארלי, טיטה, עברית: עמנו־אל לוטם, הוצאת זמורה־ביתן 1985, 280 עמודים.

זה ברור שיום אחד זה יגיע: סיפורי וספרי מדע בידיוני שנושאם המדע ה־בידיוני עצמו. מכל האנשים ששלחו את ידם בכתיבת סוג זה של סיפורים, דומני כי ג'ון וארלי הוא האובייקטיבי והחסר־הפניות ביותר. הוא עצמו אינו משתייך לשום תת־זרם במדע הבידיוני. הוא צעיר מדי לכך. סיפוריו הראשונים ראו אור בשנת 1974, ובתקופה קצרה הספיק לזכות בכמה פרסי „הוגו" ו„נביולה". אחד מסיפורי המדע־הבידיוני־החברתי הטובים ביותר שנכתבו מעולם: „התמדה של חזון", נכתב על־ידיו.

בספר שלפנינו מצויה תצוגה כרונו־לוגית של סיגנונות כתיבה שהיו מקוב־לים על כותבי הז'אנר מאז היווסדו ועד שנת 1979. זוהי תזכורת למבינים, שזר — שלא הקדיש מאות שעות קריאה לספרי מדע בידיוני — לא יבין אותה.

מין בחלל

העלילה עצמה, בקווים כלליים, מבי־אה את סיפורה של משלחת מחקר אל ירחי כוכב הלכת שבתאי. תחילתו של הסיפור גדושה חישובים ונתונים אס־טרונומיים המזכירים את כתיבתו המ־דוקדקת (ה„נוקשה") של ארתור סי. קלארק. מיקום הסיפור במערכת השמש שלנו, גם היא אופיינית לקלארק, אבל מכאן ולהבא, משבש וארלי את סדר הדברים. ובהערת־אגב: בראשית קיומו של המדע־הבידיוני כזרם ספרותי, סבלו העוסקים בו מיחס של זילזול מצד ה־מימסד הספרותי. האחראים לכך היו כתבי־העת שעל שעריהם הופיעו באופן קבוע מיפלצות בעלות עיני חרק שאחזו בצבתותיהן־משושיהן־חדקיהן יפהפיות בלונדיניות מצווחות. לשווא צעקו סופ־רי המדע הבידיוני כי אין להם אחות. הכל ידעו — אף מבלי שקראו את ספ־ריהם — כי הם גדושים תיאורי יחסי מין בלתי־אפשריים בין בנות־חווה ל־יצורים מבחילים מן החלל החיצון. תגו־בת הנגד של הז'אנר היתה כה תוקפה, עד שבמשך שנים רבות, לא היה זכר לנושא המין בשום ספר מדע־בידיוני. רק בשנים האחרונות החלו סופרי המדע כותבי הז'אנר לאפשר לגיבוריהם לחת־יחד עם בנות זוגם. וארלי עצמו יוצר „לולאת זמן" ספרותית ומניח לאנשי צוות ספינתו לנהל חיי מין סוערים ב־תוך סביבה ארתור קלאריקית פוריטאנית קשוחה. הוא אפילו מרחיק לכת ומציב בעמדת המיקוד בחללית אשה — קפ־טיין שירוקו ג'ונס. ספינת האהבה מר־חפת לה איפוא בחלל, בדרך להרפת־קאות בעולמות חדשים.

ברגע שמתגלה הירח הלא־מוכר של־כוכב הלכת שבתאי, משתנה סיגנון ה־סיפור ללא הכר. תיאור לכידתה והרי־סתה של החללית בידי הירח, לא היה מבייש את סופרי האימה הקשוחים ב־יותר. הגיגיהם המקוטעים של אנשי ה־ספינה הלכודים במעי המפלצת, כתו־בים על טהרת טכניקת הכתיבה של סופרי „הגל החדש". תיאור העולם שבו מצאו את עצמם ניצולי הספינה הוא עירוב מעניין של כוכב הלכת החי „סו־לאריס" של סטאניסלאב לם הפולני, לבין „עולם הטבעת" המלאכותי של לארי ניבן. עד מהרה מסתבר שהירח הוא אכן גם מלאכותי וגם חי, בו־זמנית. הטכנולוגיה האורגאנית מזכירה לנו, כ־מובן, את פרנק הרברט („חולית").

בדיחות כפיצוי

מכאן אנחנו עוברים לתחנה הבאה: העולם החדש רוחש חיים. יצורים שהם תערובות מוזרה בין קנטאורים לאמאזו־נות דוהרים להנאתם במרחביו, מלאכים אנושיים למחצה מעופפים בשמיים ול־צידם ספינות אוויר חיות. האווירה נוטה לכיוון הטיגנון המיסטי המכונה „חרב ומעשי כשפים" של מייקל מורקוק ו־רוג'ר זילאזני. הקנטאורים־אמאזונות („טיטאנידות") נלחמות במלאכים. את סיבת המלחמה אין איש יודע, ושירוקו ג'ונס, מחליטה לצאת לראות את פניה של אלת הכוכב, גיאה, כדי לשכנע אותה לשים קץ להרג.

בסופו של טיעוס מייגע אל מקום מושבו של אלוהים, מפצה אותנו וארלי בכמה בדיחות טובות, כאשר האלה גיי־את מודיעה לשירוקו ג'ונס כי אין היא חתומה על אמנת ז'נבה, ומודה כי בראה את יצורי עולמה כהעתקים של הדמו־יות המופיעות בסרטי הטלוויזיה האמ־ריקניים... אפילו האחות המפורסמת בין חובבי המדע הבידיוני מוצאת בספר את ביטויה כאשר שירוקו מנסה לשכנע את חבריה בכנות כוונותיה של האלה גיאה באומרה: „היא היתה מוצאת חן ב־עיניכם אילו פגשתם בה. גם היא אוהבת מדע בידיוני"...

איור : דני קרמן

מולדת בחלל

קווין אודונל, מייפלאואר, עברית: עמנואל לוטם. הוצאת עם עובד תשמ"ו, 319 עמודים.

המודל הבסיסי של הספר שלפנינו, מופיע בספר בראשית, פרשת נוח. העולם הפך למקום בלתי־נסבל. צפיפות נוראה, שואה גרעינית עלולה להתחולל בכל רגע. הממשלה הפדראלית האמריקנית מחליטה ליקדם את פני הרעה ולמלט כמה אלפי בני־אדם מההשמדה הוודאית שתהיה מנת־חלקה של האנושות. עשרים וחמישה אלף בני־אדם נבחרים מועלים על ה„מייפלאואר". ספינת חלל עצומת ממדים, ונשלחים לחפש את מזלם בחלל החיצון, הרחק משיגיונותיה של אמא אדמה.

מכונה שהיא סבא

תיבת נוח המודרנית מצויידת בכל מה שאדם יכול לבקש לעצמו במסע בן אלף שנים. ה„מייפלאואר" הופכת לכוורת קיום אנושית, בטוחה לחלוטין, המרחפת בין כוכבים, אלא שהמיקרוקוסמוס שבתוכה גועש לא פחות מהחלל עצמו. נוסעיה חיים, אוהבים, נאבקים ומתים. ימים של ברבריות חשוכה מתחלפים בתקופות השכלה מחודשות. דור הולך ודור בא. תנועות פוליטיות קמות ונופלות, כנופיות פשע משתוללות במיסדרונות המתכת, והכל תחת עינו הפקוחה של מ'ים, על־מחשב המשמש כקברניט הספינה וכאומנת לנוסעיה, בעת ובעונה אחת. מ'ים הוא מחשב־מות. לפני גילגולו זה, היה אדם. שמו היה ג'ראר ק. מטאקלורה, דוקטור לרפואה, דוקטור לפילוסופיה. הוא מנסה לחנך את נוסעי הספינה. הם מתמרדים נגד שילטונו המוחלט. המאבק המוכר בין האדם למכונה יצירת כפיו מקבל מימד חדש כאשר המכונה היא לא רק מכונה, היא גם סבא.

הבעייתיות של מסע בחלל במהירות שמתחת לגבול מהירות האור כבר טופלה בספרי מדע בידיוני רבים (הקלאסי שבהם, לדעתי, הוא „אל האינסוף", בריאן אולדיס, הוצאת עם עובד 1977). גם מחשבי־מוח אנושיים למחצה, לשליש ולרביע מאכלסים ספרים לא מעטים. השילוב בין השניים, הוא, כנראה, עילת כתיבתו של הספר הזה. קווין אודונל, כמו רוב סופרי הגל החדש במדע הבידיוני, נוקט טכניקת כתיבה מהירה, אסוציאטיבית, המגיעה לעיתים אל סף הבלתי־מובנות. גיבוריו נולדים, אוהבים, נלחמים ומתים לפני שאנחנו מספיקים להתוודע אליהם כראוי. זוהי כנראה דרכו של אודונל להביע את אפסותם של יצורי אנוש הזוקקים לפרק זמן של דורות אחדים כדי לנוע מנקודה לנקודה בחלל.

ליצור מלים

הערת אגב על תרגום מדע־בידיוני: יוצרי המדע הבידיוני, אולי יותר מסופרי כל ז'אנר אחר, עושים שימוש בז'ארגון פרטי עשיר, הנובע מן ההכרה ששפת העתיד תהיה שונה, לפחות במשהו, מהשפה שאנחנו דוברים כיום. מטבע הדברים, מציבה „השפה החדשה", על שפע המונחים המלווים אותה, אתגרים לא שיגרתיים לפני המתרגם. מילים שאינן מופיעות בשום מילון — אי־אפשר לתרגם, צריך ליצור. נסיגה, או התפתחות תרבותית, מובעת, לעיתים, באופן דיבורם של גיבורי הספר, יותר מאשר בעלילה עצמה. „התפתחויות לשוניות" אלה חייבות לעבור הסבה שהיא מעבר לתרגום רגיל כדי לשמור על המסרים שבין השורות. לא כל המתרגמים טורחים לעשות זאת. יתכן שהם סבורים כי המאמץ אינו כדאי. ד"ר עמנואל לוטם, סובר אחרת. מונחי העתיד העבריים וסיגנונות הדיבור המגוונים הנוצרים על־ידיו, תורמים לתמונת המציאות המתקבלת למקרא תרגומיו, לא פחות מהטובים שבמאו־רים הספרותיים.

בראשית היתה המכונה

פרנק הרברט וביל רנסום, תחיית המתים, הוצאת „כתר", ירושלים 1985, 352 עמודים.

בראשית ברא האדם את המכונה. וה־מכונה נשאה אותו בכנפיה על־פני קיראות השמיים הגדולות שבין העולמות, והביאה אותו אל המקום שבו יוכל להגדיר מחדש את המושג „אנושי". רוב שטחו של עולם ההתנחלות „פנדורה" היה מכוסה אוקיינו־סים אורידים שזרמיהם נשלטו בידי האצה התבונית „אבאטה". האנשים, כדרכם של כל הכובשים, רצו להשתלט על מרחבי המחיה של התושבים המקומיים. הם הרגו את האצה. הם ניסו, באמצעות הנדסה גנ־טית, להתאים את עצמם לתנאי הסביבה של העולם החדש. הספר שלפנינו, המהווה המשך לספר „חלליה", מתאר את התלאות והסבל שבאו עליהם בשל כך.

המתנחלים האנושיים בפנדורה, כמעט שיצאו בלא כלום. לאחר שהרגו את האצה התבונית, לא נותר מי שיווסת את זרמי המים חובק העולם. המים כיסו את אדרוני האיים ולכל רחבי עולם פנדורה לא נותרה יבשה למידרך כף רגלו של האדם. מעטים ניסו למצוא מיפלט על סיפוניהן של רפסו־דות אורגאניות. אחרים השתקעו על קר־קעית הים. דבולוציה תרבותית אכזרית הסיגה את כולם צעד אחר צעד לאחור. מי שנקלע למצב כזה, רק אלוהים יכול להציל אותו. תושבי פנדורה מאמינים באלוהותו של „חלליה", הגרם המלאכותי הנבון ש־הביאם, מסיבות השמורות איתו, לעולם הבלהות שבו הם נאלצים לחיות. לאחר ש„חלליה" נטש אותם ונעלם, נותר מקומו של אלוהים, פנוי.

בהיעדרו של אלוהים־„חלליה", אין מי שיורה את הדרך לנידחי פנדורה. בני־חיים מנסים לשמור על מורשתם הגנטית המקו־רית. המראה האנושי עומד בראש מעייני־הם. בני־האיים, לעומתם, הולכים ומאבדים את צלם האנוש.

הגורם המשותף האחרון הוא „הוועדה העליונה לצורות חיים", הפוסקת מי מבין הוולדות הנולדים ראוי לחיות, ומי יומת. בהיעדרו של אלוהים־חלליה, ממלאת הוועדה את מקומו. הקריטריון על־פיו נשפטים תוצריה המזועזעים של ההנדסה הגנטית, הוא מידת האנושיות שעוד נותרה בהם. „מהו אנושי" שואל את עצמו השופט העליון וואיד קיל, ועונה: „אנושי זה כמוני".

תושבי פנדורה, בני־חיים ובני־האיים כאחד, מנסים לכפר על החטא הקדמון ולהשיב את לבו של אלוהיהם אליהם, אלא שמהותו של אותו החטא קדמון, שנויה במחלוקת. בני־חיים סבורים כי החטא הקדמון הוא הריגת האצה התבונית. הם מנסים לגדלה ולהחזיר לה את תבונתה. בני־האיים סבורים כי החטא הקדמון נעוץ בניסיונותיהם של מהנדסי הגנטיקה לשנות את האדם ולהתאימו לחיים בעולם פנדורה. הם מסתפקים בתפילות סליחה והודיה ל„חלליה", בהנהגתו של הכומר [illegible] הפסיכיאטרית („כופסי").

הרחק מעל כולם, במסלול סביב כוכב [illegible], נעים זה אלפי שנים „מיכלי השינה הקפואה" שבהם שמורים, בהקפאה עמוקה, מתנחלים חדשים, המצפים שיפשירו אותם לחיים. תיקוותם של תושבי פנדורה לבלום את תהליך הפיכתם ליצורי כלאיים, טמונה במאגר הגנטי האנושי הטהור, הגרוש ב־חלל. בעוד בני־האיים טרודים במאבק השרידה שלהם, מנסים בני־חיים להחזיר את התבונה לאצה, להעלות יבשה חדשה מעל פני המים ולהגיע אל מיכלי השינה הקפואה.

ברגע שבו מושגות שלוש המטרות מתהפכת הקערה על פיה. אנשי המיכלים הקפואים מזועזעים למראה עיוותיהם הגנ־טיים של בני־חיים ובני־האיים כאחד. [illegible] המתעוררת, בעלת התודעה הקיבוצית [illegible] בקת העולם, משלבת את בני־האדם [illegible] רכת החיים שלה. עבודה אין „הם ואנחנו" [illegible] היא מקבלת את כולם: בני־איים ובני־חיים, חיים ומתים, טהורי גזע ומעוותים. האנשים למודי סיבלות העבר, משתלבים ברצון ב„אבאטה". האדם חוזר להלך בחלקו של [illegible] מנוף מולדתו, אבר מאברי גופה של [illegible] „אבאטה" שוב שולט בעולם [illegible] האצה. [illegible] מחשבותיהם של האנשים [illegible] הוא הורג את המושתחים [illegible] הנפש.

על שוטרים וגנבים

לארי ניבן, הזרוע הארוכה של גיל המילטון, עברית: עמנואל לוטם, הוצאת „כתר", ירושלים, 1985, 267 עמודים.

מי שלא קרא את ספריו האחרים של לארי ניבן, עלול להחמיץ את „הזרוע הארוכה של גיל המילטון", כמיקבץ של סיפורי מתח רגילים למדי שמוקמו בעתיד בשרירות לבו של המחבר, ונזרעו כמעט ללא הבחנה, באביזרים (גדג'טס) עתידניים למיניהם. ארבעת הסיפורים עומדים, אומנם, בפני עצמם, אבל כל ניסיון להתייחס רק אליהם לא יהיה אלא הוצאת דברים מהקשרם. ההקשר, במיקרה זה, הוא רחב להפליא ומורכב משני חלקים: האחד מחברם; השני, סידרת „המרחב המוכר" שלארי ניבן שוקד על כתיבתה כבר יותר מעשרים שנה.

המאה העשרים ושתיים

סופר מדע בידיוני נדרש לבנות עולם שלם, על כל מור־כבותו, והוא נבחן במידת יכולתו לשמור על עיקביותה של תמונת המציאות שיצר ועל ההגיון הפנימי המדריך את דמו־יותיו בנבכי העלילה. מיבחן זה עבר ניבן בניקוד גבוה מן הממוצע. ההיסטוריה המתוארת בספריו מתחילה כמיליארד וחצי שנים לפני זמננו, ונמשכת כחמשת אלפים שנה אל העתיד. ניבן, מתמטיקאי בן 48, הוא מן המעטים ששומרים, עדיין, אמונים למדע הבידיוני ה„נוקשה", הבנוי על הנחות ותחשיבים מדעיים. סיפוריו תחומים בתוך „המרחב המוכר", אם כי רוב עלילותיהם מתחוללות בחלק קטן ממנו, ב„מרחב האנושי", שהוא כדור בקוטר שלושים שנות־אור שבמרכזו, פחות או יותר, כוכב הלכת ארץ. ניבן, כמו כל היסטוריון טוב, עוסק במיכלול בעיות החיים של גיבוריו. החל מהיחסים המתפתחים בין הגזעים התבוניים הזרים המתקיימים זה לצד זה, דרך שאלת מקומו של האדם ביקום, וכלה בבעיות מישטר, חוק וסדר. הספר שלפנינו, משתייך אל הסוג האחרון. הוא מהווה חוליה נוספת במירקם ההיסטוריה העתידית. חוליה לא חיונית, אבל בהיסטוריה, כידוע, מתרחשים גם דברים לא חיוניים. שוטרים וגנבים, עם כל אי־חשיבותם, היו קיימים בעבר ויהיו קיימים בעתיד. על־פי השקפתו של ניבן, זו סיבה מספקת להקדיש להם גיליונות דפוס אחדים. אנחנו עוסקים כאן, אם כן, במאמר מוסגר, תוספתן.

המציאות כוללת ערי־פירמידה ענקיות, צפופות להחריד ושוקקות מוניות אוויר. הזמן: המאה העשרים ושתיים. השתלות איברים הן ענין שבשיגרה. הבעיה היחידה היא מיעוט האנשים המוכנים לתרום את גופתם למדע בעודם בחיים. כדי להתגבר על המחסור באברי חילוף, מוטלים עונשי מוות על עבירות שונות — רצח, אונס ואף מעילה. גזר הדין מבוצע בבתי־החולים הממשלתיים. גופות הנידונים מפורקות לאיבריהן המועברים לבנק רפואי ומושתלים, בסופו של דבר, בגופם של אזרחים תגונים. אדם יכול לחיות לנצח, אם רק יוכנסו לגופו, מדי פעם, איברים צעירים ותקינים. האזרחים הממוצעים רוצים לחיות, והם מצביעים, בהמוניהם, בעד „חוק הפגרטיקים" (פרגרטיק = פגר + ארטיק), המאפ־שר את הפשרתם של אזרחים שהוקפאו במאה העשרים, והעברתם הישר למיכלי בנק האיברים. למרות כל אלה, עדיין עולה הביקוש לאברי חילוף על ההיצע, מה שגורם להתפתחותו של שוק שחור בגופות אדם. אנשים בודדים נחטפים ברחובות ומפורקים לאלתר במרתפיהם של סוחרי הבשר, ה„אברייננים".

שוק אברי חילוף

טכנולוגיות חדשות מולידות מינהגים חדשים, חוקים חדשים, אתיקה חדשה, פשע חדש. שוק אברי החילוף, נתון, על־פי החוק, בידי השילטונות וגיל המילטון, הזרוע, איש מישטרת האו"ם, נשלח להילחם ב„אברייננים". כינויו הבלתי־שיגרתי בא לו לאחר שאיבד את זרועו הימנית, בתאונת עבודה (בעת שעסק בכריית זהב בחגורת האסטרואידים שבין מאדים לצדק). תוך כדי המתנה להשתלת זרוע חלופית, גילה גיל שהוא יכול להזיז חפצים בכוח מחשבתו. הוא מיתח לעצמו זרוע על־חושית, בלתי־נראית, המסוגלת לחלוף, ללא קושי, דרך קירות וגופים מוצקים שונים. זרוע זו, השלישית, הארוכה, הצילה את חייו פעמים אחדות בעת שנקלע, בתוקף תפקידו, למצבים חסרי־תיקוות.

עד כאן, פחות או יותר, תמונת הפתיחה של הספר שלפנינו. מכאן ואילך, מצליח ניבן לבנות ארבע עלילות מתח ופעולה המשלבות חידות מחשבה בלשיות עם מנות קצובות, במינון מדויק, של אלימות (הרבה), ומין (מעט), המתפתחות במהירות ומסתיימות, על־פי מיטב המסורת, בסוף טוב. סיכומו של דבר: הספר שלפנינו אינו פיסגת יצירתו של ניבן, קוראי מדע בידיוני ותיקים יתייחסו אליו, מן הסתם, כאל פיסת מידע נוספת המשתבצת בתמונת המציאות. קור־אים חדשים, שיגיעו, בעיקבות ספר זה, לספריו האחרים של ניבן, עשויים לגלות כי הם עוברים מן הקל אל הכבד.

תרבות ספרות אמנות

הכל עם עציץ

מאת דליה מנור

ראובן רובין, הדיוקן ביצירתו, מוזיאון חיפה לאמנות חדשה, שבתאי לוי 26, חיפה.

מה עוד אפשר לומר על ראובן שעדיין לא נאמר? לאחר תערוכת „שנות העשרים" במוזיאון תל־אביב (1982) ולאחר הקמת „בית ראובן", מוזיאון המוקדש ליצירתו, ראובן רובין הוא אבן פינה יציבה בתולדות האמנות הישראלית ומבוקש מאוד בחוגי האספנים. מוזיאון חיפה החליט שבכל זאת יש מה לחדש והוא מציג עתה תערוכת דיוקנאות, בחלקם מפורסמים ובחלקם בלתי־מוכרים, שהובאו מאוספים פרטיים. התיזה הבסיסית, כפי שמציג אותה סורין הלר, אוצר התערוכה, היא שציוריו של ראובן משקפים את התפתחותה של האמנות הישראלית. הצהרה מרחיקת לכת בהתחשב בכל מה שקרה מאז שנות העשרים.

באמצעות הדיוקנאות מבקשת התערוכה להציג את האידיאל הציוני־אמנותי שאיפיין אמנים רבים בעשורים הראשונים. זהו אידיאל האדם החדש, השורשי, הקשור לנוף, להפרחת השממה. לשם כך הורחב מושג הפורטרט מתיאור של אדם מסויים לתיאור של טיפוסים כמו אשה ערביה, נער תימני, משפחה ירושלמית וכו'. החיפוש אחר הטיפוס האופייני הפך גם את הפורטרטים לטיפוסים. כולם בעלי פנים מאורכים ועיני שקד גדולות, והם מוצבים על רקע נוף או סמלי נוף. הסימבוליזם הנאיבי הזה חיבר לדמויות רבות את הסמל האחד והיחיד של הארץ המתחדשת — עציץ. וכך רואים את דיוקן ציונה תג'ר עם עציץ, הדבורה רבינוביץ עם כינור ועציץ, ואורי צבי גרינברג עם רימונים וצמח מאחוריו. דיוקן הצייר עם פרח ודיוקן עצמי אחר עם כד פרחים. דיוקנו של הפסל מלניקוב ללא פרח אך עם כפר ערבי ברקע, כשדמותו המונומנטאלית כמו מבקשת לפרוץ את גבולות התמונה ולהאדיר את דמותו של האדם החדש.

לקראת שנות השלושים משתנה קצת האידיאל ההירואי וראובן נוטה ליותר קישוטיות, עבודת מכחול זעירה מחליפה את המישטחים הגדולים והזוויתיים. השפעה של ראול דופי ניכרת מאוד, בעיקר בדיוקן הצייר וארוסתו על רקע תל־אביב. גם כאן הסימבוליזם הארץ־ישראלי עדיין נוכח ומלבד העציץ שמאחורי כתפה של הגברת רואים גם כבש, המחליף את העז מדיוקן מישפחת האמן, שצוייר שנים ספורות קודם לכן. אחר־כך זנח ראובן גם את הפרטים האלה, אם כי בציורי הנוף היו עצי הזית מוטיב מרכזי. ציוריו המאוחרים אינם עושים חסד לשמו הטוב של האמן. לדיוקנו של טלפיר הוסיף ראובן „קולאז'" מכתב־העת „גזית" שבעריכת טלפיר. מישפחת הדייגים מטבריה הוא מסוג הציורים המצטלמים היטב ללוח שנה הסתדרותי ובתמונת רובין מצייר את אסתר הוא יצר חיקוי לשאגאל. ראובן מצייר שאגאל לא פחות טוב משאגאל, אך זהו ציור מתקתק עם קריצה חזקה למיסחריות. הציורים המעניינים יותר שייכים לתקופה המוקדמת שלו בטרם שב לארץ ב־1922. שני דיוקנאות עצמיים, אחד אקדמי עם ניגודי אור־צל חריפים ועוצמת אישיות חזקה המזכירה את גוסטב קורבה, והשני אקספרסיוניסטי, מיוסר ומעוות בצבעים כהים. פרט לשני אלה התערוכה מצביעה על כך שראובן בעצם לא היה פורטרטיסט. הדמויות משמשות עבורו סמל וצורות סכימאטית. הוא אינו חודר לאישיותו של המודל אלא מציג אותו כבובת תיאטרון, גדולה, יצוגית, אך מנותקת מעצמה, מהצופה, מהחיים.

באמנות

ברזל, צמחים ופלסטיק

מאת עודד ברושי

יחזקאל ירדני, פיסול; גלרית בית"ס לאמנות הציור ע"ש מרגושילסקי, רח' קלישר 5, ת"א.

אל התצוגה החדשה שנפתחה בין כתלי בית־הספר לציור ע"ש מרגושילסקי הוקם ושופץ ביוזמתם ובידיהם של תלמידי המו־סד והוא עתה אחד מאולמות התצוגה הגדולים בתל־אביב. המציג הראשון באולם החדש הוא הפסל יחזקאל ירדני, שהציג בשנה שעברה בגלרית ריכטר. ירדני בונה מיצבים וקונסטרוקציות משתי מישפחות חומרים מנוגדים, חומרים אורגניים מן הטבע — אדמה, צמחים, ועץ לא מעובד, המשולבים עם גושי בטון מזויין שילדי ברזל, יריעות ניילון ורצועות פלסטיק. השילוב מנקודת מוצא רעיונית של „רה־אורגניזציה" או כמיהה לאיזון אקולוגי בין הטבע, החי והצומח לבין חומרי הפסולת המקובלים של החברה. ירדני כאילו ממחזר את הפסולת התעשייתית והופך אותה לחו־מר חי על־ידי שילובה בחומרים האורג־ניים. הוא מצפה את צינורות המתכת ב־עיסת נייר ומשווה לרצועות הפלסטיק מר־אה של שורשי גפן מתפשטים. רעיון ההחייאת החומר המת על־ידי שזירתו ועי־רובו בחומר חי (או עיצובו בצורה של חומר כזה) מצוי באלכימיה ובמיסטיקה של ימי־הביניים ובצורות מסויימות של אמנות שיבטית.

הפיסול של ירדני יכול להיתפס איפוא כשולחן, וזו צריכה גם להיות נקודת המבט לפירוש האסתטי של עבודותיו. הפסלים אינם יוצרים אחדויות של חומר וצורה קשאים, הם מתפשטים, רופפים ונזילים, כדומה לשורשי צמח שעדיין אין הם ניתנים להעתקה ממקום למקום מבלי לפגוע ב־שלמותם. בפסלים בודדים הם אינם תוא־מים קאנונים מקובלים של יופי פיסולי או „חוזק". אולם הפיזור בחלל מוגדר יוצר אחדות של סביבה דימיונית כמו ארץ פל־אות או טיול בשביליו של גן סוריאליסטי. התוספת האסתטית של ירדני היא פועל־יוצא של מסר אקולוגי בלתי־אפשרי. זו אסתטיקה בלתי־אפשרית כפי שזו אקו־לוגיה בלתי־אפשרית השואפת ליצור חיים מן השילוב של ברזל, צמחים ופלסטיק. □

יחזקאל ירדני : חומרים מנוגדים

פוליטיקה עכשיו

רגע מס' 3, תערוכה קבוצתית, רח' עמק־יזרעאל 27, קומה ג', תל־אביב.

אחת התופעות האופטימיות של השנה ואחת מהחשובות שבהן היא קבוצה אמנים צעירה בשם „רגע". ההתאגדות הנמרצת של הקבוצה כבר הניבה שתי תערוכות מרשימות בירושלים. התערוכה הנוכחית מוצגת על קומת דירה בדרום תל־אביב אותה שכרו חברי הקבוצה במשותף לצורך המצגת מתחלפות. מן החיבט של נוף הגלריות התל־אביביות, זוהי הרמת הראש הראשונה מאז ניסגרה גלרית הצעירים „אחד העם" („תת־רמה"). מבחינת הסיגנון החזותי אין קבוצת „רגע" מציגה קו משו־תף כי אם שלל סיגנונות אישיים מאוד ואף מנוגדים. במישור התוכני ניתן להב־חין בשלוש מגמות: מגמה של מחול פוסט־מודרניסטי, פוליטיקה ואפוקליפטיקה. אנשי המחול הפוסט־מודרניסטי הם קלודיו ריבנו, ראובן זהבי, מיכל גולדמן, אסד עזי, עידו בראל ואיברהים נובאני. קלודיו ריבנו (הציג לפני מיספר חודשים בגלריה דביר), מבצע את עבודותיו בנייר אריזה חום מוד־בק על קיר. בתערוכות הקודמות היו הניירות החומים גזורים ומודבקים בסי־דורים גיאומטריים ברמות שונות של תיח־כום. המתח האמור להיווצר בהם הוא תוצאת הניגוד בין אידיאה צורנית מתוח־כמת המתגלמת בחומר עשוי מנייר אריזה זול. בתערוכה הנוכחית מסדר ריבנו את הניירות החומים בשורות אופקיות ורושם עליהם טקסטים קצרים על האמנות והחיים. ריבנו ממשיך מסורת מינימליסטית ומושגית עם עקשנות אוונגרדיסטית אופיינית לשנות החמישים. קור הרוח שבו הוא מתמיד במגמה זו מחפה מעט על המי־מד האנאכרוניסטי של עבודותיו.

ראובן זהבי הוא בעל רגישות גבוהה לצבע ולמיחבר, זהבי מצייר על ניירות גדולים בציבעוניות ומיתארים רבי־שכבות. הוא שואף ליצור זן של „ציור יפה" חדש כמתוך התנגדות לאופנת הציור הרע. זהבי חוזר בעבודותיו אל צורות של פוריזם וקוביזם בהם הוא משלב דמויות וחפצים. בתערוכה הנוכחית הוא מציג ציור של משאית ציבעונית על רקע פסים בכחול־כחות. האווירה בציוריו שלווה ובוטחת ועשויה להציע אסתטיקה סיגנונית מקו־רית, אם לא תישקע או תיתחפר במחוות נרקיסיסטיות שכבר מבצבצות בה.

רמיזה למזרח

מיכל גולדמן שהציגה בתערוכות ה־קודמות רישומים קטנים של אנשים עוב־דים במטך, מציגה שוב רישומים קטנים והפעם קווים שחורים על רקע צהוב.

אסד עזי הוכיח את עצמו בתערוכות השנה שעברה כשולט במיגוון סיגנונות וכבעל רגישות גבוהה. עזי מצייר אנשים או נוף. הטכניקה שבה בחר להשתמש ב־דיוקנאות הנערה של התערוכה הנוכחית היא של גירוד פסים ממישטח עליון לבן, המכסה על ציור ציבעוני תחתון.

עבד עבאדי מציג לראשונה עם הקבו־צה. עבאדי מביא כאן שני ציורים של דמויות עממיות בסיגנון הריאליזם של שנות החמישים ושני ציורים לא מוגדרים של ריבועים ציבעוניים בגוונים שקופים.

יורם קופרמינץ פיתח סיגנון חזותי קשה לפיענוח ממבט ראשון אולם מבט מרוכז יותר מביא שימו תוצאות. הוא מכסה את בדיו במידגם (פטרן) אחיד לכאורה המור־כב מסהרונים צפופים בצבעי היסוד ובשי־לובים בסיסיים (ירוק, כתום). הניגודים בין הצבעים לצורות המתפתלות של הסהרונים, יוצרים חזות של תנועה מתערבלת. מבט ממושך מגלה צורות של פני אדם. התיח־כום בציוריו של קופרמינץ הוא בהתבוננות הדו־שלבית שהם דורשים מן הצופה וב־היותם, באופן פראדוקסלי, מופשטים ופי־גורטיביים בו־זמנית. הקשר המקומי של קופרמינץ מתבטא ברמיזה לאורנמנטיקה מזרחית בעיקר באמצעות סהרונים.

גבול השפיות

דודו וקשטיין שייך למגמה האפוקליפ־טית בתוספת נגיעות פוליטיות. וקשטיין מצייר באינטנסיביות חושית ובציבעוניות מטורפת (טכניקה מעורבת על נייר), המע־בירה חוויה חזותית המדגדגת את גבול השפיות. בציוריו האחרונים משיפיעות דמות או שתיים במרכז איזור נוף פתוח, כאשר מסביבן סביבה רוחשת וגועשת המאיימת להתפרץ בכל רגע ולכלות את יושביה. וקשטיין הוא ללא ספק אחד המוכשרים שבין אמני הדור הצעיר.

דויד ריב הוא מחברי המגמה הפוליטית המוצהרת ובתערוכה זו הוא מציג שלושה דיוקנים עצמיים באפור, שבמרכזם רשומה מפת ארץ־ישראל בגבולות הקו הירוק (צבע ירוק). ציוריו של ריב עברו בתקופה האחרונה מיפנה מן התחום האישי מאוד אל התחום הפומבי והפוליטי. מיפנה זה לווה בשינוי סיגנוני מעניין של מעבר מההתמקדות בטקסטורה (ובאופן תנועת הק־ווים יוצרי המישטחים) אל ההתמקדות בהעברה סכימטית של רעיון. אולם בציורי התערוכה הנוכחית נידמה שריב שכח את עצמו לרגע ובמקום ציור אייר כרזה כמו־פוליטית.

אבישי אייל מציג לראשונה עם הקבוצה והוא יוצא־דופן בהתייחסותו הפוליטית, שאינה מתבטאת בסמלים מוכרים כלשהם או בייצוג של המיגזר הערבי. אייל הציב על קיר הגלריה קבוצה של דיוקני מתנח־לים טיפוסיים (עץ צבוע) ומתחת לכל אחד מהם מונחת כיכר לחם או חלה של שבת. אייל מנסה להדגיש את הסטריאוטיפי שב־דמויות על־ידי שימוש בסיגנון הפופ והת־עלמות מודגשת מהאמצעים הפיסוליים המושלים בכיסה.

המניפסט של קבוצת „רגע" אינו מזכיר אמנם את המלה „פוליטיקה" אולם הוא מדבר בין השאר על התייחסויות מקומיות. הלקסיקון החזותי של חברי הקבוצה ניזון באופן טיבעי מתכנים מקומיים אולם מה שמעניין הוא הרגישות הפוליטית הטעונה המרצדת לה מתחת לפני השטח. ציור קיטש של ערבייה עם כד וחמור היה הופך בהקשר זה לאמירה פוליטית ברורה.

תנ"ך על הקרשים

(המשך מעמוד 23)

לשות כניסיון יוצא־דופן, הוא מעניין ומעורר מחשבה — הן כדרך מודרנית של בימוי ואופרה קלאסית והן כניסיון ליצור רלוואנטיות פוליטית של ליברטו בן מאה ושבעים שנה.

רלוואנטיות בכל מיקרה

ועוד תנ"ך, הפעם אופרה אחרת לגמרי. את „נוח ותיבת השעשועים" ראיתי בתיאטרון „פלקון", תיאטרון־פרינג' קטן בצפון לונדון, מאותם תיאטרונים צנועים המוקמים מאחורי או מעל איזה באר שבו שותים בירה ומשחקים ביליארד. לא פעם מתרחשים בתיאטרונים אלה דברים יפים ומעניינים. לפני כשנתיים ראיתי הצגה מצויינת של „בית בובות" באחד התיאטרונים הללו, שלא היתה מביישת גם את התיאטרון הלאומי. אלה הם תיאטרונים של קהל צעיר ושחקנים צעירים. הציוד והתפאורה דלים מאוד, ההפקות לעתים אולטרה־מודרניות, אבל הצורך להתבטא וליצור סוחף ולעתים אף מפתיע. [illegible] מנסים להיות רלוואנטיים דווקא בכל מיקרה. לחילופין מציגים את שקספיר ואת איבסן ולעתים הם מגיעים בקיץ גם לאדינבורו, כשיש להם להציע משהו יוקרתי יותר. כחמישה־עשר עד עשרים תיאטרונים כאלה יש ברחבי לונדון, מחוץ לטווח ההתענינות של תיירים ושל קהל רגיל, ובדרך־כלל כמעט שאין הם מכוסים על־ידי הביקורת. ובכל זאת הם מציעים לא פעם חוויות מעניינות ויוצאות־דופן.

„ספינת השעשועים של נוח" מספרת את סיפור תיבת־נוח בעיקבות ספר בראשית ומחזות הכנסייה הביניימים (סיפור המבול עפ"י המסורת המפורסמת של צ'סטר). המחזה פותח כמחזה על הנושא המקראי, נוח והתיבה, אולם במהלכו מתפתחת עלילת־מישנה מפתיעה. הניבקרים הופכים לאנשים מודרניים. אשת נוח היא ליזי, אשה צעירה הבונה לה תיבת־נוח פרטית ומשונה משלה. היא צוברת על הבימה חביות וגרוטאות ומתבצרת בתיבה הסמלית־דימיונית, אליה היא בורחת כדי לחיות באשלייה של חיים במקום אחר. הסביבה, שחלקה מתנכרת וחלקה מנסה להבין, משתדלת להחזיר אותה אל המציאות, אבל ללא הצלחה.

המחזה אינו דראמה חשובה. שם המחבר אינו מוזכר (וכנראה זה הבמאי אנדרו מליגן), אבל הרעיון הוא מקורי והמישחק מיקצועי ואמין מאוד. באולם הקטנטן בן שלושים מקומות ישבו שנים־עשר צופים, סביב תנור גאז קטן בחורף מקפיא, מרותקים במשך כשלוש שעות לשלושה שחקנים צעירים נלהבים ומוכשרים, החוזרים אל סיפור תיבת־נוח ואל המסורת הנוצרית של סיפורי המקרא ומנסים לבטא את עצמם באמצעות נושא רחוק־קרוב זה. עד כמה שהדבר נשמע משונה, הרי כאן ולא ב„יונרב" היומרני והכובתי היה משהו אמיתי, לא מזוייף ברוח התיאטרון ה„אחר" כפי שהוא נתפס כאן, בלונדון.

ועוד תנ"ך, הפעם תנ"ך כמותו ולא כנושא. תיאטרון ה„יאנג וויק" מציג מחזה של שתי צעירות יהודיות (רחל סילבר ואן ריגל) על ישראל ומלחמת לבנון. שם המחזה „צייד התאו", ואם לדייק „כתוא מכמר" — "Trapping the Antelope" — על־פי דברי ישעיהו (פרק נא)... „התעוררי, התעוררי, קומי ירושלים... בניך עולפו שכבו בראש כל־חוצות כתוא מכמר המלאים חמת ה' גערת אלוהיך". המביא משווה את צעירי ירושלים לחיה לכודה, ושתי המחזאיות ראו בהשוואה זו נקודת־מוצא רעיונית למחזה שלהן. המחזה עצמו הוא מחזה תובבני למדי. החייל דני נשבה בלבנון בידי שני מחבלים, אחמד וסעיד. חרווה, חברתו של דני, מודאגת, אבל „מנחם" המפקד מסרב לנהל משא־ומתן ומעדיף לשחרר את דני בכוח. וכאשר הישראלים משתערים, מוציאים המחבלים את דני להורג והמסך יורד לקול בכייה של חרווה ודבריו של מנחם „לא היתה לנו ברירה". כל אחד מהשחקנים משחק שתי דמויות, ישראלי ופלשתינאי, וזו, ללא ספק, חלק מהמסר שהמחזאיות ביקשו להעביר. עמי הוא גם אחמד. מנחם הוא סעיד וחרווה היא ג'אמילה. על דראמה ועל תיאטרון של ממש אין מה לדבר במקרה זה, אפילו לא על פמפלט פוליטי פרובוקטיבי של ממש, אבל המחזה מייצג גל חדש של מחזות שנכתבו על־ידי אינטלקטואלים וצעירים יהודים אנגליים, והמשרים מהשלכות השונות של מלחמת לבנון על זיקתם לישראל ועל זהותם היהודית. אפשר להזכיר בהקשר זה גם את „בוגדים" של מלאני פיליפס (עורכת החדשות של ה„גארדיאן"), שהוצג גם הוא באחד מתיאטרוני הפרינג' הקטנים („דריל הול"). גיבורת המחזה, כוכבת תיקשורת יהודיה בשם האריט גולדשמידט, נקלעת למבוכה אידיאולוגית בעיקבות מלחמת לבנון. זוהי כבר יצירה רצינית יותר, אבל גם היא, כפי שהגדיר אותה בקצרה המבקר של השבועון „טיים אאוט", אינה אלא „אוסף סטאטי של ויכוחים אידיאולוגיים וז'ורנאליזם, אבל לא דראמה; אם כי היצירה מצטיינת בחריפות אינטלקטואלית ובהתלבטות כנה ואמיתית אודות שאלת הזהות האישית של הגיבורה". הנושא היהודי והישראלי בדראמה הבריטית בשנים האחרונות ראוי, ללא ספק, לתשומת־לב מיוחדת והכל שהמחזה החשוב ביותר מכל המחזות הללו, למעשה קומדיה סאטירית נוגעת, „זו לא בדיוק ירושלים" ("Not Quite Jerusalem") מאת פול קמפר (1980), עדיין לא הוצג בישראל. מענין גם להיווכח כיצד הולך ונוצר „טיפוס" ישראלי על הבימה האנגלית מבחינת התיוגי המנושם ה„זר" שלה, האופי החוד־מגדי המתוסבס, ועוד כמה מרכיבי אופי, שכדאי לתת עליהם את הדעת בהזדמנות אחרת ובהקשר אחר.

פרשת השבוע
פקודי

בפרשת „פקודי", החותמת את ספר „שמות", מסתיים הנושא הגדול של מלאכת המשכן, שמיוחדות לו חמש פרשיות בתורה (תרומה, תצווה, כי תשא, ויקהל, פקודי — כ"ו פרקים מתוך ארבעים פרקי ספר „שמות").

לפי מסורת חז"ל, נצטוו ישראל על הקמת המשכן למחרת יום הכיפורים, לאחר ירידת משה מהר סיני עם הלוחות השניים (השווה רש"י בתחילת פרשת „ויקהל"). ובסוף פרשה זו מצוין במפורש התאריך של גמר מלאכת המשכן, ככתוב: „ויהי בחודש הראשון בשנה השנית (ליציאת מצרים) באחד לחודש הוקם המשכן" (מ', י"ז). יוצא מכאן, שעבודת המשכן, על כל חלקיו ואביזריו, נמשכה פחות משישה חודשים. זריזות זו במעשה המשכן מוסברת, בין השאר, בחברת בני ישראל שהקמת המשכן תביא להחזרת העטרה ליושנה, לאחר שנסתלקה השכינה מישראל כתוצאה מחטא העגל.

*

בפרשת „פקודי" נחתם הספר השני בחמשת חומשי התורה, המתאר את שיעבוד בני ישראל במצרים ומגולל באריכות את המאבק ליציאת ישראל ממצרים וקורות נדודיהם במדבר עד להקמת המשכן. המשך קורות נדודי ישראל במדבר מובא בספר „במדבר", הפותח במפקד הכללי שנערך לשבטי ישראל „באחד לחודש השני בשנה השנית, לצאתם מארץ מצרים" (א', א') — חודש ימים לאחר הקמת המשכן.

„ובצלאל בן אורי... עשה את כל אשר ציווה ה' את משה. ואיתו אהליאב בן אחיסמך למטה דן..." (ל"ח, כ"ב־כ"ג)

מעיר כאן רבי פנחס הורביץ, בעל ה„הפלא"ה" (1730—1805), בספרו „פנים יפות": על בצלאל מספרת התורה במפורש מהו הדבר שעשה במלאכת המשכן, ככתוב: „ויעש בצלאל את הארון" וגו' (ל"ז, א'). לעומת זאת לא מצינו במפורש את הדבר שעשה אהליאב, שעמד עם בצלאל בראש העושים במלאכה קדושה זו. מסתבר איפוא מכאן, שרק בצלאל עשה דברים של ממש במלאכת המשכן. ומדוע השיבו לידו את אהליאב למטה דן? אין זאת אלא משום ההלכה שקבעו חכמים, ש„אין עושין שררות (= שלטון בענייני כספים) על הציבור פחות משניים" (בבא בתרא ח', ע"ב)...

„ויכס הענן את אוהל מועד, וכבוד ה' מלא את המשכן" (מ', ל"ד)

אמר רבי לוי: למה היה אוהל מועד דומה? למערה שהיא סמוכה לים. געש הים והציף את המערה — המערה נתמלאה מים, והים לא חסר כלום. כך אוהל מועד נתמלא מזיו השכינה, והעולם לא חסר כלום מן השכינה.

„ולא יכול משה לבוא אל אוהל מועד"... (מ', ל"ה).

רבי אלעזר רמי (= מקשה): כתיב „ולא יכול משה לבוא אל אוהל מועד, כי שכן עליו הענן"; וכתיב „ויבוא משה בתוך הענן" (כ"ד, י"ח)! מלמד שתפסו הקדוש־ברוך־הוא למשה והביאו בענן.

בענייני צדקה וגמילות חסדים צריכים לפעול לפנים משורת הדין

הגאון רבי אברהם ישעיה קרליץ (1878—1953), עלה לארץ־ישראל בשנת תרצ"ג (1933) והתיישב בבני־ברק שבמרכז הארץ. חרף גדולתו בתורה, סירב כל ימיו לקבל עליו כהונה רבנית. אולם למרות זאת, תלמידי־חכמים ופשוטי־עם כאחד השכימו לפתחו כדי לשאול אצלו שאלה בהלכה או להתייעץ עימו בענייני בריאות, פרנסה וחינוך ילדים. האנשים לא כינוהו בשמו ובשם משפחתו, אלא קראו לו בהערצה ה„חזון־איש" — על שם ספריו בהלכה שנקרא כך („א"יש" — ראשי תיבות של שמו: אברהם ישעיה).

*

פעם בא אל ה„חזון־איש" מנהל קופת־גמ"ח ידועה בבני־ברק ושאל אותו אם הוא רשאי למכור תכשיטים ושאר חפצים יקרים, שאנשים מישכנו אצלו כעירבון להלוואות שנטלו ממנו, לאחר שלא פרעו את חובותיהם במועדם.

נזדעזע ה„חזון־איש" מדברי האורח והשיב לו מיניה וביה: מוסד־הגמ"ח המוכר משכונות של עניים לווים מוטב שלא היה בא לעולם; ולאחר שהייה קלה הוסיף ואמר הגאון לאורחו: הבא נא בעצמך מצבו של אדם, הנזקק להלוואה בגמ"ח שלך וממשכן לשם כך את תכשיטי אשתו, ובבוא היום יוצאת האשה לשוק ורואה אשה אחרת, המקושטת בתכשיטים שהיו שלה — כלום יש בעולם כפרה לצער ולספיטוני־החרמים של עלובה זו?! כיוון שאתה מנהל קופת גמ"ח חשובה בעירנו עליך לדעת, שבענייני צדקה וגמילות חסדים אין לנהוג עם הבריות רק לפי הדין, אלא חייבים לפעול במסירות־נפש לפנים משורת הדין.

הקרב על הירושה

(המשך מעמוד 1)

נקלטה מהר, במשמעותה החד־משמעית והבלתי מתפשרת: פרימאט המולדת, ארץ־ישראל השלמה; לשלטון בחרותנו; והרצון לכבוש את ההסתדרות, המזוהה עם מפא"י, מבפנים.

אופיה של חרות הלך והשתנה. בכניסה גדל בהדרגה ציבור עדתי שלא ידע את אבות התנועה, לא שר את שירי בית"ר, אך העריץ את המנהיג ונהר אחריו. בינתיים, בזכות המיבנה הדמוקרטי ושיטת הבחירות האישיות למוסדות התנועה ולרשימת המועמדים לכנסת, רבים מן הוותיקים נאלצו לפנות את מקומותיהם לטובת ה„עליה" החדשה.

תהליך זה של תמורה חברתית עמוקה עבר על חרות עוד בהנהגתו של מנחם בגין. אך סמכותו העליונה, המרות והמשמעת שהוא הטיל על כולם, היו למלט שהחזיק את הבניין. ואז, כתוצאה מן ההסתבכות במלחמת־לבנון ומסיבות אישיות מיסתוריות, בגין קם ופרש מבלי להשאיר אחריו יורש מוסכם, ואפילו בלי שיטה מוסכמת לבחירתו. מלכתחילה היה ברור שיצחק שמיר — איש לח"י ולא אצ"לו — נחשב ליורש לתקופת־מעבר בלבד. התנועה היתה יתומה. במוקדם או במאוחר חייב היה להיפתח מאבק הירושה, ולא יכלה להיות לכך הזדמנות טובה ולגיטימית יותר מאשר בוועידה. אם להתעלם מגילויי הביזוי העצמי והצעקנות הוולגארית שציינו אותה עד לרגע הפיצוץ הבלתי־נמנע, אתמול לפנות־בוקר, כל מה שאפשר לומר עליה הוא שמעולם לא כונסה ועידה פוליטית דלת רעיונות כל־כך, ומעולם לא כונסו רבים כל־כך לתועלתם של כה מעטים. ועידה של מאבק על מישרות ועמדות־כוח. סוף פסוק.

מעורר פלצות

„חרות ברחה מחרות", אמר אחד. „חרות אינה עוד בחרות" אמר אחר. שלישי התבטא יותר בגסות: „קם הגולם על יוצרו". האמת, שאינה מחמיאה לחרות על כל מחנותיה, היא שמזמן היא מתנהלת כתנועה של מחלקי־מישרות, דלת ערכים ואידיאולוגיה. סוציולוגים יאמרו שזו תיסמונת של דקאדנס, של תנועה בשקיעתה. „תנועה חסרת שורשים. הכל רדוד. הכל מס־שפתיים", אמר השבוע יו"ר בית"ר, שלמה גרבץ. ואם המסר האחד והיחיד שיצא מגני־התערוכה הוא: „הבו תפקיד ומישרה, הבו כוח פוליטי", מה פלא שמסר כזה מוליד גם גילוי של כוח פיסי אלים ובריוני?

במאבק על הירושה, כצפוי, חברו דוד לוי ואריאל שרון וכרתו ברית נגד ההנהגה הוותיקה. דוד לוי הוא מנהיג אמיתי של חרות החדשה, לטוב ולרע. הוא מיטיב לבטא את שולחיו, אבל גם לשלהב ולהסית אותם כרצונו. השבוע הוא נכנס לסיחרור ואיבד את עשתונותיו. אריק שרון, לצידו, מספק למחנה המשותף את מימד מנהיגותו ועברו הצבאי. הקומבינציה של השניים, שכבר מוטטה את הוועידה ועלולה להוות סכנה למדינה, נתמכת, ככל הנראה, על־ידי הרוב בחרות ה„חדשה", שלוי ושרון טיפחו היטב בשנים האחרונות. „כאן לא בוחרים אלוף־פיקוד", העיר יצחק שמיר לעבר שרון, רגע לפני הפיצוץ. אך ידם של אלופי־טאקטיקה מנוסים ומשופשפים עשתה שם את המלאכה. גם הפיצוץ נלקח בחשבון במחשבה תחילה.

היחס לשרון בגווארדיה הוותיקה: מעריצים אותו כאיש צבא, שונאים אותו כפוליטיקאי, ותולים בו את האחריות לטרגדיה של בגין. הרעיון שהוא יירש את בגין מעורר אצל הוותיקים פלצות ושאט־נפש. היחס ללוי: מחבבים אותו, רוצים אותו בצמרת, אבל לא יותר מזה, כי אינם מסוגלים להתרגל לרעיון ש„המובטל מבית־שאן" יהיה יורשו של בגין. הצהרתו, שהתפרשה כאמירת „אני היורש", קוממה את הוותיקים עוד יותר.

בנקודת האפס

אבל לוי ושרון, בעלי־ברית זמניים, אינם בובות פוליטיות, ולא מוכנים לרקוד לצלילי החלילים של שמיר, ארנס ו„נסיכיהם". מי שלא האמין בזה, קיבל את ההוכחה בוועידה ה־15 ובפיצוצה. בכוחות משותפים, במחיר של סכנת פילוג, מול „יורש" ארעי, חלש והסס, הם כופפו את ידה של ההנהגה הוותיקה שחטאה לא מעט בנקישת תחבולות אירגוניות פורמאליסטיות פסולות. אבל הברית לוי־שרון תחזיק מעמד רק כל עוד יש צורך בכוח־מחץ משותף מול הנהגה ותיקה מתגוננת. מרגע שתימצא פשרה – והיא חייבת להימצא, שאלמלא כן זה סוף התנועה – שתבטיח עמדות־כוח חולמות לשניהם, לא ירחק יום העימות הגדול ביניהם. אגב, שרון, טקטיקאי מעולה, כבר היום שיחק אותה במבט למחר. בין אם דחף את לוי לקיצוניות מסתחררת, ובין אם לוי הסתחרר בכוחות עצמו – שרון, להבדיל מלוי, נזהר מלשרוף את הגשרים. במהומה הכללית, שרון נראה מאופק מתמיד, ואיש לא שמע מפיו מלים גסות או גידופים כלפי ההנהגה הוותיקה.

האם במושב הבא של הוועידה, אם וכאשר יכונס, כבר נהיה עדים לניסיון שרון לבודד את לוי או שמא יקרה דווקא ההיפך: נסיגת הוותיקים לפני לוי וכריתת ברית בינו לבין ה„נסיכים" – בני בגין, דן מרידור, עוזי לנדאו – במחיר דחיקת שרון אל הפינה? כל האופציות פתוחות כאשר חרות עומדת בנקודת האפס וחייבת, קודם לכל, להשתקם ולעשות סדר בבית. מועד הרוטציה קרב עם כל יום. אך נא לזכור: הסכם הרוטציה הוא אישי, בין פרס ולא אחר מאשר שמיר. בנפול שמיר, תיפול הרוטציה, ויוקדמו הבחירות. על רקע מה שהיה בוועידה, לא קשה לחזות את התוצאות. אם כי לא מן הנמנע שלוי או שרון, ואולי שניהם ביחד, חותרים דווקא לזה.

כך או אחרת, סכנת התבוסה בבחירות עוד עשויה ללכד את השורות בחרות. מפלגות מתאבדות, אבל לא עד כדי ויתור על שלטון בהישג־יד.

הבחירות בצרפת

(המשך מעמוד 5)

והנשיא־לשעבר ז'יסקאר ד'אסטן – שגם הם שואפים להגיע לארמון אליזה, משכנם של נשיאי צרפת. בעוד באר רוצה בעריכת בחירות לנשיאות לאלתר, מבקשים שני האחרים פסק־זמן, שיאפשר להם לשפר את סיכוייהם. חרף התנגדותם האידיאולוגית למיטראן, הודיעו גם שיראק וגם ז'יסקאר, כי יסכימו לקבל את כהונת ראש הממשלה בימי נשיאותו. שניהם משוכנעים, כי ירידת שער הדולר וצניחת מחירי הנפט (אשר תחסוך כ־9 מיליארד דולר לתעשיה הצרפתית), יעניקו להם סיכוי לרשום לזכותם הישגים כלכליים.

ז'אק שיראק, 53, מכונה „הבולדוזר". הוא שולט ביד־ברזל במפלגה הגדולה ביותר בגוש האופוזיציוני. הוא מבריק, צעיר יחסית ונמרץ. ברם, הוא נעדר אותה כריזמה מיסתורית, ההופכת פוליטיקאי לדמות לאומית מנצחת. בין המועמדים האפשריים לנשיאות, הוא מפגר בסקרים הרחק מאחורי באר, או אפילו סוציאליסט פופולרי כמו מישל רוקאר.

הנשיא לשעבר ואלרי ז'יסקאר ד'אסטן, 60, לוקה בחוסר־אהדה גלוי מצד רוב הצרפתים: במרבית הסקרים, הוא מפגר אחרי כתריסר אישים אחרים. ואף על פי כן, האריסטוקרט המקריח וגבה־הקומה נחוש בדעתו לשוב אל מרכז הבמה הפוליטית. כמה ממקורביו אומרים, ששאיפה זו הפכה אצלו לאובססיה. גם הוא זקוק לזמן ולדחיה ארוכה ככל האפשר של הבחירות לנשיאות, כדי לנסות, עד לבחירות האלה, למלא תפקיד פוליטי מרכזי, כגון כהונת ראש ממשלה במימשל מיטראן.

ומאזן ההישגים

מיטראן יכול לבחור גם באישיות שלא מן השורה הראשונה לתפקיד ראש הממשלה, אם יהיה מסוגל להבטיח לה רוב בפרלמנט. שני השמות השבים ומוזכרים, בהקשר לאפשרות כזו, הם סימון וייל, לשעבר נשיאת הפרלמנט האירופי, וראש הממשלה לשעבר ז'אק שאבאן־דלמאס. שניהם לחוטים לנתמנות לכהונה.

מיטראן גם מוכן להמר על „ר־קוט" – מינוי ראש ממשלה מן הימין. שיעור הפופולריות של הנשיא עלה באופן ניכר בחודשים האחרונים. בקיץ שעבר, הוא היה הנשיא הבלתי־פופולרי ביותר שידעה צרפת מאז סוף המלחמה העולמית השניה, אבל במרוצת ששת החודשים שחלפו, גדל שיעור המרוצים מאופן תיפקודו. שיעור זה עומד כיום על 46 אחוזים, ולפי הסקרים האחרונים, הוא נמצא בסימן של עליה.

ישנם מומחים בארמון אליזה המאמינים, כי ראש ממשלה מהימין הוא „הדבר הטוב ביותר שיכול לקרות למפלגה הסוציאליסטית". לדעתם, אחרי תקופת־חסד של מספר חודשים, ראש הממשלה החדש יהיה בצרות. אין תרופת־פלא לחולייה הכלכליים של צרפת ולשיעור־שיא של אבטלה. אותם מומחים מתנבאים, כי תוך 12 עד 16 חודש, ממשלה ימנית תהיה בלתי־פופולרית ביותר, וזה יעניק הזדמנות שניה לסוציאליסטים.

הבלתי־מרוצים

מיטראן בן ה־69 נחנה מבריאות טובה מאד ויוכל בבוא העת להציג את מועמדותו לתקופת כהונה נוספת של שבע שנים, גם אם מכהן תחתיו ראש ממשלה מן הימין. על פי החוקה, יוכל הנשיא לזקוף לזכותו את היציבות במדינה – ואילו כשלונות של הממשלה ייזקפו לחובתו של ראש הממשלה. מיטראן יוכל גם, בכל עת שתתאים לו, לפזר את הפרלמנט ולהכריז על בחירות חדשות. הוא יכול לקוות, שעד אז, יתייחסו הצרפתים בצורה יותר מפוכחת, פחות רגשנית, אל הישגי המימשל שלו: שיעור האינפלציה ירד בצורה דרסטית ועומד כיום על 4.7 אחוזים בשנה, אחרי שהסוציאליסטים עשו מה שהשמרנים מעולם לא העזו לעשות – ביטול הצמדת השכר למחירים; מאזן התשלומים השתפר וכמעט ולא היו שביתות בתעשיה הצרפתית; גיל הפרישה הורד ל־60, שבוע העבודה הורד ל־39 שעות ולכל העובדים נוסף שבוע חמישי של חופשה שנתית בתשלום; עונש המוות בוטל; אפילו תכניות ההלאמה של המימשל הסוציאליסטי עלו יפה: החברות התעשייתיות הגדולות שהולאמו, אפילו אלה שנחלו הפסדים לפני ההלאמה, מציגות עתה רווחים: בתחום התרבותי, פאריז שבה לעצמה ותוך שנים ספורות הפכה שוב לבירה עולמית עבור סופרים, אמנים, כמאים ואפילו מעצבי־אופנה.

הסוציאליסטים עצמם השתנו. מייד אחרי שעלו לשלטון, הם דיברו על „שינוי החברה". אחרי 1983, הם הפכו לסוציאל־דמוקרטים, כמו עמיתיהם בגרמניה המערבית, ומתגאים ביעילות [illegible] בימים האחרונים, אבל לא עד כדי שלילתו של מאזן ההישגים הכולל. הכשלונות העיקריים של הסוציאליסטים התבטאו בירידת רמת־החיים של הצרפתים ובהתגברות האבטלה. בתקופת הסוציאליסטים, גדל שיעור האבטלה בשליש – היו 1.5 מיליון מחוסרי־עבודה ב־1981 וכיום ישנם 2.3 מיליון. רוב הבוחרים הבלתי־מרוצים מציינים את האבטלה כגורם שמניע אותם להצביע נגד הסוציאליסטים.

ציניקנים אומרים, שהבחירות מחרתיים יביאו תהליך של „איטליזציה" של החיים הפוליטיים בצרפת. הכל יכול לקרות והרבה יהיה תלוי במידת הכוח שיצבור הימין, באחוזי־ההצבעה הכולל ובהחלטות שיקבל הנשיא מיטראן בשבועות הקרובים.

מועצה מקומית מעלה אדומים
מציעה למכירה
ג'יפ ישראלי 1983
מספר 83 – 529 – 61
במצב טוב
145,000 ק"מ, 6 צילינדר, תא מתכת.
לפנות לקב"ט חיים בן חור טלפון 02-351927, או בערב 02-253529.
הרכב בחניה ליד מחלקת אחזקה דרך קדם, מעלה אדומים מיום 14.3.86.

אמריקאי בעל אזרחות כפולה
בעל תואר שני במינהל עסקים
בוגר צה"ל
מבקש לייצג חברה ישראלית בניו־יורק
מגיע לארץ בסוף מרץ 86
B. EPSTEIN
245 E, 24th ST,
apt, 6A N.Y. 10010
TEL. 2125328881

מעצבת אופנה ותדמיתנית
בעלת נסיון ואמצעים
מחפשת שותפת
בעלת נסיון
בתחום האופנה
לפתירות עסק משותף
*
לפרטים: 08-248667

מושב שדה ניצן
קולט משפחות
★ מושב עובדים מאורגן
★ מגדלים עגבניות ופרחים בחממות – ליצוא
★ עבודה עצמית (בעזרת מתנדבים)
אם אתם מוכנים לאתגר, התקשרו ל־[illegible] או בכתב לוועדת קבלה מושב שדה ניצן

אוניברסיטת תל-אביב
בית הספר להנדסאים
ע"ש יוסף ורבקה מאירהוף
הנדסאי אלקטרוניקה
(בצה"ל, בתעשיה ובשרותים)
מועמדים ללימודי הנדסה
בתכנית המיוחדת של אוניברסיטת תל־אביב
(מחזור תשמ"ו)
לשיפור ההישגים במקצועות האלקטרוניקה לרמת הקבלה הנדרשת ללימודי הנדסת אלקטרוניקה באוניברסיטת תל־אביב, יתקיימו קורסים בבית הספר להנדסאים בתאום עם הפקולטה להנדסה ואיגוד העשיות האלקטרוניקה.
משך הלימודים: סמסטר אחד בשעות הערב
הקורסים ייפתחו החל מיום א' — 4.5.86
פרטים והרשמה במזכירות בית הספר להנדסאים, רח' האוניברסיטה 30 רמת־אביב, טל. 428211, 420921, בימים א'ב'ד'ה' בין השעות 17.00 עד 19.00

מכון שי
נפתחים קורסים בוקר וערב
הנהלת חשבונות
סוגים 1+2, 3 * הנה"ח ממוחשבת * קורס חשבי שכר חינם * פתיחה: 27.3.86 * למעוניינים קורס בכתב
יועצי מס
פרטים והרשמה: ז'בוטינסקי 105 ת"א (בבנין גמנסיה הרצליה) טל. 03-263114 בשעות 16.00-19.00

לעמותה
דרוש בשכירות חודשית באזור המיועד למסחר או למלאכה בת"א,
מבנה או בית
בשטח של כ־200 מ"ר שישמש כמעון ללינת לילה.
נא לפנות לטלפון: 03-292376

אוניברסיטת תל-אביב
המרכז לפיתוח על־שם פנחס ספיר ליד אוניברסיטת תל־אביב
החוג למדע המדינה, הפקולטה למדעי־החברה
ערב־עיון שיוקדש לנושא
אסטרטגיות של השכנת שלום במזרח־התיכון
במלאת 7 שנים להסכם השלום עם מצרים
הרצאות – התאופציה הירדנית מול פתרון ירדני
פרופסור אהרון קליימן
אוריינטציות במדיניות החוץ האמריקאית והפוטנציאל להסדר בין־מעצמתי במזרח־התיכון
ד"ר אברהם בן־צבי
מלחמתיות, הרתעה, נורמליזציה, הגבלת־נשק: מודלים אלטרנטיביים או מצטרפים ליחסים מדיניים־אסטרטגיים במזרח־התיכון
ד"ר יאיר עברון
גורמים ושלבים בהסדר הסכסוך הישראלי־ערבי
ד"ר אבנר יניב
הרצאה – שלום ומלחמה במזרח־התיכון
מר יצחק רבין, שר הבטחון
יו"ר: פרופסור דוד ויטל, חוג למדע המדינה
ביום שלישי, ז' באדר ב' תשמ"ו, 18.3.86, בשעה 16.00, באודיטוריום בר־שירה, אוניברסיטת תל־אביב.

דרכון שני
כיצד להשיג דו"ח מפורט המקיף מדינות רבות כמו ארצות הברית, קנדה, אוסטרליה וכו' בשפה אנגלית
ת.ד. 160 הוד השרון

סיור בביה"ס הטכני של חיל האויר
הורים המעוניינים בפרטים על אפשרויות הלימוד של ילדיהם (מגיל 15 ומעלה – בנים ובנות) בוגרי ט', י', י"א בבית הספר הטכני של חיל האוויר בחיפה מוזמנים (בלוויית ילדיהם) לביקור בתחומי בית־הספר הטכני
ביום רביעי, 26 במרץ 1986
בביקור זה יסיירו ההורים במתקני בית הספר, בכיתות, מעבדות ומגורים ויעמדו מקרוב על תנאי הלימודים, שיטות ההדרכה ואורחת החיים של השוחרים. במסגרת הסיור יקבלו הסברים מסגל מדריכי בית הספר הטכני על מגמות הלימוד החדשות.
אוטובוסים יעמדו לרשות המבקרים בסיבוב וולקן. לסיבוב וולקן ניתן להגיע בקווי האוטובוסים הבאים: 51, 52, 57, 59, 62, 63, החל משעה 8.30 בבוקר ועד 14.00. מסיבוב וולקן ייצא אוטובוס כל רבע שעה. רכבת אקספרס היוצאת מתל־אביב לחיפה בשעה 8.00 בלבד תעצור בשער בית־הספר.
שימו לב! גם בוגרי י"א יכולים להצטרף לביה"ס הטכני של חיל האויר במסלול התלת־שנתי.
פרטים והרשמה לביה"ס – בכל לשכות הגיוס ובד.צ. 02348 א"ש.

רשות אוניברסיטאית למחקר שימושי ופיתוח תעשייתי בע"מ
רמות
נמשכת ההרשמה לקורסים/השתלמויות:
1) קורס הצפנה (קריפטוגרפיה) פתיחה – 31.3.86
2) קורס מודלים לפתרונות טכנולוגיים מתקדמים פתיחה – 3.4.86
3) קורס אבטחת איכות תוכנה 3 ימי לימוד מרוכזים 7-9.4.86
4) מערכת הפעלה UNIX ושפת תכנות C פתיחה – 5.5.86
5) קורס תיעוד תכנות (דוקומנטציה) פתיחה – 8.5.86
6) קורס מערכות מומחה — הלכה למעשה פתיחה – 18.5.86
7) מערכת הפעלה UNIX קורס מתקדם פתיחה – 9.6.86
8) מבחני הסמכה בינלאומיים במקצועות המחשב ICCP נמשכת ההרשמה לבחינות מועד מאי 1986
פרטים נוספים והרשמה במשרדי חברת רמות, רח' האוניברסיטה 32 רמת אביב, בימים א–ה בין השעות 08.30—14.30 ובימי ו' בין השעות 08.30—12.00, טלפונים: 429419, 420114, 426465
קרית אוניברסיטת תל-אביב
המשרד: רח' האוניברסיטה 32, רמת־אביב, ת.ד. 39296, תל־אביב 61392

דרושים
עץ ודיקטים
לבנין במצב טוב.
לפנות 03-265294 לשפירא

אברסיב ושותי בע"מ
יבואני דיסקיות ספרדיות
מגזרות, מגנזיום, קרבורנדום, פומיס וצבעי באויר.
טלפון: 03-9253312

לחנות מרכזית ברעננה
דרושות תצעות
לייצוג חברות ומפעלים באופן בלעדי
[illegible]

אוניברסיטת בן־גוריון בנגב
היחידה הקדם אקדמית
פתיחת ההרשמה לשנת תשמ"ז
ההרשמה למכינות תפתח ב־1.4.86 ותמשך עד ה־30.6.86.
הרישום נערך כל יום ג' בין השעות 9.00—11.00 במשרדי היחידה הקדם אקדמית, חדרים: 110, 111, בניין עין־גדי רח' וולפסון A באר־שבע.
תפתחנה המכינות הבאות:
1. מכינה למדעי הטכנולוגיה והטבע (השלמה וחסבה) נובמבר 86 — יוני 87.
2. מכינת רוח־וחברה, נובמבר 86 — יוני 87.
3. מכינת רענון לטכנולוגיה ולטבע, מרץ 87 – יוני 87 — (הרישום למכינה זו יתחיל בדצמבר 86).

האוניברסיטה העברית בירושלים
המרכז ללימודים קדם־אקדמיים ע"ש יוסף שאלתיאל
הרשמה לשנת הלימודים תשמ"ז
מועדים אוקטובר 1986 וינואר 1987
נמשכת ההרשמה לשנת הלימודים תשמ"ז
ההרשמה תסתיים ביום ה', כ"ד בתמוז תשמ"ו 31.7.86
• מועד אוקטובר 1986
הלימודים הם בשני מסלולים: 1) מסלול מדעי הרוח והחברה 2) מסלול מדעי הטבע
משך המכינה 8 חודשים או 10 חודשים.
• מועד ינואר 1987
סוגי הלמודים כמו במחזור אוקטובר. משך הלימודים – 8 חודשים.
תנאי הקבלה:
1) זכאות נקבעת עפ"י מדדים חברתיים־סביבתיים כגון: אזור המגורים וסוג ביה"ס בו למד המועמד, השכלת ההורים, גודל המשפחה.
2) מסיימי שירות צבאי או שרות לאומי או בעלי פטור מצה"ל שגילם לפחות 20 שנה.
3) בחינת כניסה פסיכומטרית. הבחינה נערכת ע"י המרכז הארצי לבחינות ולהערכה במועדים אפריל, יוני ואוגוסט 86.
4) בחינת כניסה בעברית למועמדים שנבחנו בבחינה פסיכומטרית בשפה שאינה עברית.
5) יתקבלו תלמידים החייבים להשלים עד 4 מקצועות בגרות בלבד.
הערה: תבדק אפשרות קבלת מספר מוגבל של תלמידים בעלי תעודת בגרות מלאה שאינם עומדים בתנאי הקבלה הסביבתיים.
מועדי ההרשמה:
1) הרשמה וייעוץ ללימודים מתקיימים במשרדי המרכז, בנין רוזנברג הר־הצופים, חדרים 325, 323, בימי שני וחמישי בין השעות 8.30—13.30.
2) חייל משוחרר (עד שנה וחצי מיום השחרור משרות סדיר) יוכל לפנות גם ללשכה להכוונת חיילים משוחררים במשרד הבטחון, האלוף מנדלר 17, הקריה ת"א.
3) הרשמה לבחינה הפסיכומטרית נעשית במרכז הארצי לבחינות והערכה ת.ד. 4340 ירושלים מיקוד 91042, טלפון 02-643161.
יש להביא בעת ההרשמה: תעודת זהות, אישור על שרות לאומי, אישור ממשרד החינוך (ציונים בבגרות בצירוף יחידות לימוד (צילום + מקור), או מסמכים אחרים המעידים על השכלה ושתי תמונות פספורט.
לפרטים נוספים ניתן לפנות בכתב או אישית אל המרכז ללימודים קדם־אקדמיים, האוניברסיטה העברית, ירושלים 91905, טלפון 02-882448-9.

אוניברסיטת תל-אביב
הפקולטה להנדסה · מרכז גורדון ללמודי אנרגיה · הפקולטה למדעים מדויקים ע"ש ריימונד ובברלי סאקלר
פתיחת קורס מרוכז בנושא אנרגיה גרעינית
הקורס יינתן ע"י המרצה האורח ד"ר ז'אן פייר שוורץ מהועדה לאנרגיה אטומית הצרפתית.
הקורס יינתן בשפה האנגלית ויתקיים בתאריכים 26.3.86, 30.3.86, 1.4.86, 2.4.86 בין השעות 16.00—19.00.
תוכן הקורס:
אפיונים כלליים – התעשיות השותפות הדוגמא הצרפתית
PRESSURIZED LIGHT WATER REACTORS.
מחזור הדלק
מחזור הדלק העתידי
אחזקה וניהול
כורי מחקר
תוצאות וציפיות
בדבר פרטים נא לפנות לטלפון: 420182.

משרד העבודה והרווחה · בית · הנוער הדתי העובד והלומד
מרכז תורני טכנולוגי
נחלים
תנאי פנימיה מלאים
מסלול קדם צבאי
לבני 16½-17 בפיקוח צה"ל
המגמות:
★ מכונאות רכב
★ חשמל רכב
★ חש"מ - חשמל מערכות מטוסים
הבוגרים יועסקו במקצועם בשירותם הצבאי

בית ספר למקצועות התעופה
בשיתוף עם חיל האויר והתעשיה האוירית
לבוגרי ח'-ט'-י'
המגמות:
★ חמ"מ - חשמל מכשור מטוסים
★ ממ"ס - מכונאות מטוסים
★ חש"מ - חשמל מערכות מטוסים
מגמות נוספות:
★ מכונאות רכב
★ עיבוד שבבי
המסיימים מקבלים תעודת מקצוע ממשלתית ותעודת גמר
פרטים והרשמה: במזכירות בית הספר, מושב נחלים, טל' 03-919847 ובמרכז הסתדרות הנוער הדתי העובד והלומד רח' אחד העם 49, תל אביב טל' 03-203308/285039

סיוד
חדרי מדרגות
של דירות ומשרדים
03-73862[illegible]

שיח מישרים
כתב עת על חיי שעה וחיי עולם
בע"ר זאב פולק.
10 חוברות לשנה 10 ש"ח.
רח' ברלין 10, י־ם 92503

שפות והשכלה תיכונית | למד והשכל | קורסים והכשרה מקצועית

1300 תלמידים אינם יכולים לטעות!

עובדה: 95% הצלחה לבוגרי הקורסים המזורזים שלנו

בגרות באנגלית ב־3 חודשים!

מתאים גם לחלשים ביותר!

הלימודים למועד קיץ (יוני) 86'

מתחילים ביום א' הקרוב!

אורה שינרמן
מתמטיקה ומנהלת המכון

מכון שחר, אורה שינרמן, בית "בני ברית", קפלן 10 ת"א טל: 252637

ביה"ס לקציני־ים בעכו קורא לך

בוגר כיתה ח', ט',
ההרשמה החלה לכיתות ט', י',
בוא ללמוד בבית־הספר לקציני־ים עכו

אצלנו תשלב לימודים עיוניים עם מקצועות חיים במגמות שיט, מכונה ואלקטרוניקה.

שיחות הסברה להורים ולתלמידים מתקיימות מידי יום בביה"ס בשעות 08:00 עד 14:00

לפרטים נוספים יש לפנות לפ"ג יורדי הסירה, ביה"ס לקציני־ים ת.ד. 66 עכו, 24100

המכללה לחינוך ע"ש דוד ילין
בית הכרם ירושלים

תכניות מיוחדות
במסגרת המסלול לחינוך מיוחד

מערכת החינוך ממשיכה בפיתוח מסגרות חינוך לילדים עם מוגבלויות חמורות. ילדים אלה זקוקים לעזרה מקצועית של אנשים מעורבים, רגישים, בעלי רמה גבוהה.
אנחנו מציעים הכשרה מקצועית אינטנסיבית לאנשים המתאימים, הנכונים לאתגר.

1. **מסלול דו־שנתי להכשרת מורים לילדים עם מוגבלויות חמורות,** (פיגור שכלי, שיתוק מוחין, אוטיסם) – לבעלי תעודת בגרות.
2. **מכון לחינוך ריפויי ע"ש רחל שזר** – תכנית דו־שנתית להסבת אקדמאים ומורים להוראה לעבודה עם ילדים שלהם ליקויי למידה ולילדים עם פיגור שכלי.
במכון הריפויי קיימת גם מגמה דו־שנתית למתנכים טיפוליים באמצעות אמנות.

מועמדים מתאימים יוזמנו לסדנאות וועדות קבלה. מלגות תינתנה למתקבלים למסלולים הנ"ל.
בדבר פרטים נא לפנות לטל' 02-533111, בימי ב' או ה' בשעות: 13.00–14.00.
תדריך וטופסי רישום ניתן לרכוש תמורת 7 ש"ח. המעוניינים יפנו בכתב למזכירות המכללה, ת"ד 3578 בית־הכרם, ירושלים, מיקוד 91035 ויצרפו המחאת דואר. המזכירות פתוחה בימים א'–ה', בשעות 8.00–12.00.

הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל
המדור ללמודי חוץ, חיפה

היחידה ללימודי המחשב, נותרו מספר מקומות לקורסי

מחשבים
סמסטר אביב תשמ"ו
(יפתחו בסוף מרץ 86)

- *קורסי ערב (הכשרה)*
  - ★ *קורס תכנות בסיסי*
  - ★ *קורסי תכנות יישום*
    1) מגמת עיבוד נתונים
    2) מגמת מחשבים זעירים
  - ★ *קורס תכנות מתקדם – שלב א'*
- *קורסי השתלמות*
  - ★ *קורס בשפת C*
  - ★ *תקשורת*
- *הכרת המחשב למנהלים*
  - ★ *קורסי ערב*
- *סמינר מרוכז: — הכרת המחשב למנהלים יתקיים במלון דן כרמל בתאריכים 7.4.86 — 10.4*
- *קורס הסבה לתכנות*
  - ★ *לימודי יום למשך 10 חודשים (נפתח באוגוסט 1986)*

בדבר פרטים והרשמה: המדור ללמודי חוץ, היחידה ללמודי המחשב, בסמוך לבנין הטכניון הראשי בהדר, ת.ד. 4959 חיפה, טלפון 04/661151-5, 04/667818

למד, למדי, למדו!
חדש ויחודי בישראל:

קורסים לאנגלית אוקספורד אוניברסיטי בשיטת הקסטה הניידת.

הקורס כולל: ספר, 4 קסטות, 12 חוברות עבודה, 12 קסטות אישיות, מילון ותיקוני עבודה.

– הצלחה מובטחת –

פרטים וייעוץ ללא התחייבות של המבקש. גם בתשלומים ללא הצמדה או ריבית.

שפות זרות אחרות: גרמנית, ספרדית, צרפתית, איטלקית, ערבית ועוד. „תמורה תמורתי בביתך!"
3 רמות שונות.

פנה חינם בדואר או בטלפון: „טיוטר־טייפ" – רח' בצלאל 8, ת.ד. 9052 מיקוד 91090 ירושלים, טלפון 02-243040.

כך קוראות [illegible] כולן

מישלב

מישלב ערב להצלחתך
מכון ישראלי להשכלה בפיקוח משרד החינוך והתרבות

ביה"ס למבוגרים
ללימודי בגרות כיתות בוקר וערב

מודיע: בתחילת מרס 1986
ייפתחו קורסים מזורזים
בתאריך 16 למרס
במקצועות: מתמטיקה ☆ אנגלית ☆ הבעה עברית ☆ אזרחות

מישלב – המוסד הלימודי שלך!

לבחינות הבגרות במועד יוני 1986

פרטים והרשמה: 08.00–14.00 לפנה"צ; 16.30–20.30 אחה"צ
ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל – מפעלי תרבות וחינוך בע"מ
מישלב, מכון ישראלי להשכלה. רח' ויצמן 53, תל־אביב, מיקוד 62091, ת.ד. 21373, טלפון 03-263186-9

מכללת הדסה בירושלים
מודיעה על הרשמה
לשנת הלימודים תשמ"ז 1986/87

הרשמה תחל ב־16.3.86 ובמסגרתה יינתן ייעוץ למעוניינים בכך.

1. **טכנאי שיניים**
שעת ייעוץ עם ראש החוג מתקיימת בימי רביעי בשעה 11.30 עד 12.30.
2. **עובדי מעבדה רפואית ומדעית ולימודי איכות הסביבה**
שעת ייעוץ עם ראש החוג מתקיימת בימי רביעי בשעה 08.30 עד 09.30.
3. **מינהל ומזכירות רפואית**
שעת ייעוץ עם ראש החוג מתקיימת בימי חמישי בשעה 12.00 עד 13.00.
4. **טכנולוגיה של הדפוס**
שעת ייעוץ עם ראש החוג מתקיימת בימי שלישי בשעה 12.00 עד 13.00.
5. **הנדסאי מחשב**
שעת ייעוץ עם ראש החוג מתקיימת בימי רביעי בשעה 12.00 עד 13.00.
6. **צילום מכני מדעי**
שעת ייעוץ עם ראש החוג מתקיימת בימי ראשון בשעה 12.00 עד 13.00.

קו פתוח
בנוסף לימי הייעוץ הקבועים והמפורטים לעיל, תקיים המכללה קו טלפון פתוח ביום רביעי 2.4.86 בין השעות 16.30 עד 18.30. ראשי החוגים יענו לשאלות הפונים בטלפון מספר 02-222291.

מעטפת הרשמה הכוללת חוברת מידע וטפסי הרשמה ניתן לרכוש במזכירות המכללה או בדואר לאחר משלוח סך 5.– שקלים, לפי הכתובת: מכללת הדסה, רח' הנביאים 37 ירושלים, מיקוד 91010.

הלוח הכללי | הלוח הנפוץ ביותר | הלוח הגדול ביותר

שירות התעסוקה

מחפש עבודה מנית?
באזורי החדרים יש כעת אפשרויות רבות בקטיף, פיקוח, בקורת טיב, אריזה ועוד.

מחפש עבודה?
אנו נעזור לך בעבודה, ייעוץ תעסוקתי, והכוונה לקורסים מקצועיים. גם אתה תוכל למצוא עבודה מתאימה לך, במגוון ההצעות שבידינו.
הזדמנות שווה לכל

שירות התעסוקה לשירותך

לשכות תעסוקה למבוגרים

אזור ירושלים
- [illegible] בעלים מודפסים. 4602/19
- [illegible] עברית אנגלית, אנגלית שפת אם חובה. 4603/19
- [illegible] כחניון. 4604/19
- [illegible] עוזר, 5 שנות נסיון + רשיון נהיגה. 4605/19
- [illegible] חשבונות. 4606/19
- [illegible] במחסן, חברה להפצת סרטי וידיאו. 4607/19
- [illegible] במלון. 4608/19
- [illegible] מכירות. 4609/19
- [illegible] (מפעל טקסטיל). 4610/19
- [illegible] למנהלה. 4611/19
- [illegible] עצמאים, בעלי רכב, לחב' אינסטלציה. 4612/19
- [illegible] (בית חולים). 4613/19

אזור תל־אביב
- [illegible] ייצוא. 4614/19
- [illegible] בנזין. 4615/19
- [illegible] צעירים אחרי צבא, בעלי רשיון נהיגה. 4616/19
- [illegible] לעבודות הרכבה, מפעל פלסטיק, יפו. 4617/19
- [illegible] חשבונות, (רשת חנויות ספרים) סוג 2. 4618/19
- [illegible] נגרות. 4619/19
- [illegible] מקצועיים, למסעדה יוקרתית. 4620/19
- [illegible] 4621/19
- [illegible] 4622/19
- [illegible] (משרד עמילות מכס) בעל רשיון לאופנוע. 4623/19
- [illegible] מתחילה, (משרד עמילות מכס). 4624/19
- [illegible] למפעל אופנה. 4625/19
- [illegible] 4626/19
- [illegible] 4627/19
- [illegible] 4628/19
- [illegible] 4629/19
- [illegible] 4630/19
- [illegible] רקע טכני, להרכבת מזגנים ברכב. 4631/19
- [illegible] לבית חולים. 4632/19
- [illegible] לצרכניה. 4633/19
- [illegible] C.N.C. 4634/19
- [illegible] מקצועי, בעל ידע באלקטרוניקה. 4635/19
- איש שיווק ומינהלה. 4636/19
- עובדים בלתי מקצועיים. מפעל למיחזור נייר. 4637/19
- מבלטן. מפעל מיסבים, ראשון לציון. 4638/19
- מנהלי חשבונות. 4639/19
- מזכירות. עברית אנגלית. 4640/19
- מזכירות מנכ"ל. בעלת ידע בעברית ואנגלית. 4641/19
- עובדים למלון 5 כוכבים. קונדיטורים, טבחים, בל בויס. 4642/19
- שוטפי כלים, חדרניות ערב, מרכזנית (בעלת ידע בגרמנית) נציגת מכירות. 4643/19

מרחב השרון הדרומי
- עובדי אריגה. למפעל טקסטיל, פ"ת. (שתי משמרות). 4644/19
- עובדי ייצור. למפעל לבידים, פ"ת. (שלוש משמרות). 4645/19
- עובדי ייצור. למפעל מצות, (שתי משמרות) עבודה זמנית פ"ת. 4646/19
- עובדי ייצור. למפעל גלידה, פ"ת. 4647/19
- חשמלאי מטוסים, מכונאי מטוסים, חשמלאי רכב. פ"ת. 4648/19
- מחסנאי. לחלקי חילוף לרכב, בעל נסיון, מוסך מרכזי פ"ת. 4649/19
- מסגר, מכונאי חחזקה. בוגרי בתי ספר מקצועיים, למאפיה באיזור פ"ת ולמפעל טקסטיל באיזור פ"ת. 4650/19
- מבלטן מעולה. בעל נסיון, למפעל פלסטיק, פ"ת. 4651/19
- רתך .C.O.2 למפעל מתכת פ"ת. 4652/19
- רתך ארגון. למפעל מתכת פ"ת. 4653/19
- הנדסאי מכונות. ידע ונסיון (לפחות 3 שנים) בעיבוד שבבי, ומכונות עם בקרה ספרתית, .C.N.C למפעל לייצור מעגלים מודפסים באיזור סגולה פ"ת. 4654/19
- בוגרי בתי ספר מקצועיים, או טכנאי מכונות, בעלי נסיון בביקורת מכנית וידע באנגלית טכנית בסיסית. לבעלי ידע במעגלים מודפסים יתרון. 4655/19
- הנדסאי חשמל. 4656/19
- כח עזר (גברים). מוסד סיעודי רעננה. 4657/19

חשרון הצפוני
- עוזרי טפסנים. (נתניה). 4658/19
- נגרים. (נתניה). 4659/19
- תופרות. (קדימה). 4660/19
- נגרים. (כפר יונה). 4661/19
- רתכים. (כפר יונה). 4662/19
- צבעי מתכת. (כפר יונה). 4663/19

הגליל העליון
- אופה פיתות. מקצועי, בעל נסיון במאפיה, (טבריה). 4664/19
- מנהל חדר אוכל. לבית מלון (טבריה). 4665/19
- מלצרים מקצועיים. לבתי מלון (טבריה). 4666/19
- מנהל חשבונות. סוג 2, לחב' תיירות באיזור טבריה. 4667/19
- הנדסאי כימיה מקצועי. למפעל באיזור טבריה 4668/19
- מנהל חשבונות. סוג 2 ו־3 למפעל באיזור טבריה. 4669/19
- מכונאי מסגר מקצועי. בעל נסיון, למפעל באיזור טבריה. 4670/19
- מכשירן חשמלאי מקצועי. בעל נסיון, למפעל באיזור טבריה. 4671/19
- חשמלאים מוסמכים וראשיים. אזרחים עובדי צה"ל באיזור שיפוט חצור. 4672/19

אזור השומרון
- לבורנט. בעל נסיון, מפעל, חדרה. 4673/19
- מכונאי למכונות תפירה. מפעל אור עקיבא, 4674/19
- מסגר חרט כרסם. – מפעל, אור עקיבא. 4675/19
- חיילים משוחררים. בעלי כושר בריאותי סביר לקורס אריגה (לאחר הקורס, עבודה במשמרות). 4676/19
- אחראי קו יצור. מפעל פרדס חנה. 4677/19
- מכונאי אחזקה. מפעל פרדס חנה. 4678/19
- מחסנאי טכני. עם נסיון,מפעל פרדס חנה. 4679/19

הגליל המערבי
- נורן עור. 5 שנות ותק, מפעל קונפקציה (עכו). 4680/19
- תופרות. בעלות נסיון, למפעל קונפקציה (עכו). 4681/19
- כרסמים .C.N.C בעלי נסיון, מפעל תעשיה (שלומי). 4682/19
- כרסם. בעל נסיון, למפעל תעשיה (שלומי). 4863/19
- חשמלאי מוסמך. בעל נסיון, למפעל מתכת (נהריה). 4684/19
- רתך תעופתי. בעל ותק, מפעל מתכת (נהריה). 4685/19

עמק יזרעאל
- מבלטנים. מפעל מגול העמק + נצרת עלית. 4686/19
- אורגים. למפעל נצרת עלית. 4687/19
- נגרים. לנגריה נצרת עלית. 4688/19
- מכונאי. למכונות תפירה מפעל נ. עלית. 4689/19
- טכנאי מכונות. מפעל בקיבוץ דוברת. 4690/19
- מנהלת חשבונות. דרגת ד' לחברה בעפולה. 4691/19
- פקידה. עברית אנגלית שפת אם מפעל בעפולה. 4692/19

אזור הדרום
- מסגרים. לתחנת חכה, אשקלון 4693/19.
- תופרות. למתפרות אשדוד. 4694/19.
- ברזלן. למפעל מזון אשדוד. 4695/19.
- בנאי. מפעל מזון אשדוד. 4696/19.
- מכונאי רכב. מוסך אשדוד. 4697/19.
- מכונאי רכב. למפעל מזון אשדוד 4698/19.
- מכונאי דיזל. למוסך אשדוד. 4699/19.
- רתכים מעולים. לחב' מהנדסים אשדוד. 4700/19.
- נגרי רהיטים. לנגריות אשדוד. 4701/19.
- נגר בנין. לקבלן, אשדוד. 4702/19.
- מסגרים מעולים. למסגריה אשדוד. 4703/19.
- מסגרים רתכים. מפעל במצפה רמון. 4704/19.
- מהנדסי מכונות. מפעל במצפה רמון. 4705/19.
- הנדסאי מכונות. מפעל מצפה רמון. 4706/19.
- מדריכה בידיעת הארץ. מועצה מקומית מצפה רמון. 4707/19.
- מפעיל מחשב. למפעל במצפה רמון. 4708/19.

אזור חיפה
- תופרות ותופרים. לבתי מלאכה 4709/19.
- חרטים מנוסים וכרסמים. 4710/19.
- רתכי .4711/19.CO2

רוצה לעבוד? – יש עבודה!!

בפרטים נוספים גש ללשכת התעסוקה במקום מגוריך הבא אתך תעודת זהות וכל תעודה המעידה על השכלה, מקצוע, נסיון, וכן תלוש זה.

הגעה - יש עבודה – עבודה!
מס. הזהות: ......
שם: ......
כתובת: ......
סדרה מס' 19

הזדמנות שווה לכל

מעסיק את שירותך
באיתור ובמיון כוח אדם מתאים ובהכשרתו. התקשר ללשכת התעסוקה הקרובה והודע נא על כל משרה פנויה.
תוכל לקבל סיוע ממלכתי משמעותי לקליטת עובדים חדשים ובהכשרה פנים מפעלית באזורי פיתוח בחוקרי אבטלה ולעולים.

חבר

תל־אביב, רח' בן יהודה 100, טל: 03-221214
חיפה, רח' שמריהו לוין 6, טל: 04-663968
ירושלים, רח' יגאל 6, טל: 02-225184

המרכז הגדול לכח אדם מקצועי
מיסודה של חבר המתרגמים

דרושים *יש עבודה!*

למחלקה המשרדית:
- מפעילת מעבד תמלילים
- כתבנית עברית
- כתבנית אנגלית
- כתבנית עברית/אנגלית
- כתבנית דיקטפון
- מפעילת טלקס
- קלדנית
- מנהל/ת חשבונות

למחלקה הטכנית:
- שרטטים/חרטים קונבנציונליים, עם נסיון וידע בקריאת שרטוטים
- צבעים לתעשיה
- מבלטנים לעבודות פח. תעשתיים + נסיון.
- הנדסאים אלקטרוניקה, חשמל, מכונות + נסיון
- שרטטים
- גרפיקאים

שכר גבוה · עבודה זמנית או חלקית · הטבות סוציאליות

ל"אימפריה של קולנוע"

דרושים:
1. **מנהלי אזורים** למרכז הארץ
   - * רקע ונסיון מוכחים במכירות.
   - * כושר אירגוני/ניהולי.
   - * יכולת ניהול צוות עובדים גדול.
2. **מזכירה בכירה**
   - * נסיון ורקע בניהול ובארגון משרד.
   - * יכולת קשר עם לקוחות וספקים.
   - * הדפסת עברית/אנגלית.

נא לפנות בכתב בלבד ל"אימפריה של קולנוע" רח' תע"ש 3, רמת־גן 52521 ולציין את שם התפקיד המבוקש.

3. **מנהלי/ות ספריות/ ספרנים/ות**
(גם משרות חלקיות)
לאזורים הבאים: אופקים, קרית־גת, אשקלון, אילת, באר־שבע, ת"א, קיראון, רמת־השרון, הרצליה, יפו, יבנה, בית־שאן, ירושלים.
נא לפנות טלפונית 03-7516055

מכון וינגייט לחינוך גופני ולספורט

מכרז לתפקיד:
מנהל האגף להוצאה לאור ולעזרי לימוד

תאור התפקיד: ארגון, קביעת מדיניות וניהול של האגף הכולל את ספריית המכון, ארכיון התנועה והספורט, המוזיאון לעזרי לימוד ...
דרישות התפקיד: תואר שלישי בחינוך ...
תאור המשרה: משרה מלאה ...
על המעוניינים לפנות בכתב בצרוף קורות חיים ... לעזרת ראשית לפיתוח אישי.

מכון התקנים הישראלי

דרושים
1. **מהנדס אלקטרוניקה** לפיתוח נושאים חדשים
2. **קלדנית** להדפסה על מעבד תמלילים
העבודה בשעות אחה"צ מ־14.00
בדבר פרטים נא לפנות למכון התקנים הישראלי, רח' חיים לבנון 42 רמת־אביב.

סמל המחוגה סמל האיכות

ברמלה דרוש
רכז דתי ודינמי
להפעלה בנושאי חברה ויהדות לילדים ונוער בשעות אחה"צ.
טל: 08-221251 בלילה 08-491811

למשרד אדריכלים בנתניה
בן עמר – בר און בע"מ
דרוש
אדריכל
– בעל נסיון
טלפון 053-29075

למפעל מתכת באזור ראשל"צ דרושים
בקר איכות
כישורים: טכנאי/הנדסאי מכונות; בעל 2 שנות נסיון.
איש אחזקה
כישורים: נסיון במכבשים, פניאומטיקה, רולפורמרים ושנצים.
נא לפנות טלפונית ללאה: 03-9611846 או אישית למשרדי המפעל, דרך בן־צבי 100, רמת־אליהו, ראשל"צ.

מרנית בע"מ
דרושים
סורגים ומתלמדים
למתאימים תנאים מצויינים
לפנות לאפרים 03-9222146

דרושה
קלדנית
בעלת ניסיון
בהדפסה עברית – אנגלית על מעבד תמלילים מסוג I.B.M – P.C תוכנת וורדמיל
טלפון 03-289352

לחברת בניה
דרושים:
קונסטרוקטורים ובעלי מקצוע
מעולים לעבודה באילת
לפנות לטלפון 03-5333035

לתנועת נוער „מכבי צעיר"
דרוש/ה בוגר/ת „מכבי צעיר" לתפקיד
רכזות בוגרים ונח"ל
במשרה מלאה ● רשיון נהיגת חובה
773566, 715738 בשעות 9.00–16.00

למפעל תהליכי עתיר טכנולוגיה
באזור המרכז

דרוש/ה

מנהל/ת מערכת הנדסית גדולה

הנתונים: מהנדס מכונות, רצוי בעל תואר שני.
נסיון רב בתכנון פרוייקטים תהליכיים משולבים.
נסיון בנהול צוות מקצועי.
יזם ונמרץ.
נדרש לשתוף פעולה עם מערכות מקבילות
נא לפנות בצרוף קורות חיים לת.ד. 397 הרצליה; 46103
—סודיות מובטחת—
רק מועמדים העונים על הדרישות הנ"ל—ייענו.

אוניברסיטת תל-אביב

דרושים/ות

1. מזכירה
לביה"ס ללימודי הפרעות בתקשורת — הפקולטה לרפואה
נסיון בעבודת מזכירות, ידיעת השפות עברית ואנגלית, הדפסה דו-לשונית.
העבודה בבית החולים תל-השומר.

2. מפעיל בית מכונות
אגף המשק והבינוי
הכישורים הדרושים:
מכונאי/חשמלאי בעל נסיון באחזקת מתקנים אלקטרומכניים מרכזיים, מדחסי אויר, מדחסי קירור, דודי קיטור ומשאבות מרכזיות.
העבודה במשמרות

3. אחות
אגף המשק והבינוי
אחות מוסמכת, נסיון בעבודה בחדרי מיון או במרפאות של קופות חולים.
היקף המשרה — 50%, העבודה במשמרות.
על המעוניינים במשרה זו לפנות בכתב בצירוף קורות חיים, פרטים על ניסיון בעבודה ושמות ממליצים למדור תעסוקה, יחידת המנגנון אוניברסיטת ת"א, עד ליום 24.8.86

לחברת נגאי בע"מ-
תכנון מערכות תקשורת
דרושים:
מנהל/ת חשבונות עצמאי
לחצי יום עבודה בשעות הבוקר.
מדפיסה
ברמה גבוהה ורצוי אנגלית ומעבד תמלילים לשעות אחה"צ
לפנות ב. שחר 03-338591 לקביעת פגישה.

למשרד שמאים
שמאי רכב
עם רשיון
טל. 615254

דרוש/ה
מומחה/ית לנסיעות
לנהול משרד נסיעות בירושלים יום עבודה רצוף. 03-463075, 03-457184

למפעל תעש באזור המרכז
העוסק במערכות מונחות ובמסגרת צוותים צעירים ודינמיים המיישמים טכנולוגיות חדשניות ומתקדמות דרושים/ות

משרה 20-77: **מהנדס/ת פיזיקאי/ת**
לתפקיד ראש תחום אופטרוניקה
– בעל/ת ניסיון מקצועי מוכח בתחום האופטרוניקה.
– נדרשת יכולת הנהגה מקצועית וארגונית של צוות הפיתוח בתחום האופטיקה/אופטרוניקה.

משרה 21-77: **מרכז/ת קבוצת אלקטרוניקה**
– מהנדס/ת אלקטרוניקה בעל/ת ניסיון של 5 שנים לפחות בפיתוח ובניהול צוות.
– במסגרת התפקיד נדרש להפעיל ישירות צוות תכנון של מהנדסים, הנדסאים ומתכנתים ולעמוד מול קבלני משנה באשר למפרטים, פקוח ביצוע כתיבת מסמכי ICD וכו'.

משרה 22-77: **מהנדס/ת נווט**
– רצוי מהנדס/ת אלקטרוניקה בעל/ת תואר שני לפחות לריכוז פיתוח מערכת ניווט מוטסת חדשנית.
– המשרה כוללת אינטגרציה מערכתית, קשר עם קבלני משנה, תכנון ניסויי פיתוח, מעקב ביצוע, השתתפות בסקרי תיכון.

משרה 23-77: **מרכז/ת נושא אמינות בפרוייקט**
– רצוי מהנדס/ת אלקטרוניקה, בעל/ת רקע באמינות של מערכות אלקטרוניות משולבות.
– המשרה כוללת פקוח על קבלני משנה, הכנת תוכניות אמינות, מעקב ביצוע השתתפות בסקרי תיכון.

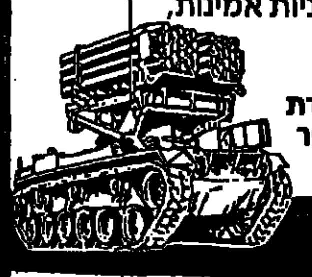

מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בצרוף קורות חיים ליחידת התעסוקה ת.ד. 1044 רמת השרון מיקוד 47100. נא לציין מספר המשרה המבוקשת, מספר תעודת זהות ומספר טלפון.

התעשיה הצבאית

אלתא
תעשיות אלקטרוניות בע"מ
חברה בת של התעשיה האוירית לישראל בע"מ

הצטרף לפיתוח מערכות ל"א מתקדמות
רבות אתגר בחזית הטכנולוגיה

לפיתוח ואינטגרציה של מערכות לוחמה אלקטרונית מתקדמות משובצות מחשב
דרושים:-

4491 * **מהנדסי מערכות RF**
– תנתן עדיפות למועמדים בעלי ניסיון קודם בנושאי ל"א ו/או מכ"ם ו/או קשר.

4492 * **הנדסאי/טכנאי RF**
– דרוש נסיון קודם של 2-3 שנים בנושאי ל"א ו/או מכ"ם ו/או קשר.

4411 * **מהנדסי לוגיקה ומחשבים**
– דרוש נסיון קודם של 2-3 שנים בפיתוח מעגלים לוגיים משובצי מיקרומחשבים. עדיפות תנתן למועמדים בעלי נסיון במיקרומחשבים ממשפחת INTEL.

4412 * **הנדסאי/טכנאי לוגיקה ומחשבים**
– דרוש נסיון קודם של 2-3 שנים בפיתוח מעגלים לוגיים משובצי מיקרומחשבים.

מודעה זו מיועדת לנשים וגברים

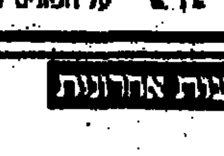

מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב יד, בצרוף קורות חיים ופרוט נסיון קודם למחלקת התעסוקה אלתא ת.ד. 330 אשדוד, 77120
על הפונים לציין מס המשרה המבוקשת סודיות מובטחת.

לקבוצת מפעלי גלי
דרושה/ה
נציג/ת מכירות
הכישורים הדרושים:
נסיון מוכח במכירות של שנתיים לפחות. גיל 25 — 35. נמרץ/ת ודינאמי/ת.
עדיפות תינתן לבעלי/ות רכב פרטי.
נא לפנות בכתב יד בלבד לא. זהרוש, אגף השיווק, קבוצת מפעלי גלי, איזור התעשיה החדש ראשל"צ, ת.ד. 4429 רמת-אליהו, 75143.

לקבוצת מפעלי גלי
למפעל האופנה למחלקת פיתוח
דרושים/ות:
* **מעצב/ת אופנה**
בוגר/ת שנקר במגמת לעיצוב אופנה.
* **מעצב/ת טכסטיל**
עם נסיון רב בתחום האופנה.
יפנו לקביעת ראיון לגלי ספורט 9614545 לפנינה לשריה או לאבי. 9613002

לבית חולים ביקור-חולים ירושלים התפנתה משרה
אחות מוסמכת
אחראית ליחידת לב,
אחות בעלת כישורים מתאימים המעוניינת בעבודה תפנה למשרד האחות הראשית בשעות לפנה"צ.

פורנט
חברה מובילה
לשרותי תקשורת ממוחשבים
דרוש/ה
מפעיל/ת טלקס
• נסיון 3 שנים בהפעלת טלקס
• שליטה מושלמת באנגלית כולל הדפסה.
• שפות נוספות יתרון
• יכולת עבודה עם לקוחות.
לקביעת ראיון נא להתקשר 216274
בית כור, שדרות שאול המלך 8, תל-אביב

בית ברל
דרושה מזכירה
למבקר פנים (חצי משרה)
הכישורים:
* יכולת לנהל משרד באופן עצמאי.
* יכולת לנסח מכתבים ופרוטוקולים.
* הדפסה בעברית.
* התמצאות בהנהח"ש וגי.ח נתונים חשבונאים.
על המעונינית העומדת בדרישות לפנות לאגף כ"א.
טלפון: 052-450662, 052-25131.

טמסה טורס 1975 בע"מ
למשרדנו בכפר סבא
דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות
דרגה ג'—ד'
ידע בהפעלת מחשב, ידיעת השפה האנגלית, עדיפות לבעלי נסיון במשרד נסיעות. פרטים בכתב יד בלבד לפנות לטמסה טורס, ת.ד. 300 כפר סבא.

למושב באר-טוביה
דרוש
משווק פירות
לעונת קיץ 1986 טלפון 055-82235
בשעות הערב בלבד.

למפעל באיזור התעשיה חולון
דרושה מזכירה
בעלת נסיון של שנתיים לפחות
5 ימי עבודה בשבוע
נא להתקשר 809057, 03-809062

הדסה-נעורים
המרכז הכפרי לחינוך מקצועי הדסה-עליית הנוער

לשנת הלימודים תשמ"ז
דרושים

1. מורה לאנגלית.
2. מורה ומרכז ללימודי האנגלית.
3. מורה למתמטיקה
4. מורה ומרכז ללימודי המתמטיקה.
5. מהנדס אלקטרוניקה להוראה (כתות י"ג–י"ד, טכנאים – הנדסאים).
6. הנדסאי אלקטרוניקה להוראה והדרכה.
7. מורה לנגרות – (עיוני ומעשי).
8. מדריך חברתי בפנימיה – (חובת מגורים במקום).

מורים בעלי נסיון ורשיון הוראה יפנו למחלקת כח-אדם "הדסה-נעורים", דאר נעורים, מיקוד 40298, טלפון 053-96031.

לפרויקט במרכז הארץ דרוש
טכנאי/הנדסאי
לעבודות פתוח
העבודה זמנית
לפרטים לפנות טלפון 052-82222

לחברת יבוא ותיקה
דרוש
מנהל עסקים
נמרץ ובעל-נסיון
לפנות אחה"צ ובערב טל: 053-57119; 053-54070

לבנק בתל-אביב
דרושים:
מבקרים
למחלקה
לביקורת פנימית
* בוגרי החוג לחשבונאות באוניברסיטה.
* עד גיל 30.
* המועמדים המתאימים יעברו הכשרה מקצועית.
נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים לת.ד. 50166, ת"א 61500 ולציין על המעטפה "מבקרים".
–סודיות מובטחת–

למפעל תעשייתי גדול
דרוש
בוגר אוניברסיטה
לעבודה מעניינת ומגוונת בנושאי כח אדם.
רצוי ידע בהפעלת מחשב IBM—PC
גיל עד 30.
על המעוניינים לפנות בכתב בצירוף קורות חיים לת.ד. 2051 רחובות.
סודיות מובטחת.

לטלוד דרושה **אחות**
לניהול מרפאת המפעל
בעלת 5 שנות נסיון לפחות, רצוי בניהול מרפאת מפעל. עדיפות לאחות מוסמכת.
5 ימי עבודה בשבוע. הסעות מאזור המרכז.
* * *
נא לפנות בכתב בציון המשרה המבוקשת למחלקה ג"ים ותעסוקה, טלוד, ת.ד. 50 לוד 71100. ניתן לפנות גם טלפונית למחלקת הרווחה, 08-238605.

נציבות שירות המדינה
נציבות שירות המדינה מודיעה כי
למשרד הבריאות
דרושים
פסיכולוג קליני
בחצי משרה
פסיכולוג קליני ראשי
במשרה מלאה
רופאים פסיכיאטרים
אחיות מוסמכות
ומעשיות
לעבודה במרכז לבריאות הנפש ע"ש בית הסוהר רמלה.
פרטים יש לפנות לאמרכ"ל, טלפון: 08-239...
בין השעות 8:00 – 14:00

למפעל בהקמה באזור
חיפה
דרוש
מנהל מפעל
*נסיון 5 שנים לפחות בתחומי היצור והניהול
נא לפנות בצרוף קורות חיים בכתב יד בלבד לת.ד. 16466 ת"א עבור 717,
סודיות מובטחת

למוסד בנקאי גדול
דרושים
מתמחים
בראיית חשבון
לעבודה בביקורת פנימית
עם אפשרות לסטז'
מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב יד כולל קורות חיים לת.ד. 6335 תל-אביב, 61061, עבור "משרה מס. 87".

דרוש
מנהל מסחרי וטכני
לחברה ארצית בענף חלפי רכב כבד.
נסיון ביבוא חלפים ושיווקם, ידיעת השפה האנגלית חובה – גרמנית יתרון
לפנות בכתב-יד ת.ד. 20334 תל-אביב
מיקוד – 61202.

לחברה מסחרית גדולה
בתל-אביב
דרוש/ה לאגף החשבונות
מנהל/ת חשבונות
ידע בהנהח"ש ממוחשבת
גיל 30–31
צעירים/ות ונמרצים/ות בעלי רצון ללמוד ולהתקדם במקצוע יפנו בכתב-יד עם פרוט קורות חיים והשכר המבוקש לת.ד. 991 תל-אביב 61009 עבור "מנהח"ש"

דרושה
פקידת יצוא
לעבודה מידית בעלת ידע מושלם בתהליכי יצוא, ידיעת השפה האנגלית חובה, נסיון בהדפסה והפעלת טלקס באנגלית הכרחי.
להתקשר: 03-651958

לחברה העוסקת בתכנון פתוח והקמה של מערכות תקשורת ומחשבים ובפרוייקטים טכנולוגיים מתקדמים

דרושים/ות

א. לפרוייקט עתיר טכנולוגיה בתחום מיחשוב:
מהנדסי תוכנה/חומרה
ללווי פיתוח מערכות מחשבים רחבות היקף:

1. משרה מס' 301:
תאור התפקיד:
– לווי פיתוח מערכות מחשבי קצה.
– לווי יצור, בדיקות, הקמה.
– שלובי מערכות, פקוח.
כשורים דרושים:
– נסיון של 3 שנים לפחות בפיתוח מערכות משובצות מחשב.
– הכרות טובה של מחשבי VAX/PDP לשימושי זמן אמת.
– ידע טוב באנגלית, כושר בטוי בכתב ובע"פ.
– יכולת הדברות עם יצרנים
– רצוי נסיון באינטגרציה של מערכות משובצות מחשב.

2. משרה מס' 302:
תאור התפקיד:
– לווי פיתוח מערכת מחשבים מרכזית.
– לווי יצור, בדיקות, הקמת המערכת.
– שילוב עם מחשבי קצה וציוד מדידה, פקוח.
כשורים דרושים:
– נסיון של 3 שנים לפחות בפיתוח מערכות זמ"א בהיקף גדול (מיני מחשבים, בהיקף פיתוח של 10 שנות אדם ומעלה).
– הכרת מערכות שליטה ובקרה ממוחשבות, לרבות תצוגה גראפית בזמ"א.
– רצוי: הכרת VAX/VMS, הכרת תקשורת מחשבים KMS, X25.
– רצוי ידע ב"חשובים מדעיים" בזמן אמת.

ב. לפרוייקט תוכנה רחב היקף:
מפתחי תוכנה מדעית
לנושאי מצוי נתונים ו/או זמן אמת:

1. משרה מס' 311:
תאור התפקיד והכישורים הדרושים:
א. נסיון בתכנון ובפיתוח של תוכנה מדעית (עבודים מתמטיים על נתונים פיזיקליים).
ב. הכרת מערכות VAX/VMS, לרבות מיומנות בשמוש ב: RUN TIME LIBRARY וב-SYSTEM SERVICES.
ג. נסיון של לפחות 3 שנים בתכנון מסודר ובפתוח ובחינת מוצרים (מהן לפחות שנת נסיון על VAX/VMS) ובתכנות בשפה אלגוריטמית. (כגון: FORTRAN, PASCAL, PL-1).
ד. תואר ראשון לפחות במדעים מדויקים (מתמטיקה, פיסיקה), או רקע דומה.
ה. יתרון לבעלי נסיון בשיטות הנדסת תוכנה (שמוש ב-PDL, פיתוח לפי נהלים).
ו. רצוי נסיון קודם בהנחיית צוות פיתוח תוכנה.

ג. לפרוייקט טכנולוגי חדשני:
מהנדסי חומרה/תוכנה
לנושא עיבוד תמונות ממוחשב:

1. משרה מס' 321:
תאור התפקיד:
– אפיון, הגדרה ותכנון מערכת לעבוד תמונה.
– ניתוח דרישות, לווי ומעקב אחרי ייצור, בדיקות, אינטגרציה.
כשורים נדרשים:
– 5 שנות נסיון באפיון ופתוח מערכות לטפול ועבוד תמונה ומערכות גרפיות.
– הכרת חומרה לו"ל, כולל מערכות זכרון תמונות.
– הכרת וכתיבת תוכנה ספציפית בתחומים הנ"ל.

הצעות נא להפנות לת.ד. 25104 תל-אביב 62150 עבור ר.ח. (נא לציין מס' טלפון לצורך קביעת ראיון. נא לציין מספר המשרה).

לתעשיה הצבאית באזור המרכז
לתשלובת מפעלים
דרושים/ות

6615- **מהנדס/ת מכונות – מהנדס פרוייקט במשרד הנדסי**
לתיכון בפיתוח מוצרים לשימושים בטחוניים, תיכון אמצעי ייצור מגוונים, ותהליכים בלתי שגרתיים.
נדרשת יכולת לריכוז צוות, היכרות טובה עם שוק היצרנים המקומי ונסיון של 3 שנים לפחות בתחומי תיכון ומעורבות בייצור.

6616- **מהנדס/ת מכונות – מהנדס פיתוח**
לתכנון ופיתוח רכיבים פירוטכניים והכנסתם לקו ייצור. נדרשת יכולת עבודה בצוות ונסיון של שנתיים

6617- **מהנדס/ת מכונות – למשרד הנדסי**
לתכנון חלקי מכונות במערכי ייצור בתחומי השינוע. נדרש ידע באנגלית טכנית. יועדפו בעלי נסיון בעבודת תיב"מ או חסרי נסיון בעלי פוטנציאל כישורים גבוה.

6618- **מהנדסי/ות אווירונאוטיקה – לצוות פיתוח**
לתכנון ופיתוח של מערכות תעופתיות מתקדמות בעזרת מחשב. נדרש נסיון של שנתיים לפחות בנושאי פיתוח.

6619- **מנהל/ת חשבונות סוג 3**
בעל נסיון של 3 שנים בתחום התעשיה, רצוי ידע במחשוב.
מועמדים/ות מתאימים/ות מתבקשים/ות לפנות בצרוף קורות חיים ליחידת התעסוקה ת.ד. 1044, רמת השרון מיקוד 47100

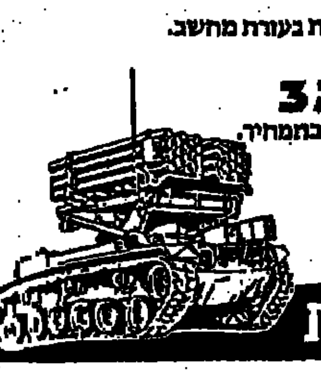

נא לציין מספר תעודת זהות ומספר טלפון ולהדגיש המשרה המבוקשת.

התעשיה הצבאית

למשרד ביטוח ברמת גן
דרוש
מנהל חשבונות
סוג ג' ומעלה
נמרץ ויעיל לנהול עצמאי של המחלקה,
דרוש ידע בעבודה עם מחשב יתרון לבעלי נסיון בענף הביטוח
להתקשר עם אלי אשר טלפונים 727979, 738726.

דרוש/ה
רוקח/ת מוסמכ/ת
למערכת אספקת תרופות גדולה.
בעל/ת ידע ונסיון רב בנהול.
התמחות נוספת בתחומי כלכלה או מינהל עסקים – רצויה.
מועמדים רציניים מתבקשים לפנות לת.ד. 4397 ת"א עבור "רוקח מוסמך".

DORINA
אופנת סריגה
דרוש/ה
מעצבת אופנה
עם נסיון בסריגים
נא לפנות – אבא הלל 35, רמת-גן 7524762

דרוש
סוכן נוסע
לחלפי רכב BOSCH
לחיפה וצפון הארץ
לפנות בכתב על לרוקו בע"מ
ת.ד. 34041 חיפה 31339